

ཡུལ་རིན་པོ་ཆེའི་རྣམ་ཐར།

ཡུལ་རིན་པོ་ཆེ། ལྷན་ཁྲིམས་འཛུགས་ཀྱི་མཛུགས་པོ་ལྷན་ཁྲིམས་ཀྱི་མཛུགས་པོ།
ཡུལ་རིན་པོ་ཆེའི་ལྷན་ཁྲིམས་ཀྱི་མཛུགས་པོ་ལྷན་ཁྲིམས་ཀྱི་མཛུགས་པོ།

མེད་བྱེད་རིག་མཁོན་དེ་བཞི་ལྷན་པོ་ལྟེང་།

SJRB-0149

ནུམ་རྒྱལ་གྲུ་ཚོང་གིས་ཡོན་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་པར་གཞི་རང་སོར་བཞག་ཡོད།

མེད་བྱེད་རིག་མཁོན་ཚོམ་སྐྱིག་ཁང་གིས་འབྲུལ་དེབ་ཏུ་བཏོན།

མེད་བྱེད་རིག་མཁོན་ཚོན་མོས་འགྲེམས་སྲིལ་བྱས།

༢༠༡༥ ལྷ་ ༩ པར་ཚོམ་སྐྱིག་བྱས།

༢༠༢༠ ལྷ་ ༤ པར་བརྒྱུད་སྐྱིག་བྱས།

མེད་བྱེད་རིག་མཁོན་དེ་བྱང་།

www.serajeyrigzodchenmo.org

ཕྱི་ག་འབྲེལ་བྱ་བྱང་།

serajeyrigzodchenmo@gmail.com

གསལ་བཤད།

འགོང་ས་འཕྲུབ་སེམས་མགོན་ཆེན་པོ་མཚོག་གི་བཀའ་ཚོན་དང་བཀའ་ཁྲིད་སོགས་ཀྱི་བྱུག་དེབ་ཁག །རང་རིགས་སྤྱོད་ཆེ་གུན་གྱིས་སྤྱོད་མོང་དུ་ལོངས་སྤོད་སྤུལ་ཆེད་རྒྱལ་འགྲེལ་བཞུགས་པའི་ལོ་རྒྱུས་དང་། དེབ་གཟུགས་གསར་བསྐྱེགས་བྱས་པ་མ་གཏོགས་མ་ཕྱི་རང་སོར་བཞག་ཡོད་ལ། རྒྱ་སྐྱིག་པ་སོགས་བྱུག་དེབ་ནང་དུ་གསལ་བ་ལྟར་རོ།

དཔྱད་གྲངས་ཞེ་བའུན་ཐོག་དགའ་ལྷན་གསུང་པ་ཚོས་རྗེས་སེམས་པ།..... ༡༩༠

དཔྱད་གྲངས་ང་གཅིག་ཐོག་ཡོངས་འཛིན་ཆེ་བའི་མཚན་བཞེས་དང་། རྒྱ་ནག་ཏུ་
གཟིགས་སྐོར། རྒྱ་གར་དང་། བལ་ཡུལ་ཏུ་གནས་གཟིགས་གནང་བ།..... ༡༩༡

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༥ ལོ་རྒྱ་གར་ལ་བཅན་བྱོལ་ཏུ་སེམས་རྗེས་ལ་དྲུགས་དང་། རལ་ཉོར། སྐག་ས།
ལྷར་ལྷོ་རྗོར་གདན་བཅས་པར་སེམས་པ།..... ༡༩༥

མ་ལུ་རི་ནས་རྩ་སར་སྐོར་བྱགས་གནང་རྗེས་ཀྱི་མཛད་པའི་སྐོར།..... ༡༩༠

དཔྱད་གྲངས་རེ་གསུམ་ལ་དགའ་ལྷན་གྱི་ཐོག་གོ་བའུན་པའི་མཚན་ཁུར་བཞེས་ཏེ་
བཏུན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་རི་རྩར་མཛད་ཚུལ། ༢༠༦

ལྷན་སི་དང་། འཇར་མ་ནི། དབྱིན་ཡུལ། བ་རན་སི་བཅས་པར་སེམས་ཏེ་འགྲོ་དོན་
བརྒྱུད་ཚུལ། ༢༡༡

མཁས་བཙུན་བཟང་གསུམ་དང་། འཆད་ཚོད་ཚོམ་གསུམ་གྱི་སྐོར་ནས་བཏུན་འགྲོའི་དོན་
ཆེན་མཛད་ཚུལ་སོགས་སྤྱིའི་དོན་བསྟུ་བ། ༢༡༥

དཔྱད་གྲངས་བྱ་གཅིག་ཐོག་ཚུལ་བཏུན་སྐྱེན་བཞེས་ཀྱིས་དགོངས་པ་ལྷ་རན་ལས་འདའ་
ཚུལ་བཏུན་བ། ༢༡༥

རྒྱ་གཏུང་རིལ་བྱར་བཞུགས་པ་དང་། གཤེར་ཟངས་ཀྱི་བྱང་རྩལ་མཚོད་རྟེན་བཞེངས་
བ།..... ༤༠༢

མཚོག་རྒྱལ་ཡང་སྤྱིད་བཞག་དབྱེད་དོས་འཛིན་རི་རྩར་ལུས་པ་དང་། ཡ་མཚན་ཅན་གྱི་
མཛད་པ་འགའ་གསུང་དཔེ་མཚོན་ཅོམ་བཞོད་བ། ༤༡༤

མེ་བྱ་ལོར་བརྒྱལ་བའི་ལྷ་སྐྱེད་དམ་ཤེ་བམ་རིན་པོ་ཆེའི་ཞལ་བཤུས་བཀའ་ཐམ་འབྱར་མ་
དགེ། ༤༢༢

གསལ་བཤད་དང་བྱགས་རྗེ་ཆེ་བྱ།..... ༤༣༥

པར་བྱང་རྫོན་ཚིག་..... ༤༣༦

ཐོག་མའི་སྒྲིང་གཞི།

རབ་དཀར་གངས་འཛིན་གྲོང་གསུལ་ལོངས་སྤྱོད་ལྟེང་། འཛམ་གླིང་གོ་ལ་ཆེན་པོའི་སྤྱི་
གཙུག་ཏུ་ཆགས་པའི་མཛོ་སྒྲིང་ཤོད་ཅེས་གྲགས་པའི་ས་ཡི་སྤྱི་གཞི་ལེད། འཕགས་མཚོག་སྤྱན་རས་
གཟིགས་ཀྱི་རྣམ་སྤྲུལ་པ་སྤྲེལ་ཚན་བུང་སེམས་དང་། རྗེ་བཙུན་སྒྲོལ་མའི་རྣམ་སྤྲུལ་མ་བྲག་སྤྱན་
གཉེས་འདུས་པ་ལས་འཕགས་པའི་གཟུངས་སྤྲུགས་ཡིག་བྲུག་གི་གངས་ལྗན་མིུ་གདུང་བྲུག་
ལས་མཚེད་པའི་ཤོད་མི་ས་ཡ་བྲུག་གི་མི་རྒྱུད་ཐོག་མ་བུང་བ་ནས་བརྒྱུད་། སྤྱི་བོ་རྣམས་ཀྱིས་རང་
རང་གི་རྣམ་དགོད་འབྲེལ་གྱི་རྣམ་ལ་བརྟེན་ནས་རིག་པའི་གནས་ཅི་རིགས་གསར་གཏོད་དང་།
འབེལ་རྒྱས་རིམ་བར་བཏང་བ་མ་བཟད། ལྷག་པར་དུས་རབས་བདུན་པའི་སྐབས་སུ་ས་གསུམ་ན་
སྤྱན་པའི་གྲགས་པས་ལོངས་སྤྱོད་ཁྱབ་པའི་ཚོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙུན་སྐམ་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་སྤྱི་ས་
མཚོག་གང་གི་མཁུན་བཅེ་བུས་པའི་བྱེད་ལས་ཉལ་གཅིག་གི་མཐུ་ལས། ཤོད་ཀྱི་ས་ཆེན་པོའི་
ཁྱོན་ཀྱུན་ལ་ཁྱབ་པར་བུས་ཤིང་། འཛིག་རྟེན་དང་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཚོས་ཀྱི་གནས་
ལུགས་མཐའ་དག་རྗེ་བཞེན་སྟོན་པར་བུས་པ། ཆེས་པོ་མཚར་སྐད་དུ་བུང་བའི་ཤོད་ཀྱི་ཡི་གེ་
འདི་བཞེན་ཐོག་མར་སྟོལ་གཏོད་མཛད་ལ། སྤྱི་རྒྱའི་བན་པདེའི་གཞི་རྩ་བར་ཚོས་ཤོད་དུ་བརྒྱུད་
འགོ་བཙུགས་པ་དང་། དུས་རབས་བརྒྱུད་པའི་ནང་ཚོས་རྒྱལ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་ཏུ་བཙུན་གྱིས་སང་མི་
བདུན་གྱིས་ཐོག་བྲངས་རབ་བྱུང་གི་སྤེ་དང་། དཔོན་སྤེའི་ཐོག་མ་བསམ་ཡས་མི་འགྲུང་ལྷན་གྱིས་
བྱུང་བའི་གཙུག་ལག་ཁང་གསར་བཞེངས་དང་ཆབས་ཅིག་སྤྱི་བརྒྱུད་པོ་བཟ་གླིང་གི་སྟོན་བྲུ་ཐོག་
མར་བཙུགས་ནས་སྟོན་པའི་ཤོད་པ་དུ་མ་གསོ་སྒྲིང་གནང་སྟེ། ཉེ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་
ནས་ནང་དོན་རིག་པ་གཙོ་བོར་བྱུང་བའི་རིག་གཞུང་གི་སྤྱིང་བཙུན་སྤྱོད་པའི་ཤོད་གངས་ཅན་གྱི་
སྒྲིངས་སུ་ནང་འཛིན་དང་སྤེལ་མཛད་ཅིང་། ཤེས་རིག་མཛོད་བརྒྱུད་སྟོན་འཕེལ་ཡངས་པོར་བྱེ་བ་

སྟེ། རྒྱལ་རབས་ཉེར་བརྒྱད་པ་སྟོ་ཐོ་རི་གཏན་བཅོན་གྱི་སྐུ་དུས་སུ་དམ་པའི་ཚོས་གྱི་དབུ་བརྟེས་
 འི་དང་། རྒྱལ་རབས་སོ་གསུམ་པ་ཚོས་རྒྱལ་སྲོང་བཅོན་སྐུ་དུས་སུ་དམ་པའི་ཚོས་གྱི་
 སྲོལ་བཟང་བཏོད། རྒྱལ་རབས་སོ་བརྒྱད་པ་ཚོས་རྒྱལ་ཁྲི་སྲོང་ལྗེ་འུ་བཅོན་དང་། རྒྱལ་རབས་ཞེ་
 གཅིག་པ་མངའ་བདག་ཁྲི་རལ་གྱི་སྐུ་དུས་སུ་དམ་པའི་ཚོས་དར་ཞིང་རྒྱས་པར་མཛད་པ་ནས་བརྒྱད་།
 དུས་རབས་རིམ་པའི་ནང་པོད་གངས་ཅན་གྱི་ཞིང་ཁམས་སུ་ཐོས་བསམ་སྐོམ་གསུམ་དང་འཆད་
 ཚོད་ཚོམ་གསུམ་ལ་མངའ་དབང་བརྟེས་པའི་མཁས་གྲུབ་གཉིས་ལྡན་གྱི་སྐྱེས་ཆེན་དམ་པ་ནས་
 མཁའ་རྒྱུ་ཚོགས་ལྟར་ཕྱོན་པ་རྣམས་གྱིས་སྡེ་ལྷིང་བཀའ་བསྟན་སོགས་པོད་ཡིག་ཏུ་བསྐྱར་ཅིང་
 ལུས་ཏེ་གཏན་ལ་སལ་བ་དང་། གསར་ཚོམ་མཛད་པའི་བསྟན་བཅོས་ཐམས་ཅད་འུ་ཅག་ལྟ་བུས་
 ཆེ་གང་ངལ་བ་བསྟེན་ནས་བགྲངས་ཀྱང་བགྲང་བར་དཀའ་བས། པོད་གངས་ཅན་སྡོངས་གྱི་གསུང་
 རབ་སྐྱེགས་པམ་ཐམས་ཅད་གཞི་གཅིག་ཏུ་བཅེགས་ན་རི་རྒྱལ་ལྡན་པའི་དབང་ལ་འད་སྐྱེད་ས་
 པ་སྟེར་ཏུས་སོ་ཞེས་སྟེས་ཀྱང་འུ་མི་ཆེ་བར་སེམས།

དེ་ལྟར་བཀའ་བསྟན་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་སྟོན་ཕྱོན་འཕགས་པོད་གྱི་སྐྱེས་ཆེན་དམ་པ་རྣམས་
 གྱི་བརྟེན་ཐོག་རིག་པའི་གཞུང་བཟང་སྤྱི་དང་། ཡང་སྐོས་ལ་རྒྱལ་དབང་སྐུ་ལྷེད་རིམ་ཕྱོན་གྱི་གསུང་
 འབུམ་སོགས་ཅ་ཆེའི་རིག་གཞུང་སྡོངས་པའི་ནད་བརྒྱ་འཛོམས་པའི་སྟོན་མཚོག་བདུད་ཅི་ལྟ་བུ་
 དེ་དག་གི་འོ་བརྟུན་རྣམས་རང་ཅག་གངས་ཅན་པའི་ལུས་སེམས་སུ་འོག་ཏུ་སྐྱུམ་ཚོས་བཞིན་
 དུ་སེམས་པ་ནས་བརྒྱད་། སྐྱེ་བོ་པལ་བ་དག་གི་སྒྲུང་དོར་འབྱེད་པའི་ཤེས་རབ་གྱི་ཆད་ཀྱང་ཆེས་
 མཐོན་པོར་སོན་ཏེ་སྐོ་གསུམ་དགོ་བརྟུའི་ལས་ལ་བཅོན་པ་དང་། བུམས་དང་སྟིང་རྗེས་རྒྱུད་དུལ་
 ཞིང་། ཡ་རབས་དང་གཤེས་བཟང་གི་མཛེས་སྐྱུག་རང་ཆས་སུ་ལྡན་པའི་མི་རིགས་ལྷན་འཕགས་
 ཅན་ཞིག་ཏུ་ཡར་རྒྱས་བྱུང་བའི་འབྲས་བུར། དེད་གི་དུས་སུ་འད་འཛོམས་སྤིང་ཤར་ཏུ་བ་ལ་གནས་
 པའི་ཆབ་དབལ་རིག་གསུམ་སྤྱི་དང་། ཡང་སྐོས་ཚོན་རིག་ཅེར་སོན་གྱི་ཡུལ་གྱུ་དག་གི་མི་སྣ་
 གྲགས་ཅན་རྣམས་ཀྱང་ཡུལ་འདི་དང་མི་རིགས་འདི་ཉིད་གྱི་རིག་གནས་ལ་སྐོ་ཁ་ཕྱོགས་ས་དང་།
 ཞིབ་འཇུག་བྱ་ཡུལ་ཞིག་ཏུ་འཛིན་དོན་ཡང་དེ་ལྟར་ཡིན།

འོན་ཀྱང་སེམས་ཅན་སྤྱི་མཐུན་གྱི་བསོད་ནམས་ཉམས་དམས་སུ་སོང་བའི་ཉེར་ལེན་ལས།
 ལྷོ་ལོ་ ༡༩༤༤ ལོ་ ༡༩༥༤ བར་རིག་གནས་གསར་བརྗེ་ཆེན་པོ་ཞེས་དམར་པོའི་ལྷ་བར་འོ་
 ལོག་མཁའ་ལ་སར་ལོ་དང་དྲུང་རྟེན་གཏོང་བའི་སྤྱོད་མཚོང་གི་ལས་འགུལ་སྐྱེལ་བས། བོད་མིའི་
 ཚོས་དང་རིག་གཞུང་གིས་གཙོས་པའི་མི་རིགས་ཀྱི་མཚོན་ཉམས་ཡོད་ཚད་རྙིང་བཞིའི་གས་
 སུ་བཅེས་ཏེ་གཏོར་བཙོམ་ཚབས་ཆེན་གས་པའི་གོད་ཆགས་ཀྱི་ཁྲོད་དུ་སྤོང་གསུམ་རིན་ཆེན་
 བདུན་གྱིས་བཀའ་སྟེ་ཡོན་དུ་སྤུལ་ཡང་སྐྱེ་ཐབས་གས་པའི་གོད་གངས་ཅན་སྤོངས་ཀྱི་ཁྲུང་ལོར་
 དང་། ཡངས་པའི་འཛམ་གཤིས་སྤྱི་ལོ་རྒྱུ་ལོར་ཏེ། གསུང་རབ་པར་ཤིང་དང་བཅས་པ་སའ་མོ་ཆེ་མེ་
 ལྷ་དང་ཚུ་སྤེའི་ཞལ་དུ་སྤུལ་ཐེན་བ་དག་ལི་བསྐྱུང་གསོ་བུ་རྒྱུའི་རུས་མཐུ་རང་ཅག་སུ་ལའང་མེད་
 ལ། དུས་ངན་དེ་ལྷ་སྤེའི་ཁྲོད་ནས་སྤེས་དབང་སྤེབས་ལེགས་ཀྱིས་ད་ལྷ་ས་སྤེང་དུ་སྤུལ་སྤུལ་བཀའ་
 བསྐྱུང་གསུང་རབ་སྤྱི་དང་། ལྷག་པར་ཡ་རྒྱལ་མཚོག་སྐྱེ་སྤེང་རིམ་བྱོན་གྱི་གཞུང་བཟང་པོ་མོ་ཆེ་
 དཔེ་རྒྱན་དཀོན་རིགས་ཤིག་ལྷག་ཏུ་ལྷུང་སྤེབས་དེད་སྐབས་ལུལ་བཞག་རིག་གནས་དངོས་རྗེས་
 ཀྱི་ལམ་སྤུལ་གཞིར་བཟུང་བདག་སྤུང་བྱེད་དགོས་སྤྱི། རིག་གཞུང་ལ་དོན་གཉེར་ཅན་རྣམས་
 ཀྱི་སྤྱོད་ལས་དུ་བསྐྱུར་མ་སྤུལ་པར་བརྟེན་གསུང་རབ་ཀྱི་དགོས་པ་འི་བཞིན་མ་སྤུལ་པའི་ཁར། དེ་
 བས་ཉེན་ཚབས་ཆེ་བ་ཞིག་ལི་འབྱུང་བཞི་སོགས་ཀྱི་གཞོད་བས་ས་སྤེང་དུ་ཅ་བརྟེན་མི་འཕྲོ་བའི་
 དེས་པ་མེད་གཤིས། འདི་ཀྱན་བདག་ཅེས་སྤུང་སྤོབ་གནད་ལ་འཁེལ་བ་ཞིག་ལྷ་རྒྱ་ལི། ལོ་ལ་
 འདིའི་རྩོག་གི་འཕགས་མཚོག་སྤུལ་ན་བརྗོད་རྗེས་འདུག་པ་སྤྱི་དང་། ལྷག་པར་འཕགས་མཚོག་
 སྤུན་རས་གཟིགས་ཀྱི་གཞུང་ལྷུང་སྤུང་བ་རང་ཅག་གངས་ཅན་པ་རྣམས་དང་། ཡང་སྤོས་ཡ་རྒྱལ་
 མཚོག་སྐྱེ་སྤེང་རིམ་བྱོན་གྱི་སྤུལ་རྗེའི་ཞོ་གས་ལེགས་པར་འཚོ་ཞིང་། སྤུན་འབྲས་སྤུང་བསྐྱུངས་
 པའི་སྤུ་བཅར་རྣམ་རྒྱལ་སྤུ་ཚང་པན་བདེ་ལེགས་བཤུང་སྤིང་གི་མཚོན་གནས་རྗེས་འབྲེལ་གྱི་
 གཡོལ་དུ་མེད་པའི་འོས་འགན་ཞིག་ཡིན།

དེ་ལྷུང་ཡ་རྒྱལ་མཚོག་སྐྱེ་སྤེང་རིམ་བྱོན་གྱི་གསུང་རབ་སྤུལ་བམ་རྣམས་ལ་བདག་ཅེས་
 སྤུང་སྤོབ་གནད་སྤུལ་པ་ཅམ་མེན་པར་དེ་བས་གལ་གནད་ཆེ་བ་ཞིག་ལི། གསུང་བཟང་རྣམས་ལ་

འཆད་ཚོམ་ཚོམ་གསུམ་དང་། རོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་སོགས་ཀྱི་རྟོག་ནས་ཉམས་བ་སྦྲར་གསོ་
དང་། མི་ཉམས་རྒྱུན་འཛིན། ཡང་སྒོམ་དབང་ལུང་ཁྲིད་གསུམ་དང་། མཐོང་བརྒྱད་ཟུག་ལེན་གྱི་
མན་དག་དང་བཅས་པའི་རྒྱན་བཟང་ཆད་མེད་རྒྱུན་འཛིན་བྱ་རྒྱ་སོགས་ཀྱི་ཐད་རང་ཅག་རྣམས་ལ་
གཡོལ་དུ་མེད་པའི་འགན་འཁུན་དམིགས་བསལ་ཞིག་ཡོད་སྟེ།

ལྷག་པར་གངས་རྒྱུང་ས་བསྟན་འགྲོའི་མགོན་པོ། ཇུས་རབས་ཉེར་གཅིག་པའི་སྟོན་བ་ཆེན་
པོ། རང་ཅག་རྣམས་ཀྱི་འདི་ཕྱིའི་སྦྲུབས་མཆོག །ས་སྟེང་རྒྱལ་བསྟན་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་མངའ་
བདག་ལགོང་ས་ལསྦྲུབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་སྐྱོན་མེད་པའི་ཐུགས་བསྐྱེད་རྣམ་གསུམ་
གྱིས་མཆོན་མཛད་འཕྲིན་ཡངས་པའི་འཛམ་གླིང་ག་གུ་ཀུན་ཏུ་ཁྲུབ་དང་ཁྲུབ་བཞིན་པའི་སྐལ་
བཟང་གི་དུས་སྐབས་འདིར། མཛད་པའི་མཆོག་ཏུ་གྱུར་བ་གསུང་གི་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་མཛད་པའི་
ཞབས་འདེགས་ཀྱི་ཆ་གས་སུ་འགྲུང་རེ་དང་། དེ་ཡང་ས་གསུམ་འགྲོ་བའི་མགོན་ལསྦྲུབས་གངས་
ཅན་བོད་ཀྱི་ལྷ་སྐལ་འཕགས་མཆོག་ཕྱག་ན་བརྒྱ་ཉིད། མདོ་རྒྱུད་བསྟན་བཅོས་དུ་མ་དང་། ལྷག་
པར་བཀའ་ཆེམས་ཀའོལ་མ་དང་། མ་ཞི་བཀའ་འབྲུམ་སོགས་སྟོན་བྱོན་ཆོས་རྒྱལ་མེས་དཔོན་
དམ་པ་ཆོས་ལུང་གིས་ཡང་ཡང་བསྟན་པ་ལྟར། འཁྲུངས་རབས་གསོལ་འདེབས་ལས་ཀྱང་།

- མགོན་ཁྲོད་གང་འདུལ་སྦྱུལ་པའི་རྣོས་གར་ཉེ། །
- འཕགས་ལུལ་སོ་དུག་གངས་འདི་ཆོས་རྒྱལ་བརྟ། །
- བཏུ་གུབ་བཅུ་བདུན་ལ་རྒྱལ་མཆོག་རིམ་བྱོན་སོགས། །
- སྦྱ་འཕྲེང་གསེར་འདི་ཕྱིར་བ་ཚར་དུ་དང་། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ལ་རྒྱལ་དབང་སྦྱ་ཕྱིར་རིམ་བྱོན་གྱི་འཁྲུངས་རབས་རྣམ་ཐར་ནི། རྒྱལ་
ཀུན་སྟེང་རྗེའི་རང་གཟུགས་འཕགས་མཆོག་འདིག་རྟེན་དབང་ཕྱུག་གིས་དག་དང་མ་དག་པའི་
འདིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་མཐའ་དང་སྤྱེའེད་བ་ན་གང་ལ་གང་འདུལ་གྱི་སྦྱུལ་པའི་རོལ་བ་མཐའ་ཡས་
པའི་སྟོན་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བསམ་གྱིས་མི་ཁྲུབ་བ་མཛད་བ་ལས། རྒྱ་གར་འཕགས་པའི་
ལུལ་དུ་འཕགས་པ་སྦྱུན་རས་གཟུགས་དབང་ཕྱུག་གི་སྦྱེའི་སྦྱུལ་བ་གྲགས་ཆེ་བ་རྒྱལ་སོ་འདིག་

ཉེན་དབང་སྤྲུག་ནས་རྒྱལ་པོ་དགེ་བ་དབལ་བར་འཕགས་ལུལ་སོ་དྲུག་དང་། བོད་ཁ་བ་གངས་
 ཅན་གྱི་སྒྲིབ་ས་སྤྱོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་གྲགས་ཆེ་བ་གཉེན་ཁྲི་བཅན་པོ་ནས་མངའ་བདག་ཁྲི་རལ་བར་
 གངས་རིའི་ཚོས་རྒྱལ་བ་བཅུ་དང་། གཞན་ཡང་འབྲོམ་སྟོན་རྒྱལ་བའི་འབྲུང་གནས་ནས་དབལ་ལྗན་
 རྒྱ་མ་རིན་ཆེན་མཁུན་རབ་ཚོས་རྗེའི་བར་བསམ་བཞིན་སྐྱ་སྐྱེ་བཞེས་པའི་འཕགས་པོད་ཀྱི་བཏ་
 ལུབ་སྐྱ་སྐྱེད་བཅོ་ལྔ། ཡང་སྟོས་ལ་རྒྱལ་དབང་སྐྱ་སྐྱེད་དང་པོ་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་རྗེ་དགེ་འདུན་
 ལུབ་བནས་སྐྱ་སྐྱེད་བཅུ་བཞི་བ་ཆེན་པོ་ལ་རྒྱལ་མཚོག་བཟུན་འཛིན་རྒྱ་མཚོའི་བར་ལ་རྒྱལ་དབང་
 སྐྱ་སྐྱེད་རིམ་འོན་ཀླུ་རྣམས་ལོ། ལུས་ཅན་འགྲོ་བ་སྤྱི་དང་། ཡང་སྟོས་པོད་གངས་ཅན་གྱི་ཞིང་ཁམས།
 ལུབ་བཟུན་སྤྱི་དང་གྲེ་བྲག་ ལྷག་དོན་སྐྱ་བཅར་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་ཚང་པན་བདེ་ལེགས་བཤད་སྤོང་
 བཅས་ལ་གཞིགས་བ་དུས་ལས་གཡོ་བ་མེད་པའི་མཚན་བ་དང་འཕྲིན་ལས་བཟང་པོས་ཡོངས་སུ་
 བསྐྱེད་པའི་ཚུལ་བསམ་བཞེད་ཀྱི་ལུལ་ལས་འདས་པ་ནི་ལ་རྒྱལ་མཚོག་སྐྱ་སྐྱེད་རིམ་འོན་ཀླུ་རྣམས་
 ཀྱི་རྣམ་ཐར་ཁག་ཏུ་གསལ་བ་ལྟར་འགས།

དེ་ལྟར་ལ་རྒྱལ་དབང་སྐྱ་སྐྱེད་རིམ་འོན་ཀླུ་རྣམས་ལོ། བདག་ཅག་གངས་ཅན་བ་རྣམས་ཀྱི་སྣ་
 སྐལ་འཕགས་པ་སྤྱན་རས་གཞིགས་ཉིད་མིའི་རྣམ་ཐོལ་ཏུ་ལེབས་བར་པོད་སྐྱེ་བ་ནས་ཆེ་རབས་
 སྐྱེད་བར་གདུལ་བུ་བདག་ཅག་པོད་འབངས་རྣམས་བསྐྱེད་པའི་ཚད་མེད་ཀྱི་བཀའ་འདོན་རྗེས་
 འདྲ་དང་། ལས་སྟོན་གྱི་འབྲེལ་བ་སྤྲ་བཟུན། སྟོས་སུ་གལ་ཆེའི་ལས་འཆར་ཆ་ལག་ཡོངས་སུ་
 ཚང་བ་འདི་ལྟ་བུ་ད་བར་སྤྱི་ལུང་བཅུ་གསུམ་གནང་མེད་བར་མཛོན་པས། ལ་རྒྱལ་བ་དཔྱེས་པའི་
 མཚོད་སྤྱིན་དང་གཅིག་ཀྱི་རང་རེ་བམོད་ནམས་གསོག་པ་དང་གཉིས། ལྟར་བཅས་འགྲོ་བའི་འཕྲིན་
 མཚོག་ལ་ལོངས་ལ་སྐྱུ་བས་མགོ་ཆེན་པོ་མཚོག་གི་སྐྱ་ཆེ་ལ་ཞབས་བདེ་དོ་རྗེ་ཚོས་བདུན་གྱི་ངོ་
 བོད་བཟུན་པའི་ཞབས་རིམ་སོགས་སུ་དམིགས་ནས་འདི་ག་སྐྱ་བཅར་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་ཚང་པན་བདེ་
 ལེགས་བཤད་སྤོང་ནས་སྤྱི་ལོ་ ༡༠༡༡ ལོའི་ལྷ་བ་ ༡ ཚེས་ ༡ ཉིན་ལ་རྒྱལ་མཚོག་སྐྱ་སྐྱེད་རིམ་
 འོན་གྱི་གསུང་འབྲུམ་སྤོགས་སྤྱི་གུ་རྒྱུའི་ལས་འཆར་གསལ་སྤྱི་གུ་གིས་ལས་གཞི་དབུ་འཇུགས་
 ལུས།

དེ་ཡང་གངས་ལྗོངས་སྐྱེ་འགྲོ་ཡོངས་ཀྱི་བསོད་ནམས་ཀྱི་བལྟོས་སྐྱབ་མ་མཆིས་པ།
 འབགས་མཚོག་ཕྱག་ན་བརྗོད་པ་ལྟོས་པ་ལྟོས་མཚོག་སྐྱེས་བཅུ་བཞི་པ་ཆེན་པོ་རྗེ་བཙུན་
 འཇམ་དཔལ་དག་དབང་རྣོ་བཟང་ཡེ་ཤེས་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ་སྲིད་གསུམ་དབང་བསྐྱུར་
 མཚུངས་པ་མེད་པའི་སྤེ་དཔལ་བཟང་པོ་མཚོག་བོད་རྒྱལ་ལོ་ ༡༧༧༣ དང་། ལྷོ་ལོ་ ༡༧༧༥
 ལོར་དགུང་ལྔ་པས་བརྒྱད་ཅུ་བཞེས་པར་བརྟེན། བན་བདེའི་མཛད་བཟང་རྣམས་ལ་མཛོད་པར་
 གཟེངས་སུ་བརྟོད་ཅིང་། ལྒྱལ་བའི་བཀའ་ཤིན་ཆེས་ཤུག་ལུ་བའི་འགངས་ཆེན་གྱི་དུས་ཚོགས་
 གྲུང་འབགས་ཅན་ཡིན་སྟབས། གཞིས་ཀྱིས་བོད་འབངས་ཡོངས་ཙམ་མ་ཟད། འཇམ་གྱིང་རྒྱལ་
 ཁབ་པལ་ཆེར་དུ་གཏོགས་པའི་འབགས་མཚོག་ཕྱག་ན་བརྗོད་པའི་རྣམ་པར་རོལ་བ་ལྟོས་པ་
 ལྟོས་མཚོག་ཆེན་པོ་མཚོག་ཉིད་ཀྱི་ཚོས་འབངས་དང་། ཞི་བདེར་ལོས་པའི་འཇམ་གྱིང་སྐྱེ་པོ་
 གུན་གྱིས་གུས་བསུའི་དགའ་སྟོན་རྒྱ་ཆེ་ལུ་བ་དང་ཆབས་ཅིག ། འཇམ་གྱིང་བསྟན་འགྲོ་ཡོངས་
 ཀྱི་མཚོག་སྐྱབས་དང་དབྱང་གཉེན་ཞི་བདེའི་དེད་དཔོན་དུ་སྐྱེ་ཆེ་ལྟམས་པད་མཚོག་པོ་ཆེ་དང་
 ཡེ་ཤེས་དབག་ཏུ་མེད་པའི་རོ་བོར་འཚོ་གཞིས་གསལ་ཞིང་བཞུགས་པའི་རྟེན་འབྱུང་དགའ་སྟོན་
 ལོ་འཁོར་འབྱུང་ལོར་སྤང་བཅི་ལུ་བའི་དུས་བཟང་དང་། ལྷན་བཅས་སྲིད་ཞིའི་གཙུག་རྒྱན་ལྟོས་
 ས་ལྟོས་མཚོག་ཆེན་པོ་མཚོག་གིས། གངས་ཅན་སྐྱེ་འགྲོ་ཡོངས་ཀྱི་འབྲལ་ཕྱགས་ཆབ་སྲིད་
 ཀྱི་གནས་བབ་དང་། འཇམ་གྱིང་འགོ་བ་གུན་གྱི་པན་བདེའི་གཞི་སྐོར་རྒྱལ་བསྟན་རིན་པོ་ཆེའི་ཕྱོག་
 མཐུད་པའི་མཛད་བཟང་བསྐྱུངས་དང་སྐྱོང་བཞེད་ཀྱི་ཐུགས་སྟོབས་ལྷག་པར་བཞེས་པ་སོགས་
 ཀྱི་སྐལ་བཟང་ཉེས་བཅེགས་དང་། གཏམ་བཟང་སུམ་བཅེགས་སྟབས་དང་བསྟན་གྱིས་སྐྱབ་པཅར་
 རྣམ་རྒྱལ་གྲ་ཚང་དང་། གཞིས་ཀྱིས་རྣམ་རྒྱུར་སྟན་མོང་ནས་གཞིས་རྒྱུན་བཞུགས་བསྟན་
 འབྲལ་དང་། ལྷག་པར་ལྒྱལ་མཚོག་སྐྱེས་པའི་ཕྱོག་གྱི་གསུང་འབྲལ་སྐོག་ས་བསྐྱེགས་པར་
 སྐྱུན་ལྷོ་ལྷོ་འེ་འེ་འེ་ལྟོན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་ལྟར། སྐྱབ་པཅར་སྐྱེ་ཞབས་སྐོར་བཟང་དགའ་བ་ལགས་བརྒྱད་
 ལྷ་སྟན་སྟོན་འབྲལ་ལུས་པར་བཀའ་འཁོལ་དང་བཅས། << ལྒྱལ་དབང་སྐྱེས་པའི་ཕྱོག་གྱི་
 གསུང་འབྲལ་དཔེ་ཚོགས་ >> རྣམས་བརྟན་བཞུགས་ཀྱི་འབྲལ་མཚོག་མཚོག་ཏུ་སྐྱུར་བ་ཞིག

ཡོང་ངེས་ཀྱི་བཀའ་བཟང་སྤྱི་ལོའི་མཛེས་རྒྱན་དུ་སེབས་པ་ལྟར། ཡུལ་དབང་སྐྱ་སློང་རིམ་འོན་གྱི་གསུང་འབྲམ་དང། གསུང་འབྲམ་ཁག་ཏུ་མ་འཁོད་པའི་ཡུལ་དབང་སྐྱ་སློང་རིམ་འོན་གྱི་རྣམ་ཐར་བཅས་འབྲམ་པར་དུ་འཇུག་འགོད་ཀྱིས་ཞུས་དག་ངེས་འདོདས་ཚོག་དེའི་གཞུགས་སྐྱ་པར་སྐྱོན་ཞུས་ཏེ་བརྟན་བཞུགས་བསྟར་འབྲམ་གྱི་མཛད་སྒོའི་ཉེན་འབྲུང་གི་འབྲམ་མཚོན་དུ་འབྲམ་རྒྱའི་སྐལ་བཟང་ཚོབ་པ་ནི་མཐོན་པོ་གང་ཉིད་ཀྱི་ཐུགས་བསྐྱེད་སློན་ལམ་དང། རང་ཅག་རྣམས་ཀྱི་སྤར་བསགས་བསོད་ནམས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པར་གོང་མ་ཆག།

འདི་ག་སྐྱ་བཅར་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་ཚང་དང། གཞིས་ཀྱིས་རྣམ་རྒྱུར་སྐྱོན་མོང་ནས་ཡགོང་ས་ཡསྐབས་མཐོན་ཆེན་པོ་མཚོག་མཐའ་ལྡན་བསྟན་འགྲུབ་འཕྲོའི་མཐོན་དགུང་དམ་པར་སྐྱ་ཆེ་ཡུལ་ས་བད་མཐོན་པོ་ཆེ་མཐའ་ལས་པའི་རོ་པོར་བརྟན་ཅིང། རྒྱལ་ས་ཆེན་གྱི་ཐུགས་བཞེད་མཐའ་དག་སྐྱོན་གྱིས་འབྲམ་བ་སོགས་ཀྱི་དགོས་དམིགས་དུ་མའི་སྤྱད་དུ་ཡུལ་ས་པོ་གང་ཉིད་དགུང་གངས་བརྒྱུད་ཅུ་བཞེས་པར་གཟིམ་རྒྱུང་བརྟན་བཞུགས་བསྟར་འབྲམ་ཞུ་རྒྱའི་སྐལ་བཟང་གི་གོ་སྐབས་དང་བསྐྱོན་ནས་དགུང་གངས་དང་མཉམ་པའི་གསུང་པོད་བརྒྱུད་ཅུ་ལེགས་བསྐྱིགས་ཞུས་ཏེ་གཟིམ་རྒྱུང་བརྟན་བཞུགས་སྐབས་ཡུལ་བ་དགེས་པའི་མཚོད་སྤྱིན་དང་བཅས་འབྲམ་མཚོན་གྱི་ཚུལ་དུ་འབྲམ་ལམ་ཞུ་རྒྱུ་མ་བཟོས་གཅིག་མཐུན་བྱུང་སྟེ་ཡུལ་དབང་སྐྱ་སློང་དང་པོ་རྗེ་དགེ་འདུན་གྲུབ་པ་ནས་ཡུལ་ས་མཚོག་སྐྱ་སློང་བཅུ་གསུམ་པ་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོའི་བར་སྐྱ་སློང་རིམ་འོན་རྣམས་ལ་གསུང་འབྲམ་དེའི་སློང་། ༦ ། བཞུགས་པ་དང། ཡུལ་དབང་སྐྱ་སློང་ཐུག་པ་རིན་ཆེན་ཚངས་དགུངས་རྒྱ་མཚོའི་གསུང་འབྲམ་དང་ཡུལ་དབང་སྐྱ་སློང་རིམ་འོན་རྣམས་ཀྱི་གསུང་འབྲམ་སྤྱིའི་དཀར་ཆག་བཅས་ཆབས་ཅིག་པོད་ ༡ ། གསར་དུ་ཕྱོགས་བསྐྱིགས་ཞུས་པ་དང། གོང་གསལ་གསུང་འབྲམ་དེ་དག་ཏུ་མ་ཚུད་པའི་ཡུལ་དབང་སྐྱ་སློང་རིམ་འོན་གྱི་རྣམ་ཐར་དེའི་སློང་། ༧ ། དང། ཡུལ་ས་མཚོག་སྐྱ་སློང་བཅུ་བཞེ་པ་ཆེན་པོ་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོའི་གསུང་འབྲམ་གྱི་ཚུལ་དུ། ༡ ། རང་རྣམ་པོས་ཀྱི་ཡུལ་དབང་པོས་ཀྱི་མི་མང། ༢ ། འཛམ་མཐོན་ཡུལ་པའི་ཡུལ་ཆབ་ཡསྐབས་རྗེ་ཡོངས་འཛིན་སྤོང་སྐྱལ་དོ་རྗེ་འཆང་རྗེ་བཅོན་ཐུབ་བསྟན་ལུང་རྟོགས་རྣམ་རྒྱལ་འཕྲིན་

ལས་དཔལ་བཟང་པོའི་ཐུན་མོང་བའི་མངོན་རྣམ་མདོ་ཅམ་བཟོད་བཞེད་པ་ལོར་བྱའི་དོ་ཤལ། གཞན་ཡང་
སྤེལ་ ༡༩༥༩ ལོ་ནས་ ༡༩༩༩ བར་ལོ་རྒྱུ་བཟུང་བཞིའི་ནང་བཀའ་སློབ་གཙོ་བོ་གྲུབ་སྤེལ་གྱི་
བྱེད་དང་། ཤེས་ཡོན་སློབ་སྦྱོང་། མང་ཚོགས། ཚོགས་པ་ཁག་བཅས་ལ་སྦྲལ་བའི་ལམ་སྟོན་གྱི་
བཀའ་སློབ་ཐུག་དེབ་གྲངས་ ༥ བསྐྱུག་ནས་ཡ་རྒྱལ་དབང་མཚོག་གི་སྤྱིའི་དགྲུང་གྲངས་དང་མཉམ་
བའི་པོད་སློབ་བརྒྱད་ཚུ་ཐམས་པ་ལེགས་བསྐྱེགས་ཞུས་པ་ཡིན།

ཡ་རྒྱལ་དབང་སྐུ་སློབ་རིམ་ཕྱོད་གྱི་གསུང་འབྲུམ་དཔེ་ཚོགས་གྱི་རྒྱབ་ཤིང་མཚོན་དོན་
ལྟེ། དེ་ཡང་རང་ཅག་གངས་ཅན་བ་རྣམས་གྱི་མེ་ཉོག་གང་ལ་ལོག་པའི་སྐྱ་སྐལ་འཕགས་མཚོག་
སྐྱུན་རས་གཟིགས་གྱི་གཟུངས་སྐྱུགས་ཡིག་བྲུག་ལས་ཨོ་ལོ། སངས་རྒྱལ་གྱི་སྐུ་གསུང་ཐུགས་
གསུམ་མཚོན་པས་ན། གསུང་འབྲུམ་སྐྱེགས་བམ་འདི་དག་ཏུའང་སྐུ་གསུང་ཐུགས་གསུམ་གྱི་
མཚོན་དོན་ཚང་བ་སྟེ། ཐོག་མར་གསུང་འབྲུམ་རྣམས་གྱི་དབྱར་སྐུ་ཡི་མཚོན་དོན་ཏུ་མངོན་བ་
པོ་ཡ་རྒྱལ་མཚོག་སྐུ་སློབ་རིམ་ཕྱོད་རྣམས་གྱི་སྐུ་བར་དེ་དང་། བར་དུ་གསུང་འབྲུམ་དངོས་གྱིས་
གསུང་མཚོན་བ་དང་། མཐའ་མར་ཐུགས་གྱི་མཚོན་དོན་ཏུ་བྱང་ཚུབ་མཚོན་ཉེན་གྱི་རིམ་བཅས་
བཞུགས་སུ་གསོལ་བས། གསུང་འབྲུམ་པོད་དེར་སྐུ་གསུང་ཐུགས་གྱི་ཉེན་གསུམ་ཚང་བའི་
མཚོན་དོན་གྱི་བཞེད་བ་བྱས་ཡོད་ལ། མ་ཁེ་ལོར་བྱ་སྟེ་སྐྱུན་རས་གཟིགས་གྱི་ཐུག་མཚན་ལོར་
བྱ་ཚུ་ཤེས་གྱི་སློབ་བ་སྐྱེགས་བམ་གྱི་རྒྱབ་ཤིང་ལུང་གྱི་སྟེང་ཕྱོགས་སུ་སྟོར་གཟུགས་གཉིས་
ཅན་ཏུ་བཞེད་པའི་སློབ་བའི་སྟོར་གཟུགས་སྟེང་མའི་ནང་ཡ་རྒྱལ་མཚོག་སྐུ་སློབ་རིམ་ཕྱོད་གྱི་གོ་
རིམ་ཨང་དང་། སློབ་བའི་སྟོར་གཟུགས་ལོག་མར་ཡ་རྒྱལ་མཚོག་སྐུ་སློབ་པོ་པོའི་གསུང་འབྲུམ་ཀ་
ཁའི་ཨང་། ཐུགས་བམ་གྱི་སྐུ་ལུང་ཏུ་ཐུག་མཚན་མེ་ཉོག་བརྒྱ་བཞེད་པའི་སྟེང་ཏུ་ < < ཡ་རྒྱལ་
དབང་སྐུ་སློབ་རིམ་ཕྱོད་གྱི་གསུང་འབྲུམ་དཔེ་ཚོགས་ > > གྱི་པོད་གཅིག་ནས་བརྒྱུད་ཚུ་བར་གྱི་
གོ་རིམ་ཨང་གི་བཅས་བཞེད་ཡོད།

དེ་ལྟར་ཡ་རྒྱལ་དབང་སྐུ་སློབ་རིམ་ཕྱོད་གྱི་གསུང་འབྲུམ་ཕྱོགས་སྐྱིག་ཞུ་བའི་བརྒྱུད་རིམ་
ནང་། སེར་གཙུག་ནང་བསྐྱུན་དཔེ་རྙིང་འཚོལ་བསྐྱུ་ཕྱོགས་སྐྱིག་ཁང་དང་། པོད་གྱི་དཔེ་མཚོན་

ཁང་གཉིས་ནས་གསུང་འབྲུམ་གྱི་མ་ཡིག་ཐོག་ཕྱག་རོགས་གནང་བ་དང་། གཞན་ཡང་ལས་གཞི་
འདི་ཉིད་ཀྱི་ཐོག་ཕྱག་རོགས་གནང་མཁན་དང་། ལེགས་སྡེལ་ཉེས་འཕོག་གི་ལས་སྟོན་གནང་
མཁན་ཚང་མར་ད་ལན་གྱི་གོ་སྐབས་འདི་བརྒྱད་ཐུགས་རྗེ་བཀའ་འདྲིལ་སྒྲ་མེད་དུ་ཆེ་ཞེས་ལྷ་སྐྱ་
དང་། ང་ཚོའི་ལས་གཞི་འདིར་རྣམ་གྲུ་ལྟན་སྟེང་ནས་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་གཟིགས་སྟོང་སྒྲ་
མེད་དང་། འགྲོ་གྲོལ་ནང་གཏོང་གནང་བ། མཁུལ་དཔྱོད་མཁའ་ལྗར་ཡངས་ཤིང་། ལྷག་བསམ་
དུང་ལྗར་དཀར་བའི་འབྲེལ་ཡོད་དུ་མས་ལས་འཆར་འདིར་གདེང་འཛོག་ཚད་མེད་དང་། མ་ཞོར་
ལས་སྟོན། མ་དཔེ་མཁོ་འདོན། ལྷ་དག་གི་རོགས་པའི་གནང་བ་སོགས་ཀྱིས་མཚོན། ང་ཚོར་ཕྱར་
བ་ལྷ་འདེགས་ཀྱིས་ལྟད་མེད་རྒྱ་བ་སྟོར་དང་། ལྷག་བར་གཞིས་ཀྱིས་རྣམ་ལུང་སྤྱོད་མོང་ནས་བར་
སྟེན་ཐོག་རོགས་རམ་ཕྱགས་ཆེ་གནང་བར་རྗེས་སུ་ཡི་རངས་དང་། སྟོང་དབུས་ནས་ཐུགས་རྗེ་
ཆེ་ཞེས་ལྷ་བ་དང་ཆབས་ཅིག །འབྲུང་འབྲུང་ཡང་ང་ཚོའི་ལས་འཆར་ཁག་ལ་ཅ་ཆེའི་ལས་སྟོན་
གྱི་བཀའ་སྟོན་དང་། རོགས་པའི་རྒྱ་བ་སྟོར་སྐྱ་མ་ཐུད་གནང་སྟོང་ཡོད་པ་མཁུལ་ཞེས་ལྷ།

ལྷ་སྐྱ་དབང་སྐྱ་སྟེང་རིམ་ཕྱོད་གྱི་གསུང་འབྲུམ་དཔེ་ཚོགས་ཕྱོགས་སྒྲིག་ལུ་བའི་བརྒྱུད་རིམ་
ནང་དཔེ་སྒྲིག་འགན་བཏུང་བ་ལུས་པ་རྣམ་གྲུ་ཐུབ་བསྟན་ཡང་འབེལ་དང་། ལས་རོགས་ས་རྣམས་
སྟོན་གྱི་དཔེ་མཚོན་ལས་ཀྱི་ཆེ་དཔག་རྗེ་རྒྱུད་ནས་ཞོགས་སྐྱ་ལངས་དང་། དགོང་གི་ཉལ་ཐོག་ལོ་
ཤས་རིང་དཀར་བ་ཁྱད་བསད་དང་། ངལ་བ་དང་ལེན་གྱིས་གསུང་འབྲུམ་གྱི་ཡིག་འཇུག་དང་། དཔེ་
བསྟུར་ལྷ་དག་མ་དཔེ་ཐབས་འཚོལ། དཀར་ཆག་གསར་སྒྲིག་དེབ་གཟུགས་རྩལ་འགོད་སོགས་
གང་ཅིར་བརྩོན་པ་ཆེར་བསྐྱེད་ལྷས་ཤིང་། ཡང་སྟོན་རྒྱལ་ཆེན་གྱི་ལས་གཞི་འདི་ཉིད་ལྷར་དུ་མི་
སེམས་བར་རྒྱུ་དུ་རོས་འཛིན་གྱིས་རུ་ང་ཞེས་ཚགས་དང་། བཟོ་བཀོད་གང་མཛེས་ཡོང་ཐབས་
སོགས་སྟོ་ཀུན་ནས་འབད་བརྩོན་ལྷས་ལགས། འོན་ཀྱང་དཔེ་སྒྲིག་པའི་ལྷག་བསམ་ལ་མ་མེད་
ལ། བསམ་བཞེན་ཆེད་བཟོས་མིན་ནའང་ཤེས་ཡོན་དང་། འཛོན་ཐང་། ཉམས་སྟོང་བཅས་ཤིན་ཏུ་
སྒ་བས་ཆད་ལྷག་ཞོར་འཇུག་འབྲུང་སྟོང་བས་དེ་རིགས་མཚེས་ཆེ་རྒྱ་ཆེའི་སྟོག་པ་སོ་རྣམས་ལ་སྟོང་
དབུས་ནས་བཟོད་གསོལ་ལྷ་རྒྱ་བཅས་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༤ ལྷ་ ༡༡ ཆེས་ ༡༡ དགོ་བར།

དཔེ་སྒྲིག་པའི་གསལ་བཤད།

དེ་ཡང་ས་སྟེང་རྒྱལ་བསྟན་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་མངའ་བདག་ འཛམ་གླིང་གི་བདེའི་དེད་དཔོན།
དུས་རབས་ཉེར་གཅིག་པའི་སྟོན་པ་ཆེན་པོ། བོད་གངས་ཅན་ལྗོངས་ཀྱི་རྣམ་མེད་པའི་དབུ་མེད།
རྒྱལ་ཀུན་སྟེང་རྗེའི་རང་གཟུགས་ལྡོམ་བཙོན་དུར་སྒྲིག་གར་གྱིས་རྣམ་པར་རོལ་བ། བོད་ཀྱི་
བསྟན་མིན་མི་རིགས་དང་བཅས་པའི་མཚོན་རྟགས་དང་སོག་ཤིང་། བཟང་ཡས་འགྲོ་བའི་བསོད་
ནམས་ཀྱི་ཞིང་མཚོག་ ལྷར་བཅས་སྲིད་ཞིའི་གཙུག་རྒྱན་ཡལོང་ས་ཡ་སྐབས་མལོན་ཡ་རྒྱལ་དབང་
ཐམས་ཅད་མཁུན་ཅིང་གཟིགས་པ་ཆེན་པོ་རྗེ་བཙུན་འཇམ་དཔལ་དག་དབང་རྣོ་བཟང་ཡེ་ཤེས་
བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ་སྲིད་གསུམ་དབང་རྒྱུར་མཚུངས་པ་མེད་པའི་སྡེ་དཔལ་བཟང་པོ་མཚོག་
ནས་རང་ཅག་སྒྲིགས་མ་ལུ་ཆེས་ཆེར་བདོ་བའི་ཡིད་ཅན་རྣམས་ཚོས་སྲིད་ལུགས་གཉིས་ཀྱི་རྣོ་
ནས་བསྐྱེད་ཏེ་བདེ་སྲིད་རྫོགས་ལྡན་གསར་པའི་དཔལ་ལ་ཚོ་འདྲིར་མཛད་པའི་རྣམ་ཐར་སྲི་
ལོ། << རོས་ཀྱི་ཡུལ་དང་རོས་ཀྱི་མི་མང >> དང་། << མཛད་རྣམ་རྒྱ་ཆེན་སྟེང་རྗེའི་རོལ་
མཚོ། >> << སྲི་ཡུལ་དུ་རང་དབང། >> སོགས་སུ་གསལ་བ་ལྟར་ལགས་ཤིང་། བྱང་པར་
དུ་ཉེན་འབྲེལ་བསྟོད་པ་ལས།

མཛད་པ་ཀུན་ལས་གསུང་གི་ལོ། །མཛད་པ་མཚོག་ཡིན།

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། གང་གི་མཛད་པ་ཀུན་ལས་མཚོག་ཏུ་བསྐྱབས་པའི་གཙོ་བོ་གསུང་
གི་མཛད་པ་ལ་མཚོན་ན། བཀའ་དང་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་བསྟན་བཙོན་མཐའ་དག་གི་དགོངས་
མཐིལ་དམར་རྗེད་དུ་སྤྱང་བ། རྒྱ་ཆེ་ལ་གཉིང་ཟབ་པ་དང་། མཐའ་ཡས་ལ་སྲུ་མེད་པ། རྣམས་དང་
གཟི་བརྗིད་ཆེ་ཞིང་། སོ་སྟེ་རང་དགའ་བའི་བསམ་པའི་སྲོད་ཡུལ་ལས་འདས་པའི་དགོངས་གཞི་
དང་། དུས་རབས་ཀྱི་བྱང་ཚོས་ལྡན་ཞིང་། མིའི་སེམས་ཁམས་དང་འཚམ་པ། ཚང་ལ་མ་ནོར་བའི་
བྱང་འབགས་སུལ་བུང་གི་ལམ་སྟོན་མང་དུ་མཛད་པའི་གསུང་བཟང་རྣམས་ནི་ཆེས་རིན་ཐང་བྲལ་

བའི་ཚོར་བྱ་ཞིག་ཡིན།

ཀ། གསུང་རྩོམ་ལྟུག་དེ་བ་ལ་མཚོན་ན། དགས་ཅིས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱང་མ་མཐའ་བརྒྱ་
ཐག་གསུམ་ལྟག་བཞུགས་ཤིང་། དེ་དག་ཀྱང་འཇམ་སྲིད་ཚོག་འགོ་རྒྱ་གས་ཆེ་བའི་སྐད་ཡིག་སྒྲ་
མང་ཚོག་བཞུགས་བ་མ་ཟད། དགའ་ལྡན་མོ་བྱང་དང་སྐྱ་བཙུང་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་ཚོང་གི་སྐྱ་བརྟན་སྡེ་
ཚོན་དུ་རིན་ཐུང་གི་བཀའ་སློབ་དང་། བཀའ་ཁྲིད། གསུང་བཤམ་སོགས་ཀྱི་བརྟན་འཕྲིན་དང་། སྐྱ་
འཇུག་ཁོ་ནར་ལྟུག་ཚོད་ ༥༠༠༠ ལྟག་གཅེས་ཉར་གནང་ཡོད་པ་ལ། དེ་དག་ཏུ་མ་ཚུད་པའི་གསུང་
བཟང་ཇི་སྟེང་ཅིག་ཁ་ཐོར་གྱི་རྒྱལ་དུ་གནས་ཡོད་པའང་མིག་མཚོང་ལག་ཟེན་དང་། མངོན་གསུམ་
ལྟོང་གྲུབ་ལགས་ཤིང་། དེ་དག་ཡོངས་རྫོགས་ཡིག་ཐོག་ཏུ་མཁུ་སྟེ་གསུང་འབྲུམ་ཕྱོགས་སྐྱིག་ཏུ་
བྱུང་ན་གསུང་པོད་སྟོང་ཐག་བཞུག་བ་ཡོད་པས། གོ་ལ་འདྲིའི་ཐོག་གསུང་རྩོམ་ཆེས་མང་ཤོས་
ཆགས་ངེས་མ་ཟད། དེ་ལྟ་བུའི་གསུང་རྩོམ་བརྟན་གྱི་ཚོ་འབྲུམ་གྱི་སྟོན་ལ་བཟང་ཡམས་གདུལ་བུའི་
སྟོད་འཚམ་བར་གདམས་དག་ཁྲི་སྟོང་མང་པོས་གདུལ་བུ་དུང་སྐྱར་དུ་མའི་རྒྱུད་ལ་ཐར་པའི་ས་
པོན་བརྟན་པར་མཛད་པ་སོགས་ནི་བསམ་བཞེད་ཀྱི་ཡུལ་ལས་འདས།

ཁ། དེ་ལྟར་སྐད་དང་ཡིག་རིགས་སྒྲ་མང་ཚོག་བཞུགས་པའི་རིན་ཐང་བལ་བའི་གསུང་
བཟང་དེ་དག་གི་བཞེད་བྱར་གཞིགས་ན། ཆབ་སྲིད་ལམ་སྟོན་དང་། ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། རྒྱུད་རྩོད་
ལམ་སྟོན། འཕྲུལ་ལམ་སྟོན། རྩོས་གར་ལམ་སྟོན། སྐབ་ཅིས་ལམ་སྟོན། མང་གཙའི་ལམ་སྟོན་
དང་། དགོན་སྡེའི་ལམ་སྟོན། ཚོན་རིག་ལམ་སྟོན། བུམས་བཙུང་ལམ་སྟོན། ཚོས་ལྟགས་ལམ་སྟོན།
སྐད་ཡིག་ལམ་སྟོན། བཟང་སྟོད་ལམ་སྟོན། ཁོར་ཡུག་ལམ་སྟོན། མི་ཚེའི་ལམ་སྟོན། ཞི་བདེའི་
ལམ་སྟོན། རིག་གནས་ལམ་སྟོན། ལོ་རྒྱུས་ལམ་སྟོན། ལྟ་བུའི་ལམ་སྟོན། གཉེས་སྐྱེན་ལམ་སྟོན།
གཙའ་འཕྲོད་ལམ་སྟོན། བཀའ་ལན་ལམ་སྟོན། རོལ་རྒྱལ་ལམ་སྟོན་སོགས་དང་། གཞན་ཡང་
ཁྲིམས་དང་ལྟགས་སྟོལ། སྐྱི་ཚོགས་དང་དབལ་འགྲོལ། བསམ་སྟོད་དང་ཀུན་སྟོད། ལོ་རྒྱུས་དང་
རྣམ་ཐར། བཙའ་ཡིག་དང་དཀར་ཆག་གསལ་ཡིག་དང་ཆེད་བཞེད། བཀའ་ཡིག་དང་གསུང་འཕྲིན།
དེ་མཚུངས་འགོ་བ་མའི་ཐོབ་ཐང་དང་། ཡུལ་སྟོལ་གོམས་གཤེས། ཉང་ཚོས་ངོ་སྟོད། ཚོས་ལྟགས་

མ་ཐུན་གྱི་ལ། ཚོས་དང་མ་འབྲེལ་བའི་བཟང་སྲོད་སོགས་བརྗོད་བྱའི་རྣམ་གྲངས་ཤིན་ཏུ་མང་ལ།
མདོར་ན་ལམ་སྟོན་གྱི་བཀའ་སློབ་མ་གཙང་བའི་གཙན་དོན་ཞིག་མེད་པ་ལྟ་བུར་གྱུར་ཡོད།

གཤམ་གྱི་བཀའ་སློབ་རྣམས་ཀྱི་ཁྲུང་ཡོན་ལ་མཚོན་ན་འདྲ་རིན་ལུ་གྱི་བཀའ་སློབ་དེ་དག་མི་
སྣ་དེ་བྱུང་གི་ཆེད་ཅམ་མིན་པར་སྐྱེད་སོ་སོ་དང་། སྤྱི་ཚོགས། འཛམ་གླིང་སྤྱི་དང་། མདོར་ན་འགྲོ་
བ་ཀྱན་གྱི་འདི་དང་གྱི་ལ། འབྲེལ་དང་ཕྱགས་གང་སར་སྐྱབ་པ་མ་ཟད། མགོན་པོ་གང་གི་གསུང་
ཚོས་དང་འབྲེལ་བའི་བཀའ་སློབ་སྤྱི་དང་། ཐུན་གླེད་མོལ་གྱི་ཚུལ་དུ་འདུང་གང་གསུངས་ཐམས་ཅད་
གཞན་གྱི་བདེ་ཅར་སྐྱོན་པ་འགྲུག་ལ་བརྟེན། ལགོང་ས་ལ་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཚོག་གི་བཀའ་
སློབ་རྣམས་ནི་བསྐྱེད་ཡས་གཏུལ་བྱ་རང་རང་གི་དད་པ་དང་འདུན་པ། ཁམས་དང་མོས་པ། དབང་
པོ་དང་བག་ལ་ཉལ་གྱི་གནས་ཚུལ་དང་འཚམ་པར་དད་ལྡན་སྤྱི་འགྲོ་རྣམས་ཀྱི་ཡིད་ཀྱི་གསོས་
སྐྱབ་དང་། ཐེ་ཚོམ་ཅན་ལ་སོམ་ཉིའི་བྱ་བ་གཅོད་བའི་རལ་གྱི། འོག་བར་རྟོག་པ་རྣམས་ཀྱི་རྗེས་
ལུན་སེལ་བའི་སློན་མཉམ། སྤྱི་འགྲོའི་ཡིད་གཏུང་སེལ་བའི་བདུད་ཅི། ཤེས་རིག་སློབ་བརྒྱ་འབྲེད་བའི་
ལྷོ་མིག་རྒྱ་ཆེ་ལ་གཉིང་ཟབ་པ་དང་། ཁ་གསལ་ལ་གོ་བདེ་བ། རྟོགས་སྤྲོ་ཞིང་ཡིད་ལ་འཇུག་ཆེ་
བའི་ལེགས་བཤད་རྒྱ་དུ་བྱུང་བས་དད་ལྡན་སྤྱི་འགྲོ་ཁྲི་འབྲུམ་དུ་མའི་མིག་དང་ཡིད་དང་ན་བའི་
དགའ་སྟོན་དམ་པར་གྱུར་བར་མ་ཟད། དཀའ་བའི་གཙན་རྣམས་གསལ་བར་བསྐོལ་ཅིང་། གལ་བ་
མདོན་དུ་བྱུང་བ། ལྟ་བའི་སྤྱ་རིས་སྤྲོ་བ་ཞིབ་གསལ་སྟོན་མཛད་པ་སོགས་ཆེས་འོ་མཚར་རྒྱ་དུ་བྱུང་
བའི་ལམ་སྟོན་གྱི་བཀའ་སློབ་འབའ་ཞིག་ཡིན།

དེ་ཡང་ལུལ་ལུང་དང་མི་རིགས། སྐད་ཡིག་དང་གོམས་གཤིས། ཚོས་རིག་དང་ལེགས་
བྱུང་མི་གཅིག་པའི་སྤྱི་བོ་ཁྲི་འབྲུམ་དུ་མའི་རེ་འདོད་སྐོང་བ་སོགས་བདུད་ཅི་ལྟ་བུ་མང་དུ་སྐྱེས་
གཙན་མཛད་ཡོད་པ་རྣམས་ནི་དེད་འཛམ་གླིང་འདིའི་ཐོག་རིན་ཐང་གལ་བའི་ཞོར་བྱ་ཞིག་དང་
ཀྱན་ནས་མཚུངས་པར་གྱུར་ཡོད། དེ་ལྟར་ཚོས་སྤིང་ཕྱགས་གཉིས་གཙོར་གྱུར་གྱི་བརྗོད་བྱ་སྣ་
ཚོགས་ལས་བརྒམས་པའི་གསུང་འབྲུམ་སྤྱུག་དེ་བ་བསྐྱེད་བར་དཀའ་བ་བཞུགས་པ་དེ་དག་ནི།
རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་མ་ཚང་བ་མེད་པར་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་ཚིག་ཉུང་ཞིང་བརྗོད་

བྱའི་དོན་རྒྱལ་ལ། ལ་གསལ་ཞིང་གོ་བདེ་བ་བཅས་ཀྱི་བྱང་ཚེས་མ་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་པ་ནི་གནའ་
དེང་གི་མཁས་དབང་རྣམས་ལ་མ་སྤྲོད་སྤང་དུ་བྱུང་བར་མ་བཟད། གསུང་བཟང་དེ་དག་ནི་ཡགོང་
ས་ཡསྐབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཚོག་གི་ཚད་མེད་པའི་མཁའ་ལོན་དང་། ལམ་མཁའ་དང་མཉམ་
པའི་ཐུགས་བྱམས་བཅའི་སྐོང་ནས་འཕྲུང་བའི་བསྟན་འགྲོ་སྤྱི་དང་གྲེ་བྲག་གི་འབྲུལ་ཐུགས་རྒྱང་
གསུམ་ལ་སྟོན་པའི་མཁོར་ལམ་སྟོན་རྣམས་པོ་ཆེ་ཁོན་ཡིན་པས། ད་ལྟ་དང་མ་འོངས་པའི་དགོས་
མཁོ་སྐོང་བའི་ཆ་རྒྱུན་ཞིག་ཀྱང་ཡིན་ནོ།།

དེ རེས་ན་འདྲིར་རྒྱ་ཆེའི་སློབ་པ་པོ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱོད་རས་བཅའ་བའི་དགའ་སྟོན་དུ་
འབྱུང་བྱུ་ནི་ཡ་རྒྱལ་མཚོག་སྤྱི་མེད་བཅུ་བཞི་པ་ཆེན་པོ་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ་མཚོག་གི་གསུང་
འབྲུམ་ལས། གསུང་པོད་ཀ་པ་སྟེ། << ཡ་རྒྱལ་དབང་སྤྱི་མེད་ལེ་ལོན་གྱི་གསུང་འབྲུམ་དཔེ་
ཚོགས། >> གྱི་སྤྱི་འདེབ་མེད་དོན་གཉིས་པར། ལྷར་བཅས་སྤིད་ཞིའི་གཙུག་རྒྱུན་ཡགོང་ས་
ཡསྐབས་མགོན་ཡ་རྒྱལ་དབང་ཐམས་ཅད་མཁའ་ཅིང་གཟིགས་པ་ཆེན་པོའི་རང་རྣམ། རོས་ཀྱི་
ཡུལ་དང་རོས་ཀྱི་མི་མང་དང་། གསུང་པོད་ལ་པ་སྟེ། སྤྱི་འདེབ་མེད་དོན་གསུམ་པར། འཇམ་
མགོན་ཡ་རྒྱལ་བའི་ཡ་རྒྱལ་ཚབ་ཡསྐབས་རྗེ་ཡོངས་འཛིན་སྤིད་སྤྱི་ལ་རྗོ་རྗེ་འཆང་རྗེ་བཙུན་ཐུབ་
བསྟན་ལྷང་རྟོགས་རྣམ་རྒྱལ་འཕྲིན་ལས་དཔལ་བཟང་པོའི་སྤྱོད་མོར་བའི་མཚན་རྣམ་མཛོ་ཅམ་
བརྗོད་པ་ལོར་བྱའི་དོ་ཤལ། གསུང་པོད་ག་པ་སྟེ། སྤྱི་འདེབ་མེད་དོན་བཞི་པར། ལྷར་བཅས་སྤིད་
ཞིའི་རྣམ་འབྲེན་ཡགོང་ས་ཡསྐབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཚོག་གིས་གསུམ་བཅའི་དུས་འབྲུལ་སྐབས་
སོ་སོར་ཡོངས་ཁྲབ་དུ་སྤྱི་ལ་བའི་གསུང་འཕྲིན་ཕྱོགས་བསྐྱེབས། གསུང་པོད་ར་པ་སྟེ། སྤྱི་འདེབ་
མེད་དོན་ལྷ་པར། ལྷར་བཅས་སྤིད་ཞིའི་རྣམ་འབྲེན་ཡགོང་ས་ཡསྐབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཚོག་གིས་
གསུམ་བཅའི་དུས་འབྲུལ་སྐབས་སོ་སོར་སྤྱི་ལ་བའི་བཀའ་སློབ་ཕྱོགས་བསྐྱེབས།

གསུང་པོད་ཅ་པ་སྟེ། སྤྱི་འདེབ་མེད་དོན་ཐུག་པར། ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན་ཐུག་དེབ་དང་
པོ། གསུང་པོད་ཆ་པ་སྟེ། སྤྱི་འདེབ་མེད་དོན་བདུན་པར། ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན་ཐུག་དེབ་གཉིས་
པ། གསུང་པོད་ཇ་པ་སྟེ། སྤྱི་འདེབ་མེད་དོན་བརྒྱད་པར། ཚེས་སྤིད་ལམ་སྟོན་ཐུག་དེབ་དང་པོ་

དང་། གསུང་པོད་ཉ་པ་སྟེ། སྤྱིའི་དེ་བ་སྐྱེད་དོན་དགུ་པར། ཚོས་སྤྱིད་ལམ་སྟོན་བྲག་དེ་བ་གཉིས་པ།
གསུང་པོད་ཉ་པ་སྟེ། སྤྱིའི་དེ་བ་སྐྱེད་བརྒྱད་ཅུ་པར། འཕྲུལ་ཡུན་ལམ་སྟོན་བྲག་དེ་བ་དང་པོ་བཅས་
ཚོགས་བསྐྱེགས་ཞུས་ཡོད།

དེ་ཡང་། ༡ ་ རྩེ་ལོ་ ༡༩༦༠ ཟླ་ ༩ ཚེས་ ༡༠ རྣམ་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༡ ཟླ་ ༩ ཚེས་ ༡༠
བར་གསུམ་བརྒྱའི་དུས་བྱེད་ཐེངས་ ༥༩ རིང་གི་ཡོངས་ཁྲུབ་གསུང་འཕྲིན་ཁག་དང་། ༩ ་ རྩེ་ལོ་
༡༩༦༠ ཟླ་ ༩ ཚེས་ ༡༠ རྣམ་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༡ ཟླ་ ༩ ཚེས་ ༡༠ བར་གསུམ་བརྒྱའི་དུས་བྱེད་
ཐེངས་ ༥༩ རིང་གི་བཀའ་སློབ་ཁག་ ༩༩ ལྟུང་བ་རྣམས་ཚོགས་བསྐྱེགས་ཞུས་ཡོད། ༩ ་ རྩེ་
ལོ་ ༡༩༥༩ ཟླ་ ༡༡ ཚེས་ ༩ རྣམ་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༡ ཟླ་ ༡༠ ཚེས་ ༩༠ བར་སྤྱིད་ཞིའི་རྣམ་འབྲེན་
ཡགོང་ས་ཡསྐབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ནས་སློབ་གྲུ་ཁག་སོགས་ལ་ཤེས་ཡོན་སློབ་སྦྱོར་བྱེད་
སྤོའི་སློབ་སྦྱུང་བའི་བཀའ་སློབ་ཚོགས་བསྐྱེགས་ལས་ཤེས་ཤིང་ལམ་སྟོན་བྲག་དེ་བ་དང་པོ་དང་། ༩ ་ རྩེ་
ལོ་ ༡༩༩༣ ཟླ་ ༩ ཚེས་ ༡༩ རྣམ་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ཟླ་ ༡༩ ཚེས་ ༡༥ ཉིན་བར་སྦྱུང་བའི་བཀའ་
སློབ་ཚོགས་བསྐྱེགས་ལས་ཤེས་ཤིང་ལམ་སྟོན་བྲག་དེ་བ་གཉིས་པ། ༥ ་ རྩེ་ལོ་ ༡༩༥༩ ཟླ་ ༡༡ ཚེས་
༡༧ རྣམ་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ཟླ་ ༥ ཚེས་ ༩ ཉིན་བར་སྤྱིད་ཞིའི་རྣམ་འབྲེན་ཡགོང་ས་ཡསྐབས་མགོན་
ཆེན་པོ་མཆོག་ནས། རོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ཀྱི་ཐོས་ཚོགས་ཁག་དང་། བཀའ་འགག་གིས་མཆོན་
གཞུང་ཞབས་ལས་བྱེད་བར་སྦྱུང་བའི་བཀའ་སློབ་ཚོགས་བསྐྱེགས་ཚོས་སྤྱིད་ལམ་སྟོན་བྲག་དེ་བ་
དང་པོ་དང་། ༩ ་ རྩེ་ལོ་ ༡༩༥༩ ཟླ་ ༡༩ ཚེས་ ༡༩ རྣམ་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ཟླ་ ༩ ཚེས་ ༡༩
བར་སྦྱུང་བའི་བཀའ་སློབ་ཚོགས་བསྐྱེགས་ཚོས་སྤྱིད་ལམ་སྟོན་བྲག་དེ་བ་གཉིས་པ། ༥ ་ རྩེ་ལོ་
༡༩༩༩ ཟླ་ ༩ ཚེས་ ༡༩ རྣམ་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ཟླ་ ༩ ཚེས་ ༡༩ བར་སྤྱིད་ཞིའི་རྣམ་འབྲེན་ཡགོང་
ས་ཡསྐབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ནས། བྱད་མེད་ཚོགས་བཤད་དང་། གཞུང་ལུས་མཆོན། ཚོགས་
པ་ཁག་ལ་སྦྱུང་བའི་བཀའ་སློབ་ཁག་ ༩༩ ཚོགས་བསྐྱེགས་སུ་བཀོད་པ་འཕྲུལ་ཡུན་ལམ་སྟོན་
བྲག་དེ་བ་དང་པོ་བཅས་སུ་ཚོགས་བསྐྱེགས་པར་སྐྱེན་ཞུས་ཡོད།

དེ་ལྟར་ཡུལ་དབང་ཐམས་ཅད་མཁྲེན་པ་དགེ་འདུན་གྲུབ་པ་ནས་ཡུལ་མཆོག་སྐྱེ་བའི་

བཅུ་གསུམ་པ་ཚེན་པོའི་བར་རྣམ་ཐར་དང་གསུང་འབྲུམ་པོད་གྲངས་ ༥། བཞུགས་པའི་སྟེང་
དུ་གོང་གསལ་ལ་ལྟལ་མཚོག་སྐྱ་ལྟེང་བཅུ་བཞི་པ་ཚེན་པོ་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོའི་གསུང་འབྲུམ་
ལས་རྣམ་ཐར་པོད་གཉིས་དང་། ཡོངས་ཁྲབ་གསུང་འཕྲིན་པོད་གཅིག་བཅས་ཀྱི་སྟེང་དུ་བཀའ་
སློབ་ལམ་སྟོན་པོད་རྒྱག་བསྟན་ནས་ལྟལ་དབང་མཚོག་གི་སྐྱའི་དགྲུང་གྲངས་དང་མཉམ་པའི་
<<ལྟལ་དབང་སྐྱ་ལྟེང་རིམ་འོན་ཀྱི་གསུང་འབྲུམ་དཔེ་ཚོགས། >> པོད་སྟེང་བརྒྱད་ཅུ་མའ་
བ་ལེགས་བསྐྱིགས་ཞུས་པ་ཡིན།

གསུང་པོད་འདི་དག་གྲང་སྐམ་ཆེ་ཆུང་ཆ་མཚུངས་ལ་གཞིགས་ཏེ་ཕྱག་དེ་བ་དང་པོ་
དང་། གཉིས་པ། གསུམ་པ་བཅས་སུ་ཆ་བཤོས་ཀྱིས་བསྐྱིགས་པ་ལས་ལོ་ཚེགས་ཀྱི་རྒྱས་བཅད་
དམིགས་བསལ་མེད་ཀྱང་། ཕྱག་དེ་བ་སོ་སོའི་ནང་གི་བཀའ་སློབ་རྣམས་ལོ་ཚེགས་སྟེ་ཕྱིའི་གོ་
རིམ་ལྟར་དུ་བསྐྱིགས་པ་མ་ཟད། བཀའ་སློབ་དེ་དག་གྲང་། ཀ༽ གསུམ་བཅུའི་དུས་བབ་སྐབས་
སོ་སོར་ཡོངས་ཁྲབ་ཏུ་སྐུལ་བའི་གསུང་འཕྲིན་དང་། གསུམ་བཅུའི་དུས་བབ་སྐབས་སོ་སོར་སྐུལ་
བའི་ལམ་སྟོན་བཀའ་སློབ་སྐུལ་བ་ཁག་ལ་ཆབ་སྲིད་ལམ་སྟོན་དང་། ཁ༽ སློབ་གྲྭ་ཁག་ལ་སྐུལ་
བ་རྣམས་ལ་ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན་དང་། ག༽ བཀའ་སྐྱི་དང་གཞུང་ཞབས་ལས་བྱེད་པར་སྐུལ་བ་
ལ་ཚོས་སྲིད་ལམ་སྟོན། ང༽ ཚོགས་བཤེས་སྐུལ་བ་ལ་འབྲུལ་ཡུན་ལམ་སྟོན། ཅ༽ རྒྱ་ཆའི་
པོད་མི་སེར་སྐྱ་མང་ཚོགས་ལ་སྐུལ་བ་རྣམས་ལ་སྲུང་དོར་ལམ་སྟོན། ཆ༽ པོད་ནས་གཉིན་འབྲང་
སོགས་སུ་ཕེབས་རིགས་ལ་སྐུལ་བར་མ་འོངས་ལམ་སྟོན་བཅས་བཀའ་སློབ་སྐུལ་ཡུལ་དང་། ཇང་
དོན་གྱི་ཆ་ནས་མ་འདྲེས་པར་སོ་སོར་བྲེ་ཞིང་། དེ་དག་གྲང་ཚོགས་མའི་བཀའ་སློབ་སློབ་སྟེ་ཕྱིའི་ཆ་
ནས་གོ་རིམ་བསྐྱིགས་ཡོད་ལ། སྲང་གྱི་བཀའ་སློབ་འོགས་སྐྱིག་གནད་བཤེས་ཏུ་ཆ་ལག་མ་ཚང་
བ་དང་། དེ་སྔ་བར་དུ་མ་འཁོད་པའི་བཀའ་སློབ་ལྷག་ལུས་ལག་སོན་བྱུང་བ་ཇི་ཡོད་གསར་འཛུགས་
ཁ་སྟོན་དུ་བཞུགས་སུ་གསོལ་ཏེ་ཆ་ལག་ཚང་ཐབས་ལ་འབད་ཚོལ་ཞུས་ཚོགས་སྡེ་ཚོན་འབྲུགས་པ་
རྣམས་གྲང་མ་འདྲེས་པར་ཁྲུངས་སོ་སོར་ལེགས་བསྐྱིགས་གྲང་ཞུས་ཡོད།

སྐྱག་པར་རྒྱ་ཆའི་སློབ་པ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཚོས་སྲིད་རིག་གནས་དང་། སྐད་དང་ཡི་གེ། །ཡུལ་

སྲོལ་ཤོས་ས་གཤེས། ཁོར་ལུག་སྲུང་སྐྱོབ། ཚན་རིག་དང་འཕྲོད་བསྟེན་སོགས་ཀྱི་བརྗོད་དོན་གཞིར་བརྟུན་ལྟ་སྐྱོག་གཞིགས་བདེའི་སྐྱད་ཞིབ་མཉམ་དུ་ཀར་ཆག་གྲུང་གསལ་བཟོ་ཞུས་ཡོད། དེ་ཡང་བྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོ་ས་ ༡༩༩༩ བར་སྐུལ་བའི་བཀའ་སློབ་རྣམས་དགའ་ལྡན་སོ་བྲང་གི་དྲུང་ཆེ་རྩ་བ་བ་དགོ་སྲོང་བསྟན་འཛིན་ཚོས་ཉིད་ལགས་དམ་བ་དེ་ཉིད་ནས་ཕྱོགས་བསྐྱེགས་གནང་ཞིང་། བོད་གཞུང་གི་དྲིལ་ལས་ཁུངས་ནས་དབང་འབྲེལ་ས་གནང་བའི་བྲུག་དེབ་ཞལ་གྲངས་ ༡༡ ཡོད་པ་གཞིར་བརྟུན་བསྐྱེགས་ཐོག་བར་ཅ་ཆ་ཚང་དཔེ་སྐྱེག་པ་བརྟུན་ནས་གསལ་དུ་སྐྱོག་སྐྱང་ནང་འཇུག་འགོད་ཞུས་ཏེ་པར་ཅར་ཞུས་དག་དང་། དག་བཙོས་ལེགས་བསྐྱེགས་ཞུས་པ་ཡིན།

ཞར་བྱུང་འཕྲོས་བཤའ་ཀྱི་ཚུལ་དུ་ཞུ་རྒྱུ་ལ། བོད་གསལ་ << ལྗུལ་དབང་སྐྱ་བློང་རིམ་ཐོན་གྱི་གསུང་འབྲུམ་དཔེ་ཚོགས། >> བོད་གྲངས་ ༤༠ ཐམས་པ་ཕྱོགས་བསྐྱེགས་པར་སྐྱོབ་ལེགས་པར་གྲུབ་རྗེས་ང་ཚོའི་ལས་གཞི་དང་དམིགས་ལུག་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་ཞིག་མིན་པར། མ་འོངས་པར་ཡང་བོད་གསལ་གསུང་འབྲུམ་ཁོངས་སུ་མ་ཚུད་པའི་རིན་ཐང་བལ་བའི་གསུང་བཟང་གི་རིགས་རི་ཡོད་བརྗོད་བྱའི་ཕྱི་ཕྱོད་ཚོགས་སུ་ཞུས་པ་ལྟར་དང་། དེ་བཞིན་གསུང་བོད་དགའའི་ཁོངས་སུ་མ་ཚུད་པ། གསུང་བོད་པ་སྟེ། སྤྱིའི་དེབ་མེད་གྲ་གཉིས་པར། རྒྱང་དོར་ལམ་སྟོན་བྲག་དེབ་དང་བོ་དང་། གསུང་བོད་པ་སྟེ། སྤྱིའི་དེབ་མེད་གྲ་གཉིས་པར། རྒྱང་དོར་ལམ་སྟོན་བྲག་དེབ་གཉིས་པ། གསུང་བོད་ན་པ་སྟེ། སྤྱིའི་དེབ་མེད་གྲ་གསུམ་པར། རྒྱང་དོར་ལམ་སྟོན་བྲག་དེབ་དང་བོ་དང་། གསུང་བོད་པ་སྟེ། སྤྱིའི་དེབ་མེད་གྲ་བཞི་པར། མ་འོངས་ལམ་སྟོན་བྲག་དེབ་དང་བོ་དང་། གསུང་བོད་པ་སྟེ། སྤྱིའི་དེབ་མེད་གྲ་བཞི་པར། མ་འོངས་ལམ་སྟོན་བྲག་དེབ་གཉིས་པ་སོགས་གྲང་པར་སྐྱོབ་ཞུ་ཆོག་ཡིན།

དེ་བཞིན་བྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོ་ནས་ད་བར་སྐུལ་བའི་རིན་བལ་གྱི་བཀའ་སློབ་རྣམས་གྲང་རིམ་བཞིན་ཞིབ་མཉམ་དུ་ཀར་ཆག་གསལ་བསྐྱེགས་དང་བཙས་སུ་མ་ཚུད་བོད་མེད་བཞི་པ་སྐྱ་པ་སོགས་སུ་རིམ་བསྐྱེགས་ཞུ་འཆར་ཡོད་ལ། ཤེས་ཡོན་སློབ་སྦྱོང་གི་ཁོངས་ནས་ཤེས་རིགས་ཚོགས་ཆེན་ཁག་གི་བཀའ་སློབ་རྣམས་ཕྱོགས་གཅིག་དུ་བསྐྱེགས་ནས་ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན་དང་། བོད་ཀྱི་སྐོན་

ཅེས་ཁང་དུ་སྐྱུལ་བའི་བཀའ་སློབ་ཁག་སྟོན་གཅིག་ཏུ་བཀོད་བསྐྱོན་ཅེས་ལམ་སྟོན་དང། བོད་
ཀྱི་སློབ་གང་ཚོགས་བ་དང། ལྷ་མོའི་ཚོགས་བ་ཁག་ལ་སྐྱུལ་བའི་བཀའ་སློབ་ཁག་སྟོན་གཅིག་
ཏུ་བཀོད་བསྐྱོན་གང་ལམ་སྟོན་བཅས་གནས་ལུ་རིག་པའི་བརྗོད་དོན་ལྟར་བོད་གསལ་བཀའ་
སློབ་ཀྱི་ཁོངས་ནས་རྒྱུ་བཏོན་གྱིས་ལོགས་སུ་སྟོན་བསྐྱིགས་པར་སྐྱུན་ལུ་འཆར་ལགས།

ད་ལྟའི་ཆར་ཡ་གོང་ས་ཡ་སྐུལ་ས་མགོན་པོའི་གསུང་བཟང་ཡིག་འབེབས་ཀྱིས་སྟོན་གས་
བསྐྱིགས་གནང་བ་སྟོང་རྒྱུ་ཚམས་ལས་མེད་ལ། ཡོད་བ་རྣམས་ཀྱང་ལྟུག་དེབ་ཆེ་ཆུང་མི་མཚུངས་
ཤིང། བཀའ་སློབ་ཆ་ལག་མཚང་བ། ཁ་ཚོར་གྱི་རང་བཞིན་དུ་ལུས་བ་འདི་ལྟར་མིན་པར་གསུང་
འབུམ་གྱི་ཚུལ་དུ་སྟོན་གཅིག་ཏུ་བོད་སྐད་རིམ་བར་བསྐྱིགས་ཏེ་བོད་གསལ་ < < ཡ་རྒྱལ་
དབང་སྐྱུ་སྐད་རིམ་སྟོན་གྱི་གསུང་འབུམ་དཔེ་ཚོགས། > > ཀྱི་ཁོོད་དུ་ཡ་རྒྱལ་མཚོག་སྐྱུ་སྐད་བཅུ་
བཞི་བ་ཆེན་པོའི་གསུང་འབུམ་བོད་དགུའི་མཁུག་མཁུད་ཀྱིས་ཡ་རྒྱལ་མཚོག་སྐྱུ་སྐད་བཅུ་བཞི་བ་
ཆེན་པོ་མཚོག་སྐྱུ་སྐད་ལུང་བསྟན་ལྟར་དགྲུང་གྲངས་ ༡༡༩ བཀའ་སྐྱུའི་བཀའ་བཞེས་བཟང་
པོ་ཚོལ་བ་ལྟར། དེ་ལྟར་སྐྱུ་ཆེ་ཞབས་པད་བརྟན་པའི་རྟེན་འབྲེལ་དང། སྐྱུ་ཤོགས་ཀྱི་མཚན་མ་ཅེ་
མཚེས་ཉེ་བར་ཞི་བའི་ཞབས་རིམ་སོགས་སུ་དམིགས་ཤིང། དེ་ལྟར་འཚོ་ཞིང་གཞེས་བ་ལ་དེ་
བསྟན་པོད་མི་ཡོངས་ཀྱི་བསྐྱུད་ལུའི་ལས་འགན་མང་དུ་ཡོད་བ་ལས། འདི་གསུ་བཅར་རྣམ་རྒྱལ་
གྲ་ཚང་མན་བདེ་ལེགས་བཤད་སྤིང་གྲ་ཚང་ནས་མ་ཡོངས་པར་གསུང་འབུམ་བོད་སྐད་ ༡༡༩
སྟོན་གས་བསྐྱིགས་པར་སྐྱུན་ལུ་རྒྱུའི་ལས་འཆར་སྐྱིག་བཞིན་པ་ཡིན་གོ།

གསུང་བཟང་འདི་དག་ལ་སྤྱིར་ན་ཆེ་ག་དོན་གཉིས་མད་ནས་ལུས་དག་མེར་
དེས་སུ་རྒྱོམས་ཀྱང། དེད་རྣམས་ཚོམ་སྤྱིག་གི་ཉམས་སྟོང་ཞན་བ་དང། ལས་
འབོར་ཆེ་ལ་དུས་ལུན་མུང་བ། དཔེ་སྒྲིག་པ་ཉུང་ཁར་ཤེས་རིག་ལོར་གྱིས་དབུལ་
བས་སྟོན་གས་གང་མད་ནས་མི་སྤྱིང་བའི་ཆ་སོགས་སྟོན་དང་ལོར་འབྲུལ་མི་ཉུང་བ་
ཞིག་འབྱུང་དེས་པས། དེ་རིགས་མཚེས་ཆེ་རྒྱ་ཆེའི་མཁུག་ལུན་རྣམ་བས་ལེགས་

སྐྱེལ་ཉེས་འགོག་གི་དགོངས་འཆར་ལྷག་སྤོལ་གནང་རོགས་ཞེས་ཇེ་སྐྱུ་ལྷ་རྒྱ་རྒྱ་མ་
བད། ལྷག་པར་དེད་ཆོའི་ལས་དོན་གང་ཅིའི་ཐད་ལྷག་བསམ་རྣམ་དག་གིས་སྤོལ་
སྤོལ་དང། ཡིག་ཆ་མཁོ་འདོན། ལྷ་དག་གི་རོགས་པའི་གནང་མཁན་སྤྱི་སྤྱིར་ཆོག་གས་
གསུམ་དང། ཡང་སྤོལ་མ་ཐུན་རྒྱུ་གི་རྒྱ་སྤོལ་ཆད་མེད་གནང་མཁན་རྣམ་རྒྱུར་
རྒྱན་མོང་བཅས་ཆང་མར་སྤྱིར་དབུས་ནས་སྤྱགས་རྗེ་ཆེ་ཞེས་ལྷ་རྒྱ་བཅས་ལྷ་ལོ་
༡༠༡༩ ལྷ་ ༡༢ ཆོས་ ༡༢ ལ།

ཡ་རྒྱལ་དབང་བཞུག་འཛིན་རྒྱ་མཚོའི་ནམ་ཐང་སྤྱི་བཟུང་བཟུང་།

འཇུངས་རབས་གསོལ་འདེབས་ལས།
དབྱུང་འགྲུང་འཆང་གི་རིགས་ལས་མདོ་སྨྲ་ཅེས། །
འཇམ་མགོན་ལྷ་མ་མཚན་དཔེ་བཞད་པའི་འདབས། །
སྟག་འཆེར་ཁབ་ཏུ་དབལ་ལྷན་ལྟོ་ཡི། །
ལུང་བཞིན་ངོ་མཚར་བལྟམས་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། གཞུང་འདི་དག་མཛད་པ་པོ་ཡ་རྒྱལ་མཚོག་སྐྱེས་ལྷོང་བཅུ་བཞི་པ་ཆེན་པོ་བཞུག་འཛིན་རྒྱ་མཚོ་མཚོག་ཞེ། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ཤིང་བཟག་པོད་ལྷ་ ༥ ཆེས་ ༥ རྟེན་གྱི་ལོ་ ༡༩༣༥ ལྷ་ ༧ ཆེས་ ༦ རྟེན་མདོ་སྨྲ་མཚོ་སྟོན་སྟག་འཆེར་ཏུ་རིགས་རྩལ་ལུན་སྐྱེས་ཚོགས་པའི་ཡབ་ཚོས་སྤོང་ཆེ་རིང་དང་། ལུང་བདེ་སྤྱིད་ཆེ་རིང་གཉིས་ཀྱི་སྐྱེས་སུ་ངོ་མཚར་བའི་ལྷས་དང་བཅས་སྤོངས་འདིའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་དབལ་ཏུ་སྐྱེས་བཞུགས་ཤིང་། ཡ་རྒྱལ་ཆབ་ཏུ་སྤོང་རིན་པོ་ཆེའི་ཚོས་འཁོར་རྒྱལ་ལྷ་མོའི་ལྷ་མཚོའི་ཨ་ཀ་མ་ཡིག་འབྲུའི་གཞིགས་སྤྱད་དང་། ལྷ་ལྷ་ཁབ་གི་ལུང་བཞུག། ཡ་ལོང་ས་མཚོག་གི་མཛད་སྤོང་ཁབ་བཅས་གཅིག་མཐུན་བྱུང་བར་མ་ཟད། གང་གི་སྟོན་གནས་རྗེས་བྱེད་ཀྱི་མཛད་པ་ནས་ཀྱང་ཡ་རྒྱལ་བའི་ཡང་སྤིད་འཇུང་བལ་དེས་རྟེན་བྱུང་བ་ལྟར་སྟག་མའི་མཚན་ལའང་ལྟོ་ལོ་དོན་གྲུབ་ཅེས་གསོལ།

དགུང་ལོ་བཞི་ལ་ཤེབས་པ་ས་ཡོས་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༣༩ ལྷ་ ༧ པར་སྟག་འཆེར་ནས་གདན་པོངས་ཉེ་ལྷ་བ་ ༤ ཆེས་ ༣༥ དང་། སྤྱི་ལྷ་ ༡༠ ཆེས་ ༤ རྟེན་སྐྱེས་ལྷན་རྒྱལ་སར་ཡུལ་སོར་བདེ་འཁོད་ཀྱིས་བོད་སྤོངས་ཚོགས་འདུ་རྒྱལ་འཛོམས་སྟོན་ནས་ཡ་རྒྱལ་མཚོག་སྐྱེས་ལྷོང་བཅུ་གསུམ་པ་ཆེན་པོའི་ཡང་སྤིད་འཇུང་བལ་ལ་གཞུང་འབྲེལ་སྟོན་ངོས་འཛིན་གནད་སྟེ་བཟུང་གིས་ཀྱི་དགའ་སྟོན་རྒྱ་ཆེ་མཛད། སྤྱི་ལྷ་ ༡༠ ཆེས་ ༡༣ རྟེན་སྐྱེས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་རོ་པོ་ལྷ་སྐྱེས་ལྷོང་བལྟར་

དུ་ལྷུལ་ཚབ་དུ་སྤྱིང་ཉོ་སྤོག་སྤྱི་ཐུབ་བསྐྱེད་འཇམ་དཔལ་ཡེ་ཤེས་བསྐྱེད་པའི་རྒྱལ་མཚོན་མཚོག་གིས་དབུ་སྤྱིང་གཙུག་ལྷན་དུ་བཞེས་ཏེ། མཚོན་ལ་རྗེ་བཙུན་འཇམ་དཔལ་དག་དབང་སློབ་བཟང་ཡེ་ཤེས་བསྐྱེད་འཇིག་རྒྱུ་མཚོ་སྤྱིང་གསུམ་དབང་སྤྱིང་མཚུངས་པ་མེད་པའི་སྤྱིང་དཔལ་བཟང་པོ་ཞེས་གསོལ།

དགྲུང་ལོ་དྲུག་ལ་ཕེབས་པ་ལྷུག་ས་ལྷུག་རྩེ་ ༡ ཚེས་ ༡༧ ཟླ་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༧༠ ལྷ་ ༢ ཚེས་ ༢༢ ཉིན་གཞུང་སྲོལ་སྤོག་པོད་ཀྱི་རྒྱལ་ས་སྤྱི་ལོ་ལྷ་སའི་པོ་བྱང་ཆེན་པོ་པོ་ཉ་ལའི་ཤར་རྒྱུད་ཚོམས་ཆེན་སྤྱིང་ཞེས་ལོ་སྤྱིང་ཚོགས་སྤྱི་གསལ་ལྷན་གསལ་ལྷན་ལ་མཛད་པའི་གསོལ་གྱི་མཛད་སློབ་གཟབ་རྒྱུས་བསྐྱེད་པ། རྒྱལ་ཚབ་དུ་སྤྱིང་འིན་པོ་ཆེ་དང་། མཚོན་ཞབས་སྤྱིང་གྲག་འིན་པོ་ཆེ་ཀྱིས་གཉེས་ཀྱིས་ཡོངས་འཇིག་བཟུངས་གཞིན་གྱི་ཐུགས་འགན་བཞེས་སོགས་ཚུལ་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༧༢ པོད་ལྷ་ ༢ ཚེས་ ༡༠ ཉིན་སྤྱིང་སྤྱིང་ཡོངས་འཇིག་སྤྱིང་གྲག་དག་དབང་གསུང་རབ་མ་སྤྱི་ལོ་བསྐྱེད་པ་སྤྱིང་པའི་རྒྱལ་མཚོན་མཚོག་གི་སྤྱིང་ནས་དགོ་ཚུལ་གྱི་བསྐྱེད་སྤོམ་བཞེས། དགྲུང་ལོ་བརྒྱུད་ལ་ཕེབས་སྐབས་མཚུངས་རབ་བསྐྱེད་འཇིག་གྱི་སྤྱིང་ནས་དབུ་སྤྱིང་མེད་སོགས་ལ་སློབ་གཉེར་མཛད་པ་དང་། དེ་རྗེས་ཡོངས་འཇིག་སྤྱི་གཞིན་ཞི་བྱང་འིན་པོ་ཆེ་དེ་སྤྱིང་ནས་དག་ཡིག་དང་། སུམ་ཉལ་སོགས་ལ་ལོ་ངོ་ལྷ་ཙམ་འིན་སྤོམ་གཉེར་མཛད། དེ་ནས་སྤྱིང་མོད་གི་སྤྱིང་པོད་འིགས་ཀྱི་ཚོད་པན་ཡོངས་འཇིག་ཀྱིས་པའི་སྤྱིང་ནས་བཙུངས་ཤིག་གཞིན་སྤྱི་དང་། སྤྱིང་པར་གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྷ་ལ་གསན་བསམ་སློབ་གཉེར་གནང་བ་དང་དུས་མཚུངས་སྤྱི་གཞིན་ལུང་དུས་ནས་འཇམ་སྤྱིང་ཆབ་སྤྱིང་གྱི་འཕོ་འགྲུང་གྱི་གནས་ཚུལ་སྤྱི་དང་། ལུང་གཞུང་གཞིན་ལམ་སྤོམ་དང་ཆེན་འིག་བཙུངས་ལ་ཐུགས་སྤྱིང་ཆེན་པོས་ཞོར་སྤྱིང་མཛད།

ས་སྤྱིང་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༧༩ ལྷ་ ༡༠ ཚེས་ ༡ ཉིན་རྒྱ་ནག་གི་སྤྱིང་དབང་གྲུང་ཞན་དམར་པོའི་གཞུང་གིས་འཕྲོགས་མ་ཐག་པོད་ལ་བཙུན་འཇུལ་བྱ་རྒྱུའི་འགོ་བཙུགས་ཏེ་པོད་གཞུང་དགའ་ཕྱན་པོ་བྱང་ཆབ་འབངས་དང་བཙུངས་པ་ཇོ་དུག་གི་གནས་ལ་གྲུང་སྐབས་པོད་སྤྱིངས་ལྷ་མི་མགྲིན་གཉེས་གིས་གསོལ་འདེབས་ནན་ཞུས་ལྷན་དགྲུང་གྲངས་བཙུག་ཏུ་ཕེབས་པ་ལྷུག་ས་སྤྱི་ལོ་

༡༩༥༠ བོད་རྒྱ་ ༡༠ ཚེས་ ༡༡ རེད། རྩི་རྒྱ་ ༡༡ ཚེས་ ༡༧ ཉེན་གངས་སྡོད་ས་བོད་རྒྱལ་ཁབ་ཚེན་
པོའི་ལྷགས་གཉིས་ཚབ་སྲིད་ཀྱི་ལྷགས་འགན་ཚུངས་བསྐྱེད་བཞེས་མངོན་ཅིང་། ཁྲིམས་ཚད་
ཐོག་པའི་བཅོམ་པ་ཡོངས་རྫོགས་ལྡོག་འགྲོལ་གནང་བ་དང་། གཞན་ཡང་ལོ་དེ་ནས་བཟུང་ལོ་དགུའི་
རིང་བདེན་བ་དང་། ཞི་བའི་ལམ་ནས་རྒྱ་བོད་འགྲིག་ཐབས་ཀྱི་ལམ་བུར་ལྷགས་སྡོན་བསྐྱོན། རྩི་
ལོ་ ༡༩༥༠ བོད་རྒྱ་ ༡༡ ཚེས་ ༡༡ ཉེན་སྡོད་བཟང་བཟ་ཤིས་དང་། ལྷ་ཁབ་བ་གཉིས་སྲིད་ཚབ་ཏུ་
བསྐོས་གཞག་ཐོག་རྒྱ་ལྷགས་ནས་སྐྱོ་སྲོག་ལ་ཉེན་འགན་འབྱུང་ཉེའི་རྒྱུ་ཀྱིས་རྒྱ་བ་ ༡༩ ཚེས་ ༡༩
ཉེན་སྐྱོ་འཁོར་ཞབས་འབྲིང་དང་བཅས་བ་གངས་སྡོད་ས་བོད་རྒྱལ་ཁབ་ཚེན་པོའི་རྒྱལ་ས་ལྷ་ལྷན་
ཀྱི་ཞིང་ནས་ཕྱོ་མོར་ཉེན་གཏོལ་དུ་ཐེབས་ཤིང་། རྩི་ལོ་ ༡༩༥༠ ལྷ་བ་ ༡ ཚེས་ ༩ ཉེན་ཕྱོ་མོར་
ཐེབས་འཁོར་ཐེན་འཕྲུལ་བཀའ་འགག་བཅུགས་ཏེ་རྒྱ་ལོ་བདུན་ལྷག་ཅན་བཞུགས་འཇགས་མངོན་
ཐོག་རྒྱ་དམར་གཞུང་དང་ཞི་བའི་ཕྱོ་མོ་ལོའ་བྱེད་མཁན་སྐྱོ་ཚབ་ཚེད་གཏོང་གནང་།

ལྷགས་ལོས་རྩི་ལོ་ ༡༩༥༡ ལྷ་ ༥ ཚེས་ ༩༩ ཉེན་རྒྱ་ནག་པེ་ཅིང་དུ་བཅོན་ཤིང་འཇིགས་
སྐྱལ་ལོག་བོད་ཀྱི་སྐྱོ་ཚབ་ཚོས་ཕྱོ་མོ་མ་ཐུན་དོན་ཚན་བཅུ་བདུན་ཟེར་བར་མཚན་ཞགས་མི་འགོད་
ཐབས་མེད་བྱུང་། རྩི་ལོ་ ༡༩༥༡ ལྷ་ ༧ ཚེས་ ༡༦ རྩི་དུང་དཀར་ཚིག་མངོན་ལས། ཚེས་ ༡༩
ཉེན་ཀར་ཅིང་ལྷ་ཕྱོ་མོར་འཁོར་ཏེ་དུང་དཀར་དགོན་དུ་རྩི་ལོའི་རྒྱ་མ་དང་ཞལ་འཛོལས་བྱུང་ཞེས་
འཁོད། ། ཉེན་རྒྱ་གཞུང་གིས་བོད་ཀྱི་ཞི་བཟག་ལས་དོན་ཚེད་གསར་དུ་བསྐོས་གཞག་བྱས་པའི་
རྩི་ལྷུ་འགན་འཛིན་དམག་དམོན་ཀར་ཅིང་ལྷུས་གཙོས་རྒྱ་མིའི་སྐྱོ་ཚབ་ཁག་ཅིག་ནས་ཕྱོ་མོར་
ལ་གོང་ས་མཚོག་དང་མངའ་འཕྲད་ཞུས་པ་དང་། ལྷགས་ལོས་རྩི་ལོ་ ༡༩༥༡ ལྷ་ ༧ ཚེས་ ༩༩
ཉེན་ཕྱོ་མོ་ནས་ལྷ་ལྷན་ཞིང་དུ་ཆིབས་ཁ་བསྐྱུར་ཏེ་རྩི་རྒྱ་ ༤ ཚེས་ ༡༧ ཉེན་ལྷ་སར་ལ་ཞབས་པོར་
བདེ་བར་འཁོད།

རྒྱ་སྐྱལ་རྩི་ལོ་ ༡༩༥༣ ལྷ་ ༩ ཚེས་ ༩༩ ཉེན་པེ་ཅིང་དུ་བཅོན་སྡོད་བོད་ཀྱི་དོན་གཅོད་ཁབ་
གསར་བཅུགས་གནང་བ་དང་། རྩི་ལོ་ ༡༩༥༣ ལོ་མཇུག་ཏུ་དུས་བསྐྱེད་བོད་ཀྱི་གནས་སྐྱེད་ས་
གང་ཅིར་ཡར་རྒྱས་དང་། རྩི་ཚོགས་ཀྱི་ཚབ་སྲིད་བསྐྱུར་བཅོས་མངོན་བཞེད་ཀྱིས་ལེགས་བཅོས་

དབུས་ནས་བོད་གཞུང་དམངས་གཤང་འཚོ་དང་བཅས་པ་རྒྱ་གར་འབགས་ཡུལ་དུ་བཅོན་ཤོལ་
ལ་ཆེབས་བསྐྱར་གནང།

སྤྱི་ལོ་ ༡༩༧༩ ལྷ་ ༣ ཚེས་ ༢༦ ཉིན་ལྷོ་ཁ་ལྷན་ཚེ་རིང་དུ་གཞུང་འབྲེལ་ཐོག་བོད་གཞུང་
དགའ་ལྷན་པོ་བྲང་པའི་གཞུང་སྐྱར་གསོ་མངོན་ཅིང། བོད་གཞུང་ནས་རྒྱ་ནག་གི་བཅོན་ཤེད་ཐོག་
བཞག་པའི་ཤོས་མ་ཐུན་དོན་ཚན་བཅུ་བདུན་ལ་ངོས་ལེན་མེད་པའི་གཞུང་འབྲེལ་གསལ་བསྐྱབས་
དང་པོ་གནང་བ་དང། སྤྱི་ལྷ་ ༤ ཚེས་ ༡༩ ཉིན་ཉི་ཤོ་ལུང་དུ་རྒྱལ་སྤྱིའི་གསར་འགོད་པ་བརྒྱ་
མག་བཀལ་བ་སྐོར་འཚོགས་ཀྱིས་བོད་རང་བཅོན་གཙང་མའི་རྒྱལ་ཁབ་ལ་རྒྱ་དམར་གཞུང་གིས་
བཅོན་འཇུག་བྱས་པ་དང། རྒྱ་ནག་གི་བཅོན་ཤེད་སྤྱིགས་སྐྱབ་ཐོག་བཞག་པའི་ཤོས་མ་ཐུན་དོན་
ཚན་བཅུ་བདུན་ལ་ཁས་ལེན་མེད་པའི་གཞུང་འབྲེལ་གསལ་བསྐྱབས་ཐེངས་གཉིས་པ་བསྐྱབས།

དེ་ནས་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༦༠ ལྷ་བ་ ༤ ཚེས་ ༢༠ ཉིན་མ་སྤུ་རིང་ལ་ཞབས་སོར་བདེ་བར་འགོད་
ཅིང། མ་སྤུ་རིང་གི་ལ་ཏུ་མིར་གནས་སྐབས་ཀྱི་བཞུགས་སྐྱར་མངོན་དེ་བཞུགས་འདུགས་
གནང་རིང་། ལྷ་བ་ ༤ ཚེས་ ༢༤ ཉིན་སྤིད་ཚོན་ལེ་དུ་མཚོག་མ་སྤུ་རིང་ཆེད་བཅར་གྱིས་ལ་རྒྱལ་
དབང་མཚོག་དང་ལྷན་དུ་སྐབས་དེའི་བོད་ཀྱི་གནས་སྟངས་དང། མ་ལོངས་ལྷ་སྤུ་རིང་སྐོར་བཀལ་
མོལ་ཞེས་རྒྱས་མངོན། ལྷ་བ་ ༤ ཚེས་ ༢༥ ཉིན་གཞུང་གི་བཀའ་ཚོན་སོགས་མཐོ་རིམ་འགོ་ཁྲིད་
ལྷན་པ་རྒྱས་འཛོམས་ཐོག་བཀའ་འགའ་དང། ལྷ་སྤིད། ལྱི་སྤིད། ཚོས་དོན། ཤེས་རིག་དཔལ་
འགྱུར་འདུ་འགོད་བཅས་བཅོན་ཤོལ་བོད་གཞུང་གི་ལྷན་ཁབ་དུག་གསར་འཇུགས་དང་འབྲེལ་འགོ་
བྱེད་ལྷན་པ་བསྐོར་གཞག་མངོན། དེ་ནི་བཅོན་ཤོལ་བོད་གཞུང་དབུ་བརྟེས་པའི་ཐོག་མ་ཡིན། སྤྱི་ལོ་
༡༩༦༠ ལྷ་བ་ ༤ ཚེས་ ༢༩ ཉིན་མ་སྤུ་རིང་སྐབས་ཆེབས་ཐོན་གྱིས་ཚེས་ ༣༠ ཉིན་བཞུགས་སྐྱར་
ལྷན་པ་ལྷའི་སྐོར་ལྷ་སྤུ་ལ་རས་དུ་བཞུགས་སྐྱར་གནས་སྤོས་དང། སྤྱི་ལོ་ ༡༩༦༩ ལོར་ཐོག་ཆེན་
ཚོས་སྤིང་པོ་བྲང་དུ་སྤོ་བཞུགས་མངོན་ཅིང། ལ་གོང་ས་ལ་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཚོག་ནས་བོད་
ཀྱི་བདེན་མཐའ་གསལ་ཐབས་སུ་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་སུ་བོད་དོན་སྐོར་ལྷ་སྤུ་ལ་རིམ་བར་
གནང་འབྲས་སུ་རྒྱལ་ཚོགས་ནས་བོད་མིར་འགོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་དང། རང་ཐག་རང་གཙོད་ཀྱི་

ཐོབ་ཐང་སྐྱོད་དགོས་པའི་རྒྱལ་སྐྱོད་ཀྱི་ཐོས་ཚད་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༥༥ ༡༩༦༡ ༡༩༦༥ བཅས་སོ་
སོར་བཞག་ཐུབ་པ་བྱུང་ཡོད།

ལྷག་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༦༠ ཟླ་བ་ ༤ ཚེས་ ༩ ཉིན་རིང་མོ་ཞིག་ནས་དགོངས་པར་ཡོད་པ་
ལྟར་ཚོལ་གསུམ་ཚོས་ལུགས་དང་བཅས་པའི་མི་འབྲུས་བརྒྱ་གསུམ་བརྒྱུ་གཞག་སྤུལ་ཐོག་སྤྱི་
འབྲུས་ལྷན་ཁང་གསར་འཛུགས་གནང་སྟེ་དེ་ཉིན་མངལ་ཕྱག་དམ་འབུལ་དང་འབྲེལ་ཚོས་སྤིང་
གཉིས་ལྷན་གྱི་བོད་སྤོངས་མང་གཙོའི་གཞུང་དབུ་བརྟེན་པའི་མཛད་སྤོངས་བསྐྱུངས། ལྷག་སྤྱི་
ལོ་ ༡༩༦༡ ཟླ་བ་ ༩ ཚེས་ ༡༠ ཉིན་མ་འོངས་བོད་ཀྱི་ཅཱ་ཁིམས་གསར་པའི་ཐེན་མིས་བོད་
འབངས་ཡོངས་ལ་ཐོག་མར་འབྲེམས་སྟེལ་གནང་བ་དང་། རྒྱ་ཡོས་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༦༩ ཟླ་ ༩ ཚེས་
༡༠ ཉིན་གསུམ་བརྒྱའི་དུས་དྲན་གྱི་མཛད་སྤོངས་སྤྱུགས་དེ་ལྟའི་ཅཱ་ཁིམས་ཐེན་མིས་ལ་བསྐྱུར་
ཞེས་གནང་སྟེ་དོན་ཚན་ ༢༡ ཚན་གྱི་ཅཱ་ཁིམས་རྒྱས་པ་གཏན་འབེབས་གྱིས་ཡོངས་ཁྲབ་གསལ་
བསྐྱུགས་མཛད། རྒྱ་སྟེལ་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ཟླ་ ༩ ཚེས་ ༡༡ ཉིན་ཚེས་མཐོའི་བོད་ཀྱི་ཁིམས་ཞེས་
ཁང་གསར་འཛུགས་མཛད་པ་སོགས་བོད་འདི་འབྲུལ་ལུགས་གང་ཅན་ནས་མང་གཙོའི་ལམ་
ལུགས་ཚད་ལྷན་ཞིག་ཏུ་བསྐྱོད་རྒྱུའི་དགོངས་བཞེས་ལྟར་འཛིན་སྐྱོང་བཀའ་ཤག་དང་། ཁིམས་
ལུགས་དབང་འཛིན། ཁིམས་བརྒྱུ་འབྲུས་བཅས་མང་གཙོའི་ཀ་བ་གསུམ་ལྷན་གྱི་གཞུང་ཆ་
ལག་ཚང་བ་ཆགས་ཡོད་པ་འདི་དག་ནི་མགོན་པོ་གང་ཉིད་ཀྱི་བཀའ་འདྲིན་ཞིན་ཡོད།

ལྷག་པར་སྤྱི་ལོ་ ༢༠༡༡ ལོར་མང་གཙོའི་ལམ་ལུགས་བཞེན་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ནང་ཐེངས་
དང་པོར་བཀའ་རྒྱོན་ཁི་པ་མི་མང་གིས་ཐང་ཀར་འདེམས་བསྐྱའི་ལམ་སྟོལ་གསར་གཏོད་མཛད་
དེ་ལོ་རྒྱུམ་བརྒྱ་དུག་ཅུ་ལྷག་གི་ལོ་རྒྱུས་ལྷན་པའི་བོད་གཞུང་དགའ་ལྷན་པོ་བྱང་གི་ཆབ་སྤིང་
ཀྱི་དབང་ལུང་ཡོངས་རྫོགས་མི་དམངས་ཀྱིས་མང་མོས་འོས་འདེམས་བྱས་པའི་འགོ་བྱིན་རྣམས་
ལ་ཚེས་སྤོངས་གནང་སྟེ་དུས་རབས་དང་མཐུན་པའི་རྒྱལ་སྤྱི་ཐོག་གཙོད་གནང་སྟེ། བོད་
མི་རྣམས་རང་མགོ་རང་ཐོན་དང་། རང་ས་རང་སྤྱད། རང་མི་རང་ལས་ཡོང་ཐབས་སོགས་གོམ་
ཞེང་ཆེན་པོས་མདུན་བསྐྱོད་རིམ་པར་གནང་སྟེ། ལྷང་རབས་ཀྱི་དོན་སྤྱིད་ལྷན་པའི་གསར་གཏོད་

མང་དུ་མངོན་ཡོད་པ་འདི་དག་ནི་ཡོངས་སུ་ཡོད་པ་མཚོན་ཆེན་པོའི་མངོན་པ་འཕྲིན་ལས་དང་།
སྤྱུགས་རྗེ་དང་བཀའ་འདྲིན་ཁོ་ན་ལས་སྤྱི་བསྟེན་བསྟེན་པ་ཡིན།

གཞན་ཡང་བོད་སྤྱུག་ན་གཞོན་ནུམ་སོ་སོ་ལྷན་སྤྱི་བསྟེན་པ་ལོངས་སོན་ཅུང་དགོངས་ཏེ་ཁོང་ཚོ་ཕྱི་
ནང་གི་ཤེས་ཡོན་གཉིས་ལྡན་ཞིག་ཏུ་གསོ་སྦྱོང་གནང་ཆེད་ལྷགས་ཀྱི་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༦༠ ཟླ་ ༣
ཚེས་ ༣ ཉིན་མ་སུ་རིང་ན་གཞོན་ལྷན་བཅུ་ཡོད་པའི་སློབ་གྲྭ་ཐོག་མང་གསལ་འཕྲུགས་བསྐྱེད་སྤྱོད་
ཤིང་། དེ་རྗེས་རིམ་རིམ་རྒྱ་བལ་འབྲུག་གསུམ་ཁུལ་གྱི་བོད་སྤྱུག་བརྒྱ་ཆ་བརྒྱ་ལ་ཉེ་བར་གཞི་རིམ་
དང་། འབྲིང་རིམ་ མཐོ་རིམ་བཅས་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་སྦྱོང་སྤྱོད་པའི་སློབ་གྲྭ་ཁྱོན་ ༡༠༠ ལ་ཉེ་བ་གསལ་
འཕྲུགས་གནང་བའི་ནང་སློབ་སྤྱུག་གཙང་ས་ ༣༧༥༠༠ དང་། བོད་ནང་སློབ་སྦྱོང་གི་གོ་སྐབས་མ་
ཚོ་བ་པའི་ན་གཞོན་སྦྱོང་སྤྱོད་པའང་བོད་སློབ་སྦྱོང་གི་གོ་སྐབས་ཚོ་བ་ཡོད། དེ་དག་གིས་བོད་ཀྱི་ཐུན་
མིན་རིག་གནས་དང་། དེ་དང་དུས་ཀྱི་སློབ་ཚན་ཡོངས་རྒྱུ་གསལ་སློབ་སྦྱོང་གི་དུས་ཚིག་བཞིན་པར་མ་ཟད།
ལག་ཤེས་ ཚེས་མཐོའི་གཙུག་ལག་སློབ་སྦྱོང་གི་གོ་སྐབས་སྦྱོང་སྦྱོང་སྤྱོད་པ་ལྷན་བསྟེན་བསྟེན་
འབྲུགས་སྤྱུགས་གཉིས་སྤྱོད་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན།

རྒྱ་བལ་འབྲུག་གསུམ་དུ་ཡ་དགེ་བཀའ་སྤྱི་བསྟེན་གཞུང་དུ་བོད་དང་བཅས་པའི་རིམ་མེད་རྒྱལ་
བསྐྱེད་འཕྲིན་སྦྱོང་སྤྱོད་པའི་གསུམ་བུ་ལུལ་གྱི་ཚེས་ལྷེ་ ༡༩༦༣ དང་། དེ་དག་ཏུ་དགེ་བཅུན་ཞལ་གཙང་ས་
༣༠༠༠༠ ལྷག་དང་། འཛེས་སྤྱིང་ཤར་བུ་ལྷེ་རྒྱལ་ཁབ་ཞལ་ཏུ་ཚོས་བརྒྱུད་ཞལ་གི་ཚོས་ཚོགས་
ཞལ་སྦྱོང་ལ་ཉེ་བ། དེ་བཞིན་བོད་ཀྱི་སློབ་གསལ་ཚོགས་པ་དང་། ལྷེ་ལི་བོད་ཞལ་། ཟུར་ཆ་ཚེས་
མཐོའི་གཙུག་ལག་སློབ་ཞལ་། བཞུགས་སྐར་བོད་ཀྱི་དཔེ་མཛོད་། རྣོང་སྤྱིང་བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་
གཙེས་སྦྱོང་ཞལ་། རྣོང་སྤྱིང་འཛེས་དབྱེད་ས་བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་གཙེས་སྦྱོང་བཅས་དང་། གཞན་
ཡང་གསོ་རིག་གི་ལྷེ་གནས་བོད་ཀྱི་སློབ་ཚེས་ཞལ་དང་། ཕྱི་སྤྱུགས་ཀྱི་སློབ་ཞལ་། ལག་ཤེས་སྤྱི་
ཅལ་གྱི་བཟོ་ལས་སོགས་ཆེད་སྦྱོང་གུ་ལུལ་གྱི་ལྷེ་གནས་ཞལ་མང་གསལ་འཕྲུགས་གནང་ནས་
ཡང་རྒྱལ་གྱི་ལས་དུ་ཞུགས་ཏེ་དེ་དང་སྐབས་སྤྱི་བསྟེན་འཕྲུགས་ཀྱི་མང་གཞི་སྤྱི་བསྟེན་སྤྱུགས་འཕྲུགས་
ཞིག་ཏུ་གྱུར་པ་སོགས་ཀྱི་བཀའ་འདྲིན་ལོ་སྦྱོང་གསུམ་རིན་ཆེན་བདུན་གྱིས་བཀའ་སྤྱི་བསྟེན་ལུང་ཡང་ཆ་

ཅམ་གཞལ་དཀའི་གནས་སུ་གྱུར།

དེ་བཞིན་བཅོན་གྲོལ་བོད་མིའི་འགྲམ་སེལ་འཚོ་ཤོས་ཀྱི་གཞི་རྟེན་བཟང་པོ་ལེགས་ཚུགས་སྐྱད་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༦༠ ཟླ་བ་ ༡༢ པར་རྒྱ་གར་རྣོ་ཕྱོགས་ལུགས་བསམ་གཞིས་ཐོང་དུ་མི་གངས་ ༤༤༠ ཐམས་པ་གཞིས་ཚགས་སུ་གཏོང་གནང་མངོན་བཞུགས་བཟུང་ད་ཆ་རྒྱ་བལ་འབྲུག་གསུམ་ཁུལ་དུ་གཞིས་ཚགས་ཁག་ ༥༤ དང་། སྐས་གསོ་ཁང་ ༡༥ བཀལ་བའི་བར་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱིས་བཅོན་གྲོལ་བོད་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་སྐར་གཞི་སྤྱི་བཏོན་ཚགས་ཡོད།

མེ་ལུག་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༤༧ ཟླ་བ་ ༤ ཚེས་ ༢༥ ཉིན་ལོགོང་ས་མཚོག་ཐོག་མར་ཕྱི་རྒྱལ་ཡུལ་གྱི་ཉི་འོད་དང་། ཐའེ་ལན་ཏེའི་ནང་ཆེབས་བསྐྱུར་གནང་འགོ་ཚུགས་པ་དང་། དེ་རྗེས་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༥༣ ཟླ་བ་ ༤ ཚེས་ ༡༡ ཉིན་ལུང་ཕྱོགས་རྒྱལ་ཁབ་ཨི་ཏེ་ཡི་དང་། སུད་སི། བེ་ཐར་ལན་ཏེ། སྤེལ་འཇམ། ཨ་ཡར་ལན་ཏེ། འོར་མེ། སུད་ཏེ། དེ་ལྟེན་ཡུལ་ལུང་འཇར་མན། ཨོ་སེ་ཏེ་ཡི་ཡ་བཅས་ཀྱི་ཡུལ་གྲུང་ཡང་ཆེབས་བསྐྱུར་ཐེངས་དང་པོ་བསྐྱུངས་པ་དང་། གཞན་ཡང་ཨ་རི་དང་། ས་རན་སི། ལུ་ཏུ་སུ། འཇར་མན་ནི། སོག་ཡུལ་སོགས་ཤར་ལུང་གི་རྒྱལ་ཁབ་ ༢༠ ཅམ་ལ་ཡང་ཡང་ཞབས་ཀྱིས་བཅགས་ཏེ་དང་ལྟན་མི་མང་ལ་ཟེབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཚོས་འཁོར་ཡང་ཡང་བསྐྱོར་ཅིང་། རྒྱལ་ཁབ་མང་པོའི་སྤྱི་དཔེ་ལྟོན་སྤྱི་དཔེ་གཙོ་གཙོས་གཙོས་པའི་དཔོན་རིགས་དང་། ཚོས་ལུགས་ཁག་གི་རྒྱ་ཆེན། ཚན་རིག་རིག་གནས་དང་། ལོ་རྒྱུས་རིག་པ་སོགས་ཀྱི་གྲགས་ཅན་མི་སྣ་མང་པོ་མངལ་འགྲུབ་གནང་བར་ཀུན་གྱིས་བརྗེ་བཀུར་ཆེན་པོ་ཞུས་ཡོད་ལ། བོད་ཀྱི་ཚོས་རིག་དང་། ཡུལ་སྤོལ་བོམས་གཞིས། བོད་ཀྱི་གནས་བབས་སོགས་ལ་ངོ་སྤྱོད་གནང་བའི་བོ་སྐབས་བྱུང་བ་ཡིན།

དེ་བཞིན་བོད་ཀྱི་གནང་རྟོན་འདི་ཉིད་རྒྱ་ནག་གཞུང་དང་ཞི་མོལ་གྱིས་ཐག་གཅོད་གནང་རྒྱུའི་དགོངས་པ་བཞེས་ཏེ། སྤྱི་ལོ་ ༡༩༥༤ ལོར་བཅོན་གྲོལ་དུ་ཕེབས་རྗེས་རྒྱ་ནག་མི་མང་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་དང་འབྲེལ་ལམ་ཐོག་མ་བྱུང་སྟེ་རྒྱ་བོད་ཡུལ་གྲུང་གཞིགས་སྐོར་སྐྱེ་ཚབ་ཚོགས་པ་སྤྱི་རྗེས་གཏོང་གནང་མངོན་བཞུགས་བོད་གཞིས་བྱེས་མ་བུ་ངོ་འགྲུབ་ལྟ་བུ་བྱུང་ཞིང་། ཕྱི་ལོ་

ཆེན་པོ་བཞེས་པར་བརྟེན། དང་བདེན་དང་། བསྟུན་པའོས་ཀྱི་རྒྱ་ན་མེད་པའི་བཞེད་དགོངས་
དང་། ལུལ་བྱུང་གི་མངོན་འཕྲིན་ལ་ཡི་རངས་རྒྱུ་བ་སྤྱོད་ཀྱིས་ཞི་བདེའི་པོ་ཉམ་ངོས་འཛིན་གནང་
སྟེ་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༤༩ ལྷ་ ༡༢ ཚེས་ ༡༠ ཉིན་འཛམ་གླིང་ཚོག་ཆེས་སྟོན་པར་གྲགས་པའི་ལོ་རྒྱུད་ལ་
བདེའི་གཞེངས་རྟགས་འབྲུལ་བཞེས་མངོན་དེ་ཞི་བདེའི་དེད་དཔོན་ཆེན་པོར་མངའ་གསོལ་བ་
དང་། འཛམ་གླིང་གར་བུ་བུ་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་ཁབ་ ༣༣ ལྷག་གིས་ལོ་སྟེལ་ཞི་བདེའི་གཞེངས་རྟགས་
དང་། ཨ་འིའི་གསེར་གྱི་གཞེངས་རྟགས། སོག་པོའི་བརྒྱ་དཀར་པོ་སོགས་གྲགས་ཅན་གྱི་གཞེངས་
རྟགས་བརྒྱ་ལྷག་བརྒྱལ་བ་འབྲུལ་ལམ་ལུས་ཡོད། དེ་བཞིན་འབྲུངས་རབས་གསོལ་འདེབས་ལས།

- མཁས་པའི་རྣམ་དཔྱད་རྒྱན་རྒྱལ་མཚོག་གཉིས་ལྟོ། །
- བཏུན་པའི་བསྟུན་གྲུས་དབྱ་བཅོམ་ཉེ་བར་འཁོར། །
- བཟང་པོའི་འཕྲིན་ལས་སློབ་བཟང་རྒྱལ་བ་དངོས། །
- སློབ་བཟང་ཡེ་ཤེས་ཞབས་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཡཔོང་ས་ཡ་སྐབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཚོག་ཅི་མཁས་བྱུང་ཀུན་གྱི་
གཏུག་རྒྱན་ཚད་ལྷན་ཚོད་མེད་ཡོངས་གྲགས་འདི་ལྟར་སྟོན་ཚད་ཉུང་ལ། ལྷིས་ཀྱང་འབྲུང་དཀའ་
བས། རྒྱུད་དཔེ་རྒྱུད་ཉིད་ཁོ་ན་ལས་མེད་ཅེས་བ་ལྟར། མཁས་བཏུན་བཟང་གསུམ་གྱི་མངོན་
བཟང་ལུ་མཐའ་དང་གཉིད་དཔག་དཀའ་བས་འཛམ་གླིང་འདིའི་ཚོག་འགོ་བཟིའི་དེད་དཔོན་དང་།
ཞིམས་ལུགས་ཀྱི་སློབ་དཔོན། སྤྱི་ས་བུ་དམ་བ་དང་། སྤིང་འཛིན་གྱི་ཁྱད་འཕགས་སློབ་དཔོན་ཆེན་
མོ། ཞིམས་ལུགས་སློབ་དཔོན་ཆེན་མོ། རྒྱལ་སྤྱིའི་འབྲེལ་ལམ་ཚན་རིག་གི་སློབ་དཔོན་ཆེན་མོ་
སོགས་དང་། དེ་བཞིན་མི་མེར་གྱི་ཆེ་བསྟོན་དང་། མཁས་དབང་གི་ཆེ་བསྟོན་སོགས་ཀྱིས་བཀུར་
གྱི་གཞེངས་རྟགས་དང་ལུག་འབྲེད་སྟོན་གྲགས་ཅན་བརྒྱ་ལྷག་བརྒྱལ་བ་འབྲུལ་བཞེས་བཀུར་བའི་
བསྟུངས་ཉེ་རང་ཅག་རྣམས་དགའ་སྤྱིད་ལྟོན་པའི་ཉིན་མོ་གསར་སྐྱུན་གནང་ཡོད། གཞན་ཡང་
འབྲུངས་རབས་གསོལ་འདེབས་ལས།

གང་གིས་གདུལ་བྱ་སྐྱལ་ལྡན་གངས་ཅན་བར། །

སྐྱོས་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༡ ལོར་མི་མང་གིས་ཐང་ཀར་ལོས་འདེམས་བྱས་པའི་འགོ་ཁྲིད་ལ་སྐྱུ་དབང་རྗེས་
སྡོད་གནང་བ་སོགས་ཀྱི་མཛད་འཕྲིན་དག་ནི་བསམ་བཤོལ་གྱི་ཡུལ་ལས་འདས་པ་ལ་སྐྱབ་ཡིན།

ཐོད་གཞུང་དགའ་ལྷན་པོ་བྱང་པའི་ཆབ་སྲིད་དང་། ཐོད་སྡོད་ས་སྐྱེ་འགྲོའི་བདེ་སྲིད་ལ་གཞོན་
གཞི་ཆེ་བ་ལུང་རིགས་དང་། དག་སྐྱད། ཉམས་སྲོང་ཀུན་མཐུན་ཆོད་གྲུབ་ལ་བརྟེན། ལྗུལ་
མཚོག་ལྷ་པ་ཆེན་པོ་ནས་བཟུང་ལྗུལ་དབང་སྐྱེ་བའི་རིམ་བྱོན་གྱིས་དབུས་ཆོད་ལྷན་སྐྱེས་མཚོག་
དུ་མས་དགག་བྱ་མཛད་སྐྱེས་ལྟར། ཡུལ་ས་ལ་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཚོག་ནས་ཀྱང་བསྟན་
འགོ་སྤྱི་བྱེད་གཞོན་ཆབས་ཆེ་བ་དང་གཅིག་ནང་བ་སངས་རྒྱལ་པའི་བསྟན་པའི་འཇུག་སྐྱོ་སྐྱབས་
འགྲོའི་བསྐྱབ་བྱུང་འགའ་བ་དང་གཉིས། ཚོས་ལུགས་པན་ཚུན་དག་སྐྱང་ནོར་བུའི་འོད་གྱིས་ཁྲབ་
སར་གཞོན་སྡོན་འབྱུང་བ་དང་གསུམ། ཡང་སྐྱོས་གསེར་སྐྱུངས་བཙོ་མ་ལྟ་བུའི་འཇམ་མགོན་རྒྱལ་
པའི་བསྟན་པ་ལ་སྐྱེ་བའི་འབྲིན་ཆེན་པོར་གྱུར་བ་དང་བཞི། ཐོད་གཞུང་གི་ད་ལྟའི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་བཞེངས་
ཕྱོགས་དང་འགའ་བ་དང་ལྷ་སོགས་དོལ་རྒྱལ་བསྟེན་གསོལ་བྱས་ན་དགེ་མེད་སྡོན་ཆེའི་ལོ་རྒྱུས་
གནས་ཚུལ་རྒྱོད་དང་། དགག་དགོས་རྒྱ་མཚན་དུ་མར་གསེགས་ནས་ཀུན་པན་དགོངས་བཞེད་
གྱིས་མཛད་དཀའ་དུ་མ་ཁྲུང་བསད་གྱིས་དོལ་རྒྱལ་བསྟེན་གསོལ་བྱས་ན་འཕམས་ལུགས་ཀུན་ཏུ་
གཞོན་ཆབས་ཆེ་བའི་ལམ་སྡོན་གྱི་བཀའ་སློབ་ལན་བྱངས་བརྒྱད་ཅུ་ཙམ་སྐྱེལ་འདུག་པ་དེ་དག་ནི་
དབྱེད་གསུམ་རྣམ་དག་གིས་གཏན་ལ་པབ་པའི་ཆོད་མའི་བཀའ་ཡིན་ལ། སྐྱེ་འགྲོའི་འཕམས་ལུགས་ཀྱི་
ཁི་པན་དང་མཐུན་པར་རྒྱལ་པའི་བསྟན་པ་ལ་དག་ཐེར་མཛད་བཞིག་དང་། ལྗུལ་མཚོག་ལྷ་པ་
ཆེན་པོ་ནས་བཟུང་ད་བར་སྐྱེས་ཆེན་དམ་པ་དུ་མས་དམ་བསྐྱབས་གནང་ནས་ལོ་ངོ་བཞི་བརྒྱུད་
ཉེ་བའི་རིང་གི་དོན་དངོས་ཀྱི་ཉམས་སྲོང་ཕྱོགས་བསྡོམས་ཀྱིས་མི་མང་ལ་སྤྱང་དོར་འཇུག་ལྟོག་
གི་ལམ་སྡོན་གནང་བ་ཞིག་ཡིན། ཡང་སྐྱོས་འཁྲུངས་རབས་གསོལ་འདེབས་ལས།

འཇམ་སྐྱེད་ཀུན་གྱིས་བཀུར་ཞིང་དུས་འཁོར་དངོས། །
བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོའི་ནོར་བུར་གསོལ་བ་འདེབས། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ད་བར་གྱི་ནང་གི་གདུལ་བྱ་འབྲུམ་ཐམས་མེད་དམ་པའི་ཚོས་

དུ་མངལ་བཞིན་པ་འདི་ག་ལགས་སོ།།

ལྷགས་ཚོམ་ལ་མཚོན་ནའང་། བསྐྱེད་གིས་མི་ལང་པ་འགྲོ་བའི་རྫོངས་ལྷན་སེལ་བའི་ཉི་མ་
ལྷ་བྱུང་མཛད་པས་ཡོད་ས་མཚོག་ནི་བོད་འབངས་ཅམ་མིན་པར་འཛམ་གླིང་གི་སྤྱི་གྲུ་ཡོངས་
ཀྱི་ཁོག་པའི་སྤྱིང་དང་། དབྱལ་བའི་མིག་། མགོན་མེད་རྣམས་ཀྱི་མགོན་དང་། སྐབས་མེད་རྣམས་
ཀྱི་སྐབས། དབྱུང་གཉེན་མེད་པ་རྣམས་ཀྱི་དབྱུང་གཉེན་དམ་པ་སྟེ། འཛམ་གླིང་ཞི་བདེའི་དེད་
དཔོན། བོད་ཀྱི་བསྐྱེད་སྤྱིང་རང་དབང་བཅས་པའི་སྲོག་ཤིང་ལགས་པ་ནི་མཛད་རྗེས་རྒྱ་མཚོའི་
ནང་གི་ཚུ་ཐེགས་བཞིན་མདོར་བསྐྱེད་སྤྱི་བཞུགས་ལྷ་བཞུགས་ཀྱི་ལྷ་ལགས་སོ།། །།

ཐ་མལ་གར་དུ་རྫོས་པའི་བརྟུ་བག་གིས། །
བགང་ཡས་སྐྱེ་འགྲོར་མངོན་མཚེས་ལེགས་ཀྱི། །
དགའ་སྟོན་ཆེན་པོའི་རོ་མཚར་ཅི་ཡང་བྱིན། །
ཐུབ་བསྟན་འཛིན་མཁས་བཤེས་གཉེན་གསལ་རིའི་དབུས། །
ལྷུང་དང་རྟོགས་པའི་བ་གམ་ཆེས་མཐོ་ཞིང་། །
ཕྱོགས་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་འཕྲིན་ལས་ཀྱི། །
སྣང་བྱེད་བྱང་གི་རྣ་ཆས་སྐྱེག་དེར་བསྐྱབས། །
རྒྱལ་སྐས་སྐྱོད་པའི་ཡལ་འདབ་ཁྱོན་ཡངས་ཤིང་། །
གཞན་པན་འབྲས་བུ་གཡུང་དུ་བ་བ་ཡི། །
འཁྲུངས་རབས་ཡོངས་འདུའི་ལྗོན་བྱེད་བསྟར་བ་ལས། །
རིས་མེད་བསྟན་པའི་ཞོར་འཛིན་མཚེས་པར་མཛད། །
ལྷག་པར་དགོ་ལྡན་རིང་ལུགས་བསམ་འཕེལ་ཞོར། །
བཤད་དང་སྐྱབ་པའི་དབུང་པ་བརྟན་པོ་ཡིས། །
སྲིད་ཞིའི་རོ་ཀེར་གཙུག་ཏུ་འགོད་མཁས་པ། །
དུ་མ་ཞིག་གིས་རང་བསྟན་བདག་གིར་བརྟུངས། །
ཀུན་གསལ་ཁྱོན་དང་མཉམ་པར་འཇུག་པ་ཡི། །
གསང་གསུམ་རོ་མཚར་གཟུགས་བརྟན་མཐའ་དག་པ། །
རྣམ་ཀུན་གཟེགས་པའི་གཞལ་བྱ་ཁོ་ན་ལས། །
བྱིས་པའི་རྫོ་ཡིས་གཞལ་བར་ག་ལ་རུས། །

དེ་ལྟར་ཡང་མཛད་པའི་ཆ་ཤས་འགའ། །
ཚུར་མཛོང་འདྲེན་གྱི་ཡུལ་དུ་གསལ་བ་རྣམས། །
མི་སྲིད་དད་གསུམ་མིར་གྱི་འདུ་གྲེད་གྱིས། །
དཔྱོད་ལྡན་དགའ་བའི་གཞིགས་མོ་འདི་ན་བསྐྱུག། །

ཞེས་ཡུལ་དམ་པ་ལ་མཚོད་པར་བརྗོད་པའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པས་དག་གི་
ལམ་དགོ་བར་བྱས་ནས། དེ་ཡང་བདག་ཅག་གི་རྣམ་པར་འདྲེན་པ་ཆེན་པོ་འདི་ཉིད་
བསྐྱལ་བ་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་སྣ་རོལ་ནས་རྫོགས་སྒྲིབ་སྐྱེད་སྐྱེད་གསུམ་མཐར་ཕྱིན་
ཉེ་སྤྱོད་པས་བཅུའི་རྒྱལ་བ་རྣམས་དང་མཉམ་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་སློབ་ནས་མཉམ་པའི་
གོ་འཕང་མཐར་ཐུག་མངོན་དུ་མཛད་དེ་འཕྲིན་ལས་ལྷན་གྲུབ་རྒྱན་མི་ཆད་པའི་སློ་
ནས་གང་འདུལ་སྐྱལ་བའི་རོལ་གར་མཁའ་ཁྲབ་ཡིད་ཅན་གྱི་ཁྲོན་དང་མཉམ་པར་
འཇུག་པའི་ཚུལ་སོགས་གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྲབ་པའི་གནས་མཐའ་དག་ནི།
ཚོས་སྐྱ་མཁའ་ཁྲབ་གྱི་དབྱིངས་སུ་འདྲེས་པའི་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ནང་པའི་ཚུན་ཁོ་
ནའི་མངོན་སུམ་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་ལས་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ཐ་མལ་བ་རྣམས་གྱིས་འདི་དང་འདི་
ཞེས་གཞུགས་བར་དཀའ་ཞིང་། ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་འཇུངས་རབས་གྱི་དབང་དུ་བྱས་
ན་ཡང་།

ཁྲིམ་པ་འདུལ་བ་ལ་མཚོག་ཏུ་གྱུར་བ་ཉན་ཐོས་ཆེན་པོ་དབྱ་བཅོམ་པ་འཆར་
ག་ནས་བཟུང་སྐྱེ་འབྲེང་གོང་མ་རྗེ་བཅུན་སློབ་བཟང་ལུང་རྟོགས་བསྟན་འཕྲིན་འཕྲིན་
ལས་དཔལ་བཟང་པོའི་བར་མཁས་དང་གྲུབ་པའི་སྤྱིས་བུ་སྤྱི་ཉིག་བསྟར་ལ་རྒྱས་པ་
ལྟར་རིམ་པར་བྱོན་ཏེ། གསང་སྤྱགས་གསང་རྙིང་རིས་སུ་མ་ཆད་པའི་བསྟན་པ་ལ་

བྱ་བ་མཛད་པའི་ཚུལ་སོགས་བརྗོད་པར་འོས་པ་མཐའ་ཡས་པ་ཞིག་མཆིས་མོད།
འདིར་འགོད་པའི་ངལ་བ་མ་བསྟེན་ཞིང་། སྐབས་སུ་བབས་པ་སྐྱུ་འབྲེང་འདི་ཉིད་
ཀྱིས་གཙོ་བོར་ཡ་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་ལ་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་དང་། འཆད་ཚིང་
ཚོམ་གསུམ་གྱི་མཛད་པ་མཛད་ཏུ་བྱུང་བའི་སློབ་ས་རྗེས་འཇུག་རྣམ་དཔྱོད་དང་། ལྷོ་
འོར་ལུན་བ་དག་ལ་ཡང་དག་པའི་ལམ་བཟང་པོ་གསལ་བར་མཛད་པའི་ཚུལ་རགས་
ཚམ་ཞིག་འགོད་པ་ལ། གང་ཏུ་འཇུངས་པའི་ཡུལ་ནི། བསེལ་ལྡན་གངས་གྱི་རྩ་བས་
བསྐྱོར་བའི་ལྗོངས་ལ་བོད་དང་། བོད་ཆེན་པོ་གཉིས་སུ་ལྷེ་བའི་བོད་དེ་ལ་སྲུང་ཚོས་
རྒྱལ་མེས་དཔོན་རྣམ་གསུམ་གྱི་དུས་དབྱུས་གཙང་ཏུ་བཞེད་གྲགས་པའི་དབྱ་རུའི་
ས། དགོ་བཅུའི་ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་ཚང་བའི་སྐྱིད་ཤོད་དམ། ལྷ་ལྡན་རྒྱལ་ས་ནས་
བརྗེས་པའི་རྒྱབ་བྱང་གི་ཕྱོགས་ཉིན་ལམ་གཅིག་ཚམ་གྱི་སར་དབལ་འཁོར་ལོ་སྟོན་
པ་ཡབ་ཡུམ་གྱི་གནས་སུ་གྲགས་པའི་ཡབ་ཕྱ་ཞེས་པའི་ས་ཁུལ་དེ་ཡིན།

དེ་ནི་གནམ་ས་ཚོས་འབྲུང་གི་དབྱིབས་ཅན། རྒྱབ་རི་རིན་ཆེན་སྲུངས་པ་འབྲ་
བ། གཡས་གཡོན་གྱི་རིའི་རོས་སུ་དབྲངས་གསལ་གྱི་ཡི་གེའི་རྣམ་པ་དང་། མདུན་
རི་དང་གྱི་ཡོལ་བས་བྲེས་པ་ལྷ་སུའི་དབྱུས་སུ་ར་ཅ་ཞེས་པའི་རི་ཁྲོད་ཏུ་ཉེན་གྱི་གཙོ་
བོ་བཤ་ཆེན་རྒྱ་རོ་བ་ཆེན་པོའི་སྤྲུལ་དམ་གྱི་ཉེན་རྒྱ་རོ་མཁའ་སྐྱོད་མའི་སྐྱུ་བརྟན་
གསུང་ལན་མང་ཕྱོན་པའི་མཐོང་ཕྱོལ་གྱིན་རྒྱབས་གྱི་ཚན་ཁ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བས་དབྱུས་
ཉེན་ཁྱད་པར་ཅན་མང་ཏུ་བཞུགས་ཤིང་། འཇུངས་ཁང་དཀར་བོག་ཅེས་པའི་ཕྱོང་
ཚུང་དེ་དང་། ར་ཅ་རི་ཁྲོད་གཉིས་གྱི་བར་མཁའ་འགྲོའི་གསེག་ལམ་ཞེས་པའི་ལམ་
ཚུང་བརྒྱད་དེ་སོང་ན་ཐག་ཉེ་ལམ་བཟོད་བདེ་བ་ཡོད། རྒྱབ་རིའི་རོས་སུ་དབལ་

འཁོར་ལོ་བདེ་མཚོག་གི་ལོ་བུང་དུ་གྲགས་པའི་བྲག་རི་བཅེགས་མ་ཞིག་ཀྱང་མཛད་པ།
དུ་ཡོད་པ་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་ཡུལ་དེའི་མིང་ལ་ཡང་ཡབ་ཅེས་ཡོངས་སུ་གྲགས།

རྒྱ་མཚོན་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་སྣ་ས་སོགས་ནས་མཚོན་འབྲུལ་ཞུ་མཁན་
དད་ལྡན་སེར་རྒྱ་པོ་མོ་བཅས་མི་ཚད་པར་རྒྱ་བར་མ་བཟད། སྤྱི་ཚེན་དམ་པ་མང་བོས་
གནས་དེར་སྐྱབ་པ་མཛད་ནས་ཉམས་ཉོགས་ཀྱི་སྐོང་རྩོམ་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱང་འཁོར་
ཏུ་མང། དེ་ཡང་སོ་སོ་སྤྱི་བོ་བདག་ལྟ་བུས་སྤྱི་བུ་དམ་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཐུགས་ཀྱི་
དགོངས་པ་འདི་དང་འདི་ལྟ་བུའོ་ཞེས་གཞུགས་བར་དཀའ་མོད། འོ་མཚོན་གྱིས་དབྱང་
ན། བདག་ཅག་གི་རྩ་བའི་སྤྱི་མ་ཉིད་ཐུན་མོང་གཏུལ་བུའི་སྤྱང་རོང་དཔལ་འཁོར་ལོ་
སྤོམ་པ་ཡབ་ཡུམ་དང། འཛིགས་མཛད་རྗེ་རྗེའི་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་གོ་
འཕང་མཚོན་སོར་གཤེགས་པར་གྱུར་བ་དང། རྗེས་འཇུག་རྣམས་ལ་ཡང་ཁ་སྐྱོར་
ཡན་ལག་བཟུན་ལྡན་གྱི་བྱང་འཇུག་གི་གོ་འཕང་རྒྱར་དུ་སྐོབ་པར་འདོད་ན་ཡི་དམ་
འདི་དང་འདི་ལྟ་བུར་བརྟེན་པར་རིགས་སོ་ཞེས་འདོམས་པར་མཛད་པ་དང། ལྷལ་
དེའི་སྤྱི་བོ་རྣམས་ཀྱང་མཚོང་སོས་བྱུང་རེག་གི་སྐོན་ནས་རྗེས་སུ་འཛིན་པར་མཛད་
པའི་ཚེད་ཡུལ་དེར་འཇུངས་སམ་སྣམ།

ཡབ་ཡུམ་གཉིས་ཀྱི་རིགས་རུས་འབྱུང་ཁྱེད་ས་སོགས་འདི་ཅད་ལྟེད་ཡུལ་
ཁྱེད་ས་ལྡན་མ་རྟེན་ཀྱང། རྒྱལ་མཚོག་སྤྱི་འབྲེང་བཅུ་པའི་ཡབ་གཞིས་སྐྱེར་གཡུ་
སོག་པའི་སྤྱི་ཚེན་གཞིས་ཁའི་ཁོངས་དཀར་བོག་ཅེས་པའི་བྱིམ་ཚང་ཏ་ཅང་དཔལ་
སོ་ཞིག་ཏུ་ཡབ་ཀུན་དགའ་ཚེ་རིང་དང། ཡུམ་བསོད་ནམས་བདེ་སྤྱིད་གཉིས་ཀྱི་
སྤྱི་བོ་སྤྱི་འཇུངས།

དེ་ཡང་དམ་པའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་རྒྱལ་རིགས་ཤིང་སྲ་ལ་ཆེན་པོ་ལྟ་བུའི་རིགས་
 ལྷ་འབྲུངས་པ་དང་། དབྱལ་ལྷན་པར་མའི་བྲིས་དུ་འབྲུངས་པ་སོགས་དེ་ལ་དགོས་
 པ་དང་། རྒྱ་མཚོན་བྱུང་པར་ཅན་ལྡན་ཞིང་། དམ་པ་འདི་ཉིད་བསམ་བཞིན་དུ་དབྱལ་
 པོའི་བྲིས་དུ་འབྲུངས་པ་ནི་ཆེ་རབས་དུ་མར་དགེ་བའི་རྩ་བ་བསྐྱེད་ཏེ་དམ་པའི་སྐྱེས་
 མཚོག་འདི་ཉིད་ཀྱི་ཡབ་ཡུམ་དུ་འགྱུར་བར་སློན་པའི་སྐྱེ་བོ་གཉིས་རྗེས་སྲ་གཟུང་
 པ་དང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ངའི་བསྐྱེད་པ་ལ་རིགས་དང་། རུས་མི་གཙོ་ ཆོས་
 གཙོ་བོ་ཡིན་པོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ལྒྱལ་བའི་བསྐྱེད་པ་འཛིན་ཅིང་སྐྱེལ་བ་ལ་
 རོས་བསམ་སྐོམ་གསུམ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ལས་གཞན་རིགས་རུས་སོགས་
 ལ་མི་ལྟོས་སོ་ཞེས་འདོམས་པར་མཛད་པ་ཡིན་ནམ་སྟེ། འབྲུངས་པའི་དུས་ནི་བྱི་
 ལོ་ཆེག་སྟོང་དགུ་བརྒྱ་བརྒྱ་མཇུག་གཉིས། བོད་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཚུ་ལོས་ལྷ་བ་
 བརྒྱ་གཅིག་པའི་ཆོས་དུག་ཞོགས་པ་ཐོ་རེངས་སྐབས་ཡིན་ཞིང་།

དེ་ཡང་གོད་ལྷན་ཅན་དུ་ཡོད་པར་ཡུམ་ཅི་བྱེད་སོམ་ཉིད་གྱུར་སྐབས་ཨ་ཡེ་
 ཞེས་གསུང་བྱོན་ཏེ། ལུག་འགྲུལ་བསྐྱོད་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་གོད་ལྷན་གྱི་རྒྱ་ལས་གོལ་
 པ་རེད་ཅེས་བཤད་སྟོལ་དུ་མཆིས། ལྷ་སྟེང་གོང་མ་རྗེ་བཙུན་ལྷོ་བཟང་ལུང་རྟོགས་
 བསྐྱེད་འཛིན་འཕྲིན་ལས་དེ་ཉིད་ཚུ་སྟག་ལྷ་བ་བརྒྱད་པའི་ཆོས་བརྒྱད་དགུང་གངས་
 ཞེ་བདུན་ལ་ཐེབས་སྐབས་ཞེ་བར་གཤེགས་པའི་ཚུལ་མཛད་པ། ལྷན་པ་གཅིག་ཏུ་
 བསྐྱེད་ཆེ་མཛད་པ་མཐར་མ་བྱིན་པ་ལྟ་བུར་མངོན་ཡང་། རོན་དུ་གོང་མ་དེ་ཉིད་སྐར་
 ཡང་བདག་སོགས་བསྐྱེད་འགྲོའི་མགོན་དུ་མཚོག་གི་སྐྱེལ་སྐྱེའི་རྣམ་པར་རོལ་ཏེ།
 བོད་ཡུལ་ཆོས་ལྡན་གྱི་ཞིང་སར་རྒྱལ་བསྐྱེད་ཉིན་བྱེད་ཆེས་ཆེར་འབར་བའི་སྐབས་

མཁས་གྲུབ་དུ་མའི་མདུན་ནས་དབང་ལུང་མན་ངག་སོགས་ཆ་ཚང་གསལ། ལུང་
རྟོགས་བསྟན་པའི་བདག་པོར་གྱུར་ཏེ་ཐུབ་བསྟན་སྦྱི་དང། གྲེ་བག་སྒོ་བཟང་རྒྱལ་
བ་གཉིས་པའི་བསྟན་པའི་སོག་བཟུང་བ་སྐབས་སུ་བབས་པ་དང། ལྷག་པར་དུ་བད་
དཀར་འཆང་བའི་སྐྱེ་འབྲེང་བཅུ་བཞི་བ་བདག་ལ་ཡི་གེ་སྒྲིར་སྒོག་ནས་བཟུང་མདོ་
སྤྲུགས་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་གདམས་པ་རྣམས་བུམ་བ་གང་བྱོའི་ཚུལ་དུ་བསྐྱེད་བར་
བཞེད་པ་མ་ཟད། ལྷོན་པས་ལྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་བྱང་ནས་བྱང་དང། དེ་ནས་སྐར་
ཡང་དབུས་སུ་དར་བར་འགྱུར་བར་ལུང་བསྟན་པ་ལྟར་བོད་སྤོངས་ཚོས་ཀྱི་ཞིང་
སར་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་མིང་མེད་ལྟ་བུར་གྱུར་རྗེས་རྒྱ་གར་འཕགས་པའི་ཡུལ་དུ་
འཇམ་མགོན་རྒྱལ་བ་གཉིས་པའི་རྒྱལ་ཚབ་ཏུ་མདོན་པར་བཞེངས་ཏེ། བསྟན་པ་
ཉིན་མོ་ལྟར་གསལ་བར་མཛད་པ་སོགས་ཀྱི་སྐད་དུ་དུས་དེ་ལྟ་བུར་སྐྱེ་འབྲུངས་པ་
ཡིན་པར་གདོན་མི་ཟེའོ། །

དེ་ལྟ་བུའི་ཡབ་ཡུམ་གཉིས་ལ་རིགས་ཀྱི་སྐྱ་གུ་བགྲེས་ཤོས་དཔལ་ལྷན་སྐྱ་མ་
དམ་པ་འདི་ཉིད་དང། ལུ་འོད་ཟེར། ལུ་མོ་བག་གོ་གཉིས་ལས་མེད་ཅིང་བདག་ཉིད་
ཆེན་པོ་འདི་ཉིད་ཡུམ་ཀྱི་ལྷུམས་སུ་བཞུགས་བཞེན་པའི་སྐབས་ཡབ་ལྟ་ས་ཁུལ་དུ་
སྦྱི་བ་བཅོང་བར་ཐེབས་པར་ཁལ་འགལ་གྱེད་པོང་ལུ་ཤི་བ་སོགས་ཀྱི་འཚུ་བ་ཆ་
བྱུང་བ་ཞི་ཚོས་ཟབ་བདུད་ཟབ་ཀྱི་དཔེ་ལྟར་དམ་པའི་སྦྱེས་ལུ་འདི་ཉིད་སྐྱ་བལྟམས་
ཏེ་ལྒྱལ་བ་གཉིས་པ་ལྟ་བུའི་བསྟན་པ་ལ་བྲུ་བ་རྒྱ་ཆེར་མཛད་པར་འགྱུར་བ་ལ་ཚུ་
སྦྱིན་རྒྱལ་མཚན་སྤེར་གཏོགས་དང་བཅས་པས་བར་གཅོད་ཚོམ་པ་ཡིན་ནམ་སྐྱེས།
ཡབ་སྐྱེ་གཤེགས་པའི་རྒྱུན་དང། དུས་ཚོད་སོགས་གསལ་པོ་མ་ཤེས་ཀྱང། རིན་

པོ་ཆེ་ནས་ཡབ་དངོས་སུ་གཟེགས་མ་སྲོང་ཞེས་སྐྱའི་གམ་བཅར་བ་དག་ལ་དངོས་
སུ་གསུངས། དམ་བ་འདི་ཉིད་དེ་ལྟ་བུའི་སྐྱའི་ན་ཚོད་ཆེས་སྲ་བའི་སྐྱབས་ནས་ཀྱང་
སྐྱེ་བོ་སལ་བའི་ངང་རྩལ་ལས་འདས་པ་ཞིག་ཡོད་པར་གོར་མ་ཆག་ཀྱང་། མཛད་པ་
ཞིབ་ཆའི་སྐོར་འདི་ཡུལ་ཁྲུངས་ལྡན་མ་རྟེན་པས་འདིར་འགོད་པར་མ་རུས།

དེ་ཡང་སྐྱེ་གོང་མ་ཞི་བར་གཤེགས་རྗེས་གོང་མའི་སྐྱེ་ཚད་དང་། གསོལ་དཔོན་
གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་བྱམས་པ་སློབ་ཐབས་ནས་ཡང་སྲིད་སྐོར་ཡགོང་ས་བརྟུ་གསུམ་པ་
ཆེན་པོ་མཚོག་ལ་ཐུགས་དམ་དང་། གནས་དགའ་གཉིས་ལ་ལུང་བརྟག་ཞུས་པའི་
ཕྱིར་ཐེབས་སུ་ཞོར་གྱིང་སྐྱལ་བཟང་པོ་བྱང་གི་གཞོན་ལའི་ཐད་བྱངས་རུབ་བྱང་དང་
ཁད་ཉེ་བར།

- སྐྱེ་འབྲེང་གོང་མའི་དུས་ནས་ཉེ། །
- དེ་ནས་བཅེས་པའི་ལྟོ་སྐྱོགས་སུ། །
- སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་གསུམ་གཅིག་བརྟུས་གྱི། །
- ཡང་སྲིད་བསྐྱལ་བལ་དེ་ལ་ཡོད། །

ཅེས་སོགས་ཐེབས་ཤིང་། སྐར་ཡང་དགའ་གདོང་བསྟན་སྲུང་ཆེན་པོས་ཡུལ་
ནི་ཡབ་ཅེས་བྱ་བ་ཡིན་ཞེས་སོགས་གྱི་བཀའ་ལུང་བསྐྱལ་བར་བརྟེན་བསྐྱངས་ཡུལ་
ཡབ་གྱི་ནང་ཡིན་པ་གསལ་འབྲོད་བྱུང་སྟེ་ཡང་སྲིད་ཅད་གཅོད་ཞུ་སྐྱོགས་སྐོར་ལ་ཐེ་
ཚོམ་གྱི་བྱ་བ་ཚོད། ལྷ་མཚན་ནི་ཡབ་སུ་ཞེས་པའི་ཡུལ་དེ་ཞོར་གྱིང་བསྐྱལ་བཟང་
པོ་བྱང་ནས་བཅེས་པའི་རུབ་བྱང་གི་སྐྱོགས་དང་། སྐར་སྐྱེ་གོང་མ་འཁྲུངས་ཡུལ་
འཕན་པོ་རག་མའི་ལྟོ་སྐྱོགས་སུ་རྒྱབ་མདུན་གྱི་རྩལ་དུ་ཡོད་པ་རེད། དེ་ནས་ཡབ་

ལུ་ཞེས་པའི་གྲོང་རྒྱུ་དེར་སྐྱེས་པའི་ཁྱེའུ་རྟགས་མཚན་དང་ལྡན་པ་ནི་ཡོད་འཚོལ་
ཞེས་སྐབས་འབྲས་སྤྲངས་སྤྱི་སོའི་མི་སེམ། བྱང་ཁ་སྟོང་པའི་བུ་སྟོང་བཟང་རྒྱ་མཚོ་དང་།
དཀར་སོག་གི་བུ་བསོད་ནམས་དབང་ལྡན། ལུག་སོ་ཆེའི་གཞིས་ཀའི་ཁལ་པའི་བུ་
ཡེ་ཤེས་རྣམ་དག་བཅས་མཚན་རྟགས་བཟང་བར་བརྟེན་དེ་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་
ཡང་སྲིད་འཁྲུལ་བལ་སུ་ཡིན་སྟོར་དགའ་གདོང་གནས་སྤྲང་ཆེན་པོར་ལུང་ལུ་སྤུལ་
བར་གནས་སྤྲང་ཉིད་ནས་འདི་ཡིན་ཞེས་ཞལ་གསལ་མ་སེབས་པར་འདིའི་སྟོར་རེ་
དོགས་ཚོད་ཕྱིར་སྟོབ་དཔོན་མཚོང་བ་དོན་ལྡན་རྒྱ་སོག་གི་ལུལ་གྱུར་ཞབས་འཁོད་
སར་འགོ་དགོས་ཚུལ་སེབས་པ་ལྟར་གསོལ་དཔོན་བྱམས་པ་སྟོང་བཟང་ངོ་འཁོར་ལྟ་
ས་ནས་ཐོན།

དེ་སྟོན་གསོལ་དཔོན་བྱམས་པ་སྟོང་བཟང་ཉིད་ནས་དགའ་གདོང་གནས་སྤྲང་
ཆེན་པོ་རྟེན་གཞིར་སྤྱན་བྲངས་ཏེ་ཐག་རིང་རྒྱ་སོག་གི་ལུལ་གྱུར་ཡང་སྲིད་འཁྲུལ་
མེད་ངོས་འཛིན་ལུ་ཆེད་འགོ་རྒྱུའི་སྟོར་འགལ་རྒྱུན་བལ་ཞིང་། བསམ་དོན་ཡིད་
བཞིན་འགྲུབ་པའི་སྐབས་ལུ་བསྐྱེས་སྐབས་བར་ཆད་སྟན་བུ་ཡོད་སྲིད་ཀྱང་། འདྲེ་
ངོས་ནས་ལྡར་བཞིན་འཕྲིན་ལས་བྱེད་ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཞབས་ཕྱི་འགའ་ཤས་
ཐག་རིང་འགོ་འདོད་མེད་པར་བརྟེན་ཕྱི་ནང་ལག་འབྲེལ་ལྟ་བུའི་རྒྱུན་བས་བྱང་ཐང་
ཞེག་ལ་དགོང་མོ་མཚན་རུབ་བརྒྱབ་སྟེ་གྲུར་ཐག་བཅད་པ་དང་དོ་རུབ་སོགས་
བརྒྱབས་ཀྱང་། སྟོན་ཆ་ཆེ་བ་མ་གྱུང་ཞིང་། དེ་འཕྲལ་དོགས་གཞི་ཅན་གྱི་ཞབས་
ཕྱི་རྣམས་ས་གནས་དེ་ག་རང་ནས་ཕྱིར་སྟོབ་བྱས། གསོལ་དཔོན་དེ་ཉིད་རུས་རྒྱུན་
གནས་རྒྱང་ལ་སྟོང་ཅེ་གཅིག་ཏུ་གཏད་མཁན་ཞེག་ལ་བརྟེན། གནས་རྒྱང་སྐྱེ་སེབས་

ཀྱི་འབྲས་བུ་གཞི་མ་ཚུངས་ཏུ་བཞུགས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་ལྟར་ཏུ་གདན་ཞུས་ལྟར་སྐྱེ་འབྲེལ་
ན་བཟའི་རྒྱན་ཏུ་ཨེར་ཀ་ཡོད་པ་ནས་སྐད་སྒྲ་བཞུགས་པ་དེད་ཅེས་བཤད་སྲོལ་
མཆིས།

གང་ལྟར་ཡང་ཚོས་སྲུང་དམ་ཅན་རྒྱ་མཚོའི་ལས་བཞིའི་འཕྲིན་ལས་གཡེལ་
བ་མེད་པར་བརྟེན་ལ་རྒྱལ་མཚོག་ལ་སྐྱེ་གོང་མ་མཁའ་འགྲོ་ཚིང་མང་རྟ་ཁུ་རལ་
ཀྱི་དགོན་བཟང་ཤིས་ལྷན་པོ་གྲིང་ཏུ་བཞུགས་འཇགས་སྐབས་བདེ་འགྲོར་གྱིས་དེ་
འབྲེལ་མཇུག་ཕྱག་ཞུས་ཏེ་ཡང་སྲིད་རིན་པོ་ཆེ་ཅད་གཙོད་རིམ་ལྟར་ཞུས་ལུགས་
སྐོར་གྱི་གནས་ཚུལ་ཞིབ་ཆ་ལྷན་སྐྱོན་ཐོག་གོང་གསལ་ཁྲུ་ལུགས་ཀྱི་ནང་ནས་
གོང་མའི་ཡང་སྲིད་འབྲེལ་བྲལ་རོས་འཛིན་ཞུ་འོས་སུ་ཆེ་སྐོར་སྐྱགས་དམ་ཡེ་ཤེས་
གཞིགས་དབྱེད་སྐབས་འཇུག་ཞུས་པའི་ཕྱིར་མེད་པས་སྟེ། དཀར་པོ་གཞི་བྱ་བ་སོད་
ནས་དབང་ལྡན་གྱི་མཚན་ཐོག་ཏུ་ཡང་སྲིད་འབྲེལ་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱག་ཞུས་དང་
འབྲེལ་སྐབས་བསྐྱེད་ཕྱང་རྟོགས་རྣམ་རྒྱལ་འཕྲིན་ལས་ཞེས་པའི་མཚན་གསོལ་དང་།
བཟན་བཞུགས་སྐོན་ཚིག་འཆི་མེད་འདོད་རྒྱའི་མཚོག་སྲོལ་ཞེས་བྱ་བ་ཡང་ལུགས་
ཅོམ་མཛད།

ལ་གོང་ས་བཅུ་གསུམ་པ་ཆེན་པོའི་གསུང་འབྲུམ་གྱི་གསུང་སྐབས་ལྟར་གསུངས་པའི་
ཞབས་བཟན་སྐོན་ཚིག་གི་མཛད་བྱུང་ཏུ། གྲིང་མྱ་བྲང་གི་མཛོད་བཞུགས་ཡང་སྲིད་
སྐོར་པན་ཚའི་སྐུལ་མ་མ་ལྟར་ཡང་། རོས་ཀྱི་ཡོངས་འཛིན་དམ་པའི་བཀའ་འབྲེན་བྲན་
ཞིང་མ་རྒྱ་རྒྱ་འཇགས་བ་བཞུགས་པར་ཡིད་ཆེས་རྟེན་ཅིང་། ཞེས་སོགས་གསུངས།
སྐབས་དེའི་མྱ་བྲང་གི་ཕྱག་མཛོད་ལྟོ་ཁ་དང་རྒྱས་གྲིང་གི་བྲ་རིགས་ཤིག་ཡིན་

འདུག་པ་ཁོང་གིས་སྟོ་ཁ་སྤྱོད་པ་སྲུ་ཡང་སྲིད་དོགས་གཞི་ཅན་གྱི་བྱིས་པ་ཞིག་
ཡོད་པ་དེ་ཡང་སྲིད་ཡིན་ཟེས་གྱི་རེ་བ་ཆེན་པོ་བྱས་ཏེ་སྲིད་ལུགས་རྣམས་ལ་དེ་ཅུ་
གྱིས་དོ་སྣང་མ་བྱས་པ་ཡིན་ཆོད་སྣང་།

གོང་གསལ་སྣང་གོང་མའི་འབྲུངས་ལུལ་འཕམ་པོ་རག་མ་དང་། ད་ལྟའི་རིན་པོ་
ཆེ་འབྲུངས་ལུལ་ར་ཅ་བཅས་སྐྱེ་འབྲེང་སྲུ་བྱི་གཉིས་ཀ་ར་ཡིག་མིང་གཞི་ཡོད་སར་
འབྲུངས་པ་ནི་རྩ་ལོ་རྩ་བའི་སྐྱེའི་རྣམ་འབྲུལ་ཡིན་པ་མཚོན་བྱེད་རེད་ཅེས་བཤད་
སྟོལ་ཡང་མཚེས། ལ་རྒྱལ་མཚོག་སྐྱེ་གོང་མས་གསོལ་དཔོན་བྱམས་པ་སྟོ་བཟང་ལ་
ཡང་སྲིད་ཁྲི་གསོལ་བྱ་རྒྱལ་མཚོན་བྱེད་སྟོའི་སྟོར་བཀའ་སྟོབ་གཟབ་ཅན་གནང་བ་
སྟུང་། ཁོང་གླ་སར་ཐེབས་འབྲོར་མཚམས་ན་བཟའ་སྟོན་འབྲུལ་དང་འབྲེལ་སྐྱར་བ་རི་
ཁོང་དུ་གདན་ཞུས་གྱིས་ལ་གོང་མ་ན་རིམ་གྱིས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་ཚོས་གྱི་ཁྲི་
འཕང་མཐོན་པོར་མངའ་གསོལ།

དེ་ཡང་འབྲུངས་ཁང་དཀར་པོ་ག་ནས་གདན་ཞུས་གྱིས་ཞོགས་པ་སྲུ་པོར་རྩ་
ཆའི་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཉེ་འདབས་སྟོར་ལམ་དུ་ཐེབས་པ་དང་རྒྱུད་སྟོན་གྲ་ཚང་གི་
ཞོགས་ཚོགས་གྱི་འཁར་རྩ་བརྩེད་པ་དུས་མཚུངས་བྱུང་ཚུལ་གྱི་བཞེས་རྣམས་ནས་
གསུངས་པ་སྟུང་ན། དམ་པ་འདི་ཉིད་རྗེས་སྲུ་དབལ་ལྟོད་རྒྱུད་སྟོན་གྲ་ཚང་དུ་སྤྲིག་
ཞུགས་གྱིས་རྒྱུད་སྟོན་རྒྱ་མཚོར་གསལ་བསམ་སྟོམ་པ་མཐར་བུམ། དེ་ཉིད་བཅུ་བྱུང་
དང་ལྟོན་པའི་རྒྱུད་གྱི་སྟོན་པ་ཆེན་པོར་བཞེངས་ཏེ་དོ་རྗེ་འཆང་ཀུན་དགའ་དོན་གྲུབ་
སྐྱར་ཡང་བྱོན་པ་སྐྱེ་བའི་སྤྲིགས་གྱི་བསྟན་པ་འཛིན་སྟོར་སྟོལ་བའི་ཉེན་འབྲེལ་དུ་
མཛོད།

དུས་ཆེས་སོགས་ཞིབ་གསལ་མ་ཤེས་ཀྱང་། སེམས་ཆེར་དགྲུང་ལོ་བཞི་ལ་
 ཐེབས་སྐབས་ཅམ་ལ་སློབ་པའི་སློབ་དཔོན་རྒྱུད་སྟོན་ལུ་ཁང་སྐབས་རམས་པ་དག་
 དབང་ལྷན་གྲུབ་ནས་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འཇུག་སློབ་མིང་ཆོག་བཟོད་པ་ཀུན་གྱི་
 གཞི་མ་གཙུག་ལག་ཡི་གེའི་ཕྱི་ལོ་དབྱེད་གསལ་གྱི་སྐབས་སློབ་སྟོན་འབྲུལ་གྱི་
 དབྱ་ཚུགས། ལྷ་བ་བརྒྱུད་ཅམ་གྱི་རྗེས་ལ་སྐབས་རམས་པ་དེ་ཉིད་རྒྱུད་སྟོན་ཆོག་
 གྲུབ་རྒྱུད་ཀྱི་ཁོངས་སུ་ཡ་རྒྱལ་མཚོག་སྐྱུ་གོང་མའི་བཀའ་དཔོངས་ལྷུང་རྒྱ་སོག་གི་
 དུལ་གྱུར་ཐེབས་དགོས་ལྷན་སྐབས་གསོལ་དཔོན་བྱམས་པ་སློབ་བཟང་ནས་གསལ་
 བསམ་གྱི་ཞབས་ཞུ་བཀྲིས་ཏེ་འཇམ་དབལ་མཚན་བཟོད་སོགས་ཆོས་སློབ་ཁག་
 དང་། རྒྱུན་འཇུག་གཉིས་ཀྱང་རིམ་གྱིས་སྐབས་འཛིན་མཛད་། སྐབས་རམས་པ་
 དག་དབང་ལྷན་འགྲུབ་འི་ཆོ་ཁ་སྟོར་འབྱུངས། སྐར་མདའ་དཔོན་གྱི་སྤྱི་གཞིངས་སུ་
 ཞུགས་ཏེ་ཆོས་སློབ་སློབ་འཛིན་སོགས་མཛད།

དེ་ནས་དབྲུས་སུ་ཐེབས་ནས་དབལ་ལྷན་སྟོན་རྒྱུད་གྲུབ་ཆོང་གི་ཆོས་སྟོར་
 ཞུགས། འདོན་ཏན་དབྱེད་སོགས་ལ་མཁས་པའི་ཅེར་སོན། ཡ་རྒྱལ་མཚོག་སྐྱུ་གོང་
 མ་འཛིགས་བྱེད་བསྟེན་ཆེན་དུ་བཞུགས་སྐབས་རྒྱུད་གྲུབ་སྟོན་སྐད་གཉིས་ཀྱི་དགེ་
 འདུན་བརྒྱུད་ལོར་གླིང་དུ་བསྟེན་ཆེན་ལ་བཞུགས་པ་དེའི་གསལ་གྱི་གཅིག་ཡིན། ཁོང་
 ལྷ་མ་མང་པོའི་ཞབས་ལ་གཞུགས་ཏེ་མདོ་རྒྱུད་ལ་ཐོས་བསམ་དང་། ཉམས་ལེན་
 གནད་སློབ་སློབ་མཁན་ཞིག་ཡིན་འདུག་པས་དགྲུང་གྲངས་དོན་བརྒྱུད་ལོར་དགའ་
 བཞིན་སློབ་ཞིན་དུ་དགོངས་པ་རྫོགས་པའི་ལོ་རྒྱུས་སྟེང་། རིན་པོ་ཆེ་དགྲུང་གྲངས་
 བརྒྱུད་ལ་ཐེབས་སྐབས་ཆེམས་གཅིག་འདི་བར་བསྐྱུལ་བ། ད་ལྟའི་ལོན་བསྟན་

འཛིན་སྐྱོད་རྒྱུད་སྟོན་ཉེན་གཙོའི་གྲས་རྗེ་ཀུན་དགའ་དོན་གྲུབ་ཀྱི་ནང་ཉེན་གྲས་སུ་
བཞུགས།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༠༩ རོད་ས་བྱ་ལོར་ལྷ་ལ་མཚོག་སྐྱེ་གོང་མ་རྒྱ་སོག་གི་ལུལ་གྱི་
ནས་ལོད་སྟོངས་སྟེ་ལྷན་རྒྱལ་ཁབ་ཆེན་པོར་ཆིབས་ཞབས་བསྐྱུར་ཉེ་ནག་ཚུ་བྱ་ཚང་
ལ་ཞེས་པའི་ས་གནས་སུ་ལཱ་ཞབས་སོར་འཁོད་སྐབས་རིན་པོ་ཆེ་མཚོག་དགའ་ལོ་
བདུན་ལས་མ་སོན་ཡང་ཆེད་གཉེར་གྱི་ཕེབས་བསུར་ཕེབས་པར་སྐྱེ་སྲུང་དམག་
མིའི་རུ་བསྐྱིགས་བསྟར་བའི་དབུས་ནས་གདན་ཞུས་ལ་ལྷ་ལ་མཚོག་སྐྱེ་གོང་མས་
ཀྱང་གཟིམ་སྟོའི་ཕྱི་རོལ་རུ་ཆེད་གཉེར་ཕེབས་པ་སོགས་དམིགས་བསལ་བཀུར་སྟེ་
གཟེངས་བཞེད་གནང་འདུག་པ་ནི། མིང་སྐྱེ་གོང་མས་ལྷ་ལ་བའི་ཡོངས་འཛིན་
མཛད་པ་དང་། ཚུང་སྟོན་རིན་པོ་ཆེ་མཚོག་རྗེས་སོར་ཁོ་བོའི་རིགས་ཀྱི་ཅོད་བན་དུ་
བཞེངས་པར་འགྱུར་བ་ལ་དགོངས་པར་སྣང་།

དེ་ནས་གཟིམ་རྒྱུད་དུ་སྐྱེ་སྲུག་ལན་གསུམ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བའི་སྐོ་ནས་མཚུལ་ཉེན་
གསུམ་དངོས་འབྱུང་དང་སྐྱགས་མཛལ་བཅའ་སྐབས་སུ་ལྷ་ལ་མཚོག་སྐྱེ་གོང་
མས་དགེས་བཅའི་འཇུ་མ་ཞལ་སྐྱག་པར་གྲོལ་ཞིང་། དགེས་པའི་གསུང་གི་བདུད་
ཅིས་དབུགས་དབྱུང་མཛད། དེའི་སྐབས་ཀྱན་དག་དབང་སྐྱུན་གྲུབ་ཀྱང་སྐྱེ་གོང་མའི་
ཆིབས་ཞབས་སུ་ཕྱིར་འཕྱོར་ལྟར་ལམ་སངས་སྐྱགས་རོ་མཁུན་ཉེ་ཀྱན་ལགས་ཞེས་
འཕྲོད་པར་མཛད། ཚུང་ལམ་བཀའ་གདམས་བསྟན་པའི་ཚུ་མགོ་རུ་སྐྱེད་དུ་ཕེབས་
ཉེ་རོ་ལོ་འཇུ་དཔལ་རོ་རྗེས་དབུས་ཉེན་མཚོག་རྣམས་ལ་སྐྱག་མཚོད་དང་། རུ་
སྐྱེད་སྐྱེ་འཕྲེང་བཞི་བ་མཚོག་ཀྱང་སྟོན་མཛལ་གནང་། དགའ་ལོ་བརྒྱུད་དགའི་བར་

མྱོ་སྒྲིང་གྲུ་ཚང་དུ་མཁམས་པའི་སྣུན་གྲགས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་ཉག་རེ་ཀུན་དགའ་གཉིས་
ཀྱི་མཚན་དགའ་གདོང་གནས་སྤང་ཆེན་པོར་ཕུལ་བར་སྲ་མ་བཟང་ཕེབས་ལྟར་ཁོང་
གིས་ཡོངས་འཛིན་མཛད་དེ་སྐྱ་བུ་དུ་གཏུན་བཞུགས་གནང་།

རྗེས་སོར་བ་ཕུལ་དུ་ཕེབས་ཏེ་བྲག་གཡབ་མ་བུ་དགོན་གྱི་ཁྱི་པའི་མཚན་
བཞེས་གནང་སྟེ་ཚོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་བར་མཛད་པ་སོགས་བསྟན་པ་རྒྱས་པའི་
བྱ་བ་རྒྱ་ཆེར་མཛད་པའི་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན། དུས་ཚེས་སོགས་ཞིབ་ཆ་མ་
ཤེས་ཀྱང་། ཚིག་སྟོང་དགུ་བརྒྱ་བཅུ་གཉིས་པོད་རྒྱ་བྱི་ལོར་རིན་པོ་ཆེ་དགུང་གྲངས་
བཅུར་ཕེབས་སྐབས་ལྷུང་དང་རིགས་པའི་གཤོག་རྒྱབས་འདོད་རྒྱུར་བསྐྱུར་བའི་
མཁམས་ལྷུང་ལྷུང་དཀར་བྱེ་བ་མངོན་པར་ཅེན་པའི་བཤད་སྐབས་ཚོས་ཀྱི་རོལ་མཚོ་
ཆེན་པོ་དཔལ་ལྷན་འབྲས་དཀར་སྤངས་པའི་ཚོས་སྟེ་ཆེན་པོར་ཞབས་སོར་ཐོག་
མར་བཀོད་ཅིང་། ལྷ་སར་རྒྱ་བྱི་རྒྱ་དཔག་ཅེས་པའི་རྒྱ་བོད་བེང་འབྲུག་ཆེ་སྐབས་
ལ་བརྟེན་སྐྱ་བུ་གི་ཞབས་གས་རྣམས་ཀྱིས་རི་ཁྲོད་ནས་གསང་སྐབས་ཀྱིས་ཞོགས་
བ་སྲ་པོར་དགོན་པར་གདན་འདྲེན་ཞུ་དགོས་ལྷུང་བར་སྲ་རིའི་ཞུག་ཅམ་ལ་ཕེབས་
དུས་ལྷ་སའི་ཤྱོང་ཁྲེང་དུ་མེ་མདའི་སྐྱ་གསན་ཚུ་མ་རིན་པོ་ཆེ་ནས་རྗེས་སུ་གཞན་
ལ་བཀའ་གནང་ཚོད་འདུག ཐོག་མར་སྤིང་ཁང་ཚོན་དུ་རྗེ་ཤོང་མན་རིམ་གྱིས་ཐོས་
བསམ་སློབ་གཉེར་གནང་ཕུལ་སྐྱ་བུ་གི་གཟིམ་རྒྱང་དུ་ཞབས་སེན་གྱི་རེ་ཁ་བཀོད་
སྐབས་གསོལ་ཇ་བཞེས་འབྲས་སོགས་བཏེགས་ཐེན་རྗེས་ཚོས་སྟེ་ཆེན་པོའི་སྐྱ་བྱི་
དང་། མྱོ་སྒྲིང་གྲུ་ཚང་གི་མཁམས་ལས། མྱིང་ཁང་ཚོན་སོགས་ཀྱིས་ཉེན་འཛུང་གི་
མཛལ་དར་ཉེན་གསུམ་བཅས་ཕུལ་བ་དབྱེས་བཞེས་བསྐྱུངས། སྐྱ་བུ་ནས་སྐྱ་བྱི་

དང་། ལྷ་ཚང་གི་ལས་སྡེ་སོགས་ལ་ཕྱག་རྟགས་འབུལ་རྒྱ་སོགས་སྲར་སོལ་ལྟར་
ལྷས།

ཚོས་ཆ་ལེགས་པ་ཞིག་གི་ཞོགས་པར་ཚོགས་ཆེན་དུ་ཚོས་ལྷགས་གནང་བའི་
ཉིན་གསོལ་དཔོན་དོན་གྲུབ་ཅེས་པ་སྐྱུ་གོང་མའི་གསོལ་དཔོན་གྲུམས་པ་སློ་བཟང་
གི་ཚ་བོ་ཡིན་པ་དེས་སྐྱུ་རྒྱལ་སྤྱུག་པར་འཁྲེང་ཉེ་སྐྱོ་འཕྲོར་བར་དུ་གདན་འདྲེན་ལྷས།
དེ་ནས་རིན་པོ་ཆེ་རང་ཉིད་ནས་སྐྱུ་རྒྱལ་བཞེས་ཉེ་འདུ་ཁང་དུ་ཕེབས། རྒྱལ་གྲུ་
གཡས་པའི་གྲལ་མགོར་བལྟགས་གདོང་བཏོངས་པའི་སྡེང་བལྟགས། དེ་སྡོན་ནས་
ཚོས་སྡོད་ཁག་ཕྱགས་འདྲིན་གནང་ཟིན་སྟབས་དགོ་འདུན་རྣམས་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་
ཞལ་འདོན་གསུངས། ཚོགས་ཆེན་མང་ཇ་གོལ་རྗེས་སློ་གྲིང་ལྷ་ཚང་གི་འདུ་ཁང་དུ་
ཕེབས་ཉེ་གདོང་གྲལ་གཡས་པའི་དབྱུང་བལྟགས། དེར་ཡང་དགོ་འདུན་རྣམས་དང་
ཞལ་འདོན་ལྷན་གསུངས་ཀྱིས་ཚོས་ལྷགས་ཀྱི་གདོང་སྐྱོ་སོགས་ཚོགས་ཆེན་གྱི་
ཚང་གཉིས་ཀར་སྡོན་མའི་མཛོད་ལམ་ལས་ལྷག་པར་གནང།

ཚོས་རྩ་ཚུགས་སྐྱབས་ཚོས་རྩར་ཕེབས་ཉེ་ལུང་རིགས་སྐྱུ་བའི་དབང་རྒྱལ་མི་
ཉག་མཁན་པོ་འཇམ་དབྱངས་ཡོན་ཏན་གྱི་དབང་ནས་རྩ་སྡོད་བསྐྱུས་གྲུའི་དབྱུ་ནས་
བཙེ་བཞག་གསུམ། དེ་ནས་མཁན་པོས་བཙེ་བཞག་གང་གནང་བ་དེ་དག་རིན་པོ་
ཆེས་ཕྱགས་ཐོག་ནས་ཡར་ཚང་གཅིག་སྡོད་གྲུབ་ནས་འདྲིན་གྱི་ཚོགས་ལུལ་དུ་
ཕེབས། རོགས་པ་གཞན་ཞིག་དང་ལྷན་དུ་ཞལ་མར་སློགས་ནས་བལྟགས་ཉེ་བཙེ་
བཞག་ཚང་གཅིག་སྡོད་གནང་མཛོད། དེ་ནས་འདྲིན་གྲུའི་གྲུ་བ་གཅིག་གིས་རྟགས་
གསལ་ཕྱུལ་བར་གསུང་ལན་གནང། ཉིན་ཚོས་གོལ་ནས་ཁང་ཚན་འདུ་ཁང་དུ་གྲུ་

ཀུན་མཁྱེན་གཉེས་པ་སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་ཞབས་ཀྱིས། མཛོད་ལས།

ཚུལ་གནས་ཐོས་དང་བསམ་ལྡན་བས། །

སྒྲོམ་པ་ལ་ཞི་རབ་ཏུ་སྒྲུབ། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༡༣ བོད་ཚུ་སྐང་ལྷ་བ་དང་པོའི་ཆེས་བརྒྱད་
ཉེན་རིན་པོ་ཆེ་དགུང་ཟངས་བཅུ་གཅིག་ལ་ལེབས་པ་ན། སློན་ནས་ཇི་ལྟར་གསོལ་
བ་བཏབ་པ་ལྟར་ཅེ་པོ་བྱང་པོ་ཏེ་ལའི་གཟིམ་རྒྱུང་ས་གསུམ་རྣམ་རྒྱལ་དུ་གངས་
རིའི་ཁྲོད་ཀྱི་འདུལ་འཛིན་ཡོངས་ཀྱི་གཙུག་རྒྱུན་ལ་རྒྱལ་མཆོག་སྐུ་ཤོང་མ་སྐུ་འཕྲེང་
བཅུ་གསུམ་པ་ཆེན་པོས་མཁན་པོ་མཛད་དེ་ཐོག་མར་ཡོངས་རྫོགས་དགོ་བསྟེན་
དང་། དེ་ནས་བར་མ་རབ་བྱུང་། ཚིགས་སྡེ་མ་དགོ་ཚུལ་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་བཅས་བཞེས།
དེ་སྐབས་སྐུ་ན་ཤིན་ཏུ་ལང་། སྐུ་འཕྲེང་དུ་མར་གོམས་པའི་བག་ཆགས་ཡོངས་སུ་
སད་པའི་སྒྲོབས་ཀྱིས་སྒྲོམ་པ་ལེན་པ་ལ་དཔལ་བ་ཅམ་མིན་བར་སྐང་འདས་སོ་ལྷག་
ལ་སོགས་པའི་སྐང་སྐང་གི་གནས་རྣམས་ཅི་ལུས་ཀྱིས་སྤྲུག་ལེན་དུ་བསྟུང་བར་
མཛད།

དེ་ལྟར་བྱིས་ནས་བྱིས་མེད་བར་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་རྣམས་ཀྱི་ལས་སུ་བྱ་བའི་གཙོ་
བོ་ནི། སྤང་གི་ཆོས་སྡེ་སློང་རིན་པོ་ཆེ་རྣམ་པ་གསུམ་ལ་ཐོས་བསམ་དང་། ཉོགས་
པའི་བསྟན་པ་ལམ་བསྐྱབ་པ་གསུམ་ཀྱི་ཉམས་ལེན་ལ་གཞིལ་བ་ཉིད་ཡིན་ཅིང་། དེ་
གཉེས་ཀྱི་ནང་ནས་ཐོག་མར་ཐོས་པ་གལ་ཆེ་བར་མདོ་རྒྱུད་བསྟན་བཅོས་ཀྱུན་ནས་
ཡོངས་སུ་བསྐྱབས་པ་ལྟར་ཕྱི་ནང་གི་བྱུང་མཐའི་རྣམ་གཞག་སྟོན་པའི་གཞུང་སྤྱི་
དང་། ལྷག་པར་བསྐྱབ་གསུམ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་སྤང་མན་རག་ཚང་ལ་མ་ཞོར་བ་

འཛམ་གླིང་མངའ་ས་པར་བྱེད་པའི་རྒྱན་ཏུ་གསལ་བའི་གཉེན་གྱི་གཞུང་ལུགས་རྣམས་
ལ་ཚུལ་བཞེན་ཏུ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ་སྐྱེས་ཏུ་དགོངས་ཏེ་བསྐྱེས་གྲུབ་གསལ་སྤོང་གྲུབ་
རྗེས་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྤོང་པའི་རྣམ་གཞག་གཏན་ལ་འབེབས་པ། ཤེར་ལྷན་གྱི་མདོའི་
སྐུ་དོན་དངོས་པོ་བརྒྱན་དང་། དོན་བདུན་ཅུའི་ཉམས་ལེན་གྱི་གནས་གསལ་བར་
སྤོན་པ་རྒྱལ་ཚབ་བྱམས་པ་མགོན་པོས་མཛད་པའི་བསྐྱེད་བཙུག་མཛོད་རྟོགས་
རྒྱན་གོང་ནས་སྤྱད་པའི་འཛིན་གྲུབ་ཐེན་པས་དེའི་རྒྱལ་འབྲེལ་མདོ་སྤྱད་པར་
འབྲམས་པ་པཎ་ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་པའི་དབལ་རྣམ་དཔྱོད་མཚོག་གི་སྤེས་
མཛད་པའི་པར་ལྷན་སྤྱི་དོན་ཡུམ་དོན་གསལ་བའི་སྤོན་མའི་དབྱུ་ནས་བརྩམས་
ཏེ་སྤྱད་པའི་འཛིན་ཐོག་ཡོངས་འཛིན་མཚོག་གི་མདུན་ནས་མཛུབ་བྱིན་གྱི་ཚུལ་ཏུ་
གསལ། ཚོས་གྲུང་རིགས་སྤྱིའི་ལྷ་ཚོགས་རྣམས་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་གཞུང་དོན་ལ་
བརྒྱུ་ཞེད་བརྟུག་པའི་སྤོན་སྤོབ་གཉེར་འབྲུས་པར་མཛད།

བྱང་དེས་ལ་གཞིགས་སྐབས་རྗེའི་གསུང་བྱང་དེས་ལེགས་བཤད་སྤྱིར་པོ་
ཡང་སྤྱད་པའི་འཛིན་གནད་སྤེའི་འཛིན་གྲུབ་འཐབ་སྐབས་རིགས་སྤྱིའི་ལྷ་མཚོག་མི་ཉག་
ཨ་མེས་སམ། ཡེ་ཤེས་དབང་ལྷན་ལུ་བ་རྗེས་སོང་དགའ་ལྷན་ཁྲི་ཐོག་གོ་གསུམ་
པར་ཐེབས་པ་དེའི་མདུན་ནས་འཛིན་གྲུབ་ཅིག་པ་གཞན་རྣམས་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་
དཔེ་བྱིན་གསལ་བའི་། ཁོང་གིས་དབྱུས་མཐའ་ནས་བཤད་པའི་སྤོ་འདོགས་སྤོང་
ཚུལ་དང་། བྱང་ས་ནས་བཤད་པའི་སྤོ་འདོགས་སྤོང་ཚུལ་གཉེས་གྱི་ལྷན་པར་
ལས་བརྩམས་པའི་རྟུགས་གསལ་བཞོས་གནད་སོང་ཞེས་རིན་པོ་ཆེ་ནས་གཞན་
ལ་གསུངས་པ་ཐོས། འཛིན་གྲུབ་འོག་འཐབ་སྐབས་རྟུགས་གསལ་གཏོང་རྒྱ་

དང་། ལན་འདེབས་སྐབས་གཉིས་ཀར་འཛིན་གྲུབ་འགན་ཁུར་ཚང་མ་བཞེས། ཚོས་
མཚམས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་དགོང་མོ་ཟླ་བའི་ཡང་ཐོག་ཏུ་ཕེབས་ཏེ་སྐྱོར་སྐྱེས་
ཕྱི་ལོ་བར་དུ་གནང་། ཉིན་རེ་བཞིན་གསར་དུ་སྐབས་འཛིན་གནང་བ་རྣམས་ཡོངས་
འཛིན་ལ་རྒྱལ་ལས་འབྲུག་གནང་དགོས། ཡོངས་འཛིན་ཕུན་ཚོགས་ཉིད་ཟླ་བའི་དུ་
གཏན་བཞུགས་གནང་ཡང་། སྐབས་འགར་གཞན་དག་གིས་སྐྱེ་རིམ་དུ་ཉིན་རེ་
གཉིས་གནང་ཞུས་སྐབས་ཡོངས་འཛིན་དེ་ཉིད་ནས་སྐབས་འཛིན་ཡོད་པ། ཟླ་བའི་
དུ་ཡང་ཡང་བཅར་མཁན་ཉལ་རེ་དགོ་བཤེས་བྱ་ཡག་ལུ་བར་རྒྱལ་སྐྱོད་གནང་
དགོས།

སྐྱེ་བ་གཞིན་པའི་སྐབས་སྐྱེ་ཅེད་ཅི་གནང་སྐོར་བཀའ་འདྲི་ཞུས་པར། ཁང་པའི་
སྤེང་ནས་བྱ་ར་བྱེད་པ་དང་། དེ་མིན་གསུང་འབྲུག་རྣམ་ཐར་སོགས་སློབ་ཞུས་བསྐྱེད་
པ་ལས་ཉ་ཅང་གི་འཚུ་བ་ལོ་བྱས་ཆེ་སྐྱེ་ཞབས་གསོལ་དཔོན་བྱམས་པ་སློབ་ཐབས་
གིས་བཀའ་བཀྲོན་གནང་གི་རེད་ཅེས་གསུངས། ཚོགས་ཆེན་ཞལ་རོ་འབྲུག་པའི་ཨ་
ལད་པད་ཀོ་བཟོ་རྒྱ་སོགས་ལ་མཉེས་པོ་གནང་། སྐབས་རེ་འབྲུག་སྤྱངས་ཀྱི་དན་
འབག་གིང་ཁང་ཉི་མ་ཁ་ཤས་དབྱུ་བྱུར་བསྐྱོན་ཏེ་བྱུང་སེང་ལ་གནང་ཞུའི་སྐབས་
རིན་པོ་ཆེ་དང་གཞན་ཞིག་རྒྱལ་པོ་རྒྱལ་འབྲེལ་སོགས་སྐྱེ་ཅེད་མང་དུ་ཅིང་། དེའུ་
ཅེད་རྒྱུར་ཉ་ཅང་གི་མཁས་ཚུལ་གནང་། དེ་སྐབས་ཟླ་བའི་ཕྱག་མཚོ་དབུ་བ་
ལགས་སོགས་ལོ་སྐབས་ལ་གཡེང་། རིན་པོ་ཆེ་ནས་ཁོང་ཚོ་ལོ་སྐབས་རྒྱག་དུས་གལ་
ཆེ་མཛོག་ཁ་པོ་འདུག།

ཆབ་གསར་ལ་ཕྱིན་ནས་ལམ་སེང་ཡར་ཡོང་སྐབས་པར་བལྟ་ཚུར་བལྟ་ཡང་།

བྱེད་མེད་མེད་པར་ཅེད་མོ་ལ་མགོ་འཁོར་གྱི་འདུག་ཅེས་ཡ་མཚན་པ་ལྟ་བུར་
གཞིགས། རྒྱ་བྱང་གི་སྐྱེ་ཆས་དགོན་པ་དང་སྐར་པ་རི་ཁོང་དུ་མཚོད་པའི་ཡོ་བྱང་
ཞལ་ཐང་སོགས་སྐྱེ་ལོད་ལས། སྐྱེ་ཆས་གནད་ཆེ་རིགས་དང་། ཡིག་ཆ་ཁག་
བཅས་ལྟ་མའི་རྒྱ་བྱང་གི་གཞིམ་ཤག་ཏུ་ཡོད་ཅིང་། ཚུ་བྱི་རྒྱ་དམག་སྐབས་ལྟ་མའི་
རྒྱ་བྱང་གི་ཁང་པ་མེས་ཚིགས་པར་བརྟེན་རྒྱ་བྱང་འཁོས་ཞན་དུ་གྱུར་པའི་སྐབས་
ཀྱིས་རྒྱན་དུ་གསོལ་ཚིགས་ཀྱང་མཐའ་གཉིས་སུ་མ་ལྟར་ཅམ་ལས་སུལ་གྱི་མེད་
པ་མ་ཟད། བྱ་ཚང་གི་སྐུལ་སྐུའི་ནང་ནས་ཀྱང་ན་བཟའ་སྐྱོ་ཤོས་ཡིན་མོད། འཇུངས་
རབས་དུ་མར་འཕགས་པའི་རིགས་བཞི་ལ་གནས་པར་གོམས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་
ལྷགས་སྤང་གང་ཡང་མི་གནད། ཚོགས་ཚོས་རྟག་འགྲིམ་གནད་ཞིང་། མཁན་པོའི་
སྟོད་ཚོས་སྐབས་ཚོད་པ་མེད་པས་མ་ཐེབས་པ་མ་གཏོགས་གཞན་དགོང་མོའི་སྐྱེ་
རིམ་ཡང་མ་ཚད་པ་གནད།

དགུང་གྲངས་བཅུ་གཉིས་ཡས་མས་ཅམ་ཞིག་གི་ལོ་གསར་སྐབས་ཤིག་ལ་
གནས་ཚུངས་སྐྱེ་ཉེན་གོ་བོ་ཚོས་ལུང་ཟེར་བ་ཁོང་མཇུག་ཁང་བཅར་སྐབས་ཁོང་ལ་
གནས་ཚུངས་ཐོག་ཐེབས་ཀྱིས་འདི་ལོ་སྐྱེ་སྤྱང་འཇུག་དོགས་ཡོད་ལྷགས་དང་། རིམ་
གྲོ་འདི་དང་འདི་བཞིན་གནད་དགོས་ཞེས་སུང་གང་འཚམས་བརྒྱབ་ཡོད་ཚོད་འདུག་
སྐབས་དེར་གྲོ་སུང་ཟང་ཟེར་གྱུང་བར་བརྟེན་དེར་ཡོད་ཚང་མ་གྲོ་འཚོབ་ཏུ་གྱུར་ནས་
ཚོས་སྐྱོད་གི་བཀའ་སུང་རི་གནད་ལ་ཡིད་འཛོག་བྱེད་མ་ལྟར། ཚོས་སྐྱོད་སྐྱེ་སངས་
རྗེས་ད་ལྟ་བཀའ་སུང་གང་གནད་སོང་ཞེས་པར་ཚུར་བྱི་བསྐྱར་སྐབས་སུ་ལ་ཡང་
ཤོད་རྒྱ་མེད་པར་བརྟེན་ཅི་དག་གོ་བསྐྱར་གྲས་པར་སྤྱང་ཡང་སྐྱེན་འཛེན་ལྷུ་རྒྱར་

མོས་མ་སྐྱུང་བྱུང་དོན་སྐྱུན་འདྲེན་ཞུས་ཏེ་སྐྱེ་ཤེབས་མཚམས།

ད་ལྟ་ཚོས་སྐྱོད་ནས་བཀའ་ལུང་གནང་བ་རྣམས་ང་ཚོ་ཚང་མ་སློབ་འཚབ་གྱིས་
སེམས་ངེས་བྱེད་མ་སྐྱབ་པས། བཀའ་ལུང་དེ་ཡོད་བསྐྱུར་དུ་གསལ་པོ་སྐྱབས་
འདུག་ཡོང་བ་ཞུས་པར། ཚོས་སྐྱོད་ནས་སྐྱུགས་ཁུར་ཆེན་པོའི་སློབ་ནས་ད་གིན་
གནང་བའི་བཀའ་ལུང་ཆ་ཚང་ཞིབ་སྟོན་ངང་བསྐྱུར་དུ་གསུངས་འདུག། བཀའ་ལུང་
གནང་བའི་ཞབས་རིམ་འབད་སྐྱབ་བྱས་ཀྱང་། ལོ་དེར་མཁའ་ཚང་གི་སྐྱུན་གཞི་
ཡུན་རིང་ཅམ་ཞིག་བཞེས་པ་རིམ་གྱིས་དྲངས་སྐྱེད་བྱུང་འདུག། ལོ་རྒྱུས་འདི་ཡོངས་
འཛིན་རིན་པོ་ཆེ་ནས་སྐབས་ཤིག་གསུང་མོལ་ཞིག་ལས་འཕྲོས་ཏེ་ཁོ་བོར་བཀའ་
གནང་བྱུང་། ཡང་སྐབས་དེར་གོ་བོ་ཚོས་རྒྱུར་ལ་ཡོངས་གྲགས་གནས་ཚུང་སྐྱུན་
འདྲེན་ཞུ་གསོལ་མི་ཚོག་པའི་གཞུང་གི་བཀའ་ཆད་ཕོག་པའི་དུས་སྐབས་ཡིན་ཚོད་
ཀྱང་། བང་ཁུལ་འགའ་ངེས་སློབ་ཉུ་སྐྱུན་འདྲེན་སྐབས་ལྷན་ཞུ་གི་ཡོད་ཚོད་དེ། དེ་དུས་
གནས་ཚུང་ཕོག་ཤེབས་བྱུང་བའི་གནད་དོན་འདི་དག་ལ་གཞིགས་ན་ཡོངས་འཛིན་
རིན་པོ་ཆེ་སྐྱེ་གཞོན་ལུའི་དུས་ནས་གནས་ཚུང་དང་སྐྱུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་འབྲེལ་བ་
ཞིག་ཡོད་ཚོད་འདུག།

ཡང་སྐབས་ཤིག་ལ་གྲུ་བགྲེས་ཤིག་ནས་དེར་སང་ག་རེ་གསལ་ན་རྒྱ་འདུག་ཅེས་
རིན་པོ་ཆེ་ལ་བཀའ་འདྲི་ཞུས་པར་གང་ཡང་གོ་རྒྱུ་མི་འདུག་ཅེས་གསུངས། དེ་ནས་
ཁོང་གིས་ཚེ་སྐྱུག་ སྤུ་སྤུག་ རོ་སྤུག་གཟིགས། ཞེས་པ་ཞིག་གོ་རྒྱུ་འདུག་ཅེས་ཞུས་
པ་ལྟར། གོང་མིང་ཅན་རྣམས་རྒྱ་དམག་དང་འབྲེལ་ཟུབ་ཡོད་པའི་ཡིག་རིགས་ཕྱོག་
པར་བརྟེན་གཞུང་ནས་གྲུ་སའི་སྐྱིག་ཁོངས་ནས་གནས་དབྱུང་ཕོག་ཁྲིམས་སྐྱུན་དུ་

བཅུག་པར་མཛོད་པ་དེ་ལ་གོ་དགོས་པ་འདྲ་ཞེས་གསུངས། དེ་ལྟར་གྲུ་ཚང་གི་ཕྱག་
སྐྱུ་རྣམས་འཛིན་བཟུང་གནང་བ་སོགས་ཀྱི་རྒྱུ་ལས་ལས་སྡེ་རྣམས་ལ་དབང་
མེད་པར་གྲུ་ལ་བསམ་མེད་རེ་རྒྱང་གིས་ངན་བསྐྱུལ་བྱས་ཏེ་སློབ་སྦྱོང་གི་གྲུ་ལ་གང་
འཚམས་ཤིག་གིས་ནོར་སྤོང་སོ་བྱང་གི་སྤྱིངས་ཆའི་སྤྱིང་ནས་ཕྱག་འཚམས་ལྷུ་འཕོད་
སོགས་སྐབས་དེའི་རྒྱལ་ཁྲིམས་ཀྱི་སློབ་དང་མི་མ་ཐུན་པ་བྱས་པར་སྐྱུ་བྲག་རིན་
པོ་ཆེ་དེ་སྐབས་ཚོགས་ཆེན་སྐུ་ཡིན་པ་ལས་གཞུང་གི་ཕྱགས་འབྲུག་གང་ཡང་
བཞེས་མེད་ཀྱང་བསྐྱུ་པར་དགོངས་བཞེས་ཀྱིས་ཆེད་གཉེར་ཕྱག་ཁང་དུ་ཕེབས་ཏེ་
ལྷ་སྐུལ་སོགས་སུས་ཀྱང་གཞུང་ལ་ངོ་ལོག་སོགས་ལྷུས་ན་འགྲིགས་མིན་གྱི་བཀའ་
སློབ་ནན་ཏན་གནང་།

སྐབས་དེར་སྐྱུ་བྲག་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་གཟན་མར་བྱང་པར་སྐུ་སྟེང་ལ་འཁོར་
ལོ་ཆེན་པོ་དེ་འདྲ་འདོགས་གནང་འདུག་པར་ཕལ་ཆེར་དབང་སྐྱུ་འཁོར་ལོ་མིན་
ནས་ཞེས་གསུངས། གོང་སློབ་སྐྱུ་སློབ་སྦྱོང་གི་གྲུ་ལ་བསམ་མེད་དེ་དག་གིས་བརྒྱུད་
བསྐྱུལ་ལ་བཞེན་དགོན་པར་ཟང་ཟིང་ལྷ་བྱས་མ་བཤེ་བ་ཆེན་པོ་ཡོད་སྐབས་དགོན་
པའི་ལྷ་བྱང་གི་སྐུ་ཆས་བྲག་རིགས་རྣམས་ཕྱག་མཛོད་སོགས་ནས་ལྷ་སར་དཔོར་
འདྲེན་བྱེད་ཅིས་ཀྱིས་ཆེབས་པ་ཐོར་ཕྱོད་རྒྱུད་པོ་ཞེས་པ་གཞུང་གནས་ནས་སྐྱུས་ཁ་
ལྷུས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ལ་ཆེབས་སྐྱ་གསེར་སྐྱ་དང་། རྒྱ་རུམ་གྱི་དམག་འཁྲབ་དམག་
ཤོལ་སོགས་བསྐྱོན་པར་ཆེབས་པ་དོན་མེད་འདྲོགས་ཏེ་གསེར་སྐྱ་བཅགས་པ་
སོགས་རྒྱུད་པ་དེ་ནི་སྐུ་ཆས་ས་ཆ་གཞན་དུ་དཔོར་ཅིས་བྱས་པར་ཚོས་རྒྱུད་འཁོན་
པ་ལྷ་བྱ་དང་། སྐུ་ཆས་དཔོར་འདྲེན་བྱེད་དགོས་ཀྱི་མེད་པའི་རྟགས་སུ་མཛོན་ཞེས་

གསུངས། རྗེས་སོར་ཆེབས་པ་དེ་ཤི་བའི་མགོ་རྒྱ་བྱང་གི་འཛིན་ཁོངས་སྐྱད་སྟོང་
སྐྱད་ར་བྱང་གཞིས་ཀའི་ཆེབས་རྩའི་ཐོད་དུ་ཡོད་ཅིང། རིན་པོ་ཆེ་ནས་རྗེས་སུ་བྱུག་
མཛོད་སློབ་ཐབས་སྤང་རིགས་ལ་རྟ་མགོ་དེ་འདུག་གམ་ཞེས་བཀའ་འདི་ཡང་ཡང་
གནང་བར་བྱུག་མཛོད་ལགས་ནས་ཆེབས་པ་དེ་རང་ག་བ་ཞིག་མིན་པ་ལྟ་བུར་ཡིད་
ཆེས་བྱས།

ཡ་རྒྱལ་མཚོག་སྐྱུ་གོང་མས་བསྟན་མ་ཁང་དུ་བསྟན་སྐྱོང་ཆེན་མོར་ནོར་གླིང་
དུ་བྱ་འཛོལ་མོ་སོགས་གཏོང་དགོས་པའི་བཀའ་རྒྱ་གནང་བར་བསྟན་མས་ཡ་གོང་
ས་ཆེན་པོས་ཅི་གསུང་བཀའ་བཞིན་སྐྱབ་པའི་རྟགས་མཚན་དུ་ཞོགས་པ་བྱ་བྱིའུ་
ནམས་ནོར་གླིང་དུ་མར་འཕུལ། དགོང་མོ་ཡང་ལོག་གི་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་གཟིགས་ཚུལ་
བྱུག་མཛོད་ལགས་སུ་གསུངས་འདུག བླ་རིན་ལྗང་རིན་པོ་ཆེ་ནས་གསོལ་བ་བཏབ་
པ་ལྟར་ཆེག་སྟོང་དགུ་བརྒྱ་བཅུ་བཞི། བོད་ཤིང་སྟག་ལོའི་རྒྱ་སྟོད་རྒྱ་བའི་ཆེས་བཞི་
ནས་བཟུང་ཉིན་བཅུ་སྟག་གཅིག་རིང་ནོར་གླིང་བསྐྱལ་བཟང་པོ་བྱང་གི་ཤར་སྟོགས་
ནགས་ཚལ་དུ་དབུ་བྱང་བསྟོན་ཏེ་ཡ་རྒྱལ་མཚོག་སྐྱུ་གོང་མས་བྱང་རྒྱལ་ལམ་རིམ་
ཆེན་མོའི་བཤའ་སྤང་བསྐྱལ་བ་གསན་ཅིང། དེ་སྐབས་ཚོད་པ་སེམས་བསྐྱེད་སྟོར་
ལ་ཤེབས་ཡོད་ཚུལ་གསུངས།

དེ་རྗེས་ཡ་རྒྱལ་མཚོག་སྐྱུ་གོང་མ་གནས་ཆེན་ཡེང་བར་ཆེབས་བསྐྱུར་གནས་
གཟིགས་བྱབ་སྟེ་མར་ལམ་སྐྱར་བ་རི་ཁྲོད་དུ་ཡ་ཞབས་སོར་འཁོད་དེ་གནས་
གཟིགས་དང། སྐྱུ་འབྲེང་གོང་མ་ཤར་ཆོས་ཡོངས་འཛིན་གྱི་རིན་པོ་ཆེ་རྗེ་བཅུན་
སྟོབ་ཐབས་སྤང་རྟོགས་བསྟན་འཛིན་འཕྲིན་ལས་དཔལ་བཟང་པོའི་གདུང་རྟེན་རིན་པོ་

ཆེད་མདུན་དུ་མཚོན་འབྲུལ་སོགས་མཛད། ཉིན་གཅིག་རི་ཁྲོད་ཀྱི་རྒྱལ་རོལ་སྤང་
ག་གོངས་ཤིག་དུ་ལ་གོང་ས་ཆེན་པོ་སྤོ་གསེང་ལྟ་བུར་བཞུགས་གདན་འཇགས་
སྐབས་རིན་པོ་ཆེ་ཡང་གདན་ཞུ་གནང། དེ་གར་སྐྱ་གོང་མའི་གཟིམ་ཁྲི་རྒྱང་རྒྱང་
འགའ་ཤས་ཡོད་པ་ཚོས་འཆང་སྐབས་ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེས་ཁ་རོག་སྤོད་ཅེས་
གསུངས་པར་ལ་རྒྱལ་མཚོག་སྐྱ་གོང་མས་གཟིམ་ཁྲི་ཁ་རོག་བཞུགས་ཞེས་ཞེས་
གནང་དགོས་ཚུལ་བཀའ་བེབས་བྱང་ཞེས་ཇེས་སོར་ཡང་ཡང་གསུངས།

དེ་ཇེས་ཤིག་ལ་ལ་སྐབས་ཇེ་པ་བོང་ཁ་རིན་པོ་ཆེ་རི་ཁྲོད་དུ་གདན་ཞུས་ཀྱིས་
བཙུམ་ལྷན་འདས་དཔལ་རྩོ་ཇེ་འཛིགས་བྱེད་དཔའ་བོ་གཅིག་པའི་དབང་ཆེན་
དང་། ཇེ་བཙུན་རྩོ་ཇེ་རྣལ་འབྱོར་མ་རྒྱ་རོ་མཁའ་སྤྲོད་མའི་དབང་བཞི་བྱིན་རྒྱལ་ས་
བཅས་གསལ་ཉེ་དེ་ནས་བཟུང་ལྷག་པའི་ལྷ་མཚོག་དེ་དག་གི་བདག་བསྐྱེད་དང་།
ལྷན་བྱུག་ལྷ་མའི་རྣལ་འབྱོར་གསུང་རྒྱ་སོགས་བྱུག་བཞེས་ལྟར་མཛད། དུས་ཚོས་
གསལ་བར་མ་ཤེས་ཀྱང་རྩོ་ཇེ་འཆང་པ་བོང་ཁ་པར་ལྷགས་དམ་གྱི་ལྷ་གང་ལ་ལས་
འབྲེལ་ཆེ་བ་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་ལྷ་གང་བསྐྱེན་ན་ལེགས་ཚུལ་ལྷགས་དམ་ཞུ་གནང་
གི་བཀའ་ལན་དུ།

- ཡབ་གཅིག་རྒྱལ་ཀུན་མཁྱེན་རབ་གད། །
- རབ་སྐྱེག་གཞོན་ལུང་སྐྱ་སྤངས་ནས། །
- ཞེ་དུལ་དུར་སྤྱིག་ཞིང་འདྲིའི་དཔལ། །
- ཚོ་བཟང་རྒྱལ་བས་ཁྲོད་སྤོངས་ཤིག །
- དམ་པའི་རང་བཞིན་ཡོན་ཏན་ནི། །

སྐྱེས་པའི་རབས་སུ་ཡོངས་གོམས་བསམ། །
གཞོན་ཀྱི་ཉིད་ནས་བསྐྱབས་འོས་གྱི། །
དབལ་གྱུར་མཚོག་སྐྱུལ་མཚོག་གང་ནས། །
པོང་བའི་གོང་བུར་སུ་མཚའི། །
གཙུག་རྒྱན་ངེ་བཞིན་བཀྱར་བ་ཡི། །
བསྐྱབས་ཚིག་བརྒྱ་དཀར་པོ་ནི། །
སྐྱེས་བཟང་སྤང་ཅི་ལྟར་བཞིན་ཐོབ། །
གང་གི་བཞེད་དོན་སྐྱོག་གྱུར་གནས། །
བདག་ལྟའི་ཚོངས་སློམ་གཞལ་མིན་ཡང། །
ཅེ་གཅིག་སྐྱེས་ལྷན་པའི་ལྷན། །
གསོལ་བཏབ་མཚན་མར་ཤར་འདི་དགོངས། །
དུ་ལོ་ནས་བཟུང་གོང་མའི་བར། །
ཅེ་གཅིག་བསྐྱེན་པའི་རིམ་གཉིས་ལྷ། །
དབལ་ལྷན་དུས་དགའི་དབང་པོ་ནི། །
གཅིག་མཚོག་ཕྱགས་དམ་ལྷ་དུ་བྱུངས། །
དབལ་ལྷན་འདུས་དང་འཇིགས་མཛད་ལྷ། །
འཁོར་ལོ་སྐྱོམ་བ་རྣམ་གསུམ་གྱི། །
རིམ་གཉིས་ཡ་མ་བུལ་བ་ཡི། །
འཇམ་མགོན་དགོངས་བཟུང་ཕྱགས་སུ་བྱུངས། །

ཁྱོད་གྱི་ཉིན་མོར་གསལ་བར་མཛོད། །
གང་གི་བཞེད་དོན་རི་བཞིན་དུ། །
འགྲུབ་པའི་གསོལ་འདེབས་མགྲིན་ཚའི་དབྱངས། །
སློབ་བཞིན་རབ་དཀར་ལྷ་རེག་བཅས། །
མངོན་པར་དྲངས་པའི་ཡིད་ཀྱིས་སུལ། །

ཞེས་བཀའ་ལན་ཚིགས་བཅད་མ་ཞིག་བསྐྱལ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༡༧ ལོ་དང་། བོད་
མི་སྐྱལ་ལོར་འབྲས་ཉར་གདོང་རྒྱུད་ཁང་དུ་ཡ་སྐབས་རྗེ་འབྲུལ་སྐུད་དོ་རྗེ་འཆང་
ཚེན་པོའི་དྲུང་ནས་བདེ་མཚོག་ཁྱིལ་བུ་ལྷ་ལྷ་དང་། ཉ་མགྲིན་གསང་སྐྱབ་གྱི་དབང་
ཚེན། རིན་འབྱུང་དང་། ལུང་བཀའ་བརྒྱ་ཅ་བཅས་གྱི་རྗེས་གནང་། ལུན་ལྷག་ལྷ་
མའི་རྣལ་འབྱོར། ལྷ་མ་ལྷ་བརྒྱ་བ་སོགས་གྱི་བཤའ་ཁྲིད་བཅས་གསན། བར་ཕྱིན་
གསན་སློང་སྐབས་མངོན་ཉོགས་རྒྱུན་དང་། ལྷོ་གླིང་གི་ཡིག་ཆ་ཅམ་དུ་མ་ཟད།
སློབ་དཔོན་སེའུ་བཟང་པོས་མཛད་པའི་འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། རྒྱུད་ལྷ་མ་ལ་སོགས་
པའི་བྱམས་ཚོས་ཕྱི་མ་བཞིའི་འགྲེལ་བ་འགྲེལ་བཤའ་དང་བཅས་པ། རྗེ་ཐམས་ཅད་
མཁྲེན་པས་མཛད་པའི་ལེགས་བཤའ་གསེར་སྟེང་། རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཚེན་
གྱིས་མཛད་པའི་རྣམ་བཤའ་སྟོང་པོའི་རྒྱན་སོགས་དང་།

གཞན་ཡང་ལྷ་ཚང་གཞན་གྱི་ཡིག་ཆ་རྣམས་ཀྱང་ཕན་ཚུན་གོ་བསྐྱར་གྱིས་
ཉུང་བཅོལ་མཛད་པ་ལ་བརྟེན་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའི་གཞུང་གི་དོན་རྣམས་རི་ལྷ་བ་
བཞིན་དུ་སྐྱབས་སུ་རྒྱུད། རིན་པོ་ཆེ་མཚོག་ནས་ངས་པར་ཕྱིན་པ་སློབ་སློང་གྲེད་
སྐབས་པར་ཕྱིན་སྐྱི་དོན་གྱི་འགྲེལ་བ་ཞིག་འབྲི་སྐབ་པར་འདུག་སྐྱབ་འབྲི་ཡོད།

སྒོ་དྲུང་གི་སྒོར།

སངས་རྒྱལ་རྣམས་ལ་ལྷག་པར་བྱས། །

དེ་ལ་དགོ་བའི་རྩ་བ་བསྟུན། །

ཞེས་བ་ལས་བརྩམས་ཏེ་བསྐོ་སྐྱེད་དང་། རིན་པོ་ཆེ་ནས། བདུད་ཀྱི་མ་ཐུ་
བཅོམ་ལ་སོགས་པ། །ཞེས་བ་ལས་འཕྲོས་ཏེ་བརྒྱལ་བརྟག་མཛད། སར་ཕྱིན་ལ་
གསལ་སྒྲོང་བྱུང་རྗེས། །ཤེས་ཕྱིན་གྱི་མདོའི་དངོས་བསྟན་སྒོར་ཉིད་ཀྱི་རིམ་པ་
གཏུན་ལ་འབེབས་པ། །ཤིང་རྩ་ཆེན་པོ་སྐྱུ་སྐྱུ་བ་ཞབས་ཀྱི་དབྱ་མ་རིགས་ཚོགས་བྱུག་
དང་། དེའི་ནང་གི་རྩ་ཤེ་ལ་ཟབ་པ་དང་། རྒྱ་ཆེ་བའི་ཚུལ་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་འཇུག་
པ། འཕགས་ཡུལ་གྱི་སྒོ་བ་དཔོན་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་མཛད་པའི་འཇུག་པ་རྩ་
འགྲེལ། འཇུག་མཐོན་ཚོང་ཁ་བ་ཆེན་པོས་མཛད་པའི་ཤིག་ཆེན་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་
དང་། རྣམ་བཤད་དགོངས་པ་རབ་གསལ། བཏ་ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་པའི་དབྱ་
མའི་སྤྱི་དོན་དང་། མཐའ་དཔྱོད་བཅས་གཙོ་བོར་བཟུང་གིས་དབྱ་མའི་གཞུང་སྤྱི་དང་།
ནང་གསེས་ཐལ་སྒོལ་བདེན་གཉིས། ཚང་འགོག་བདག་འགོག་སོགས་དབྱ་མའི་
དཀའ་གནད་ཆེ་རིགས་ཁག་དང་བཅས་པར་ཞིབ་ཏུ་སྒྲུངས་པར་མཛད།

དབྱ་ཚད་སེད་མཛད་བསྐོས་ཞེས་གྲགས་པ་ལྟར་ཟབ་མོ་དབྱ་མའི་ལྷ་བ་གཏུན་
ལ་འབེབས་པ་ལ་མེད་དུ་མི་རུང་བ་ཚད་མའི་གཞུང་ལ་ཐོས་བསམ་བྱ་སྲིད་ཚད་
མའི་གཞུང་གི་འཆད་ཉན་གཙོ་བོར་བཟུང་བའི་མཉེས་ཐང་སྟག་ཚང་རྩ་བ་སྒོད་པ་
ཞེས་པའི་ཚོས་སྤེ་ཞིག་ཡོད་པ་དེའི་དགོ་འདུན་རྣམས་ལོ་ལྟར་བོད་རྒྱ་བཅུ་གཅིག་
པའི་ཆེས་ཤིང་ནས་རྒྱ་བ་སྤྱེད་གཉིས་རིང་ལྷ་སའི་ལུ་བ་སྤྱོད་པའི་འཇུག་པའི་ལུ་བ་

དུ་འཇང་དགུན་ཚོས་ཀྱི་ཚོས་ཐོག་ཆེན་མོ་ཚུགས་སྐྱབས་གདན་ས་ཆེན་པོའི་སློབ་
གཉེར་བ་རྣམས་ཀྱང་ཚད་མའི་གཞུང་ལ་སྦྱངས་བཅོམ་གནང་ཆེད་ཚོས་ཐོག་དེར་
ཐེབས་སྲོལ་ལྟར་མགོན་པོ་མཚོག་དང་ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེ་ཡང་ཞབས་སོར་
འཁོད།

འབྲས་ཉག་རེ་ཁང་ཚན་དང་། སྤིང་ཁང་ཚན་གཉིས་ཀའི་ཁོངས་ཀྱི་དགེ་
འདུན་རྣམས་ཀྱང་དེ་སྐབས་དུ་སྟོན་ཉག་རེའི་དགེ་འདུན་རྣམས་དང་ལྷན་གཅིག་ཏུ་
བཞུགས་ཏེ་ཚོས་དང་ཟང་ཟིང་གི་དགའ་སྟོན་ལ་ལོངས་སུ་སྦྱད་དེ་ཉག་རེའི་སྤྱི་ཁང་
གི་ཡང་ཐོག་དེར་བཞུགས། ཐོག་མར་རྟགས་རིག་གི་འཛིན་གྲུང་ཐེབས་ནས་སློ་
རྟགས་དང་། དེ་རྗེས་ཚད་ཆེན་འཛིན་གྲུང་ཐེབས་ཏེ་ཀུན་མཁུན་གཉིས་བ་དབྱིག་
གཉེན་ཞབས་ཀྱི་སློབ་མ་ཚད་མ་རང་ལས་མཁས་པ། སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་སྤང་
པོས་མཛད་པའི་ཚད་མ་ཀུན་བཏུས་ཀྱི་དགོངས་འགྲེལ་དུ་རིགས་པའི་དབང་སྤྲུག་
དཔལ་ཚོས་ཀྱི་གྲགས་པས་ཚད་མ་སྟེ་བདུན་དུ་གྲགས་པ་མཛད་པའི་ནང་ཚན་གཙོ་
བོ་ལུས་ལྷ་སུའི་བསྟན་བཅོས་ཚད་མ་རྣམས་འགྲེལ་དང་། དེའི་འགྲེལ་བ་རྒྱལ་ཚབ་དར་
མ་རིན་ཆེན་གྱིས་མཛད་པའི་རྣམས་འགྲེལ་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད། བཏེ་ཆེན་བསོད་
ནམས་གྲགས་པས་མཛད་པའི་དཀའ་འགྲེལ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་བཅས་གཞིར་
བཟུང་སྟེ་ཚད་མའི་གཞུང་ལ་ཐོས་བསམ་མཛད།

སྟོན་གྱི་རིགས་པའི་དབང་སྤྲུག་གོང་མ་རྣམས་ནས་སྲོལ་བཏོད་མཛད་པ་ལྟར་
རིགས་སྤྱོད་ནང་པན་ཚུན་གཞུང་ཆེན་ལུའི་དགོངས་དོན་བཟོ་སྦྱང་བྱེད་སྐབས་ལུས་
ཀྱི་རྣམས་འགྲུང་དང་བཅས་ལག་བ་བརྟུངས་སྲོལ་ཡོད་པ་བཞིན། ལྷན་པས་དེར་དགུན་

དུས་གང་སྐད་དང་། ས་ཁུལ་དེར་གང་ངར་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བས་ཚོས་གྲུའི་ནང་རིགས་པ་
སྐྱེ་བ་གཞན་རྣམས་དང་ལྷན་དུ་བཤོ་སྐྱེང་གནང་སྐབས་ཕྱག་བརྟེན་པ་དང་གང་
ངར་གཉིས་འདོམས་དབང་གིས་ཕྱག་མཚུན་གྱི་བར་སེང་སོགས་ནས་སྐྱེ་བ་གསུམ་ཉེ་
སྐྱེ་ཁག་ཐོན་གྱང་། གཞུང་དོན་ལ་ཐུགས་གཤེད་བའི་དབང་གིས་མ་མཁུན་པར་སྐྱར་
གཟེམ་པལ་ཏུ་ཕེབས་ཐེན་རྗེས་སྐྱེ་བ་ལྷན་པ་དོས་སྐབས་ཕྱག་ལ་ཆེ་ལྷན་མཚོན་པ་
དེ་འབྲེལ་མན་མང་བྱུང་ཞེས་གསུངས།

ཁང་ཚན་དུ་མཚན་འབྲུག་དམ་བཅའ་བཞུགས་པར་ཟབ་ཅིང་སྦྱར་བའི་གསུང་
ལན་ལ་བརྟེན་ནས་བཤོ་སྐྱེང་ཞུ་མཁན་མང་པོ་མི་སྐྱེ་བའི་བརྟེན་ཞུགས་འཛིན་
དགོས་པ་བྱུང་། དགུན་ཚོས་ཤོལ་ཉེའི་སྐབས་གྲག་གཡལ་གདོང་ཀོང་སྐྱེལ་སྐྱེ་ཞེས་
རྗེས་སུ་ལམ་རིམ་རྣམས་ཤོལ་ལག་བཅངས་ཀྱི་ཐེན་བྱིས་དང་པོ་འགོད་མཁན་དེ་དང་
ལྷན་དུ་གྲུ་ཚང་དུ་ཚོགས་ལངས་སྐབས་གདོང་ཀོང་སྐྱེལ་སྐྱེས་དཀོན་བཅེགས་ཀྱི་
ལུང་། འོད་སྦྲངས་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་ལྷ་བ་ཚོས་པ་ལ་ཕྱག་བྱ་བ་ལྟར་ཉ་བ་ལ་མ་
ཡིན་ནོ། །འོད་སྦྲངས་དེ་བཞིན་དུ་གང་དག་ང་ལ་རབ་ཏུ་དད་པ་དེ་དག་གིས་བྱང་
ཚུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་ཕྱག་བྱ་ཡི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ལ་ནི་མ་ཡིན་
ནོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ལས་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
རྣམས་འབྱུང་ངོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལས་ནི། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་
རྣམས་འབྱུང་ངོ་ཞེས་པ་ལས་བརྒྱུ་ཉེ་ཚོད་པ་ཞུས། དེ་ནས་རིན་པོ་ཆེས་རྟགས་
གསལ་པར་བཏང་གནང་སྟེ་བཤོ་སྐྱེང་མཛད། ཚོས་ཐོག་ཤོལ་མཚམས་ཡར་ཞོར་
མཉེས་ཐང་དུ་བ་སྟོད་དུ་ཕེབས། ཉག་རེ་ཁང་ཚན་གྱི་ཡང་ཐོག་ཏུ་བཞུགས་ཞག་

གཅིག་གནང་། གནས་གཟིགས་དང་འབྲེལ་དེར་ཚད་མའི་བཤའ་ཉན་སོགས་མི་
ཉམས་ཡུན་དུ་གནས་པའི་ཐུགས་སློན་བསྐྱེད་པ། དེ་ནས་འབྲས་སྤངས་སུ་ལེབས།

འཇང་དགུན་ཚེས་སུ་ལན་གྲངས་ཇི་ལེབས་སོགས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་གསལ་
བར་མ་ལེས་ཀྱང་གདན་ས་ཚེན་པོ་རང་དུ་བཞུགས་སྐབས་ཀྱང་ཞོར་དུ་རྣམ་འབྲེལ་
ཀྱི་གཞུང་ལ་གཟིགས་ཉོགས་མཛད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གཞན་སྡེ་སུ་སྡེ་གས་ཅན་
འགའ་ཤས་ཀྱིས་སྐྱབ་བསྐྱེད་ལ་རྒྱ་མཐོང་བར་འདྲིན་པ། འགའ་ཞིག་གིས་རྒྱ་ཡོད་
ཀྱང་། སྤྱི་གཙོ་བོ་དང་། དབང་ཕྱུག་ལ་སོགས་པ་མི་མཐུན་པའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བར་
འདྲིན་པ་དང་། རོན་མ་ཡིན་པའི་དཀའ་ཐུབ། དབང་ཕྱུག་གིས་དབང་བསྐྱར་བ་
སོགས་ལམ་མ་ཡིན་པ་ལ་ཡིན་པར་འདྲིན་པ། ཐར་བ་མ་ཡིན་པ་ཐར་པར་འདྲིན་པ་
སོགས་མདོར་ན་དེ་དག་གིས་གཞི་ལམ་འབྲས་བུ་ལས་བཅུམས་ཉེ་ལོག་པའི་གྲབ་
མཐའ་ཇི་ལྟར་འདྲིན་པའི་ཚུལ། དེ་དག་ལ་སངས་རྒྱས་པའི་གྲབ་མཐའ་རྣམས་ཀྱིས་
འི་མ་མཐོང་པའི་རིགས་པས་སུན་འབྱེན་པའི་ཚུལ་སོགས་ཇི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་མཐུན་
བར་གྱུར་ཏོ། །

དབུ་མའི་གསལ་བཞེས་སྤྱོད་ཅེས་ཟེན་པ་ན། ཉིད་ཀྱི་ཅ་བའི་ཡོངས་འདྲིན་
དགོ་བཤེས་བསྟན་པ་ཚེས་འདྲིན་པ་ཡུལ་དུ་ལེབས་པར་བརྟེན་འབྲས་ཉག་རེ་དགོ་
བཤེས་སློབ་བཟང་བསམ་གཏན་ནམ། ཡོངས་གྲགས་ལ་ལོ་ཡག་རིན་པོ་ཆེ་ལྟུ་བུ་ཉིད་
ཡོངས་འདྲིན་དུ་བཞེས། ཁོང་འཇུངས་ཡུལ་གྲག་གཡལ་དུ་དགོན་ཁོངས་སྤྱོད་སྟོད་
རེད་མདའ་གྲང་ཁྲད་ཚང་ཞེས་པར་ཡབ་ཀྱི་མཚན་མ་ངེས་ཀྱང་སྤྱོད་ཀྱི་རྣམ་
འབྱོར་པ་ཚེན་པོ་ཞིག་དང་། ཡུམ་ཚུལ་ཁྲིམས་སློབ་མ་ལྟུ་བའི་སྐྱེས་སུ་འཇུངས།

གཞོན་ནུའི་དུས་ནས་ཡ་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པའི་སློབ་ལུགས་ཏེ། གདན་ས་ཆེན་པོ་
འབྲས་སྐྱངས་སུ་སློབ་གཉེར་མངོན། གཞུང་དོན་དེས་ཆ་ཆེ་བ་དང་། ཐུགས་རྒྱུད་
བཟང་བའི་སྟན་གསལ་ལེན་ཏུ་ཆེ་ཞིང་། འགའ་ཞིག་ནས་གཞན་གྱི་དྲུང་ནས་དཔེ་
ཁྲིད་ལུས་པ་ལས། དགོ་བཤེས་འདི་ཉིད་ཀྱི་དྲུང་ནས་དཔེ་ཆ་ཁྲིད་ན་ཤེས་སྒྲ་བར་
ཡོད་ཚུལ་ཟེར་སློབ་ཀྱང་མཆིས། སློབ་གླིང་ཅམ་དུ་མ་ཟད། ཚོས་སྡེ་ཆེན་པོ་སེ་ར་
དང་། དགའ་ལྡན་གྱི་ཕུག་དཔེ་དག་རིགས་ནས་ཀྱང་དམ་བཤེས་ཉིད་ཀྱི་ཞབས་ལ་
གཏུགས་པར་བྱེད། རིན་པོ་ཆེ་མཚན་ཉགས་གྲུབ་རྗེས་ཡོངས་འཛིན་འདི་ཉིད་ལ་
ཡ་རྒྱལ་དབང་སྐྱེ་གོང་མ་བཅུ་གསུམ་པ་ཆེན་པོས་དུ་སྟོད་བྲུ་ཆང་གི་མཁན་པོར་བསྐོ་
བཞག་བསྐུལ་བ་ལྟར་མཁན་ཐོག་ལོ་བཅུའི་རིང་རྒྱན་དུ་ཕུག་དཔེ་ལ་སྟག་ཁྲིད་པར་
མངོན།

དེ་རྗེས་གསང་སྤྱི་སྟོད་ཞབས་དྲུང་ལོ་གསུམ་གནང་། དེ་ནས་པ་ལུམ་དུ་
ཐེབས། ས་དཀར་རི་ཁྲོད་དུ་བཞུགས་ཏེ་སྟོགས་དེར་དཔེ་ཁྲིད་མངོན་པ་སོགས་
བསྟན་པར་སྟན་པའི་མངོན་རྗེས་ལེན་ཏུ་ཆེ་བ་ཞིག་ཏུ་གསལ། དེ་ལོ་གསར་
བཞེས་གྲུབ་རྗེས་འདུལ་བའི་འཛིན་གྲུང་ཐེབས་ཏེ་བསྟན་པའི་ནང་མངོན་འདུལ་
བའི་ཀུན་སྟོད་གཙོ་བོར་སྟོན་པ་མའི་སོ་ཐར་གྱི་མདོ་དང་། འདུལ་བ་ལུང་སྡེ་བཞི་
སོགས་ཙ་བཤད་ཀྱི་མདོའི་དགོངས་དོན། ལྗོངས་པ་མ་ཐོབ་པ་ཐོབ་པར་བྱེད་ཚུལ།
ཐོབ་ནས་མི་ཉམས་པར་སྤང་ཚུལ། ཉམས་ན་ཕྱིར་བཅོས་ཚུལ་སོགས་དགག་སྐྱབ་
གནང་གསུམ་གྱི་བསྐྱབ་བྱའི་གནས་མ་ལུས་པ་གསལ་བར་སྟོན་པ། སློབ་དཔོན་
ཡོན་ཏན་འོད་ཀྱི་འདུལ་བ་མདོ་ཙ་བཤད་། ཀུན་མཁྱེན་མཚོ་སྐྱ་བ་ཆེན་པོའི་རྣམ་

བཤད་ཉི་མའི་འོད་ཟེང་། ཡ་རྒྱལ་བ་དགོ་འདུན་གྲུབ་ཀྱི་གསུང་འདུལ་ལྷིག་རིན་ཚེན་
ཟེང་བ། པཎ་ཚེན་བསོད་ནམས་གྲགས་པའི་འདུལ་བའི་མཐའ་དཔྱོད་བཅས་གཞིར་
བཟུང་འདུལ་བའི་གཞུང་སྤྱི་དང་། ལང་གསེས་ཚོ་གའི་སློང་ལྷ་སྤྲུགས། སྤང་ལྷུང་སྤུན་
མོང་བ། ལྷ་ལྷའི་དོས་འདྲིན། ལུ་བ་སྤྱིར་བསྟན། བསྐྱབ་བ་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་བའི་གཞི་
གསུམ་སོགས་གཞི་བཅུ་བདུན་གྱི་སློང་ལ་སྤྱངས་བ་མཛད། དེ་རྗེས་ཐེག་དམན་
གྱི་སྤྱོད་པའི་རྣམ་གཞག་གཉེན་ལ་འབེབས་པ། མངོན་པ་སྤེ་བདུན་གྱི་དགོངས་
འགྲེལ། དབྱིག་གཉེན་ཞབས་ཀྱིས་མཛད་པའི་མངོན་པ་མཛོད་དང་། མཚེས་ས་
འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱི་འགྲེལ་བ་མངོན་པ་རྒྱན། རྗེ་དགོ་འདུན་གྲུབ་པའི་མཛོད་ལྷིག་
ཐར་ལམ་གསལ་གྱེད་བཅས་གཙོར་བཟུང་གིས་ཤེས་བྱ་གཞི་ལྷའི་རང་སྤྱིའི་མཚོན་
ཉིད། བདེན་བཞིའི་འཇུག་སྟོག་ལམ་དང་གང་ཟག་འབྲས་སུ་ཡོངས་ཤེས། ཉན་རང་
སོགས་དང་། ལུན་མོང་དང་སྤུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཡོན་ཏན་སོགས་རྒྱས་པར་སྟོན་
པའི་མངོན་པ་འོག་མའི་གཞུང་ལ་སྤྱངས་བ་དབྱིས་སྤྱིན་པར་མཛད།

ཚོས་མཚེས་ས་སྐབས་རྒྱན་ལོ་ཡག་རིན་པོ་ཆེ་ནས་སྐབས་དེ་ཉིན་གང་པོར་
དཔེ་བྲིད་གནང་ཞིང་། མཚེས་མཛོད་དང་། མཚོ་ལྷིག་ཆ་ཚང་ཚིག་གཅིག་གྲང་
མ་ལུས་པར་མཇུ་བ་བྲིད་གནང་སྐབས་འདུལ་མཛོད་ལ་བསྟོ་སྤྱོད་སྐབས་གཞུང་མ་
མཚོང་བ་དེ་འདྲ་ཡོང་གི་མེད་ཅེས་གསུངས། དེ་ཡང་རང་རྣམ་ལས། སྐབས་དེར་རང་
ཉིད་ལོ་ན་རྒྱུད་སྐབས་ཅེད་འཇོ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་གཞུང་དང་། ལེ་ལོ་ཆེ་ཡང་། གསོལ་
དཔོན་དམ་པ་མཚོག་ཉིད་དང་། ཡོངས་ཀྱི་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཚེན་པོ་བཀའ་
འདྲིན་ཅན་རྣམ་གཉིས་ཀྱིས་འཇམ་རྩུབ་ཐབས་མཁས་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་སློན་པོ་སྟོགས་སུ་

གྱི་བྱ་བ་དོན་ལྡན་གྱི་གནས་ལ་སྐྱོད་ཞིང་། ཚོས་བསམ་སློབ་གཉེར་ལ་བསྐྱུལ་མ་
མཐེལ་བྱིན་གནང་བའི་བཀའ་འདེད་དང་། དེ་འབྲེལ་སློབ་གསལ་རིགས་པ་སྐྱུ་བའི་ཆོས་
གྱི་གྲོགས་རྣམས་ནས་ཀྱང་མཛེས་ཐོབ་མེད་པར་ལུང་དང་རིགས་པའི་ལམ་ནས་
གཞུང་གི་དཀའ་གནད་སོགས་ལ་སློབ་སྦྱེད་སན་གྲོགས་སློབ་པ་ནས་བསྐྱུལ་བ་
བཅས་ལ་བརྟེན་ལོ་ངོ་བཅུ་གཉིས་རིང་ཚོས་བསམ་སློབ་གཉེར་ལ་བརྩོན་བ་སྐྱེད་བྱ་
བརྟེན་པའི་ཉེར་ལེན་གྱིས་གཞུང་ལུགས་རྒྱ་མཚོའི་དགོངས་དོན་ཆེ་ལོང་སློབ་ལྷུ་
དུ་ངེས་བྱུང་བ་བྱུང་བ་བཅས་ད་ལྟ་ཡང་བཤེས་གཉེན་དམ་པ་རྣམས་གྱི་བཀའ་འདེད་
སྦྱང་ནས་བྲན་བཞིན་དུ་མཆིས་ཞེས་གསུངས། །

དགྲུང་གངས་ཉི་ཤུར་བརྟེན་པར་རྫོགས་པ་དང་། དགེ་བཤེས་ལྟ་རམས་
པའི་རྩོད་རྒྱུགས་དམ་བཅའ་སོགས་མཛད་ཚུལ།

༡༡། །སྤེལ་ ༡༩༡༡ ལོར་རིན་པོ་ཆེ་དགྲུང་གངས་ཉི་ཤུར་ཐེབས་པར་ལྟ་
ལྡན་སློན་ལམ་ཆེན་མོའི་དུས་ཆེན་རྒྱབས། ཅེ་གཟེམ་རྒྱུང་ས་གསུམ་རྣམ་རྒྱལ་དུ་
ཆེགས་སྤྲེལ་མའི་མཁན་པོ་ལྷུ་ལ་མཚོག་སྐྱུ་གོང་མ་བཅུ་གསུམ་པ་ཆེན་པོས་མཁན་
སློབ་རྒྱུགས་མ་མཛད་དེ། དད་པའི་དགེ་འདུན་གངས་ཚོར་བའི་དབུས་སུ་ད་ཆོག་
ཉེས་མེད་ལུག་ཆོགས་གྱི་སློན་ནས་བསྐྱུལ་གཞི་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་དགེ་སློང་གི་
སྤོམ་པ་རྣམས་པར་དག་པ་བསྐྱུལ།

ལོ་དེར་ཉེན་གཅིག་སློབ་སྦྱིང་མཁན་པོ་གོ་པོ་སློབ་སློབ་རྒྱལ་མཚན་ནས་དགེ་
བཤེས་མིང་རྟགས་འབྲུལ་ཆེད་གདན་ཞུས་ལྟར་གྱི་ཡང་ཚོག་མཁན་པོའི་

གཟེམ་ཚུང་དུ་མེད་པས་ཉེ་སྤྱི་ཕྱག་ལན་གསུམ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བའི་སྐོ་ནས་མངལ་དར་
ཉེན་དོད་བཅས་ཕུལ་ཟེན་འབྲེལ་མཁན་པོས་ད་པན་གསལ་བསམ་མཛད་ཚུལ་
སོགས་ལ་བསྐྱུགས་བཟོད་དང་འབྲེལ་འབྲུང་འབྲུང་གིང་གི་ལོའི་ལྷ་ལྷན་སྟོན་ལས་
སྐབས་རབ་འབྲེལས་པའི་མཚན་བཞེས་རྒྱ་ཡིན་སྐབས། ད་དུང་ཡང་ལྷ་མཚུང་
གསལ་བསམ་སྤར་བཞེན་གནང་དགོས་པའི་བཀའ་སྟོན་དང་སྐྱུགས་མངལ་དར་
ཡང་ཕུལ། ལྷ་ལོར་དེའི་ཚོས་ཆེན་མོ་ཚུགས་སྐབས་ནས་བཟུང་ཕྱག་དཔེ་ལྷགས་
སྟོག་གི་སྐབས་དང་བསྐྱུན་གཞུང་དེ་དང་དེའི་འཛིན་གྲུ་སོ་སོར་དམ་བཅར་ཕེབས་
རྒྱ་དང་། སྟོན་གཉེར་ལེགས་གྲས་ཀྱི་ཁང་ཆོན་འགའ་ཤམ་ལ་ཐེངས་གསུམ་རེ་ཅམ་
དང་། གཞན་ནམས་ལ་ཐེངས་གཉིས་ལས་མི་ཉུང་བར་དམ་བཅར་ཕེབས་རྒྱ་སོགས་
སྤྱི་མཚུངས་སྤར་མཛད།

ཉེ་ཉོར་ཁང་ཆོན་དུ་དམ་བཅར་ཕེབས་སྐབས་ཡ་མ་ཆེ་དཔག་ཅེས་མཁས་སྣམ་
ཅན་དེས་མཛོད་ཀྱི་ཐོབ་པ་ལྷ་དགུ་ལས་བཅུམས་ཉེ་བའི་སྤོང་ཕུལ་བར་གསུང་ལན་
གནང་རྒྱ་ཁག་པོ་བྱང་བ་དང་། ཡང་སྐོ་སྐོ་གཉིས་ཀྱི་མཛོད་འདུལ་གྱི་དམ་བཅར་
ཆེན་མོའི་སྐབས་སྐོ་མང་གྲུ་ཚང་ནས་སོག་པོ་བསྐྱུན་པ་ཞེས་པ་དེས་མཛོད་ཀྱི་དམ་
བཅར་འཛོག་སྐབས་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་ནས་མཛོད་ཅ་བའི་གཞན་ཞེས་པའི་ཆོག་
ཚང་མར་གོང་ལོག་བསྐྱུགས་པའི་རྟགས་གསལ་ལྷ་བཞི་བཏང་སྐབས་ཁོང་གིས་
མཛོད་ཅ་སྐོར་མི་ཕུབ་པས་རྟགས་གསལ་གཞན་གཏོང་རྒྱ་ཡོད་ན་གཏོང་དགོས་
ཞེས་ལབ་སྟེ་ལན་འདེབས་རོགས་མ་བྱས་པར་སྐྱུ་མཉེལ་པོ་བྱང་ཚུལ་བཅས་མགོན་
པོ་ཉིད་ནས་རྗེས་སོར་བཀའ་བསྐྱུལ།

དེ་ལོ་ལོད་རྒྱ་ལྷ་པའི་ནང་། རྩེ་ལོ་ཤིང་གི་ལོའི་ལྷ་ལྷན་སློན་ལམ་ཆེན་མོའི་
གྲུ་བསྐོར་རབ་འབྲམས་པ་རྣམས་དང་ལྷན་དུ་ལོར་གྱིང་གཟིམ་ཆུང་ཉི་ལོད་དུ་རྩྱུང་
རྒྱལ་ལ་མེབས། དགའ་ལྷན་གྱི་རིན་པོ་ཆེ་དང་། ཤར་བྱང་གི་ཆོས་རྗེ་རྣམ་གཉིས།
སེར་གྲེས་མཁན་པོ་བྱ་བྲལ་རབ་དབང་ལུན་ཚོགས། སྐོ་མང་མཁན་པོ་སོག་པོ་ལོད་
ཟེར་རྩོ་རྩེ། བདེ་ཡངས་མཚན་ཞབས་གཉལ་སྤྲུལ་བསྟན་འཛིན་འཕྲིན་ལས་བཅས་
ཀྱིས་རྩྱུང་དཔང་མཛད་ཅིང་། རྟགས་གསལ་གཏོང་རྒྱ་སོ་སོའི་འདོད་མོས་ལྟར་བྱ་
རྒྱུ་མེད་པར་མཚན་ཞབས་ནས་གཞུང་ཚིག་འདི་དང་། དགའ་གནད་འདི་འབྲ་ཞིག་
གི་ཐད་ནས་བསྐོ་སྐྱེད་དགོས་ཚུལ་གསུངས་པ་ལྟར་མཛད།

རིན་པོ་ཆེ་ཉིད་དམ་བཅར་བཞུགས་སྐབས་སློ་གྱིང་གི་ཡིག་ཆའི་བཤམ་སྲོལ་
ལྟར་དབྱ་མ་ཐལ་འགྲུང་བའི་ལུགས་ལ་འགོག་བདེན་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་ཀྱང་
སློང་ཉིད་མིན་ཞེས་ཁས་ལེན་གནད་བར་སེར་གྲེས་བྱ་བྲལ་བ་རབ་དབང་ལུན་
ཚོགས་དང་། ལྷ་བ་ཡེ་ཤེས་སོགས་ནས་ཉ་ལས་ལས་ཀྱིས་བསྐོ་སྐྱེད་ཞུས་ཀྱང་ཞལ་
རྩྱུང་ཤོར་བ་སོགས་མ་རྒྱུད། དེ་སློན་དགེ་བཤེས་རྣམས་གདན་ས་སོ་སོའི་མཁན་
པོས་དགེ་བཤེས་ཀྱི་མིང་རི་ལྟར་འདོགས་པ་ལྟར་རང་འཇགས་ལས། གཞུང་གནས་
ནས་རྩྱུང་རྒྱལ་ས་ཞེས་སྲོལ་མེད་ཀྱང་། ལོ་ཤས་གོང་ནས་སྤྱི་འཕྲེང་བཅུ་གསུམ་
པ་ཆེན་པོས་གདན་སའི་འཆད་ཉན་འཕེལ་རྒྱས་ཆེད་གཟིམ་ཆུང་ཉི་ལོད་དུ་རྩྱུང་
བཞེས་དང་འབྲེལ་རྩྱུང་རྒྱལ་ས་གོ་འཕེལ་མ་རྒྱུད་བ་རྣམས་ཕྱིར་འབྲུད་གནད་གི་
ཡོད་སྟབས་ཉིད་ཀྱི་ཡོངས་འཛིན་ཚན་ལོ་ཡག་རིན་པོ་ཆེ་ནས་རྩྱུང་རྒྱལ་ས་ཕེབས་
གས་སློབ་གཉེར་ཐོན་བྱ་ཞན་རིགས་ནས་ཚུར་རྟགས་གསལ་འབྲུལ་དུས་འཛིན་

མཚམས་དམ་པོ་གནང་བ། ཡང་ཁོང་ཚོ་ལ་པར་རྟགས་གསལ་གཏོང་བ་གནང་དུས་
ཏུ་ཅང་སྐྱབ་ཤེད་ཚེ་པོ་གནང་བ་སོགས་ཀྱིས་རྒྱུན་པས་འགའ་ཤམ་དགོ་བཤེས་ལྟ་
རམས་པའི་གལ་དུ་མ་ཚུད་པ་ལྟ་བུ་བྱུང་ན་མི་ལེགས་པས་དེ་ལྟར་མ་གནང་ཞེས་
བཀའ་སློབ་ལུལ་བ་ལྟར་མཛད།

འདི་ནི་སྐྱོ་སྐྱོ་བ་གཉིས་ཀས་བདག་པས་གཞན་གཅེས་པའི་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་
ལ་སྐྱབས་དམ་ཀྱི་མཐེལ་དུ་མཛད་པའི་རང་རྟགས་སྐྱ་ན་མེད་པ་ཤིན་ཏུ་བསྐྱབས་
པར་འོས་པའི་གནས་སུ་འཁྱམས། དགུན་ཚོས་ཆེན་མོའི་སྐབས་འབྲས་སྦྱངས་
ཚོགས་ཆེན་དུ་མང་ཇ་སྐྱེ་འགྲེད། རྫོང་གི་ལྷ་ཚང་དང་ཁང་ཚན་ཁག་བཅས་པར་
གསོལ་ཤ། བཞེས་སྐྱབ་འབྲས་ཚ། སྐྱེ་འགྲེད། སྐྱི་འབྲུལ་བཅས་ཀྱི་བསྐྱེན་བཀའ་
གྲུ་ལོ་མ་བ་གནང། ལྷ་ཚང་ཚོས་ལྷ་དམ་བཅའ་ཉིན་གཉིས་བཞག་སྐབས་སྐྱ་བྱང་དུ་
ཚོས་ལྷོགས་དགོ་བཤེས་ཚང་མ་ཚོགས་ཆེན་མང་ཇ་ཚུགས་པ་དང་དུས་མཉམ་པར་
གདན་ཞུས་ཀྱིས་གསོལ་ཇ་དང། གསོལ་བ། བཞེས་སྐྱབ། ཚུ་ཚོད་དགུ་བ་ཚམ་ལ་
ལྷོ་མ་མར་ལྷ། ཉིན་དགུ་དང། དགོང་མོ་བཅས་པར་གསོལ་ཚོགས་གཟབ་རྒྱས་
ལུལ། ཚོས་ལྷ་མེད་སྐབས་མ་གཏོགས་ལྷན་བཞུགས་ཀྱིས་པན་ཚུན་གཞུང་དོན་
ལ་བསྐྱོ་སྐྱོང་མཛད། ཉིད་ཀྱི་དམ་བཅའི་སྐབས་ཚམ་དུ་མ་ཟད། དགོ་བཤེས་གཞན་
དམ་བཅའ་ལན་འདེབས་འོགས་དགོས་རིགས་ནམས་ཀྱི་ཆེད་དུ་ཡང་གསུང་ལན་
གནང་སྟེ་འོགས་པ་མཛད།

ཕྱི་ལོ་ ༡༧༥༧ ཤིང་ཁྱི་ལྷ་ལྷན་ཚོ་འབྲུལ་ཆེན་མོར་གདན་ས་གསུམ་དང། ལྷ་དྲ་
སྐྱ་ནམ་གཉིས་བཅས་ཀྱི་མཁན་ལྷ། ལྷ་སྐྱེལ། བཀའ་རམས་དགོ་བཤེས། རིགས་བ་སྐྱ་

བའི་སློབ་གསལ་མཁས་མང་བཅས་དགེ་འདུན་གྱི་སྐབས་འདུས་པའི་དབུས་སུ་ཤོད་ཆེ་
 དང་ཤོད་ཆེས་བཅུ་ཉིད་ལྷན་གྱི་བསྐྱོར་དམ་བཅའ་དངོས་གཞི་འཁེལ་བར་བརྟེན་ཞོགས་
 བ་གསུང་ཚོས་དུ་བར་སློབ་གསལ་ལས་དང་པོ་བ་ཤས་ཆེ་བ་ནས་སློབ་ཉལ་ས། བསྐྱུ་
 ལྷན་རྣམས་འཕམ་གྱི་བཤོ་སློང་། ཉིན་དགུང་ལ་སྐྱལ་བཟང་བྱམས་དུ་ཆེན་མོར་
 སློབ་ལྷན་བར་ཤར་བ་རྣམས་ནས་དབུ་མར་ལས་བརྩམས་པའི་ཚོད་བ། དགོང་མོའི་
 དམ་བཅའི་སྐབས་བཀའ་རམས་དགེ་བཤེས་གཙོ་བོར་གྱུར་གྱིས་འདུལ་མཛོད་ལས་
 བརྩམས་པའི་བཀའ་བརྟག་ཞུས་པར་ཞི་དུལ་བག་ཡོད་ཀྱི་སློབ་པ་དང་བཅས་ཞལ་
 གྱི་དགྱིལ་འཁོར་དགེས་འཇུག་གྱི་ཆ་ཤས་ལྷུག་པར་གྲོས་བའི་སློབ་ནས་དཀའ་གནད་
 ཅི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ཀྱང་། མཁས་བ་དགེས་པའི་གསུང་ལན་འབྲལ་འབྲལ་དུ་བསྐྱུ་
 བས་མཁས་བཙུན་བཟང་གསུམ་གྱི་སྣེ་པའི་གྲགས་པ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་སོ། ། ཕྱི་ཉིན་
 འབྲས་སྤངས་སློབ་ཀྱི་དང་། ལྷ་ཚང་རྣམས་ཀྱི་མཁན་པོ། ཁང་ཚོན་ཁག ཞལ་སློབ་
 སློབ་བདག་སོགས་འབྲེལ་ཡོད་རྣམས་ཀྱི་ལྷན་གྱི་བསྐྱོར་དམ་བཅའ་ལེགས་གྲུབ་གྱི་ཉིན་
 འབྲུང་མཇལ་དར་སྤུལ། ཉིན་ཤས་རྗེས་བཤའ་རྒྱུང་དམ་བཅའ། སློབ་གཞུང་། སློབ་
 འཁོར་གནད་རྒྱ། གཞན་ཡང་སློབ་ལམ་རིང་སྲ་དགོང་དགུང་གསུམ་གྱི་མང་རྒྱ་དང་།
 ཚོགས་བར་དམ་བཅའ། གསུང་ཚོས། ཉིན་དགུང་སློབ་ལམ་བཅས་བར་ཕེབས་རྒྱ་
 སོགས་དགེ་བཤེས་སློབ་མཚུངས་གནད།

ཆེས་ཉེར་བཞི་ཉིད་སློབ་ལམ་ཆེན་མོའི་གཏོར་རྒྱལ་ཟིན་རྗེས་བྱམས་དུའི་སློབ་
 བྱང་སློབ་གཟིམ་རྒྱུང་ཉི་འོད་དུ་ཡ་རྒྱལ་མཚོག་སྐྱུ་གོང་མའི་སྐྱུན་སྤྲད་དམ་བཅའ་
 བཟང་གྲས་རྣམས་ལ་ཨང་རིམ་དང་བཅས་གཟེངས་བསྟོད་གནད་སློབ་བསྐྱུ་སློབ་སློབ་

སྣ་གྲངས་དང་མཉམ་པར་ཚོགས་པ་ལ་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དབལ་གསང་བ་འདུས་པའི་
འཆད་ཉན་མངོན། དེ་ཉིད་རིམ་གྱིས་ཡར་རྒྱས་སུ་སྤྱིན་པ་ལ་ད་ལྟ་རྒྱུད་སྟོད་ཅེས་
གྲགས་པའི་གསང་ཆེན་བསྟན་པའི་འབྲུང་གནས་ཆེན་པོར་སྤྲིག་ཞུགས་མངོན་ཉེད་
སྐབས་སུ་ཁང་སྤྲུགས་རམས་པ་དག་དབང་སྟོན་གྲུབ་ཅེས་པ་རིན་པོ་ཆེ་མཚོག་ཉིད་
ལ་ཐོག་མར་ཀ་ཁ་སྟོན་འབྲུལ་ཞུ་མཁན་དེས་སྤྱི་ལོ་ ༡༧༥༩ ལོར་ཤིང་གི་ལོའི་ལྷ་བ་
གཉིས་པའི་ནང་། བདུན་གསུམ་གྱི་གོང་ནས་རིན་པོ་ཆེ་རྒྱུད་གྲུབ་སྤྲིག་ཞུགས་ཚོག་
བ་ཞེས་རྒྱུད་པའི་ལས་སྣེ་རྣམས་ལ་སྟོན་སེང་ཞུས། བདུན་གསུམ་པའི་མཐའི་ཉིན་
མོར་ཞོགས་པ་རིན་པོ་ཆེ་རས་ཆ་དང་། གོས་ཆེན་སོགས་སྤྱི་རྒྱལ་ནས་ཐོན་པའི་
རིགས་དང་།

གཞན་ཡང་རིན་ཐང་ཅན་མ་ཡིན་པའི་བོད་སྐམ་ལས་གྲུབ་པའི་ན་བཟང་རྒྱུད་
གྲུ་སྤྱི་འགྲེ་ལྟར་བཞེས་ཉེ་དུ་མོ་ཆེར་ཕེབས། སུ་ཁང་ཁང་ཚོན་གྱི་དགོ་གན་ནས་སྣེ་
ཤན་ཞུས་ཉེ་འདུ་ཁང་གི་ཡང་ཐོག་ཏུ་མཁན་སྐྱ་གཉིས་ཀྱི་གཟིམ་ཤག་ཏུ་ཕེབས་ཉེ།
རྒྱ་སྤྲུག་ལན་གསུམ་དེ་དང་། མངལ་དར་བཅས་འབྲུལ་གནང་རྗེས་ཚོས་དུར་ཕེབས།
མྱོང་རྡོལ་རྡོ་སྟོམ་ཞེས་སྐར་དུས་རབས་བཅུ་བདུན་པའི་ནང་གྲུ་བཏང་གྲུབ་པའི་
དབང་རྒྱལ་མྱོང་རྡོལ་སྐམ་དག་དབང་སྟོབ་ཐང་ཞེས་པ་དེ་ཉིད་རྒྱུད་པའི་ཚོས་དུར་
ཕེབས་སྐབས་ཀྱི་བཞུགས་ཡུལ་དེར་བཞུགས། ཞོགས་ཚོགས་གོམ་ཉེ་དགོ་འདུན་
རྣམས་ཚ་རྩིང་ཚོགས་ཕེབས་སྐབས་འདུ་ཁང་དུ་སྟོན་དུ་ཕེབས། ལྷ་མ་དབུ་མངོན་ལ་
ཞལ་སྤོགས་པའི་གཞོན་གྲུལ་དུ་དགོ་བཤེས་ཚང་མའི་གྲུལ་མཇུག་དེར་བཞུགས།

དེ་ཉིན་༧་སྐབས་རྗེ་མེ་གྲུང་རིན་པོ་ཆེ་རྒྱུད་གྲུའི་སྤྲིག་ཁོངས་ནས་དགོངས་ཞུ་

མཛད་པ་དང་དུས་མཚུངས་ཏེ། རྣམ་གཉིས་ཚོགས་ཐངས་གཅིག་འིང་ལྷན་འཛོམས་
བྱུང་། དུ་ཁང་མཚོད་གཡོག་ཡེ་ཤེས་རབ་རྒྱས་ནས་མིང་མཁའ་དགོ་ཀའ་ལྷན་ཏེ་
ཉིན་གསུམ་ཚོགས་སུ་ལྷན་བཅར་ཐོག་སྟེང་ཕུལ་མ་ཟེན་བར་ཞལ་འདོན་གྱི་སྐབས་
བརྒྱུག་པ་བརྒྱབ་མི་ཚོགས་པ། བཞུགས་འགྲོ་བཞུགས་སྐབས་སྐྱོད་ལོ་གཡོན་པའི་སྟེ་
རྣམས་ལྟེ་བས་ཏེ་ལག་བཟོན་པར་བཀའ། ཚོགས་བར་སྐབས་ཚོས་དུའི་གཞུང་
སྟོན་པའི་འོང་བྱེད་མི་ཚོགས་སོགས་རྒྱུད་ལྷན་གསར་ཞུགས་རྣམས་ཀྱི་སྤང་བྱང་
གི་སྟོང་དང་། གཞན་ཡང་རྒྱུད་ལྷན་སྤྱི་གཞི་ཁྲིམས་དང་། གུན་སྟོང་སོགས་ཀྱི་སྟོང་
སྟོབ་སྟོན་ཕུལ།

ཉིན་གསུམ་གྱི་རྗེས་ཞོགས་པ་ཚེ་རྟེན་མང་ལྟོས་རྗེས། ལས་སྟེ་རྣམས་ལ་
སྟེང་ཞེས་གསོལ་ལ་ལེགས་པ་ཞིག་འབྲུལ་བཞེས་འིང་འདུ་ཁང་ནང་སྟོའི་ཐང་གི་
གཡོན་ངོས་སུ་འཛིན་པོ་ཆེ་དང་། ལྷན་མེད་དགོ་ཀའ་གཉིས་ཀ་ཞབས་རྗེན་གྱིས་སྐྱ་
བཞེངས་གནང་། དེ་རྗེས་ལས་སྟེ་རྣམས་ནས་ཚོགས་ཆེན་སྐུ་སྐྱི་འགྲུ་ལྷན་
གཉེན་མགོར་བཞུགས་ཚོགས་དང་། དགོ་བསྟོས་ཐོན་ཟེན་རྣམས་དང་འདྲ་བའི་
ཚོགས་ཚོས་དགོངས་ཞུ་ཚོགས་པའི་གནང་བ་ཕུལ། འོན་ཀྱང་ལོ་གཅིག་གི་འིང་གྲ་
རྒྱུད་དུས་མ་གཞན་དང་ཁྱད་མེད་ཚོགས་ཚོས་ཉལ་འགྲིམས་ལས། གནང་བ་ཞུ་
མ་དགོས་པ་གཙོ་བོ་འདོན་མཛད། དེ་ཉིན་དགུང་ཚོགས་སྐབས་སྤྱང་ནས་ཚོགས་
ཡོངས་ལ་བསྟེན་བཀའ་གསོལ་ལ་གཉིས་དང་། འབྲས་ཚུ་སྐྱི་འཛོགས་སྐྱེ་འབྱེད་
བཅས་ཕུལ།

མོད་རྒྱ་གསུམ་པའི་ནང་དུས་སྟོན་ཚུ་མཛད་རྒྱུད་ལྷན་དུ་འབྱེད་ཚོས་སུ་ཕེབས་

སྐབས་སྲུང་སྲོལ་ལ་དགོ་འདུན་ཚང་མ་ལྟ་ས་ཡས་མས་དང། གཞན་ཡང་ཚོས་
 འགྲིམས་ཁག་ལ་ཞབས་ཐང་དུ་ཕེབས་སྐབས་རྐང་བཞོད་དགོས་ཀྱང། བད་གཙང་
 དང། ཚོགས་ཆེན་སྐྱུལ་སྐྱུ་རྣམས་ཀྱིས་ལས་སྡེར་གནང་བ་ཞུས་ན་ཉ་གནང་སྐོབ་
 སྲོལ་ལྟར་མཛད་དེ་ཆིབས་སྐོབ་ཏུ་ཕེབས། འོན་ཀྱང་དབྱིད་ཚོས་ཀྱི་གདིང་རྒྱལ་
 ཉིན་གྲུ་ཁང་དང་ཐག་ཉེའི་མཚམས་དགོ་བསྐོས་ནས་སྐོས་སྡེ་དང་བཅས་དགོ་འདུན་
 རྣམས་དང་སྟན་ཅིག་སྐྱུ་རྒྱལ་ཏུ་ཤོག་ཀ་ཡི། ལྷུང་བཞེད། གདིང་བ། སྐྱུ་ལྷན་མཚོད་
 ཞལ་རྒྱུད་པོར་ཞེས་ཁ་ཞེང་མཐོ་གང་ཅམ་ཡོད་པའི་ཤིང་པོར། གསོལ་ཞིབ་ཚོགས་
 ཁྲལ་བཅས་བསྐྱམས་ཏེ་ཞི་དུལ་བག་ཡོད་ཀྱི་ངང་ཚུལ་འཕགས་པ་རྟ་སྐུལ་ལ་འགྲུབ་
 བ་ལྟ་བུའི་སྐོ་ནས་འདུ་ཁང་གི་སྐོ་མཚོར་མདུན་དུ་ཕེབས། དེར་དགོ་བསྐོས་ནས་
 རྒྱ་མདའི་ཚོས་སྐོ་ག་གི་ལོ་རྒྱུས་སོགས་དལ་བུའི་སྐོ་ནས་སྐྱོར་ཐེན་རྗེས་ཞབས་
 རྗེན་པར་ཚང་མ་འདུ་ཁང་དུ་ཕེབས་ཏེ་གདིང་རྒྱལ་ཐེན་རྗེས་སྐྱུང་ཡང་རྩོག་ཅམ་དུ་
 ཕེབས།

དེ་ནས་ཚོས་གོས་དང། ལྷ་གམ་སོགས་བཞེས་ཏེ་ནང་དུ་ཕེབས། གདོང་
 གལ་ཀྱི་གཡས་སྐོགས་མཚོད་གཤོམས་གལ་དུ་བཞུགས། དགོ་འདུན་རྣམས་དང་
 ལྟན་ཅིག་གསོལ་ཚོགས་སུ་ཞལ་འདོན་ཀྱི་རིམ་པ་རྣམས་གྲུབ་རྗེས་དགོ་འདུན་
 རྣམས་ཁང་ཚན་སོ་སོའི་ཚོགས་ཡུལ་དུ་ཕེབས་བ་ན། ལྷ་མང་ནས་གསྐྱིག་ཞུས་པ་
 ལྟར་རྒྱུད་ཁང་དང་ཐག་ཉེ་ལོ་སེམས་དཔའི་གཞིས་ཁང་མཁའ་སྐོན་ཞེས་པར་སྐྱོད་
 བཞུགས་མཛད། གསར་ཞུགས་དགོ་བཤེས་རྣམས་ནས་ཚོས་སྐོ་ག་ཆེ་ཁག་ལ་ཉིན་
 གསུམ་རིང་དམ་བཅའ་འདོག་སྲོལ་ལྟར་ས་རུབ་ཅམ་ནས་ཚོས་དུར་ཕེབས་ཏེ་རིན་

མོ་ཆེ་མཚོག་དམ་བཅང་བཞུགས་པ་ལ་དགོ་བཤེས་བཤེས་བ་རྣམས་ནས་བཏོ་སྦྱང་
ལྷན།

མཚོན་མོ་རྒྱ་ཚོད་བཅུ་པ་ཅམ་ལ་དགོ་འདུན་རྣམས་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་སེང་
གཏེ་ཉལ་སྤྲུབས་ཀྱིས་གཟིམས། ཞོགས་པ་ཐོ་རེངས་ཚང་མ་སྐྱུ་བཞེངས་ཀྱིས་ཆབ་
གསང་དུ་མེབས་ཟེན་རྗེས་སྤྲིག་བ་ཉིན་པར་བསགས་པ་རྣམས་དགོང་མོ་ཉལ་ཁར་
བཤགས་པ་དང་། དགོང་མོ་བསགས་པ་རྣམས་ཡར་ལངས་མ་ཐག་བཤགས་ཏེ་
སྤྲིག་ལྷུང་དང་། ཞག་ཏུ་མི་འགོགས་པའི་སྡོན་གྱི་དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་ཐར་དང་
མ་ཐུན་པར་འདུ་ཁང་གི་མདུན་དུ་སྐྱུ་ལྷན་གང་མང་དང་འབྲེལ་ལྷུང་བཤགས་ལན་
གསུམ་དང་། དེ་རྗེས་དགོ་སྤོང་གི་དུས་རྒྱུན་གསུངས་ཏེ་འདུ་ཁང་དུ་མེབས། གསང་
འདུས་ཀྱི་བདག་བསྐྱེད་སོགས་ཞལ་འདོན་རྣམས་ལྷན་དུ་གསུངས། ཉིན་གསུམ་
པ་ནས་བཟུང་ཞོགས་ཚོགས་ལོལ་རྗེས་ཚོས་དུར་སེར་གྲེས་ལྷ་བ་དགོ་བཤེས་
ཡེ་ཤེས་ཞེས་བ་དེ་དང་། ཉིད་ཀྱི་ཅ་བའི་ཡོངས་འཛིན་འབྲས་སློབ་སྦྱང་ཉལ་རེ་དགོ་
བཤེས་མོ་ཡག་རིན་མོ་ཆེ་སོགས་ཀྱིས་དབུས་པའི་འདུས་མང་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་
མཁན་རིན་མོ་ཆེ་མི་ཉལ་ཡེ་ཤེས་དབང་ལྷན་གྱི་དྲུང་ནས་རྒྱུད་སྤོད་ཀྱི་ཡིག་ཆ་རྗེ་
བཙུན་གྲུབ་དགའ་དོན་གྲུབ་ཀྱི་གསུང་གསང་འདུས་རྒྱུད་ལེག་གི་དབུ་བཟུང་བཅི་
བཞག་ཉིན་གྲུང་དགྲུང་ཚིགས་མང་ཇ་ལོལ་རྗེས་རྣམས་ལོལ་དོན་དུ་གཉེར་བ་རྣམས་
ཀྱི་སོབ་བྱ་མཐར་ཐུག་འབྲས་དུ་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་སའི་གཞུགས་སྐྱེའི་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱ་
རྒྱུན་མོང་མ་ཡིན་པ་སྐྱུ་ལུས་བསྐྱུབ་ཚུལ་ཅལ་དུ་བཏོན་པ་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་སོ་དཔལ་
གསང་བ་འདུས་པའི་ཅ་རྒྱུད་ལེ་ཏུ་བཅུ་བདུན་གྱི་བདག་ཉིད་ཅན་དང་། དེ་ཉིད་ལ་

མཐའ་དུག་དང་ཚུལ་བཞིའི་རྒྱ་ས་བཏབ་པའི་དགོངས་དོན་རྣམས་གསལ་བར་སྟོན་
བ་དཔལ་ལྷན་སྐྱབ་བ་གྲགས་པས་མཛད་པའི་འགྲེལ་བ་སྟོན་གསལ།

དེ་ལ་འཇམ་མགོན་ཙཱ་ཁ་བ་ཆེན་པོས་དཀའ་གནད་རྣམས་མཆོག་གི་སྟོན་ས་
གསལ་བར་མཛད་པའི་མཆོན་སུ་མཐའ་དཔྱོད་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་གྲུ། ས་བཅད་བསྐྱུ་
དོན་བཅས་འགྲེལ་བ་བཞི་སྟུགས་པའི་བཤད་བ་ཉིན་བསྐྱེད་ནས་གསལ། དགོང་མོ་
ཚོས་རྩལ་དགེ་འདུན་རྣམས་ཀྱིས་གསལ་འདུས་ཅ་རྒྱུད་གསུང་སྐབས་སྟོན་པེབས་
གི་རྒྱུད་དོན་ལ་དབྱུང་བ་ཞིབ་མོར་མཛད། གནས་དེར་རྒྱུད་བྲུ་གསལ་ཞུགས་ཤིག་
ལ་གཏུག་འདྲེ་ཞོག་བརྒྱམས་ཀྱིས་གཞོན་འཆེ་ཡང་ཡང་གྲེད་པར་ཐབས་གཞན་གང་
གིས་ཀྱང་མ་མན་བ་ན། འགའ་ཞིག་གི་སྟོན་སྟོན་ལྟར་གྱི་རིན་པོ་ཆེའི་མདུན་ནས་
བདུག་རྩས་ཞུས་ཏེ་བདུག་རྩས་བདུག་ཟིན་རྩེས་སྐྱར་ཡང་འདྲེ་ཞོག་ཞུགས་མ་སྐབ་
བ་འདྲེ་ཅེས་བཤད་སྟོས་མཆིས།

དཔྱིད་ཚོས་གྲོལ་ནས་རྗེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གདན་ས་སུན་མོང་མ་ཡིན་བ་
འགྲོག་རི་བོ་ཆེ་དགེ་ལྷན་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་གྲིང་དུ་རྒྱུད་བྲུ་རྣམས་དང་སྟོན་ཅིག་ཏུ་
ཚོགས་ལ་པེབས་ཏེ་གསན་བསམ་མཛད། ཚོགས་ཚོས་གི་བར་ལ་སྐྱར་སྟོན་ལྟར་
ཐོབ་ཞོངས་དགའ་ཤར་སྟོན་པ་ཁང་ཆོན་གི་ཡང་ཐོག་ཏུ་ཁང་ཆོན་ནས་བྲུ་སྐྱིག་ཞུས་
བ་སྟར་བཞུགས། ཉིན་གཉིས་པར་རྒྱུད་སྟོན་སུ་ཁང་ཁང་ཆོན་གི་བྲུ་མང་དང་སྟོན་
ཅིག་ཏུ་ཡངས་བ་ཅན་དུ་པེབས། རྗེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་སྐུ་གཏུང་བ་མ་ཏོག་གི་
མདུན་སྐུ་བྲུག་སྟོན་དུ་འགྲོ་བའི་སྟོན་སྟོན་སྟོན་ཤམ་དང་། དངོས་བཤམས་ཡིད་སྐྱུལ་
གི་མཚོན་སྟོན་དཔག་ཏུ་མེད་བ་སྟོས། ཉིན་རྗེས་མ་རྣམས་སུ་ཡང་སྐུ་གཏུང་རིན་

སོ་ཆེའི་མདུན་དུ་ཡང་ཡང་ཐེབས་ཏེ་སྐྱུ་ལྷུག་དང་། རྫོང་པ་སོགས་མཛད་དེ་རྒྱད་
སྡེ་རྒྱ་མཚོར་གསལ་བསམ་སྒོམ་པ་མཐར་སོན་པའི་ཐུགས་སྒོམ་ནན་ཏན་བསྐྱེད་སྤྱོད་
གཞན་ཡང་སྐབ་དབང་ཚུལ་ཁྲིམས་མ་སོགས་ཡངས་པ་ཅན་དང་། ཚོགས་ཆེན་འདུ་
ཁང་། འཕར་བྱང་གྲུ་ཚང་གཉིས་ཀྱི་རྟེན་གཙོ་རྣམས་ལ་སྙན་འཕྲིན་དང་འབྲེལ་མཚོན་
འབྲེལ་། ཚོགས་ཆེན་དང་། གྲུ་ཚང་གཉིས། རྫོང་པ་ཁང་ཚོན་སོགས་ལ་མང་འབྲེད་
བསྐྱེད་བཀའ་རྒྱ་ཆེར་མཛད། གནལ་ས་ཆེན་པོའི་ཁོར་ལུག་གི་རྫོང་ལ་ཐེབས་ཏེ་
རང་ཕྱོད་དུ་གྲགས་པ་རྣམས་ལ་ཐུགས་ཞིབ་ནན་ཏན་མཛད།

ཡང་དུས་རབས་བདུན་པའི་ནང་འདི་ག་རྟེན་དབང་སྐྱུག་རྒྱལ་པོའི་ཚུལ་
བཟུང་བ་བོད་རྗེ་སོ་གསུམ་པ་སྲོང་བཙན་སྐམ་པོ་མང་པོས་བཀའ་བཀུར་བའི་ཁྲི་གསོལ་
གནང་ལུལ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚོན་གྱིས་དབང་བསྐྱེད་རི་ཞེས་གྲགས་པའི་རི་ཅེར་
ཐེབས་ཏེ་དར་སྤེད་དང་། མཚོག་དམན་གྱི་མགོན་ལ་བསངས་ཀྱི་མཚོན་སྤྱིན་གྱིས་
ཚེམས་པར་མཛད། དེ་ནས་སྐྱ་སར་ཕྱིར་ཐེབས་ཀྱིས་ཉིན་འགས་གཟིམ་འགག་ཏུ་
སྡོད་བཞུགས་གནང་། སྐར་ཡང་རྩ་ཆེར་ཚོས་ཐོག་དང་། དེ་ནས་བོད་རྒྱ་བདུན་པའི་
མཚུགས་པོ་རང་ཚོས་ཐོག་ལ་ཐེབས། དེར་ཡང་དགོང་མོ་དམ་བཙན་བཞུགས་པ་ལ་
སེ་ར་བྱེས་སྐྱེད་ཀྱི་སྐོབ་གཉེར་དྲག་གསུམ་རྣམས་ཀྱིས་བསྐོ་སྤྲོད་ཞུས། ཚོགས་ཚོས་
ལ་ཐེབས་རྒྱ་དང་། གཞན་ཡང་གནས་གཟིགས། ཚོགས་ཆེན་དང་གྲུ་ཚང་ཁག་ཐོབ་
ཁྲུངས་ཁང་ཚོན་སོགས་ལ་བསྐྱེད་བཀའ་མང་ཟ། སྐྱུ་འབྲེད་བཙན་དགའ་སྤྱན་དང་
མཚོངས་པར་མཛད།

བོད་རྒྱ་བདུན་པའི་ཚོས་བཙན་སྐམ་པོ་ཆེས་རྒྱལ་པོར་བཙན་སྐམ་པོ་དང་། ལྷུ་

སའི་དབང་ཕྱག་མཚོ་སྐྱེས་དོན་། མཉམ་མེད་དོ་སོ་ཆེན་སོ་ཡབ་སྐུ་སོགས་གསལ་
 རྟེན་གྱི་མཁས་པ་དང་གྲུབ་སའི་སྐྱེས་ཆེན་དམ་པ་དུ་མས་ཞབས་ཀྱིས་བཅགས་ཏེ་
 གྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་སའི་གནས་ཁྲད་སར་ཅན་བྲག་ཡེར་སར་རྒྱད་སའི་དགོ་འདུན་
 རྣམས་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་དབྱར་སྤི་མའི་ཞལ་བཞེས་མཛད། མཁན་རིན་པོ་ཆེའི་བྱང་
 རས་འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚོས་སྐྱེའི་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱ་སྤུན་མོང་མ་ཡིན་པ་འོད་
 གསལ་ཅུལ་དུ་བཏོན་ནས་འཆད་པ། དཔལ་འཁོར་ལོ་སྤོམ་སའི་བསྐྱུས་རྒྱུད་ལེའུ་
 ང་གཅིག་གི་བདག་ཉིད་ཅན་དང་། དེའི་འགྲེལ་པ་འཇམ་མགོན་ཚོང་ཁ་པ་ཆེན་སོས་
 མཛད་སའི་སྐྱེས་དོན་ཀུན་གསལ། ས་བཅད་བསྐྱུས་དོན་བཅས་གསུམ་སྐྱགས་སའི་
 བཤད་ལུང་གསལ། མཚོད་གཡོག་གི་གྲལ་ནས་ཐིག་རྩལ་ཚོན་གཏོར་བཅོ་སོགས་
 མཁས་གསུ་སྤུ་སོན་པ་ཨ་མདོ་ཁང་ཚོན་གྱི་སྐྱགས་རམས་པ་ལྷོ་བཟང་ཉི་མའི་བྱང་
 རས་གསང་བ་དེ་འཛིགས་གསུམ་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་། ལས་བཞིའི་སྤྱིན་སྲེག་
 སོགས་ཀྱི་ཐིག་སྐྱུངས་སར་མཛད། ལྷན་ལྷོ་བཟང་ཉི་མ་གསོལ་ཇ་ལ་མཉེས་པོ་ཡོད་
 ཐོས་ལ་བཏེན་ཐིག་སྐྱོང་སྐབས་གསོལ་ཇ་གང་སོ་གཟབ་དེས་སྤུལ་བ་ཡིན་ཞེས་
 རྗེས་སོར་གསུངས།

ཨ་མདོ་ཁང་ཚོན་གྱི་མཚོད་གཡོག་པ་ཚུལ་གྲིམས་ཀྱི་བྱང་རྣམ་དཀྱིལ་འཁོར་
 ལྷོས་བསྐྱངས་ཀྱི་སྐོར་ཡང་ཕྱག་བསྟར་ཏེ་དཀྱིས་སྤྱིན་བར་སྐྱུངས། ཐིག་ཆེན་ཞེས་
 ཉིན་གསུམ་གྱི་རིང་མཁན་སྐྱེས་གཉིས་ནས་དཀྱིལ་འཁོར་རྣམས་ཀྱི་ཐིག་དང་། རྩལ་
 ཚོན་གྱི་འགྲོ་སྟངས། ལྷོས་བསྐྱངས་བཞེངས་ཚུལ། མཚོན་དོན་སྐོར་བཅས་རྒྱགས་
 བཞེས་སྐབས་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཆེད་གཉེར་གྱིས་བྱི་བ་གང་བཏོད་རྣམས་ལ་གསུང་ལན་

དབྱིས་ཕྱིན་པར་མཛད། སྐབས་འགར་མ་སྟོན་ཆོས་ཀྱི་འབྲུང་གནས་ཀྱིས་བཞེངས་
པའི་བྱམས་ཆེན། རིག་འཛིན་ཀྱི་མ་རས་བཞེངས་པའི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ། ཨོ་རྒྱལ་
སངས་རྒྱལ་གཉིས་པའི་གཟིམ་ཕྱག་ལྷ་བ་ཕྱག་སོགས་ལྟ་ཁང་རྣམས་ལ་གནས་
གཟིགས་དང་། མཚོན་འབྲུལ། ཡེར་བ་སྲུ་ཚང་ལ་བསྟེན་བཀུར་མང་ཇ་སྐྱེ་འབྱེད་
སོགས་གནང་།

པོད་ལྷ་བརྒྱུད་པའི་ཆོས་སྲུལ་ཅུ་ཉིན་དགག་དབྱེ་གནང་སྟེ་མར་ཞོར་སྐར་པ་
རི་ཁྲིད་དུ་བཞུགས་ཞག་ཁ་ཤས་གནང་། དེ་ནས་སྤར་ཡང་ལྷ་སར་སྟོན་ཆོས་དང་
གཉིས། ཅེ་ཆོས་ཐོག་དགའ་ལྡན་དགུན་ཆོས། འབྲས་སྤངས་ཆོས་ཐོག་བཅས་ལ་
རིམ་ཀྱིས་ཐེབས། ལོ་གཅིག་རིང་ཆོས་ཐོག་ལྡན་བསྐོར་བྱེད་མཁན་དགོ་བཤེས་
རྣམས་ལ་ཆོས་གྲོགས་ཞེས་ཏུ་ཅང་མཉེས་པོ་གནང་སྟེ། ལྷུང་སྲུ་སོ་སོའི་གདན་སར་
ལྷུང་པ་ཆོས་ཐོག་ལ་ཐེབས་སྐབས་ཆོས་གྲོགས་རྣམས་ལ་གསོལ་ཚིགས་འབྲུལ་
སོལ་ལྟར་འབྲས་སྤངས་སུ་ཉིན་གཅིག་ཆོས་གྲོགས་དགོ་བཤེས་རྣམས་གདན་ལྷན་
ཀྱིས་གསོལ་ཚིགས་རྒྱལ་བཤོམས་ལྡན་བཞེས་དང་། རང་ཉམས་མ་བཅོས་ལྷུག་
པར་གྲོལ་བའི་བཀའ་མཚིད་ཀྱི་ངང་དུ་འབྲུམས། ལོ་སར་རྗེས་སྟོན་ལམ་ཆེན་མོའི་
སྐབས་དགུང་ཆིགས་མང་ཇ་སོགས་ལ་ཐེབས་སྐབས་མ་གཏོགས་ལྷ་བྱང་དུ་གཏན་
བཞུགས་ཀྱིས་དགོང་མོ་སྐལ་བཟང་ཁུམས་དུ་ཆེན་མོར་དགོ་བཤེས་ལྷ་རམས་པ་
ཕྱག་དཔེ་ལེགས་གས་རྣམས་ལ་མཛོད་འདུལ་གང་དུང་ལས་བཅུམས་པའི་བསྐོ་
སྤེང་ཡང་ཡང་མཛད།

ཆོས་ཉེར་བཞི་ཉིན་སྟོན་ལམ་གཏོར་རྒྱག་ཆེན་མོའི་གཏོར་རྒྱལ་ལྷ་མིའི་དམག་

ཚོགས་ཀྱི་རུ་འབྲེན་སོགས་ལ་སྤྱད་ཞིབ་དང་འབྲེལ་བསྟན་འགྲོའི་བདེ་སྲིད་ལ་
 ལོག་པར་འཁྲུ་བའི་ལོག་སློན་ཅན་ཀུན་གྱི་བསམ་སློང་དན་གཤོམས་ཅི་མཆིས་
 རྗེས་མེད་དུ་ཞི་བའི་སྤྱད་པ་དམིགས་ཀྱང་མཛད། ཚོས་ཉེར་ལྗེའི་ཞོགས་པར་མ་
 འོངས་པར་རྣམ་འབྲེན་ལྟ་བུའི་བསྟན་པའི་ཉིན་གཤེད་འཆར་སྐབས་འཁོར་གྱི་ཐོག་
 མར་སྐྱེས་ནས་སློའི་བརྗོད་པ་ལྟེ་སྤྱི་བུ་གསུང་གི་བདུད་ཅིའི་བཅུད་ཀྱིས་སྐལ་
 བཟང་བྱང་བའི་ལྷ་ཚོགས་ཚིམ་པར་འགྱུར་བའི་དགའ་སློན་རྟེན་འབྲེལ་བསྐྱེད་ཆེད་
 རྗེ་བཅུན་བྱམས་པ་མཐོན་པོའི་སྤྲང་བརྟན་ཤིང་རྟེའི་སྤྲང་དུ་བསྐྱོར་ལམ་བར་མར་
 གདན་འབྲེན་བྱ་སྐབས་ཀྱང་ཆེད་ལེབས་ཀྱིས་སྤྱད་སློན་དང་། དེ་རྗེས་གནའ་སོལ་
 རྗེ་གདང་། རྗོ་འགྲོགས། བར་རྟེད་དང་། མི་རྒྱུགས་ཀྱི་འགྲན་བསྟུར་སོགས་ལ་དགྲེས་
 གཞིགས་མཛད། བཅོ་ལྟ་མཚོད་པའི་སྐབས་བལ་པོ་སྤྱ་ཉིག་ཞེས་པའི་ཚོང་ཁང་
 དུ་ལེབས་ཉེ་དེ་ནས་མཚོད་པར་སྤྱད་ཞིབ་གནང་། ཡང་ཉིན་གཅིག་དགེ་གཤོག་
 ཞིག་གིས་གདན་དངས་ཉེ་སྐོར་ལམ་དུ་ཆེད་ལེབས་ཀྱིས་མཚོད་པ་ཚོང་མར་སྤྱད་
 ཞིབ་གནང་བ་དང་། དགའ་ལྡན་དར་ཆེན་དང་། ཤར་སྐྱ་རེངས་དར་ཆེན་སྐོར་སྐབས་
 ལེབས་པ་སོགས་སྐྱ་གཞོན་རུའི་སྐབས་དེ་འདྲའི་གཞིགས་མོ་ལ་མཉེས་པོ་ཡོད་ཚུལ་
 རོས།

ཤིང་གྲང་མོའི་རྒྱ་བ་གཉིས་པའི་མཁུག་ཏུ་བཀའ་གདམས་རྙིང་མའི་བསྟན་པ་
 དར་རྒྱས་སྐབས་དགའ་སྐྱོར་རྣམས་གསུམ། བདེ་གསང་གྲང་གསུམ་སྟེ། དབྱུང་གི་
 གདན་ས་ཆེན་པོ་རྣམས་ཅིས་ཡོངས་སུ་བྲགས་པའི་ནང་ཚན་སྐྱོར་མོ་སྤང་གི་ཚོས་
 ལྡང་རྒྱུད་པའི་ཚོས་རོག་ཚོགས་སྐོལ་ལྟར་ལེབས། མཐུན་པོའི་དྲང་ནས་སྤྱོད་བཅི་

བཞག་གི་རྒྱ་རྒྱུད་འགྲེལ་གྱི་འཆད་ཉན་གསལ་བྱ། དགོང་མོ་རྒྱུད་གཞུང་ལ་ཕེབས་
རྒྱ་སོགས་ཆོས་ཐོག་སྐོར་མཁན་དག་གི་ཕེས་གཞན་ཞུས་དང་མཐུན་པར་མཛད།

དུས་རབས་བཅུ་བཞི་པའི་ནང་དེ་གའི་ཆོགས་ཆེན་འདུ་ཁང་དུ་དགེ་འདུན་
ཞུས་གིས་ཤེས་སྤྱིང་གསུང་སྐབས་མེ་ཚོང་ཁ་བས་སྟོང་ཉིད་བཞི་སྐོར་གྱི་དོན་ལ་
ཐུགས་མཉམ་པར་བཞག་པས་ཆོགས་གྲོལ་བ་མ་མཐུན་པ་དེར་ལུས་པས་ཉིང་
འཛིན་ཀ་བ་ཞེས་གྲགས་པ་ཉིད་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པ་ཆེན་པོའི་གསེར་སྟོང་གི་ནང་ཉེན་
དུ་གདན་བྲངས་པའི་ལུས་སོགས་གནས་ཉེན་ཁྲུང་པར་ཅན་ཞུས་ལ་ཞིབ་མཛུགས་
མཚོད་འདུལ། སྐོར་མོ་ལུང་ཆོས་སྒྲིའི་དགེ་འདུན་ཞུས་ལ་ཡང་བསྐྱེད་བཀུར་
མཛད། དེ་མཚུངས་གཞོང་པ་ལྷ་ཚུ་ཞེས་དུས་རབས་བཅུ་དའི་ནང་སྟོབ་དཔོན་
རིན་པོ་ཆེས་རྩེ་འཕྲུལ་གྱིས་ཚུ་གསལ་དུ་བཏོན་པར་གྲགས་པ་དེར་བྱོན་ཏེ་ཉ་ཞུས་
ལ་ཐས་སྐྱེན་གྱིས་ཆོམ་པར་མཛད།

དེ་ལྟར་རྒྱུད་པའི་ཆོས་འགྲིམས་ལོ་གཅིག་གི་རིང་ཆོགས་ཆོས་སུ་ཕེབས་རྒྱ་
སོགས་གང་ཅིར་རྒྱུད་བྲལ་ཞུས་གིས་བཞགས་བརྗོད་གྱི་མེ་ཏོག་འཛོར་བའི་ལུས་དུ་
གྲུང། གཙོ་པོར་རྒྱུད་དོན་ལ་དྲི་མ་མེད་པའི་རིགས་པས་དབྱུང་པ་ཞིབ་མོར་མཛད་
ཅིང་། ཞར་ལ་གསང་བའི་འཛིགས་གསུམ་གྱི་བདག་མདུན་ལུས་གསུམ། ཆོས་སྐྱོང་
ཞུས་གྱི་བསྐྱང་གསོ། གཏོར་ཆེན་རབ་གནས་སོགས་བྲལ་ཆོང་གི་ཆོག་ལུག་ལེན་
སོགས་ལ་སྐྱེད་པ་དབྱིས་བྱིན་པར་མཛད།

ཕྱི་ལོ་ ༡༧༣༥ ལོ་དམིང་གྲང་ལོར་རྒྱུད་སྟོང་དུ་ཐུགས་གྱི་དམ་བཅའ་འཛོག་
མཁན་དག་གི་ཕེས་ལྷ་རམས་པ་ཞུས་ལོར་སྤྱིང་དུ་བཅར་དགོས་པ་མཁན་པོ་

བརྒྱད་བཅུ་ཤོ་འཁྱོར་བ་ལྟར་ནོར་གླིང་དུ་ཚོད་རྒྱ་གསུམ་ལ་ཕེབས། དགའ་ལྷན་ཁི་རིན་
པོ་ཆེ་དང་། ཤར་བྱང་གི་ཚོས་རྗེ་རྣམ་གཉིས་སོགས་ཚོད་དཔང་རྣམས་ལྷན་འཛོམས་
སར་ཐོག་མར་རིན་པོ་ཆེ་དམ་བཅར་བཞུགས་པ་ལ་རིམ་བཞིན་རྣམ་འགྲེལ། བར་
ཕྱིན། དབུ་ལ། འདུལ་བ། མཛོད། སྒྲགས་ཀྱི་སྐོར་བཅས་ཉེ་གཞུང་ཆེན་ལྷན་ལ་དགོ་
བཤེས་གཉིས་རེས་བསྐོ་སྐོང་ཞུས། དེ་ནས་དགོ་བཤེས་གཞན་རྣམས་དམ་བཅར་
བསྐྱད་པ་ལ་རིན་པོ་ཆེས་གཞུང་གང་འཁེལ་དེ་དང་དེའི་བྱི་བ་མཛད།

དེ་ལྟར་ཚོད་རྒྱ་གསུམ་ལ་ཕེབས་པའི་བྱུང་འགྲུས་སུ་དམ་བ་འདི་ཉིད་ཨང་རིམ་
དང་པོར་ཕེབས་པས་ལོ་དེ་རང་ལ་སྒྲགས་ཀྱི་དམ་བཅའ་འཛོག་གནང་མཛད་དགོས་
བ་ལྟར་བཏུ་ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་པས་མཛད་པའི་གསང་འདུལ་ལྗོགས་རིམ་
ཀྱི་ཕྱིད་ཚམ་དང་། རྒྱད་སྟོད་ལེ་ཀ་ཡང་སྒྲགས་འཛིན་གནང་སྟེ་རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་
པོས་མཛད་པའི་སྒྲགས་རིམ་ཆེན་མོ། ལྗོགས་རིམ་རིམ་ལྡེ་གསལ་སྟོན་སོགས་
རྒྱ་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་བྱུང་པའི་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་དུ་མ་ཞིག་གིས་མཛད་པའི་
འགྲེལ་པ་འགྲེལ་བ་ཤད་དང་སྒྲགས་ཉེ་རྒྱད་སྟེ་བཞི་ཀའི་སྐོར་ལ་སྦྱངས་པ་ལྷག་པར་
མཛད།

ཡོངས་པར་དབྱུང་གནས་སྐབས་པོད་རྒྱ་བརྒྱད་པའི་ཆེས་ཉེར་ལྷ་ཉིན་དབྱུང་
ཆོགས་མང་རང་ཕེབས་ཉེ་གཞོན་གྲལ་གཡོན་པའི་གྲལ་མགོར་རྒྱ་མ་དབུ་མཛད་དང་
ཞལ་སྟོད་དུ་བཞུགས། བྱང་འཕེན་ནས་རྗེ་ཀུན་དགའ་དོན་བྱུང་ཀྱི་གསོལ་འདེབས་
དབུ་བརྒྱལ་ཞུས་པ་ལྟར་ལྷན་གསུངས་ཐེན་རྗེས་ཚང་མས་རི་དྲུགས་སྐྱེ་བ་ཆགས་
པ་ལྟར་དགའ་དད་སྟོོ་གསུམ་ཀྱི་ངང་ནས་གསན་བཞིན་དུ་བཞུགས་པར་སྟོན་ཅིང་

གོང་མའི་མངལ་ཁར་ཕེབས་སྐབས་ཤིག་ལ་དགེ་བསྐྱོས་གྲུལ་མཚམས་སུ་སྐྱེ་བས་
བས་དགོངས་པ་ལྷ་འགའ་ཆེ་མེན་བཀའ་སློབ་ལྷ་གནང་ལ། ལྗེལ་མཚོག་སྐྱ་གོང་
མས། དགེ་བསྐྱོས་ངེས་པར་དུ་གནང་དགོས། རྒྱུད་པའི་སྤྲིག་ཁྲིམས་འགོ་སྟངས་
ཚང་མ་སློངས་རྒྱས་ཡོད་ཡག་པོ་བཟོ་དགོས། རྗེས་སུ་རྒྱུད་པའི་སྐྱ་མ་མཁལ་པོ་
རིམ་བཞིན་གནང་དགོས་ཀྱི་ངེད་ཅེས་བཀའ་བསྩལ།

མངལ་ཁ་གཞན་ཞིག་གི་སྐབས་སུ། ལྗེལ་མཚོག་སྐྱ་གོང་མས། བར་ལམ་
དབྱར་གནས་སྐབས་སུ་སོ་ཐར་གྱི་མདོ་རྒྱས་པ་དེ་ངེས་པར་འདོན་དགོས་པའི་ལམ་
སོལ་བཏོད་པ་ཡིན། མདོ་རྒྱས་པ་མ་བཏོན་ན། རྣམ་ཀུན་ཡང་ངོ་མར་ངོའི་གསོ་སྦྱང་
སྐབས་སྐྱེད་གཞི་མ་གཏོགས་པམ་པ་མན་ཐོས་བསྒྲག་མངོད་དེ། དེ་དག་ལྷོ་བ་ལྟེད་
ལྟེད་ཀྱི་སོ་སོར་ཐར་པའི་མདོ་འདོན་པ་ལས་འབྱུང་བས་སྤར་གསན་བའམ། ལྷིས་
ཀྱང་གསན་པར་འབྱུང་རོ། །ཞེས་པ་སྤར་ཡང་མ་གསན་ལ་ལྷིས་ཀྱང་གསན་པར་མི་
འབྱུང་རོ། །ཞེས་ཟེར་དགོས་གྲུབས་ལྟེད་ཀྱི་འདུག་ཅེས་བཀའ་གནང་ཚུལ་གསུངས་
པ་ཐོས།

ལར་ལྗེལ་དབང་འདི་ཉིད་ནས་ཆབ་སྲིད་མངོད་རྒྱ་དང་། ཚོས་ཀྱི་སྐྱོས་
དམ་ཚིག་ལ་ཐུགས་གཉན་ཆེར་གཟིགས་ནས་གསུང་ཚོས་དེ་ཙམ་ཁྱབ་བཅལ་
གནང་མེད་ཀྱང་། གདན་སའི་སློབ་གཉེར་ལ་དོ་དམ་རྗེས་གཞོན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་
དང་། དགེ་ཚུལ་སློང་གི་བསྐྱབ་སྤྲོམ་འདོག་ཚོག་མཐའ་དབུས་དོན་གཉེར་ཅན་སྟོང་
སྟག་བཅུལ་བར་པོ་ལྟར་གནང་སྟེ་སྤང་ཉོགས་ཀྱི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་རྒྱས་ཐབས་
རྒྱབས་ཆེའི་མངོད་རྗེས་ཆེ། དེ་སྐབས་སྤྲགས་ཀྱི་དམ་བཅའ་ཐུབ་ནས་པོ་གཅིག་

ལས་མ་སོང་ཡང་། ཡང་རིམ་དང་པོར་སོང་གཤིས། སྤྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ རོང་མེ་སྟག་
ལོའི་རྒྱ་བ་བཅུ་པའི་ཆེས་བརྒྱད་ཀྱི་ཞོགས་པར་མཁན་པོ་ནས་རྒྱ་མ་དཀོན་གཉེར་
ཆེད་མངགས་ཀྱིས་དགུན་ཆོས་དགོ་བསྐོས་མཛད་དགོས་ཚུལ་གྱི་བརྗེས་ལྷན་དེ་
འབྲེལ་མཁན་རྒྱ་གཉིས་ཀའི་མདུན་ཆེད་བཅར་སྐབས་སྤྱི་ཚང་གི་སྤྱི་གཞིམས་གཞོན་
སྟོན་སོགས་ཀྱི་སྐོར་སྟོན་ཡངས་སྤྱི་མ་སོང་བ་གནང་དགོས་ཚུལ་ལྟུང་།

དེ་ནས་ཆེས་བཅུ་པའི་ཞོགས་པར་སྐར་ཡང་རྒྱ་མ་དཀོན་གཉེར་གཟིམ་ཤག་ཏུ་
བཅར་ཏེ། སྤྱི་རྒྱལ་སྤྱི་ཚོས། ཤོག་ཀ་ལི། ལྷུང་བཟེད་སོགས་གདན་ལུས་དང་འབྲེལ་
རྒྱ་ཆེའི་མཐོན་པོ་སོང་གདོང་མའི་ལྷ་ཁང་དུ་ཕེབས་ཏེ་དང་ཅས་བཞུགས། ཞོགས་
ཚོགས་ཤོལ་རྗེས་དགོ་བསྐོས་རྙིང་པས་གདན་ལུས་ཀྱིས་མཁན་རྒྱ་གཉིས་ཀའི་
མདུན་ཞབས་སྤྱི་མ་སོང་བ་བཅུ་གསུམ་དང་བཅས་མཛུལ་ཁ་ལྟུང་། དེ་ནས་རིན་པོ་ཆེ་
འདུལ་དུ་ཕེབས། གདོང་གཡུ་དཀྱིལ་ནས་སྤྱི་རྒྱལ་ལན་གསུམ་གནང་རྗེས་སྤྱི་
ནས་གཏོར་ཏེ་སྤྱི་བཅས་རྒྱལ་བའི་སྤྱི་སྤྱི་མཚོད་པའི་སྤྱི་སྤྱི་སྤྱི་བའི་སྤྱི་
དམིགས་མཛད།

མཐོན་པོའི་སྤྱི་ཐང་རིན་པོ་ཆེར་སྤྱི་ཤུལ་ཏེ་དགོ་འདུན་གྱི་སྤྱི་ལུ་ལེགས་
འབྲེལ་ཡོང་བའི་འཕྲིན་ལས་བཅོལ། དེ་ནས་ཇོ་པོ་མི་བསྐྱོད་དེ་རྗེའི་མདུན་སྤྱི་རྒྱལ་
ལན་གསུམ་དང་། སྤྱི་ཤུལ་ལ་ཕེ་བཅས་འབྲེལ་གནང་སོག་སྤྱི་ཞབས་སྤྱི་
གཡས་གཡོན་གཉིས་ཀར་དབུ་གཏུགས་ཀྱིས་སྤྱི་སྤྱི་ལྷན་རིང་མཛད། དེ་ནས་
རྒྱ་མོ་ཆེ་གཞུག་ལག་ཁང་གི་ཡང་སོག་ཏུ་ཕེབས་ནས་དགོ་བསྐོས་རྙིང་པས་འཁར་
རྗེ་ཅིས་སྤྱི་དེ་མཚོམས་འཁར་རྗེ་ལན་གསུམ་བརྗེས། མར་ཕེབས་ནས་དགོ་

བསྐྱོས་ཉིད་པ་ཁྱི་སྟེང་དུ་ཕེབས་པ་ན། རིན་པོ་ཆེས་དགེ་བསྐྱོས་ཀྱི་ཁྱི་སྟེང་དུ་གཤིང་
བ་བརྒྱབ་ཚོག་པ། ལྷ་མོ་ཕྱག་ལ་བཞག་ཚོག་པ། འཕོག་ཐག་འབྱེར་ནས་གྲལ་བསྐྱོར་
དུ་འགོ་ཚོག་པ། ལྷ་མང་ལ་འདི་དང་འདི་ལྟ་བུ་བྱེད་དགོས་ཞེས་སྒྲུང་དོར་བཀོད་ཁྲབ་
བྱེད་ཚོག་པ་སོགས་ཀྱི་གནང་བ་ལུ་གནང་མཛད།

དེ་ནས་རིན་པོ་ཆེ་ཉིད་དགེ་བསྐྱོས་ཀྱི་ཁྱི་སྟེང་དུ་ཕེབས་པ་ན་དགེ་བསྐྱོས་ཉིད་
བས་གྲུས་བ་དང་བཅས་ཉེ་གཤིང་བ་གྲལ་མཚམས་སུ་སློ་ཚོག་པ། ལས་སྣ་ཐོན་
གས་སུ་འགོ་ཚོག་པ་སོགས་གནང་བ་ལུ་ས་པར་དེ་བཞིན་བཤིད་འཕུས་ཀྱི་གནང་བ་
བསྐྱུལ། དེ་ནས་ཁང་ཚན་དགེ་ཚུན་སོ་སོ་ནས་ནད་གནང། ཞག་གནང། ལོ་གནང་
དགོངས་ལུ་སོགས་རྗེ་ཡོད་ཀྱི་དོ་སློང་ལུ་ས། ལྷ་ཚང་གཉེར་བས་ལྷ་ཚང་ལས་བྱེད་
གསར་ཉིད་སོགས་ཀྱི་ཞག་གནང་ལུ་རྒྱ་སོགས་ཟིན་རྗེས་སྒྲ་མ་དགོན་གཉེར་གྱིས་
གདན་ལུ་སྟེ་ཚོས་རྩལ་ཕྱར་ཕེབས་ཉེ་མཁན་པོའི་བཞུགས་ཁྱིམ་སྐོར་བ་ལན་གསུམ་
གནང་ཟིན་རྗེས་འདུ་ཁང་གི་སྐོ་མཚོར་མདུན་ཕེབས་པར། ཡང་སྟེང་ནས་ཚ་རྟིང་གི་
མཁར་རྩ་བརྩུངས། དགེ་འདུན་རྣམས་རྗོ་གཙལ་དུ་ཕེབས་ནས་བཞེངས་ཉེ་བཞུགས་
པར་ཐོག་མར་བྱང་འདེན་ཆེན་མོ་དང། དེ་ནས་ཚུན་རིམ་བཞིན་འདུ་ཁང་དུ་ཕེབས་
རྒྱུར་སྤྲུལ་གཡལས་པའི་བརྗེ་མཛད། ཚང་མ་འདུ་ཁང་དུ་བཞུགས་ཟིན་རྗེས་གྲལ་ཚང་
མར་ཕེབས་ཉེ་རྣམ་སྐྱེད་གི་ཚོས་བདུན་ཀྱི་སྐོ་ནས་ཚུན་གཞོན་གོ་རིམ་ལྟར་བཞུགས་
མིན་སོགས་ལ་སྤྲུལ་ཞིབ་མཛད། གསོལ་རྩ་བཞེས་སྐབས་གདོང་གྲལ་གཉིས་ཀྱི་
དབུས་ནས་སྤྲུལ་ལན་གསུམ་གནང་ཟིན་རྗེས་མང་རྩའི་གནང་བར་འོས་པ་རྣམས་
ལ་གནང་བ་སྤྲུལ་རྗེས་འཛིན་པར་ལུ་ཞེས། ཚ་སིར་བཏང་ཚོག་པ་སོགས་ཀྱི་

ཚུལ་མཚུངས་པར་རྫོགས་སྐད་རྗེ་མཚོར་བརྟུངས་ཏེ་དགེ་འདུན་རྣམས་གཉིད་གྱི་
འོད་གསལ་ལས་བསྐྲངས། ཞོགས་ཚོགས་སྐབས་གསོལ་ཇ་དང་པོ་བཞེས་བྱུང་
མཚམས་གྲལ་ཚང་མར་ཡང་ཡང་ཐེབས་ཏེ་ཞལ་འདོན་གནང་མིན་སོགས་ཐུགས་
ཞིབ་གནང་། གཉིད་ཁྱུག་མཁན་རྣམས་ལ་གཉིད་ལས་སློང་བའི་ཐབས་མཛད། ཚེ་
རྟེན་གྲོལ་རྗེས་ཚོས་རྩེ་རྒྱུད་གྲུང་འཇུག་ནས་ལོ་དགུ་ལ་སོང་བ་རྣམས་སོ་སོའི་
རྫོ་སློམ་དུ་ཐོས་བསམ་མཛད་བཞིན་བཞུགས་འདུག་མིན་སོགས་གཟིགས་ཞིབ་
གནང་།

དེ་ལྟར་པོད་ལྷ་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆེས་བཅུ་ནས་བཟུང་ལོ་ཕྱི་མའི་པོད་ལྷ་
གསུམ་པའི་ཆེས་བཅུ་བར་ལྷ་བ་བཞིའི་རིང་ཚོས་མཚམས་སྐབས་མ་གཏོགས་ཉིན་
མཚན་ཀུན་ཏུ་དགེ་འདུན་རྣམས་དང་འབྲལ་མེད་མཛད་དེ་གྲལ་བསྐྱོར་ཐེབས་རྒྱ་
སོགས་ལ་སྐྱེད་ལ་གཏན་ནས་མེད་པར་སྤྲིག་གིས་གཞོན་སློམ་ལ་ཐུགས་ཁུར་ཆེན་
པོ་བཞེས། བག་མེད་པའི་དབང་གིས་ནང་གིས་དང་འབྲལ་བ་རྣམས་ལ་བཀའ་
བཏོན་དང་། ཐུག་འབེབས་སོགས་འདྲེ་མས་མེད་དུ་གནང་། སྐབས་ཤིག་ལ་མི་ཉག་
ཁང་ཚན་གྱི་གྲ་ཤེས་རབ་རྗེ་རྗེས་ལ་སྐྱེད་ཀྱིས་ཐེན་པ་ཞིག་ལ་ཐུག་འབེབས་
དག་པོ་གནང་བའི་སྐབས་ཀྱིས་ནང་ལས་གྲོལ་བར་བཞེན་རྗེས་སུ་མཛུགས་བཅར་གྱིས་
ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ལྷན་ཚུ་སྐབས་དེ་དག་ཏུ་རྒྱུད་ལ་བཞུགས་མཁན་རྣམས་ནས་
མཐོན་གཅིག་ཏུ་སྐྱེད།

ཡང་སྐབས་ཤིག་ཞང་པོ་ཤིང་གཉིར་མིང་འདོགས་ལ་རུས་སྐལ་ཐེར་བ་ཞིག་
གྲོངས་ནས་འདྲེར་སྐྱེས་ཏེ་མི་མང་པོར་བསྐྱུན་གཅེར་ཅི་ཆེར་བྱུང་སྐབས་རིན་པོ་

ཆེད་སྐྱབས་འཇུག་ཞུས་རྗེས་འདྲེའི་སྐྱེ་བའི་ལས་ལྟོས་ཏེ་འཇམ་ཐེང་དུ་བྱུང་བ་
དང་། འབྲས་སྐྱབས་སུ་དགོ་འདུན་འདུ་འཁོར་སྐྱབས་འཇུག་ས་གནང་བས་དགོ་འདུན་
འཕེལ་རྒྱས་མཛོལ་གསལ་དུ་བྱུང་ལུགས་ཀྱི་རབས་ཚོའི་དག་ནས་སྐྱེད་བཅོས།
དགོ་བསྐྱོས་ཀྱི་མཚན་ཁུར་བཞེས་པའི་ཉིན་མ་མའི་ཞོགས་པར་གསོལ་ཇ་དང་པོ་
བཞེས་སྐྱབས་སྐྱོངས་བ་དང་། བག་མེད་པའི་དབང་གིས་དགོ་འདུན་གྱི་ཕྱགས་
དང་འགལ་རིགས་བྱུང་ཡོད་ཆེ། བཟོད་བཞེས་མཛད་དུ་གསོལ་ཞེས་སྲུང་སྲོལ་
ལྟར་ཚོགས་དབུས་སུ་སྟོན་གསན་གནང་། བྱང་འདྲེན་ནས་དབུ་བསྐྱེལ་གྱི་དགོ་
འདུན་ནམས་ནས་ལྟུང་བཤགས་གསུང་སྐྱབས་གྲུ་མའུ་གས་སྐྱེ་ཕྱག་ལན་མང་
གནང་། ཚ་ཉིང་མ་གྲོལ་གོང་རྒྱུད་ཁང་གི་ཡང་ཐོག་ཏུ་ཚོགས་འདུའི་སར་ལྷ་མ་དབུ་
མཛད་གྱིས་ཁང་ཚན་དགོ་ཀྱན་ནམས་ལ་དགོ་བསྐྱོས་གནང་སྟོལ་གས་ཉེས་རྗེ་བྱུང་
གི་གོ་བསྐྱུར་སྐྱབས་ཚང་མས་འགྲན་ལྷ་དང་བལ་བ་བྱུང་ཚུལ་ཞུས་པར། ལྷ་མ་དབུ་
མཛད་ནས་མཇུག་དར་ཨ་ཤེ་ཞིག་ཕྱག་ཏུ་ཕུལ་བ་དང་བཅས་ལེགས་པའི་བསྟོད་
བཀའ་སྐྱོད་ཀྱི་ཆེད་བསྐྱབས། །

རྗེ་པོ་ལོངས་སྤྱོད་ལ་སྐྱེས་པའི་མཚན་མོ་མཚོག་གིས་མཛད་པ།
ཟབ་ཚོས་རྒྱ་ཆེ་གསན་བཞེས་གནང་ཚུལ།

༡༡། །དེ་སྟོན་ལྷ་རྒྱལ་དབང་སྐྱེ་འཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པ་ཆེན་པོ་མཚོག་གིས་
གསན་པའི་དབང་ལྟར་ཞིང་གསུམ་ཆ་ཚང་གང་ཉིད་ཀྱི་ཡོངས་འཛིན་ནམ་གཉིས་
ཀྱི་ཡང་སྐྱེལ་ཕྱར་སྟོག་རིན་པོ་ཆེ་དང་། མྱིང་སྐྱེལ་སྐྱེ་གཉིས་ལ་འབུལ་ཐུབ་རེ་ཡོད་

ཚུལ་དངོས་སུ་མེབས་པ་ལྟར། ལྒྱལ་དབང་མཚོག་གི་བྱང་ནས་གདམས་དག་
 རྣམས་བུམ་པ་གང་ཤོད་ཚུལ་དུ་གསལ་བྱུང་ལྟར་ལོང་། ལྒྱལ་མཚོག་སྐྱོང་
 མཚོས་སྲིད་ཀྱི་མཛད་རྒྱ་ཆེ་བས་སྐབས་སེད་དཀོན་སྐབས་ད་ཕྱིན་གསུང་ཚོས་
 བ་བོད་ཁ་རིན་པོ་ཆེའི་མདུན་ནས་ཞུས་ཞེས་བཀའ་མེབས་པ་ལྟར། དགོ་བསྐྱོས་
 ཀྱི་མཚན་ཁུར་གྲུབ་མཚམས་སྐབས་ཇེ་པ་བོད་ཁ་བས་བདེ་མཚོག་འི་ལ་བུ་ལུས་
 དཀྱིལ་གྱི་དབང་ཁྲིད་གནང་ཉེད་ཡོད་ཚུལ་གསལ་བར་བཅང་ཚོག་བ་ཞེས་སྐབས་
 སེད་ཞུ་བར་ཞབས་སྲི་ཞིག་ཆེད་བརྗོད་སྐབས་གནང་བར་དེ་རིང་སྐྱོན་གྲུབ་ཟེན་ཡང་
 སང་ཉིན་གྱི་རིན་པོ་ཆེ་མེབས་ན་སྐྱོན་བྱུང་དུ་འབྱུང་ལམ་ཞུས་ཚོག་ཅེས་བཀའ་
 མེབས་པ་ལྟར། འབྲུལ་དུ་བཀྱ་ཤིས་ཚོས་གྱིང་དུ་མེབས་པར་སྐྱོད་རིན་པོ་ཆེ་ཉིད་ལ་
 ཆེད་གཉེར་གྱིས་སྐྱོན་བྱུང་དུ་བསྐྱུལ། ཉིན་གྲུང་ཡོལ་ནས་ཚོགས་མང་དང་ལྷན་
 ཅིག་དུ་ལུས་དཀྱིལ་གྱི་བཀའ་དབང་གསལ། དགོང་མོ་ཚུ་ཚོད་བཅུ་བ་ཅམ་ལ་མ་
 གཏོགས་བཀའ་དབང་མ་གྲུབ་ཅིང་། ད་དུང་ཤིས་བརྗོད་སོགས་དབྱངས་རིང་དང་
 རྒྱགས་སིལ་སྐྱན་དགོལ་བ་སོགས་ཏ་ཅང་གི་སྐྱོས་བ་དང་བཅས་ཉེ་མཛད།

དེ་སྐབས་ཨ་མདོ་བཀྱ་ཤིས་འབྲིལ་གྱི་མཁས་དབང་ཅོ་ཞེ་རིན་པོ་ཆེ་ཞེས་པ་
 བོད་ཁ་བས་གཞུང་ཆེན་མང་པོའི་བཤད་རྒྱུན་གསལ་ལུལ་དེ་ཉིད་ཀྱང་གསུང་ཚོས་
 ལ་མེབས། ཁོང་གསལ་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་། བདེ་མཚོག་ལུས་དཀྱིལ་གྱི་དབང་དེ་སྐྱོན་ནས་
 གསལ་བཞེས་གྲུབ་ངེས་ཀྱང་། ལྷ་མ་དོ་ཇེ་འཆང་བདེ་མཚོག་དང་བུན་མོང་མ་ཡིན་
 བ་ཡིན་ཅ་ན་བསྐྱུར་དུ་གསལ་བ་ཡིན་གྱི་རེད་ཅེས་གསུངས། དེ་སྐབས་ཇེ་པ་བོད་ཁ་
 བས་ཚོས་ཞུ་བ་ཚོགས་ཆེན་ལ་སྐྱོན་གནང་ཟེན་ཡང་ཆེད་གཉེར་གྱིས་དམ་པ་འདི་

ལ་སྟོན་པོ་རྒྱལ་དུ་བསྐྱེད་པ་ལོ། རི་སྐྱོད་དུ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པའི་གསུང་སྟོན་གསལ་ལས།

ཚུལ་ཁྲིམས་དག་ཅིང་མཁས་ལ་བསྐྱིན། །

ཤེས་རབ་ལྷན་ཞིང་རྒྱུད་གཅིག་ས། །

ཐོས་ནས་ལེགས་པར་སྟོན་པ་ལོ། །

རིན་ཆེན་ཞེས་བྱའི་གང་ཟག་གོ། །

ཞེས་གསུངས་པ་སྟེ་མཚན་ཉིད་ཐམས་ཅད་ཚང་བའི་རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་བུའི་གདུལ་བྱ་འདི་ལྟ་བུ་ལས་སྟག་པའི་སྟོན་ལྷན་གྱི་སྟོན་པ་རྟེན་པར་དཀའ་བས་དེའི་གནད་གྱིས་ཡིན་པེས། དེ་རྗེས་དུས་རབས་བཙོ་བརྒྱད་པའི་ནང་བདེ་མཚོག་ལུས་དགྱིལ་གྱི་ལམ་རིམ་པ་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་གྲུབ་པའི་གོ་འཕང་མཐོན་པོར་གཤེགས་པ་སྣང་སྐྱེ་ཡེ་ཤེས་བསྟན་པའི་སྟོན་པེས་མཛད་པའི་བསྐྱེད་རིམ་བདེ་ཆེན་གསལ་བའི་སྟོན་པོ། དུས་ལྷིལ་གྱི་མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་དུགས་པོ་བཤད་སྐྱབ་གྲིང་གི་སྐལ་བཟང་མཁས་གྲུབ་བཅ། ཚོས་གྱི་རྗེ་རྗེས་མཛད་པའི་བསྐྱེད་རིམ་ཐབས་གྱི་ཐེག་པའི་གསང་ལས། གྲུབ་པའི་དབང་སྐྱེག་ཀྱིལ་བྱ་ཞབས་ལུགས་གྱི་བཙོམ་ལྷན་འདས་ལའོར་ལོ་སྟོན་པའི་ལུས་དགྱིལ་གྱི་མཛོན་པར་ཉོགས་པ་བདེ་ཆེན་རབ་འཕེལ་ཞེས་བྱ་བ་པ་བོང་ཁ་བ་ཉིད་གྱིས་མཛད་པ་གསུམ་སྐྱགས་པའི་སྟེང་ནས་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་ཉམས་ཁྲིད།

དུས་རབས་བཅུ་བདུན་པའི་ནང་གི་མཁས་གྲུབ་ཡོངས་གྱི་གཙུག་རྒྱན་པཎ་ཆེན་སྟོ་བཟང་ཚོས་གྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་གསུང་བཀའ་རྒྱ་མའི་གསུང་ཀྱི་རིམ་

ལྷའི་རྫོགས་རིམ་ཚིག་ལྟག་དང་། སྐལ་བཟང་མཁས་གྲུབ་ཀྱི་གསུང་ལུས་དཀྱིལ་
 ཀྱི་རྫོགས་རིམ་གྱི་དམར་ཁྲིད། ཉེར་བཞིའི་མཁའ་འགྲོའི་ཐུགས་མཚའ་རྫོག་པར་
 ལྷའ་བ་ལྷ་ལུའི་མཐོང་ལྟ་དམ་ལྡན་གྱི་རྣམ་འགྲོར་བ་ལས་དང་པོ་བའི་ཉམས་ལེན་
 ལ་གཙོ་བོར་རྒྱུར་བ་བཅས་སྒྲགས་པའི་སྟེང་ནས་རྫོགས་རིམ་གྱི་ཉམས་ཁྲིད། རྗེ་
 ཚོང་ཁ་བ་ཆེན་པོའི་གསུང་ཁྲིད་ཡིག་ཡིད་ཆེས་གསུམ་ལྡན་དང་། དེ་ཉོར་ནག་ཚང་
 རྫོང་བཟང་བསྟན་པ་དང་རྒྱས་ཀྱི་ཁྲིད་ཡིག་བཅས་ཀྱི་སྟེང་ནས་བཞུ་ཆེན་ལྷ་རོ་པའི་
 ཐུགས་བརྟན་ཟབ་ལམ་རྒྱ་རོ་ཚོས་དུག་ཅེས་གྲགས་པའི་ཉམས་ཁྲིད། ལུས་སྦྱོར་
 འཇུག་འཁོར་གྱི་ལག་ཁྲིད་དང་བཅས་པ་ཆ་ཚང་གསལ། དགོང་ཞོགས་སོ་སོར་
 ཁྲིད་དམིགས་བསྐྱེད་རྒྱ་སོགས་བརྒྱུད་ལྡན་ལྷ་མ་དམ་པའི་ཐུག་བཞེས་ལྷར་མཛད།
 དེ་རྗེས་དཔེན་ས་སྟན་བརྒྱུད་ཀྱི་གཙོད་དབང་། དུས་རབས་བཙོ་བརྒྱད་པའི་གྲུབ་
 མཚོག་ལྷོ་བཟང་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་གསུང་ཐར་འདོད་དེད་དཔོན་གྱི་འིག་དང་། སྐལ་
 བཟང་མཁས་གྲུབ་ཀྱིས་མཛད་པའི་གཙོད་གཞུང་དགའ་ལྡན་སྐབ་བརྒྱུད་བསྟན་པའི་
 མཛེས་རྒྱན་གཉིས་ཀྱི་སྟེང་ནས་གཙོད་གཞུང་ཐར་འདོད་དེད་དཔོན་གྱི་ཁྲིད་གསལ།

ཉིན་གཅིག་རྗེ་པ་པོར་ཁ་བས་གཟིམ་རྒྱུད་དུ་སྒྲ་སྒྲུལ་དགོ་བཤེས་ཉུང་ཤས་
 ཤིག་ལ་གཙོད་ཀྱི་གདངས་དབྱངས་བཀའ་ཁྲིད་གནང་སྐབས་སྐྱེ་མཁུན་དེར་བསྟན་
 ཅིང་། ཉ་ཅང་འཆེར་དུགས་ནས་མ་ཤེས་ཀྱང་། དེ་རྗེས་གསོལ་དཔོན་འཇམ་
 དབྱངས་ལགས་ཀྱི་དྲུང་ནས་གཙོད་ཉ་སྟེང་ཡང་སྦྱངས་པས་ཉུང་དུག་པ་བྱུང་ཞེས་
 གསུངས། རྗེས་སོར་དབྱང་ལོ་མཐོན་པོར་ཐེབས་སྐབས་ཀྱང་མཛད་སེང་རིགས་ལ་
 སྐབས་དེ་གཙོད་ཉ་སོགས་སྟན་བརྗིད་ཆགས་ལ་བྱིན་ཆེ་བ་དང་པ་དབང་མེད་དུ་སྦྱོ་

ལུས་པ་དེ་འབྲ་གསུངས།

སེར་གྲེས་ཚ་བ་ཕུན་ཚོགས་ཞེས་པ་སྤར་གྲུ་སའི་དོན་དོན་ལྟ་བུ་ཞིག་ལ་ལམ་
 ཁྲིད་སོགས་ཀྱི་མཁའ་དག་རྒྱ་ཆེར་འོད་དེ། དཔག་ཡེར་པར་སྐྱབ་པ་ཡུན་རིང་བྱས་པར་
 རེས་སུ་གྲུབ་ཆེན་ཕུན་ཚོགས་ཞེས་གྲགས་པ་དེས་འདལ་ཁར། ཁོང་རང་གི་ཆས་
 དངོས་སུ་བྱ་རི་ཡོད་ནམས་ཀྱིས་མ་ཐུན་རྒྱུ་རྒྱུ་རྟེ་དོ་རྗེ་འཆང་བ་པོང་ཁ་པའི་
 རླང་ནས་ཡེར་བ་གྲུ་ཚང་དུ་གསུང་ཚོས་རྒྱ་གང་ཆེ་ཞིག་ལྷ་རོགས། ཞེས་མངགས་
 བ་ལྟར་གྲུ་ཚང་ནས་སྤྲོད་གསུང་སྤྱི་ལོ་འདུག་ལྷུང་ལྷུང་ལྷུང་ལྷུང་ལྷུང་ལྷུང་ལྷུང་ལྷུང་
 པོད་མེ་ཡོས་རྒྱ་བ་བརྒྱད་པའི་ཆེས་ཉེར་བརྒྱད་ནས་བཟུང་གདན་ས་ཆེན་པོ་གསུམ་
 སོགས་ནས་ཆེད་གཉེར་གྱིས་ཕྱོན་པའི་རྒྱ་སྐྱེལ་དགོ་བཤེས་སོགས་སེར་སྐྱ་ལྷ་བརྒྱ་
 རྐྱོང་ལ་རྒྱ་བ་གཅིག་ལྷག་ཙམ་གྱི་རིང་ལ་རྒྱལ་དབང་སྐྱེལ་ལྷེང་ལྷ་བ་དག་དབང་སྐྱོ་
 བཟང་རྒྱ་མཚོས་མཛད་པའི་བྱང་རྒྱལ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་འབྲིང་ཡིག་འཇམ་དཔལ་
 དབྱངས་ཀྱི་ཞལ་ལྷུང་དང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༦༤༧ ལོར་འབྲུངས་པའི་པཎ་ཆེན་ཐམས་ཅད་
 མཁྲེན་པ་སྐྱོ་བཟང་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་མཛད་པའི་སྤྱི་ལོ་ལམ་དམར་ཁྲིད་གཉིས་སྐྱགས་
 པའི་སྤྲེང་ནས་བྱང་རྒྱལ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་ཉམས་ཁྲིད། མཇུག་ཏུ་བྱམས་ཁང་ནས་
 བྱམས་པའི་སྐྱེ་རྒྱུ་རྒྱུང་བ་ཞིག་གདན་འདྲེན་མཛད་དེ་སྐོན་འཇུག་གི་སེམས་བསྐྱེད་
 འབོག་པར་མཛད་པ་བཅས་ཆ་ཚང་གསུམ་ཉེ་བེན་གྱིས་ཀྱང་འགོད་པར་མཛད།

ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེ་བཞུགས་ཡུལ་དེར་ཐང་ག་མང་པོ་ཞིག་ཕྱོགས་ཐམས་
 ཅད་དུ་བཀའ་འདུག་པ་གསུང་ཚོས་སྐྱབས་སྐྱོ་མ་དོ་རྗེ་འཆང་ནས་སངས་རྒྱས་བྱང་
 སེམས་ཀྱི་སྤྱང་བརྟན་སོགས་ལ་རྐང་བ་གཏད་དེ་ཉལ་མི་རླང་ཞེས་བཀའ་བསྐྱེལ་བ་

ཐན་རང་ལ་ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་འདོམས་པ་རེད་སྟེ་དེ་ལྟར་དུ་ཞེད་སྐྱོད་བྱུང་ཚུལ་གསུངས།
དེ་རྗེས་སློབ་པ་ཅམ་དུ་མ་ཟད། གཞན་གྱི་ཁང་པར་བཞུགས་སྐབས་ཀྱང་དགོང་མོ་
སྐྱུ་གཟིམ་གནང་སྐབས་ཞབས་བརྒྱུད་ཡུལ་དེར་ཐང་ཀ་བ་འཕམས་ཡོད་ཆེ་གཞན་
དུ་སློབ་འཇུག་པ་གནང་གི་ཡོད་འདུག ལམ་རིམ་གྱི་རྗེས་སློབ་པ་ལྟ་བུ་པའི་བཤའ་
ལུང་སློབ་དུ་འགོ་བའི་སློབ་པ་གསང་འདུས་འཕགས་ལུགས་མི་བསྐྱོད་དོན་རྗེས་སོ་
གཉེས། བདེ་མཚོག་འི་ལ་དུ་ལུགས་སྤྱི་དཀྱིལ་སྟོན་ལྟ་བུ་འདི་གསུང་གི་ལུགས་
ལ། ཀུན་རིག་སྟོན་པ་བུམ་མི་འཇུགས་པ་སྟོན་དགུ། དགོ་སློབ་མ་དཔལ་མོའི་ལུགས་
གྱི་ལུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་བུ་གཅིག་ཞལ་བཅས་གྱི་དབང་ཆེན། གསང་བདེ་འདི་གསུང་
གསུམ་གྱི་སྟེགས་བུའི་རྗེས་གནང།

བཀའ་གདམས་ཐེག་ལེ་བུ་དུག་གི་བཀའ་དབང་བཅས་ཆ་ཚང་གསུང།
གསང་འདུས་གྱི་དབང་ཆེན་སྟོན་སྐབས་སོ་ཤིང་འདོར་གནང་བར་གྱུན་འགྲུབ་
དུ་བསྟེན་པ་ཀུན་གྱིས་ངོ་མཚར་བའི་གནས་སུ་འདྲིན། བཀའ་དབང་རྣམས་གྱི་
རྗེས་རིན་པོ་ཆེ་རང་ནས་ཆེད་གཉེར་གྱིས་ལུ་གནང་མཛད་དེ་སྟེན་དུག་སློབ་པའི་རྣམ་
འགྲུབ། ལུགས་གྱི་ཅ་སྟེང་བུ་བཞེད་དང་། སློབ་པོ་བརྒྱུད་གྱི་སློབ་ཆོག་སློབ་པ་ཉི་
ལུ་བ་བཅས་གྱི་བཀའ་ཁྲིད་གསུང། འདི་དག་གི་བཤའ་ཁྲིད་དེ་སློབ་འཇུག་སྟེན་དོ་
རྗེ་འཆང་གི་དུང་ནས་གསུང་གྱུར་གྱིང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་ལ་སློབ་པར་ཁས་
འཆེ་བ་རྣམས་གྱིས་རྒྱལ་བ་སྐྱེས་དང་བཅས་པ་དབང་པོར་གསོལ་ཉེ་ཁས་སླངས་
པའི་བསྐྱེད་པུ་རྣམས་ལ་རྗེ་ལྟར་སློབ་པའི་ཚུལ་མཐའ་དག་ཤེས་ནས་ཚུལ་བཞེན་
དུ་སློབ་པ་ཞིག་ལ་བྱུང་ན། དེ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་མིང་ཅམ་དུ་འགྱུར་བ་དང་། དོན་རྗེས་ཐེག་

བ་སྤྱི་དང། ལྷན་པར་སྐྱོད་ཀྱི་ལམ་ལ་སློབ་པར་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི། ལྷ་མ་
བསྟེན་ཚུལ་ཐེག་ཆེན་སྤུང་མོང་བའི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་ལས་ཀྱང་ཆེས་ལྷན་པར་དུ་
འབགས་པ་ཞིག་གཞིར་བཟུང་སྟེ་སྤྲུགས་ཀྱི་དམ་ཆེན་དང། སློམ་པ་རྣམས་མིག་གི་
འབྲས་བུ་ལྟར་གཅེས་པར་འདྲིན་དགོས་པར་གསུངས་པ་ལྟར་དམ་སློམ་ཚུལ་བཞིན་
སྤྱང་ཆེད་གལ་ཆེན་ཉན་ཚུལ་གྱིས་བསྐྱར་དུ་གསན་པར་མཛད་པ་གོར་མ་ཆག

པ་པོར་ཁ་རིན་པོ་ཆེར་བཀྲ་ཤེས་འཁྲིལ་གྱི་ཚ་ནེ་དགོ་བཤེས་སློབ་བཟང་རྒྱ་
མཚོའི་མདུན་ནས་གསུང་ཚོས་གསན་འགབས་ཆེ་མིན་བཀའ་འདྲི་ལྷུས་པར། ཁོང་
སྤྱན་བརྒྱན་མན་དག་གི་གཉེར་མཛོད་རྗེ་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོའི་ཞབས་ལ་ཡང་བེན་བ་
ཞིག་ཡིན་ཅིང། དེས་པར་གསན་འོས་ཆེ་ཚུལ་ཐེབས་པ་ལྟར། དེ་ལོའི་ལྷོ་བ་བཅུ་
པའི་ཆེས་ཉེར་གཅིག་ནས་པ་པོར་ཁ་བ་སོགས་དང་ལྟན་དུ་མདོ་སྤྱད་པ་དང། མདོན་
རྟོགས་རྒྱན་སྤྱར་བའི་བཤད་ལུང་། དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་བཤད་ལུང་། ཡང་ལྷོ་བ་
བཅུ་གཅིག་པའི་ཆེས་ཉེར་གཉིས་ནས་རྗེའི་གསུང་དང་དེས་ལེགས་བཤད་སྟོང་པོ།
འདྲམ་བཞད་དག་དབང་བཙོན་འགྲུས་ཀྱི་གསུང་བྱུང་མཐའ་ཅེ་བ་སོགས་ཀྱི་བཤད་
ཁྲིད་གསན། པ་པོར་ཁ་གང་ཉིད་ཀྱིས་ཚ་ནེ་དགོ་བཤེས་ཀྱི་དུང་ནས་གཞུང་ཆེན་
འདི་དག་གི་བཤད་པ་གསན་པའི་ཞོར་ལ་དཔལ་ལྷན་ས་སྐྱུ་པའི་བསྟན་འདྲིན་ཆེན་
པོ་གཟིམ་འོག་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་ཀྱིས་ལུ་བསྐྱུལ་གནང་བ་ལྟར་སྤྱད་གོང་ཚོས་བར་
རྣམས་སུ་སྐྱུལ་དགོ་བཤེས་མང་ཅམ་ཞིག་ལ་རང་ཉིད་ཀྱི་གཟིམ་རྒྱུད་དུ་དབྱུངས་
ཅན་སྤྱི་མདོའི་བཤད་ལུང་ཞིབ་རྒྱས་བསྐྱུལ་བ་གསན།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༣༩ ས་འབྲུག་ལོའི་ལྷོ་བ་བཞི་པའི་ཆེས་བཅུ་གཉིས་ནས་བཟུང་པ་

པོང་ཁ་རིན་པོ་ཆེས་སྐྱེན་བདག་མཛད་དེ་ཚོ་ཞེ་དགེ་བཤེས་རིན་པོ་ཆེའི་བྱང་ལྡན་
ཚུ་བཟང་འདུ་ཁང་དུ་རྗེའི་གསུང་སྒྲགས་རིམ་ཆེན་མོ་དང་། འཇ་སོང་སྦྱོང་རྒྱུད་
མཆོད་དང་བཅས་པ། གུན་རིག་རྒྱུད་དོན་གསལ་པ། ལྷ་སྐྱབ་ཀྱིས་མཛད་པའི་
བཤེས་པའི་སྤྲིངས་ཡིག་བཅས་ཀྱི་བཤའ་ལུང་། བདེ་མཚོག་ཅུ་རྒྱུད་དང་། སྐས་
དོན་གུན་གསལ། དེའི་ས་བཅད་བསྐྱུས་དོན་གསུམ་སྒྲགས་ཀྱི་བཤའ་ལུང་། བཟ་
ཤིས་འབྲིལ་གྱི་སྡེ་ཁོ་འཇམ་དབྱངས་སྐབ་བསྐྱེད་ཉི་མའི་གསུང་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་
བསྐྱེད་རིམ། ཚོ་ཞེ་དགེ་བཤེས་རང་ཉིད་ཀྱི་གསུང་། ལེགས་པར་བཤའ་པའི་སྤྲིང་
པོ་ལས་བཅུམས་ཉེ་སྡེལ་མར་བསྐྱོད་པ་དགོངས་དོན་ཟད་མེད་ནམ་མཁའ་མཛོད་
ཀྱི་སྐོ་འཕར་རྒྱ་ཆེར་སྡེ་བརྗོད་སྐབ་སྤྱིན་གྱི་སྐྱ་དབྱངས་ཀྱི་བཤའ་ལུང་བཅས་
གསལ། ཚོ་ཞེ་རིན་པོ་ཆེ་གསུང་ཚོམ་ལེགས་ཤིང་། ཏཱ་ཅང་སེམས་ལ་ཐན་པོ་ཡོད་
ཅེས་བསྒྲགས་བརྗོད་ཡང་ཡང་གནད་། སྡེལ་བསྐྱོད་ཀྱི་ཆོག

- རྒྱལ་ལུམ་རྒྱལ་བའི་སྐྱགས་བཅུད་མ་དོས་མཚོ། །
- ལྷ་སྐྱབ་ལྷ་ཡི་དབང་པོས་ཡོངས་བཟུང་བ། །
- ལྷ་གྲགས་ལྷ་བའི་འོད་ཀྱིས་འཕྲུང་བའི་ལྷུང་། །
- སྐོ་བཟང་སྐོ་ཡི་རོ་རྩལ་རྩལ་གྱིས་འཕྲུང་། །ཞེས་དང་།
- རྩེན་ཞེས་ཚོས་ཉིད་མི་འདོར་པ། །
- འཕྲུང་ཞེས་འཛིག་རྩེན་ཚུལ་ཡང་མ་སྐྱེ། །ཅེས་དང་། ཡང་།
- སྐྱབ་དག་གུན་གྱི་རྒྱལ་པོ་འབྲི་ཤིང་གི། །
- ཤིང་རྩེའི་འཕར་པོ་གཡོས་པའི་རྒྱ་ལམ་དུ། །

དེད་དུས་སྐྱེ་ཤོད་རྒྱ་འགྲུལ་ཟད་པ་ན། །

གྲིབ་མ་གཉིས་པའི་ཕྱོགས་བཅས་འཕྲོ་བ་སྟ། །

ཞེས་སོགས་རྒྱན་ལྷན་བཀའ་ཕོལ་གྱི་སྐབས་ཚུན་ཆད་དུ་ཡང་ཡང་འདྲེན་པར་
མཛད། ཅོ་ཞེ་རིན་པོ་ཆེའི་མདུན་ནས་ཤོད་སྣོས་གསུང་ཚོས་གསན་པའི་ཞོར་ལ་པ་
བོད་ཁ་རིན་པོ་ཆེའི་དྲུང་ནས་ལྷ་སྟེང་དགོ་བཤེས་འགའ་ཤམ་དང་ལྷན་དུ་གྲུང་ཐང་
བལྟན་པའི་སྣོན་མེའི་གསུང་ཁོ་བཅུའི་སྲུང་སྒོག་རར་མའི་ཚེ་མཚོན་དང་། ད་སྣོས་
འཁོར་ལོ་གི་རྒྱལ་བ་ལྷ་ཚུལ་གྱི་ཟབ་ཁྲིད། མཁས་དབང་དཀྱིའི་གཞུང་སྟན་པའི་མེ་
ལོང་གི་འགྲེལ་པ་རྒྱལ་མཚོག་ལྷ་པས་མཛད་པའི་དབྲངས་ཅན་དགུའི་སྐྱེའི་བཤད་
ལུང་། པ་བོད་ཁ་ཉིད་གྱི་གསུང་ལྷ་མའི་རྣལ་འབྱོར་གྱིན་རྒྱལ་མའི་འདོད་རྒྱུའི་གཉེར་
མཛོད་བཅས་གྱི་ཁྲིད་གསན། ལྷན་པའི་གི་བཀའ་ཁྲིད་སྐབས་དཔེར་བཅོལ་གྲུང་
ལྷགས་ཚོས་མཛད་དེ་སྐྱེ་མར་སྟུན་བལྟར་གྱིས་བཀའ་བཅོས་གྲུང་ལྷ་བར་མཛད།

ལྷན་པའི་ལ་སྲུངས་པ་དམིས་ཕྱིན་པ་ཞེག་འདོད་ན། རྟོགས་བཅོལ་དཔག་
བསམ་འཁྲི་ཤིང་ལ་སྲུངས་པ་གལ་ཆེ་ཞེས་གསུངས་ཚུལ་ལྷན་རྗེས་སོར་པ་བོད་
ཁའི་སྐྱེ་བྱེད་ནས་དཔག་བསམ་འཁྲི་ཤིང་ལ་དབང་ལོ་རྩ་བ་སྣོ་གོས་བཟན་པའི་
མཚན། སོ་སྣོན་འདྲིགས་མེད་གྲགས་པའི་ནག་མཚན། ལྷ་འདྲིག་ཉེན་དབང་སྟུག་གི་
དམར་མཚན་བཅས་འཁོད་པའི་སོ་ཉི་གཉིས་གཡུང་པོ་བཞེས་ཉེ་ཡང་ཡང་ཕྱགས་
ཞེབ་དང་། འདྲ་བཤུས་ཤིག་གྲུང་མཛད་རྒྱུའི་ཕྱགས་འདུན་མཚེས་མོད། དེ་ལྷས་སྟུ་
ལུས། ལར་ནས་དགོས་མེད་བབ་ཅོལ་དུ་མི་གསུང་ཡང་སྣོན་པའི་འཁྱུངས་རབས་
སོགས་གྱི་སྐོར་ལ་ཕྱགས་ཤེས་ཤིན་ཏུ་ཆེ།

ཡང་། ཚོ་ནེ་དགེ་བ་ཤེས་རིན་པོ་ཆེ་ནས་ཀྱ་ཉི་རིན་ཆེན་དོན་གྲུབ་ཀྱིས་མངོན་
 པའི་སྐྱམ་ཅུ་པའི་འགྲེལ་པའི་བཤད་ལུང་བསྐྱེད་བ་གསལ་བ་དུ། བ་སྐྱེ་དེ་ཉིད་ལ་
 འཇུག་པའི་ཁུངས་སུ་མཛོད་ཅ་བར། བསམ་གཏན་དང་སོ་ན་ཐམས་ཅད་ཅེས་
 བ་བྲངས་སོ་ཞེས་གསུངས། དེ་རྗེས་ཤིག་ལ་སེར་གྲེས་ཉར་གདོང་སོག་པོ་དགེ་
 བ་ཤེས་སྣུན་གྲགས་ནས་གསོལ་བ་བཏབ་བ་ལྟར། བཟ་ཤིས་ཚོས་གླིང་རི་ཁྲོད་ཀྱི་
 འདུ་ཁང་དུ་རྗེ་བ་བོང་ཁ་པ་བདེ་ཆེན་གྱི་པོས་འདུས་པ་སྐྱམ་བར་ཅམ་ལ་མཁས་
 གྲུབ་ཐམས་ཅད་མཁའ་ལོ་གསུང་བསྐྱེད་རིམ་དངོས་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ་དང་། རྗེ་ཐམས་
 ཅད་མཁའ་ལོ་གསུང་རྗོགས་རིམ་རིམ་གྲུ་གསལ་སློན་བཅས་ཀྱི་བཤད་ལུང་
 སོགས་བསྐྱེད་བ་ཆ་ཚང་གསལ། གླུ་བས་ཤིག་ལ་རིན་པོ་ཆེ་ནས་ཆེད་གཉེར་གྱིས་
 ལུས་རོང་པ་བོང་ཁ་རིན་པོ་ཆེས་སློན་གྱིང་གཉེར་ཆེན་གྱི་གསུང་སྐྱེད་ཐམས་འདོད་
 འཛེའི་ལུས་བཟང་དང་། ལུ་ལུ་བཀུན་ཚོས་ཀྱི་ཉི་མའི་གསུང་སྐྱེད་ནས་ཚོས་སྐྱོང་རྒྱལ་
 པོ་ཆེན་པོ་སྐྱེ་ལུའི་སློག་གཏན་བསྐྱེད་སྐྱབས་མཛུགས་དང་དའི་མི་ལམ་དུ་མི་དམར་པོ་ཞིག་
 ཡོང་ནས་དགའ་བའི་རྣམ་འགྲུང་གྲེད་བ་ཞིག་མིས་ཤིང་། ཁྲིད་ལ་སྐྱེ་ལུ་ཤིན་ཏུ་འགོ་
 བ་ཞིག་ཡིན་འདུག་ཅེས་བཀའ་ཐེབས།

ཆེག་སྐྱོང་དགུ་བརྒྱ་སྐྱམ་ཅུ་ཐམས་པའི་ཡོང་ཆུ་བཟང་ཚོས་རྣམ་ལསྐྱབས་རྗེ་
 པ་བོང་ཁ་རིན་པོ་ཆེའི་དྲུང་ནས་ཐབ་ལམ་སྐྱེ་མ་མཚོད་པའི་བཀའ་བྲིད་གསལ་ཉེ་
 ལུང་ཚུགས་གསོལ་འདེབས་ཀྱི་སྐྱབས་ཅམ་དུ་རིང་ནས་གསོལ་བ་བཏབ་བ་ལྟར་
 ཡང་སྐྱོད་རྗེས་བསམ་དར་རྒྱས་གླིང་དགོན་སོགས་ནས་གདན་ལུ་འགྲོའ་བར་
 གསུང་ཚོས་གསལ་འགྲོ་འཛོལ་དགོས་བྱུང་། ལུང་ཚུགས་གསོལ་འདེབས་ཡན་ལ་

གསུང་བཤད་ཀྱི་ཟིན་བྲིས་ཀྱང་མཆིས། རྗེས་སོང་ལ་སྐྱབས་རྗེ་ལྷ་བཙུན་རིན་པོ་
ཆེ་དང་། ཁྱིམ་བུང་རིན་པོ་ཆེ་བཅས་ཀྱི་མདུན་ནས་བསྐྱུར་དུ་སྐྱེ་མ་མཚོད་པའི་བཀའ་
ཁྲིད་གསལ་ཚུལ་ལོག་ཏུ་གསལ་བར་འགྱུར། གདུན་ལྷན་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་དུ་སྐྱོ་བ་དུག་
བཞུགས་ཤིང་། རོས་བསམ་དང་རྒྱས་སྲིད་གྲུ་ཚོང་དུ་དགོ་འདུན་མི་མང་དང་འདུས་
ཁག་ལ་སྐྱུར་ལམ་དམར་ཁྲིད་ཀྱི་སྤྲོད་ནས་ལམ་རིམ་གྱི་ཉམས་ཁྲིད་སེམས་བསྐྱེད་
མཚོད་པས་མཐའ་བརྒྱན་པ་བཅས་བསྐྱུལ་ཞིང་། འདི་ཉིད་སྐྱེ་ཆེ་འདིར་ལམ་རིམ་
གྱི་བཀའ་ཁྲིད་གནང་བའི་ཐོག་མར་མངོན། དེ་མཚུངས་གཡའ་བཟང་དགོན་དུ་ཡང་
ཚོས་འབྲེལ་བསྐྱུལ་ཞིང་དགོན་ཁག་གཉིས་ཀར་བསྐྱེད་བཀའ་གྲུ་ལོ་མ་བ་མཛོད།

གཞན་ཡང་ཁྲ་འབྲུག་གཙུག་ལག་ཁང་། ལྷག་སྐྱུན་འབྲུམ་པ། རོ་བུང་ཡུམ་བུ་སྐྱ་
སྐྱེད་། རས་ཚུང་ལུག་རྣམ་རྒྱལ་མཚོད་ཁང་། ཚེད་ཐང་ལྷ་མཚོད་དགོན་སོགས་ཡར་
ལུང་ལུམ་གྱི་གནས་རྟེན་འགའ་ཞིག་དང་། བསམ་ཡས་མི་འགྱུར་སྐྱུན་གྱིས་བྱུབ་
པའི་གཙུག་ལག་ཁང་སོགས་གནས་རྟེན་འགའ་ཆེ་དུ་མར་ཞིབ་མཐའ་མཚོད་
སྟོན་སོགས་དང་། ལྷ་སེར་དུ་མར་འདོད་བསྐྱུན་གྱིས་ཚོས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་བསྐྱུལ་བ་
སོགས་བསྐྱུན་འགྲོའི་དགོ་མཚོན་སྤེལ་བར་མཛོད།

དར་རྒྱས་སྲིད་དུ་བཞུགས་སྐབས་སྐྱེ་བོར་མའི་སྐྱེ་ཆ་གསོལ་དཔོན་ལུམ་ས་
བ་སྟོ་བཟང་ཉིད་སྲིན་པོ་སྐྱེད་གི་ནད་གཞི་ལྷ་ལུའི་རྒྱུ་གྱིས་ཆེ་མ་ཟེན་བར་དགོ་སྟོ་
གསལ་འདེབས་དང་འབྲེལ་དགོངས་རྗེ་གསལ་མཚོད་འབྲུམ་མཛོད། གསོལ་དཔོན་དེ་
ཉིད་སྐྱེ་གཞིན་དུས་ནས་སྐྱེན་འགྲོགས་གྱིས་ཡི་གེ་འབྲི་སྟོན་དང་། ཚོས་སྐྱོད་ལུགས་
འཛིན་སྐྱོར་སྐྱེད་སོགས་ཀྱི་ཞབས་བསྐྱུལ་དང་འབྲེལ་ནད་གི་དགོ་གན་ལྷ་ལུ་ཞིག་

ཡིན་འདུག་པས་སླ་མའི་གངས་སུ་འདོག་པ་མ་ཟད། དུས་རྒྱུན་མིང་འབོད་གནང་
སྐབས་ཀྱང་སྤྱོད་ཞབས་གསོལ་དཔོན་ལགས་དམ་པ་ཞེས་བཀུར་སྟེ་མངོད། ཅེད་ཐང་
ལྷ་མཚོད་དུ་ཞབས་སོར་འཁོད་སྐབས་སྤྱག་མཚོད་སློ་བཟང་ལུང་རིགས་དེ་དུས་
ལོ་བཅུ་ཙམ་ལ་སོན་པ་སྤྱོད་མཚོད་དེ་མངལ་ཁར་བཅུ། རྗེས་སོར་ཁོ་རང་ལོ་
བཙོ་བརྒྱད་སྐབས་ནས་སླ་བྱང་གི་ཞབས་ཕྱི་ཞུས། ཐོག་མར་མངལ་བཅར་སྐབས་
ཉེན་དོད་གསར་ཐོན་ཞོ་པད་ལྷ་སྤུལ་བར་ཤོག་ཆག་སྟེང་སླ་ཚེས་སོགས་བཀོད་
དེ་སྤྱགས་མཁོ་འཇུག་སྟོད་སྐམ་རྒྱུང་ཞིག་ཡོད་པ་དེར་དུས་ཕྱིས་བར་སྤྱགས་ཉར་
གནང་བའི་སློ་བཟང་ལུང་རིགས་ནས་སྤྱགས་བཞེད་དང་མ་སྤྱན་པའི་ཞབས་ཕྱི་སྤྱོད་
ཚེ་མཐར་འཁྲོལ་ཞུས་པ་མངོན་ཤེས་ཀྱི་གཟིགས་པ་ལྟ་བུར་མཚེས།

ཡང་སྤྱག་བྲག་བསམ་གཏན་གྱིང་དུ་ཡ་སྤྱབས་རྗེ་སྤྱག་བྲག་དོ་རྗེ་འཆང་ངག་
དབང་གསུང་རབ་མཐུ་སྟོབས་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་བྱང་ནས་སྟོབ་དཔོན་ཆེན་
པོ་ཨ་རྟ་ཡ་ཀ་རས་མངོད་པའི་དཀྱིལ་ཚོག་དོ་རྗེའི་སྤང་བ་ནས་འབྱུང་བའི་ལྷ་ཞེ་
གཉིས་དང་། བརྗེད་དཔན་ཨ་རྟ་རྒྱས་མངོད་པའི་བྱ་བ་བསྟུས་པ་ནས་བྱུང་བའི་བདེ་
ལེགས་སུ་བྱེད་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་གསུམ་བསྟན་པས་དཀྱིལ་འཁོར་ཞེ་སྟེའི་དབང་
ཆེན་ཡོངས་སུ་རྗོགས་པ་གསལ། ཉེན་གཅིག་མཚོད་གཡོག་པ་ཨེ་ཀ་སྟོངས་སྤྱུལ་སྤྱོད་
ནས་སྟོབ་མ་རྣམས་ལ་སྤྱོད་བསངས་བདུག་སྐབས་རིན་པོ་ཆེ་སྤྱར་སྤྱར་གནང་བ་དང་
བསངས་པོར་ཞལ་རས་ལ་སྤྱག་པས་ཤངས་ཁྲག་སྤུ་བུ་ཐོན་ཚུལ་གསུངས། ཡང་
སྤྱབས་རྗེ་པ་བོང་ཁ་རིན་པོ་ཆེར་སྟོད་འཇུག་གི་བཤའ་བྲིད་ཅིག་གནང་རོགས་ཞུ་
གནང་མངོད་པར། གཞན་ཞིག་ནས་ཀྱང་གསོལ་བ་བཏབ་སྟེ་ཞལ་བཞེས་ཟེན་པས་

ཨ་ཁུ་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོའི་གསུང་འབྲུམ་སོགས་མང་པོ་ཞིག་གསལ། ལྷ་མ་འདི་ཉིད་
མཁས་གྲུབ་གཉིས་ལྟན་ཞིག་རེད་ཅེས་བསྟགས་བརྗོད་ཡང་ཡང་མཛད་ཅིང་། ཁོང་
གིས་ཀྱང་རིན་པོ་ཆེ་རྒྱལ་བསྟན་གྱི་དུ་འདེགས་པའི་ཀ་བ་ཆེན་པོར་འགྱུར་རེས་སུ་
དགོངས་ཏེ་སྤྲུགས་སྤེལ་གྱི་གཙོ་བོ་ཞིག་ཏུ་མཛད། ལྷ་འཕེལ་རིན་པོ་ཆེའམ་བཀའ་
འགྱུར་ལྷ་མ་སྐྱ་གཞོན་པར་གྲགས་པའི་བྱང་ལྡན་སྤྱང་ཆད་འགའ་ཤས་ཁ་གསལ་གྱི་
ཚོས་འབྲེལ་ཞིག་གསལ།

དུས་ཆེས་ཞིབ་ཚུལ་ཤེས་ཀྱང་། སྤྲིགས་མའི་དུས་འདིར་ཡི་དམ་གྱི་ལྷ་གཞན་
ལས་ཁྱད་ཚོས་ཆེན་པོ་ལྗེའི་སྐོན་ནས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་དོ་རྗེ་འདིགས་ཤེད་ལྷ་
བརྩ་གསུམ་མའི་སྐྱབ་ཐབས་ཐ་མ་ཏོག་གི་སྟེང་ནས་དོ་རྗེ་འདིགས་ཤེད་གྱི་བསྐྱེད་
ཚོགས་གྱི་ཉམས་ཁྲིད། སྤྲུག་སྤྲོ་བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་གསུང་རྣམ་
འབྲོར་མའི་ཁྲིད་ཡིག་བེ་རྒྱར་ལུག་མའི་ཐེམ་སྐྱས། ལྷ་སྤྱི་རྒྱར་སྤྲོ་བཟང་མཁུལ་རབ་
གྱིས་མཛད་པའི་ཁྲིད་ཡིག་མཁའ་སྐྱོད་བསྐོད་པའི་སྤྱི་ལམ། དེའུལ་ཚུ་རྣམ་ལྷ་དཔེ་
གསུང་ཟིན་གྱིས་བཅས་གྱི་སྟེང་ནས་རྒྱ་རོ་མཁའ་སྐྱོད་མའི་བསྐྱེད་རིམ་རྣམ་འབྲོར་
བརྩ་གཅིག་ཚོགས་རིམ་ཅ་དུ་མ་ཚུང་བ་སྤྲུག་མོང་མ་ཡིན་པ་བསམ་མི་བྲལ་གྱི་
མན་ངག་བཅས་སྐོ་འདོགས་གཙོད་བ་དང་། སེམས་འཛིན་བྱང་འབྲེལ་དུ་གཏོང་བ་
སོགས་གསལ་ཆེན་སྐོབ་བཤད་གྱི་སྤྲུག་བཞེས་ལྷར་ཐབ་ཁྲིད་སོགས་པ་བོང་ཁ་པའི་
གསུང་ཚོས་ཚང་མ་དང་། གཞན་ཡང་ལྷ་སྐྱབས་རྗེ་སྤྲུག་བྲག་དོ་རྗེ་འཆང་། སྐོ་མང་
ཁང་གསལ་རིན་པོ་ཆེ། བཀའ་འགྱུར་ལྷ་མ་སྐོ་བཟང་དོན་ལྡན། བཀའ་ཤིས་འཁྲིལ་
སོག་པོ་དབལ་ལྡན་བཟང་པོ། ཚེ་ལོ་དག་བཤེས་རིན་པོ་ཆེ་སྐོ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་སྤྲིན་

གཙུག་ལག་ཚོས་ཀྱི་འདོད་འདོད་བཅས་ཀྱི་གསུང་ཚོས་པལ་ཆེར་ལ་མེད་པ།

མདོར་ན་རྒྱུད་པའི་དགོ་བསྐྱོས་མཛད་ཟིན་པ་ནས་བརྒྱུད་ལ་རྒྱལ་མཚོག་གོང་
མའི་གསེར་སྤོང་ཞབས་ལྷ་མ་གནང་བར་ལམ་རིམ་སློ་སྤོང་། ལྷགས་ཀྱི་དབང་
དང་། སྲིད་སོགས་ཀྱི་སློང་ཐོས་པ་འཚོལ་བ་ལ་རོམས་པ་མེད་པར་མཛད་པའི་
སློབས་ཀྱིས་སྤྲུན་བརྒྱུད་མན་ངག་གི་གཏེར་མཛོད་ཆེན་པོར་གྱུར་ཡུང་། གསན་
ཡིག་བོད་དུ་ལུས་པས་ཞིབ་དུ་འབྲི་བར་མ་སློབས་ཤིང་། ཆིག་སློང་དགུ་བརྒྱ་ལུས་
ཅུ་སོ་གསུམ་པའི་དབྱར་མཇུག་ཅུ་བཟང་རི་སྲོད་དུ་ལ་སྤྱོད་མེ་མི་བྱང་རིན་པོ་
ཆེས་གསོལ་འདེབས་མཛད་པ་ལྟར་པ་བོད་ཁ་བས་དོ་རྗེ་ནག་པོ་ཆེན་པོ་སློབས་
འཕྲོག་དབང་པོ་ཞལ་བཞི་པ་རྣམ་འགྲུར་བཅུ་བདུན་དུ་གྲགས་པའི་རྗེས་གནང་
རྣམས་བསྐྱེད་བ་གསན་ཅིང་། སྐབས་དེར་གསན་བཞེས་མ་གྲུབ་པ་དཔལ་མགོན་
ཞལ་བཞི་པའི་སྤྱི་རྣམ་འགྲུར་ལས་ཆེས་ཤིན་དུ་གསང་ཞིང་བཀའ་གཉན་པ་གསང་
སྲིད་ཀྱི་སློན་འཕྲོ་གསང་སྤྱོད་མགོན་པོ། དཔལ་མགོན་བླ་མ་དུ་གཏད་པ་བཅས་ཅེ་ནག་
པོའི་མངགས་གཏད་དུ་གྲགས་པ་གཉིས་ཀྱི་རྗེས་གནང་། མགོན་པོའི་གསང་སྲིད་
བཅས་པ་བོད་ཁ་དགོངས་པ་ཞི་བར་གཤེགས་ཟེར་རྗེས་གཟིམ་འོག་རིན་པོ་ཆེ་སྤིང་
ལྷ་བྱང་དུ་གདན་ལུས་ཀྱིས་ཆ་ཚང་གསན། ལོངས་གསལ་དེ་རྣམས་མ་ཟད། གཞན་
ཡང་ཆེ་དབང་དང་། བྱད་གྲོལ་སོགས་ཡང་ཡང་གསན། གཟིམ་འོག་དོ་རྗེ་འཆང་
གྲུབ་པའི་གོ་འཕང་མཐོན་པོར་གཤེགས་པ་ཞིག་ཡིན་པའི་ཆ་འཛོག་མཛད་ཅིང་།
གཞན་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་གསུངས། །

ཡ་རྒྱལ་མཚོག་སྐྱ་སྡེ་བརྒྱ་གསུམ་པ་ཆེན་པོའི་སྐྱ་གཏུང་ཞབས་ལུ་དང་།
གསེར་སྡོང་གསར་བཞེངས་གནང་ཚུལ།

༡༡། རྩི་པོ་ ༡༩༣༣ ལོ་པོད་ལྷ་ ༡༠ ཆེས་ ༣༠ ཉིན་ཡ་རྒྱལ་མཚོག་སྐྱ་
འཕྲེང་བརྒྱ་གསུམ་པ་ཆེན་པོ་དགོངས་པ་ཚོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས་ཚུལ་བསྟན་
རྗེས། འོར་སྡེར་གཞིམ་རྒྱུང་འགག་ནས་ཡ་རྒྱལ་མཚོག་སྐྱ་གོང་མའི་སྐྱའི་གཏུང་
སྐྱ་བ་དང་། གཏུང་ལྷུས། ལུང་ཚུ་བརྗེ་འབྲུལ་ལྷ་རྒྱ་སོགས་ཀྱི་བྲག་ལས་ཞབས་ལུའི་
ཐུགས་འགན་བཞེས་དགོས་པའི་བཀའ་ཤེབས། སྐབས་དེར་མཁན་ཆེན་ཞིག་ནས་
དམ་ཅན་དམ་ལ་བཏགས་སོང་ཞེས་སྐྱ་ཅེད་ཀྱང་ལུས། དེ་ཉིན་སྐྱ་བཙུང་ཐུབ་བསྟན་
ཀུན་འཕེལ་འཛིན་བཟུང་གནང་རྒྱ་ཡིན་ཚོད་དང་། འོར་སྡེར་དུ་དམག་མི་སོགས་མི་
མང་སོ་ཞིག་ཡར་འགོ་མར་འགོ་ཟང་དེ་ཟེང་དེ་ཞིག་འདུག་ཅེས་གསུངས།

དེ་ནས་རྗེ་མ་པོང་ཁ་པའི་མཉུན་དུ་ལེགས་ཏེ་གཏུང་སྐྱ་བ་ཞབས་ལུའི་སྡོར་ལ་
བཀའ་འདི་ལྷ་གནང་མཛད་པའི་ཟིན་གྲིས་སུ་གསལ་བ་ལྟར་བྲག་ལེན་འཕྲུགས་མེད་
ཀྱིས་གཏུང་སྐྱ་བ་མཚོད་འབྲུལ་སོགས་དང་། གསེར་སྡོང་གསར་བཞེངས་ཀྱི་ཚོད་
གཞི་ཐོག་གདུབ་དང་། རང་གཟུངས་ཉེར་བསྡོགས་གནང་རྒྱ་སོགས་ཁྲི་བྱང་རིན་པོ་
ཆེ་སོགས་ལས་སྡེལ་གཞན་དང་ལྟན་དུ་ཞབས་ལུ་མཛད། འོགས་པར་གཏུང་སྐྱ་བ་
ཀྱི་ཚོ་ག་ལྟམ་ནས་ཉིན་གྲུང་རྒྱ་བ་གཏུང་སྐྱ་བ་ཚོགས་ཐེངས་གཉིས་པ་མ་ཚུགས་བར་
ཡུན་རིང་ཞིང་། སྐབས་དེར་ཅེར་བཞུགས་ཡུལ་ལུང་དུ་མེད་སྟབས་སྐྱ་ངལ་ཐོན་བུ་
ལུང་རུང་། ཁྲི་བྱང་རིན་པོ་ཆེ་དང་ལྟན་དུ་སོ་བྱང་གི་ལྗེབས་རིས་ཁག་ལ་ཉིན་ལྟར་
ཐུགས་ཞིབ་གནང་། རྗེས་སོར་རྣམ་ལྟན་དུ་མཛད་ཁྲི་སྡོན་གསར་དང་ཐུགས་འདིས་

ཆགས་གཤིས། རྣམ་གཉིས་ཁོང་གི་ཤག་ཏུ་སྐྱབས་གསོ་བཞུགས་མཛད།

དེ་ལྟ་བུའི་ཚུལ་གྱིས་པོ་གཅིག་དང་སྲིད་ཀའི་རིང་གཏུང་སྐྱབས་ཞབས་ཞུ་
མཛད། མཚོད་སྤོང་བཞེངས་བྱུང་བའི་རྗེས་གསེར་སྤོང་ཁང་གི་སྡེབས་རིས་གྱི་
དབུ་འཛིན་སྐྱབས་འགན་ལ་སྐྱབས་མེ་སྐྱབས་བྱུང་བའི་པོ་ཆེ་དང་ལྷན་དུ་གནང། ལྷ་
འིས་དབུ་ཆེ་རྒྱལ་མཚོན་ནས་ལ་སྐྱབས་མེ་རིན་པོ་ཆེ་ཚོན་གྱི་འགྲོ་སྤངས་དང། སྐྱ་
གཟུགས་གྱི་ཐེག་ཚད་སོགས་ལ་མཁུན་རྒྱ་ཏུ་ཅང་ཆེ་ཚུལ་གྱི་བསྐྱབས་བཞེད་ཞུས་
ཚུལ་གྲོང། མེ་ཏོག་དང། འི་ལྷ་སྤུལ་སྤུལ་མཚོན་སོགས་གྱི་རི་མོ་ལེགས་པོ་འབྲི་
གནང་སྐབས་ལ་མ་བཟོ། ཤིང་བཟོ་དང། སྐྱབས་བཟོ་གནང་རྒྱུ་ལ་སྐྱབས་དགུམ་
མཉེས་ཆེ་སྐབས་གསོལ་སྟོན་དང། སྐམ་རྒྱུད་དེ་འབྲུ་སྐྱབས་པན་གསོས་རིས་བཟོ་
གནང་གི་ལྷ་ས་སྤྲོ་བྱང་དང་རི་ཁོང་གཉིས་ཀར་སྐྱབས་བཞེས་ལག་ཆ་འབྲུང་ལེན་ཆེ་
རྒྱུད། ཉེབ་ཅག་སོགས་ཡོད་པའི་སྐམ་རྒྱུད་རེ་ཡོད་པར་མཚམས་རེར་འབྲུང་ལེན་
ཚོ་བཟོ་ཡང་གནང།

འབྲས་སྐྱོ་མང་སོག་པོ་སྐྱ་རད་བཟང་པོ་ནས་བར་ཆས་ཤིག་སྐྱུལ་ཉེ། བར་རྒྱག་
སྤངས་དང་འབྲུ་སྤངས་སོགས་རི་ལྟར་བུ་ཚུལ་སྐྱབས་བསྐྱར་ཞུས་པ་ལྟར། རིན་པོ་ཆེ་
རང་ནས་བར་ལེགས་པོ་བསྐྱོན་སྐབས་ཅིང། སྐབས་རེ་ཞབས་སྲི་ཚོས་བར་བརྒྱབ་
པ་ལ་སྐྱབས་མེ་མཚོག་ནས་འབྲུ་བར་མཛད། འཛིན་ཀྱང་རྒྱན་དུ་དེ་རིགས་མི་གནང།
བར་ཆས་དང། ཚུ་ཚོད། རྒྱང་ཤེས་བཅས་ལ་མཉེས་པོ་གནང་ཞིང། ཡང་ཚུ་ཚོད་
སྐྱབས་ལ་འདོགས་བར་མཉེས་པོ་མེད་ཅིང། ཚུ་ཚོད་སྐྱབས་ལེགས་དེ་འབྲུ་བཟུ་ཅམ་
ཞིག་ཡོད་པ་སྐམ་དཀར་པོ་ཞིག་གི་ནང་བཟུག་སྟེ་རྗེ་རེ་ཚུ་ཚོད་ཚང་མར་སྡེ་མིག་

རེ་བསྐྱོན་བ་དང། གཞན་སྐྱེ་ཆས་གནད་ཆེའི་རིགས་ལ་སྤྱགས་སྐྱོང་གང་ཡང་མེད།
བཅོས་མའི་མེ་ཉོག་ལྟ་བུ་མཚོན་པར་སྤྲིག་བྱེད་དེ་འདྲ་ལ་སྤྱགས་མཉེས་པོ་ཡོད།

རྒྱུད་པའི་ལྷ་མ་དབུ་མཛད་མ་གནད་གོང་ལྟ་སར་བཞུགས་སྐབས་ཉིན་རེ་
བཞིན་གྱིང་སྐོར་ལ་ལེབས་ཤིང་། གཙུག་ལག་ཁང་ཡས་མས་སུ་ཡང་གནས་
གཟིགས་སུ་ཡང་ཡང་ལེབས། ལོ་གཅིག་ལ་རྗེ་འབྲུམ་སྐྱང་གི་ལྷ་ཁང་དང། རིགས་
གསུམ་སྐྱང་གི་ལྷ་ཁང་སོགས་ལྟ་སའི་གོང་ཁྲེང་ནང་གི་ལྷ་ཁང་ཚང་མར་ཞབས་
ཀྱིས་བཅགས་ཉེ་མཚོན་འབྲུལ་དང། སྤྱགས་སྐྱོན་བཅས་གནད། ས་ག་ལྷ་བའི་
ནང་གྱིང་སྐོར་དུ་ལེབས་སྐབས་ཆེད་མངགས་སྐྱང་སྟོན་གཞིས་ནས་རྩམ་པ་འོར་
འདྲེན་གྱིས་སྐྱང་པོར་སྤྱིན་བ་གནད་བ་དང། ལྷ་མ་མ་ཉི་བར་གཟིགས་ཉོག་གིས་
མཉེས་ཚུལ་མཛད། སྐྱ་གཞོན་ལུའི་སྐབས་སྟོན་འགོ་སྐྱོར་བའི་ཚོས་དུག་གི་ཉམས་
བཞེས་ཆེད་སྟོན་གྱི་ལྷ་མ་གོང་མ་རྣམས་ཀྱི་མཛད་བ་དང་མཐུན་པར་གཟིམ་རྒྱུང་དུ་
གད་བྲིས་དང། རྒྱབས་རྗེ་གང་ཉིད་ནས་ཡོན་ཆབ་འབྲུལ་གནད་མཛད། རི་ཁྲོད་
དུ་བཞུགས་སྐབས་ཤིག་ལ་དགོང་མོ་སྐྱ་གཟིམ་གནད་རྗེས་བཞུགས་སྐྱོམ་གསེང་
ནས་ཉལ་ཉལ་ཅེས་སྐྱང་གྲག་མཁན་ཞིག་འདུག་པར་ཅི་ཅི་མིན་ནས་དགོངས་ཀྱང།
ཞོགས་པར་གཟིམ་ཆས་བསྐྱས་ཉེ་གད་བསྐྱོན་དུས་སྤྲིག་བ་རྩ་ཅ་ཡིན་པར་གཟིགས་
ཉེ་ཞེད་སྐྱང་བྱུང་ཞེས་གསུངས།

གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཁུམས་དུར་བརྒྱུད་བྲལ་འབྲུམ་གྲངས་གསོག་མཛད་
སྐབས་ཐུན་བུའི་སྐྱ་མཉེལ་ཅོམ་བྱུང་ཡང། བྲལ་འབྲུམ་ཁ་སྐོར་དང་བཅས་བ་ལེགས་
པར་བྲལ། སྐྱེས་སྟོབས་ཀྱི་ཤེས་རབ་རྩམ་ཆེ་བ་དང། སྟོན་སྐྱུངས་ཀྱི་བག་ཆགས་

ཡོངས་སུ་བརྟམ་པའི་མ་ཐུ་ལས་གཞན་དག་ལྟར་ཉ་ཅང་ལོ་མང་རིང་གཞུང་ལུགས་
ལ་སྦྱངས་པ་མཛད་པ་ལ་མ་ལྟོས་པར་མདོ་དང་སྒྲགས། རང་དང་གཞན་གྱི་ཤུབ་པའི་
མཐའ་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུའི་པ་རོལ་ཏུ་སོན་ཅིང་། དེ་དོན་ཚུལ་བཞིན་དུ་སྦྱབ་པའི་མ་ཐུ་
ལས་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་མཐོན་པོར་ཕེབས་ཐིན་པ་མ་བཟོ། སྐྱ་ཕྱེད་གོང་མའི་གོང་
མ་གྲི་ཆེན་དག་དབང་ལུང་རྟོགས་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོས་ཡ་རྒྱལ་མཚོག་སྐྱ་འཕྲེང་བཅུ་
གཅིག་པའི་ཡོངས་འཛིན་མཛད།

དེ་རྗེས་འདིའི་གོང་མ་རྗེ་བཙུན་སློ་བཟང་ལུང་རྟོགས་བསྟན་འཛིན་འཕྲིན་ལས་
ཀྱང་ཤར་པ་ཚོས་རྗེའི་བར་ཕེབས། ཡ་རྒྱལ་དབང་སྐྱ་འཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པ་ཆེན་
པོའི་ཡོངས་འཛིན་ཀྱང་ལོ་བདུན་མཛད་དེ་སྐབས་དེའི་རི་བོ་དགེ་ལྡན་པའི་བསྟན་
འཛིན་གྲགས་ཅན་པལ་ཆེ་བའི་རིགས་གྱི་བདག་པོར་གྱུར་པ་བཅས་ལ་བརྟེན་རྒྱུད་
ལྷན་མས་ནས་དམ་པ་འདི་ཉིད་ལ་སླ་མ་དབུ་མཛད་གནང་རེ་ཆེ་ཞིང་། རང་ཁོངས་ལྟ་
རམས་ཨང་ཡོད་སྒྲགས་གྱི་དམ་བཅའ་ཐིན་རིགས་རྣམས་སླ་མ་དབུ་མཛད་གྱི་འོས་
ཁོངས་སུ་འབྲུལ་སྲོལ་ལྟར་ཚོད་རྒྱགས་ལ་ཐེངས་ཁ་ཤས་ཕེབས་ཀྱང་སྐྱ་ན་གཞོན་
པ་དང་། དབང་ལུང་མིན་གསུམ་སོགས་གསན་བཞེས་གནང་སྟུངས་ལ་གཞོད་པར་
དོགས་པ་མ་བཟོ། གཙོ་པོར་སྤེལ་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོར་རྒྱ་མིའི་དྲག་ལྷགས་བཅན་གཞོན་
གྱིས་རྒྱལ་བསྟན་མིང་ཅམ་དུ་འགྱུར་ཉིད་སྐབས་འཕགས་ལུལ་དུ་འཇམ་མགོན་
ཡ་རྒྱལ་བ་གཉིས་པའི་རྒྱལ་ཚབ་ཏུ་སྦྱར་བཞེངས་ཏེ་བསྟན་པའི་མེ་རོ་གསོ་བར་
མཛད་པ་སོགས་དགོས་པ་དུ་མ་ཞིག་ལ་གཟིགས་ཏེ། རི་སྐད་དུ། ཅི་སྲིད་ཞེན་སྦྱོབ་
པ་དུས་ལ་གཟིགས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རྒྱལ་མཚོག་བཅུ་གསུམ་པ་ཆེན་པོ་

ཞལ་བཞུགས་སྐབས་སུ་དམ་པ་འདི་ཉིད་ལ་གླ་མ་དབུ་མཛད་བསྐོ་བཞག་མ་བསྐྱལ།
འོན་ཀྱང་རྗེས་སོར་གླ་མ་དབུ་མཛད་གནང་དགོས་པ་ནི་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་
དགོ་བསྐོས་དགོངས་ཀྱི་གནང་སྐབས་རྗེས་སོར་གླ་མ་དབུ་མཛད་ཀྱི་མཚན་ཁུར་
བཞེས་དུས་སྐྱིད་ལམ་སོགས་ཀྱི་སྐོར་ལ་སྤྲུགས་རྒྱས་ཆེ་ཁྱད་དགོ་བསྐོས་གནང་
དགོས་ཚུལ་ལ་རྒྱལ་མཚོག་བཅུ་གསུམ་པ་ཆེན་པོས་བཀའ་བསྐྱལ་བ་དེས་ཤེས་
པར་བྱས། །

དགྲུང་གངས་སོ་བཞིའི་སོག་རྒྱུད་པའི་གླ་མ་དབུ་མཛད་དང་། དེ་རྗེས་
རྒྱུད་པའི་མཁའ་སོ་གནང་སྟེ་རྒྱུད་གྲུའི་འཆད་ཉན་སྐྱིད་ཁྲིམས་ལེགས་
པར་བསྐྱུངས་ཚུལ།

༡༡། ལྷོ་མོ་ ༡༩༣༦ ལོར་འབྲས་ལྗོངས་ཉལ་འེ་དགོ་བཤེས་བཀའ་ཤིས་
ནམ་རྒྱལ་གླ་མ་དབུ་མཛད་ཀྱི་ལོ་ལྷན་ཚར་སྟེ་མཁའ་སོར་འཕེ་ཉིའི་སྐབས་དུ་སྐྱེར་
རྒྱལ་ཚབ་རིན་པོ་ཆེ་ནས་གླ་མ་དབུ་མཛད་ཀྱི་འོས་ཁོངས་སུ་ཡོད་རིགས་བཀའ་
འགྲུགས་ཀྱི་ཚོད་རྒྱགས་བཞེས་པར་དམ་པ་འདི་ཉིད་ཨང་དང་པོར་བཞེངས་པ་
ལ་ཟད། སྐབས་སུ་བབས་པར་དགོངས་ཉེ་དམ་པ་འདི་ཉིད་ཀྱི་མཚན་སོག་ཏུ་བྱལ་
ཉལས་གནང་ནས་གླ་མ་དབུ་མཛད་བསྐོ་བཞག་བསྐྱལ། དེ་ལྟར་ཁང་ཚན་དགོ་གན་
ལྷ་ནས་སྐྱབ་གསོལ་ལྟར། ཆེས་ཆ་བཟང་བ་ཞིག་གི་ཞོགས་པར་གྲ་བར་དུ་ཉེན་
འབྲེལ་མཛད་སྐོ་གནང་སྐབས་རིན་པོ་ཆེ་ཚོམས་ཆེན་དུ་བཞུགས་ཁྲིར་ཞབས་སོར་
ལ་འོད། ཁང་ཚན་དགོ་གན་རྣམས་ནས་རྒྱལ་ཚབ་རིན་པོ་ཆེའི་བྱུག་ཉལས་བཀའ་

ཡིག་དེ་ལྟར་སྐྱབས་རྗེ་རིན་པོ་ཆེར་ཕུལ་སྐྱབས་སྐྱེད་སྐོལ་ལྷན་རིན་པོ་ཆེ་ཡར་སྐྱོད་
བཞེངས་གནང་སྟེ་ཕྱག་གཉིས་ཀྱིས་གྲུས་པའི་ཚུལ་གྱིས་བཞེས།

དེ་ནས་སྐྱབས་དང་། ལྷན་ལྟོད། རྫོང་སྤྱི་བུ་ཚང་། ཁང་ཚོན་ཁག་སོགས་འབྲེལ་
ཡོད་མང་རབ་ཅིག་ནས་མཛུགས་དང་རྟེན་གསུམ་ཕུལ། སྐྱབས་ནས་ཀྱང་སྐྱོ་མགོན་
ཚང་མར་གསོལ་ཇ་བཞེས་འབྲས་ཕུལ། ཉིན་ཤིང་རྗེས་ཀྱི་འདོན་དངོས་གཞིའི་
སྐྱབས་ཞོགས་པ་ནས་གསལ་ཅམ་ནས་ལྷན་པའི་དགོ་བསྐྱོས། སྐྱབས་འབྲེན། ཁང་
ཚོན་ལྷན་དགོ་ཞུ། གཞན་ཡང་སྐྱབས་དང་སྐྱབས་ནང་དཀར་ཡུལ་དང་ཅན་མང་
པོས་སྐོས་སྐྱེས་སྐྱབས་བསྐྱེད། རིན་པོ་ཆེ་ནས་སྐྱོ་ཚོས་བཞེས་ཏེ་གསང་འདུས་ཅ་
ལྷན་སོགས་ནང་དུ་བཞུགས་པའི་ཤོག་ཀ་ལི་དང་། ལྷན་བཟེན་བཅས་སྐྱོ་ལྷན་ཏུ་
བསྐྱེད་ཏེ་དུ་མོ་ཆེར་ལེབས།

ཞོགས་ཚོགས་གོལ། ཚ་རྟིང་མ་ཚུགས་པའི་བར་འདུ་ཁང་དུ་ལེབས་ཏེ་གཤོང་
གལ་དཀྱིལ་ཅམ་ནས་མེ་ཉོག་དང་ཕྱག་ནས་གཏོར། རོ་པོའི་སྐྱོ་མཐུན་དུ་ལེབས་ཏེ་
སྐྱོ་ཕྱག་དང་འབྲེལ་སྐྱབས་སྐོན་སྐྱོན་ཤིང་འདུལ་གནང་མཛད། དེ་ནས་མགོན་མང་
ཚོན་མོར་སྐྱོན་ཤིང་འདུལ་གནང་མཛད་རྗེས་སྐྱོ་མ་དུ་མཛད་ན་རིམ་གྱི་བཞུགས་
ཞིའི་སྐྱོང་ཞབས་སོར་འཁོད། ཤོག་ཀ་ལི་བཞུགས་ཞིའི་སྐྱོ་ལྷན་གྱི་ཀ་བ་ལ་བཀལ།
སྐྱབས་འབྲེན་ཚོན་མོ་ནས་ཞལ་འདོན་དུ་བསྐྱེད་ཞུས་ཏེ་དགོ་བསྐྱོས་དང་། ཁང་ཚོན་
དགོ་ཞུ་བཅས་སྐྱབས་དུ་གསང་འདུས་ཀྱི་སྐྱོད་ཅིག་དགོང་བསྐྱེད་དང་འབྲེལ་རོར་
འིལ་དང་། ལང་མཚོད་ཀྱི་སྐྱབས་བཅས་གསུངས།

དེ་ནས་ཚང་མར་གྲ་ཚང་ནས་གསོལ་ཇ་བཞེས་འབྲས་བུ་གསུངས། ཇ་མཚོད་

འདྲེན་པ་མཉམ་མེད་དང་། འབྲས་མཚོད་ཡིད་འོང་མཚོད་ཡོན་སྣ་ཚོགས་བཅས་བྱང་
 འདྲེན་གྱིས་དབུ་བསྐྱེད་ཏེ་གསུང་ཟིན་མཚམས་གསོལ་ཇ་མཚོད། འབྲས་སིལ་སྤྱང་
 གཏོར་གནང་ཟིན་རྗེས་སློལ་སྤེལ་འདུ་ཁང་གི་སྤྱི་རོལ་ཏུ་ཕེབས། གྲུ་མང་འདུ་ཁང་
 ཏུ་ཡང་ཕེབས་ཏེ། དཔལ་ལྷན་ས་གསུམ་འགྲོ་བའི་མིག་གཅིག་ལ། །ཞེས་སོགས་
 མཁས་གྲུབ་དེ་པོ་ཆེས་མཛད་པའི་རྗེའི་བསྟོད་པ་བྱང་འདྲེན་ནས་དབུ་བསྐྱེད་ལྷུ་ས་
 བ་ལྟར་གསུངས། གྲུ་ཚང་དང་། ལྷ་བྱང་ནས་དེ་པོ་ཆེར་མཚམས་ཉེན་གསུམ་སྤུལ།
 དགོ་འདུན་རྣམས་ནས་གསོལ་ཇ་བཞེས་དེད་པོ་ཆེ་ནས་བསྟོ་བ་གསུངས། དེ་
 ལས་སློལ་སྤེལ་རྣམས་ཀྱིས་སྤྱོད་བསྐྱེད་ཏེ་འདུ་ཁང་གི་ཡང་ཐོག་སྤོན་ལྷ་ཁང་ཏུ་
 གདན་བའང་ཏེ་མཛད་སྟོ་ཟབ་རྒྱས་གནང་། དེ་ནས་ཅེ་པོ་བྱང་ཆེན་པོར་བྱང་ཇར་
 ཕེབས་ཏེ་གསར་མཇལ་མཛད། དེ་ནས་དུ་ཆེའི་ཡང་ཐོག་རྒྱ་ཕིབས་ཀྱི་འོག་ལྷ་མ་
 དབུ་མཛད་ཀྱི་ལས་ཤག་ཏུ་ཕེབས། གྲུ་ཚང་། ཁང་ཚན། ལྷ་འབྲེང་སྤྱི་ལྷོ་བ་མ་
 སོགས་སེར་རྒྱ་ཏུ་མས་ཁྲི་ཕེབས་ཀྱི་ཉེན་འབྲེལ་མཇལ་དར་སྤུལ་བ་དབྱེས་བཞེས་
 མཛད་དེ་མཇལ་ལུ་བ་རྣམས་ལ་མཇལ་དར་དང་། ལྷག་མདུད་བསྐྱེད།

སྟོན་ཏུ་མཛད་སྟོ་བྱ་སྤྱིག་སྐབས་འབྲས་སྟོ་མང་ལྷང་ཚུ་མི་ཚན་ཁོངས་ཁྲི་ཆེན་
 དག་དབང་ཞོར་བུའི་ལྷ་བྱང་ནས་ཁྲི་སྟོག་ཅིག་གཡང་ལུས་སྤྱིར་འབུལ་སྐབས་ཁྲི་
 སྟོག་ནང་ཁྲི་ཆེན་དག་དབང་ཞོར་བུ་ཞེས་མཚན་སྟོན་ལོན་ཏུ་ཆེ་བ་དེས་རྒྱུན་བཞེས་
 མཛད་པའི་ཞབས་བཅགས་འཇུག་ཆེན་སེར་པོ་ཞིག་ཡོད་འདུག་པས་རྗེས་སོར་དགོ་
 ལྷན་ཁྲི་བ་གནང་རྒྱའི་ཉེན་འབྲེལ་འགྲིགས་སོར་ཞེས་ལས་བྱེད་ཚང་མས་ཡིད་ཆེས་
 ལྱས། ལྷ་མ་དབུ་མཛད་གསར་བ་དགོ་བསྟོས་མ་བཞེངས་པའི་དེགས་ཡིན་ཆེ་དགོ་

བསྐྱོས་ལྷན་ཆ་ལྷན་ལྷན་གྱི་ཆོག་མཚན་ལ་གསོལ་ཇ་བཞེས་སྤྱོད་གསུམ་དང་། ལྷན་ལྷན་གྱི་
སྐྱེ་བའི་བཅས་འབྲུལ་དགོས་པ་ལས་གཞན་དགོ་བསྐྱོས་ཟིན་རིགས་ནས་དེ་ལྷན་
གནང་མི་དགོས་ཀྱང་། མིང་ལྷན་གྱི་ནས་འབྲུལ་ཆོག་སྤྱོད་ཉིན་འབྲོངས་གསོལ་ཇ།
བཞེས་སྤྱོད་ ལྷན་ལྷན་གྱི་བཅས་གཟབ་འབྲུལ་ཞུས།

ལྷན་ལྷན་ལྷན་ལྷན་གསར་པ་ནས་མཚན་གསུམ་རིང་རྒྱུད་གཞུང་ལ་ཕེབས་
རྒྱུ་དང་། གཞུག་ལག་ཁང་དུ་དགོང་མོ་དགོ་འབྲུལ་རྣམས་དང་ལྷན་དུ་ཆོག་ལ་
གཟིམ་དགོས་པ་ལྷན་རྒྱུད་གཞུང་ཆོག་སྤྱོད་སྐབས་བྱ་མང་ཆོས་དུང་ཕེབས་ཟིན་རྗེས་
བྱང་འདྲེན་ཆེན་མོ་དང་ལྷན་དུ་ཕེབས། བྱང་འདྲེན་ཞལ་མར་གཟིགས་ཤིང་། རིན་
པོ་ཆེ་ཞལ་ཡང་གཟིགས་ཏེ་བཞུགས་གདན་སོགས་གང་ཡང་མེད་པར་ས་སྟེང་དུ་
བཞུགས། དགོ་འབྲུལ་རྣམས་ཀྱིས་རྗོང་རྗེས་གཅིག་གིས་གཅིག་གི་སྤྱོད་བརྒྱུད་
དེ་རིན་པོ་ཆེར་སྤྱོད། ཞལ་འདོན་ཆ་གསུམ་ནས་བཟུང་རྒྱུད་གཞུང་དང་། དེ་རྗེས་
བསྐྱེད་འབར་མ་བཅས་ལྷན་དུ་གསུངས། དེ་ནས་གཟིམ་བཟང་བཟང་བ་དང་དུས་
མཉམ་དུ་ཆོག་སྤྱོད་ཕེབས་ཏེ་སོང་ཉེ་ཉེས་སྤྱོད་ཀྱིས་སྤྱོད་གཟིམས་གནང་།

ཕྱི་ཉིན་ལྷན་ལྷན་ལྷན་ལྷན་གསུམ་པ་ཚམ་ལ་དགོ་འབྲུལ་རྣམས་ཀྱི་སྤོན་དུ་སྤྱོད་
བཞེངས་གནང་སྟེ་དུས་བྲན་སོགས་གསུངས་ཟིན་རྗེས་ཞོགས་ཆོག་ལ་ཕེབས་པ་
སོགས་ཉིན་གསུམ་ཀྱི་རིང་དེ་ལྷན་མཛད། ལྷན་ལྷན་ལྷན་ལྷན་གསར་པ་ནས་རིམ་རྒྱུད་
པའི་ཆོས་འགྲིམས་ཕེབས་ཡུལ་ཆེད་མར་ལོ་གཅིག་གི་རིང་ཕེབས་དགོས་པ་ལྷན་
སོག་མར་བོད་ལྷན་གཉིས་པའི་ནང་སྐྱོད་མོ་ལྷན་དུ་ཕེབས་ཏེ་རྒྱུད་ཁང་གི་ཡང་སོག་ཏུ་
བཞུགས་གདོང་སྤོན་རྗེས་ཆོག་སྤྱོད་ཕེབས་པ་མ་ཟད། དེ་ལྷན་གྱི་མང་དང་ལྷན་ཅིག་

ཏུ་འདུཾ་ཏུ་གཞིམས།

ཕྱི་ཉིན་གྲུ་མང་གི་སྒོན་ལ་སྐྱ་བཞེངས་གནང་སྟེ་ཕུག་བསིལ་གྲུབ་རྗེས་ཞོགས་
ཚོགས་ལ་མེབས། དགོ་འདུན་རྣམས་ནས་གསོལ་ཇ་བཞེས་སྐབས་གསུམ་ལྟན་
རིག་སྒྲགས་འཆང་བའི་འདུས་སྟེ་རྣམས་ནས་སྒོམ་བ་གསུམ་གྱི་བཅས་མཚམས་
རྣམས་མིག་གི་འབྲས་བུ་ལྟར་སྐྱང་བ་གཞིར་བཟུང་བའི་སྟངས་སྟོག་པ་ཐོས་
བསམ་གྱི་འཁོར་ལོ་དང་། སྒོར་བ་བསམ་གཏུན་གྱི་འཁོར་ལོ་ལ་རི་ལྟར་བཙོན་ཚུལ་
སྤྱི་དང་། ལྷག་པར་སྐྱོར་མོ་ལུང་ཚོས་ཐོག་རིང་མཛད་སྟོ་རྣམས་འདི་དང་འདི་ལྟ་བུ་
དགོས་ཞེས་བཀའ་སློབ་ཚོགས་གཏུམ་གནང་། ཉིན་གཉིས་པར་མཁན་པོ་གསར་
བས་བཅི་བཞག་གནང་སྐབས་སྐྱོར་དཔོན་ལྟ་བུར་མཛད་དེ་བཅི་བཞག་ཚར་གཅིག་
ཡར་སྐྱོར་གནང་མཛད།

དེ་རྗེས་དགོ་བཤེས་སོགས་འཛིན་གྲུ་དེར་མེབས་མཁན་རྣམས་ཚོས་གྲུའི་ལུང་
གཅིག་ཏུ་ཚོགས་པའི་དབུས་སུ་བཅི་བཞག་ལན་གསུམ་ཏུ་སྐྱོར་བར་མཛད། ཉིན་
གུང་རྒྱབ་མཁན་པོས་ཚོས་འཆང་ཉན་གནང་སྐབས་དང་། དགོང་མོ་རྒྱུད་གཞུང་
ཚོགས་སྐབས་བཅས་པར་གྲུ་མང་དང་ལྷན་ཏུ་མེབས། བདུན་གཅིག་གི་རྗེས་ཚོས་
ཐོག་ཕྱོལ་མཚམས་ཡར་ཞོར་སྐྱག་བྲག་རི་ཁྲིད་ཏུ་རིགས་བརྒྱའི་ཁྱབ་བདག་སྐྱག་
བྲག་རྩོུ་འཆང་ཆེན་པོའི་བུང་ཏུ་གསུང་ཚོས་གསན་པར་མེབས། སྐྱག་བྲག་སྐྱབ་
གི་མཛོ་མོ་རྩ་བར་བཞུགས་ལུལ་མཛད། སྐོ་བཟང་ལུང་རིགས་དེ་ཏུས་ཞབས་གས་
སུ་ཡོད་པར། སེར་སྐྱད་འཕན་པོ་བྲག་རྒྱབ་རིན་པོ་ཆེ་ཡང་གསུང་ཚོས་ལ་མེབས་
ཡོད་པར་བརྟེན་རྣམ་གཉིས་ཡང་ཡང་ལྷན་འཛོམས་གྱིས་ཏྟ་དབྱངས་འཐེན་གནང་

དང་། ཐེག་བསྐྱེད་པ་སོགས་ལ་དབགས་ན་པལ་ཆེར་ལྷགས་མཁར་གྱི་བཀའ་ཁྲིད་
གསལ་པ་ཡིན་ནམ་སྙམ་པ་ལས་ཞིབ་ཆ་མ་དེས། དེ་གར་གསུང་ཆོས་སྒོལ་རྗེས་ལྷ་
སར་ཐེབས།

དུ་མོ་ཆེར་རྒྱལ་ཆོན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་འབྲེལ་བའི་སྐོན་ནས་བཙོམ་ལྡན་
འདས་འཁོར་ལོ་བདེ་མཚོག་ལུ་ཨི་བའི་ལུགས་གྱི་བདག་འཇུག་ཆེན་མོ་བདུན་
གཅིག་རིང་ལོ་དེ་བཞིན་ཆོགས་སོལ་ལྟར་ས་ཚོག་གི་ཉིན་ཆོགས་སུ་ཐེབས་ཏེ་
བདག་འཇུག་ཆེན་མོའི་སྐོར་སོགས་ཆོགས་གཏམ་གནང་། མཚོད་གཡོག་པ་རྣམས་
ནས་དཀྱིལ་འཁོར་བཞེངས་ཟེན་རྗེས་ཐེག་ཆད་དང་། ཆོན་གྱི་འགྲོ་སྐྱེད་སོགས་
གང་ཅིར་རྒྱུད་སྟེ་དང་མཐུན་པར་གྲུང་མིན་གཟིགས་ཞིབ་ནན་ཏན་མཛད།

པོད་རྒྱ་གསུམ་པའི་ནང་ཚུ་མདར་ཐེབས་ཏེ། མཁར་སྡོ་ཞེས་པའི་གཞིས་ཁང་
དེ་སྡོན་རྒྱུད་པའི་ཆོས་འགྲིམས་ཐེབས་སྐབས་གྱི་བཞུགས་ལུལ་དེར་བཞུགས།
དེར་གདོང་རྒྱག་གི་ཉིན་རྗེས་པའི་ཞོགས་པར་ཚུ་མདར་བཞུགས་རིང་དགེ་འདུན་
རྣམས་ནས་གང་ཅིའི་གནང་སྐོ་སོགས་གྱི་སྐོར་ཆོགས་གཏམ་མཛད་རྒྱུ་ས་མཚོན་
པའི་སྲུང་སྒོལ་གྱི་མཛད་སྐོ་ཐམས་ཅད་མ་ཉམས་པར་གནང་། པོད་རྒྱ་བཞི་པའི་
མཇུག་ཏུ་བཀའ་གདམས་མན་ངག་པའི་བརྒྱུད་འཛིན་དང་པོ་གྲུབ་པའི་དབང་རྒྱལ་
ཆེན་པོ་སྤྱན་སྲུང་ལ་ཁྲིམས་འབར་གྱི་སྤྱགས་སྲས་གཙོ་བོ་དགེ་བཤེས་བྱ་ལུལ་བ་
གཞོན་ཅུ་འོད་གྱི་གདན་ས་འབྲི་གྲུང་མང་ར་དགོན་དུ་གདན་ཞུས་ལྟར་ཞབས་གྱིས་
བཅགས། གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཡང་སོག་གཟིམ་རྒྱུད་དུ་བཞུགས་སྐྱིལ་ཞུས་པ་དེ་
དག་ཏུ་ཅང་སྐོ་བོ་མེད་གྲུང་གིན་ཏུ་བག་ཐེབས་པའི་ཚུལ་མཛད། དེ་སྤྱོད་སེར་སྤྱོད་

མང་འཛོམས་ལ་འདོད་བསྐྱེད་ཚོས་འབྲེལ་དང་། དགེ་འདུན་ལ་བསྐྱེད་བཀུར་མཚོན་
འབྲུལ་བཅས་གྲུ་ལོ་ལ་བ་ལྷ་གཞན་མཛད། ཉིན་གཅིག་མང་ར་སེ་གཏོར་ཞེས་པའི་
འཆམ་གཟིགས་འབྲུལ་ལམ་ལྷུས་སྐྱབས་དགེ་སློང་འཁར་བསིལ་ཐོགས་ཤིང་། ཐང་
ལྷ་བཞེས་པ་བཅུ་དྲུག་དང་། རྣམ་སྲས་ཏྲ་བདག་བརྒྱད་སོགས་ཀྱི་གར་འཆམ་ལ་
རྒྱགས་ཞིབ་དང་། དེ་རྗེས་ཉིས་འབགས་ཞེས་པ་དང་། རྫོང་ཁ་ཞོལ་བ་གཉིས་ནས་
ལྷ་ལོ་འཁྲབ་སྟོན་ལྷུས་པར་ཡང་དགྲེས་གཟིགས་མཛད།

དེ་གའི་ཡུལ་ལྷ་སློབ་ཆེན་ཟེར་བ་ཞིག་ཡོད་པ་ས་གནས་སུ་ཕེབས་སྐྱབས་རྟེན་
གཞིར་སྐྱབ་འབྲེན་ལྷ་སློབ་ཡོད་པ་ལྟར་མཛད། བཟང་གོས་ལས་གྲུབ་པའི་ན་བཟའ་
སྟོད་ལྷེ་དང་པང་ཁེབས། དུ་ལྷ་བཅས་ཆ་ཚང་གསོལ་བསྐྱེད་ཐོག་ ཡུལ་དེར་ཆར་
ཚུ་དུས་འབེབས་འབྱུང་བ་དང་། ཡུལ་མི་རྣམས་ལ་ཡང་སྲང་དོར་སློབ་སྟོན་སོགས་
རོགས་རམ་ཅི་སྟབས་བྱ་དགོས་ཚུལ་གྱི་བཀའ་སློབ་གནང་། སློབ་ཆེན་གྱིས་མཚོན་
རྟེན་མགོ་མཚུག་ལོག་ན་ཡང་། བང་རིམ་སྐྱེད་པར་གནས་ཅམ་ཡོད་ཚུལ་ལྷུས། (སྐྱེད་
བང་གི་འེལ་གཅིག་གིས་རྟེན་ཅེད་མོ་ཅེད་དེ་འདེད་རེས་བཏང་བར་འེལ་དེ་ཤིང་བཅེགས་པའི་སྟེང་སྐྱེད་
བར་ལྟོད་ཁོག་ལ་ཤིང་རྒྱག་སྟེ་དཀའ་པལ་ཆེ་བྱུང་སྐྱབས་ཡུལ་མིའི་སློབ་སྟོན་ལྟར་སློབ་ཆེན་རྟེན་གཞིར་
སྐྱབ་པར་ས་བཞོང་གིས་གྱི་རིང་པོ་ཞིག་ཐེར་བསྐྱེད་ཀྱི་ཁོ་རང་གི་ལྷེས་ལྷག་ གྱི་དེ་རྟེན་ལྟོད་ཁོག་སྟེང་
བཅུགས་ཏེ་སྐྱགས་བརྒྱབ་ནས་ཐན་པོ་བྱུང་བའི་ལོ་རྒྱུས་མཛེས།)

སྲང་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་ནང་རྫོ་བོ་བཀའ་གནམ་ས་པའི་བསྐྱེད་བ་བྱུབ་
གདལ་དུ་སྐྱེལ་བའི་ཆེད་བྱ་ཡུལ་བ་གཞོན་ལུ་འོད་དུ་སྐྱེ་བ་བཞེས་པའི་རྟེན་གས་མཚན་
ལྷ་བྱུང་རྟེན་གཙོ་བྱ་ཡུལ་བའི་སྐྱབ་སྐྱེ་རོ་མཚར་ཅན་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་གྱི་རིན་པོ་ཆེའི་

ཡང་། ཡི་དམ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་རྗེས་སུ་བརྒྱབ་སྟེ། ཉམ་འདོད་དུ་མི་དང་མི་འབྲུག་པ་ལྟར་
གདམས་པ་དང་རྗེས་སུ་བསྟན་པ་བསྟུང་ཞིང་། རྗེ་ཚོང་ཁ་བ་ཆེན་པོས་ཀྱང་བཀའ་
གདམས་མན་ངག་པ་དང་། ལམ་རིམ་པ་གཉིས་ཀྱི་བཤའ་སྲོལ་ལྟར་གྱི་ལམ་རིམ་
གསལ་ཡུལ་དེའི་སྐྱེ་གདུང་སྟོང་བྱལ་འབྲུམ་པ་ཞེས་པ་དེའི་ཉེ་འདབས་སུ་དབྱ་གྲུང་
བསྟོན་ཏེ་ཉིན་གསུམ་རིང་སྐྱེ་བཞུགས་གནང་།

སྐྱེ་འགོ་རྣམས་ལ་སྟེང་འོག་བར་གསུམ་གྱི་གདོན་བཤའ་གསུམ་གྱིས་མི་ཚུགས་
པ་དང་། ཉམ་མཁའའི་མཐས་གཏུགས་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་བྱུབ་ཆེན་
དེ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱད་རྒྱུད་ལ་རི་ལྟར་འབྲུངས་པ་ལྟར་བྱུང་མོང་དང་། བྱུང་མོང་མ་ཡིན་
པའི་ལམ་གྱི་རྟོགས་པ་རྒྱུར་དུ་སྐྱེ་བ་སོགས་ཀྱི་སྤྱད་སྟོན་དང་འབྲེལ་གསུང་ངག་
བཅད་དེ་ཞབས་རྗེན་མར་སྐོར་ཚད་ལྟར་ཞབས་སྐོར་བརྒྱ་དང་ལྔ་བཅུ་གྲངས་གསོག་
གནང་སྐབས་ཞབས་མཐིལ་ལ་ཚུ་བྱུར་ཐོན་ཏེ་ཉིན་ཤས་སྐྱེ་མཉེལ་པོ་བྱུང་། དང་ཐོག་
ཞབས་མི་ཚང་མས་རིན་པོ་ཆེ་དང་ལྟན་དུ་སྐོར་བ་བསགས་ཀྱང་། རྗེས་སུ་སྐོར་ཚད་
མོངས་པ་སྟོང་བཟང་ལུང་རིགས་གཅིག་བྱ་བྱུང་།

དེ་ནས་དགའ་ལྡན་དུ་ཐེབས་ཏེ་ལྟོ་པ་ཁང་ཚན་གྱི་ཡང་ཐོག་དུ་བཞུགས། རྒྱུད་
ཁང་དུ་ཚོགས་སུ་ཐེབས་རྒྱ་སོགས་ལྷ་མ་དབྱེ་མཛད་ཀྱི་མཛད་སྟོན་རྣམས་མ་ཉམས་
པར་གནང་། རྗེ་རིན་པོ་ཆེའི་སྐྱེ་གདུང་ཆེན་པོའི་སྐུ་ལྟར་མཚོན་པ་སྟོང་ཚར་དང་
འབྲེལ་གནས་གཟིགས་དང་མཚོན་འབྲུལ་སོགས་དགའ་ལྡན་ལ་ཉམ་ཐེབས་སུ་
མཛད་། དགའ་ལྡན་དབྱུང་ཚོས་ཕོལ་ནས་ལྟ་སར་སྤྱིར་ཐེབས་སྐབས་ལྡན་ཞེས་སྟུང་
དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་ནང་གི་ལྱུང་ཐོབ་ཆེན་པོ་དུ་པོ་རྩ་བ་དོན་རྗེ་སྤྱད་ཞེས་

བ་རྗེ་ཉིད་ཀྱི་འཇུངས་རབས་སུ་གསལ་བ་དེ་ཉིད་ལུག་རིང་བཞུགས་པའི་གནས་ཀྱི་
ཐད་ལ་གཞིགས་ཏེ་ཁོང་གིས་སྐྱབ་བ་ཉམས་ལེན་མཛད་ཚུལ་དང་། ཚོས་འཆད་ཚུལ་
སོགས་ཀྱི་རྣམ་ཐར་འགའ་ཤེས་ཞབས་ཀྱི་དང་སློབ་མ་རྣམས་ལ་བཀའ་བསྩལ།

པོད་རྒྱ་ལྷ་པོའི་ཚེས་བཙུ་འཛམ་གྱིང་སྤྱི་བསངས་ཀྱི་ཉིན་སྐར་ཡང་དུ་མོ་
ཚེའི་ཡང་ཐོག་ཏུ་ཞབས་སོར་འཁོད། གཙུག་ལག་ཁང་དུ་ལོ་རེ་བཞེན་རྒྱུད་སྟོད་
ཚོགས་ཡོངས་ནས་གསང་བ་དེ་འཛིགས་གསུམ་རེས་མོས་ཀྱིས་རབ་གནས་དགེ་
ལེགས་ཆར་འབེབས་མཛད་སྟོན་ལྟར། ཚོ་ག་རྣམ་པར་དག་པའི་སློབ་ནས་དམ་ཡེ་
དབྱེར་མེད་དུ་མཛད།

པོད་རྒྱ་དུག་པའི་མཇུག་ཏུ་རྒྱུད་ལྷ་རྣམས་སེ་རར་ཚོས་ཐོག་ཏུ་ཐེབས་བར་དེར་
ཡང་རྒྱ་མ་དབུ་མཛད་ཀྱི་མཛད་སྟོན་རྣམས་ཉམས་ལེན་བསྐྱངས། པོད་རྒྱ་བདུན་པའི་
ཚོས་བཅུ་བཞི་ཉིན་བྲག་ཡེར་བར་ཐེབས། རྒྱུད་སྟོད་དང་། ཡེར་བ་ལྷ་ཚང་གི་དགེ་
འདུན་བ་རྣམས་དང་ལྷན་དུ་དབྱེར་སྤྱི་མ་ཞལ་བཞེས་མཛད་སྟོན་ལྟར་དགེ་འདུན་
རྣམས་ལ་ཚུལ་ཤིང་འགྲེམས་པ། བྲིམས་སུ་བཅའ་བ་བཛོད་པ། གནས་ཁང་དང་།
མལ་ཆས་བསྟབས་བ་སོགས་དབྱེར་གྱི་གཞི་ལས་བཤད་བ་ལྟར་མཛད། ཐིག་སྟོང་
ཉིན་བདུན་གྱི་རྗེས་ཐིག་ཚེན་ཉིན་གསུམ་རིང་ཁང་ཚོན་སོ་སོའི་ཐིག་རྒྱར་ཐེབས་ཏེ་
དགེ་བཤེས་རྣམས་ལ་སློབ་བསྐྱངས་དང་། མཚོན་དོན། མཚོད་གཡོག་བ་རྣམས་ལ་
དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཚོན་ཐིག་གསར་བུ་བ་རྣམས་ལ་ཐིག་ཅར་སྟོད་དང་འབྲེལ་རྒྱགས་
བཞེས་ནན་ཏན་མཛད། དབྱངས་སྟོང་ཉིན་གསུམ་གྱི་རིང་ཚོས་གྲར་ཐེབས། གདོང་
གྲལ་བ་སོ་སོ་ནས་དབུ་བསྐྱལ་ཏེ་ཏྟ་དབྱངས་གྱེར་བར་ལྷན་གསུངས་ཀྱིས་ཞིབ་

འདུག་མཛད། རྒྱ་མ་དབུ་མཛད་ལོ་དང་པོའི་སྐབས་དགེ་བཤེས་རྣམས་ནས་སྲགས་
ཀྱི་དམ་བཅའ་བཟོ་སྐྱེད་རང་འདོད་བཞིན་བྱ་ས་མེད་པར་ཉུགས་གསལ་འདི་དང་
འདི་ཉུ་བུ་ཞེས་ཤོག་ལྟེ་གནང་སྲོལ་ལྟར་དགེ་བཤེས་རྣམས་ལ་ཤོག་ལྟེ་གནང་།

པོད་རྒྱ་བརྒྱད་པའི་ཆེས་ཉེར་ལྷན་ཉིན། རྒྱུ་སྐྱིད་ཉུག་རེ་དགེ་བཤེས་དབང་འདུས་
རྒྱལ་མཚན་ནས་སྲགས་ཀྱི་དམ་བཅའ་འཛོག་སྐབས་རིན་པོ་ཆེ་ནས་ཐོག་མར་
འདུ་ཁང་དུ་ལུས་དཀྱིལ་ལས་བརྩམས་པའི་བཀའ་བརྟན་མཛད་པར་ལན་ལྷུ་རྒྱ་
དཀའ་རལ་བྱུང་ཚུལ་དགེ་བཤེས་རང་ནས་གསུངས། དེ་ལྟར་བྲག་ཡེར་པར་ཉིན་
ལྷན་དང་། པོད་རྒྱ་དགུ་པའི་ནང་རྣོན་ཚོས་དང་པོར་ཉིན་ལྷན་རེ་སྲགས་ཀྱི་དམ་བཅའ་
ཚུགས་རིང་ཚོད་དབང་དུ་ཉུག་ཐེབས་ཀྱིས་སྤྱི་ཚོལ་རྣམས་ལ་བཟོ་སྐྱེད་ལུན་རིང་
ལྷང་གི་ཚད་འཛིན་དང་། སྐབས་འགའ་རིན་པོ་ཆེ་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་བཟོ་སྐྱེད་
མཛད། དེ་རྗེས་ལྷ་སར་ཐེབས་ཏེ་པོད་རྒྱ་དགུ་པའི་ཆེས་ཉེར་གཉིས་ལ་རྒྱལ་བ་ལྷ་
ལས་བབས་པའི་དུས་ཆེན་གྱི་ཉིན་སྲུང་སྲོལ་གཞུང་གནས་ནས་གདན་ཞུས་ལྟར་
སྤེལ་ཤོག་པ་ཅེ་བྱུང་ཞིག་གིས་སྲོལ་སྤེལ་སྤུན་བསྐྱུས་ཏེ་རྒྱ་མ་དབུ་མཛད་དང་། དགེ་
འདུན་རྣམས་ཀྱན་གཞོན་གོ་རིམ་མ་འཚོལ་བར་བསྟར་གཅིག་ཏུ་སྤྲེལ། ཞི་དུལ་དང་
བ་འདྲེན་པའི་སྲོད་ལམ་འཕགས་པ་ཏུ་སྤེལ་གྱི་རྗེས་སུ་འཆིང་བ་དང་བཅས་ཅེ་ཕོ་
བྱང་གི་ཚོམས་ཆེན་སྤིང་ཞེའི་སྤུན་ཚོགས་སུ་ཐེབས། གདིང་རྒྱག་ཐེན་རྗེས་དགོང་
རེ་ལ་ཚོགས་སུ་སྤུན་བཞུགས་གནང་རྗེས་ལྷ་སར་ཐེབས།

ཉིན་རྗེས་མ་ནས་མགོན་པོའི་གཏོར་སྐུ་བ་ཚུགས་པར་གསོལ་ཚོགས་སུ་ཉུག་
ཐེབས་ཐོག་ ཉིན་ཐ་མར་རྗེ་ཉིད་ཀྱིས་དོ་རྗེ་སྲོལ་དཔོན་མཛད་དེ་ཕོ་བྱང་གི་མདུན་

ཞོལ་གཞུང་སྒྲིལ་སྤྱི་རོལ་ཏུ་གཏོར་ཐོར་འབངས། གཏོར་རྒྱལ་ལྷན་རྒྱུ་ལང་པོ་
བང་ཏུ་ཐེབས་ཏེ་མངའ་གསོལ་སོགས་མཇུག་གི་བྱ་བ་རྣམས་མཛད།

པོད་ལྷ་བཅུ་པའི་ནང་སྟོན་ཆོས་གཉིས་པ་ཚོགས་པར་སྐྱེས་ཀྱི་དམ་བཅར་
བདུན་གཅིག་འིང་རྟག་ཐེབས་ཀྱིས་སྐྱེས་ཞིབ་དང་། དེ་གའི་ཆོས་ཉེར་ལྷ་འཇམ་
མཐོན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཚོང་ཁ་པས་བར་དོ་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐྱེ་མའི་སྐྱེ་
མངོན་ཏུ་མཛད་པའི་དུས་ཆེན་ཉིན། ཅེ་པོ་བྱང་ཏུ་ལྷ་ལ་མཚོག་བཅུ་གསུམ་པ་
ཆེན་པོའི་ན་བཟའ་གདན་ཞུས་ཐོག་རྒྱལ་ཚབ་སྲིད་སྤྱོད་དུ་སྤྱོད་ཏེ་ཐོག་སྐྱེ་ཆེན་པོ་
དང་། བཀའ་ཤག་བཅས་ཞབས་འཁོད་དང་འབྲེལ་བྱང་ཇིའི་སྐབས་སྲུང་ལམ་རྒྱུད་
སྤྱོད་ཆོགས་ཡོངས་ལྟན་ཏུ་དགུན་མཇམ་ལ་ཐེབས། ལྷང་ཇ་གོལ་རྗེས་འབགས་པ་
ལོ་གེ་ལྷ་ར་དང་། གཞན་ཡང་གསེར་སྤོང་འཇམ་སྲིད་རྒྱན་གཅིག་སོགས་ལ་སྟུན་
ཤལ་སྐྱེས་སྤོན་དང་འབྲེལ་གནས་གཞིགས་སྤོད་སྤོད་མཛད།

དགེ་ལྷན་དགུན་ཚོས་ཀྱི་སྐབས་གསར་འཇུག་བྱེད་མཁན་བསྐྱེད་རིམ་པ་
རྣམས་འདུ་ཁང་གི་སྐོ་མཚོར་དུ་ཆོགས་པར་ལྷ་མ་དབུ་མཛད་འདུ་ཁང་དུ་སྤོན་
ཐེབས་ཀྱིས་བྱང་འཇེན་དང་སྟུན་ཏུ་བཞུགས་ཐེན་པ་ན། སྐོ་སྤྱི་བ་དང་དུས་མཉམ་
དུ་ཚོང་མས་གསར་འདུས་ཅ་རྒྱུད་ཀྱི་དབུ་རྒྱ་གར་སྐྱོད་ཏུ་ཞེས་པ་ནས་བཅུ་མས་
ཉེ། སྐྱོད་གསར་མཐོན་པོས་སྤྱོད་བ་དང་བཅས་ལུང་བསྐྱེབས་ཀྱིས་གདོང་གྲལ་
གཡས་གཡོན་གྱི་ས་མཐེམ་རང་དུ་འཁོད་དེ། རྒྱུད་གཞུང་ལེའུ་བཅུ་གཉིས་པ་ཡན་
དང་། བདེ་མཚོག་ཅ་རྒྱུད་ལེའུ་དང་པོ། གསར་འདུས་ཀྱི་བདག་བསྐྱེད་སྤོན་ལམ་
ཤེས་བཅོད་དང་བཅས་པ་དམ་བུས་སྤྱོད་ཏེ་རྒྱུགས་སྤོད་ཐེན་མཚམས་གསར་

ཆེན་བརྟན་པའི་འབྲུང་གནས་ཆེན་པོར་སྐྱིད་ཀྱི་ཞུགས་བྱས་པའི་དགོས་དོན། ཁས་
ལྷན་པའི་དམ་སྲོམ་དང་། དགོ་འདུན་གྱི་སྐྱིད་ཁྱིམ་ས་ཚུལ་བཞིན་དུ་སྤྱད་བ་གཞིར་
བཞག་སྟེ་མདོ་སྐབས་སྤྱི་དང་། ལྷན་པར་བདེ་གསར་འཛིགས་གསུམ་གྱི་ལམ་ལ་
ཐོས་བསམ་སྐྱོམ་བ་ཡ་མ་བྲལ་བར་བྱེད་ཚུལ་སོགས་ཀྱི་བཀའ་སློབ་མདོར་བསྟུས་
བསྟུལ།

རྒྱུད་ལྷན་སྐྱིད་ཀྱི་ཞུགས་སྐྱོད་ཀྱིས་ཀན་གཞོན་སྟེ་སོལ་ཡང་། རྒྱུད་སྟོད་དུ་
རྒྱགས་འབྲལ་ཞུ་མཁན་ཚང་མ་དུས་གཅིག་ལ་གསར་ཞུགས་བྱས་རྒྱུན་སྤར་སོལ་
ལྷ་མ་དགོན་གཉེར་ནས་ཚང་མའི་སྤེང་བ་བསྟུས་ཏེ་མི་མཐོང་བར་གཟན་འོག་དུ་
བརྟུག་རེ་རེ་བཞིན་གཟན་འོག་ནས་བཏོན་ཏེ་སོ་སོས་ངོས་འཛིན་བྱས་ཅིམ་བཞིན་
ཚོགས་སུ་འདུག་སྐབས་སོགས་ཀན་གཞོན་གོ་ཅིམ་དང་མཐུན་པར་བྱེད། དེ་རྗེས་
ལྷ་མ་དུ་མཛོད་ལས་ཤག་དུ་ཐེབས་ཐེན་བ་ན། ཁང་ཚོན་སོ་སོའི་དགོ་ཀན་ནས་
སྟུན་ཐེང་ལྟར་གསར་བུ་བ་རྣམས་རྒྱུད་པའི་སྐྱིད་ཁྱིམ་ས་ཚུལ་པའི་གནང་བ་
བསྟུལ།

ཐོད་རྒྱ་བརྟུ་གཅིག་པའི་རྒྱ་མཚུག་དུ་དགོ་ལྷན་དགུན་ཚོས་སུ་ཐེབས། གདིང་
རྒྱལ་གྱི་དགོང་མོར་དགོ་འདུན་རྣམས་དང་སྟུན་དུ་འདུ་ཁང་ནང་དུ་གཟིམས། ཞོགས་
བ་གསོལ་རྩ་དང་པོ་བཞེས་སྐབས་དགོ་ལྷན་དུ་བཞུགས་ཅིང་དགོ་འདུན་རྣམས་ཀྱི་
བྱེད་སྟོའི་སྟོར་ཚོགས་གཏམ་གནང། ཡངས་བ་ཅན་དུ་བསྐྱང་གསོ་ཆེན་མོ་ཚུགས་
སྐབས་ཚོགས་དུམ་ཐེབས་བ་སོགས་སྤར་སྟོལ་བཞིན་མཛོད། ཐོད་རྒྱ་བརྟུ་གཉིས་
པའི་ནང་དགའ་ལྷན་ནས་སྟུ་སར་བྱིད་ཐེབས་གྱིས་དུ་མོ་ཆེར་སྟུགས་མཁར་ཆེན་

མོ་ཚུགས་སྐབས་མཚོད་གཡོག་པ་རྣམས་ནས་ལྷགས་མཁར་རྒྱུ་དགུ་པའི་ཐེག་གདབ་ཚུལ། མཚོད་གཏོར་བཞེངས་ཚུལ་སོགས་རྒྱུད་དང་མཐུན་པར་རྒྱུད་ཡོད་མེད་ཞིབ་གཟིགས་མཛད།

ལྷགས་མཁར་གྱི་ཉིན་ཐ་མར་ཞོགས་པ་ནས་ཚོགས་སུ་ལེབས་ཏེ་འདུ་ཁང་དུ་འདྲིལ་བུད་ལྷ་བཙུགས་པའི་བདག་བསྐྱེད། བཀའ་སློང་དམ་ཅན་ཚོས་གྱི་རྒྱལ་པོའི་བསྐྱེད་གསོ་གཏོར་རྒྱལ་སོགས་དང་། མོ་མཚོར་དོ་གཅེས་སྟེང་མཚོན་ཆ་དགུ་སྟོར་སོགས་གྱི་བསྐྱེད་ཚོགས་ལྷན་ལྟེན་ལྷགས་མཁར་རྒྱལ་གནང་སྐབས་ཐོག་མར་མེ་མ་འབར་བར་ནག་ལྷམ་ལྷམ་གྲུ་རྗེས་སློབ་བྱུང་མེ་ཏུ་ཅང་ཆེན་པོ་དེའི་དེའི་ལྷ་བྱ་ཞིག་ཐོན་ཏེ་ལི་རྒྱ་མེར་བསྐྱེད་སྤྱོད། སྤར་ཡང་ནས་མཁར་མེ་ཆེན་པོ་ཞིག་སྐྱེད་སྤྱོད་དང་བཅས་འབར་བས་ཚོགས་སྤྱོད་འདུན་དང་། ཞལ་མཛམ་ཞུ་མི་སྐྱེ་སེར་རྣམས་ནས་དོ་མཚར་ཆེ་ཚུལ་བརྗོད། དེ་རྗེས་གཏོར་ཐོར་འཕེན་པ་སོགས་སྤར་གྱི་ཕྱག་བཞེས་རི་བཞིན་མ་ཉམས་པ་མཛད།

མེ་སྤར་རྒྱ་བ་དང་པོའི་ཆེས་གཅིག་ཉིན། ཅེ་པོ་བྱང་གི་ཚོམས་ཆེན་དུ་གནས་པོ་གསར་ཆེས་གྱི་ཉེན་འབྲེལ་དགའ་སྟོན་མཛད་སྟེ་སྤོང་སྐབས་ལ་སྐབས་རྗེ་དེན་པོ་ཆེ་དང་། དགའ་སྟོན་ཤར་ཅེ་མཁར་པོ་སྤུ་ཁང་ཐོང་སྤྱེལ་སྤྱོད་རྣམས་གཉིས་ནས་ཚོགས་ལངས་གནང་བ་དེན་པོ་ཆེ་ནས་མཛོད་གྱི།

དེ་ཉིད་ཚངས་ཚུལ་ཚངས་པ་ཡི། །

འཕོར་པོ་ཚངས་པས་བསྐྱོར་སྤྱིར་རྟོ། །

ཞེས་པ་ལས་བཅུ་ལྔ་ཉེ་བའི་སྤྱོད་མཛད། ལྷ་མ་དགུ་མཛད་ལོ་དང་པོའི་

སྐབས་འདིར་ཉིན་གཅིག་རྒྱ་ཆེའི་ཡང་སྐོན་ནས་གླིང་སྐོར་གྱི་རོལ་ཏུ་བཤུན་བས་
ལུག་གཅིག་གསོད་གྲབས་བྱེད་པ་གཟིགས་མ་ཐག་ཞབས་ཀྱི་ཞིག་ཆེད་མངགས་
གཏོང་གནང་གིས་བཤུན་བར་འདོད་མོས་ལྷར་གྱི་དུལ་གནང་སྟེ་ལུག་དེ་སྐོག་ལྷ་
མཛད་དེ་ཆེ་རིང་ཞེས་མིང་བཏགས། རྒྱ་ཆེར་རྒྱུད་པའི་སྐྱིག་ཁིམས་སྐབས་ཀྱིས་
ལུག་ཉར་མི་ཆོག་པར་བརྟེན་སྐྱོད་ལུ་འདོག་པར་མཛད། དེའི་སྐབས་རྒྱལ་མཆོག་
སྐྱུ་གོང་མའི་གསུང་འབྲུམ་སྟོགས་སྐྱིག་དང་། གསེར་སྣོད་དགེ་ལེགས་འདོད་འཛེའི་
དཀར་ཆག་ལ་སྐབས་ཇེ་སྐྱུག་བྲག་རིན་པོ་ཆེས་མཛད་པ་དེ་ལ་རྩོམ་བ་པོ་རང་ནས་
ལྷས་དག་གནང་རོགས་ཞེས་ལྷས་པ་ལྷར། ཆོགས་ལ་ཐེབས་དགོས་སོགས་ཏ་ཅང་
མཛད་བྲེལ་མེད་སྐབས་ཞལ་ཁུ་སིམ་ཆེད་བལྟགས་གདན་དང་། བྱ་གཡལ་བཅས་
བསྐྱམས་ཏེ་ཆབ་རྒྱུང་གླིང་ཁར་མི་མང་འདུ་འཛོམས་དེ་ཅམ་མི་བྱེད་པའི་ས་ཆ་ཞིག་
ལ་བྱ་གཡལ་སྐོན་ཏེ་བལྟགས།

ཆེ་ལུག་དེ་ཡང་ཉེ་འཁོར་ལ་བསྐྱད། གླིང་ཁ་དེར་བལྟགས་རིང་དཀར་ཆག་
ལུག་དཔེར་ལྷས་དག་གནང་། དེ་ལྷར་ཡང་ཡང་ཐེབས་སྐབས་རྒྱུད་བྱ་འགའ་ཤས་
ཀྱིས་རང་རེའི་སྐྱོ་མ་དབུ་མཛད་ནི་སོ་སོའི་བལྟགས་ལུལ་དེར་མ་བལྟགས་པར་རྟག་
ཏུ་གླིང་གར་ཐེབས་ཀྱི་འདུག་ཅེས་འཕྲ་སྐོད་བྱ་ཚུལ་ལུགས་ནང་གཅོང་ལུལ་འགའ་
ཤས་ནས་ལྷས་པར། ཁོང་ཆོས་ང་གླིང་གར་འགྲོ་བའི་དོན་གནད་རི་བཞིན་མ་ཤེས་
པ་རེད། ལྷང་ཇེ་ཞེས་གསུངས་ཏེ་ལུགས་སྐྱང་གང་ཡང་མ་གནང་།

ཡང་འདིའི་སྐབས་ཡས་མས་ཤིག་ལ་རིས་བྲལ་བསྟན་པ་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་
མངའ་བདག་ཁུ་བྲུ་སྐྱོ་མ་རིན་པོ་ཆེ་བསྟན་འཛིན་རྒྱལ་མཆོན་མཆོག་ནས་ལ་སྐབས་

ཆ་ཚང་གསལ། ཁྲིང་ག་གིས་ཀ་འཇམ་ཞིང་ཅིས་ལ་མཁས་ཚུལ་སོགས་བསྟོད་
བསྐྱེད་མཛད། ལོ་མང་ཚོ་མོ་ལྷ་རི་དང་། དེ་རྗེས་ཡེར་བར་བཞུགས་པའི་བྱ་བཏང་
བ་ཚོ་མོ་མཚམས་བ་བ་ཞུ་མཁན་ཚོས་བ་བཟང་སོ་ཞིག་ཡོད་པ་ཁྲིང་གི་འག་ཏུ་
ཚོས་ཞུ་བ་བཞི་བཅུ་ཅམ་ཞིག་ལ་འདིགས་བྱེད་དཔའ་བོ་གཅིག་པའི་དབང་ཆེན་སྟེ་
གོན་དང་བཅས་བ་བསྐྱེད་བཤ། དེ་ནི་ཡེར་བའི་ལྷ་ཁང་ཉམས་གསོའི་དོ་དམ་བ་རྒྱལ་
ཅེ་མཁན་ཚུང་གིས་ཞུས་ཏེ་བ་བཀའ་དབང་གནང་བ་ཞིག་རེད།

མཚམས་བ་བ་འདི་ཉིད་ལ་ཏ་ཅང་མཉེས་སོ་གནང་ཞིང་། ཁྲིང་ནམ་བཅར་
ལ་གསོལ་བ་ཞལ་ལག་འཁུལ་དུ་འཇུག་པ་གནང་། ཁྲིང་བཞེས་ཐུག་མན་ཚིན་ལ་
དགའ་སོ་ཡོད་སྟབས་སྐྱ་བྱང་དུ་བཞེས་ཐུག་མན་ཚིན་ནམ་བཞེངས་སྐྱབས་ཐོག་
སྟེང་དུ་གཟན་དམར་སོ་ཞིག་གིང་ལ་བཀའ་ཉེ་འདོག་དགོས་པ་ཞབས་ཞུ་བ་ཚོར་
བཀའ་མངགས་གནང་གི་ཡོད་པ་དེ་ནི་བཞེས་ཐུག་མན་ཚིན་བཞེངས་ཀྱི་ཡོད་པའི་
བརྗེས་སྟེན་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་དང་། མཚམས་བ་བ་འདི་ཉིད་ནས་ཉིན་གཅིག་སློབ་མ་ཞིག་ལ་
ཞལ་ལག་མོག་མོག་བཟོ་རོགས་གསུངས་པ་ལྟར་བཞེས་མོག་མཚོད་ཟེན་པའི་རྗེས་
སུ་སྐྱ་གཤེགས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱང་སྟེང་།

དགེ་བཤེས་རྣམས་དང་། རབ་འབྱམས་བ་རྣམས་ལས་གཞན་རྒྱུད་བྱ་རྣམས་
དང་སོར་གསར་ཞུགས་སྐྱབས་གསང་འདུས་ཅ་རྒྱུད་ལེ་ལུ་བཅུ་གཉིས་བ་ཡན་དང་།
བདེ་མཚོག་ཅ་རྒྱུད་ལེ་ལུ་དང་སོ། གསང་འདུས་བདག་བསྐྱེད་སོགས་འདོན་ཆ་མང་
སོ་སྟོ་འདིན་རྒྱགས་སྟོད་བྱེད་དགོས་ཀྱང་། རི་རྒྱུད་དུ་སྟོད་འཇུག་ལས།

ཤེས་བཞིན་མེད་པའི་སེམས་ལྡན་བཤ། །

ཐོས་དང་བསམ་དང་སྒྲོམ་པ་ཡང་། །

སྒྲོ་རྩོལ་བྱུམ་པའི་ཚུ་བཞིན་དུ། །

དེ་ལ་ལ་ནི་དེ་མི་གནས། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། འགའ་ཞིག་ནས། བརྗེད་ངས་རྒྱུན་པོའི་གཞན་དབང་
དུ་གྱུར་བ་སོགས་ཀྱིས་ཚོགས་སུ་འདོན་པ་ལྟར་པོ་དེ་ཙམ་མ་བྱུང་ཞིང་། འདོན་ཆ་
རྣམས་རང་རྒྱུ་འཕེར་བ་དེས་པར་དགོས་པ་བཞིན། ཚང་མས་བརྗེད་གསོས་བྱས་ན་
མ་གཏོགས་རྒྱལ་ལོན་སྐབས། འདོན་མི་སྲུབ་པའི་རིགས་ལ་ཉེས་ཚད་གཅོད་དེས་
ཡིན་ཚུལ་ཚོགས་བརྒྱ་ཕྱི་ཐེངས་གསུམ་ཙམ་གནང་། དེ་རྗེས་རྒྱལ་བཞེས་དབུ་
འཇུགས་གནང་། ཉིན་གྲངས་མང་པོར་དུ་ཆེའི་འདུ་ཁང་གི་བསིལ་ཡང་ཐོག་རིན་པོ་
ཆེ་དང་། བྱང་འབྲེན་ཆེན་མོ། དགོ་བསྐྱོད་བཅས་ལྟན་འདོམས་སར་གྲུ་གྲངས་བདུན་
ཆོན་རེར་དབུ་སྟེ་རྒྱལ་བཞེས་དང་འགའ་ཞིག་ལ་རང་རྒྱུ་འཕེར་མིན་གྱི་སྲུགས་
དོགས་བྱུང་སྐབས་དེ་ཉིད་གཅིག་པོར་སྐྱོད་དུ་བཅུག་གཅིག་ལ་གསང་འདུས་ཀྱི་
གཞལ་ཡས་ཁང་བསྐྱེད་ཚུལ་ནས་འདོན་དགོས་གསུངས་པར། དེས་གསང་བའི་
འདེགས་གསུམ་གྱི་གཞལ་ཡས་ཁང་བསྐྱེད་ཚུལ་རྣམས་མན་ཚུན་འདེས་ནས་རང་
རྒྱུ་འཕེར་བས་ལོན་གསང་འདུས་ཀྱི་བསྐྱོད་པ་ནས་འདོན་དགོས་ཞེས་གསུངས།

བསྐྱོད་པ་ཞེས་པ་ཅི་ཡིན་ནམ་ཞེས་ཞུས་པར། མི་བསྐྱོད་རྗེ་རྗེ་ཡེ་ཤེས་ཆེ།
ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཁོ་འདེགས་སྐྱུག་རྒྱུན་གྱིས་གསང་བའི་དབྱིངས་ལ་ལྷག་
འཚོལ་ལོ་ཞེས་པ་ཙམ་ལས། བར་གྱི་ཆོག་རྣམས་མ་དུན་པར། བཞད་མོ་ཤོར་ཉེ།
ཞལ་ངོ་ནག་པོ་བཏོན་གནང་དང་བཅས་ཉེ་རྒྱལ་བཞེས་མཛད། རྒྱལ་མ་འཕྲོད་

བའི་རིགས་རྣམས་ཀྱིས་བྱེ་རགས་ནས་སོ་སོ་རང་གི་ཆོས་རྒྱུ་མ་དཔོར་དགོས་
 བ་ཅམ་དུ་མ་བཟང། མང་ཇ་ཆོགས་ཉེའི་སྐབས་ཚང་མ་རྟོག་ཅམ་དུ་འདུ་འཛོམས་སར་
 སོ་སོའི་བྱེ་མའི་དོ་པོ་རྒྱབ་ཏུ་འཁུར་ནས་བསྐྱད་པར་སྐྱ་མ་དབུ་མཛད་ཀྱིས་སྤྲུགས་
 ཞིབ་གནང་། གཅིག་ལ་དགོ་བསྐྱོས་ཀྱིས་འཕོག་ཐག་ལྷ་རུ་བཅུག་པ་སོགས་མཛད།
 དེའི་སྐབས་འགའ་ཞིག་གིས་སྐྱ་མ་དབུ་མཛད་འདིས་རང་རེ་རྣམས་པོང་བྱ་དང་འབྲ་
 བར་ཉེས་ཆད་འདི་ལྟར་གནང་གི་འདུག་ཅེས་སྐྱར་འདེབས་ལྷུས། དེ་ལྟར་དོད་མ་
 ཆེན་པོ་གནང་བའི་མ་སྤུ་ལས་ཆོགས་འདོན་ཏུ་ཅང་ལེགས་པོ་ཆགས་པར་གྲུ་བགྲེས་
 རྣམས་ཀྱིས་བསྟོད་བསྐྱབས་ཀྱི་མེ་ཏོག་འཛོམས། དེ་མཚུངས་སྐབས་དེར་ཡུལ་གྱི་ནང་
 འབྲུམ་ནད་ཁྲབ་གདམ་ཅི་ཆེ་བྱུང་ཡང་རྒྱུད་གྲུ་ཆོས་བྱེ་མ་ལོར་འབྲེན་གནང་དགོས་
 བྱུང་བ་དེས་གྲུ་ཉུང་ཤས་མ་གཏོགས་སྤྱི་བྱིངས་རྣམས་འབྲུམ་ནད་ལས་ཐར་ལྷགས་
 བརྗོད།

བདེ་མཚོག་གི་བདག་འཇུག་ཚུགས་སྐབས་འིག་ལ་གྲུང་ཆོགས་མང་ཇའི་
 སྐབས་མཁན་པོ་ཆོགས་སུ་ཕེབས་མ་སྤུ་བར་སྐྱ་མ་དབུ་མཛད་ཉིད་ནས་སྐྱར་ཆོག་
 གི་སྟོབ་དཔོན་མཛད་པར། བ་རྒྱུད་ལ་མཚོད་བ་གཡས་ནས་མགོ་བརྩམས། བ་རྒྱུད་
 ལ་གཡོན་ནས་མགོ་བརྩམ་དགོས་པ་དེ་ལྟར་ཡང་། མཚོད་གཡོག་པས་འཇིགས་
 བྱེད་བདག་འཇུག་སྐབས་ལྟར་བསྐྱིགས་པ་སྤྲུགས་ཞིབ་འཇུགས་ཏེ་བཀའ་བརྟེན་
 དག་པོ་དང་བཅས་ཁོ་བར་དགོ་བསྐྱོས་ནས་འཕོག་ཐག་ཁ་ཤས་གཞུ་དགོས་བཀའ་
 ཁྲབ་གནང་། ཡང་རྒྱལ་ཆོན་གྱི་དཀྱིལ་འཕོར་དང་འབྲེལ་བའི་བདག་འཇུག་ཆེན་མོ་
 ཚུགས་ཉེ་ཞིག་གི་སྐབས་མཚོད་གཡོག་གིས་རྒྱལ་ཆོན་རྒྱགས་སྟངས་ལོར་བར་ཁོ་

རང་ཚོན་སོར་ལག་ཏུ་ཐོགས་ཏེ་ཚོགས་སུ་གྲལ་བསྐྱོར་དུ་གཏོང་གནང་མཛད། ཡང་
ཐེངས་གཅིག་ཞོགས་ཚོགས་ཤིག་གི་སྐབས་མགོན་ཁང་བྱང་འདྲེན་གཉིད་ཁྲུག་པར་
དང་པོ་སྐྱ་མ་དགོན་གཉེར་ལ་མཚོན་མེ་གཅིག་བྱང་འདྲེན་གྱི་མདུན་དུ་འདོག་བཅུག
ད་དུང་ཡང་ཁོ་ལ་གཉིད་ལ་ཡང་ཡང་ལོར་བར་དོ་རྗེ་ཞིག་ལག་ཏུ་གཏད་དེ་ཚོགས་མ་
གོས་བར་ལང་སྟེ་སྟོད་དགོས་པ་སོགས་སྒྲིག་ཁྲིམས་སྐོར་ལ་ཉ་ཅང་ནན་པོ་མཛད།

དེ་སྔ་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༡༠ ཅམ་ལ་མན་རྩའི་དུས་སྐབས་སུ་རྒྱ་ནག་ནས་བཅན་འཇུག་
དུས་ཐིང་བྱང་པའི་རྒྱུན་གྱིས་རྒྱ་ད་གྲུའི་སྒྲིག་ཁྲིམས་ཀྱང་ཐན་བུའི་ཉམས་ཆག་ཏུ་
བྱུང་བ་རྣམས། ལྷུབས་རྗེ་དམ་པ་འདིས་སྐར་སོར་རྒྱུད་པར་མཛད་པ་བཀའ་བྲིན་
ཤིན་ཏུ་ཆེ་ཞེས་རྒྱ་ད་གྲུ་རྣམས་ཀྱིས་བསྟོད་བསྟུགས་ཀྱི་མེ་ཏོག་འཛོད། ལྷ་མ་དབུ་
མཛད་གནང་ངེད་ལོ་དང་གཉིས་སོ་སོར་ཡེར་བར་གསང་བདེ་འདིགས་གསུམ་
གྱི་ཐིས་ཐིག་དང་། རྒྱ་ཚོན་སོགས་ཀྱི་སྐོར་རྒྱགས་བཞེས་གནང་ཞིང་། དཀྱིལ་
འཁོར་སྐོས་བསྐྱངས་བཞེངས་རྒྱུའི་ལག་ལེན་སྐོབ་ཁྲིད་རྒྱུན་སྟེལ་གྱིས་སྐྱེས་
འབྲས་དཀྱིལ་འཁོར་གསང་བཞེངས་དང་འབྲེལ་རྒྱགས་བཞེས་གནང་རྒྱ་སོགས་ལོ་
གསུམ་པའི་སྐབས་སུ་གནང་ཅིས་ཀྱང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༣༩ ལོར་མཁན་པོ་ལས་ཐོག་པ་
བཟུ་ཤིས་རྣམ་རྒྱལ་སྐྱ་ཆེ་མ་ཐིན་པར་བརྟེན་རྒྱལ་ཚབ་དུ་སྐྱེང་མཚོག་ནས་ཕེན་པོ་
ཆེ་གང་ཉིད་འབྲས་དུ་མཁན་པོའི་མཚན་བཞེས་གནང་དགོས་ཚུལ་ཐེབས།

རྒྱ་ཚོས་སོགས་ཞིབ་ཆ་མ་དེས་ཀྱང་། གཟུང་སྐྱེད་དགོ་བ་ཞིག་གི་སྔ་ཆར་
ཞོགས་ཚོགས་དང་ཚོ་རྩིང་གི་བར་བྲ་ཚང་གི་ཡང་སྟེང་སྐྱ་མ་དབུ་མཛད་ཀྱི་བཞུགས་
ཡུལ་ནས་སྟིད་པ་ཉོ་ཡི་བྱུག་རྒྱ་སྟོན་འབྲེད་དང་འབྲེལ་ཁང་ཚོན་ལྟེང་དགོ་ཆུག།

བྱང་འདྲེན་ཆེན་མོ། དགེ་བསྐྱོས་སོགས་ཀྱིས་སློལ་སྤོངས་སྤུན་བསྐྱེད་ཏེ་མཚོན་པ་
ཁང་གི་ལྷག་སློལ་བརྒྱན་ལྷང་རག་གི་ཚོམས་ཆེན་ནང་ཕེབས་ཏེ། རྗེ་བཙུན་ཀུན་དགའ་
དོན་གྲུབ་ཀྱི་བཞུགས་ཁྲིར་ཞབས་སོར་འཁོད་པ་དང་དུས་མཉམ་དུ་གྲུ་ཚང་སོགས་
ཀྱིས་མཛུམ་རྟེན་གསུམ་དང་། གསོལ་ཇ་བཞེས་འབྲས་སྤུལ་ཏེ་ཁྲི་འདོན་ཐོག་མ་དེར་
མཛད།

དགེ་འདུན་རྣམས་ཚ་རྟིང་ལ་ཕེབས་ཏེ་ཚོགས་གཞུག་འགྲིལ་བ་དང་ཆབས་
ཅིག་ལྷང་རག་རྒྱལ་སློལ་ནས་ཕེབས་ཐོན་ཀྱིས་རྡོ་གཅེལ་ལུང་ལ་སྲིད་པ་ཉོའི་རྒྱབ་
ཡིག་སློག་ཟེན་པ་ན། སློལ་སྤོངས་བ་རྣམས་འདུ་ཁང་དུ་ཕེབས་ཏེ། མཚོན་གཤམ་གཡས་
བ་ནས་གཡམ་མགོ་བར་བསྐྱར་བསྐྱིགས་པ་ན་རིན་པོ་ཆེས་གཏོང་གཡམ་གྱི་དུས་
རྒྱལ་མཚན་གྱི་འོག་སྤྱིང་དམར་བཏིང་བའི་སྤྱིང་ནས་སྐྱུ་སྤྱུག་ལན་གསུམ་གཞན་།
ཁ་ཆེ་གྲུང་ཀུམ་སོགས་ཀྱིས་ཁ་བསྐྱུར་བའི་འཛོར་འབྲུ་མེ་ཉོག་བཅས་གཏོར་གཞན་
མཛད། མགོན་ཐང་རིན་པོ་ཆེའི་མདུན་དུ་ཕེབས་ནས་སྤུན་ཤམ་སྤུལ་གྲུབ་མཚམས།
དགོན་གཉེར་ནས་སློང་རྡོལ་མཚོན་གོང་ཞེས་པ་སྤར་གྲུ་བྲལ་གྲུབ་པའི་དབང་སྤྱུག་
སློང་རྡོལ་ལྷ་མ་རག་དབང་སློང་བཟང་ནས་སྤུལ་བའི་མཚོན་གོང་མར་ཁུས་བཀང་བ་
སྤྱུག་ཏུ་སྤུལ་བར་སྤྱུགས་སློན་དང་འབྲེལ་མཚོན་མེ་ཞལ་སྤེ་གཞན། སྐྱ་ལེར་བཞེས་
ཏེ་ཚོགས་ཡོངས་ནས་མདུན་བསྐྱེད་ཀྱི་སྐབས་འོག་མིན་ནས་ལྷ་རྒྱལ་བ་རྣམས་
སྤུན་བྱངས་ཏེ་མདུན་གྱི་ནམ་མཁའ་བཞུགས་པར་གྱུར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཚོགས་
མཚམས་སུ་རྒྱུད་དོན་ཇི་བཞིན་འདོམས་པ་ལ་བསྐྱེདས་པ་དང་གྲུབ་བའི་ཚོས་ཀྱི་རྗེ་
རྒྱུད་གྲུའི་མཁའ་བོ་ན་རིམ་གྱི་བཞུགས་ཁྲིར་ཕེབས། རྒྱུད་སློང་གྲུ་ཚང་དང་། སྤྱིང་གྲུ་

འབྲུལ་དང་འབྲེལ་སྒྲགས་ཀྱི་འཆད་ཉན་སྐྱ་ནས་སྐྱར་སྐྱེལ་བའི་མཛད་པ་མཁའ་ཁྲབ་
བསྟན་འགྲོའི་གསོས་སྤྱི་བའི་སྤྱུགས་སྟོན་མཛད།

པོད་རྒྱ་གསུམ་པའི་ནང་ཚུ་མདར་པེ་བས་ཉེ་རྒྱུད་ཁང་གི་སྐོ་མཚོར་སྟེང་གི་རབ་
གསལ་ནང་བཞུགས། ཆེས་ཉེར་དུག་གི་ཞོགས་པ་ཚོས་རྩར་ཞབས་སོར་འཁོད།
ཚོས་ཐོག་སྐོར་མཁན་གྱི་དགོ་བཤེས་རྣམས་དང་། བསྐྱེད་རིམ་པ་ཀུན་གྲས་རྣམས་
ནས་སྐྱེ་སྤྱུག་གསུམ་རེ་འཆའ་རྗེས་བྱང་འདྲེན་ཆེན་མོ་ཡར་ལངས་ཉེ་མཚུལ་དབུ་
བསྐྱེལ་ཐེན་པ་ན། རིན་པོ་ཆེས་དབུ་ལྷ་བཞེས་ཉེ། རྒྱུད་ལེ་གི་དབུ་ནས་བཅམས་
ཉེ་ཤོག་སུ་སྐྱེད་ཅམ་སྤྱུགས་ཐོག་ནས་དལ་བྱས་ཚིག་མཚམས་བཅད་སྟོགས་ཀྱིས་
གཞུང་དོན་ལ་གོ་བ་རགས་ཅམ་བསྐྱེད་བྱས་པ་དང་བཅས་ཉེ་ཚར་གཉིས། དེ་རྗེས་
དབུ་ལྷ་བཞེས་ཉེ། བྱང་རིགས་ཀྱི་སྟོས་པ་དང་བཅས་ཚིག་གཅིག་ཀྱང་མ་ལུས་པར་
འབྲུ་སྟོན་གྱི་བཤད་པ་མཛད་རྗེས། རྒྱ་མ་དབུ་མཛད་གསར་པ་འབྲས་སྐོ་གྲིང་མི་
ཉག་ཁྱུ་ཚོས་མཛད་ནས་བཅི་བཞག་ཚར་གཅིག་ཡར་སྐྱོར་བར་དབྱེས་བཞེན་དུ་
གསལ།

དེ་རྗེས་འཛིན་གྲག་གཉིས་པར་གོང་ལྷར་རྒྱུད་ལེ་གི། །གསུམ་པར་བཤ་ཆེན་བསོད་
ནམས་གྲགས་པས་མཛད་པའི་གསང་འདུས་རྫོགས་རིམ། བཞི་བར་དེས་མཛད་
པའི་གསང་འདུས་བསྐྱེད་རིམ་བཅས་ཀྱི་སྟེང་ནས་བཅི་བཞག་གནང་། ཉིན་གྲང་
དབྱང་ཚིགས་གོལ་རྗེས་སྤར་བཞེན་དུ་ཚོས་ཁྲིར་པེ་བས། བྱང་འདྲེན་ཆེན་མོས་དབུ་
བསྐྱེལ་ལྟར་ཚར་མས་འབྲེལ་གཏོར་དང་། དེ་རྗེས་རིན་པོ་ཆེ་ནས་ཤེས་རབ་སྟོང་པོ་
དང་། བཤེགས་རིགས་སྟོང་སྤྱུག་བརྒྱུད་ཅུ་ཞི་བ་དང་སོགས་དབུ་བསྐྱེལ་མཛད། དེ་

རྗེས་འདུས་མངནས་སྐྱབས་སྐྱོད་གསོལ་འདེབས་གསུངས་ཏེ། དམ་པ་གང་ཉིད་ཀྱིས་
འགྲེལ་བ་བཞི་སྐྱབས་གསལ་ལུལ་མི་ཉག་ཁྲི་བ་ཡེ་ཤེས་དབང་ལྷན་གྱི་མཚོན་སྦྲེལ་
གསོལ་འདེབས་ཀྱི་ཐད་དུ་ཤོག་ཀ་ལི་ཁ་སྤེ་བར་མཛོད། ལུན་མོང་དང་ལུན་མོང་མ་
ཡིན་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ཚ་ཚང་བའི་སྡོན་འཕྲོའི་ཚོས་བཤད་བྱུང་རྗེས། འགྲེལ་བ་
བཞི་སྐྱབས་ཀྱི་བཤད་ལུང་དབྱ་ཚུགས། དེ་ལྟ་བུའི་ཚུལ་གྱིས་ཉིན་བསྐྱེད་དེ་འཆད་
སྤེལ་མཛོད།

སྐྱེད་དུས་རབས་བཙོ་སྤྱ་པའི་ནང་ལྟ་སར་ཚུ་སྐྱོན་ཆེན་པོ་ཞིག་འབྱུང་ཉིད་
སྐབས་གཞུང་གནས་ནས་གདན་འདྲེན་ཞུས་པ་ལྟར། ཚུད་ཆེན་ཀུན་དགའ་དོན་
བྱུང་གིས་ཚུད་ཀྱི་འཆད་ཉན་གནང་བཞིན་པའི་སྐབས། ཚུ་ཡི་སྤྲེད་དུ་བཅག་པར་བྱ།
ཞེས་པའི་ཚིག་མཚམས་སུ་གཙང་པོར་བཞུགས་གདིང་བསྐྱོན་ཏེ་སྐྱེད་པའི་བས་
པ་རེད་ཅེས་པའི་རག་རྒྱན་དང་མ་ལུན་པར་སྐྱེད་སྤོལ་ལྟར་གོང་ཚིགས་དེའི་སྐབས་
འཆད་ཉན་ཚུང་ཟད་བར་སེང་འཛོག་པར་མཛོད། དེ་ལྟར་འཆད་ཉན་ཟིན་རྗེས་སྐྱབས་
པའི་སྤྱ་གང་གི་སྐོན་ལེན་པ་མ་ཤེས་ཀྱང་ལས་དུང་ཞིག་གནང་ཚུལ་ཐོས།

པོད་རྒྱ་བདུན་པའི་ཆེས་བཙོ་སྤྱ་ཉིན་བྲག་ཡེར་པར་ཚུད་བྱ་ཡོངས་རྩོགས་དང་།
ཡེར་བ་བྱ་ཚང་གི་དགོ་འདུན་ལྷན་འཛོམས་སར་སོ་ཐར་གྱི་མདོ་རྒྱས་པ་བསྐྱབས་
རྗེས། དབྱུང་བདག་བསྐོ་བ་དང་། ཚུལ་ཤིང་བཞེས་པ་སོགས་མཛོད། ཉིན་ཤས་རྗེས་
གསང་འདུས་འགྲེལ་བ་བཞི་སྐྱབས་ཀྱི་བཤད་ལུང་གི་སྐྱབས་འཕྲོ་དང་། བདེ་མཚོག་ཅ་
རྒྱུད། སྐས་དོན་ཀུན་གསལ་སྐྱབས་པའི་བཤད་ལུང་བཅས་བསྐྱེད། ཡང་ཉིན་གཅིག་
ཁྲིད་ཁང་དུ་གདན་ཞུས་ལྟར་ཕེབས་ཏེ་གསང་འདུས་དང་ཏུ་མགྲིན་སོགས་ཀྱི་ལས་

རུང་གཏོང་མཁའ་རྣམས་ལ་རྗེའི་གསུང་རྫོགས་རིམ་རྣམ་འཕྲོར་ཆེན་མོ་སོགས་ཀྱི་
བཤམ་པ་བསྐྱེད། འདིའི་སྐབས་སུ་དགོང་དུ་གསང་འདུས་མི་བསྐྱེད་རྗེ་རྗེའི་ལས་
རུང་ཞིག་གཞན་གྲུབ་མཚམས་ཚོགས་ཡོངས་ཀྱིས་གསང་འདུས་ཀྱི་སྤྱིན་སྲེག་
གནང་སྐབས་སློབ་དཔོན་མཚན་དགོས་པ་ལྟར་ཁ་སྐོང་གི་སྤྱིན་སྲེག་དེས་འཇུག་པ་
མཚན། ལྟ་སར་སློབ་ཚོས་དང་པོ་དང་གཉིས་པར་བསྐྱེད་རིམ་དངོས་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ་
དང་། རྫོགས་རིམ་རིམ་ལྡན་གསལ་སློབ་གཉིས་ཀྱི་བཤམ་ལུང་། དགུན་ཚོས་ལྷགས་
མཁའ་སྐབས་འཛིགས་ཤེད་ཀྱི་ཅ་རྒྱུད་རྫོག་བདུན་གྱི་བཤམ་ལུང་བསྐྱེད།

བར་ལམ་རྒྱུད་གྲུབ་རྫོག་བདུན་གྱི་འཆད་ཉན་ཉམས་ཡོད་ཀྱང་དམ་པ་འདི་ཉིད་
ཀྱིས་སྐར་གསོ་མཚན་དེ་དུས་ད་ལྟའི་བར་མ་ཉམས་པར་གནས། ལྷ་མ་དབུ་མཚན་
ནས་སྤྱིག་ཁྲིམས་གཞོན་སློམ་དང་། མཁའ་པོའི་སྤྱག་ལས་གཙོ་བོ་ཚོས་འཆད་སྲེལ་
གནང་རྒྱུར་བརྟེན་འཆད་ཉན་ལ་ཉ་ཅང་གི་སྤྱགས་འཇུག་ཆེ་བཞེས་མཚན། གསང་
འདུས་ཀྱི་བསྐྱེད་རྫོགས་གནང་སྐབས་ཤིག་ལ་དེ་ལོའི་ཚོས་ཐོག་སྐོར་མཁའ་དགེ་
བཤེས་འགའ་ཤས་ཀྱིས་སོ་སོའི་གདན་སར་ཁ་ཟས་ལེན་པར་འགྲོ་ཆེས་ཀྱིས་འཆད་
ཉན་ལ་བཅར་མི་དགོས་པའི་དགོངས་ལུ་ལུས་པར་ཉ་ཅང་གི་སྤྱགས་པམ་བྱུང་ཚུལ་
རྗེས་སོར་ཡང་ཡང་གསུངས། ལོ་ཁམས་གང་ཡིན་མ་དེས་པ་ཞིག་གི་བོད་རྒྱ་གསུམ་
པའི་ཆེས་བཙོ་ལྷ་ཉིན། ཅེ་པོ་གྲང་གི་ཚོམས་ཆེན་སྲིད་ཞིའི་སྤྱན་རྫོབས་སུ་འབྲས་
སློམ་ཁང་ཁང་གསང་རྗེ་རྗེ་འཆད་དག་དབང་སྤུབ་བསྐྱེད་ཚོས་ཀྱི་དབང་སྤྱག་དཔལ་
བཟང་པོའི་དྲུང་ནས་ལྷ་སྐབས་རྗེ་སྤྱག་གྲག་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་དང་ལྷན་དུ་བཙོ་མ་
ལྷན་འདས་དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་དབང་ཆེན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་གསལ། དེའི་

སྐབས། འདིར་འབྲུག་པ་ནི་སྐལ་བ་བཟང་ངོ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཚིགས་བཅད་ཡངས་ཏེ་
སྟོན་འགྲོའི་ཚོས་བཤད་མཛད་ཚུལ་གསུངས་ཤིང་། གསུང་བཤད་ནམས་ལ་ཟིན་
བྱིས་ཀྱང་འདེབས་པར་མཛད།

ཡང་དེ་རྗེས་ཤིག་ལ་ཕྱག་རྒྱ་དབང་གི་ཤག་ཏུ། ཚོག་ལྷོག་རིན་པོ་ཆེ་ཡེ་
ཤེས་བྱམས་པ་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་སོགས་ཚོས་ལྷོ་བ་སྲུང་བརྒྱ་ཅམ་ལ་ཁང་
གསར་རིན་པོ་ཆེས་འདིགས་མཛད་དོན་རྗེ་དཔལ་བོ་གཅིག་པའི་བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་
ཉམས་ཁྲིད་བསྐྱལ་བ་གསལ་བཞེས་ཀྱི་ཁྲིད་དམིགས་སྐྱོང་རྒྱ་སོགས་དམ་པའི་ཕྱག་
བཞེས་ལྟར་མཛད། འདིའི་སྐབས་ཉིད་ཀྱི་ཡོངས་འཛིན་རྩ་སྟོན་མཁན་ཟུར་ཀན་
ལོ་ཡག་རིན་པོ་ཆེ་ཡང་གསུང་ཚོས་ལ་ཕེབས་ཡོད་པར་བཀའ་ཚོས་ཚུགས་གྲོལ་
སོགས་ཀྱི་སྐབས་ལྟན་ཕེབས་ཀྱིས་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་བཀའ་མཚིད་ལྷག་པར་
གྲོལ། ཡང་སྐབས་ཤིག་ལ་རྣམ་དགོན་གཉེར་ནས་མགོན་ཐང་རིན་པོ་ཆེའི་མདུན་
ཏུ་སྤྱི་ངོ་རྒྱན་མཚོན་འབྲུལ་རྒྱའི་མཚོན་མེ་དབུལ་གོང་ཕྱག་ཏུ་ཕྱལ་ཏེ་ཕྱགས་སྟོན་
ལྷ་སྐབས་ཡོང་དོན་གཏན་ནས་མེད་པར་ལོ་མ་ལྟ་བུ་དཀར་པོ་ཞིག་སྐྱབང་དུ་བབས་
པར་བྱས་མཚར་ལུགས་ཅམ་ལས་མ་གསུངས་ཀྱང་། ཉགས་ཉེན་ལེགས་པ་ཞིག་ཏུ་
མངོན།

སྤྱི་ལོ་ ༡༩༣༩ ཟླ་བ་དྲུག་པའི་ཚེས་དྲུག་དང་། བོད་རྒྱ་བརྒྱུད་པའི་ཚེས་ཉེར་
གསུམ་ཉིན་ཁོ་བོ་ཐོག་མར་མདོ་སྐད་ཨ་མདོ་ནས་ལྷ་ལྡན་རྒྱལ་ཁབ་ཏུ་འགྲོར་སྐབས་
རིན་པོ་ཆེ་ཉིད་བྲག་ཡིར་པར་དགེ་འདུན་ནམས་དང་ལྟན་གཅིག་ཏུ་དབྱར་སྤྱི་མ་ཞལ་
བཞེས་མཛད་སྲུང་ཀྱང་། གཞུང་ཞབས་ཡོངས་རྫོགས་དང་མཁན་པོ་བྲི་གདན་ཟུར་

སོགས་དང་ཆབས་ཅིག་འདོད་རྒྱ་ཐང་དུ་ཐེབས་པར་གཟེམ་གྱུར་མ་གྱ་ཆེན་མོར་ཆེ་
རབས་ནས་ལས་སློན་གྱིས་འབྲེལ་བའི་དམ་པ་འདི་ཉིད་ཀྱི་མཚོང་ན་དོན་ཡོད་པའི་
ཞལ་དཀྱིས་མངོན་སུམ་དུ་མངའ་བའི་དགའ་སྟོན་སོག་མར་སྦྲོང་།

ཨ་མདོ་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་སྐྱུ་འཕྲེང་ལྡ་བས་བཟ་ཤེས་འབྲིལ་དུ་རྒྱད་
སྟོད་གྲ་ཚང་གསར་འཛུགས་གྱིས་ཐིག་རྒྱུལ་ཚོན། ཚོ་ག་ཕྱག་བཞེས་སོགས་དབྱུས་
ཀྱི་རྒྱད་སྟོད་དང་མ་ཐུན་པར་འབྱུང་ཆེད་དགོ་ཚན་གཉིས་གྲ་ཚང་ནས་གཏོང་གནང་
དགོས་ཚུལ་ཞུས་པར། གྲགས་པ་ཁང་ཚན་ཁོངས་གྲག་གཡལ་མཚོད་གཡོག་པ་
བསྟན་པ་ཚོས་ལྟན་དང་། ཨ་མདོ་ཁང་ཚན་ཁོངས་གཏོང་གཡལ་པ་ཡེ་ཤེས་དོན་གྲུབ་
གཉིས་གཏོང་གནང་མཛད་པ་ལྟར། ཁོང་གཉིས་གྱིས་བཟ་ཤེས་འབྲིལ་དུ་དབྱུས་ཀྱི་
རྒྱད་སྟོད་པའི་ཕྱག་བཞེས་གསར་བཏོད་བྱས། རོས་ལ་རྒྱལ་མཚོག་གོང་མའི་ཡང་
སྲིད་དུ་བཏག་དབྱུང་རོས་འཛིན་དང་འབྲེལ་རྒྱལ་ཁབ་ཏུ་བདེ་འབྱོར་བྱུང་བས་ལྷ་
མོ་གཙོར་གྱུར་ཚོས་སྤང་དམ་ཅན་རྒྱ་མཚོར་གཏང་རག་འབྲུལ་བ་སོགས་ཀྱི་ཆེད་
དམ་པ་འདི་ཉིད་ཚོས་འཁོར་རྒྱལ་དུ་འབྲེལ་ཐེབས་དགོས་ཚུལ་གཞུང་ནས་བཀའ་
ཐེབས་པ་ལྟར། བོད་རྒྱ་བརྟུ་པའི་ཆེས་ཤིང་ལ་སྡེ་ཤེས་ཅེ་དུང་གཅིག་དང་། ལྷ་གྲང་
གི་ཕྱག་གསོལ། རེལ་བ་སོགས་ཞབས་ཕྱི་འགའ་ཤས་དང་བཅས་རྒྱལ་མེ་ཏོག་ཐང་
དུ་ཐེབས།

ཕྱི་ལོ་ ༡༥༠༩ ལོར་རྒྱལ་མཚོག་སྐྱུ་འཕྲེང་གཉིས་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་
དགོ་འདུན་རྒྱ་མཚོས་ཕྱག་བཏབ་པའི་གདན་ས་ཆེན་པོ་ཚོས་འཁོར་རྒྱལ་ལེགས་
བཤད་སྟོག་པའི་དགའ་ཚལ་བཟ་ཤེས་སྐྱུན་གྱིས་གྲུབ་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་ཉིན་

བཅུ་གསུམ་ཅམ་བཞུགས། དེ་གའི་དགོ་འདུན་པ་དང་ལྷན་ཏུ་ཉིན་གྲངས་མང་པོར་
ཡ་རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱི་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་རང་གཞུགས་མ་གཅིག་རེ་མ་ཉིར་འབྲུམ་ཚོགས་
དང་འབྲེལ་མཚོན་པའི་སློན་ལུང་སློབ་ཏེ། རོས་ནས་ཡ་རྒྱལ་མཚོག་སྐྱེ་འབྲེང་ན་
རིམ་གྱི་མཛད་པ་སློབས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱུས་པ་ལྟ་བུའི་བརྟན་འགྲོའི་དོན་རྒྱ་ཆེན་པོ་
ལྷན་སྐྱབ་པ་སོགས་ཀྱི་མཐུན་འགྱུར་དགོས་པའི་འཕྲིན་ལས་གཉེར་དུ་གཏང། ཉིན་
གཅིག་ལྷ་ལེ་དེར་གི་མཚོ་གང་དུ་ཡོད་པའི་རི་ཅེར་ཕེབས། དེ་དུས་སྐྱ་མཚོ་ལྷན་
ཅམ་ལ་དང་འགྲིགས་སྐྱབས་ཡིན་ནམ་སྐས་པའི་ཚུལ་གྱིས་མ་གསུངས་པ་གང་ཡིན་
མ་ཤེས་ཀྱང་། དམ་པ་ཉིད་ལ་མཚོ་གཟིགས་གཏན་ནས་མ་བྱུང་ཞེས་ཕེབས། ལྷ་པ་
གཅིག་སྐྱ་མཚོའི་ཉེ་འགྲམ་དུ་མངགས་ཏེ་བུམ་པ་མཚོར་འབྲུལ་ཅིས་བུས་ཀྱང་ལམ་
ལ་འབྲུག་པ་ཆགས་པར་བརྟེན་འགོ་མ་སྐབ་པར་བུམ་པ་ལྷ་པོ་ཁང་དུ་ཕྱལ། ལྷ་གྲང་
ནས་དེ་གའི་དགོ་འདུན་ཅམས་ལ་སྐྱེ་འགྲེད། གསོལ་ཇ་སོགས་གཟབ་འབྲུལ་ཐོག་
རྟེན་གཙོ་ཁག་གི་མདུན་དུ་མཚོན་ཚོགས་གིས་བཀའ་བར་མཛད།

དེ་ནས་རྒྱལ་ལྷ་ཐོག་ཏུ་གཡུག་ཆིབས་ཏེ་ཕེབས། མཁའ་འགོ་སློང་སྐྱབ་ཏུ་
གྲགས་པའི་ཚོགས་ཁང་དུ་སློང་བ་པ་ནམས་ལ་བསྐྱེན་བཀུར་དང་། ཆེ་གཅིག་ལ་
ལུང་འཇུག་རྗེ་རྗེ་འཆང་གི་གོ་འཕང་མདོན་དུ་མཛད་པའི་གྲུབ་ཆེན་ཐར་པའི་རྒྱལ་
མཚོན་གྱི་སྐྱེ་བརྟན་ལ་སྐྱབ་ཤལ་འབྲུལ་གནང་དང་འབྲེལ་སྐྱབས་སློན་ཡུན་རིང་
མཛད། བོད་སྐྱེ་བཅུ་པའི་ཆེས་ཉེར་ལྷ་ཉིན། རྗེ་རིན་པོ་ཆེས་བསགས་སྐྱུངས་སོགས་
ཡུན་རིང་མཛད་པའི་གནས་ཁུང་པར་ཅན་འོལ་ཁ་ཚོས་ལུང་དུ་ཕེབས། རི་ཚོད་གྱི་
འདུ་ཁང་དུ་སློང་བ་པ་ནམས་ཚོགས་ཏེ། དབུ་མཛད་ནས་བདེ་ཆེན་ངང་ལས་རང་

ཉིད་ལྷན་ལྷན། །ཞེས་ལྷན་མཚོན་གྱི་དབྱ་བ་སྐྱུལ་བ་དང་། རིན་པོ་ཆེ་འདུ་ཁང་དུ་ཕེབས་
བ་མ་བསྐྱིགས་ལྷན་གྲུབ་གྱིས་དུས་མཚུངས་སུ་གྲུར་བ།

དེས་པའི་དོན་དུ་འཛིགས་མཛད་ཁོ་ལོ་གསུམ་ལྷན་དོ་རྗེ་འཛིན་པའི་གར་དུ་
རོལ་བ་མ་ཟད། ལྷན་མོང་བའི་སྤང་དོར་ཡང་རྗེ་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་སྤྲུང་ཡང་ཕྱོན་
བ་དང་མཚུངས་པའི་མཛད་པ་བཟང་པོས་བསྐྱབ་འགྲོའི་དོན་ཆེན་སྤྱིར་པའི་ཉུགས་
མཚན་ལྟ་བུར་གོ་དེར་སྐྱ་ལྷན་དང་། ལུག་གི་སྤངས་ཀ་དང་བཅས་ཉེ་མཚུལ་སུལ།
འདུ་ཁང་རྒྱུ་སྐབས་སྐྱབ་སྡེ་ནས་གཟིམ་རྒྱུང་གཞན་ཞིག་ཏུ་གདན་ཤངས་པར་སྤོད་
བཞུགས་གྱིས་ཉ་ཅང་སློ་ཉམས་མཛད། དེ་ནས་གདན་ས་མཐིམ་དང་། ཟངས་རི་
ཁང་དམར་དུ་ཕེབས། ཞི་བྱེད་པའི་ཚོས་བརྒྱུད་རྒྱ་ཆེར་གསལ་བར་མཛད་པ་ལོ་མ་
གཅིག་ལ་བ་སྤོན་གྱི་སྐྱ་བརྟན་སོགས་ལ་སྐྱབ་ཤལ་དང་འབྲེལ་མཚོན་འབྲུལ་གནད།

དེ་ནས་ཅེད་ཐང་དུ་ཕེབས། ལྷ་མཚོན་གྲུ་ཚང་གི་ཡང་ཐོག་ཏུ་བཞུགས། དེ་ཉིན་
འཆམ་གྱི་དུས་མཚོན་འཁེལ་བས་འཆམ་ལ་ཡང་ལུགས་ཞིབ་གནད། རིམ་གྱིས་
ཡང་ལམ་ཁ་ཁ་འབྲུག་ཏུ་གནས་གཟིགས་སུ་ཕེབས། སློལ་མ་གསུང་ཕྱོན་མས་དབྱས་
རྟེན་གཙོ་རྣམས་ལ་གསེར་ཆབ་སྤོན་འབྲུལ་དང་འབྲེལ་མཚོན་འབྲུལ་མཛད། ལྷ་བྱང་
གི་འཛིན་ཁོངས་ཐོས་བསམ་དར་རྒྱས་གྱི་གྲུ་ཚང་ནས་གདན་ཞུས་སྤྲུང་ཕེབས་ཉེ་
ཉིན་ཤས་བཞུགས་འཇགས་ཐོག་བསྐྱེན་བཀུར་དང་། ལུལ་དེའི་སེར་སྐྱ་མང་ཚོགས་
ལ་ཚོས་འབྲེལ་བཀའ་སློབ་བསྐྱུལ། དར་རྒྱས་གྱི་དུ་ཉིན་ཤས་བཞུགས་ལུས་གྱི་
སྐབས་ལྷ་ལྷན་རྒྱལ་ཁབ་ཏུ་འབྲུལ་ལ་ཕྱིར་ཕེབས་གྱིས་རོས་གྱི་མཚན་ཞབས་གནད་
དགོས་ཚུལ་དུ་སྤྱིར་རྒྱལ་ཚབ་རིན་པོ་ཆེས་བཀའ་རྒྱ་ཕེབས་བ་སྤྲུང་སྤྲུང་ཕེབས་

ཐོན་གནང་ཞོར་དུ་བསམ་ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་ལ་ཡང་མཚོན་འབྲུལ་དང་གནས་
གཟིགས་མཛད། །

མཚོན་ཞབས་དང་། ཡོངས་འཛིན་རྒྱུད་པའི་མཚོན་ཁུར་རིམ་བཞེས་ཐོག
སྤྱི་ཤེར་མདོ་སྐྱུགས་ཀྱི་ཐབ་ཚོས་རྒྱ་ཆེར་མཛད་པ།

༡༡། ལྷོ་ལོ་ ༡༩༤༠ རྒྱ་བ་གཉིས་པའི་ཆེས་ཉེར་གཉིས། བོད་སྐྱུགས་འབྲུག་
རྒྱ་བ་དང་པོའི་ཆེས་བརྒྱ་བཞི་ཉིན། ཅེ་ཕོ་བྱང་གི་ཚོམས་ཆེན་སྲིད་ཞེད་སྤུན་ཚོགས་
སྤྱོད་ས་ལ་རྒྱལ་མཚོག་སྤྱི་འབྲེང་ལ་གོང་མ་རྣམས་ཀྱིས་ཤེན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་
གདན་སྲིད་བཞེད་པའི་མཛད་སྤོའི་སྐྱབས་མཚོན་ཞབས་ཀྱི་གསུང་མཛུགས་གནང་སྟེ་
མཁན་ཕྱེ་ཆེ་བ་རྣམས་ཀྱི་གྲུབ་མགོར་བཞུགས། རྒྱུད་པའི་མཁན་པོའི་མཚོན་ཁུར་
བཞེས་སྐྱུགས་སྤྱུགས་ཀྱིས་དམིགས་བསམ་དགོངས་ཞུ་གནང་དགོས་རིགས་ལས་དེ་
མིན་ལྟར་འདྲ་ལང་རྟལ་ཐེབས་གནང་། སྐྱབས་འགར་ལ་སྐྱབས་རྗེ་གེ་ཏུ་ཚང་རིན་པོ་
ཆེ་དང་སྤུན་རྒྱས། དེ་མིན་སྤྱི་རྒྱུད་ཐེབས་ཏེ། ཐུན་ལ་གཞུང་སྤོའི་མིའི་བྱིད་དང་། ཚོས་
སྤོའི་མོ་འཛིན་སོགས་ལ་འོགས་བ་གནང་། ལྷ་རམས་བ་དང་ཚོགས་རམས་པའི་
དགེ་བཤེས་སོགས་ཀྱི་ཚོད་རྒྱུགས་བཞེས་རྒྱ།

སྤོའི་ལམ་ཆེན་པོའི་སྐྱབས་དགེ་བཤེས་སྤྱི་རམས་བ་རྣམས་ཀྱི་དམ་བཅའ་
ལོགས་ཉེས་ལ་ཞིབ་འདུག་གནང་རྒྱུ་སོགས་མཚོན་ཞབས་ཀྱི་སྐྱུག་ལས་རྣམས་
དང་། དེ་མཚུངས་རྒྱུད་ལྷན་པུས་འཆད་ཉན་སོགས་མཁན་པོའི་བསྐྱི་བ་མཐའ་དག་
རྒྱུད་ཉམས་བ་མེད་པར་གནང་། རོར་སྤྱིར་དུ་མཚོན་ཞབས་ཀྱི་ལས་ཤག་སྐྱུག་ཡང་།

མཚན་ཞབས་ཀྱི་ལས་དོན་ཡོད་སྐབས་མ་གཏོགས་རྒྱུ་སྟོད་མཁན་པོ་གནང་ལུས་
ལ་བརྟེན་སྲུང་རྒྱན་རྩ་ཆེ་བདེ་གསལ་རང་དུ་བཞུགས། འདིའི་སྐབས་ཡིག་ལ་ལྷག་
མཛོད་འཕྲིན་ལས་ཚོས་འཕེལ་འདས་གོངས་སུ་གྱུར་བར་སློབ་བཟང་ལུང་རིགས་ལ་
མཛོད་པ་བསྐོས་གཞག་གནང་། ལོ་འདིའི་རྒྱ་བ་བརྒྱུད་པའི་ནང་བྲག་ཡེར་བར་རྒྱུད་
གྲུང་འཆར་ཅན་གསུང་ཚོས་གནང་གྲུབ་རྗེས་ཡེར་བ་གྲུ་ཚང་གི་འདུ་ཁང་དུ་ལ་མ་
རིམ་ཉམས་མགུར་གྱི་སྟེང་ནས་བྱང་རྩལ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་ཁྲིད་དང་། དེ་རྗེས་དཔལ་
བོ་གཅིག་པའི་བཀའ་དབང་དང་། བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་བཀའ་ཁྲིད་བཅས་བསྩལ་ཞིང་།
དེ་ནི་དཔལ་གཅིག་གི་བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་བཀའ་ཁྲིད་གནང་བའི་ཐོག་མར་མདོན།

པོད་རྒྱ་བརྩུ་པའི་ཆེས་ཉེར་ལྷ་ཉིན། ཅེ་པོ་བྲང་དུ་འཆར་ཅན་རྒྱུད་སྟོད་གྲུ་ཚང་
གི་དགུན་མཇལ་སྐབས་དོས་རིང་འཚོའི་བརྟེན་བཞུགས་འབྲུལ་གནང་ལ་རིན་པོ་
ཆེ་ནས་མཚུལ་ལྷགས་བཤའ་དང་འབྲེལ་རྟེན་གསུམ་སོགས་འབྲུལ་འདེགས་གནང་
བ་བདག་གིར་ཞུས། མཛོད་སྐོ་གྲུབ་རྗེས་ཡིག་ཚང་ལས་ཁུངས་བརྒྱུད་མཁན་པོའི་
མཚན་འཁུར་ལེགས་པར་གྲུབ་པའི་དགོངས་སྟུན་གནང་། ཉིན་ཤིང་རྗེས་དགོངས་
ཞུའི་བཀའ་ལན་སྤྱིར་ལེགས་མཚམས་རྒྱ་བྲང་ནས་རྒྱུད་སྟོད་ཚོགས་ཡོངས་ལ་
བསྟེན་བཀའ་གསོལ་ཇ་དང་། བཞེས་ཚེ་འབྲས་སྤྲུལ་ལེགས་པ། སྤྱི་འབྲུལ་ཀ་རིང་
རྣམས་ལ་གོས་སྟག་ཤུན་གྱི་ཀ་འཕན་དང་། དགེ་འདུན་རེར་སྐྱུ་འགྲེད་སྲང་གསུམ་
སྟོར་མོ་རེ་གནང་། ལྷ་སྐབས་རྗེ་པ་པོང་ཁའི་གསུང་།

རྩུབ་པའི་བསྟན་ལ་རྩུབ་དབང་གཉིས་པ་བཞེན། །
ལུང་རྫོགས་རིམ་ཚོས་འཛིན་ལ་རྒྱ་བྲལ་བ། །

རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་འཕྲིན་ལས་སྤྱོད་ལ།

དེབ་པར་རྒྱུ་རྩེ་བཅུ་ལྔ་མང་གསོལ་བ་འདེབས།

ཞེས་མཚན་སྤྱོད་ཚང་བའི་གསོལ་འདེབས་སྤྱོད་བྱས་པར་བསྐྱེད་དང་འབྲེལ་
འབྲེལ་སྤྱོད་ལྟུང་། ཞེས་འདོན་དངོས་གཞི་གསང་བ་འདུས་པའི་དབང་ཚོག་ཡིན་
ཀྱང་། གསོལ་ཇ་གཉིས་པ་བཞེས་རྗེས་འདུས་མང་ནས་སྤྱོད་གསོལ་འདེབས་
ཚོལ་འདོན་སྐབས་རིན་པོ་ཆེའི་མཚན་བསྟོན་གསང་འཇུག་ལྟུང་། དེ་ནས་རྒྱུད་
གཞུང་གི་དབུ་ནས་བཟུང་དམ་ཚིག་ཆེན་པོའི་དཀྱིལ་འཁོར་རྩལ་མེད་པ་གྲུ་བཞིར་
བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་པ་ནི། ཞེས་པའི་བར་ལན་གཅིག་དེ་ནས།

གསལ་བ་དེ་ཡི་ངོ་བོ་ཉིད།

སྤྱོད་ཚོགས་གཟུགས་གྱིས་ཀུན་ཏུ་རྒྱས།

སངས་རྒྱལ་སྤྱི་གྱིས་ཀུན་ཏུ་ལྷུག།

འོད་ཟེར་འཕྲོ་བ་མང་པོ་འཇུག།

གསལ་བ་ལ་སོགས་དཀྱིལ་འཁོར་ལྡན།

དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཀུན་གྱི་གནས།

ཞེས་པའི་བར་ལན་གསུམ་གསུངས། དགུང་ཚིགས་ཕྱོལ་རྗེས་གྲུ་ཚང་གི་ལས་
སྤྱོད་ དགོ་བསྐྱོས། གྲང་འཕྲེན་ཆེན་པོ་སོགས་ནས་གཟུབ་འཚོར་དང་འབྲེལ་སྤྱོད་སྤྱོད་
སྤྱོད་ལྟུང་བསྐྱབས་ཏེ། རིན་པོ་ཆེ་ཚོས་རྣམ་གཏན་བྱངས་པར། འབྲེལ་བ་བཞི་སྐྱབས་
ཡུན་མི་རིང་ཅམ་གནང་། དེ་ནས་སྤྱོད་ཡང་གྲུ་ཚང་ཡང་ཕྱོག་ཏུ་འཇུག་ཅམ་མེདས།
གྲུ་མང་དགོང་ཇ་ཚོགས་ཟེན་པ་ན། གྲུ་ཚང་དང་། ཁང་ཚོན་སོ་སོའི་ལས་སྤྱོད་རྣམས་

གྱིས་སློམ་སྟེ་དང་བཅས་སྤར་སློལ་ལྟར་ཆེ་བས་ཚོག་ཏུ་སྐྱབས་ཏུ་སེམས། ཆེ་བས་
སྟེགས་སྟེང་ནས་བཤོལ་བ་དང་དུས་མཚུངས་སྟབས་འཁེལ་གྱིས་སྤྲུའང་ཁང་ཚོན་
གྱི་དགོ་ཚུན་སློབ་ཏུ་རྒྱུད་གྱི་བ་ལྟ་བུས་འདས་གྲོངས་སུ་གྱུར་པར་སྟགས་སློབ་
མཛད།

སྐྱེ་བ་དབྱུ་མཛད་གནང་རིང་སློབ་གྲིམས་གཞོན་སློམ་སོགས་དང་། མཁམ་པོ་
པོ་གསུམ་གནང་རིང་ཚོས་འཆད་སྟེལ་མཛད་རྒྱ་སོགས་གང་ཅིར་གཟུར་གནས་
ནམ་དཔྱོད་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སློབ་ལུལ་དུ་གྱུར་སྟབས་རྒྱུད་གྲུ་མང་པོ་ཞིག་གཟིམ་རྒྱུང་
དུ་བཅར་ཏེ་ལེགས་གསོའི་མཛལ་དར་སྤུལ། སྐབས་ཤིག་ལ་རྗེ་པོ་བོང་ཁ་པར། མི་
ཏྲག་པོ་བསྐྱེལ་སྟེང་གི་སྤར་མ་སོགས་སྐྱེ་བ་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྟེགས་ཚོམ་འགའ་ཤམ་གྱི་
ཁྲིད་གནང་གྲུབ་པ་ཞེས་སྟན་སེང་མཛད་སྐབས་སྤུ་བུའི་སྤུན་མི་བདེ་བ་ཡོད་ཚུལ་
སེམས་པར། འོ་ན་རྗེས་སུ་ཞུ་འཇུས་ཚོག་པ་ཞེས་ཞུ་གནང་སྐབས། ང་རང་གིས་
བརྩམས་པར་སོང་དཀའ་ངལ་མི་ཡོང་གསུངས་ཏེ་བཀའ་ཁྲིད་དགྲེས་བཞེན་དུ་
གནང་། འོ་ན་གྲང་།

སྤར་དང་སྤར་ཞེས་བཟང་གོས་གྱིས་བཏུམས་གྲང་། །

མེ་སྤར་དབྱུས་སུ་བསྟེགས་དུས་ཞིག་འོང་ངོ་། །

ཞེས་བཤད་རང་རྗེ་སྐྱེ་བ་རྣམས་ལ་ལབ་པ་ཡིན་ཞེས་བཀའ་གནང་བ་ཅེས་
ལས། གསུང་བཤད་གཞན་གཏན་ནས་མ་གནང་། གཅིག་གྲུས་ན་གསུང་ཚོས་སྟན་
སེང་གནང་སྐབས་གསུང་འཕངས་དམའ་པོས་སྟན་གསན་གནང་རྒྱུ་རི་བཞེན་མ་
གསན་པ་ཞེ་ཡིན་ཞེས་གྲང་གསུངས། ཡང་རི་ཁྲིད་བཀའ་ཤིས་ཚོས་གྲིང་དུ་པ་བོང་ཁ་

རིན་པོ་ཆེས་སྟག་ལུའི་དག་སྒྲིབ་སྒྲོལ་མ་ཅི་རྩུ་མ་ཉིའི་སྒྲིབ་ཐབས་ཅ་གཞུང་དང་། སང་
ཅོམ་བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་ཁྲིད་ཅི་རྩུ་མ་ཉིའི་དོ་ཤལ་བཅས་སྐྱགས་པའི་སྟེང་ནས་བསྐྱེད་
རྫོགས་ཀྱི་ཐབ་ཁྲིད། བདེ་མཚོག་ཆེ་ལྷ་དཀར་པོའི་རྣམ་འཁྲོལ་དང་འབྲེལ་བར་རྫོང་
བརྒྱས་ཀྱི་རྒྱུང་ལ་བརྟེན་ནས་ཆེ་བསྐྱེད་པའི་མན་ངག་སོགས་ཀྱི་ཁྲིད་ལུང་བཅས་
བསྐྱེད་བར་ལ་སྐྱབས་རྗེ་གི་བྱང་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་དང་ལྷན་དུ་གསལ། དེ་རྗེས་རྗེ་
པ་བོང་ཁ་པར་བདེ་མཚོག་ཆེ་ལྷ་དཀར་པོའི་སྒྲོན་མཉམ་མཁའ་འགྲོ་བ་སྐྱོག་གི་བརྟེན་
བཞུགས་ཆོགས་འཁོར་དང་བཅས་པ་འབྲུལ་གནང་མཛད།

པོད་རྒྱ་བཅུ་གཉིས་པའི་ཆེས་ཉི་ཤུ་སྟོང་ལ་དགའ་ལྷན་གྱི་ཐོག་གོ་བཞི་པ་སེང་
ལེས་ལྷན་ལུབ་བཅོལ་འགྲུས་ནས་ལུས་ངོར་རྗེ་པ་བོང་ཁ་པ་ལྷ་སྐྱེད་ཐེབས་ཏེ་བདེ་
མཚོག་ལུས་དཀྱིལ་སོགས་ཀྱི་བཀའ་དབང་གནང་ཉེའི་སྐབས་སྟོན་ནས་འདིའི་
སྟོང་དབང་ལུང་མན་ངག་ཆ་ཚང་གསལ་བཞེས་ཀྱིས་སྐྱགས་ཉམས་སུ་བཞེས་
ལུས་ཀྱང་། སྐྱེད་ཡང་བཀའ་དབང་གསལ་བཞེས་ཆེད་དེར་ཐེབས་ཏེ་གསུང་ཆོས་
སྟན་སེང་མཛད་པར་དཔལ་སྐྱིན་བདག་གི་རིན་པོ་ཆེ་ནས་ལུ་མཁའ་ཉུང་བ་གཙོར་
འདོན་གནང་རྒྱ་ཡིན་ན་དེས་མ་ཐེབས་ཀྱང་རྗེས་སུ་གསལ་ཆོག་རྒྱ་ཞེས་ཐེབས་
པ་ལྟར་མཛད།

དཔལ་ལོངས་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྟོན་སྟོན་གཙོ་བོ་ཡོངས་འཛིན་སྟག་བྲག་རྗོ་རྗེ་འཆང་
ནས་གནང་སྐྱས་ཀྱང་། རྩ་སྐྱེད་རིན་པོ་ཆེ་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་སྐྱགས་འགན་དགོངས་ལུ་
གནང་བ་ལྟར། ལ་སྐྱབས་རྗེ་སྟག་བྲག་རིན་པོ་ཆེ་ནས། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༡ པོད་སྐྱགས་
སྐྱེལ་རྒྱ་བ་དང་པོའི་ཆེས་གཅིག་ཉིན་སྐྱེད་སྟོང་གི་མཛད་ལུང་བཞེས་པར་བརྟེན་

བཀའ་ཤག་དང་། ཡིག་ཚང་སྐྱོད་མོང་ནས་སྲིད་སྐྱོད་རིན་པོ་ཆེར་འཆར་འབྲུག་
ཕྱག་ཉལ་དགོངས་དོན་མཚན་ཞབས་རྒྱུད་སྲིད་མཁའ་རྒྱུད་གྱི་རིན་པོ་ཆེ་ནས་
ཡོངས་འཛིན་རྒྱུད་བའི་མཚན་ཁུར་བཞེས་དགོས་ཚུལ་ཅེ་མཚོན་གཅིག་ལྟ་སའི་སྒྲ་
བར་གཟིམ་རྒྱུད་དུ་བཅར་ཉེ་ཕྱག་ཉལ་སྐྱོད་བསྟར་ཞུས། དེའི་སྐྱབས་སྲིད་སྐྱོད་
སྐྱག་ཐག་རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་སྐྱོད་ཀྱང་བཟང་པོ་བྱང་དུ་བཞུགས་ལུས་སྟར་དེ་གའི་ཉིན་
མོར་དངོས་བཅར་གྱིས་ཡོངས་འཛིན་མཛད་རྒྱུ་དཀའ་ཚུལ་སོགས་ཀྱི་སྐོར་བཀའ་
སྐོབ་ཞུ་གནང་མཛད་པར། གྱིང་སྐྱུ་གོང་མ་སྐོ་བཟང་ལུང་རྟོགས་བསྟན་འཛིན་འཕྲིན་
ལས་ནས་ཡ་རྒྱལ་མཚོག་བཅུ་གསུམ་པའི་ཡོངས་འཛིན་ལོ་བདུན་ལས་གནང་རྒྱ་
མ་བྱུང་བར་བརྟེན། ད་ལན་རིན་པོ་ཆེ་མཚོག་ནས་སྐྱུ་གོང་མ་དེ་ཉིད་ཀྱི་མཛད་པའི་
མཚུགས་སྐོར་ངེས་པར་གནང་དགོས་ཚུལ་སོགས་ཤེས་པ།

དེ་ལོའི་ཚོགས་མཚོན་གྲོལ་རྗེས་རྗེ་པ་ལོང་ཁ་པ་དྲུགས་པོ་བཤད་སྐྱབས་གྱིང་
དང་། ལྟོ་ཁ་ཞུལ་སོགས་ལ་ཤེས་ཉེར་སྐྱ་སྐྱུང་ཆེད་ཤེས་མཛུལ་བཅར་གནང་
སྟེ་ཨ་རི་ནས་གསར་ཐོན་གྱི་ས་བཞུ་གཅིག་ཕྱག་ཉེན་དུ་འབྲུག་གནང་ཐོག་ཟབ་པ་
དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཚོས་ཀྱི་བཀའ་མཚོན་སྐྱག་པོར་གྲོལ་རྗེས་པ་ལོང་ཁ་རིན་པོ་ཆེ་ནས་
ཡམ་སྐྱུ་བཞེངས་གནང་སྟེ་མཛུལ་དར་འབྲུག་གནང་ཐོག་རིང་མིན་རྒྱལ་བའི་ཡོངས་
འཛིན་མཚན་བཞེས་གནང་རྒྱ་སོགས་ལེགས་པོ་བྱུང་ཞེས་དགྲེས་མཉེས་ཆེན་པོ་
མཛད།

དེ་ལོ་བོད་རྒྱ་དྲུག་པའི་ཚེས་གཅིག་ཉིན་ཡ་སྐྱབས་རྗེ་པ་ལོང་ཁ་པ་དེ་ཉིད་དྲུགས་
པོ་ཞུལ་དུ་མཛད་འཕྲིན་བསྐྱུངས་པའི་དུས་ཚོད་ཐ་མ་དེ་ཆགས་ཉེ་སྐྱུ་སྐྱུང་ན་ལས་

འདས་ཚུལ་གསལ་སྐབས་སྐབས་སྐབས་སྐབས་ཆེ་བའང་ཞིང་། གཙུག་ལག་ཁང་ཡས་
མས་སོགས་ལ་མཚོད་སྤྱིན་རྒྱ་ཆེར་སྤོས་པ་དང་ཆབས་ཅིག་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཟག་མེད་
སྐབས་དགོངས་ཟབ་མོ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དང་། སྐར་ཡང་ཡང་སྲིད་འཁྲུལ་བའ་
ངེས་ཉིད་སྐྱུར་དུ་འགྲོན་པ་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སྤོན་མཛད་། རོ་བོ་རྗེས་སྐྱ་མ་བརྒྱ་
དང་ལྷ་བཅུ་འཛིན་ནས་གསེར་སྲིང་བ་འགྲན་ཀྱི་དོ་མེད་དུ་བཀྱར་བར་མཛད་པ་ལྟར་
མཚན་ཉིད་ཀྱི་གཞུང་ཆེན་ཁག་ལས། གཞན་པའི་གསུང་ཚོས་གསལ་ཡུལ་གཙོ་
བོ་ཡིན་པ་མ་ཟད། ཁོང་ལ་བརྟེན་ནས་སྐབས་མོང་དང་སྐབས་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཉམས་
རྫོགས་ཀྱི་སྲོང་བརྗོད་པའི་ཚུལ་བཞེས་པས་རྗེ་པ་བོང་ཁ་བ་ཉིད་རིགས་ཀྱི་བདག་
པོའི་གཙོ་བོར་མཛད།

གཞན་ལ་ཚོས་འཆད་སྤེལ་གནང་སྐབས་ཀྱང་། སྐྱེ་མ་དེ་ཉིད་ཀྱི་གསུང་རྒྱན་
དང་། རྒྱག་བཞེས་གཙོ་བོར་གནང་། སྤྱིར་ཚོས་འབྲེལ་གསལ་ཡུལ་ས་དགེ་བཀའ་
ཉིང་གི་སྐྱ་མ་རྣམས་ཀྱི་མཚན་རྗེན་པར་གཏུན་ནས་མི་གསུང་ཞིང་། རྒྱག་པར་རྗེ་པ་
བོང་ཁ་པའི་མཚན་གསུང་སྐབས་སྐབས་སྐབས་སྐབས་རོ་བོ་རྗེ་འཆད་ཞེས་ཏུ་གསུང་། རྒྱན་དུ་སྐྱ་
མཛུགས་དུ་བཅར་མཁན་རྣམས་ལ་ཡང་། སྐྱེ་མ་རོ་བོ་རྗེ་འཆད་གིས་འདི་དང་འདི་ལྟར་
གནང་ཞེས་མཛད་པ་དང་། གསུང་རྒྱན་སྐོར་ཡང་ཡང་གསུང་ཞིང་། སྐྱེ་མའི་སྐྱེ་བ་
དང་མི་འབྲེལ་བའི་རྒྱགས་མཚན་ལོན་ཏུ་ཆེ། པ་བོང་ཁ་སྐྱུ་ན་དར་མའི་སྐབས་ཀྱི་སྐྱ་
པར་ཚུང་དུ་ཞིག་ལ་དེ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱག་རྗེས་ཡོད་པ་གསེར་ཀྱི་གཏུ་ཚུང་དུ་ཞིག་གི་ནང་
བཞུགས་སུ་གསོལ་ཏེ། སྐྱ་སྐྱུ་དན་ལས་མ་འདས་བར་གར་མེབས་སུ་འབྲེལ་མེད་
གདན་ལུ་མཛད།

གཞན་ཡང་སྐར་པ་རེ་མེད་ཏུ་པ་བོད་ཁའི་སྐུ་བར་ལ་དུལ་གྱི་བར་སྐོམ་གསེར་ཚགས་ལྟན་པ་ཞིག་གི་མཐར་རེག་མ་བཅུ་དྲུག་གི་མཚོན་སྟུང་རྣམས་བཟོ་ཏུ་བཅུག་སྟེ་གཟིམ་ཚུང་ཏུ་འཛོལ་བར་མཛད། ལམ་རིམ་ཟིན་གྱིས་རྣམ་གྲོལ་ལག་བཅང་གི་ཅུ་བའི་ཟིན་གྱིས་དུ་སྟོན་བྲག་གཡམ་གདོང་གོང་སྐུལ་སྐུལ་པ་བོད་ཁ་པའི་མདུན་ནས་ལམ་རིམ་གསལ་སྐབས་སུ་བཏབ་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཞལ་བཤུས་ཤིག་གྲང་རྣམ་གྲོལ་ལག་བཅང་བར་དུ་མ་ཐོན་བར་གཏན་བཞུགས་གནང་ཡུལ་ཚང་མར་གདན་ཞུ་གནང་།

ཡ་སྐབས་ཇེ་པ་བོད་ཁ་པ་སྐུ་ལྷ་ངན་ལས་འདས་ཚུལ་བསྟན་པའི་ཇེས་ཚམ་ལ། སྐབས་ཇེ་ཁང་གསལ་རྟོ་ཇེ་འཆང་དེ་སྟོན་ནས་བསྟུན་ཚུལ་བཞེས་སུས་དང། ཞབས་ཀྱི་སྐངས་པ་རེ་ཞན་ཏུ་གྲུང་པ་གསལ་འབྲེལ་འབྲས་སྐངས་སུ་རྟོ་ཇེ་འཆང་དེ་ཉིད་ཀྱི་གཟིམ་ཤག་ཏུ་ཕེབས་ཏེ་སྐུ་ལྷག་སྟོན་ཏུ་འགྲོ་བའི་སྟོན་ས་མཛལ་དར་ཉེན་དོད་དང་བཅས་བསྟུན་འགྲོའི་མགོན་ཏུ་ཞབས་ལུང་ཡུན་ཏུ་བཞུན་པའི་གསོལ་འདེབས་ནན་ཏན་ཏུ་མཛད་པར། སྐབས་དེར་ཡ་སྐབས་ཇེ་ཁང་གསལ་རྟོ་ཇེ་འཆང་གིས་ངས་དེ་སྟོན་ནས་ཡང་ཡང་ཞུས་པ་ལྟར། དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་དབང་རྒྱུན་དེས་བར་སྟེལ་བར་མཛད་དགོས་ཚུལ་སོགས་བསྟུན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་མཛད་ཚུལ་རེ་སྟེད་ཅིག་གི་སྐོར་ལམ་སྟོན་བཀའ་སློབ་དང། རིན་པོ་ཆེ་གང་ཉིད་ཀྱིས་གྲང་སྐབས་སྟོན་སྐབས་འཇུག་གནང་དགོས་ཚུལ་སོགས་གསུངས། དེ་ཇེས་ཁང་གསལ་རིན་པོ་ཆེ་ཐར་པ་སྲིད་ཏུ་ཕེབས་ཏེ་བཞུགས་སུས་ཐོག་བོད་ལྷ་དགུ་པའི་ཆེས་བརྒྱད་ཉིན་དགོངས་པ་ལྷ་ངན་ལས་འདས་པའི་ཚུལ་བཞེས་པའི་མཚོན་གས་བསྟོ་འགྲོར་བར་དེ་འབྲེལ་མཚོན་

འབྲུལ་སྤྲུགས་སློབ་རྒྱ་ཆེ་མཛད། དེ་ལོ་ཡས་མས་ཤིག་ལ་ཉིད་ཀྱི་ཡོངས་འཛིན་
ཀླན་ལོ་ཡག་རིན་པོ་ཆེ་འབྲུངས་ལུལ་བྲག་གཡལ་ཏུ་སྤྱིར་སེབས་མཛད་ཉེར་སེབས་
བརྗོངས་སོགས་དངོས་འབྲུལ་རྒྱ་ཆེ་དང་བཅས་སྐྱབས་འཇུག་ལྷ་གནང་མཛད།

གོང་དུ་བཤད་ཟིན་པ་ལྟར་དབྱ་མའི་འཛིན་གྲར་སེབས་ནས་ལོ་གཉིས་པར་
ཀླན་ལོ་ཡག་རིན་པོ་ཆེ་ཡོངས་འཛིན་དུ་བསྟེན་ཉེ་དབྱ་མའི་སྤྲུག་འཕྲོད་དང་། འབྲུལ་
བ་མཚོ་ཞིག་དང་། མཆིམས་མཛོད་བཅས་ཀྱི་ཆིག་གཅིག་ཀྱང་མ་ལུས་པར་དཔེ་
ཁྲིད་གསན་པར་བརྟེན་མཚན་ཉིད་གསན་སློབ་གནང་ལུལ་གྱི་སྤྱི་མའི་གཙོ་བོ་ཞིག་
ཏུ་ངོས་འཛིན་མཛད་ཅིང་། ཁོང་གི་མཚན་བརྗོད་གནང་སྐབས་སྐྱབས་སུ་མཆི་ཞེས་
ཡང་ཡང་གསུངས་ཐོག་ཁོང་ནི་སྤྲུགས་བསྐྱེད་བཟང་བ་དང་། གཞུང་དོན་དེས་ཆ་
ཆེ་ཚུལ་སོགས་ཀྱི་ཆེ་བརྗོད་དང་འབྲེལ་གསུང་གི་གདངས་ཚུན་ཆད་ལའང་ལང་ལོ་
མཛད་དེ་བཀའ་སློབ་འདི་དང་འདི་ལྟར་གནང་ཞེས་ཡང་ཡང་གསུངས།

ཀླན་ལོ་ཡག་རིན་པོ་ཆེ་ནས་ཀྱང་སྤྱིར་རིན་པོ་ཆེ་འབྲུལ་སྤྲུགས་སུ་སློབ་གཉེར་
གནང་སྐབས་ཁོང་རང་འཇང་དབྱུག་ཚོས་སུ་སེབས་ཉེར་དེའི་ལུས་རྣམ་འབྲེལ་ལེའུ་
གསུམ་པའི་ཅ་བ་སྤྲུགས་འཛིན་དགོས་ཚུལ་ལྟས་པ་ལྟར་འཇང་ནས་སྤྱིར་སེབས་
ཟིན་འབྲུལ་སྤྲུགས་འཛིན་རྒྱལ་སློབ་གནང་ཚུལ་སོགས་ཅི་གསུང་བཀའ་བཞེན་
སྐྱབ་པའི་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་ཚུལ་འབྲུག་རྒྱ་དང་བུལ་པའི་སྤྱེས་བུ་དམ་པ་ཞིག་
ཡིན་ཚུལ་ཁོང་ནས་གཞན་ལ་ཡང་ཡང་གསུངས་པ་མ་ཟད། རྗེས་སོར་ཁོང་གིས་
ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེའི་མདུན་ནས་ཚོས་འབྲེལ་གསན་ཡོད་དེས་དང་། ཡོངས་
འཛིན་རིན་པོ་ཆེ་ལ་གྲུས་ཞབས་ཆེན་པོར་མཛད་ཅིང་། ལྷ་བྱང་དུ་ཀླན་རིན་པོ་

ཆེ་མེད་ས་སྐབས་རྣམ་གཉིས་བཞུགས་གདན་མཛོད་མཉན་འབྲས་མཉམ་བུས་ནས་
བཞུགས། བར་སྤྱིན། རྣམ་འགྲེལ། དབུ་མ་བཅས་གསལ་ཡུལ་གྱི་ཚོག་མའི་མཚན་
ཉིད་ཀྱི་ཡོངས་འཛིན་ཉག་རེ་དགོ་བཤེས་ཤུན་ཚོགས་དམ་པའི་འབྲས་སྐྱབས་འབྲེངས་
ཅིས་གནང་ཡང་སྐྱབས་དཔེ་བས་དེ་ལྟར་ལུས།

པོད་ཆུ་རྒྱག་པའི་ཆེས་ཉེར་དབུ་ཉིན་སྤྱོད་ཞོར་གྱི་ཡོངས་འཛིན་ཚུང་བའི་
བཀའ་བསྐྱུར་མཇུག་དང་འབྲུལ་གནང་མཛད། དེ་ཉིན་སྤར་སློབ་ཞོ་སྟོན་ལྟ་མའི་
གཟིགས་སྤྱད་འཁེལ་བར་རྟེན་འབྲེལ་ལེགས་པ་ཞིག་ཏུ་མཛད། ཆོས་གྲངས་ཞིབ་
ཚུལ་དུས་ཀྱི་ཡོངས་འཛིན་ཞི་འདོན་དངོས་གཞིའི་སྐབས་ཞོགས་བ་སྤྱི་ཆར་ལྟ་
མའི་ལྟ་བུ་ཏུ་རྒྱུད་སྟོད་ཚོག་གྲུ་དང་བཅས་རྩ་སྟོད་ཚུ་དབར་སྐྱུ་རྣམས་མཐུལ་
བཤད་པ། བཟ་ཤིས་རྟགས་རྣམས་སོགས་སྤུལ། བཟ་ཤིས་མངའ་གསོལ་གྱི་བདེན་
ཚོག་བརྗོད་པ་དང་བཅས་བརྟན་བཞུགས་དང་། བར་མའི་རྟེན་འབྲེལ་མཛད་སྟོ་བུ་
མཚན་སྐྱབས་ལྟ་བུ་གི་ཞབས་གས་རྣམས་དང་། ཅེ་ཤོད་གཞུང་ཞབས་དང་། གཟིམ་
འགག་བཅས་ཆིབས་རྒྱས་ཐོག་གཙོ་གཞི་ལག་ཁང་གཉིས་སུ་གནས་གཟིགས་ལ་
མེད་ས་ཐོག་རྩོ་ལྷག་རྣམས་གཉིས་ཀྱིས་དབུས་རྟེན་མཚོག་རྣམས་ཀྱི་སྤྱོད་སྤར་མཚོད་
སྤྱོད་སྤར་སྟོད་ཚོར་དང་འབྲེལ་སྤུལ་སྟོན་གནང་རྗེས་ཞོར་གྱི་སྐུལ་བཟང་པོ་བྱང་
ཏུ་ཕེབས་ཏེ་གཟིམ་ཚུང་ཏུ་སྐྱབས་ཀྱིས་དང་འབྲེལ་དོས་ལ་མཐུལ་རྟེན་གསུམ་གནང་།

དེ་འབྲུལ་དོས་ནས་ཀྱང་མཐུལ་རྟེན་གསུམ་སྤུལ་ཏེ། ཆོས་འབྲེལ་ཞིག་གྱང་
ལུས། དེ་ནས་ཉི་འོད་ཏུ་དོས་དང་། ཡོངས་འཛིན་ཆེ་བ་སྤྱི་དུ་སྤྱོད་སྤྱོད་ལྟ་བུ་དོ་རྗེ་
འཆར་བཅས་བར་སྤར་སློབ་གསལ་མཇུག་རྟེན་གསུམ་སོགས་བསྐྱུལ་ཏེ་ཡོངས་

འདིན་གྱི་བཞུགས་ཁྲིར་འཁོད་ཟེན་པ་ན་གཞུང་གནས་ནས་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དཀར་
སྒྲིའི་གསོལ་སྟོན་སྒྲིག་གཤམས་དང་འབྲེལ་ལེགས་འབྲུལ་མངལ་དར་སྤེལ་བ་དང་
ཆབས་ཅིག་བཀའ་སྟོན་བཞི་དང་། སྤྱི་བྱུང་མཁན་པོ་སོགས་ཅེ་བོད་རྒྱུད་རིགས་
སེར་སྐྱ་ལས་ཚན་པ་ཡན་ཆད་གྱིས་མངལ་དར་རེ་སྤེལ། རྒྱུད་ཇ་གོལ་མཚམས་ཅེར་
འཕགས་པ་ལྟ་ཁང་སོགས་སྤྱ་གནས་གཟིགས་མཚོད་འབྲུལ་གྲུབ་མཚམས་ལྟ་ས་སྒྲ་
བྲང་དུ་ཕེབས།

དེར་གཞུང་ཞབས་ཅེ་སྲ་དང་ཚོས་སྡེ་ཆེན་པོ་རྣམས་གྱི་མཁན་པོ་དང་། ལས་
ལྡོ། ལྡོ་སྤྲུལ་དགེ་བཤེས་སོགས་དད་སྣན་བརྒྱ་སྤྲུལ་མང་པོས་རྟེན་འབྲུང་ལེགས་
འབྲུལ་བསྟར་ཞིང་། བཀའ་ཤིས་སྤྱན་པོའི་སྒྲ་བྲང་ནས་ཀྱང་སྐྱ་ཚབ་ཆེད་གཏོང་ཐོག་
ཀྱན་གཟིགས་པའི་ཆེད་རིན་པོ་ཆེའི་འབྲུངས་རབས་གྱི་ཞལ་ཐང་རྒྱ་ནག་ནས་
ཐོན་པའི་འཐག་བྲུབས་མ་ཚའང་ཞིག་སྤེལ། དགུན་དུས་ཡོངས་འདིན་རིན་པོ་ཆེ་
བཞུགས་ལུལ་གཟིམ་ཤག་ཅེ་ཕོ་བྲང་གི་གཟིམ་རྒྱུད་འོག་དེ་སྤྱ་ཡོངས་འདིན་ཡེ་
ཤེས་རྒྱལ་མཚན་སོགས་དམ་བ་དུ་མ་ལུན་རིང་བཞུགས་ཏེ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་
པའི་གཟིམ་རྒྱུད་སྟོ་བཟང་མདུན་སར་བཞུགས་ཤིང་། མངལ་ཁ་ཞུ་མཁན་ཡོད་
སྐབས་དང་། གསུང་ཚོས་གནང་སྐབས་ལས་རྒྱུན་དུ་གཟིམ་སྤྲུག་རྒྱུད་དུ་བྲང་དད་
ཅན་པོ་བྲང་གི་བྲང་འོས་རྫོང་རྒྱབ་སྤྲུལ་ཁང་དང་། ལྷ་སྤྲུལ། སེ་ར་སོགས་ལུལ་སྟོངས་ལ་
ཞལ་སྟོགས་པའི་སྡེ་ཏུ་ཁྱེད་རྒྱུད་རྒྱུད་ཞིག་ཡོད་པ་དེའི་ནང་བཞུགས་འཕོལ་དམའ་
པོའི་སྡེར་བརྒྱུགས་དམར་གྱི་ཞལ་གདན་སྟོན་པ་ཞིག་ཏུ་བཞུགས་ཏེ་ཕྱགས་དམ་
ཉམས་བཞེས་སོགས་དེར་མཛད། དགུན་དུས་ལོར་སྤྱིར་ཆེབས་ར་མདོའི་གཟིམ་

ཚུང་གི་ཡང་སྟེང་དུ་བཞུགས།

ཅེ་མོ་བྱང་དུ་བཞུགས་སྐབས་ངོས་སར་ཕྱག་དཔེར་ཐེབས་དུས་ངེད་རང་སྟོང་ས་བཞུགས་སློམ་ཞིག་ཡོད་པ་དང་། མདུན་སྟོག་སྟེང་ཕྱག་དཔེ་བཞག་དེའི་མདུན་ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེའི་བཞུགས་གདན་རྒྱ་བ་སྟེས་དང་། སློམ་སྦྱར་སོགས་གང་ཡང་མེད་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེར་བཞུགས། ཐེབས་འཕྲལ་གསོལ་དཔོན་ཆེན་མོས་གསོལ་ཇ་ཞལ་དཀར་ཆེ་བ་གང་རེ་འཆར་ཅན་འབྲུལ་གྱི་འདུག་དེ་དུས་ང་ལོན་རྒྱུ་བར་བརྟེན་རོགས་སྐྱར་གཅེན་པོ་སློ་བཟང་བསམ་གཏན་ཡང་ང་དང་མཉམ་དུ་དཔེ་ཆ་བཟུ་གི་ཡོད། སྲ་སྟོལ་ཡིན་ནམ། གསོལ་གཟིམ་ཚོས་གྲ་སྦྱིག་བྲམ་པ་རྗེ་ཡིན་གང་ལྟར་རྟ་ལྷག་སྐྱ་ལུ་ཅན་གཅིག་ལ་སི་ཤན་དང་། གཅིག་ལ་འབྲེང་བའི་རྩོ་བྲས་པ་སུ་དུག་གི་དགོས་པ་གཅིག་བཅས་ཡོད་པ་རྣམས་ཀུན་ཅེར་གཟིམ་རྒྱུ་སྟེ་ཚོགས་འདོད་འཁྲིལ་གྱི་ཀ་བའི་ལོགས་དང་། འོར་གླིང་དུ་ཆབ་སའི་ཤེལ་ཁ་བྱང་མའི་དུའི་ལོགས་སུ་བཀལ་བཞག་གི་འདུག་རྟ་ལྷག་གཅིག་ང་དང་། གཅིག་སློ་བསམ་གྱི་ཆེད་དུ་ཡིན་ཆོད་རེད།

ཕྱག་དཔེ་ཚུགས་སྐབས་རྟ་ལྷག་གཅིག་ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེའི་བཞུགས་གདན་འཁྲིལ་དེར་འཛོག་གི་འདུག་ཕྱག་དཔེའི་དུས་ཚོད་ལྗོངས་འཆར་ཅན་དུང་ཇ་སྟོལ་མཚམས་ནས་ཉིན་དགུང་བར་དང་། དགོང་རྩོ་འཆར་ཅན་རྒྱ་ཚོད་གསུམ་པ་ནས་རྒྱ་ཚོད་ལྔ་པ་ཡོལ་ཅམ་བར་ཚུགས་གྱི་ཡོད། དེའི་རིང་ལ་དཔེ་ཆ་སློ་འཛིན་ཟིན་པ་རྣམས་སྟོར་ནས་རྒྱ་གསལ་འབྲུལ་ཞུས། དཔེ་འཁྲིད་སྟེན་བྱ་གནང་། སློ་འཛིན་གསར་དུ་བྱེད་དགོས་པ་རྣམས་སློབ་ཁྲིད་གནང་གི་ཡོད། སྐབས་རེ་སློ་བསམ་ནས་དཔེ་

རྒྱལ་སྤྱོད་མིའི་ཡོངས་སྤྱོད་སྐབས་བཀའ་བཟོན་དང་། རྗེ་གཞི་གཞི་གཞི་ཞེས་སྐབས་
རེ་རྒྱལ་དེ་སྐོ་བསམ་ལ་ལྷན་ཅམ་གནང་གི་འདུག ཉེན་གཅིག་ཡོངས་འཛིན་རིན་
པོ་ཆེ་ནས་སྐོ་བསམ་གཟིམ་རྒྱུ་གི་ཕྱི་རོལ་ཏུ་འཁྲིད་པ་གནང་སྟེ་རྒྱལ་གཏོང་གི་
ཡིན་མདོག་མདོག་གནང་། དེའི་སྐབས་གསོལ་དཔོན་ཆེན་མོས་དགོངས་སེལ་བྱས།
དེ་ནི་གཟིམ་རྒྱུ་ནང་དུ་འཛིགས་སྐབས་ཆེན་པོའི་དང་བསྟུན་བ་ཞིག་གསལ་བོ་དྲན་
ཕྱི་འདུག དོས་ནས་དཔེ་ཆ་འགོ་མིན་སྐབས་བཀའ་བཟོན་འདྲ་མིན་གནང་བ་ལས།
ཞལ་རས་ནག་པོའི་རིགས་ཁྲོན་ནས་གནང་གི་མེད། དེ་དུས་རང་ཉིད་བྱིས་བ་བསམ་
མེད་ལ་སོང་བཀའ་བཟོན་གནང་སྐབས་སེམས་སྟན་བྱ་སྐྱོ་སྐྱོང་།

ནོར་གླིང་དུ་བཞུགས་སྐབས་མཚམས་རེ་སྐོར་གཡེང་ལ་ཕེབས་ཡོང་། ཐེངས་
གཅིག་ར་མགོན་པོ་ཁང་གི་འོག་དེར་སྐར་ཁ་ཐས་ནས་སྟོད་པའི་སྐབས་ཡོངས་
འཛིན་རིན་པོ་ཆེ་ཅིག་ལྷན་ནས་སྐོ་བྱར་དུ་ཕེབས་པས་ཞེད་སྐར་ཆེན་པོ་སྐྱེ་བ་ཞིག་
སྐྱེང་། ལྷན་དཔེའི་དུས་ཚོད་གོང་སྐོས་ལྟར་ཉིན་རེ་ཐེངས་གཉིས་རེ་སྟོན་སར་ཕེབས་
ཉི་ཅུ་ཚོད་སྐར་མ་རེ་གཉིས་ཅམ་ཡང་རྒྱུ་ཐོས་སྐྱེ་མ་སོང་བར་སྐྱིག་བཅད་ཀྱིས་
དུས་ཚོད་མ་རྗེས་པར་དཔེ་ཁྲིད་སྐོབ་སྟོན་དངོས་གཞི་ཁོ་ན་ལས་བཀའ་མོལ་
གཞན་གང་ཡང་མི་གནང་། ནོར་གླིང་དུ་དོས་ཀྱི་སར་ལྷན་དཔེར་ཕེབས་སྐབས་
ཆེབས་དཔེ་ནང་སྐྱེད་ཆེན་པོ་ཞིག་དང་། རྒྱན་འཛོག་ཁང་མདུན་སྐྱེ་རྒྱུ་དུ་གཅིག་
ཡོད་པར་འཆར་ཅན་གིང་འབྲས་སོགས་གསོལ་རས་གནང་ཞིང་། སྐབས་འགར་
སྐྱེད་དེས་རིན་པོ་ཆེའི་སྐྱེ་འབག་ཏུ་ལག་བ་བརྒྱས་ཉེ་བལྟ་བ་སོགས་བྱེད། དཔེར་
གཞུང་གི་དུས་སྐྱེ་སྐབས་རེ་རྒྱུ་ཐང་ན་ཁར་རྒྱ་འབྲམ་དཔེན་ས་དེ་འདྲར་ཕེབས་

ཉེ་ཆབ་བཞེས་ཤིང་། དབུ་གདུགས་ཆེན་པོ་ཞིག་གི་ལོག་དེར་རྒྱན་རིང་བཞུགས་།
གསོལ་ཚིགས་ཀྱང་དེར་གནང་སྟེ་སྟོ་ཚུལ་མངོན།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༩ བོད་རྒྱ་རྒྱ་བ་དང་པོའི་ཆེས་བཅུ་ཉིན་ངོས་གྲིས་ལྷ་ལྷན་
གཙུག་ལག་ཁང་དུ་སྲིད་སྐྱོང་ཡོངས་འཛིན་སྟག་བྲག་རིན་པོ་ཆེའི་བྱང་ལྷན་ཚིགས་
སྣ་མ་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྟོན་བ་ཞུ་སྐབས་དམ་པ་འདི་ཉིད་ནས་དུས་གོ་བ་མངོན། རྒྱ་བ་
དེ་གའི་ཆེས་བཅོ་ལྷ་ཉིན་ཀྱང་གྲིང་རྟ་ཆོག་ཉོ་སྟོན་གྱི་མཚན་རྟགས་དང་འབྲེལ་
ངོས་ལྷ་ལྷན་སྟོན་ལམ་ཆེན་པོའི་ཚོགས་དབུར་བསྐྱོད་དགོས་པར། སྤོ་གསུང་
ཚོས་དུ་བར་དགེ་འདུན་ཁྲི་སྟག་ཚོགས་པའི་མདུན་སར་སྟོན་འགོ་ཚོས་བཤའ་དང་
འབྲེལ་སྐྱེས་རབས་སོ་བཞི་པ་བཤའ་རྒྱ་སོགས་འདི་དང་འདི་ལྷ་བུ་བསྐྱིད་རྒྱ་དང་།
ཕྱི་ལོ་སྟོན་ལམ་དུ་བསྟན་འབར་མ་དང་བདེ་བ་ཅན་གྱི་སྟོན་ལམ་མཐུན་འགྲུང་འདོན་
སྣངས་སོགས་ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེས་ལོ་སྟོན་མ་ནས་བཀའ་སློབ་གནང་བ་རི་
བཞིན་སྐྱོང་བརྟེན་བསྐྱིས་འབྲས་ལེགས་ལམ་གྱི་བར་མངོན་སྟོ་བྱུང་མཚན་ས་
ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེའི་སྟོན་སྟོན་དཔོན་རྒྱུད་སྟོད་སུ་ཁང་དགེ་རྣམ་དབང་ལྷན་
གྲུབ་ལ་གནས་སྐབས་ཅིག་གི་རིང་ཁྱེད་སང་སོང་ཞེས་གསུངས་འདུག་པ་ལྟར་ན།
དེ་ནི་སྟོན་གྲིས་མང་ཚོགས་ལ་ཚོས་བཤའ་བསྐྱིས་པའི་སྟོན་མ་ཡིན་པས་ཕྱགས་
ཁལ་ཆེན་པོ་གྱུང་ཡོད་ཚོད།

ཕ་བོང་ཁ་རིན་པོ་ཆེ་ནས་དབུས་ཁལ་ནས་སྐྱེད་མཛོན་གྱི་དབང་རྒྱན་
བཞུགས་པ་སེར་སྐྱོད་གཞུང་པ་ལྷ་བཙུན་རིན་པོ་ཆེ་གཅིག་གྱུར་སོང་སྟབས་རྗེས་
སོང་ཁོང་གི་བྱང་ལྷན་དབང་རྒྱན་དེ་དག་གསན་གལ་ཆེ་ཚུལ་གྲག་རི་རིན་པོ་ཆེས་

ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེར་སྟོན་མེད་གནང་བ་ལྟར། ལོ་དེའི་ཡས་མས་ཤིག་ལ་ཀུན་
བདེ་གླིང་རྟ་ཚོག་རིན་པོ་ཆེས་སྦྱིན་བདག་ལྷུས་ཏེ་ལྷ་བཅུན་རིན་པོ་ཆེས་རྣམ་སྐྱབས་
མཛོན་གྲང་གི་དབང་ཆེན་བསྐྱེད་སྐྱབས་ཆེད་གཉེར་གྱིས་གསལ། དེ་རྗེས་ལྷ་བཅུན་
རིན་པོ་ཆེ་ལོར་གླིང་ཆིབས་རྩལ་གདན་ལྷ་མཛོན་དེ་ཁོང་གིས་བཟང་གིས་འབྲིལ་རྩོ་
རམས་པ་སོག་པོ་དབལ་ལྷན་བཟང་པོ་དང་། ར་ལྷ་རལ་གྱི་དགོ་བཤེས་སློ་བཟང་རྟ་
དགྲངས་གཉིས་པོ་གང་རུང་གི་མདུན་ནས་གསལ་བའི་གསལ། ལ་ལྷ་ཤེས་རབ་རྒྱ་
མཚོས་མཛད་པའི་གསང་བདེ་འཛིགས་གསུམ་གྱི་བསྐྱེད་རྩོགས།

འཇམ་བཞད་འཛིགས་མེད་དབང་པོས་མཛད་པའི་ལུང་སྐྱེད་ལའི་རྩོ་རྩེའི་ལྷ་
མགྲུང་ལ་མ་ངོས་འཛིན་གྱི་འགྲེལ་བ། རྩེའི་བསྟན་བ་རྒྱས་པའི་སློན་ལམ་གྲུང་ཐང་
བསྟན་པའི་སློན་མེས་མཛད་བ་སོགས་མདོ་སྐབས་ཀྱི་གཞུང་དུ་མའི་བཤད་རྒྱུན་
རྒྱ་བ་གཅིག་ཅེས་རིང་གསལ། ལྷུས་དེར་ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེས་ར་ལྷ་རལ་གྱི་
དགོ་བཤེས་ལ་རྗེ་མ་པོང་ཁ་བས་མཛད་པའི་སློལ་མ་ཅི་རྩུ་མ་ཞིའི་བསྐྱེད་རྩོགས་གྱི་
ཁྲིད་ཅིག་བསྐྱེད། འགྲུས་སློ་གླིང་མཁན་པོ་གཙང་བ་ཡེ་ཤེས་སྦྱིན་བཞུགས་ལྷུས་ངོར།
བཤེས་ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་པའི་གསོལ་འདེབས་ལྷུགས་ཚོམ་མཛད། ལྷུད་སྟོད་
དགོ་འདུན་དབའ་པོ་གཅིག་པའི་བསྐྱེད་ཆེན་གཉོང་མཁན་རྣམས་གྱིས་ལྷུས་ངོར། ལྷ་
ས་སློ་གྲང་གི་ཚོམས་ཆེན་དུ། རྗེས་སུ་ཀུན་གཟིགས་བཤེས་རིན་པོ་ཆེའི་ཡོངས་
འཛིན་གནང་མཁན་བཟང་ལྷུན་དཀའ་ཆེན་དག་དབང་ཉི་མ་སོགས་ཚོས་ལྷ་བ་སྐྱེས་
བརྒྱ་སྟོར་ལ་དབའ་གཅིག་གི་དབང་ཆེན་སྦྱོན་དང་བཅས་བ་བསྐྱེད།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༦ ལོར་འཆར་ལོའི་ནང་ངོས་གདན་ས་འགྲུས་སེ་གཉིས་སུ་

ཚོས་ལྷགས་སྐབས་མཁལ་པོ་ལས་རྒྱར་སོགས་དང་ལྷན་དུ་ཚོས་ཀྱི་བཤོ་སྦྱང་གྲ་
དགོས་ལ་བརྟེན་ནང་སྦྱོར་སྟོན་ལྟེན་ལེལ་ཆེད་པོད་ལྷ་གཉིས་པའི་ནང་ཅེ་པོ་
བར་གི་གཟིམ་ཚུང་དགའ་ལྷན་ཡང་ཅེར་ཡོངས་འཛིན་སྲིད་སྦྱོར་སྟེན་གྲག་རིན་པོ་
ཆེ་དང་། ཡོངས་འཛིན་གྱི་རིན་པོ་ཆེ་གཉིས་ཀ་ཆེད་པེབས་ཀྱིས་སྟན་དང་མཚན་
ཞབས་རྣམས་དང་ལྷན་དུ་མཁལ་མཉམ་མ་དང་། འཇམ་དཔལ་མཚན་བརྗོད་བཅས་
ཞལ་འདོན་གསུང་རྒྱ་སོགས་མཇེད་སྟོ་བྱུབ་རྗེས་ཡོངས་འཛིན་སྟེན་གྲག་རིན་པོ་ཆེ་
ནས་ཕྱར་ལྷོགས་ཡོངས་འཛིན་བྱམས་པ་རྒྱ་མཚོས་མཇེད་པའི་བསྟུས་གཞུང་གི་
སྟེང་ནས་ཁ་དོག་དཀར་དམར། གཞི་གྲུབ། ལྷོག་བ་དོས་འཛིན་སོགས་ཀྱི་རིགས་
ལམ་འཕེན་ཚུལ་དང་། ལན་འདེབས་ལྷགས་སོགས་རིམ་གྱིས་བཀའ་ཁྲིད་བསྐྱུངས།

ཡང་ལྷ་སྐབས་རྗེ་པ་པོད་ཁ་རིན་པོ་ཆེའི་ཡང་སྲིད་དག་དབང་སྟོ་བཟང་བསྟན་
འཛིན་འཕྲིན་ལས་ཉིད་འཇུངས་ལུལ་དབྱས་སྟོད་འབྲི་གྱུང་ནས་གདན་ལྷའི་སྐབས་
སྐར་པ་རི་ཁྲོད་དང་ཉེ་བའི་ལྷུང་པའི་མདར་གྱིང་སྦྱ་བྱང་ནས་དམིགས་བསལ་གྲ་
སྦྱིག་ལུས་པའི་དབྱ་གྱུར་དུ་གདན་ལུས་ཀྱིས་སྐྱ་འཁོར་ཚང་མར་གསོལ་སྟོན་མཇལ་
དང་སོགས་ལུལ། དེ་ནས་བཟུ་ཤིས་ཚོས་གྱིང་དུ་མཚོག་སྟེན་ཉིད་པོད་མའི་ཚོས་
ཀྱི་ཁྲིར་མངའ་གསོལ་སྐབས་ལྷག་མཇོད་སྟོ་བཟང་ལྷུང་རིགས་ཆེད་བརྗོདས་ཀྱིས་
མཇལ་དར་དང་འབྱུལ་ཚན་སོགས་བསྟན། ཉིན་ཤས་རྗེས་པ་པོད་ཁའི་སྟེན་སྐྱེ་ཉིད་
ཅེ་པོ་བྱང་དུ་པེབས་ཉེ་མཇལ་འབྲུད་སྐབས་སྐྱ་འབྲེང་པོད་མ་ནི་ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་
ཆེའི་རིགས་བདག་གི་གཙོ་བོར་གྱུར་སྟེན་སྟེན། བཞུགས་གདན་གྱི་འཁོར་བཞུགས་
སྐྱ་གསོལ་བ་སོགས་རྒྱན་དུ་བཀུར་སྟེ་ཚད་མེད་མཇེད་པར་བརྟེན་རྗེས་སྐྱ་པ་པོད་

ཁའི་ཕྱག་མཛོད་འཕྲིན་ལས་དང་རྒྱས་ཀྱིས་ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེར་སྦྱར་སེང་
ལྷས་ཉེ་རྗེ་བདེ་ཆེན་སྡེང་པོ་ཞི་གང་ཉིད་ཀྱི་ཙུ་བའི་སྐྱ་མ་ཡིན་ཡང་།

ད་ལྟའི་ཡང་སྲིད་འདི་ཉིད་ཞི་རིན་པོ་ཆེ་གང་གི་བྱང་ལྡན་ཆོས་གསལ་པའི་སློབ་
མར་སོང་ག་ལེས། ལྷས་ཞབས་དེ་ཙམ་མ་མཛད་དོགས་ཞེས་ལྷས་ལོད། ལྷ་བྱང་གི་
གཟེམ་རྒྱུད་དུ་གསོལ་ཚིགས་ཀྱི་སྐྱབས་བལྟགས་སློབ་དུ་ལྟན་བལྟགས་མཛད། ལོ་
དེའི་བོད་ལྷ་བྱག་པའི་ནང་ལྐུབས་རྗེ་ཁྱི་བྱང་རིན་པོ་ཆེ་རྒྱ་ཚད་ལྷ་བྱའི་སྦྱར་གཞི་
རྩ་བུ་ཅིག་བཞེས་སྐྱབས་ཁྱི་བྱང་རིན་པོ་ཆེ་མཛལ་བར་ལེབས་ཉེ་འཚམས་འདི་ལྷ་
གནང་དང་འབྲེལ་སྦྱ་ཆེ་ལུན་དུ་བརྟན་པའི་གསོལ་འདད་བས་སྦྱར་བསྐྱལ་མཛད།

དོས་བསྐྱུས་བྱ་སོགས་ལ་སློབ་སྦྱོང་ཟིན་རྗེས་རྒྱན་འཇུག་གི་ཙུ་བ་དང་། སློབ་
དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོས་མཛད་པའི་འབྲེལ་བ་དོན་གསལ་དང་། མངོན་རྟོགས་
རྒྱན་འབྲེལ་བ་དང་བཅས་པའི་རྣམ་བཤའ་ལ་ཡོང་ས་ལྷ་བ་ཆེན་པོས་མཛད་པའི་སློ་
བཟང་དཔོངས་རྒྱན་བཅས་ཀྱི་སྡེང་ནས་མར་སྲིན་ཀྱི་བཀའ་ཁྲིད་བསྐྱུས། ཉིན་རེ་
བཞིན་ལོག་བྱའི་སྲིད་ཙམ་སློབ་འཛིན་གྱིས་རྒྱགས་འབྲལ་ཡང་ལུ་དགོས། དེ་རྗེས་
དབུ་མ་ཐེག་མཚོག་རྒྱ་མཚོར་འཇུག་པའི་བྱ་རྒྱུད་ས། དྲང་དེས་ལེགས་བཤའ་སྡེང་
པོ། རྣམ་འབྲེལ་ཙུ་བ། འདུལ་བ་མདོ་ཙུ་བ། འདུལ་སློབ་བཅས་པར་རིམ་བཤ་བཞིན་
ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེ་ནས་ཕྱགས་ཞིབ་ཕྱག་རྟགས་གནང་སྟེ་ཕྱག་རྟགས་གང་
གནང་གཞིར་བརླུང་དེད་གྱིས་རིམ་བཤ་བཞིན་སློབ་འཛིན་བྱས། མཛོད་ཙུ་བ་སྲིས་སུ་
དེད་རང་དགོ་བཤེས་དམ་བཅའ་འཛོག་ཉིའི་མཚམས་རང་དོས་ནས་དང་བསྡོད་
གྱིས་སློབ་འཛིན་བྱས་པ་ཡིན། མཛོད་ཙུ་བ་ཅིག་རྒྱགས་འཕེར་བའི་མར་པོ་རང་བྱུང་མ་

སོང་ཡང་གང་ལྟར་སློབ་འཛིན་བྱས། འདི་ལ་ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེ་ནས་ཐུག་ཉལ་ས་
གནང་མེད།

མཚན་ཉིད་སློབ་གཉེར་སྐབས་ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེས་དཔེ་ཁྲིད་བྱས་མ་
ཐག་མཚན་ཞབས་བསྐྱེད་གཞོན་གཉིས་རེ་རེས་མོས་ཀྱིས་ཕེབས་པར་ཁོང་གཉིས་
དང་ལྷན་དུ་མཚན་ཉིད་ཚོད་སྒྲུང་བྱེད་དགོས་ཤིང་། དེ་དུས་སྐབས་རེ་ཁྲི་བྱང་རིན་
པོ་ཆེ་ནས་ཐུགས་རྒྱས་གནང་སྟེ་བསྐྱེད་ཚོགས་ཀྱི་དོན་གནད་འདི་དང་འདིའི་སློབ་
ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེར་བཀའ་སློབ་ལྷུས་གནང་ན་ཡག་པོ་ཡོང་ལུགས་གསུང་
ནས་ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེས་སྐབས་རེར་ཁྲིད་ལུང་མདོར་བསྐྱེད་རེ་གནང་གི་
ཡོད། སྐབས་དེར་རང་ཉིད་ལོ་ན་ཚུང་བས་དོན་གཉེར་བྱེད་མ་ཐུབ་པ་ཁོ་ནས་ཀོ་
ཐག་སློབ་པ་མ་གཉོགས་ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེའི་དོས་ནས་མདོར་ན་ཁ་བསྐྱེད་
ཚུན་ཚད་གནང་སྟེ་རང་དོས་ལ་ཡོན་ཏན་འཇགས་ཐབས་ཅི་དྲག་གནང་གི་ཡོད་པས་
བཀའ་འདྲིན་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་ཡིན།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༧ ལོར་བོད་རྒྱ་དྲུག་པའི་ནང་ལི་ཐང་ལོག་དྲུག་ལ་སྐབས་མགོན་
ནས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ལྟར། འོར་གླིང་ཆེབས་རྒྱའི་གཟིམ་ཚུང་དུ་སྐྱེས་པ་དགེ་
བཤེས་སོགས་ཚོས་ལྷུ་བ་སྐྱེས་ཏུ་སློབ་ལ་གསང་འདུས་བསྐྱེད་རིམ་དངོས་བྱུང་བ་
མཚོ་དང་། རྩོགས་རིམ་རིམ་ལྡུགས་ལ་སློབ། ལྷགས་རིམ་ཆེན་མོ། བདེ་མཚོ་གཅི་
རྒྱུད་དང་། ལྷས་དོན་ཀུན་གསལ་སྐྱགས་པའི་བཤད་ལུང་བཅས་ཉིན་བསྐྱེད་ནས་
གནང་། དེ་ལོའི་རྒྱ་བརྒྱུད་པའི་ནང་དོས་འདུས་སེ་གཉིས་ཀྱི་བྱ་ཚང་ཁག་ཏུ་ཚོས་
ལྷགས་དང་འབྲེལ་ཉལ་ས་གསལ་བའི་སློབ་བྱ་རྒྱ་དང་། ཚོས་འབྲེལ་བྱ་རྒྱ་སོགས་

གང་ཅིར་ན་ཆོད་ལ་དབགས་པའི་གང་ལེགས་ལྷུང་བར་ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེ་
ནས་ལེགས་གསོའི་དབྱགས་དབྱུང་བཀའ་བྱིན་བསྟུན།

པོད་རྒྱ་བརྟུ་པར་རྩོད་སྐྱོད་ལྷ་སྐྱུལ་སྐྱུ་ནས་ལྷས་རོལ། ཆོས་ལྷ་བ་གང་
འཚམས་ཤིག་ལ་གསང་འདུས་བསྐྱེད་རིམ་དངོས་ལྷུབ་རྒྱ་མཚོའི་བཤད་ལྷུང་
བསྟུན། དགོ་བཤེས་སློབ་བཟང་བསམ་འགྲུབ་རིན་པོ་ཆེ་ནས་རྒྱ་སྐྱུར་ཉེ་སྟོན་ལྷན་
རྒྱུད་བྲུ་ཚང་གི་འདུ་ཁང་སྐྱུག་ཏུ་ཇེ་ཡུལ་སྐྱུལ་གསུམ་གྱི་སྐྱེད་བརྟན་ཐོག་ཚད་གཉིས་
ཅམ་གསང་བཞེངས་ལྷུབ་ཇེས་སྐྱེད་རྒྱུད་བྲུ་ཚང་གི་དགོ་འདུན་ནམས་ནས་འཛིགས་
མཛོད་རྩོ་ཇེ་སྟོན་བརྟུ་གསུམ་པའི་སྐོ་ནས་རབ་གནས་རྒྱས་པ་ཚུགས་སྐྱབས་སྐྱིན་
བདག་དགོ་བཤེས་དང་། བྲུ་ཚང་ལྷན་མོང་ནས་གདན་ལྷས་ལྷུང་ཆོགས་མགོན་ཏུ་
ཐེབས།

ཆོགས་བར་ལ་དགོ་བཤེས་ཉིད་སྐྱུ་མདུན་ཏུ་བཅར་ཉེ་བཀའ་མོལ་ལྷན་རིང་
གནང་བར་ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེ་ནས་དགོ་བཤེས་ལགས་ད་ཞལ་འདོན་གནང་
རན་གྱི་མེད་དམ་ཞེས་གསུངས་པར། ཁོང་གིས་ཁ་འདོན་བཟེད་ཚར་བ་རེད་ལྷས་
པར་བརྟེན་གཅིག་བྱས་ན་ཁ་འདོན་བྱེད་མི་དགོས་པའི་ཆོགས་པའི་ཚད་ཅིག་ལ་
ཐེབས་ཟེན་པ་མིན་ནམ། གཞན་ཁ་འདོན་བཟེད་ཐབས་གནས་ཡོད་ཅེས་དང་། ས་
མོང་ཁ་པས་བསམ་འགྲུབ་རིན་པོ་ཆེ་ཆོགས་པ་མཐོ་གས་ཤིག་ཏུ་ཆ་འདོག་གནང་བ་
ལྷ་སྐྱུར་སྐྱེད་ཞེས་གཞན་ལ་གསུངས།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༩ ལོའི་པོད་རྒྱ་གསུམ་པའི་ནང་རྒྱུད་སྐྱོད་མཁའ་བོ་སེར་བྲེས་སློ་
བཟང་ཆོས་འབྱོར་ནས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་བཞིན། རྩོ་མོ་ཆེའི་ཆོས་རྩུང་རྒྱུད་སྐྱོད་

ཚོགས་ཡོངས་དང་། སྐད་རྒྱུད་གྲུ་ཚང་གི་མཁན་ལྷ་གཉིས་ཀྱིས་དབུས་དགེ་འདུན་
པལ་ཆེ་བ་དང་། གཞན་ཡང་གདན་སའི་ལྷ་སྐུལ་དགེ་བཤེས། བྱིན་པ་ལོ་ལོ་བཅས་
ཚོས་ལྷ་བ་སྐྱོད་པ་ཁ་ཤིག་ལ་གསང་འདུས་འགྲེལ་བ་བཞི་སྐྱབས། བདེ་མཚོག་ཅ་
རྒྱུད་དང་། སྐས་དོན་ཀྱུན་གསལ་སྐྱབས་པའི་བཤད་ལུང་། སྐོལ་དཀར་ཡིད་བཞིན་
འཁོར་ལོའི་ཆེ་དབང་བཅས་བསྐྱལ། ཡང་རྩ་སྐྱོད་སྐྱོད་ལྷ་སྐུལ་སྐྱུར་རྒྱལ་མཚོག་
ལྷ་པའི་གསུང་སྟན་འགྲེལ་དབྱངས་ཅན་དབྱེས་པའི་སྐྱུ་དབྱངས་ཀྱི་བཤད་ལུང་
དང་། ལྷན་རག་ལེ་ལུ་གཉིས་པའི་སྐབས་འབྲས་སྐྱོངས་ལྷ་མ་ཨོ་རྒྱན་པས་ཕྱོགས་
བརྒྱུས་མཛད་པའི་དཔེར་བཟོད་ཁམས་པ་སྟན་འགྲེལ་ལ་ཡང་གོ་བསྐྱུར་བཅས་
མཛད་དེ་སྟན་རག་གི་བཀའ་ཁྲིད་དང་། དཔེར་བཟོད་ཀྱང་རྒྱགས་བཞེས་མཛད།
ཁོང་ལ་གསུང་འཕྲོས་ཤིག་གི་ཞོར་རྩ་སྐྱོད་ཁྲི་ཆེན་བསྟན་པ་རབ་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་།
མགོན་དཀར་བུམ་སྐྱབ་དེང་སང་གི་པར་མར།

རང་བཞིན་རྣམ་དག་སེམས་ཀྱི་གདོང་ལྷ་བ། །
རྣམ་དག་སྐོལ་གསུམ་གངས་རིར་གནས་བཅས་ཀྱང་། །
ཉོན་མོངས་མདའ་ལྷས་བསྐྱུན་པའི་གཞན་དབང་གིས། །
བསྐྱབ་གཞིའི་གཡང་དམ་ཉལ་བ་མཐོལ་ལོ་བཤགས། །

ཞེས་མཚེས་ཀྱང་། རང་བཞིན་རྣམ་དག་སེམས་ཀྱི་བདེ་འབྱུང་དབང་། །ཞེས་
པ་དག་པ་ལོ་རྒྱས་དང་བཅས་ཉེ་བཀའ་བསྐྱལ། བདེ་ཡངས་གྲུ་ཚང་ནས་ལུས་རོར་
མཁན་རྒྱུད་གསོལ་འདེབས་ཁ་སྐྱོད་དང་། དགེ་འཕེལ་རི་ཁྲིད་བ་རྣམས་ནས་བསྐྱུལ་
རོར་བསྟན་པའི་བསྐྱང་གསོལ་ཤིག་ལ་ལྷ་དག་མཛད། བཀྲ་ཤིས་འཁྲིལ་གྱི་སྐུལ་སྐྱུ་

རྒྱལ་གར་རིན་པོ་ཆེ་དང་། རྩ་སྟོང་སྟོང་ཟླ་སྐྱུལ་སྐྱུ་གཉིས་ལ་དབྱངས་ཅན་སྐྱ་མདོ་
དང་། སྐྱ་འགྲེལ་འོད་ཟེར་བརྒྱ་པ་གཉིས་ཀྱི་སྟེང་ནས་མཚོན་སྟོང་ལྷ་པ་བར་གྱི་
བཀའ་ཁྲིད་བསྟུན།

འགྲམ་སློབ་སློང་ཉལ་རེ་དགོ་བཤེས་དབང་འདུས་རྒྱལ་མཚོན་ནས་ལྷན་འོང་།
འོར་སློང་ཆེབས་ལྷའི་གཟིམ་རྩུང་དུ་སློབ་མ་ཉུང་ཤས་ཤིག་ལ་གསང་འདུས་བསྐྱེད་
རིམ་དངོས་ལྷན་རྒྱ་མཚོ་དང་། རྩོགས་རིམ་རིམ་ལྷ་གསལ་སྟོན་གཉིས་ཀྱི་བཤེད་
ལུང་བསྟུན་ཞིང་། དེའི་སྐབས་སྐྱབས་རྗེ་ཁྱིམ་གྱི་ལུང་རིན་པོ་ཆེ་ནས་ལྷན་སྐྱེལ་མ་དོ་རྗེ་
འཆང་གི་ལུང་ནས་གསང་འདུས་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་བཀའ་ཁྲིད་གསལ། དཀའ་གནད་ཆེ་
རིགས་ལ་རྣམ་པ་གཉིས་མན་རྩེན་དོགས་གཅོད་མང་དུ་མཛད་ཅིང་། དགོ་བཤེས་ལ་
ཡང་བརྒྱལ་བརྟུག་ཡང་ཡང་མཛད།

རིན་པོ་ཆེ་ཉིད་མཚོན་རྟོགས་གནད་ཟིན་སྐབས་གཞན་དང་རྟོགས་གསལ་བསྐྱོ་
སྟེང་གནད་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་ཉིད་མིན་ལ་བརྟེན་འདི་འདྲའི་སྐབས་ལ་བསྐྱོ་སྟེང་མཛད་
རྒྱུ་གལ་ཆེ་ཚུལ་གསུངས། གཟིམ་དཔོན་མཁན་པོ་བྱམས་བ་ཚོས་བཟང་གིས་ལྷན་
འོར་སློབ་སློང་ཡིག་ཆ་དང་རེས་དཀའ་འགྲེལ་ལྷན་ལྷན་འབྲེང་བའི་བར་གཞི་གསལ་
བསྐྱུན་ལ་སྟོན་ཆོག་ལྷགས་ཚོས་མཛད། འོར་སློང་དུ་ལྷན་ལྷན་མགོན་སྟོན་སྟོང་
ཡོངས་འཛིན་སྟུག་བྲག་རྗེ་རྗེ་འཆང་ནས་སྐབས་ལ་ལྷན་གཟིགས་ལྷ་བ་ཆེན་པོའི་དག་
སྟེང་གསང་བ་རྒྱ་ཅན་གྱི་དབང་ལུང་ཁྲིད་གསུམ་སོགས་ཚོས་སྟོང་ཆ་ཆང་བསྟུན་
སྐབས་ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེ་ཉིད་ལྷན་དབང་ལུང་ལྷ་བར་ཐེབས།

དེ་དུས་ཡོངས་འཛིན་སྟོན་སྟུག་བྲག་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་ན་མཐོ་ཙམ་ཐེབས།

ལྷན་པས་བཀའ་དབང་གསུང་ཚོས་རྒྱན་རིང་གནང་བའི་སྐབས་སྐྱེ་མཉེས་པོ་གནང་གི་འདུག། སྐབས་ཤིག་ལ་སྐྱབས་ལྷན་གྲག་རིན་པོ་ཆེས་གླིང་རིན་པོ་ཆེ་ནི་བསམ་གྱིས་མི་ཁྲུང་བའི་སྐྱེ་མཉེས་ལོན། གསང་བ་འདུས་བ་ལ་སོགས་པའི་དབང་ཆེན་རིགས་གླིང་རིན་པོ་ཆེའི་སྐྱེ་མཉེས་ནས་གསལ་བ་ཡིག་པོ་ཡོང་གི་རེད་ཅེས་བཀའ་གནང་བྱུང་བ་དང་། ལོ་ལྟར་དཀྱུག་ཐོག་ཅེར་སྟོད་སྐབས་འཆར་ཅན་སྐྱབས་ལྷན་གང་རིགས་ཀྱི་ལས་རུང་བསྐྱེད་མཚམས་རེ་བྱེད་སྲུང་ལ་འགོ་སྟོད་སྐྱབས་ལྷན་གྲག་རིན་པོ་ཆེ་མཚམས་རོགས་སུ་སྐྱབས་བཞུགས་གནང་གི་ཡོད་ཀྱང་། རྗེས་སུ་ལོ་ལྟར་ཡོངས་འཛིན་གྱི་རིན་པོ་ཆེ་ནས་མཚམས་རོགས་སུ་སྐྱབས་བཞུགས་འཆར་ཅན་བཞེན་གནང་། ཚ་རོང་ལྷན་མཚོད་དང་། གློ་གླིང་གྲུ་ཚང་སྐྱབས་ལོང་ནས་གསོལ་བ་བཏབ་བ་ལྟར།

པོད་རྒྱ་བདུན་པའི་ནང་འབྲས་གློ་གླིང་གྲུ་ཚང་གི་འདུ་ཁང་དུ་གདན་སའི་མཁན་པོ་ལས་ལྷན་གྱི་སྐྱབས་ལྷན་གྲག་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་སྐྱེས་ལྷན་དགེ་བཤེས་སྐོབ་གཉེར་བ་སོགས་ཚོས་ལྷན་པོ་སྟོད་སྐྱབས་ལྷན་ཅན་ལ་སྐྱབས་ལས་དམར་ཁྲིད་ཀྱི་སྐྱེད་ནས་ལས་རིམ་གྱི་ཉམས་ཁྲིད་བཞེས་བཤེས་དང་བཅས་བ་ཉིན་བཅོ་ལྔ་ཅན་དང་། དེ་རྗེས་སེམས་བསྐྱེད་མཚོད་པའི་མཉེན་ལྷན་གྲུ་ཚང་གི་ལྷན་པོ་སྟོད་སྐྱབས་ལྷན་ལྷན་པོ་སྟོད་སྐྱབས་ལྷན་གྲག་རིན་པོ་ཆེ་དབང་བཅས་བསྐྱེད་ཞིང་། སྐྱབས་བདག་ཁག་ནས་སྐྱེ་མཚོད་དང་འབྲེལ་བའི་བརྟན་བཞུགས་སྐྱེས་བ་བདག་གིར་བཞེས།

དེ་སྟོན་རྒྱུད་པའི་མཁན་པོ་གནང་སྐབས་ཨ་མ་དོ་བཀའ་ཤིས་འཁྲིལ་དུ་ཆེད་མངགས་བཏང་གནང་བའི་རྒྱུད་གྲག་ཉམ་རེ་དགེ་བསྐྱབས་པ་ཚོས་ལྷན་དང་། རོང་བ་དགེ་བཤེས་དོན་གྲུབ་བཅས་ནས་བཀའ་ཤིས་འཁྲིལ་དུ་སྟོད་རྒྱུད་གསར་འཛུགས་ཀྱི་ཚོ་

ག་ཕྱག་ལེན་དང་། ཐེག་ཏུ་ལོན་མོགས་སློབ་ཁྲིམ་ཐེན་ཏེ་ལྷ་སར་ཕྱིར་འཕྱོར་གྱིས་
གཟེམ་ཚུང་དུ་མངལ་ཁར་བཅར་བར་ཉ་ཅང་གི་དགེས་ཉམས་དང་བཅས། ཨ་མ་དོ་
ལུལ་གྱི་སྐྱེ་མ་དང་། དགོ་བཤེས་དག་གས་རྣམས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་དང་། ཁོང་གཉིས་
ནས་ཚོས་རྒྱན་གསར་བ་དེ་ཐོབ་ཀྱི་བཀའ་འདི་ཞིབ་ནན་གནང་། བརྟན་པ་ཚོས་ལྷན་
ནས་དེའི་སྐབས་དབུས་ལུལ་དུ་དཔེ་རྒྱན་དཀོན་རིགས་དབལ་མང་དཀོན་མཚོག་
རྒྱ་མཚོ་དང་། ལང་སྟོན་བརྟན་པ་རྒྱ་མཚོ་སོགས་ཀྱི་གསུང་འབྲུམ་འབྲུལ་ལམ་ལུས་
བར་དགེས་བཞེས་མཛད།

སློབ་མ་རྣམས་ནས་སྐྱ་ཆས་ཆེ་ཚུང་དེ་ལྷར་ལུལ་ཡང་། དེ་ཅམ་ཕྱགས་སྤྲང་
མི་མཛད་པར་ཕྱག་དཔེ་དཀོན་རིགས་འབྲུལ་མཁན་གྲུང་ཆེ་ཤིན་ཏུ་དགེས་ཚོར་
ཆེན་པོ་མཛད། དགའ་གུང་ཆོ་བ་གསེར་བཟང་སྐུལ་སྐྱེ་ནས་གསོལ་བ་བཏབ་དོར་
འོར་གྲིང་དུ་སྐྱ་སྐུལ་དགོ་བཤེས་མང་ཅམ་ཞིག་ལ་སྤྱད་བཀའ་སློབ་མཛད་ཚོས་ཀྱི་ཉི་
མའི་གསུང་འབྲུམ་གྱི་ལུང་། ཡང་སྐབས་གཞན་ཞིག་ལ་ཨ་ལུ་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོའི་
གསུང་འབྲུམ་གྱི་ལུང་རྒྱན་གང་བཞུགས་ཀྱི་ལྷགས་ལུང་། རྗེ་ཁྲིའི་གསུང་དུས་
འཁོར་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་བཤེད་ལུང་བཅས་བསྐྱེད། སྐབས་ཤིག་ལ་དོས་ནས་གསོལ་བ་
བ་བཏབ་བ་ལྷན་འོར་གྲིང་དབུ་ཆེ་གུང་ཚུབ་དགའ་འཁྲིལ་དུ་སྐྱར་ལམ་དམར་གྲིང་
དང་། འཇམ་དབལ་ཞལ་ལུང་གཉིས་སྐྱགས་པའི་སྟེང་ནས་ལམ་རིམ་གྱི་ཉམས་གྲིང་
བསྐྱེད།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༩ ལོར་གམ་བཅར་རྣམ་རྒྱལ་གྲུང་འབྲུས་སྤྱི་ནས་གསོལ་བ་
བཏབ་དོན། རྒྱུད་གྲུ་སྐྱེད་སོགས་ཀྱི་དགོ་འདུན་དང་བཅས་ཚོས་ལུ་བ་སྟོང་སྐྱག་

བན་ཚུས་ཡོངས་སུ་ཁེངས་པ་དེའི་སྐྱེད་མཚན་སྐྱོད་ཞབས་ལྷ་རྟོགས་བྱེད་པ་དགའ་
གདོང་ཀ་བཞི་སྟོན་ཅེ་སྤྲུག་ནང་བཟུ་ཤེས་ཀྱིས་ཁ་བཏགས་ཨ་ཤེ་ཞིག་གཡོགས། ཚུ་
འཁྲེལ་བ་དེ་བཞིན་གྱི་སྟོག་ཁང་ལ་ཐད་ཀར་སྤྱིན་པར་རྗེས་སོར་འཇམ་མགོན་རྒྱལ་
བ་གཉིས་པའི་རྒྱལ་ཚབ་ཏུ་མེབས་རྒྱུའི་རྟེན་འབྲེལ་རེད་ཅེས་འགའ་ཞིག་ནས་སྐྱེད་།

དེ་ཉིན་དགའ་ལྷན་ཚོགས་ཆེན། ཤར་བྱང་གི་བྲམ་ཚང་གཉིས། ཐོབ་ཁོངས་ཁང་
ཚན་ཁག་སོགས་ལ་བསྟེན་བཀུར། སྐྱེ་འགྲེད་བཅས་གཟབ་རྒྱས་དང། གསེར་སྟོང་
རིན་པོ་ཆེ་སོགས་ཞིང་མཚོག་དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱན་སྦྲར་མཚོད་སྤྱིན་སྦྲ་ལྟོང་
ཚང་འབྲུལ་གཤོམས་དང་འབྲེལ་གནས་གཞིགས་སྤྲུགས་སྟོན་མཚན། གཞུང་གནས་
དང། དགའ་ལྷན་སྐྱེ་སྤྱི། བྲམ་ཚང། ཁང་ཚན་སོགས་ནས་གྲི་འདོན་གྱི་མཚན་སྐྱོད་
རྟེན་འབྲེལ་མཇམ་དར་སྤྲུལ། ཤར་བ་ཁང་དུ་བྱང་ཅེ་ཚོས་རྗེ་དང། ཚོས་རྩལ་ཤར་
བྱང་གི་མཁན་ལས་རྒྱུད། ལྷ་སྤྲུལ། དགོ་བཤེས་བཅས་འདུས་མང་ཚང་འཛོམས་
སར་ལམ་རིམ་རྒྱུང་བའི་དབྱུ་ནས་བཅའ་ས་ཉེ་བཀའ་བྲིད་ཉིན་གསུམ་གནང། ལྷོ་བ་
དགོ་བཤེས་ངག་དབང་བཟུ་ཤེས་ནས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ལྟར། ལྷོ་བ་ཁང་ཚན་གྱི་
འདུ་ཁང་དུ་འཛིགས་བྱེད་ལྷ་བཏུ་གསུམ་མའི་བདག་བསྐྱེད་དང། ལྷིང་སྐྱེ་གོང་མས་
མཚན་པའི་འཛིགས་བྱེད་ཐེམ་སྐྱས་བཅོ་བརྒྱད་བཅས་ཀྱི་སྤྲུགས་ལུང་བསྟུལ།

ཡང་སྤྱི་ལོ་ ༡༧༥༠ ལོའི་དབྱིད་ཀར་བཞི་སྟོན་བྲམ་ཚང་གི་འདུ་ཁང་དུ་ཤེས་སྟོ་
ཚོར་ཁང་གི་བལ་པོ་ནས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ལྟར། ཚོས་ལྷ་བ་སྟོང་སྤྲུག་སྟོར་ལ་
འཛིགས་བྱེད་དཔའ་པོ་གཅིག་པའི་དབང་ཆེན་དང། བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་ཉམས་བྲིད་
ཞིབ་རྒྱས་བཅས་བསྟུལ། བལ་པོ་འདི་ཉིད་རྗེས་སོར་རང་ལུལ་དུ་ལོག་ཉེར་ཞོལ་

ཆེད་ལོན་སྲིད་དང་ཆེ་པོ་བྱང་དུ་གཏན་སྡོད་ཀྱིས་ཞབས་ཤི་ཞུས། ཆོས་བཟང་མཐུ་
སྟོབས་ཉིད་མཚོད་བཟོ་དཀར་རྒྱན་སོགས་དང་། འདོན་ཏྟ་དབྱངས་ལ་མཁས་སྤངས་
ཆེ་སྟབས་བཀའ་དབང་སོགས་ཀྱི་སྐབས་ཁོང་གིས་མཚོད་གཡོག་ཞུས། འབྲས་སློ་
སྲིད་ཉལ་རེ་དགོ་བཤེས་འགྱུར་མེད་ནས་ཞུས་ངོར། ཁོ་རང་གཅིག་པོ་ལ་ལམ་རིམ་
ཆེན་མོའི་བཤའ་ལུང་གི་རྒྱན་ཞིག་དང་། སྐབས་ཤིག་ལ་རྒྱན་སྟོད་ལྷ་གདུགས་
དཀར་ཀྱི་བསྟེན་བཤུ་ཏྲོང་མཁན་འགའ་ཤམ་ནས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་སྟུང་། ལོར་
སྲིད་ཆེབས་དྲར་གདུགས་དཀར་ལྷ་བཅུ་བདུན་མའི་དབང་ཆེན་བསྟུལ།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོར་རྒྱ་མིའི་དབྱང་དམག་ཁྲོན་ཆེས་ཆབ་མདོ་ས་ཁུལ་དུ་
བཅོན་འཇུག་གིས་མདོ་སྐྱི་རོ་ལས་སོགས་ཀྱང་བཅོན་བཅུག་གིས་བོད་ཀྱི་གནས་
ཚུལ་ཤིན་ཏུ་ཆབས་ཆེར་གྱུར་གཤིས། བོད་ལྗོངས་ལྷ་སྡེ་མི་སྡེ་ཡོངས་ནས་རེ་
བསྐྱལ་ལྟར། ཅེ་པོ་བྱང་གི་ཆོམས་ཆེན་སྲིད་ཞིའི་ཕུན་ཚོགས་སུ་དེ་ལོའི་ཕྱི་ཟླ་བཅུ་
གཅིག་པའི་ཆེས་བཅུ་བདུན་ཉིན། རོས་ནས་ལུགས་གཉིས་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་འགན་ཁུར་
སྲིད་པའི་མངོན་སྟོན་སྐབས་ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེ་ནས་སུན་རིང་འཚོའི་གསོལ་
འདེབས་མཚུལ་བཤའ་འབུལ་རྒྱས་པར་མངོན།

བོད་ལྗོངས་གཞུང་འབངས་ཀྱི་མགྲིན་ནས་རོས་རེ་ཞིག་གོ་མོ་ཙམ་དུ་ཉེན་
གཡོལ་ཆེད་བསྐྱོད་དགོས་རྒྱ་སྐྱི་ཞུས་ལྟར། ཕྱི་ཟླ་བཅུ་གཉིས་པའི་ཆེས་བཅུ་དགུ་
ཉིན་ལྷ་ལྡན་རྒྱལ་ཁབ་ནས་ཐོན་དགོས་བྱུང་བར། ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེ་ཡང་དེ་
ཉིན་ལྷ་ལྡན་ནས་ཕྱག་མཚོད་སློབ་བཟང་ལུང་རིགས་དང་། གསོལ་དཔོན་སྐབ་བསྟན་
ཆེ་རིང་སོགས་ཞབས་གས་རྣམས་དང་སྟན་དུ་ཕེབས། དེ་རྒྱབ་བཞུགས་ལུལ་མཉེས་

ཐང་བཟ་ཤིས་སྐྱེད་གི་དགོན་པར་བཞུགས་སྦྱིག་ཞུས་ཡོད་ཀྱང་། བཞུགས་ལུལ་གར་ཡོད་སྟེ་སྟོན་མ་བྱུང་བའི་རྒྱུ་གིས་དགོན་པ་ཡོལ་ནས་མར་ཅམ་ཐེབས་ཟེན་རྗེས་དགོན་པའི་ལས་སྡེ་ཐེབས་རྗེས་སུ་བཅར་ཉེ་ཡར་གདན་འདྲོན་ཞུས། ཞབས་ཕྱི་ཚོའི་སློབ་ཡར་ཕྱིར་ལོག་ཐེབས་དགོས་བྱུང་བ་དེ་ནི་གང་སྐྱུར་རྒྱལ་སར་ཆིབས་ཞལ་བསྐྱུར་རྒྱུའི་རྟེན་འབྲེལ་འགྲིགས་ཚུལ་བརྗོད།

དེ་ནས་རིམ་གྱིས་གོ་མོང་ཐེབས་ཉེ་སྟོན་དུ་ཤར་གསེང་མར་སྐྱེད་བཞུགས་དང་དེ་ནས་གོ་མོང་དཀར་དགོན་དུ་བཞུགས་འཇགས་སྐབས་བཀའ་ཚབ་སྐྱེད་པོ་ལ་མཁུན་རབ་དབང་སྐྱེད་ལ་སྐྱེད་མཛེད་ཕྱག་མཛོད་རྒྱལ་བསྐྱེད་ཀྱིས་ཕྱི་དགེ་ཅའི་ཚེད་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ལྟར། གོ་སྟོན་དུང་དགོན་བཟ་ཤིས་ཚོས་སྤྱིར་གི་འདུ་ཁང་དུ་དཔལ་རྗོ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་དཔལ་ལོ་གཅིག་པའི་དབང་ཚེན་དང་། བསྐྱེད་རྗོགས་ཀྱི་ཉམས་ཁྲིད་བཅས་བསྐྱེད། རོས་འཇིགས་བྱེད་དཔལ་ལོ་གཅིག་པའི་ལས་ཀྱང་དང་། ཕྱགས་རྗེ་ཚེན་པོ་བཏུ་གཅིག་ཞལ། ཚོས་རྒྱལ་ནང་སྐྱེད་བཅས་ཀྱི་བསྐྱེད་པ་གཏོང་རྒྱུར་བསྐྱུར་དུ་བཀའ་དབང་དང་། དམིགས་རིམ་སོགས་ཀྱི་བཀའ་ཁྲིད་ཐབ་རྒྱལ་བཀའ་རྒྱུ་བསྐྱེད།

སྐབས་དེར་གོ་མོན་སར་ཚོ་རྒྱ་གར་དུ་འགྲོ་དང་། ལྷ་སར་ཕྱིར་ལོག་རི་བྱེད་སྟོར་བསམ་ཚུལ་མི་མཐུན་བ་གཉིས་བྱུང་སྟེ་བཏུག་སྤྱིལ་ཞུས་པར་ལྷ་སར་ཕྱིར་ལོག་བྱ་རྒྱུ་བཟང་ཐེབས་བྱུང་བར་བརྟེན་ཡོངས་འཇིག་རིན་པོ་ཆེ་ནས་དེ་དོན་གཏན་འཁེལ་གནང་ན་ཐེགས་ཚུལ་བཀའ་སློབ་ཐེབས་པ་ལྟར་ལྷ་སར་ལོག་རྒྱུར་ཐག་གཅོད་བྱས། གོ་མོན་སར་ལྷ་སར་ཕྱིར་ཐེབས་གནང་ཉེའི་མཚམས་ཤིག་ལ་རིན་

པོ་ཆེ་ཐོན་པའི་སྐྱེ་ཁམས་བདེ་མིན་གྱི་བར་བརྟེན་མཛོད་པ་སློབ་བཟང་ལུང་རིགས་
ནས་དུང་དཀར་དགོན་དུ་ཆོས་སྐྱོང་རྒྱལ་ཆེན་ཞི་བཀའ་གཉིས་ཀ་སྐྱེ་པེབས་ཀྱི་ཡོད་
འདུག་པར་སྐྱེ་པའི་སྐོར་རྒྱལ་ཆེན་ཞི་བ་ཞིག་བསྟེན་འོས་ཆེ་མིན་ཞུས་པར། རིན་པོ་
ཆེ་ནས་ཉིད་རང་གི་གཏུ་འབྲེལ་སྤང་གི་ནང་ཉེན་རྗེ་བཅུན་སློབ་པའི་སྐྱེ་བཅུན་དེར་
དུས་རྒྱུན་དང་མོས་ཆེན་པོ་བྱེད་པ་དེའི་མདུན་བསྟེན་འོས་ཆེ་མིན་ཟན་སྤྲིལ་ཞུས་ཏེ་
ཐག་བཅད་ན་ལེགས་ཚུལ་པེབས་པ་ལྟར། དེ་ལྟར་ཟན་སྤྲིལ་ཞུས་པར་རྒྱལ་ཆེན་ཞི་
བ་བསྟེན་རྒྱ་མ་པེབས་པར་བརྟེན་ཅམ་འདོག་བྱས།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༡ ལྷ ༥ ཆོས་ ༢༠ དང་། ལྷགས་ཡོས་ལྷ་བ་བདུན་པའི་ཆོས་བཅུ་
བདུན་ཉིན་ཁོ་པོ་གོ་མོ་ནས་ལྷ་ལྷན་རྒྱལ་ཁབ་ཏུ་ཕྱིར་ལོག་སྐབས་རྒྱལ་ཅེ་དཔལ་
འཁོར་ཆོས་སྤེར་སེར་སྐྱེ་མི་མང་ཚོར་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་དབང་ཆེན་ཞིག་བགྱིས་
པར་ཅ་བའི་སྤྲ་མ་མཚོག་ཡུང་དབང་གལ་དུ་པེབས། ཁོ་པོས་བགོགས་གཏོར་གཏོར་
སྐབས་འཁོར་འབྲུ་དང་མཉམ་དུ་དོ་རྗེ་ལག་ནས་ལོར་བ་གར་སོང་མེད་པ་ཡོངས་
འཛིན་རིན་པོ་ཆེའི་སྐྱེ་འགག་གི་ཨམ་སྤག་ཏུ་ལྷུང་ཞིང་། དེ་འབྲེལ་རིན་པོ་ཆེ་མཚོག་
སྐྱེ་བཞེངས་ཀྱིས་དོ་རྗེ་སྤན་ལ་ཕྱིར་སློབ་གནང་བ་ནི་སྐབས་དེར་མང་པོས་གནས་
ཚུལ་འདི་ཉིད་དོ་མཚར་ཆེ་ལ་ཉེན་འབྲེལ་ཏུ་ཅང་གི་བཟང་པོ་ཞིག་ཏུ་ཡིད་ཆེས་ཞུས།

ལྷ་སར་འབྱོར་རྗེས་ཉིན་ཤས་ནོར་གྱིར་དུ་བཞུགས་འདུགས་དང་། དེ་ནས་སྤར་
པ་རི་ཁྲོད་དུ་བདུན་གཅིག་ཅམ་ཀྱི་རིང་པེབས། དོར་བའི་སློབས་ལྷུང་བཞེས་ཏེ་སློད་
བཞུགས་གནང་། ཐོན་ནས་རྒྱུད་སྤེ་གཞན་དང་བཞད་སློབ་མི་འདྲ་བའི་དཔལ་དུས་
ཀྱི་འཁོར་ལོའི་དབང་ཆེན་བསྐྱེལ་ནོད་ཡོང་བའི་གསོལ་བ་བཏབ་པར་དབྱེས་བཞེན་

དུ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་ཏེ་ཆེ་པོ་བྱང་གི་གཟེམ་ཚུང་སྐོ་བཟང་མདུན་སར་བཅོམ་ལྡན་
འདས་དཔལ་དུས་གི་འཁོར་ལོའི་ཐུགས་དགྱིལ་གི་ལས་བསྐྱེན་ཚད་ལྡན་མཛད་
རྗེས་ལྷ་སའི་སྐོ་བྱང་དུ་ཁ་སྐོར་སྦྱིན་ཤེག་གཞན།

ཆིག་སྟོང་དགུ་བརྒྱ་བརྒྱ་བཅུ་དགུ་ཤིག་། བོད་ཚུ་འབྲུག་ལོར། བོ་ཏ་ལའི་ཚོམས་
ཆེན་མིང་ཞིའི་ཕུན་ཚོགས་སུ་སློབ་མ་རྗེས་འཛིན་གྱི་ཚོག་དང་། དེ་རྗེས་ས་ཚོག་
གི་སྐོར་ཞུས་དང་། སའི་ལྷ་མོ་ལྷག་གནས་སོགས་སྣ་ཤོན་གྱི་རིམ་བ་ཞུས་སྟོན་
དུ་སོང་བའི་སྐོ་ནས་རྩལ་ཚོན་ལ་བརྟེན་ཏེ་སྐྱ་གསུང་ཐུགས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་
དགྱིལ་འཁོར་ལེགས་པར་བཞེངས། སྐྱབ་ཅིང་མཚོད་བ་དང་། བདག་ཉིད་ལྷགས་
ཤིང་དབང་བཞི་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་བཞེས་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་འུ་ཉུ་ཐུབ་བ་
ཉིད་གྱིས་དང་པོའི་སངས་རྒྱས་དཔལ་དུས་གི་འཁོར་ལོའི་སྐྱར་བཞེངས་ཏེ་རྒྱལ་
པོ་སྐོ་བ་བཟང་པོ་ལ་སོགས་པ་སྐལ་ལྡན་གྱི་སྐྱེས་བུ་ཞུས་ལ་རྒྱུད་གྱི་རྒྱལ་པོ་འདི་
ཉིད་གྱི་ཚོས་འཁོར་བསྐོར་བར་མཛད་པ་ནག་པའི་ཉ་བའི་དུས་ཆེན་དང་བསྐྱེན་ཉིན་
གསུམ་རིང་དགྱིལ་འཁོར་དུ་འཇུག་པའི་སྐོར་དང་། གྱིས་བ་ལྷར་འཇུག་པའི་དབང་
བདུན། མཚོག་དབང་གོང་མ་གསུམ། རོ་རྗེ་སློབ་དཔོན་བདག་པོ་ཆེན་པོའི་དབང་
མཐའ་རྟེན་དང་བཅས་བ་རྒྱུད་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོའི་འགྲེལ་ཆེན་རྗེ་མ་མེད་པའི་འོད་
གྱི་དགོངས་པ། རྒྱ་བོད་གྱི་མཁས་བ་ཞུས་པའི་འགྲེལ་པའི་སློབ་མང་དུ་མཆིས་
བ་ལ། དུས་གི་འཁོར་ལོ་རང་ཉིད་གྱིས་རྒྱལ་པོ་སྐོ་བ་བཟང་པོ་ལྷར་བསྐྱེན་པར་
མཛད་པ།

རྗེ་ཚོང་ཁ་བ་ཆེན་པོའི་བཞེད་སློབ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་དེ་ཉིད། མཁས་བུ་སྐྱ་

བའི་ཉི་མ་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་པོས་རྒྱུད་ཀྱི་འབྲེལ་ཆེན་དང་། དཀྱིལ་འཁོར་
ཀྱི་ཚོ་ག་ཆ་ལག་དང་བཅས་པ་ལེགས་པར་གཏན་ལ་སབ་པ་བཞིན་ཚད་མ་གསུམ་
ཀྱིས་རྣམ་པར་དག་པའི་བཤད་པ་ལྷ་ཞིབ་རྒྱས་པར་མཛད་ཅིང་། ལུག་ལེན་རྣམས་
ཀྱང་སྤྲོ་ཚོས་སྲུ་མ་སོང་བ་ཟབ་ཅིང་རྒྱས་པར་གཏན་བས་དབང་བཏོག་པ་ཅམ་
དུ་མ་ཟད། ལྷི་ནང་གཞན་གསུམ་གྱི་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་གནད་མཐའ་དག་ལ་མ་
རྟོགས་པ་དང་། ལོག་པར་རྟོག་པའི་ཐེ་ཚོམ་གྱི་འི་མ་མ་ལུས་པ་བསལ་ཉེ། དཔྱོད་
ལྡན་མཁས་པ་རྣམས་ལ་རྒྱུད་དོན་མཐའ་ཚོད་པའི་གོ་བ་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པ་སྟེར་
བར་མཛད། རྗེ་རྗེ་སློབ་དཔོན་བདག་པོ་ཆེན་པོའི་དབང་གི་ཁོངས་སློབ་དཔོན་གྱི་
དམ་ཚིག་བརྟན་པའི་རྗེས།

རྒྱུད་རྣམས་འཛིན་པར་འགྱུར་བ་ཡི། །

སློབ་མ་འདི་ནི་སྤུལ་བ་ལགས། །

ཞེས་གཙོ་བོ་ལ་གསོལ་བ་བཏབ་པའི་སྐབས་རིན་པོ་ཆེ་ཅུང་ཟད་ལུགས་སྐྱོ་
ཉམས་ལྟ་བུ་མཛད་ཅིང་། རོས་ལ་ཡང་ཚོར་བ་དེ་མཚུངས་ཤིག་གྲུང་། རྗེ་བདེ་ཆེན་
སྟོང་པོས་ལུས་དཀྱིལ་གྱི་བཀའ་ཁྲིད་བརྟུལ་སྐབས་རྗེ་ཉིད་ནས་བཏབ་པའི་ཐིན་
གྱིས་སོགས་ལ་གོ་བརྟུར་གྱིས་ཡ་སྐབས་རྗེ་ཁྲི་བྱང་རིན་པོ་ཆེ་ནས་བདེ་མཚོག་
འིལ་བུ་ལུས་དཀྱིལ་གྱི་རིམ་པ་དང་པོའི་ཐིན་གྱིས་བདེ་ཆེན་རྒྱ་མཚོའི་འཇུག་རོགས་
ཞེས་བྱ་བ་ཕྱོགས་བསྐྱེགས་བྱུབ་མཚམས་ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེར་སྐྱུན་བརྟུར་
གྱིས་བཀའ་བཅོས་ལྷུ་གནད་མཛད་པ་ལྟར་ལུགས་ཞིབ་ཅན་ཏན་གཏན་དེ་རྗེས་
ཤིག་ལ་བྱང་ཡིག་སྒོ་བཟང་རྟོ་རྗེ་ས་རྗེ་པ་བོང་ཁའི་གསུང་འབྲུམ་གྱི་གས་སུ་འཇུག་

རྒྱལ་རྒྱལ་མཚོན་དང་སྐྱབས་འདེགས་ཤེད་ལྟ་བུ་གསུམ་མའི་བསྐྱེད་ཚོགས་ཀྱི་ཐེན་
མེས་ལ་བཀའ་བཅོས་ཞུས་པར་ཡང་ཁོང་གི་འདོད་པ་རྫོགས་པར་མཛོད།

ཡང་སྐྱབས་ཤེད་ཚུལ་གསུམ་སྤྱི་བུར་རིན་པོ་ཆེ་དེ་ཉིད་ཀྱི་གསུང་འབྲུམ་པར་
རྟོ་ཞུ་ཅིས་ལ། གསལ་ཡིག་སྐོར་ལ་ཐུགས་ཞིབ་རྒྱུ་པ་ཞེས་གསོལ་བ་བཏབ་
པ་ལྟར་མཛོད། དགའ་ལྡན་ཁྱི་རྒྱུར་སེར་གྲེས་སྐྱབས་ལྷན་ལྷན་བཅོམ་འབྲུམ་ནས་ཡོངས་
འཛིན་འདི་ཉིད་སྐོར་གྱི་བཀའ་གདམས་པའི་སྐྱེས་དམ་པ་གོང་མ་རྣམས་ལྟ་བུའི་
སྐྱེས་ཆེན་ཁྱད་པར་འཕགས་པ་ཞིག་ཡིན་འདུག་གཤིས། མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་
གསུང་འདུལ་བསྐྱེད་རིམ་དངོས་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ་དང་། རྗེའི་གསུང་རྫོགས་རིམ་རིམ་
ལྟ་གསལ་སྐོར་གཉིས་ཀྱི་བཤམ་ལུང་གནང་སྐབས་ཤིག་ཏུ་གསུང་ཚོས་ལ་བཅར་
ཚོག་པ་ཞེས་ལྟ་སྐོར་སྐོར་སྐྱེས་སྐྱེས་བརྒྱུད་སྐབས་སེར་གནང་སྐབས་ཁོ་པོས་དེ་ལྟ་
བུའི་མཁས་པ་ཆེན་པོ་ལ་གསུང་ཚོས་གནས་འབྲུམ་ལུས་ཞེས་གསུངས།

བསྐྱེད་ལུ་ཞུས་སྐབས་དགོ་ལྡན་ཁྱི་པར་སོང་གཤིས་ཚོགས་མང་དང་ལྡན་ཅིག་
གསུང་ཚོས་གསལ་བཞེས་གནང་རྒྱ་ལེགས་ལམ་མ་ཆགས་པས་རྒྱུར་ལྟ་རྒྱ་རྒྱུང་ལ་
འབྲུམ་ལམ་ཞུས་ཚོག་ཅེས་བཀའ་ལན་གནང་། འོན་ཀྱང་མཛོད་མེས་སྐབས་ཀྱིས་
ཁོང་གི་ཐུགས་བཞེད་བཞེན་གསུང་ཚོས་གནང་རྒྱ་མ་གྲུབ་པར་བརྟེན་ཁོང་ནས་
སེར་གྲེས་མཁས་རྒྱུར་ཐབས་མཁས་སོགས་ལ་ཡོངས་འཛིན་དོ་རྗེ་འཆང་ཉིད་ཀྱི་
མདུན་ནས་གཞུང་ཆེན་དེ་དག་གི་བཤམ་ལུང་ཞུ་གསུང་ཆེ་ཆུང་བཀའ་སྐོབ་ལན་ཏན་
གནང་ཡོད་ཚོད་དང་། འདིའི་སྐབས་སྐྱེ་འབྲུམ་མི་ཉམ་རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་སར་ཐེབས་པ་
ཁོང་གསལ་རྒྱ་ཆེ་སྐབས་སྐྱེ་མ་གསལ་པའི་ཚོས་རྒྱུ་ཁ་ཤས་གསལ་ན་བསྐྱབ་

བར་བཅུ་ཐོག་ལ་ཡོང་མིལ་རྩ་སྟོང་སྟོང་ཟླ་སྟུང་སྟུང་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་རྫོང་པོ་རིན་པོ་
ཆེའི་མདུན་ཟམ་བཟླ་གུ་བར་གཏོང་གནང་ལ་བཟང་ཕེབས་ཡུང་བ་ལྟར་དེ་ལོའི་
དགུན་ཐོག་ཅེ་ལོ་བའ་གི་གཞིམ་ཚུར་སློབ་བཟང་མདུན་སར་མི་ཉག་རིན་པོ་ཆེའི་དུང་
ནས་ལྷ་སྟུང་སྟུང་མེ་ཁི་ཡུང་རིན་པོ་ཆེ་དང་། རྩ་སྟོང་སྟོང་ཟླ་སྟུང་སྟུང་ཐོག་ལ་ཉུང་གས་
དང་ལྟན་དུ་ཐོག་མར་སློབ་མཚོད་ཁིད་ཡིག་ཁ་ཆེམས་སྟུང་བསྟུང་གི་ཡུང་།

དེ་ནས་འཇུག་པའི་རྣམ་བཤད་དགོངས་པ་རབ་གསལ། དང་པོ་ལེགས་
བཤད་སྟེང་པོ། རྟོང་སྟུན་སྐལ་བཟང་མིག་འབྱེད། ཡུང་ཐང་བསྟན་པའི་སྟོན་མེའི་
གསུང་རྗེའི་བསྟོད་པ་དོན་ལྡན་མའི་ཅ་འབྲེལ། ཉོར་སྟོན་ནམ་མཁའ་དཔལ་གི་སྟོ་
སྟོང་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་སོགས་གི་བཤད་ཡུང་། ཟུ་ལོར་འབྲེལ་བ་དོན་གསལ་དང་།
ཨ་ཁུ་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོའི་གསུང་གསང་བའི་འཛིགས་གསུམ་གི་བསྟེད་རྫོགས་གི་
ཁིད། དུས་འཁོར་ཅ་རྒྱུད་བསྟུས་རྒྱུད་གི་མཚན་འབྲེལ་ཡིག་ཆ་འགའ་གས་སྟོགས་
བསྟུས་གནང་དགོས་པའི་ཡུང་། སྟོ་སྟོང་ཆོགས་བརྒྱུད་མ། སྟོ་སྟོང་མཚོན་ཆ་འཁོར་
ལོ་སོགས་གི་བཤད་ཁིད་གསལ། མི་ཉག་རིན་པོ་ཆེའི་སྟུགས་བཞེད་ལྟར། ཟླ་མ་ལྷ་
བཅུ་བ་དང་། སྟོ་མ་བ་ཉི་ཤུ་བ་སོགས་གི་བཤད་ཡུང་བསྟུས་ཞིང་། བན་ཚུན་སྟུགས་
ཡིད་གཅིག་འབྲེལ་སུ་ཡུང་།

རྗེས་སོར་བཀའ་ཤིས་འབྲེལ་ནས་སྟུང་ལ་མཁའ་བ་ཞིག་ལྟ་སར་ཕེབས་པ་ཁོང་
གི་དུང་ནས་སྟུང་མ་གསན་པའི་སྟེའི་ཁིད་གཅིག་གསན་ན་བསྟན་པར་བན་ཐོགས་
ཡོང་མིལ་རྩ་སྟོང་སྟོང་ཟླ་སྟུང་སྟུང་རྫོང་པོ་རིན་པོ་ཆེའི་མདུན་ཟམ་ཟླ་གུ་རུ་བཏང་གནང་
ལ་བཟང་ཕེབས་མ་ཡུང་། ཉག་ཤོད་འགྲི་རུ་ཞབས་དུང་ནས་གསོལ་བ་བཏབ་བ་ལྟར་

སྣ་སར་བཞི་སྡེ་འདྲུ་ཁང་དུ་སྐྱོན་བྱུག་དང་། འདྲིམས་སྡེད་དཔལ་ལོ་གཅིག་པའི་
བདག་བསྐྱེད་འདོན་རྒྱུ་འདི་དམ་བཅའ་ཅན་ཚོས་ལུ་བ་སྡོང་ལྷན་བརྒྱལ་བར་དཔལ་ལོ་
གཅིག་པའི་བཀའ་དབང་དང་། བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་ཉམས་ཁྲིད་བཅས་བསྟུན། །

དགྲུང་གྲངས་ང་གཅིག་ཐོག་ཡོངས་འདྲིན་ཆེ་བའི་མཚན་བཞེས་དང་།
རྒྱ་ནག་ཏུ་གཞིགས་སྡོད་ཀྱི་གར་དང་། བལ་ཡུལ་ཏུ་གནས་གཞིགས་
གནང་བ།

༡༡། དེ་སྔ་ལ་རྒྱལ་མཚོག་བཅུ་གསུམ་པ་ཆེན་པོའི་ཡོངས་འདྲིན་ཆེ་བ་
དུར་སྡོད་སྡུལ་སྡུ་བྱམས་པ་རྒྱ་མཚོའི་མཛད་ལམ་ལྟར། སྤྱིང་རིན་པོ་ཆེས་ཡོངས་
འདྲིན་ཆེ་བའི་མཚན་གནས་བཞེས་དགོས་ཚུལ་གྱི་ལོ་ ༡༩༥༣ ལོའི་ཟླ་ ༡༠ ཚེས་
༡༧ ཏུ་བཀའ་འགན་དང་། དུང་ཅིས་ཀྱིས་སྐྱོན་སེང་ལུས་དོན་བཞེན་ཡོངས་འདྲིན་
ཆེ་བའི་གསར་མཛལ་གྱི་ཉེན་འབྲེལ་མཛད་སྡོད་གནང་། དེ་ནས་བཟུང་ཅེ་ལོ་བྱང་ཏུ་
བཞུགས་སྐབས་སྤྱིང་སྤྱིང་སྡོད་རིན་པོ་ཆེའི་བཞུགས་ཡུལ་ལོད་གཞིས་རྒྱུང་རིག་
གནས་ཀུན་གསལ་དང་། རོར་སྤྱིང་ཏུ་ཆེ་བས་དུ་མདོའི་གཞིས་རྒྱུང་ནས་ཞབས་
བརྟན་སྤྱོད་ཁང་གི་ཡང་ཐོག་ཏུ་སྡོད་བཞུགས་བསྐྱེད་སྤྱོད།

ཅེ་དང་། རོར་སྤྱིང་སོགས་གང་ཏུ་བཞུགས་ཡུལ་དེར་རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་
མཛད་པའི་ལམ་རིམ་ཆེ་འབྲིང་རྒྱུང་གསུམ། རྗེ་པ་ལོངས་ཁའི་གསུང་གི་ལམ་རིམ་
ཟེན་ཟེས། ཡོངས་འདྲིན་ལེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་གྱི་གསུང་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་
གི་རྒྱལ་རྣམ་པར་བཤད་པའི་སྡོམ་ཚིག་རིན་པོ་ཆེའི་སྡེང་བ་དང་། སེམས་དང་

སེམས་བྱུང་གི་ཚུལ་གསལ་བར་སྟོན་པ་སློབ་གསལ་མགུལ་རྒྱན་བཅས་ཀྱི་སྤྱད་དཔེ་
གཟེགས་རྟོག་གནང་ཆེད་གདན་ཞུ་གནང་ནས་རྒྱན་ཏུ་སྤྱད་ཞེས་ཡང་ཡང་མཛད།
ཡང་སྐབས་དེ་མཛམ་ཁ་ཞུ་མཁན་རིགས་བཅར་ཉེའི་སྐབས་སྤྱད་དཔེ་ཚང་མ་བསྐྱ་
བར་མཛད། རྒྱན་ཏུ་ཉོར་གྱིང་གྱུ་འཛིན་པོ་བྱང་གི་དཔེ་མཛོད་ཁང་ནས་སྤྱད་དཔེ་
གཡུང་བཞེས་སྐབས་སྤྱད་དཔེ་གཡུང་པོ་བཞེས་འཛིན་འབྲུལ་གནང་དང་། སྤྱིར་
འབྲུལ་གནང་སྐབས་འཛིན་པོ་སྤྱིར་བཞེས་པ་སོགས་ཉ་ཅང་དངོས་གཅང་བར་
མཛད།

ལྷ་སའི་སླ་བྱང་ཏུ་སྤྱད་དཔེ་མང་པོ་བཞུགས་པར་གཟེགས་རྟོག་ཆེད་ཅེ་དང་།
ཉོར་གྱིང་གང་ཏུང་ཏུ་བཞེས་དགོས་སྐབས་ཞབས་སྤྱི་རྣམས་དང་། སློབ་མ་སོགས་
ལ་བཀའ་མངགས་གནང་ཏུས་སྤྱད་དཔེ་བཞུགས་ཡུལ། བོད་ཆེ་ཆུང་། སྤྱད་དཔེ་
བརྒྱུལ་རས་ཀྱི་ཚོན་མདོག་སོགས་གསུང་ཚོག་ཚོག་ཡོད་ཅིང་། སྤྱད་དཔེ་རྣམས་
ལ་སྤྱད་དཔེ་གཅིག་ལ་འཛིན་ཏུ་ཆེ། སྤྱད་དཔེ་གཟེགས་སྐབས་ཀྱང་། དཔེ་རས་སམ།
སྤྱད་དཔེ་འཛིན་ཏུ་བྱ་གང་ཡང་མེད་པར་གསོལ་སྟོབས་སྤྱད་དཔེ་འཛོག་པ་སོགས་
རྣམ་ཡང་མི་མཛད།

སྤྱིར་སླ་བྱང་གི་ལས་དོན་ཆེ་སྤྱི་ཚང་མར་སྤྱད་མཛོད་ནས་ཐག་གཅོད་ཏུ་རྒྱ་
ལས་གཞན་པའི་སྤྱད་དཔེ་ཁུར་མི་གནང་ཡང་། སྤྱད་དཔེ་གཞན་གྱིས་གཡུང་པོ་ཞུ་
སྐབས་དེས་བར་ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེ་རང་ལ་སྟོན་མེད་ཞུ་དགོས། བདེ་མཚོག་
ལུ་མི་པའི་དབང་ཆེན་དེ་སྟོན་ཁང་གསར་རིན་པོ་ཆེའི་མདུན་ནས་འཛམ་དབྱེངས་
དཀྱིལ་གཟེམ་ཤག་ཏུ་གསལ་ཉེ་བེན་གྱིས་ཀྱང་མཆིས་མོད། བསྟོན་པ་གནང་རྒྱུར་

བཏེན་ལ་སྐྱབས་མཛོད་ཀྱི་ཡུལ་རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་ས་སྐྱིད་ལྷ་བྱང་དུ་གདན་ཞུ་གནང་སྟེ་བསྐྱར་
དུ་སྟོན་གོ་དང་། དེ་དོས་གཞི་བཅས་ཉིན་གཉིས་རིང་སྐྱུ་རྒྱུད་དུ་གསལ། ཚིགས་བཅད་
རྣམས་ལ་བཤད་པ་མི་དགོས་ཡིང་། ཚིག་སྐྱུག་རྣམས་ལ་དབང་བཤད་ལམ་རོལ་
གནང་རོགས་ཞེས་ཞུས་ཡིང་། བཤད་པ་པལ་ཆེར་མ་གནང་། རོལ་ཡིང་དབང་ཐོབ་
ངེས་ཡིན་ཞེས་གསུངས།

དེ་ནས་ཅེའི་གཞིམ་རྒྱུད་རིག་གནས་ཀྱི་གསལ་དུ་བཅད་རྒྱར་བཞུགས།
ཞོགས་པ་ལྟ་བུར་རྒྱུན་གྱི་ཞལ་འདོན་རྣམས་ལྷུང་བར་མཛོད། དེ་རྗེས་ཚོས་བཟང་
མ་སྐྱོ་སྟོབས་དང་སྟོན་དུ་བདེ་མཚོག་གི་བདག་བསྐྱེད་དབུ་འཇུགས་གནང་། རྒྱུན་
དམིགས་རྒྱུན་རིང་གནང་སྟོབས་བརྒྱས་པའི་འགོར་ཐེབས་པ་ལ་རྒྱ་ཚོད་གསུམ་
ཅུ་འགོད། དེ་ནས་དགོང་མོ་རྒྱ་ཚོད་བདུན་པ་བར་རྒྱུན་གཅིག་གནང་སྟེ་བརྒྱས་པ་
གངས་གསོག་མཛོད། དེ་ལྟ་བུའི་རྒྱུ་གིས་བདུན་གསུམ་རིང་ལས་རྒྱུད་ལྷུང་། དེ་
ནས་སྐྱ་སར་ལྷ་བྱང་དུ་ཐེབས་ཏེ་རྒྱུད་སྟོད་ཀྱི་ཚོགས་ལྷུང་བ་རྣམས་དང་སྟོན་དུ་ཁ་སྐྱོང་
གི་ཞི་བའི་སྐྱེན་སྟེག་ཚོད་ལྷན་མཛོད། དེ་རྗེས་སྐྱུ་གིས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ལྟར།
དགུན་ཐོག་ཅིག་ལ་ཅེ་མོ་བྱང་དུ་དེ་སྟོན་སྟོན་གྲག་རིན་པོ་ཆེ་ནས་གནང་མ་གྲུབ་པའི་
གསང་འདུས་མི་བསྐྱོད་རྗེ་རྗེ་དང་། བདེ་མཚོག་ལྷུ་ཨི་པའི་དབང་ཆེན། ཨ་ཁུ་ཤེས་
རབ་རྒྱ་མཚོའི་ཡིག་ཆའི་སྟེང་ནས་བདེ་གསང་འདེགས་གསུམ་གྱི་བསྐྱེད་རྗེ་གས་
གྱི་ལྷོང་བྲིད། བཀའ་གདམས་པ་ཚོས་ལྷུ་ཚོས་གྱི་ལྷུང་། ལྷུ་ལ་མཚོག་བདུན་པའི་
གསུང་དགའ་ལྟའི་བྲིད་ཡིག་གི་བཤད་ལྷུང་བཅས་བསྐྱུག།

ཡང་དབུར་ཐོག་གཅིག་ལོར་གླིང་གྲུ་འདོན་པོ་བྱང་གི་དབུ་ཅེར་དུལ་རྒྱུའི་

གསུང་གི་སྐྱེད་ནས་འཛིགས་ཤེད་ལྟ་བུ་གསུམ་མའི་བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་སྲོང་ཁིད།
བྱང་ཚུབ་དགའ་འཁྲིལ་དུ་འཛིགས་ཤེད་ཀྱི་འཇུག་འཁོར་དང་། རྟུག་ཅུ་མའི་ཁིད། ཞི་
ཁོ་སྐྱགས་སྐྱབ་སྐྱབ་སྐྱབ་མོར་དང་སྐྱབ་མིན་གྱི་ཁིད། དུས་འཁོར་འགྲེལ་ཆེན་དེ་མེད་འོད་
ཀྱི་མཆན་བུའི་བཤད་ལུང་བཅས་ཞུས་བསྐྱེད་གསལ་ལོར་བྱ་བའི་ཀྱི་འདུག དེ་མིན་
གསུང་ཚོས་གཞན་གང་འཚམས་ཞུས་གནང་ཡོད་ཀྱང་དེའི་སྐྱབས་ཀྱི་སོབ་ཡིག་
བོད་དུ་ལུས་སྐྱབས་ཞིབ་གསལ་འབྲི་མ་སྟེ། འདིའི་སྐྱབས་ཡས་མས་ལིག་ལ་ལུག་
མཚོད་ལགས་ནས་ཆེབས་དེའི་རྒྱ་མོ་གཟུགས་བྱུང་ལེགས་པོ་ཞིག་ཉོས་འདུག
འོར་གྱི་དུ་གཟིགས་འབྲུལ་ཞུས་པར་དུས་རྒྱུན་དང་མི་འདྲ་བའི་ཉ་ཅང་དགུས་
ཚུལ་བཞེས་བ་དང་། དེའི་ཕྱི་ལོ་རྒྱ་ནག་ཏུ་ཕེབས་སྐྱབས་ཆེབས་དེའི་དེས་ཞབས་
ཞུ་འབྲུབ་དེས་ཀྱི་ལས་ཅན་ཞིག་ཏུ་མཁྱེན་པར་དེས།

སློབ་མའི་གས་ཨ་མ་དོ་སྐྱེན་པ་རྒྱ་མཚོ་སོགས་མི་གསུམ་གྱིས་སྐྱེད་ནས་
སློབ་རྒྱ་ཆེ་ཅོམ་གནང་གལ་ཆེ་བས་གྲུས་ཚོས་ཚོར་ལས་སོགས་ཞབས་ཞུ་བའི་
རྒྱ་ཡིན་ལུགས་ཞུས། ལུག་མཚོད་ནས་ཀྱང་ཐེངས་གཅིག་ཚོར་པ་ཞིག་བཏང་སྟེ་
ཚོར་ལས་འགོ་འཇུགས་བྱས་ན་འགའ་མིན་བཀའ་འདྲི་ཞུས་པར་འདོད་ཚུང་ཚོག་
ཤེས་ཤེད་རྒྱ་གལ་ཆེ་ཚུལ་སོགས་ཕེབས་པ་ལས། རྒྱས་སློབ་ལ་སྟེགས་བཞེད་
གཏན་ནས་མི་གནང་། འོན་ཀྱང་ལུག་མཚོད་ནས་དུས་རྒྱུན་རྟེན་ལ་སོགས་ཉོ་རྒྱུར་
དགག་པ་མི་མཚོད་ཀྱང་། སེམས་ཅན་དེ་དག་ལ་བྱམས་པོ་བྱེད་དགོས་པའི་བཀའ་
སློབ་ནན་ཏན་བསྐྱེད།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ བོད་ཤིང་རྩ་ཚོ་འབྲུལ་རྒྱ་བ་དང་པོའི་ཚེས་བརྒྱད་ཉིན་ལྟ་སར་

ལ་འཁྲུངས་རབས་དེ་དག་གི་གཞིགས་སྒྲུང་བྱུང་བ་ལྟར། སྐར་པ་རི་ཁོོད་ཀྱི་པམིལ་
ཡངས་ལྡེབས་གྲིས་སྲུ་གསལ་ཡོད་ལུགས་གསུངས་འདུག།

ཡང་སྐབས་ཤིག་ལ། དགའ་ཤར་རྫོ་ཁང་དགེ་བཤེས་སློ་བཟང་དཀོན་མཆོག་
ནས་སྲང་ལྡ་བཅུ་ལེ་ཡོད་པའི་འཕུམ་བཞི་འབྲུལ་བ་དང་སྐྱབས་ལ་སྐྱབས་རྗེ་ཁྱི་བྱང་
རིན་པོ་ཆེའི་འཁྲུངས་རབས་གསོལ་འདེབས་ཤིག་ལྡགས་ཚོམ་ཡོང་བ་ཞེས་སྟུན་
སེང་ཞུས་པར། དེ་དོན་ཞལ་བཞེས་ཐོག་འབྲུལ་བ་རྣམས་ཕྱིར་འབྲེང་དགོས་ཚུལ་
གསུངས་པར། དགེ་བཤེས་དེས་འབྲུལ་བ་ཚུང་བྲགས་ན་མ་གཏོགས་བཞེས་དོགས་
གནང་ཞེས་ཞུས་པར་བཞད་མོ་བཞད། འོན་ཀྱང་དེ་སྐབས་ལྡགས་ཚོམ་མ་གྲུབ་པར་
རྒྱ་གར་དུ་ཞབས་འཁོད་རྗེས་ལྡགས་ཚོམ་མཛད་སྒོར་གཤམ་དུ་གསལ། དེ་ལོ་
ཚོགས་མཚོད་གོལ་རྗེས་ཆབ་མདོ་མཚན་ཉིད་བྲུ་ཚང་གི་བྱང་ཡིག་ཕྱན་ཚོགས་
དབང་འདུས་ཀྱིས་སྐབས་ཞུས་ལྟར། བཞི་སྡེའི་འདུ་ཁང་དུ་བདག་བསྐྱེད་རྒྱས་པ་
འདོན་རྒྱུའི་དམ་བཅའ་ཅན་ཚོས་ཞུ་བ་སེར་སྐྱ་སྟོང་སྲག་བཞུམ་བར་འཛིགས་ཤེད་
དཔའ་བོ་གཅིག་པའི་བཀའ་དབང་སྟ་གོན་དང་བཅས་པ་བསྐྱལ།

རྒྱ་ནག་དུ་ཅ་ཁྲིམས་གཏན་འབེབས་ཤེད་རྒྱའི་རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུ་ཆེན་
པོར་སྐོར་འགྲོ་དགོས་སྐབས། བོད་རྒྱལ་པའི་ཚེས་བཅུ་གཅིག་ཉིན་སྟུ་ནས་ནས་ཐོན་
ཏེ་དགའ་ལྡན་དུ་ཉིན་ཤིག་འགོར་བར་དེའི་སྐབས་ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེ་ཉིད་ཀྱང་
སྟུན་དུ་ཡོད། ཉིན་གཅིག་བྲག་གཡལ་ཚོང་བ་ཨ་འབྲུག་ནས་གསེར་སྒྲོང་རིན་པོ་ཆེར་
བཟང་གོས་ཀྱི་སྐྱམ་སྐྱར་དང་། བཀའ་སྟོད་ཚོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོར་ན་བཟང་གཟབ་འབྲུལ་
དང་འབྲེལ་ཡངས་པ་ཅན་གྱི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་དགའ་ལྡན་ཉག་རེ་ཚོགས་ཡོངས་

ནས་སྟོང་མཚོད་འབྲུལ་སྐབས་སྦྱིན་བདག་ནས་གདན་ཞུས་ལྟར་ཕེབས་ཏེ་ཐུགས་སྟོན་མཛད།

དེ་རྗེས་དགའ་ལྷན་ནས་ཕེབས་ཐོན་གནང་སྐབས་དགོན་ཞོལ་བར་ཚིབས་ཐོག་དང་། དེ་ནས་གོང་པོ་རྩ་ལ་བཀལ་ཅམ་བར་རྒྱུངས་འཁོར། དེ་ནས་རྒྱུངས་འཁོར་འགྲོལ་མ་མེད་སྐབས་ཚིབས་འཕེལ་ལ་བརྟེན་ནས་ཕེབས། དེ་ལོ་སྤར་མ་གྲགས་པ་ལྟ་བུའི་ཚང་ཞོད་ཉ་ཅང་ཆེན་པོ་བྱུང་བར་བརྟེན་ལམ་ཁ་སྟོན་ཤོར་གྱིས་ཕེབས་བཞིན་མ་བདེ་བའི་གྲུན་ཐུང་གང་སར་ཞབས་ཐང་དུ་ཕེབས་དགོས་བྱུང་བ་དང་། ཚིབས་འཕེལ་ལ་སྐལ་མ་ཆགས་པ་སོགས་སྐྱུང་ལ་ཆེན་པོ་བྱུང་སོང་། ཐུག་བཟུལ་དང་ལེན་གྱི་བཟོད་པ་གོམས་བྱང་ཆེ་གཤིས་ཐུགས་སྣང་དེ་ཅམ་མ་གནང་། སློ་བོ་སྤྲོ་མོར་འགྲོར་མཚམས་ཐུག་མཛོད་སྟོ་བཟང་ལུང་རིགས། གསོལ་དཔོན་ཐུབ་བརྟན་ཆེ་རིང་། མ་བུན་སྟོ་ཆོས་བཅས་ལས་གཞན་ཞབས་གས་བྱིངས་རྣམས་དང་། ཚིབས་པ་ཚིབས་འཕེལ་སོགས་ལྟ་སར་བྱིར་སྟོག་གནང་།

འདིའི་སྐབས་སྐྱུ་འབྲེང་གོང་མའི་གོང་མ་དག་དབང་ལུང་རྟོགས་ཡོན་ཉན་རྒྱ་མཚོ་དེ་ཉིད་གྱི་འཁྲུངས་ཁང་ནས་ཡིན་ཟེར་བའི་མི་དེ་འདྲ་མཇལ་ཁར་བཅར་བར་གྱིན་རྟེན་སོགས་གསོལ་བསྐུལ་གྱི་དབྱེས་པའི་བདུད་ཅིས་དགའ་བདེའི་དཔལ་ལ་སྟོར་བར་མཛད། དེ་ནས་རྒྱུངས་འཁོར་ཐོག་ཆབ་མདོར་ཕེབས་སྐབས་མཚན་ཉིད་གྲུ་ཚང་དུ་བཞུགས། དེར་ཞི་བ་ལྟ་དང་། རྒྱ་ར་སྐུལ་སྐྱུ་སོགས་དེ་སྟོན་ཐུགས་འདིས་ཅན་གྱི་སྟོབ་མ་རྣམས་དང་། གཞན་ཡང་དད་ལྡན་སེར་སྐྱུ་མང་པོས་མཇལ་ཁ་ཞུས། དེ་ནས་རིམ་གྱིས་མདོ་ཁམས་ཡུལ་གྲུ་མང་པོ་བརྒྱུད་དེ་རྒྱ་ནག་གི་ཉུར་ཕེབས།

དེ་ནི་ཕྱི་རྒྱལ་དུ་ཕྱེ་བས་པ་ཐོག་མ་ཡིན་པ་དང་། བོད་ས་སྤོ་བོ་སྤྲོ་མོ་ནས་བསྐྱེད་
ཉིན་ལྟར་མོ་ལོར་ཐོག་ཉིན་མིལ་སོར་ཕྱེ་བས་དགོས་ཀྱིང་། སྐྱུ་ཁམས་ལ་མ་འཕྲོད་པའི་
རིགས་གང་ཡང་མ་བཞེས། དེ་ནས་ཁོ་བོ་དང་མཉམ་དུ་ཁྱིམ་ཏུ་སྤོང་སྤྱོད་ཀྱིས་གནས་
གྲུའི་ཐོག་ཤིའི་རྩན་ཞེས་པར་ཕྱེ་བས། དེར་སྤར་ལྷ་སའི་ལོ་བོ་རིན་པོ་ཆེ་བཞུགས་
ལུལ་གྱི་ལྷ་ཁང་དང་། བཞུགས་ཁྲི་བཅས་ལ་མཇུག་ཁ་ཞུས། ཆབ་མདོ་ལུལ་ནས་
གསོལ་མར་སུལ་བ་རྣམས་དེར་མཚོད་འབྲུལ་གནང་། ཤིའི་རྩན་ནས་མེ་འཁོར་ཐོག་
མེ་ཅིང་དུ་ཕྱེ་བས་ཉེ་སྤྱོད་ལུལ་གཤམ་ཁ་ཇའོ་ཞེས་པ་དེར་བཞུགས། ཚོགས་འདུ་
ཁག་དང་། བཟོ་བྲུ་ཁག་སློག་བརྟན་སོགས་ལ་སྤྱོད་དང་མཉམ་ཕྱེ་བས་གནང་བ་ལས།
གཞན་ཁྲོམ་གཟིགས་སོགས་ལ་གཏུན་ནས་མ་ཕྱེ་བས།

རྒྱལ་གཟིགས་ཚོས་གྱི་ཉི་མའི་དུང་ནས་དུས་འཁོར་དབང་ཆེན་ཞུ་སྤོང་བའི་རྒྱ་
མི་ཡང་ཐ་གོན་སོགས་རྒྱ་རིགས་འགའ་ཤས་ལ་གསང་ཐབས་གྱིས་འདོད་མོས་ལྟར་
ཚོས་འབྲེལ་བསྐྱེད། དགོ་བཤེས་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོ་ཡང་ཡང་བཅར་སྐབས་བཀུར་
སྤྱི་དང་བཅས་སུ་མོང་དང་སུ་མོང་མིན་པའི་རིག་གནས་གྱི་སློང་ལ་བཟོ་སྤྱོད་
གནང་། ཁོང་གིས་ལ་སྐབས་ཐེ་ཁྲི་བུང་རིན་པོ་ཆེ་སྤྱོད་གྱི་སློབ་མར་གཏོགས་ཀྱིང་།
ཡོངས་འཛིན་གྱི་རིན་པོ་ཆེས་སྤྱོད་ནས་ཚོས་འབྲེལ་གསན་སྤོང་མེད་མོད། འདི་ལྟ་
དུའི་བཀུར་བཟོས་གནང་ཞིང་། ལྷ་མ་ཏུ་ཅང་གི་ཞི་དུལ་བག་ཡོད་ཅན་ཞིག་འདུག་
ཅས་གཞན་ལ་གསུང་ཚུལ་ཐོས།

ཉིན་གཅིག་མའོ་ཅེ་ཏུར་སྤྱོད་སུག་འབྲུད་དུ་ཕྱེ་བས་སྐབས་རིན་པོ་ཆེ་ཡང་
ཆེ་བས་ཞབས་གཞན་རྣམས་དང་སྤྱོད་དུ་བཞུགས་པར་མའོ་ལ་སུག་གཏོང་སྐབས་

རིན་པོ་ཆེ་དབྱེ་ཞུ་བཞེས་མི་འདུག་ཅེས་མའོས་སྐྱེ་ཅེད་ལྷན་སོང་། སྐྱེ་བཞེན་ལུང་
 སྐབས་སྐོང་བཞེས་རྒྱུན་གྱིས་བསྐྱེད་པར་བརྟེན་དེ་ནས་བརྒྱུད་ཆུ་བྱང་ནས་ཉ་པག་
 སྐོང་གསུམ་འབྲེས་པའི་གསོལ་ཚིགས་གཏན་ནས་མ་ཕུལ་ཞིང་། བྱ་ཤི་མེམས་
 ཅན་ཚུང་དུ་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་རང་དེ་མིའི་ཟས་ཀྱི་དོན་དུ་བསའ་བ་མ་ལེགས་ཞེས་
 གསུངས་ནས་མཉེས་པོ་མེད། གསོལ་ཞིབ་དང་། གསོལ་གྲུམ་སྐྱམ་པོ། བོད་ཟ།
 དགུན་ཁར་བོད་དུ་ཅམ་ཐུག་བཞེས་ལོག་ཤིང་ཉོག་ཚུ་མ་དང་། ཁམ་བུ་སོགས་
 ལ་མཉེས་པོ་གནང་བ་ལས། རྒྱ་མིའི་གསོལ་ཚིགས་གང་བྱུང་ལ་མཉེས་པོ་མེད་
 ཁར། སྐབས་དེར་གའ་ཚང་གི་སྐྱེན་གཞི་དང་། མགུལ་སྐོ་བཞེས་ཉེ་གསོལ་ཚིགས་
 དེ་ཅམ་མཚོད་མ་ཐུག། འོན་ཀྱང་རྒྱ་ཟས་རིགས་མཚོད་མ་ཐུབ་པའི་གནས་ཚུལ་རྒྱ་
 མིས་ཤེས་ཆེ་སྐྱེ་བཞེས་ལ་བརྟེན་དུ་ལུ་ཆེད་སྐྱེན་ཁར་དུ་གདན་འབྲེན་ལུ་སྲིད་
 པས་ཐུགས་བསྐྱེད་བྱུང་དོགས་ཀྱིས་རྒྱ་མིའི་གསོལ་ཚིགས་ཕུལ་བ་དེ་ནས་གང་
 འཚམས་ཤིག་མ་བྱེད་སྐོ་ཚོས་སོགས་ལ་གནང་།

རིན་པོ་ཆེ་རང་ནས་ཞོགས་པར་བོད་ནས་བསྐྱེད་པའི་གསོལ་ཞིབ་བཞེས།
 སྐབས་དེར་ལྷ་སྐབས་རྗེ་སྲིད་རིན་པོ་ཆེས་ནང་བསྐྱེད་ཚོས་ཚོགས་ཀྱི་དབྱེ་བྱིད་
 མཚན་ཁུར་བཞེས་དགོས་ཚུལ་རྒྱ་མིས་ནན་ཆེར་ལུས་པར་ལས་འགན་དེ་ཅམ་
 འབྲེད་ཐུབ་པའི་ང་ལ་ཤེས་ཡོན་མེད་པ་མ་ཟད། ང་ལས་ལྷག་པའི་སྐྱེ་ཚེན་མང་པོ་
 བཞུགས་ཡོད་ཚུལ་གསུངས་ཉེ་ཞལ་བཞེས་ཅ་བ་ནས་མ་གནང་བ་སོགས། དེ་
 ལྟ་བུའི་ཚུལ་གྱིས་རྒྱ་ནག་དུ་བཞུགས་རིང་སྐྱེ་བཞེས་ཞིང་ཐུགས་བག་ཐེབས་
 པོ་གཏན་ནས་བྱུང་མ་སོང་། རྒྱ་སྐྱེན་པའི་དུང་ནས་བོད་སྐྱེན་བཞེས་ཀྱང་དེ་ཅམ་

གྲིས་དྲངས་བསྐྱེད་མ་བཞེས། རྒྱ་ནག་ཏུ་ཕེབས་འབྲེལ་བོད་དུ་སླར་བྱང་ལ་ཕྱག་གིས་
གནང་སྟེ། ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེའི་སློབ་སློབ་པའི་སློབ་དཔོན་རྒྱ་དམྱེད་ཕུ་ཁང་
དགེ་དཔལ་དབང་ལྷན་གྲུབ་ལ་ཐུགས་མཁོ་སོགས་གང་དགོས་འབྲུལ་དགོས་བཀའ་
མངགས་གནང་ཡང་། ཁོང་རིང་པོར་མ་ཐོགས་པར་ཞི་བར་གཤེགས།

གཞན་ཡང་ལྷ་སར་སླར་བྱང་གི་ཆིབས་བྲེལ་རྒྱ་མོ་ལེགས་པ་དེ་དང་། ཆིབས་
ཆེན་ལེགས་པ་གཅིག་སློབ་ཏུ་འདི་བ་སོགས་དེ་ལོ་རྟེ་ལོར་འཁེལ་གཤེགས་བཤེགས་
འཚུབ་ཆེན་པོ་ཡོད་ཚུལ་སླར་བྱང་གི་ཞབས་གས་ནས་སློང་། བེ་ཅིང་དུ་བཞུགས་
རིང་ལོས་རང་ལས་སེང་དུས་ཚོད་སྐབས་ལོ་ལྷོ་ལོ་ལྷོ་ལོ་ལྷོ་ལོ་ལྷོ་ལོ་ལྷོ་
མཐོང་ཆེན་པོ་ནས་བཤེད་མིན་ཐེངས་འགའ་ཤས་ཞུས་ཀྱང་། ཆ་ཚང་ཞུ་སྐབས་
མ་སློང་། རྒྱ་ནག་ཞུས་དུ་གཟིགས་སྟོར་མཛད་སྟོར་ནས་ལྷོ་སྐྱོད་ཚོ་སྐྱེ་འབྲུལ་
དུ་འཕྱོད་སྐབས་རྒྱ་མིས་བཞུགས་བསྐྱེགས་ཞུས་པ་ལྟར་རིན་པོ་ཆེ་དཔོན་པའི་ཉེ་
འགམ་ཞིག་ལ་བཞུགས།

གསེར་སྟོང་རིན་པོ་ཆེའི་མདུན་མཚོད་སློབ་སྐྱེས་སྟོང་ཚར་དང་འབྲེལ་གནས་
གཟིགས་གནང་། མི་ཉལ་རིན་པོ་ཆེ་དེ་སྟོན་ནས་མན་ཚུན་ཚོས་འབྲེལ་གསལ་བའི་
སླར་མར་སོང་གཤིས། མངལ་འབྲས་དང་། ལྷག་ཉལ་སོགས་འབྲུལ་རེས་གནང་། དེ་
ནས་སླར་བྱང་བཟུང་གིས་འབྲེལ་དུ་ཕེབས། འཇམ་དབྱངས་བཞེད་བསྐྱེད་སྟོང་ལྷག་པ་
དང་། ལྷག་ཞེན་གཞན་དག་ལ་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྟོན་པ་བསྐྱེད།

དེ་གའི་རྒྱ་དམྱེད་ལྷ་ཚང་ནས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ལྟར་ཡོན་ཏན་གཞིར་སྐྱེར་
མའི་བཀའ་མིན་དང་། གཞན་ཡང་མཁས་བཙུན་བཟང་གསུམ་གྱི་མཚན་སྟོན་ཉིན་

དེ་བཞིན་འབྲེལ་བས་ཉིན་ལྟར་མངའ་ཁ་ལྷུ་མཁའ་ཤིན་ཏུ་མང་ཞིང་། ཚོས་འབྲེལ་
སོགས་ཀྱང་འདོད་བསྟོན་ཨ་མདོ་དང་། ཁམས་ཁུལ་ཚང་མར་སྐྱེད་ལ་འཛེམས་མེད་
དུ་བསྟུལ།

དེ་ནས་རིམ་ལེབས་ཀྱིས། ཉུག་ ཉེ་ཉོར་ཉེ་ཚོ་དགོན། བེ་རི་དགོན། དར་རྒྱས་
དགོན། དཀར་མངེས་མཚན་ཉིད་དང་ལྷགས་པ་གྲུ་ཚང་། ལྷེ་དགོ ཆབ་མདོ་མཚན་
ཉིད་གྲུ་ཚང་སོགས་སུ་ཕེབས་བཞུགས་གནང་ཡུལ་ཁག་ཏུ་ཚོས་འབྲེལ་ལྷུ་མོས་
ལྟར་བསྟུལ་ཞིང་། འབྲེལ་དངོས་རྣམས་སྐབས་སོ་སོར་ཕྱིར་སློག་བསྟུལ། ཕེབས་
ལམ་འཁེལ་མིན་ལ་མ་སྟོས་པར་རིས་མེད་དགོན་ཁག་ཆེ་ཆུང་ཚང་མར་མཚོད་
འབྲེལ་གནང་། རྒྱ་ར་སྐྱེལ་སྐྱེ་ནས་གདན་ལུས་ལྟར་བྱ་དགོན་དུ་ཕེབས་ཏེ་ཉིན་
ཤས་བཞུགས་རིང་ཚོས་འབྲེལ་སོགས་ཀྱང་འདོད་བསྟོན་ལྟར་བསྟུལ་བར་རྒྱ་ར་གྲུ་
བང་ནས་འབྲེལ་བ་ད་ལྟོར་དོ་བཅུ་དང་། ལོ་སྤྱོད་ཚོགས། རྒྱ་ར་སྐྱོལ་མ་ཞེས་གསེར་
བངས་ལས་གྲུབ་པའི་སྐྱོལ་མ་ཉེར་གཅིག་ཆ་ཚང་བཅས་འབྲེལ་ལམ་ལུས་པར་ད་
ལྟོར་སོགས་འབྲེལ་བ་གཞན་རྣམས་མ་བཞེས་པར་སྐྱོལ་མའི་སྐྱེ་རྣམས་དགུས་
མཉེས་ཆེན་པོས་བཞེས་ཏེ་ལྷ་སར་ཕེབས་རྗེས་སྐྱེད་པ་རི་ཁྲོད་དུ་ཉེན་གྱི་གས་སུ་
བཞུགས་གསོལ་གནང་།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༥ ལྷ་ ༦ ཚེས་ ༣༠ ཉིན། རན་ཚོ་ལྷ་ལྷན་རྒྱལ་ཁབ་ཏུ་ཕྱིར་འབྱོར་
རྗེས་སྐྱེད་པ་རི་ཁྲོད་དུ་ཕེབས་ཏེ་བདུན་འགའ་ཤས་རིང་སྐྱེད་ལ་གསོས་ཏེ་བཞུགས།
རྒྱ་ནག་ཏུ་ཕེབས་ལུལ་ལྷ་སྐོད་ལྷ་བྱང་གི་ཞབས་ཕྱི་རྣམས་ནས་རི་ཁྲོད་ཀྱི་རྒྱབ་ངོས་
སུ་སྐོལ་ཁང་ཆུང་དུ་ཞིག་གསར་བསྐྱེད་བཞུགས་པར་མཉེས་ཚོར་དང་འབྲེལ་ཉིན་མོ་

དེར་སློབ་བཞུགས་མཛད། དེའི་སྐབས་ཙམ་དུ་མ་ཟད། དེ་ལྷོད་དེར་ཉ་ཅང་གི་མཉེས་
པོ་མཛད་ཅིང་། དེ་ལྷོད་དུ་སྐྱབས་དུས་ཁ་འདོན་གྱི་རྒྱུ་ལས། དཔེ་ཆ་བཟུ་རྒྱ་སོགས་
ཚོས་མ་ཐུན་གྱི་བྱ་བ་ཁོ་ནར་བཙོན་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་ལེགས་ཚུལ་གཞན་ལ་བཀའ་
གནང་འདུག ལོད་དུ་གསལ་བ་ལྟར་རྒྱ་ནག་དུ་བཞུགས་སྐབས་དང་། ལྷ་ལྷན་རྒྱལ་
ཁབ་དུ་ལེགས་འཁྱོར་བྱེད་རྗེས་རྒྱ་མིས་ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེ་ཉིད་ཀྱིས་ཚོས་
དོན་ལས་ཁུངས་ཀྱི་གཙོ་འཛིན་གྱི་མཚན་བཞེས་དགོས་ཚུལ་ཡང་ཡང་སྟུན་བསྟུན་
ལུས་བར། ཐུན་རྒྱུད་དུས་ནས་ཚོས་སྤོགས་ལ་སྤྱངས་པ་བྱས་སྐབས་དེའི་སྐོར་ཐུན་
དུ་ཤེས་པ་ལས་དེ་མིན་དེད་སྐབས་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་མེད་སྐབས་མིང་ཙམ་འཛིན་བ་ལ་
མན་སོགས་གཏན་ནས་མེད་ལུགས་གསུངས་ཏེ་ལོ་མང་རིང་ཞལ་བཞེས་མ་གནང་།

འོན་ཀྱང་རྗེས་སུ་འབྲུམ་ཐང་དུ་ཡིག་ཆེན་མོས་ཚོས་དོན་ལས་ཁུངས་ཀྱི་
གཙོ་འཛིན་གྱི་མཚན་ཙམ་མ་བཞེས་ན་རྒྱ་མིས་མཐོང་སྤོགས་ཆེན་པོ་གྱེད་ཚུལ་
ཡང་ཡང་ལུས་བར། རྒྱ་གར་ལ་ཕྱོས་ཕྱོལ་དུ་མ་ལེགས་ཀྱི་སྲོན་ཙམ་ལ་ཚོས་དོན་
ལས་ཁུངས་ཀྱི་དབུ་བྲིད་ཀྱི་མཚན་ཙམ་བཞེས་དགོས་བྱུང་། རྒྱ་མིའི་དཔོན་རིགས་
མངལ་བཅར་སྐབས་ཀྱང་གྲུས་ཞབས་དང་བཅས་མ་ཐུན་ལམ་ཙམ་གྱི་བཀའ་ཚོལ་
ལས། ངས་ཆབ་སྲིད་སྐོར་གང་ཡང་ཤེས་ཀྱི་མེད་ཅེས་མཐའ་གཅིག་དུ་དམ་བཅའ་
གཙའ་མར་མཛད། ཡང་རྒྱ་ན་དུ་སློབ་གཉེར་བ་དོན་གཉེར་ཅན་མངལ་བཅར་སྐབས་
དེ་དག་གི་རེ་འདོད་ལྟར་བཀའ་སློབ་དགྲེས་བཞེན་བསྐྱེད། གཞན་སྐྱ་ཆེན་མི་ཆེན་
སོགས་ལ་གྲུས་ཞབས་དང་བཅས་ཐང་ཀ་ཐང་ཀའི་བཀའ་ཚོལ་གནང་དགོས་རིགས་
ལས། བཀའ་ཚོལ་མང་པོ་གཏན་ནས་མི་གསུང་བར་བྱ་ཉུང་དོན་ཉུང་རྗོ་བོ་བཀའ་

གདམས་པའི་དམ་པ་གོང་མ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་ཐར་བདག་གིར་བཞེས།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༦ ལོའི་དབྱར་སྟོང་ཅམ་ལ་བཟུ་ལྷ་སྐྱུ་གུ་བཞུགས་པའི་ལྷ་
བཏང་བ་ཉག་རེ་དག་བཞེས་དག་འདུན་བཟུ་ཤིས་ནས་ལོ་མང་ནན་བསྟུང་གིས་
གསོལ་བ་བཏབ་དོན་བཞིན། བཞི་སྡེ་དགའ་ལྷན་བསམ་གཏན་སྲིད་གི་འདུ་ཁང་དུ་
ཆབ་མདོ་འཕགས་པ་ལྷ་ཉོ་ཐོག་གུ་དང་། བཟུ་གཡལ་ཉོ་ཐོག་གུ། ལྷ་བས་རྗེ་གསེར་
ཀོང་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་སྐྱེས། དག་བཞེས། གདན་ས་གསུམ་དང་རྒྱུད་ལྷོད་
སྟོང་སོགས་ཀྱི་དག་འདུན། ལྷན་ཅིས་ཁང་གི་སྐྱེས་མཁེན་རབ་ལོངས་བྱ་དང་། ལྷོ་བ་
དག་འགའ་ཞིག་གཞན་ཡང་ཁྲིམ་བ་པོ་མོ་སྟོང་སྟེང་བཀལ་བར་མཁས་གྲུབ་ཐམས་
ཅད་མཁེན་པའི་གསུང་འདིགས་བྱེད་ཀྱི་བསྐྱེད་རིམ་ཆེན་མོ། བཟུ་ཤིས་འཁྲིལ་གྱི་
རྗེ་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོའི་གསུང་གསང་བདེ་འདིགས་གསུམ་གྱི་བསྐྱེད་རྗེ་གས་ཀྱི་
ཐེན་གྲིས་བཅས་ཀྱི་བཤའ་ཁྲིད་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་ཉིན་བསྟུང་ནས་བསྐྱེད། དེ་ལོ་པོད་
རྒྱ་བརྒྱུད་པའི་ནང་ཁོ་པོ་རྩ་སྐྱེད་དག་འཕེལ་སྲིད་དུ་བསྐྱེད་སྐབས་ཡོངས་འདིན་རིན་
པོ་ཆེ་མཚོག་གུང་ལྷན་དུ་ཕེབས་ཏེ། སྲིད་རྒྱུད་རྩ་སྐྱེད་རིན་པོ་ཆེ་གྲུབ་བསྟན་འཇམ་
དཔལ་ཡེ་ཤེས་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་མཚོག་གི་ཡང་སྐྱེལ་རིན་པོ་ཆེར་དོས་ནས་
དག་ཚུལ་གྱི་སྟོམ་པ་འདུལ་སྐབས་ཡོངས་འདིན་རིན་པོ་ཆེ་ནས་ལས་གཤམ་གྲུགས་
ཁུར་བཞེས།

ཡང་དགོན་རི་ཁྲོད་ཅམ་པ་སྐྱུར་དུས་རབས་བཅུ་བཞི་པའི་ནང་རྗེ་བདག་ཉིད་
ཆེན་པོས་འགན་རྒྱ་དང་བཟུ་བའི་ལེགས་བཤའ་བྱེད་ཚུབ་ལམ་གྱི་རིམ་བཞེན་མོ་
ལྷགས་ཚོམ་གནང་ཡུལ་དེར་ཁོ་པོ་ཅག་དང་ལྷན་དུ་ལམ་རིམ་ཆེན་པོའི་ལོག་བྱ་ཁ་

གསུམ་ལྟགས་སྒྲིག་དང་འབྲེལ་སྐབས་སྒྲོན་གནང་། རྩ་སྐྱེད་འདི་ཉིད་བཀའ་གདམས་
བསྟན་པའི་རྒྱ་མགོའི་གནས་ཁུངས་པར་ཅན་དུ་སོང་གཤེས་མཚོན་འབྲུལ་ཡང་རྒྱ་
ཆེར་མཛད། རྩུང་ལམ་སྟོན་ལུང་ལུ་རྒྱ་མིག་ལུང་དུ་གསལ་ཆེན་བསྟན་པའི་མཛོད་
འཛིན་དཔལ་ལྡན་སྟུང་རྒྱུད་པའི་དགེ་འདུན་རྣམས་དབྱུང་བྱི་མའི་ཞལ་བཞེས་དང་
འབྲེལ་བཞུགས་སྐྱུ་ཁོ་བོ་ཅག་དང་ལྡན་དུ་སེབས། ཚོགས་ཡོངས་ལ་སྐྱེ་འབྱེད་
མང་ཇ་དང་། དད་ཅན་རྣམས་ལ་མཛལ་ཁ་དང་། ཚོས་འབྲེལ་སོགས་ཀྱིས་རེ་བ་རྒྱ་
བཞེན་དུ་བསྐྱངས། ལོ་དེར་རྒྱ་གར་གཞུང་དང་། རྒྱ་གར་བྱང་རྒྱལ་ཆེན་པོའི་ཚོས་
ཚོགས་བཅས་ནས་གནས་བཟུན་སྡེ་པའི་ཕྱགས་ལྟར་ན། འཆེ་མེད་ཞི་བདེའི་ལམ་
སྟོན་ཆེན་པོ་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་སྐྱགས་རྗེ་ཅན་དེ་ཉིད་སྐྱེ་སྐྱེ་དན་ལས་འདས་ཏེ་
ལོ་ཉིས་སྟོང་ལྷ་བརྒྱུ་འཁོར་བའི་དྲན་གསེའི་དུས་ཆེན་ཁུངས་པར་ཅན་གྱི་དམིགས་
བསལ་མཛད་སྟོར་ཡོང་དགོས་ཞེས་ངོས་ལ་མགྲོན་འབོད་བྱུང་བ་ལྟར།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༦ ལྷ་ ༡༡ ཚེས་ ༡༩ ཉིན་སྐབས་ལྷ་ལྡན་རྒྱལ་ཁབ་ནས་ཐོན་སྐབས་
ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེ་ཡང་ལྡན་དུ་སེབས། བཀ་ཤེས་སྐྱེན་པོར་བཞུགས་ཞག་
ཐོག་ ཕྱི་ཉིན་ཀུན་གཟིགས་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་མཛལ་འབྲུད་བྱུང་རྗེས་པ་ལྷའི་སྟོས་
གཞེས་རྒྱལ་ཅེ་དཔལ་འབྱོར་སྐྱེན་པོར་གདན་འདྲེན་ཞུས་པ་ལྟར་སེབས་འབྱོར་གྱིས་
དེར་སྟོན་བཞུགས་གནང་། དེ་ནས་མོ་ལོར་ཐོག་གོ་མོ་གར་གསེང་མ་དང་། དེ་ནས་
འབྲས་ལྗོངས་ཀྱི་རྒྱལ་ས་སྐང་ཏོག་ (Gangtok) བར་ཆིབས་ཐོག་སེབས།

ཕྱི་ཉིན་སྐང་ཏོག་ནས་རྒྱ་གར་གྲོང་ཁྱེར་འི་ལི་ཀུ་རི་བར་སེབས་ལོར་དང་། དེ་
ནས་མཁའ་ལམ་བརྒྱུད་རྒྱལ་ས་ལྷི་ལི་གསར་བར་སྐབས་སྟོན་ལུང་ཉེ་འདྲེ་ལྷ་ཉ་ཉའོ་

སི་ (Hyderabad House) ཞེས་པའི་གཞུང་གི་མགོན་ཁང་དུ་རྒྱ་གར་གཞུང་ནས་
ཕེབས་སློབ་ཀྱིས་པ་ལྟར་བཞུགས། དེ་ནས་རིམ་གྱིས་ཚོས་ཚོགས་ཀྱི་མཛད་སྒོ་
ཞུས་པ་དང་། གནས་ཆེན་ཁག་གི་ལོ་ལྷོ་དང་། བཟོ་བྲུ་ཁག་བཅས་ལ་དེ་ཅག་ལྟར་
དུ་ཕེབས། རྒྱ་གར་ནས་བོད་དུ་སྤྱིར་ཕེབས་མ་གནང་གོང་ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེ་
རྒྱ་ལམ་གནས་གཞིགས་མཚོན་འབྲུལ་བཅས་ཀྱི་ཆེད་བལ་ཡུལ་དུ་ཕེབས། བལ་
ཡུལ་མཚོན་ཉེན་ཞུས་གསུམ་སོགས་ཀྱི་དྲུང་མཚོན་འབྲུལ་རྒྱ་ཆེ་དང་འབྲེལ་བསྟན་
བ་རྒྱས་པ་དང་། འགོ་ཀུན་བདེ་བ་སོགས་ཀྱི་ཐུགས་སློན་མཛད།

དེ་ནས་ཀ་སྐྱུག་དུ་ཕེབས་ཏེ་ལྷ་སྐབ་པའི་ཤག་དུ་བཞུགས། རྒྱ་བལ་དུ་བཞུགས་
རིང་ཉིན་དེ་བཞིན་སྐྱེ་བོ་མང་པོར་མཛལ་ཁ་དང་། ཚོས་འབྲེལ་བཅས་བསྐྱེད། ཡར་
ལམ་འབྲས་སྤོངས་སུ་སྐྱབ་ཞུས་ཉིན་གངས་བཟུ་སྐོར་བཞུགས་ཟེས། ཕྱི་ལོ་
༡༩༥༥ ལྷ་ ༩ ཚེས་ ༡༩ ཉིན་སྐང་ཏོག་ (Gangtok) ལས་སྐྱབ་ཚོ་ལྟན་དུ་ཕེབས་
ཐོན་གྱིས་རྒྱལ་ཅེར་འབྲོར་སྐབས་རི་སྤིང་གྲ་ཚང་ཡང་ཐོག་དུ་བཞུགས། ཉིན་དེ་
བཞིན་མི་སྣོད་སྐྱེད་མང་པོ་མཛལ་བཅས་གྱིས་སྐྱེད་ལ་གྱི་ཞུས་པ་ཅུང་ཞིག་བཞེས།
དེ་གའི་གྲ་ཚང་ཞིག་གིས་གདན་ཞུས་ལྟར་ཚོགས་ཡོངས་ལ་ཚོས་འབྲེལ་བསྐྱེད།

སྐྱེད་མཚོན་སྤོངས་ལྟར་ཕྱི་ལོ་ལྷ་ས་ཚོད་རིམས་ལྟ་བུའི་ཉིན་ཤིག་བདེ་མིན་བྱུང་
བར། ཁོང་གི་འཁྲིམ་སྐྱེད་ཡང་ཡང་ཕེབས་ཏེ་ནད་གཞིའི་སྐོར་ལ་བཀའ་འབྲི་དང་། གལ་
སྤོད་འབྲུལ་འབྲུལ་དྲག་སྤྱེས་མ་བྱུང་ཚེ། དུ་སྣོད་སྣོད་སྐྱེད་སྐྱེད་སྐྱེད་མཚོན་ལགས་
ཀྱི་རོགས་སྐྱེད་སྐྱེད་སྐྱེད་སྐྱེད་དུ་འགོ་དགོས་ཚུལ་གསུངས། གཞིས་ཀ་ཅེར་
ཕེབས་སྐབས་བསམ་འབྲུབ་ཅེའི་རྣོད་གི་གཞིམ་ཚུང་ཞིག་དུ་བཞུགས་པ་དེར་མཛད་

བརྒྱ་དབལ་བསམ་འཁྲི་ཤིང་གི་ཐང་ཀ་བཟུངས་པ། རྫོན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་དང་། རྣམ་ཐར་
སོགས་ལ་ཐུགས་རྒྱས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བས། མཛད་པ་སོ་སོའི་ཐད་མཚན་གྲང་མེད་
གྲང་རྩ་རྫོང་རྫོང་ལྷ་སྐྱུལ་སྐྱུར་རྫོན་པའི་འཁྲུངས་རབས་རྣམས་འདི་དང་འདི་ཞེས་ངོ་
རྫོང་མཛད། གཞིས་ཅེ་རྫོང་གི་ཚོམས་ཆེན་ཏུ་གཞུང་ཁོངས་གཙང་ཁུལ་རྫོང་ཁག་
བཅུ་གསུམ་གྱི་ལྷ་སྡེ་མི་སྡེ་སྐབ་མོང་ནས་ངོས་རིང་འཚོའི་རྟེན་འབྲེལ་ཆེད་བརྟན་
བཞུགས་འབྲུལ་སྐྱབས་ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེ་ནས་མཛུམ་ལྷགས་བཤའ་མཛད།

ཡང་སྐབ་བཟུངས་ལྷན་ཏུ་རྫོང་རིང་ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེ་བཟུངས་ལྷན་ལོ་
ཆེན་རིན་པོ་ཆེའི་གཞིས་ཤིང་ཏུ་བཟུངས་ལྷན་ལྷ་གྲང་ནས་ཕེབས་སྤྲིག་ཞུས་པ་དེར་
བཞུགས། ཡོངས་འཛིན་རྣམ་གཉིས་ལྷན་ཏུ་ཀུན་གཞིགས་པའ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེའི་
མཛུམ་ཁང་ཕེབས། དེ་ནས་སྐར་ཐང་སོགས་སྐབ་གང་བསྐྱོད་སར་སྐབ་ཕེབས་གྱིས་
བོད་རྒྱ་གཉིས་པའི་ཆེས་གཅིག་ཉིན་ལྷ་ས་ནོར་གླིང་ཏུ་སྤྱིར་ཕེབས་གནང་། དེ་ལོའི་
བོད་རྒྱ་ལྷ་སའི་ནང་མཚུར་སུ་ཀམ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་སྐབས་བཞེད་ལྷར་ངོས་མཚུར་
སུར་བསྐྱོད་སྐབས་ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེ་ཡང་སྐབ་ཏུ་ཕེབས། རྒྱ་ནག་ཏུ་ཕེབས་
སྐབས་ནས་བཟུང་ཀམ་བ་དང་སྐབས་འདྲིས་ཆེ་བའི་སྐབས་གྱིས་ཡང་ཡང་མཛུམ་
འཕྲད་ཐོག་ཕན་ཚུན་ནང་མའི་བཀའ་མཆེད་སྐབས་པར་གྲོལ། མཚུར་སུའི་རྟེན་སྐབས་
ཆེན་མོ་རྣམས་ཞལ་དབྱེའི་སྐབས་དང་། ལུ་ཏུ་མཚན་བརྒྱད་ལ་སོགས་པའི་དབྲར་
འཆམ་རྣམས་ལ་ཁོ་བོ་ཅག་དང་སྐབ་ཏུ་དབྱེས་གཞིགས་མཛད།

དེ་རྗེས་གནས་ནང་དབའ་བོ་རིན་པོ་ཆེའི་དགོན་པར་གདན་ཞུས་ལྷར་སྐབ་
དང་སྐབ་ཏུ་ཕེབས་ཏེ་ཞལ་གཅིག་བཞུགས་རྗེས་སྐབས་ཕེབས། དེ་རྗེས་ནོར་གླིང་

ཞབས་བརྟན་ལྷ་ཁང་གི་གཟིམ་རྒྱུ་དུ་བྲག་གཡལ་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་ལྷ་སྐྱུལ་ཚོས་
ལུ་བ་ལག་ལེགས་ལ་ཞི་ཁོ་སྐྱུགས་སྐྱུབ་གི་ཅ་ཆེན་དང་། འཇམ་དབྱུངས་བཞད་པ་
སྐྱུ་འཕྲེང་དང་པོས་མཛད་པའི་འགྲེལ་བ་བཅས་སྐྱུགས་ཏེ་བཀའ་ཁྲིད་གནང་། ཁ་ཤུ་
དགོ་བཤེས་དཀོན་དར་གི་ཟིན་གྲིས་སྤེང་ནས་འཇམ་དབྱུངས་སྤི་ནང་གསང་གསུམ་
གི་སྐྱུ་གསུང་སྐྱུགས་དུས་གཅིག་ཏུ་སྐྱུབ་པའི་ཞི་ཁོ་སྐྱུགས་སྐྱུབ། ལྷག་
ལུ་ཡོངས་འཛིན་གི་གསུང་ཞི་ཁོ་སྐྱུགས་སྐྱུབ་གི་སྐོམ་ལུང་སོགས་བཀའ་ཁྲིད་དང་།
སྐྱུགས་ལུང་ཁག་ལག་ལས་བསྐྱུལ།

ཡང་སྐབས་ཤིག་ལ་བྲག་གཡལ་རིན་པོ་ཆེ་དང་། ས་བོང་ཁའི་མཚོག་སྐྱུལ་
སོགས་ལྷ་སྐྱུལ་དང་། དགོ་བཤེས་མང་འཛོམས་ལ་འོང་གིང་ཞབས་བརྟན་ལྷ་ཁང་
གི་ཚོམས་ཆེན་ནང་ལྷ་དམར་ལམ་རིམ། སྐྱུ་ཚབ་ལམ་རིམ། ལ་ལུ་ཤེས་རབ་རྒྱ་
མཚོའི་གསུང་འབྲུམ། ལྷ་མཚོད་ཁྲིད་ཡིག་ཁ་ཆེམས་རྒྱུང་བསྐྱུད། རུ་བོད། དཔལ་
བོད། རྣམ་སྲས་བེའུ་བུམ་བཅས་གི་སྐྱུགས་ལུང་བསྐྱུལ། བོད་རྒྱ་བརྒྱུད་པའི་ནང་
ཁོ་བོ་བྲག་ཡེར་བ་ནས་ལྷ་སར་སྤྱིར་ལོག་སྐབས་ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེ་ནས་སྐྱར་
བ་རི་ཁྲོད་དུ་ཡོང་དགོས་པའི་བཀའ་ནན་ཐེབས་བ་ལྟར་བཅར་སྐབས་རི་ཁྲོད་གི་
དགོ་སྤོང་རྣམས་ནས་ཐེབས་ལམ་དུ་སེར་སྤྲེད་དང་། ཅ་བའི་ལྷ་མ་མཚོག་སྤྱི་རོལ་
ཏུ་བདུག་སྐོམ་བསྐྱུམས་ཏེ་བཞུགས་འདུག་པ་མཛད། ཚོམས་ཆེན་དུ་གསོལ་རྩ་
བཞེས་འབྲས་དང་འགྲེལ་རིན་པོ་ཆེ་ནས་མཚུལ་རྟེན་གསུམ་བསྐྱུལ།

ཉིན་སྤྱི་མར་སྤོང་བ་བ་རྣམས་དང་སྣུན་དུ་སྣུན་ལ་རིང་འཚོའི་དགོ་མཚན་
སྤེལ་བའི་ཚོ་ག་མཛད་ཅིང་། ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེ་མཚོག་ནས་མཚུལ་སྐྱུག་ཏུ་

བསྐྱམས་ཏེ་འཕགས་པ་སྐྱུན་རས་གཟིགས་ཀྱི་ཐུགས་རི་ལྟར་བསྐྱེད་ཚུལ། སྐྱེང་
རྣམས་ནས་འགོ་བའི་དོན་མངོན་ཚུལ། སེམས་ཅན་ཉམ་ཐག་ཚུལ་སོགས་ལྡགས་
བཤད་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་དང་འབྲེལ་རིང་འཚོའི་གཞིན་བསྐྱུལ་གནང་བར་ངོས་རང་
ཡིད་དབང་མེད་དུ་གཡོས་ཤིང་། མིག་ནས་མཆི་མ་འཇུག་པ་དང་བཅས་ཅ་པའི་སྐྱེ་
མའི་ཐུགས་བཞེད་བཞིན་རིང་པོར་འཚོ་བ་དང་། བསྐྱུན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་འབྲུབ་པ་
སོགས་ཀྱི་གསོལ་འདེབས་སྤྱིར་ནས་ཞུས།

ཉིན་གཅིག་ཐུག་མཚོན་སོགས་སྐྱེ་བྱེད་གི་ལས་བྱེད་རྣམས་ལ་སྐྱེ་མའི་ཞབས་
ཕྱི་ཚུལ་བཞིན་བགྱིས་པའི་ཕན་ཡོན་སོགས་ཀྱི་བཤད་པ་དང་བཅས་ད་ལྟས་བཞིན་
སྐྱེ་མ་རྩོམ་ཞེ་ཞེ་འཆང་གི་ཞབས་འདེགས་ཚུལ་བཞིན་སྐྱུབ་དགོས་པའི་བསྐྱེད་བྱ་བྱས།
ངོས་རི་ཁྲོད་དུ་ཞག་བཞི་བསྐྱེད་ཅེས་ཞོར་གྱིང་དུ་ཕྱིར་ལོག་བྱས་ཤིང་། སྐབས་དེར་
ལས་བྱེད་ཅེ་ཞེ་བྱེད་རིན་པོ་ཆེ་ཉིན་ཤིང་རིང་ལོ་ཁྲོད་དུ་ལྷོད་བཞུགས་གནང་ངོགས་
ཞུ་གནང་ལྟར་མངོན་དེ་ཡོངས་འཛིན་རྣམ་གཉིས་ཉིན་ལྟར་ལྷོད་མངལ་སོག་མདོ་
སྐྱེས་ཀྱི་དཀའ་གནད་སོགས་ལས་བཅས་ཏེ་ཕན་ཚུན་དབྱེས་པའི་བཀའ་མཆིད་
ལྟུག་པོར་གྲོལ། ཞི་བྱེད་སྐྱེ་འབྱེད་གོང་མ་ཞི་སྐྱོ་བཟང་ཚུལ་ཞུས་དང་། ཤར་ཚོས་
གྱིང་སྐྱེལ་སྐྱེ་སྐྱེ་གོང་མ་སྐྱོ་བཟང་ལུང་ཉོགས་བསྐྱེད་འཛིན་འཕྲིན་ལས་རྣམ་གཉིས་
ཕན་ཚུན་སྐྱེས་ནང་གཙང་ཞིང་། དེ་བཞིན་བདག་གི་ཡོངས་སྐྱེ་འཛིན་པ་ཆེན་པོ་
རྣམ་གཉིས་ཀྱང་སྐྱེའི་ན་ཚོད་སྐྱེས་ནས་ཞལ་འབྲིས་ཡོད་པ་མ་ཟད།

ལས་བྱེད་ཅེ་པ་པོར་ཁ་བ་སོགས་སྐྱེ་མ་མང་པོའི་དུང་ནས་གསུང་ཚོས་ཀྱང་
སྐྱེད་དུ་གསལ། ཅེས་སྐྱེ་རྣམ་པ་གཉིས་ཕན་ཚུན་ཚོས་ཀྱི་འབྲེལ་བས་བཅིངས་པའི་

ལྷོ་སྐོ་ཏུ་ཡུར་ཏེ་བཅི་བཀུར་དང་། ཆ་འཛོག་ཆེན་པོ་མཛོད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་ལ་
དཔྱོད་ལྡན་དུ་མས་བསྐྱབས་བཅོད་ཀྱི་མེ་ཏོག་འཛོད། ཡུལ་ས་མེ་ཁི་ཡུར་རིན་པོ་
ཆེ་མཚོག་སྐར་བ་རི་ཁྲིན་ནས་ལྷ་སར་ཕྱིར་ཕེབས་གནང་ཉེའི་སྐབས་མཛོད་པ་སློ་
བཟང་ལུང་རིགས་ལ་གནང་སྐྱེས་གསེར་ཏམ་གཅིག་དང་། ལྷ་གོས་བཅས་བསྐྱེས་
ཏེ། ཉིད་ཀྱིས་ད་བར་སྐྱབས་གི་ཞབས་ཀྱི་ཆོགས་ཚུད་གང་ལེགས་ཀྱིས་བར་མཉེས་
པོ་ཡུང་ཚུལ་དང་། ད་དུང་ལྷ་མཁུན་གཙོ་ཆེ་ཡུལ་ས་མེ་ཁིར་རིན་པོ་ཆེ་མཚོག་གི་
དགོངས་མཁུན་བཀའ་བཞིན་བསྐྱབས་པ་དང་། རི་ཁྲིན་འདི་དག་ལ་དུས་རྒྱུན་དགུམ་
མཉེས་ཆེན་པོ་མཛོད་བཞིན་འདུག་པས་སྐོ་སྐྱེས་ཉམས་གོག་ཕྱིན་བ་རྣམས་ཉམས་
གསོ་བྱེད་ཐུབ་ཆེ་ཡག་པོ་ཡོང་ལུགས་ཀྱི་བཀའ་སློབ་མཛོད་དོན་བཞིན། རྗེས་སུ་
མཛོད་པས་རི་ཁྲིན་ཉམས་གསོ་ཐུབ་དུ་ཕྱིན་པ་ཀྱེས།

ཕ་བོང་ཁ་རིན་པོ་ཆེའི་དུང་ཡིག་སློབ་བཟང་དོ་རྗེ་ནས་དེ་སློན་ཡོངས་འཛིན་རིན་
པོ་ཆེས་ཡུལ་ས་མེ་བདེ་ཆེན་སྐྱིད་པོར་ཤེས་རབ་ཀྱི་ལྷ་དང་། ཡི་དམ་གང་ལ་འབྲེལ་
ཆེ་ལུགས་བཀའ་སློབ་ཀྱིས་གནང་པའི་བཀའ་ལན་དུ་ཆོགས་བཅད་མ་གོང་སློབ་དེ་
གསུང་འབྲུམ་དུ་འགོད་རྒྱ་གནང་བ་དེ་ལོར་སྐྱིད་དུ་བཞུགས་སྐབས་ཤིག་གཡུང་པོ་
ཀྱིས་ཏེ་ཕྱིར་བསྐྱོད་སྐབས་ལོར་སྐྱིད་ཉེ་འགམ་ཆབ་འགོ་ཟམ་པར་པོར་བཟླག་ཤོར་
བ་རྗེས་སུ་ལྷ་ས་བ་ཞིག་ལ་རྟེན་ནས་སྐྱབས་ལ་ཕྱིར་འབྲུལ་ཀྱིས་ཤིང་། རྗེས་སོར་
དུང་ཡིག་སློབ་དོར་བསྐྱར་དུ་མཛོད་བཅར་སྐབས་གཡུང་པོ་བསྐྱེས་ཏེ། ད་ལྟ་ཕ་བོང་
ཁའི་གསུང་འབྲུམ་དུ་གསལ།

ལོང་ནས་ལམ་རིམ་སྐྱོད་པའི་རྣམ་ཐར་དཀར་ཆེན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་

མཚན་གྱིས་མཛད་པ་དེའི་ཁ་སྐོང་ལྟ་བུར་ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་ནས་
བཟུང་ཙམ་པའི་སྐྱོ་མའི་བར་ལམ་རིམ་སྐྱོ་བརྒྱུད་ཀྱི་རྣམ་ཐང་རྒྱས་པ་ཞིག་ལྡན་གས་
ཚོམ་གནད་རོགས་ཞུས་པར་རྗེས་སུ་རི་ཡོང་བལྟ་ཚོག་ཅེས་གསུངས། དུ་སྟོང་སྟོང་
སྐྱོ་སྐྱོལ་སྐྱོས་འཛིགས་ལྟེན་དཔལ་པོ་གཅིག་པའི་བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་ཟབ་ཁིད་ཤིན་ཏུ་
རྒྱས་པ་ཞིག་བཀའ་ཚོམ་གནད་གྲུབ་པ་དང་། ཡིག་འགྲིའི་ཞབས་ཞུ་རི་འགྲུབ་གྲུས་
རང་ནས་ཞུས་ཚོག་པ་ཞེས་ཞུས་ཀྱང་། དེར་སང་ཉམས་སུ་ལེན་པ་པོས་པོངས་པ་
མ་གཏོགས་ཉམས་སུ་ལེན་བྱའི་ཚོས་ཀྱིས་པོངས་པ་ལེད་ཚུལ་དང་བཅས་ཉེ་ཞལ་
བཞེས་མ་གནད།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༤ བོད་ས་ཁྱི་སྐྱོ་བ་རྩལ་པའི་ནང་དོས་ལྷ་སྐོར་མིང་བཏགས་ཆེད་
སྟོན་ལ་ཚོས་སྐྱོ་ཆེན་པོ་དཔལ་ལྷན་འབྲས་སྤངས་སུ་བསྐྱོད་སྐབས་ཡོངས་འཛིན་
རིན་པོ་ཆེའི་སྐྱོ་བྲང་ནས་ཚོགས་མགོན་ཏུ་གདན་ཞུ་མཛད། ཚོགས་ཆེན་དགོ་འདུན་
ཡོངས་ལ་མང་པོ་དང་། བཞེས་སྐྱུག་འབྲས་ཆ་ལེགས་པ། དགོ་འདུན་རེར་སྐྱོ་འགྲེད་
དདུལ་སྲང་བཅོ་ལྟ་དང་། མཛལ་དང་། ལོ་ལྟར་སྐྱོ་འགྲེད་དདུལ་སྲང་གང་རེ་འདུལ་
རྒྱུའི་མ་ཐེབས་སྐྱོར་འདུལ་དང་འབྲེལ་སྐྱོན་ལ་ཡང་གནད་སྐྱེས་ཀྱི་འོམ་པ་དང་
བཅས་རིང་འཛོའི་ཚོ་ག་བསྐྱེད་པ་མི་ཤིགས་སྟོག་གི་ཐིག་ལེར་སྐྱིན།

ལྷ་སྐོར་དམ་བཅའ་དངོས་གཞིའི་སྐྱབས་ཚོགས་ཆེན་འོ་གཅེས་ཏུ་ཡོངས་
འཛིན་རྣམ་པ་གཉིས་ཐོན་གྱི་གཡས་གཡོན་ཏུ་བཞུགས་ཁྱིའི་སྟེང་བཞུགས། མཁན་
པོ་ལས་རྒྱུར་སོགས་བཀའ་བཏགས་མཁན་རྣམས་ཀྱི་བསྟོ་སྟེང་ཡུན་ཚད་སོགས་
ཡོངས་འཛིན་གྱི་རིན་པོ་ཆེ་ལ་བཀའ་བསྐྱུར་ཐོག་གི་བྱེད་རིན་པོ་ཆེ་མཚོག་ནས་

མཚམས་བརྒྱུད་མཛད། དཔལ་བཅའ་ཚུགས་ནས་རིང་པོར་མ་ལོན་པའི་སྐབས་རིང་
ནས་བརྟེན་པའི་སྲུང་མའི་གཙོ་བོ་དག་ལྟ་ལོད་ལྟ་དཀའ་པོ་ཡང་སློབ་བྱུང་རྟེན་གཞིར་
ཁོག་བརྒྱལ་གྱིས་སྐྱོན་ལ་རྟེན་གསུམ་གནང་རྗེས། ཡོངས་འཛིན་གྲིང་རིན་པོ་ཆེར་
ལེགས་འབྲུལ་མཚོན་བྱེད་མཇུག་དང་ཞིག་ཕུལ། སློ་སློ་གཉིས་ཀྱི་མཁམ་པོ་དཔལ་
བཅའ་འཁོད་པ་ལ་སྐྱོན་ནས། སྐྱོན་པའི་བ་དན་འཛིན་རྟེན་གསུམ་ན་གྲགས། །ཞེས་
བ་ལས་བརྒྱལ་ཏེ་རྟེན་གསུམ་འཕེན་སྐབས་ཚུ་ཚོད་བྱེད་ཅམ་གྱི་རྗེས་ཡོངས་
འཛིན་གྲིང་རིན་པོ་ཆེས་ཕུག་གཉིས་ཐལ་པོ་སློབ་བ་གནང་སྟེ། མཚམས་འཛོག་
དགོས་ཚུལ་གྱི་བརྒྱུད་མཛད།

ཉིན་གཅིག་ལ་སྐབས་རྗེ་མི་བྱང་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་འཁོར་གྲིང་ཁང་ཚན་གཟིམ་
ཤག་ཏུ་གསོལ་ཚིགས་ལ་གནད་ལུ་གནད་སྟེ་རྣམ་གཉིས་ནང་མའི་བཀའ་མཚིད་ལ་
དབྱེས་པར་རོལ། དེ་ནས་ངོས་སེ་རར་བསྐྱོད་སྐབས་ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེ་རི་རྒྱ་
ལྷ་བྱང་དུ་ཕེབས་སྐྱིག་ལུས་བ་ལྟར་བཞུགས། བ་བོད་ཁ་མཚོག་སྐུལ་རིན་པོ་ཆེ་ལྷ་
བྱང་དུ་ཆེད་གཉེར་གྱིས་མཇུག་འཕྲད་དང་། ལྷ་བཙུན་རིན་པོ་ཆེ་ཡང་མན་ཚུན་ཚོས་
འབྲེལ་གསན་པའི་ལྷ་མར་སོང་གཤིས་མཇུག་འཕྲད་མཛད། ཚོགས་ཆེན་དང་། ཉེ་
ཉོར་ཁང་ཚན་སོགས་ཐོབ་ཁོངས་ཚང་མར་སྐུ་འཕྲེད་བསྐྱེད་བཀའ་བསྩལ།

ལྷ་སློབ་དངོས་གཞིའི་མཛད་སྟེའི་སྐབས་བྱེས་སྐད་གཉིས་ཀྱི་མཁམ་པོ་དཔལ་
བཅའ་བཞུགས་པ་ལ། ཁོ་བོས་དབྲུ་མ་ཙ་བ་ཤེས་རབ་ཀྱི་མཚོན་བརྗོད། གང་གིས་
རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྲུང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཚིགས་བཅད་བྲངས་ཏེ། རྟེན་འབྲུང་
འགག་སོགས་བརྒྱད་དང་བྲལ་བའི་ཚུལ་ལས་བརྒྱལ་ཏེ་བཞུགས་ལུས་ཤིང་།

ཚུ་ཚོད་ལྗེད་ཅམ་གྱི་རྗེས་རྩ་བའི་སྐྱེ་མ་མཚོག་ནས་མཚམས་འདྲི་གཞི་བརྒྱ་མཚན་ད།
བོད་རྒྱ་བརྒྱུད་པའི་ནང་ཕན་གདན་ས་ཆེན་པོ་དགའ་ལྡན་དུ་གྲུ་སྐྱོར་བསྐྱོད་སྐབས་
ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེ་སྤར་བཞིན་སྟོབ་ཁང་ཚན་གྱི་ཡང་ཐོག་དུ་བཞུགས།

ཚོགས་ཆེན་དོན་གཅེས་ཆེན་མོར་གདན་ས་དེ་གའི་སྐོབ་གཉེར་བ་བཟང་གས་
སོགས་ནས་རིགས་ལས་བསྐོས་ལེན་རྗེས། །ཤར་བྱང་མཁན་པོ་རྣམ་གཉིས་དམ་
བཅང་བཞུགས་བ་ལ་མཛོད་རྩ་བ། བདེན་གསུམ་མཐོང་ན་རྒྱལ་ཁྲིམས་དང་། །ཚོས་
ལ་ཤེས་ནས་དད་བ་ཐོབ། །ཅེས་བ་ལས་བརྩམས་ཏེ་རྟགས་གསལ་འཕེན་པར་
ཚོགས་བཀའ་ལེགས་བ་ཞིག་གི་སྐབས་སྤར་བཞིན་ཡོངས་འཛིན་གྱི་རིན་པོ་ཆེས་
ལྷག་གཉིས་ཐལ་མོ་སྐྱོར་བ་དང་བཅས་ཏེ་མཚམས་འདྲི་གཞི་བརྒྱ་མཚན་བ་ལྟར་
ལྷན། རྗེ་སྐྱེ་མ་ཚོར་ཁ་བ་ཆེན་པོའི་གདུང་རྟེན་སོགས་རྟེན་མཚོག་རྣམས་ལ་ཁོ་པོ་
ཅག་ནས་ལྷག་གནས་གྱི་ཚོགས་བཞུགས་སྐབས་ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེ་ཡང་ཕེབས་
ཏེ་དམ་ཡེ་དབྱེར་མེད་དུ་བསྐྱེད་བར་མཛད།

དེ་ནས་དགའ་ལྡན་དབང་བསྐྱུར་རིར་ཕན་ཚོ་སྟོབ་བསངས་གཏོང་བར་བསྐྱོད་
སྐབས་རིན་པོ་ཆེ་ཡང་གཡག་ཆིབས་ཏེ་ལྷན་ཕེབས་དང་འབྲེལ་ཏེ་ཅང་དབྱེས་པའི་
ཉམས་མཛད། ལྷུ་ལྷུའི་ལེགས་ཚོགས་འཕེལ་བའི་ལྷགས་སྟོན་མཛད་བར་གོར་མ་
ཚག་གདན་ས་གསུམ་དུ་གྲུ་སྐྱོར་གྱི་མཛད་སྟོན་རྣམས་ལེགས་ལྷབ་རྗེས་སྤར་བ་རི་
ཁྲིད་དུ་ཕེབས། རི་ཁྲིད་ཉམས་གསོ་ལེགས་ལྷབ་ལ་ཏེ་ཅང་དབྱེས་མཉམས་ཐོག་རབ་
གནས་རྟེན་གསོ་མ་ཞིག་མཛད། དེ་ནས་བདུན་གཉིས་ཅམ་གྱི་རྗེས་བྲག་ཡེར་བར་
ཕེབས། དེ་གའི་བྲ་ཚང་གིས་སྟོན་ནས་གསོལ་བ་བཏབ་བ་ལྟར། ཡེར་བ་བྲ་ཚང་གི་

འདུའང་དུ་སྐྱེ་མེད་ཚོས་ལྷ་བ་མང་འདུས་ལ་སྐྱུར་ལམ་དམར་མེད་གྱི་སྤྲོད་ནས་ཐེག་
ཚོན་སྐྱེན་མོང་དང། སྐྱེན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་བཀའ་མཚན་རྒྱས་པར་
བསྐྱེད།

ཚོས་ལྷ་བའི་གསུམ་བཤམ་པ་ཞིག་གིས་ཀྱང་ལས་གྱི་རྣམ་གཞག་ལམ་ཚམ་གོ་
ཉོགས་སྐྱབ་སྟེ། ཁོ་རང་གི་འཚོ་ཐབས་ཆེད་གསོད་ལ་ཉེ་བའི་ར་ལུག་ཉོས་ཐེག་པ་
རྣམས་རྗེ་རྗེ་འཆང་ཚེན་པོར་སྤྱུལ། ཕྱིན་ཆད་སློག་གཅོད་གཏན་ནས་མི་བྱེད་པའི་
དམ་བཅའ་གཅོད་མར་སྤུལ་འདུག་པ་ནོངས་པ་ལ་ནོངས་པར་ངོ་ཤེས་ནས་བཤམས་
སྟོན་བྱེད་སྐབས་པར་བསྐྱབས་པར་འོས་པའི་གནས་སུ་འཁྱུར་མཁུ། ར་ལུག་རྣམས་སྐྱ་
བང་གི་སྐར་པ་གཞིས་ཁར་བརྗོད་པ་འདོག་དང། དེར་སྐྱ་བང་ནས་སྐྱ་ཕྱིར་ཆེ་ཐར་
བཏང་བའི་ར་ལུག་བཞི་བརྒྱ་ཚམ་ཡོད་འདུག། གཞིས་རྒྱུད་དུ་ཚོ་སྤྱོད་རྣམས་གསུམ་གྱི་
སྐྱ་ཐང་དང། སྐྱ་ཐེ་བཅས་རྒྱུན་དུ་བཤམ་སྤྱོད་ཀྱང། དེ་ལོ་རི་ཁྲིའི་ནས་ཐེབས་ཁར་
གནས་སྐྱབས་སྐྱ་ཐང་དང། སྐྱ་ཐེ་བཅས་དུལ་སྤྱོད་མི་འབྱུང་བའི་ཆེད་བསྐྱུ་དགོས་
ཚུལ་བཀའ་ཐེབས་པ་དེ་ནི། སྐྱ་འཕྲེང་འདི་པས་སྐྱར་རི་ཁྲིའི་དུ་ཞབས་གྱིས་མི་
བཅགས་པའི་བརྗོད་མཛད་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཏུ་སྤྱོད།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལྷ་ ༩ ཚེས་ ༡ བོད་ས་ཕག་ལྷ་བ་དང་པོའི་ཚེས་བཅུ་གསུམ་
ཉིན། ཕན་ཚོ་འབྲུལ་སྤོན་ལམ་ཚོན་པོའི་གྲ་སྐོར་རབ་འབྲུམས་པའི་མཛད་སྟོའི་
སྐབས་ཞོགས་ཚོགས་མང་ཟླ། གསུང་ཚོས་དུ་བའི་དམ་བཅའ། གུང་ཚོགས་མང་ཟླ།
ཉིན་གུང་དམ་བཅའ། སྤོན་ལམ་གུང་ཟླ། དགོང་འདི་དམ་བཅའ་ཚོན་པོ། བཤམ་རྒྱུང་
དམ་བཅའ་སོགས་ཚང་མར་ཐེབས་ཉེ་ལུང་རིགས་སྐྱ་བའི་ལྷ་མཚོག་རྣམས་གྱིས་ཁོ་

བོད་ཟུང་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་གཞུང་དག་གི་དཀའ་གནད་ལས་བརྩམས་པའི་བཀའ་
བརྟན་མཛད་སྐབས་སྐབས་ཞིབ་ནན་ཏན་དང་འབྲེལ་དམ་བཅའ་བྱུང་ཟེས་ཁོ་བོར་
དཔྱེས་པའི་གསུང་གི་བདུན་ཅིས་རབ་དགའི་ལང་ཚོ་མཚོག་ཏུ་བརྟམས་པར་མཛད།

བཀའ་ཤག་ནས་རྒྱུར་ཁང་ཞབས་པད་དོ་བཅའ་གྲིས་ད་པན་དོས་ཀྱི་སློབ་
གཉེར་སོགས་ཀྱི་སློབ་ལ་སྐབས་ཁུར་ཆེ་བཞེས་གནང་བར་ཡོངས་འཛིན་རྣམ་
གཉེས་ལ་ལེགས་འབྲུལ་སྤར་ལམ་འབྲུལ་སློལ་སྤར་གཞུང་ནས་ཡོངས་འཛིན་
སྒྲིབ་རིན་པོ་ཆེར་ཐོན་དཀར་གཞིས་ཁ་ཞེས་བ་གཞི་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཞིག་གཏན་འབྲུལ་
ལྷ་རྒྱུ་ཡིན་ཚུལ་ལྟས་པར། རི་ཅམ་བྱུང་ན་ཡང་དོམས་པའི་མཐའ་མེད་ཚུལ་དང་
སྐབས་སློན་བསྐྱེལ་ཁ་རེག་སྐབས་བམ་གཞིས་ཁ་ལས་གཞན་གསུང་ལྷ་མ་དགོས་
གསུངས་པར། འོན་ཀྱང་མཚན་ཉགས་མཛད་སློབ་ལེགས་འབྲུལ་ལ་གཅིག་མ་
བཞེས་ན་མི་འགྲིགས་ཚུལ་ནན་ལྟས་སྐབས། གཞིས་ཚབ་ཏུ་སྐྱབས་འཛིན་ཁོངས་
འགྲི་བྱུང་མང་ར་དགོན་བ་དང་། དེའི་ལེ་ལག་རྒྱལ་སྤྱིར་དགོན་བ་གཉེས་ལ་ཉམས་
གསོ་གནང་རོགས་ལྷ་རྒྱུ་ཡིན་ཚུལ་ལེབས་ཀྱང་།

སྤར་ཡང་གཞིས་ཁ་ཞིག་དཔྱེས་བཞེས་དགོས་ཚུལ་ནན་ལྟས་ཀྱིས་ཁ་རེག་
གཞིས་ཀའི་ཉེ་འདབས་སྐྱ་ཡོད་གཞིས་ཀ་ས་རྒྱ་རྒྱུང་དུ་ཞིག་ཡོད་ཚོད་དེ་དག་
འབྲུལ་རྒྱ་དང་། སྐབས་བཞེད་སྤར་དགོན་བ་ཁག་གཉེས་ཀྱི་གཞུག་ལག་ཁང་ལ་
ཉམས་གསོ་གཞུང་གནས་ནས་གནང་རྒྱ་དང་། ཨར་པོའི་དོ་དམ་བ་རྒྱུར་དུ་མི་
དགོས་པར་སྐབས་མཛད་སློབ་ཐུང་ལུང་རིགས་ནས་འགན་ལེན་དགོས་ཚུལ་བཅས་
ལྟས། སློན་ལམ་གྲོལ་ཟེས་སྤར་སློལ་སྤར་ཆེབས་རག་རྒྱས་བ་དང་བཅས་ཁོ་བོ་ལོར་

སྲིད་ཏུ་སྲིད་ལོག་སྐབས་རིན་པོ་ཆེ་ཡང་ལོར་སྲིད་ཞབས་བརྟན་ལྷ་ཁང་ཏུ་ཞབས་སོར་འཁོད། །

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོ་རྒྱ་གར་ལ་བཅོན་ཕྱིལ་ཏུ་སེམས་རྗེས་ལ་དྲགས་དང་།
ཁལ་ཉོར། སྐག་ས། ལྷར་གླ། རོར་གདན་བཅས་བར་སེམས་པ།

༡༡། རོས་ཀྱིས་བྱིས་པའི་རོས་ཀྱི་ཡུལ་དང་རོས་ཀྱི་མི་མང་ཞེས་པའི་དེབ་
ཏུ་བཀོད་ཅིན་པ་ལྟར་སློབ་ལམ་གྲོལ་ནས་ཉིན་ཉིན་ཤས་རྗེས་རྒྱ་པོད་འགལ་རྒྱ་རེ་ཆེར་
གྱུར་པ་ན། ཉིན་གཅིག་ཕྱི་རོ་སློ་བུར་ཏུ་ལོར་སྲིད་ཁབ་ས་ལྷ་སར་རྒྱ་མིའི་མོ་ལོར་
པོན་ཆེ་བསྐྱོད་པར་ཚང་མས་ཕམ་ཆེར་རྒྱ་མི་ལོར་སྲིད་ཏུ་ཡོང་བའོ་སྲིད། ལྷབས་
དེར་ངོ་འགྲེལ་འགན་ཆེ་བའི་གནས་སུ་གྱུར་སྐབས་འགའ་ཞིག་གིས་གསང་བའས་
ཀྱིས་རེ་ཞིག་བྲོས་ཕྱིལ་ཏུ་སེམས་གལ་ཆེ་ཚུལ་ཞུས་པ་སོགས་ལ་བརྟེན། གསོལ་ངོ་
མཚོད་བཞེས་ཀྱི་བཞེས་ཆས་ཤིག་བསྐྱམས་ཏེ་སེམས་ཚོག་ལང་སར་མཛོད།

ཡིན་ན་ཡང་དེ་ཉིན་སེམས་དགོས་མ་གྱུར་བ་དང་། དེ་རྗེས་ཕྱི་རྒྱ་གསུམ་པའི་
ཆེས་བཅུ་བདུན་དགོང་མོ་རོས་ལྷ་ས་ལོར་སྲིད་པོ་བར་ནས་བྲོས་ཕྱིལ་ཏུ་མ་བསྐྱོད་
མ་གྱུ་མེད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ངོ་འགྲེལ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་སྐབས་ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་
ཆེ་ཡང་སློབ་སེམས་དགོས་རྒྱའི་བཀའ་མོལ་ཞུས་པ་ལྟར་ཞབས་བརྟན་ལྷ་ཁང་གི་
གཟིམ་རྒྱུད་ཏུ་ན་བཟབ་བརྗེས་ཏེ་སྐྱ་སྲིད་གོང་མའི་དབྱི་སྐགས་ཀྱི་ཤ་འཇུག་གཅིག་
དང་། ལུག་མཛོད་ལགས་ཀྱི་གྲོན་པ་འགོ་སྐྱམ་རྒྱ་སྐྱག་གི་ལུ་བ་དང་། མ་སྐྱགས་ཀྱི་
ལྷ་མོ་ཞིག་བཞེས། ལྷབས་རྗེ་མ་པོང་ཁའི་སྐྱ་བར་ལུག་རྗེས་ཅན་དེ་དང་། ལུགས་

དམ་གྱི་ཉེན་སོག་པོ་རྣམས་ཆེད་དུ་བརྗོད་པའི་བ་སོའི་འདེགས་ལྟེང་གི་སྐྱེ་ཚུང་དུ་
ཞིག་བཅས་གཞུགས་པའི་གསེར་གྱི་གཏུ་ཚུང་ཚུང་དེ་དག་སྐྱེ་འབག་ཏུ་བསྐྱམས།
ཞལ་འདོན་ལྷག་དཔེའི་གས་ནས་འགའ་ཞིག་དབྱེ་འབྱེད་གྱིས་བསྐྱམས། དགེ་སློང་
ཚོས་བཟང་མ་རྒྱ་སློབས་ལ་གཞིམ་གྱི་སློབ་མ་ཟེར་བར་བུམས་སློང་དགོས་ཚུལ་
བཀའ་མངགས་གནང་། ལྷག་མཛོད་ནས་དེར་སློད་ཞབས་ཀྱི་གཞན་རྣམས་ལ་རིན་
པོ་ཆེ་ཉེན་ཤས་རི་ཁྲོད་དུ་ལེབས་རྒྱ་ཡིན་པས་གནས་ཚུལ་ཕྱིར་གྲུང་མེད་པའི་
གསང་རྒྱ་བསྐྱམས།

མཚན་མོ་ཚུ་ཚོད་བཅུ་པར་ནོར་གྱིར་བསྐྱལ་བཟང་པོ་གུང་གི་དབུ་གཡལ་
གསང་སྐྱེའི་འགྲམ་དུ་དོ་པོ་འོར་འདེན་ལྟེང་མཁན་གྱི་རྒྱངས་འཁོར་ཆེན་པོའི་སྟེང་
རས་གྱིས་གཡོགས་པ་ཞིག་གི་ནང་ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེ་དང་ལྷག་གསོལ་
གཉིས། ལྷབས་ཇེ་གི་གུང་རིན་པོ་ཆེ་སྐྱེ་འཁོར། བཀའ་སློབ་རྒྱང་ཁང་དང་། ཤན་ཁ།
སྟེ་ཤས། རོས་གྱི་གམ་བཅར་གསོལ་གཞིམ་མཚོད་གསུམ་བཅས་དང་ལྷན་དུ་ལེབས།
ཆབ་འགོ་ཟམ་པར་རྒྱངས་འཁོར་ནས་བཤོལ་ཉེ་ར་མ་སྐྱང་གི་གྲུ་ཁ་བར་ཞབས་ཐང་
དང་། གྲུ་ཐོན་ནས་ཆེབས་ཐོག་ལ་ལེབས། ཏུ་ཤང་ཞེས་བ་དུས་རབས་དགུ་པའི་ནང་
གི་མངའ་བདག་གི་རལ་བ་ཅན་ཞེས་ཚོས་རྒྱལ་མེས་དཔོན་རྣམ་གསུམ་གྱི་ནང་ཚན་
སྟེན་གྲགས་ཅན་དེའི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་གསོལ་ཆ་ཞིག་གནང་སྟེ་ལེབས། སང་རུབ་
སྐྱིད་གཤོངས་ར་བ་སྐྱེད་བྲུ་ཚོང་དུ་བཞུགས། དེ་ནས་རིམ་གྱིས་འཕྱོངས་རྒྱས་རི་ཕོ་
བདེ་ཆེན་དང་། ཡར་སྟོད་དག་ལ་བརྒྱུད་དེ་སློབ་གྲྭ་གི་འཛིན་ཁོངས་ཡར་སྐྱེད་ཚོས་
སྟེ་གོང་ཐོས་བསམ་དར་རྒྱས་གྱི་དུ་སྟོན་ལ་ལེབས་བསྐྱོད་ཐོག་སྟེན་དར་རྒྱས་གྱིར་

དགོན་དུ་འགྲོང་སྐབས་སྐྱ་མ་དོ་རྗེ་འཆང་གིས་སྒོ་སྤྲོད་དང་བཅས་བསྟུ་བ་མཛད།

གཟིམ་ཚུང་དུ་འགྲོང་འཕལ་རྟེན་གསུམ་བསྟུལ། དེ་ལུ་བ་ཐུན་དང་མཉམ་ཡོད་གཞུང་ཞབས་སྐྱུ་འཁོར་ཡོངས་རྫོགས་ལ་དགོན་པ་ནས་ཐེབས་སྤྲིག་སོགས་ཀྱི་སྒྲེ་ལེན་ཤིན་ཏུ་གཟབ། ཕྱི་རྒྱ་གསུམ་པའི་ཆེས་ཉེར་དུ་གཉིན་གྲུ་ཡུལ་གོང་མ་བསྟན་འཛིན་ལོར་གྲུ་དང་། མི་དབང་མཚོ་སྐྱེས་དོ་རྗེའི་སོ་བྲང་གཡུལ་རྒྱལ་ལྷན་ཅེ་རྫོང་དུ་གནས་སྐབས་སོད་ཀྱི་རྒྱལ་ས་ལྷ་གྲུ་མིན་གཞུང་གསར་འཛུགས་ཀྱི་ཡོངས་ཁྲབ་གསལ་བསྟུགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་མཛད་སྒྲིའི་སྐབས་རིན་པོ་ཆེ་ནས་མཐུམ་བཤད་འབྲུལ་བཀའ་བྲིན་བསྐྱུངས། དེ་སྐབས་ཐོས་ཀྱིས་དུ་ཡོང་ལུས་སྐབས་ཚང་མས་སྐྱེ་ཆས་ཀྱི་ལོན་པར་བརྟེན་སྐབས་དེར་རིན་པོ་ཆེས་དེ་རིང་ང་ཚོས་སོ་དོང་པ་དོན་དགོས་ལྷུང་སོང་ཞེས་སྐྱེ་ཅེད་ཀྱང་གནང།

དེ་ནས་རིམ་ཐེབས་ཀྱིས་མཚོ་སྐྱུང་འགྲོང་ཉེད་སྐབས་སྒོ་ལུང་དུ་གནས་ལྷུ་ཞིག་ཤར་སྒྲིའི་སྤོགས་ནས་ལུ་བྲང་དུ་འཕུར་བསྐྱོད་ལུས་སོང་བ་རྒྱ་མིའི་སོ་རུལ་བ་ཡིན་ཆེ་འབོམ་འཐེན་མི་ཡོང་ངམ་སྐྱུ་པའི་ཕྱགས་ཁྲལ་གྲུང་ཚུལ་གཞན་ལ་གསུངས། ཆིབས་ཐོག་ཏུ་ཞལ་འདོན་ཁོ་ན་གསུང་ཞིང་། དགོང་མོར་སྐྱེ་གཟིམ་སྒྲོད་སོར་གནང། ཕྱི་རྒྱ་གསུམ་པའི་ཆེས་སོ་གཅིག་ཉིན། སོད་དང་རྒྱ་གར་གྱི་ས་མཚམས་ཚུ་དྲངས་སོར་ཐེབས་པར་རྒྱ་མིའི་བཅན་གཞོན་དང་ཉིན་ཁའི་འོག་ནས་སྒོལ་ཞིན་སྐབས་ཏ་ཅང་ཕྱགས་སྒྲོད་སོར་གྱུར།

དེ་ནས་རིམ་ཐེབས་ཀྱིས་མོན་ཏེ་དབང་དུ་དགོན་ཞེས་གྲོང་བྱིམ་ཞིག་ཏུ་བཞུགས། དེར་མཚོ་སྐྱེ་དགོན་ཅེ་རིན་པོ་ཆེ་ནས་ཕྱགས་མཁོ་སོགས་སྤུལ་བ་

དང་། ས་ཁུལ་དེར་རི་ཁོོད་རྩུང་དུ་ཞིག་འདུག་པར་གདན་ཁུལ་སྟོན་བཞུགས་ཀྱིས་
པན་ཚུན་ནང་མའི་བཀའ་མཆིད་ལྷུག་པར་གྲོལ། དགོན་པ་ཅེ་སྐྱུལ་སྐྱུའེ་ཉིད་སྟོན་
གདན་ས་འབྲས་སྦྲངས་སྐྱོོ་བ་གཉེར་གནང་སྐབས་དང་། རྗེས་སོར་པ་བོང་ཁ་རིན་
པོ་ཆེ་སོགས་ཀྱི་གསུང་ཚོས་ཁག སྤྱི་བཀའ་ཁྲིད་ཀྱང་ལྷན་དུ་གསན་པའི་ཚོས་
གོགས་ཤིག་ཡིན་གཤིས་རྗེས་སོར་ཡང་ཕྱག་དཔེ་ཁག་འབྲུལ་བ་དང་། ཕྱག་གིས་
འབྲུལ་རེས་སོགས་མངོན།

རྗེས་སོར་ཁོང་གིས་པ་བོང་ཁ་རིན་པོ་ཆེའི་བྱང་ནས་འཇམ་དབྱེངས་ཞི་ཁོ་
སྐྱགས་སྐྱབ་ཀྱི་བཀའ་ཁྲིད་གསན་སྐབས་ཀྱི་ཐེན་གྱིས་གྲས་ནས་ཆེ་སྐྱུལ་མངོན་ཚུལ་
ཞིག་ཀྱང་ཕྱུལ་ཏེ་ཡོངས་འཛིན་དོ་རྗེ་འཆང་སྐྱ་ཆེ་ཡུན་བཏུན་དགོས་པའི་གསོལ་
འདེབས་ཁུལ། མཚོ་སྐོན་ནས་རིམ་བཞིན་མོན་ཏེ་དབང་བརྒྱད་ཐེབས་ཏེ་ཉིན་བཞིའི་
རྗེས་འབྲུལ་སྡེ་ལར་བཞུགས་ཞག་གནང་སྐབས་ཡ་སྐྱབས་རྗེ་ཁྱི་བྱང་རིན་པོ་ཆེས་
ཡོངས་འཛིན་གྱིང་རིན་པོ་ཆེ་སྐྱ་ཆེ་ཞབས་པད་ཡུན་བཏུན་ཀྱི་གསོལ་འདེབས་ཆེད་
མགྲུང་མ་ཐོལ་བྱང་དུ་བསྐུལ་བ་ཞལ་བལྟས་མངོན།

སྐར་རྗེན་ཁུལ་ཐེབས་སྐབས་མ་བྱུན་སྟོ་ཚོས་ཀྱི་བཞོན་ཏེ་གཡང་སར་ལྷུང་སྟེ་
སྟོ་བྱང་ཤི་བ་དེ་ལུབ་དགོང་མོ་སྟོ་ཚོས་ནས་མཚོད་མེ་འབྲུལ་བ་དང་འབྲེལ་ཞབས་
ལུ་ཨ་མ་དོ་གན་སྐྱིན་པ་རྒྱ་མཚོར་སྟོན་ལམ་རྣམ་ལུ་ཡོངས་རྫོགས་འདོན་དུ་འདུག་
པར་མ་ཟད། ཁྱི་བྱང་རིན་པོ་ཆེ་དང་ལྷན་དུ་ཡོངས་འཛིན་དོ་རྗེ་འཆང་གིས་ཀྱང་ཞལ་
འདོན་སྟོན་ལམ་གསུངས་ཤིང་། ཕྱགས་སྟོན་ནན་ཏན་མངོན་འདུག་པ་སྟར་ན་དུད་
འབྱོར་ཉིད་ལས་ཅན་ཞིག་ཏུ་མངོན། འབྲུལ་སྡེ་ལར་ཐེབས་བཞུགས་སྐབས་དེ་སྡེ་

མོན་ཏྲ་དབང་དགོན་ས་ལྷ་ག་འདེབས་ས་པོ་མེ་རག་སྐྱ་མ་སྐོ་ལྷོས་རྒྱ་མཚོའི་ཡང་
སྲིད་གྲུ་རུ་རིན་པོ་ཆེས་རི་ལྷར་གསོལ་འདེབས་ཞུས་འོར་ཁོང་ལ་ལྷ་སྐབས་རྗེ་དོ་རྗེ་
འཚང་གིས་ལམ་རིམ་འཇམ་དབལ་ཞལ་ལུང་གི་བྲིད་ལུང་ཞིག་བསྟུན།

སྐབས་དེར་བོད་ནས་བྲིད་ལེབས་པའི་སྐྱ་བུ་གི་ཏྲ་འེལ་དང་ཆེབས་དགོན་ཏྲ་
སྐྱ་ལོ་ཆས་སོགས་གྲུ་རུ་རིན་པོ་ཆེར་བཅོལ་སོ་ཞུས། གྲུ་རུ་རིན་པོ་ཆེས་ཡུང་སྲིང་
རིན་པོ་ཆེའི་ཆེབས་པ་ཆེབས་འེལ་ལ་རྩ་ཆེར་བཅེས་ཏེ་གང་ཅིའི་གསོ་སྦྱོང་ཡག་པོ་
གནང་ཡོད་འདུག འབྲུམ་སྡེ་ལ་ནས་ཨ་སམ་ཏེ་རི་ལུང་དང་དེ་ནས་རིམ་བཞིན། མེ་
འཁོར་བརྒྱད་ཕྱི་སྐྱ་བཞི་པའི་སྐྱ་དགྲིལ་ཙམ་ལ་རྒྱ་གར་བུང་ཕྱོགས་མ་སྲུ་རིར་དོས་
ཅག་ལྷན་རུ་བདེ་འབྱོར་ལྷར་སྲིར་ལ་ཏའོ་སི་ཞེས་པའི་ཁང་ཁོངས་སྐྱན་གྱི་ཉེ་འགམ་
ཞིག་ཏུ་རྒྱ་གར་གཞུང་གིས་ལེབས་སྐྱིག་གནང་བ་དེར་བཞུགས། དེའི་སྐབས་རེ་
ཞིག་མཇམ་ཁ་ཞུ་མཁན་སོགས་བཅར་མཁན་ཉུང་བས་སྐྱགས་དམ་འཕེལ། མཛོད་
ས་ནས་སྐྱ་བུ་གི་སྐྱ་ཆས་སྐྱན་ཙམ་ཡང་འཁྲེར་མ་སྐབས་ལེབས་སེམས་ཁྲལ་བྲེད་
སྐབས་དེས་གཙོ་ཆེ་ལྔོང་ས་ཆེན་པོ་མཚོག་གིས་དབུས་ང་ཚོ་ཚང་མ་བདེ་པོའི་
ངང་སྐོས་བྱོལ་དུ་ཡོང་སྐབས་ཤིག།

ལྔོང་ས་ཆེན་པོའི་བཀའ་རྒྱུས་ང་ཚོ་རང་དབང་འཕགས་ལུལ་དུ་བདེ་
བར་སྐྱེབས་ས་ཤིག། གལ་ཏེ་མོད་དུ་སྐྱག་པ་ཡིན་ན་ང་ཚོ་ཚང་མ་རྒྱ་མིས་ཁ་བྲལ་
དུ་བཏང་ཐོག་བཅོན་བརྒྱལ་འཐབ་འཛིངས་གྱི་མནར་གཅོད་འོག་ཚུད་ན་གང་འདྲ་
ཞིག་ཡོང་བ་འདུག དེ་བཞིན་བསམ་སྐོ་ངེས་པར་དུ་བཏང་སྟེ། སེམས་ཁྲལ་བྲེད་རྒྱ་
མར་བཞག་རང་སྐོག་ཐར་བར་དགའ་སྐོམ་ཚོག་ཤེས་བྲེད་དགོས། རྒྱ་ལོར་དངོས་

པོ་ཅི་ཅམ་ཡོད་ཅུང་། སྤྱི་མ་ལོ་ས་པར་ཚང་མ་བཞག་དགོས་པ་ཤེས་གསལ་
དང་། ད་རེས་དཔུལ་དངོས་བཞག་པ་ཐོན་བྱ་སྤྱི་ཅམ་གྱི་ལས། སློན་གྱི་ལན་
ཆགས་དབང་གིས་བྱ་ལོན་སློད་དགོས་པ་ཡིན་ཆེ། ད་ལྟ་ཡོད་ཐོག་འདིར་སློད་སྟབ་
པ་ཡག་པོ་ཡིན་ཅེས་བཀའ་སློབ་བསྟུན།

ཕྱི་རྒྱ་བཞི་པའི་ཆེས་ཉེར་གསུམ་ཉིན། ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེ་ནས་ཐོན་དང་།
ཁྱི་བྱང་རིན་པོ་ཆེ་བཅས་ལྟན་དུ་འཇོམ་གྱིང་གི་ཡུལ་གྱུ་སྤྱི་དང་། འཇིགས་བསམ་ལྟན་
གངས་ཀྱི་དུ་བས་བསྐོར་བའི་ལྗོངས་སུ་འབྱུག་ཚོད་སོགས་དུས་ཀྱི་རྒྱུད་བ་ལྷུང་དུ་
ཞི་བའི་ཆེད་ལ་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་སྤྱང་བར་དམ་བཅས་པའི་ཚོས་སྤྱོད་རྣམས་ཀྱི་
སྟབས་དམ་བསྟུལ་བའི་ཚོ་ག་མཛད། དེའི་ཕྱི་ཉིན་རྒྱ་གར་སྲིད་ཚོལ་བཞེད་ཀེ་ཅུ་
(Pandit Nehru) མཚོག་ངོས་སུ་གཤམ་ཆེད་ལྷི་ལི་ནས་ཕེབས་འབྱོར་སྐབས་
བོད་ཀྱི་གཞུང་འབས་གཞན་རྣམས་དང་ལྟན་དུ་ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེས་ཀྱང་གྲུས་
འདུད་བསྟར་སྤྱི་གུ་གིས་སྲིད་ཚོལ་ཀེ་ཅུ་ར་མཛལ་དར་འབྱུལ་བཞེས་དང་། དེ་རྗེས་
སྲིད་ཚོལ་ལྷིང་ཕེབས་སྐབས་ཀྱང་གོང་བཞིན་ཕེབས་སྤྱིལ་ཞུ་གནང་མཛད།

ཕྱི་རྒྱ་སྤྱི་པའི་ཆེས་གཉིས་ཉིན། བོད་རྒྱ་གསུམ་པའི་ཆེས་ལྷ་འཁེལ་བས་ཐོན་
ཚོས་སྤྱི་མ་མཚོད་པ་བདེ་སྟོང་དབྱེད་མེད་དང་འབྲེལ་བའི་ཚོགས་འཁོར་གཟབ་
རྒྱས་ཐོག་བར་ལམ་བོད་དུ་དུས་ཟིང་གི་རྒྱུན་བས་འཇིགས་ཉིན་ཕྱི་མའི་ལམ་པོ་ཆེར་
ཞུགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཆེད་སློབ་ལམ་གང་མང་འདོན་སྐབས་ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་
ཆེ་གདན་ཞུས་ལྟར་ཆེ་འདས་རྣམས་གཏན་བདེའི་ལམ་བཟང་ལ་སྤྱུང་དུ་རེག་པའི་
སྟབས་སློབ་བཀའ་ཤིན་བསྟུངས།

ཕྱི་རྒྱ་ལྷན་པའི་ཆེས་ཉེར་གཉིས་ཉིན། ས་རྒྱའི་དུས་ཆེན་འཁེལ་བས་སྐོར་སྤོང་
ལུལ་གྱི་མདུན་སྐྱོད་སྤོངས་སྤྲོད་འཛུལ་སྤྲོད་ནང་པའི་ཚོས་བྱེད་ཁག་ནས་བསྐྱོད་པའི་
སྤྲོད་པོར་ཉམས་བཞེས་གནང་དགོས་ཚུལ་སོགས་ཞེས་བཤད་བཤུས་མཚམས་
མན་དང་ཡོངས་འཛིན་ཚན་གཉིས་སོགས་ནས་སྐབས་འགོ་ཁྲིམ་གསོལ་སྤོང་ལམ་
ཤེས་བཟོད་དང་བཅས་ཞུས་འདོན་ཁག་གསུང་ཟིན་ཟེས་མ་སྤྱི་འཛིན་ལུལ་དུ་གཏན་སྤོང་
བོད་རིགས་དང་། ཕྱི་རྒྱལ་བ་བཅས་མི་གངས་ཆེན་སྤོང་སྤོང་ལ་ངོས་ནས་འཕགས་
བ་སྤྱོད་ཟེ་ཆེན་པོའི་སྤོང་པོ་ཡིག་དུག་མ་ཉིའི་བསྐྱོད་ལུང་བཤུས་སྤྱོད་ལུལ་འཛིན་
པོ་ཆེན་མཁུ་གསལ་བཞེས་བསྐྱོད་ཟེ། དེའི་ཉིན་ཟེས་མང་རྒྱ་གར་གཞུང་གི་སྤོང་
ཤེས་སྤོང་ཁྲི་ཁྲི་སྤོང་ཞེས་མེ་ལོན་ (Menon) ལས་སྤོང་དང་། ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་
ཆེ་སོགས་པན་ཚུན་ཚོས་གྱི་བསྐྱོད་མཛད་བཞེས་བཞུགས་སྐབས་སྤོང་པར་སྤོང་
བཞེས་གནང་།

ཕྱི་རྒྱ་བརྒྱུད་པའི་ཆེས་ཉེར་བརྒྱུད་ཉིན་བཀའ་ཤེས་གིས་མཚོན་གཞུང་ཞབས་
ཤེར་སྤོང་སྤོང་མཁུ་ནས་སྤོང་མཚོད་དང་འབྲེལ་སྤོང་རིང་འཚོའི་ཚོགས་སྤོང་སྤོང་སྤོང་
ཚོགས་སྤོང་དུ་བཞུགས་མཛད་དེ་སྤོང་སྤོང་བཀའ་ཤེས་བསྐྱོད་པ་མི་ཤེས་
སྤོང་གི་ལུངས་སྤོང་ཞེས། ལ་སྤོང་ལུང་པའི་ཚོས་ཚོགས་ནས་དེ་སྤོང་སྤོང་མཚོན་
ཉིད་སྤོང་སྤོང་ལུངས་སྤོང་གི་སྤོང་དུའི་ཉིན་འབྲེལ་སྤོང་སྤོང་པོར་ཡོང་དགོས་འཛོད་
སྤོང་ལུང་ཡང་། སྤོང་སྤོང་དེར་ལོད་མི་སྤོང་སྤོང་བཅོལ་བ་མང་པོ་གསལ་དུ་འབྱོར་
བཞེས་པ་སོགས་གྱི་སྤོང་པས་གནས་ཚུལ་རྒྱལ་བ་བཞེས་སྤོང་སྤོང་པོར་ལུང་ལ་སྤོང་
པར་ཡོངས་འཛིན་རྒྱུ་ཆེ་འཚང་ཆེན་པོ་ལུངས་སྤོང་སྤོང་སྤོང་སྤོང་པའི་ཆེས་

གསུམ་ཉིན་མ་སུ་རེ་ནས་མོ་ཁོར་ཐོག་ལེབས་ཐོན་གྱིས་པ་འཇག་གོ་འདྲ་། དེ་ནས་
ཀ་ཤི་མིར་གྲོང་ཁྱེར་སི་རི་ལྷ་གར་བར་གནས་གྲུང་ལེབས། མངའ་སྡེའི་ཚོས་ཚོགས་
ནས་བོ་སྐྱེག་ལྷུས་པ་ལྟར་སི་རི་ལྷ་གར་ཉིན་ལྷ་ཅམ་བཞུགས་རིང་ལ་དྲུགས་རྒྱལ་
སྲས་བ་ཀྱ་ལ་རེན་པོ་ཆེ་ནས་དེ་ལྷུས་གཞིགས་སྐོར་དུ་གདན་ལུ་གཞན་།

སྐབས་དེར་ཀ་ཤི་མིར་མངའ་སྡེའི་དབུ་ཁྲིད་ཟླག་ཤི་སྐྱེ་ལམ་མཚུ་མ་འདྲ་།
(Bagshi Gulam Muhammad) རྒྱལ་པོ་ཀ་རྒན་སིར་ (Karan Singh) བཅས་
གྱིས་གསོལ་ངར་གདན་ཤངས། གྲོང་ཁྱེར་སི་རི་ལྷ་གར་བོད་ནས་བཅན་གྱིས་དུ་
འགྲོར་པ་ལ་དྲུགས་ཁ་ཆེ་བྱིམ་ཚང་ནས་གདན་ལུས་ལྟར་ཁོང་ཚོས་སྡོ་སྡང་ཆེན་
པོའི་སྡོ་ནས་ལེབས་བསུ་སྡེ་ལེན་དང་གསོལ་ཚོགས་གཟབ་རྒྱས་ཤུལ། དེ་ནས་ཕྱི་
ཚོས་བཅུ་གཅིག་ཉིན་མཁའ་ལམ་བརྒྱུད་ལ་དྲུགས་སྡེའི་གནས་ཐང་དུ་ལེབས་འགྲོར་
སྐབས། ལ་དྲུགས་ཀྱི་དཔོན་སྡེ་ཁག་གི་མཁན་ལྷ་ལས་སྡེ་དང་། དུལ་མི་འགོ་བྱིངས།
རྒྱ་གར་གྱི་དམག་དཔོན་བཅས་ཀྱིས་ལེབས་བསུ་གཟབ་རྒྱས་ལུས། གནས་ཐང་
ནས་ཆིབས་ཐོག་དཔེ་ཐུབ་དཔོན་དུ་ལེབས་བཞུགས་གནང་།

ཕྱི་ཉིན་བསམ་དཀར་དཔོན་དུ་ཆིབས་ཐོག་གདན་ལུས་ལྟར་མཚན་ཉིད་སྡོལ་
གྲུ་གསར་དུ་སྡོལ་འབྲེད་མངོན་སྡོལ་དང་དམ་བཅའ་བཅི་བཞག་གནང་། དེ་ནས་སྡེའི་
གྲོང་དུ་ཚོས་ལུ་བ་སྡོལ་ལྷག་བཞེ་ཅམ་ཞིག་ལ་འཇིགས་ཤེད་ལྷ་བཅུ་གསུམ་མའི་
དབང་ཆེན་སྡོལ་དང་བཅས་པ་བསྐྱུལ། ཉིན་ཤས་རྗེས་ལྷུས་དེའི་མང་ཚོགས་ཀྱིས་
ལུ་བསྐྱུལ་ལྟར་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་དབང་ཆེན་ཞིག་བསྐྱུལ། གཞན་ཡང་ཞིགས་
སེ་དཔོན་པ་དང་། ལྷ་འཁྲིལ་དཔོན། རི་རྩོད་དཔོན། ཉེ་མི་དཔོན། ལྷག་སྡོལ་དཔོན་

སོགས་ཀྱིས་གདན་ཞུས་ལྟར་ཆེབས་བསྐྱུང་གནང་སྟེ་སེར་སྐྱ་མི་མང་རྣམས་ལ་སོ་
སོའི་རེ་འདོད་བཞིན། དགའ་ལྡན་ལྟ་བུར་མ་དང་། ཡོན་ཏན་གཞིར་གྱུར་མའི་བཤའ་
ལུང་། ལྷ་རོ་མཁའ་སྐྱོད་མའི་དབང་བཞི་བྱིན་རྒྱལ་ས། ཆེ་དབང་། མ་ཉིའི་ལྷགས་
ལུང་སོགས་བསྐྱུང། རིས་མེད་དགོན་ཁག་རྣམས་ལ་མང་ཟ། སྐྱེ་འགྲུང་སོགས་
བསྟེན་བཀུར་ཞུ་གནང་དང་འབྲེལ་སྦྱི་སྟོས་བསྟན་འགྲོའི་དོན་དུ་ལུགས་སྟོན་མཛད།

ཁྱལ་དེའི་ཡས་མས་ལ་ཆེབས་ཐོག་ཤི་སྟག་ཤེབས་ཀྱང་། འོད་ནས་ཤེབས་
གྲུབ་ཚམ་ལ་སོང་གཤིས་སྐྱེ་མཉེལ་བའི་ཚུལ་གཏན་ནས་མ་བཞེས། ལ་དྲུགས་ཁྱལ་
དུ་བསྟན་འགྲོར་སྐྱེན་པའི་མཛད་འཕྲིན་ལེགས་པར་བསྐྱུངས་གྲུབ་རྗེས་ཕྱི་རྒྱ་བཅུ་
གཅིག་པའི་ཆེས་ལྡན་ཉིན་སྟེ་ནས་གནས་ཐོག་བརྒྱུད་ཀ་ལི་སྦྱིར་བྱིར་ཤེབས་བསྐྱུངས།
དེ་ནས་མོ་ལོར་ཐོག་སྐྱེ་འཁོར་རྣམས་འཇམ་སྤུ་གྲོང་ཁྱེར་དུ་བ་ཀྱུ་ལ་རིན་པོ་ཆའི་
གཟིམ་ཁང་དུ་མཚན་གཅིག་སྐྱེ་བཞུགས་དང་། ཆེ་དབང་གི་ཆོས་འབྲེལ་ཞིག་ཀྱང་
གནང་། དེའི་ཕྱི་ཉིན་མ་སྤུ་རིར་བྱིར་ཤེབས་མཛད་རྗེས་ངོས་སར་ཤེབས་ཉེ་བར་
ལམ་ལ་དྲུགས་ཁྱལ་གྱི་གནས་ལུགས་དང་། བསྟན་འགྲོར་སྐྱེན་པའི་མཛད་འཕྲིན་
བསྐྱུངས་ཚུལ་སྐོར་ཞིབ་ཆ་བཀའ་བསྐྱུངས།

ཉིན་གཉིས་ཀྱི་རྗེས་ངོས་ནས་རྒྱ་མཚོ་དཀོགས་འཁོར་དང་འབྲེལ་ཡོངས་
འཛིན་རིན་པོ་ཆེ་ཞབས་པད་ཡུན་དུ་བརྟན་པའི་གསོལ་འདེབས་ཞུས། བར་ལམ་
བོད་ནས་སྐྱུབས་བཅོལ་དུ་གསར་འགྲོར་གདན་སའི་རྒྱ་སྐྱུལ་དགེ་འདུན་དང་མི་མང་
གང་འཚོམ་ཁལ་ལ་ཉལ་སི་དང་། སྤྱག་ས་བཅས་པར་འབྲེལ་སེལ་གཞིས་ཆགས་
སྤུ་འཁོད་བ་རྣམས་དང་། ལྷག་པར་རིས་མེད་ཆོས་ཀྱི་དགེ་འདུན་བ་སོགས་ལ་

འཚམས་འདྲི་དང་འབྲེལ་ཡུལ་བྱེད་སྐོའི་སྐོབ་སྐོབ་གནང་བར་ཕྱག་གི་ངོ་ཚབ་ཏུ་
ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེ་མཚོགས་ཐེབས་གནང་ཡོང་བ་ཞུས་པ་ལྟར། ལྷག་གསོལ་
གཉིས་དང་། བ་སྟོ་མགོན་ཆེ། གསུང་བསྐྱུང་བུར་བསམ་སོགས་ལྟན་ཏུ་མོ་ལྷ་མོག་
སྤྱི་རྒྱ་བཅུ་གཉིས་པའི་ཆེས་བཞི་ཉིན། ཁལ་ཉོར་ཏུ་ཐེབས་སྐབས། རྒྱ་གར་གཞུང་
གིས་ཐེབས་སྤྲིག་ཞུས་པའི་མགོན་ཁང་ཏུ་བཞུགས།

དེའི་ཉིན་རྗེས་མར་ཁལ་ཉོར་ཏུ་ཐེབས་ཞིག་ཏུ་རྒྱ་གར་གཉིས་དང་། མང་
ཐོས་སྐྱབ་པའི་རྒྱལ་མཚན་འཛིན་པའི་བཤེས་གཉེན་དམ་བ་ཉེ་ཉོར་སྐྱོར་དཔོན།
སྲང་ནང་སྐྱལ་སྐྱ་སོགས་སྐྱ་མེར་འདུ་འཛོམས་ཆེན་པོར་འདྲིལ་བྱེད་ལྟ་བུ་
གསུམ་མའི་བཀའ་དབང་། ལྷགས་རྗེ་ཆེན་པོ་བཅུ་གཅིག་ཞེས་གྲི་དབང་ཆེན། ལྷན་
རས་གཟིགས་ངན་སོང་ཀུན་གྲོལ་གྱི་རྗེས་གནང་། ཆོ་དབང་སོགས་འདོད་བསྟོན་
ཚོས་འབྲེལ་དང་། རྒྱང་དོར་བྱེད་སྐོའི་སྐོར་བཀའ་སྐོབ་གནང་། ཡང་སྐབས་དེར་
ཁལ་ཉོར་ཏུ་གདན་ས་གསུམ་གྱི་དགེ་འདུན་བ་བཞུགས་ཡུལ་ཚོགས་ཁང་ཏུ་གནས་
གཟིགས་བསྐྱུངས།

དེའི་སྤྱི་ཉིན་ཁམས་སྐྱལ་བསྟན་པའི་ཉི་མ་རིན་པོ་ཆེ་བཀྲ་ཤིས་ལྗོངས་ནས་
ཁལ་ཉོར་ཏུ་ཆེད་ཐེབས་གྱིས་ཡ་སྐབས་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་གི་བཞུགས་ཡུལ་
དང་། ཉེན་གསོ་ཁང་ཏུ་གདན་ཞུ་གནང་སོགས་ཁམས་སྐྱལ་རིན་པོ་ཆེ་རང་ཉིད་གྱིས་
ལྷག་བསྟར་མའི་བཞེངས་བྱུང་གནང་པའི་རྗེ་བཅུན་སྐོལ་དཀར་གྱི་སྐྱ་ཐང་ཞིག་
དང་མཇལ་དར་ཉེན་གསུམ་འབྲེལ་གནང་དང་འབྲེལ་སྐྱ་ཆེ་ཞབས་བད་བཅུན་པའི་
གསོལ་འདེབས་གནང་། བཅུན་སྐབས་གཅིག་གི་རིང་ཁལ་ཉོར་ཏུ་ཆོས་འབྲེལ་འཚམས་

འདི་གཟིགས་སྐོར་སོགས་གྲུབ་རྗེས་སྐྱེ་འཁོར་རྣམས་པ་འཕྲོ་ཀོ་འར་ཕེབས། བོད་
ནས་བཅོན་ལྷོད་ཏུ་ཕེབས་པའི་རིས་མེད་རྣམས་དག་འདུན་པ་འབྲས་མེལ་
བཞུགས་ལུལ་སྐྱབ་ས་ཚོས་སྐར་ཏུ་འཚམས་འདི་གཞན་ཆེད་ཁུལ་དེར་སློབ་བྱུང་
ཕེབས་དགོས་ཀྱི་རྒྱུ་པས་མེ་འཁོར་ཨང་རིམ་དང་གཉིས་ཀྱི་ལག་འབྱེད་མ་ཐོབ་
པར་བརྟེན་བཞུགས་ལུལ་ཏུ་ཅང་གི་གྲུ་དོག་པ་དང་། ཚ་བ་སོགས་ཀྱི་སྐྱེ་ངལ་ཆེན་
པོ་བྱུང་ཡང་།

གཞན་དོན་ཏུ་འགྱུར་ན་དཀའ་ངལ་ཅི་ཡང་བཟོད་པའི་ངང་ཚུལ་བདག་གིར་
བཞེས། སྐབས་སར་བཞུགས་ལུལ་རྒྱ་གར་གཞུང་ནས་ཕེབས་སློབ་ཁུལ། དེར་རྣམ་
བྱེད་འགའ་ཤམ་ཀྱིས་སྐྱབས་ཁུལ་ལྟར། བདག་བསྐྱེད་དང་། བརྒྱུ་པ་ཁས་ལེན་ལུ་
མཁན་རྣམས་ལ་རྣམ་འབྱོར་མའི་བྱིན་རླབས་དང་། རིས་མེད་དག་འདུན་སྐོར་སྐབས་
བརྒྱལ་པའི་ཐོག་སེར་སྐྱེ་མང་ཚོགས་རྣམས་ལ་འཕགས་མཚོག་ཐུགས་རྗེའི་གཏེར་
ཆེན་བཅུ་གཅིག་ཞེས་ཀྱི་དབང་ཆེན་དང་། ཆེ་དབང་བཅས་བསྐྱེལ། སྐབས་དེར་
དག་འདུན་པ་བོད་ནས་ཕེབས་མཁན་ཁོངས་ཏུས་ཟིང་གི་རྒྱུན་པས་དག་ཚུལ་སྐོར་
གི་སྐོམ་པ་སྤྱིར་འབྲུལ་དགོས་བྱུང་བ་མང་པོ་ཞིག་ལ་བསྐྱུར་ཏུ་ཐོག་མར་དག་ཚུལ་
དང་། དེ་ནས་དག་སྐོར་གི་སྐོམ་པ་འཕོགས་པར་མཛད། དག་འདུན་རྣམས་ཚོགས་
དང་། ཚོས་རྒྱར་ཕེབས་ཏེ་འཕགས་པའི་རིགས་བཞི་ལ་གནས་པའི་ངང་ཚུལ་ལྟར་
བཞེས་པར་དགྲེས་མཉེས་ཆེན་པོ་མཛད།

འགའ་ཞིག་ནས་འདིགས་བྱེད་དཔའ་གཅིག་གི་དབང་ཆེན་གནང་རོགས་ཞེས་
ཁུལ་གྱི་ཐུགས་ཁོམ་མ་གྲུར། དེར་བཞུགས་རིས་མེད་དག་འདུན་རྣམས་ལ་བསྐྱེན་

བཀུར་གཟབ་རྒྱས་མཛད། སྐྱ་སེར་མི་མང་འདུ་འཛོམས་སར་ཁལ་ཉོར་དང། སྐྱ་སར་གསུང་ཆོས་གནང་ཞོར་བོད་དུ་གནས་ཚུལ་ངན་པ་འདི་དག་བྱུང་བ་སྤྱི་སྣོས་བསྟན་འགྲོའི་བགོགས་དབང་ལྟ་བུ་དང། གཙོ་བོར་རང་ཅག་རྣམས་ཀྱིས་ལས་ངན་བསགས་པའི་འབྲས་བུར་གདོན་མི་བྱ་བས། དག་བོ་ལ་ཡང་ཁོང་ཁྱོད་འབྲས་པ་གཏན་ནས་མ་བསྐྱེད་པར་བྱམས་སྟོང་རྗེ་བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་ཀྱི་སྣོན་ནས་དེ་དག་གིས་བརྟག་པར་དཀའ་བའི་ངན་འགྲོའི་རྒྱ་སྐྱབ་པ་འདི་དག་མཚམས་གཙོད་ཐུབ་པའི་ཐུགས་སྟོན་བདེན་ཚིག་གནང་གལ་ཆེ་བ་དང། ཚོས་བྱེད་དགོ་འདུན་རྣམས་ནས་རང་རང་གིས་ཁས་ལེན་པའི་དམ་སྟོན་མིག་གི་འབྲས་བུ་ལྟར་སྤྱང་བ་གཞིར་བཞག་སྟེ། ཐུབ་མཐའ་སོ་སོའི་རང་གཞུང་ལ་ཐོས་བསམ་སྟོན་གསུམ་ཡ་མ་བྲལ་བ་གནང་དགོས་པ། ས་དགོ་བཀའ་རྙིང་སོགས་བོད་ཀྱི་ཚོས་ལུགས་ཁག་རྣམས་ཀྱང་སྟོན་བ་གཅིག་གི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པའི་ཚོས་ལུགས་ཚད་ལྡན་ཤིང་ལྟག་ཡིན་གཤིས། ལྷོགས་རིས་སྤངས་ཏེ་དག་སྤང་ཞོར་བུའི་འོད་ཀྱིས་ཐུབ་པ་དགོས་གལ་ཆེ་ལུགས་སོགས་བཀའ་སྟོན་བསྟུལ།

དེ་ནས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༠ ལྷ་ ༡ ཚེས་ ༡ ཉིན་མེ་འཁོར་ཐོག་གནས་ཆེན་སྐར་རྒྱ་ཐང་ཕེབས། སྟོན་ནས་བྱ་སྤྱི་གཞུས་པ་ལྟར་གསོལ་ཤུམ་བཞེས་མི་ཚོག་པའི་རྒྱ་གར་པའི་ཁང་ཁོངས་ཤིག་ཏུ་བཞུགས། རིམ་བཞིན་ཚོས་རྒྱལ་སྤྱང་ལྟར་མཛད་ཀྱིས་བཞེངས་པའི་མཚོད་ཉེན་རིན་པོ་ཆེའི་མདུན་དུ་སྟོང་མཚོད་དང། གཞན་ཡང་བདག་ཅག་གི་སྟོན་བ་ཐུགས་རྗེ་ཅན་དེ་ཉིད་ཀྱིས་བཀའ་དང་པོ་བདེན་བཞེད་ཚོས་འཁོར་བསྟོར་པའི་གནས་ཤང་སྟོང་ལྟར་བ་རི་དྲགས་ཀྱི་ནགས་སོགས་སུ་ཡང་ཡང་ཕེབས་

ཉེ་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་ལམ་སྟོན་འབྲེན་མཚོག་དམ་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཡུང་དང་རྟོགས་པའི་
བསྟན་པ་དང་རྒྱས་ལུག་དུ་གནས་པའི་ཐུགས་སྟོན་བསྐྱེད་སྤྱོད་སྐབས་དེར་ཐུན་ཡང་
སྤྲོད་པུ་ཐར་སྐྱེད་པས་ཟིན་པས་ཆེས་བཅུ་འཛིན་སྤོ་རྩེ་ཆོད་བཅུ་གཅིག་ཐོག་སྟོན་
ཡུལ་དུ་མེད་པས་ཉེ་བར་ལམ་ཁ་ཁ་ལ་ཉའོ་སི་དང་། ཐུག་སར་ཡོད་པའི་བོད་རིགས་
སྐབས་བཅོམ་བ་སེར་སྐྱ་རྣམས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་དང་། ཁོང་ཚོར་གསུང་ཚོས། བཀའ་
སྟོན་འདི་བསྟུན་ཀྱི་གནད་དོན་རྣམས་ཞིབ་པར་གསུངས།

ཆེས་བཅུ་གསུམ་ཀྱི་སྤོ་རྩེ་ཆོད་ལྷ་དང་བྱེད་ཀར་ཐུན་ལ་ཐེག་ཆེན་གསོ་
སྤྱོད་གི་སྟོན་པ་ལྷ་མོས་ལྟར་བསྟུན། ཆེས་ ༡༥ ཉིན་སྤོ་རྩེ་ཆོད་དགུ་པར། བོད་
དགོན་གནས་འཛིན་ཐུབ་བསྟན་འབྱུང་གནས་ནས་རྒྱ་སྤྱོད་ཉེ་དོས་ལ་ལྷ་མཚོད་
དང་འབྲེལ་བའི་བརྟན་བཞུགས་ཀྱི་ཆོ་ག་བགྱིས་སྐབས་རྟོ་རྟོ་འཆང་ནས་ཚོག་སྤོ་
དགུ་བཞུགས་གནང་བ་ཆེ་བསོད་འཕེལ་བའི་དཔལ་དུ་སྤྲིན། ཆེས་བཅོ་བརྒྱད་ཉིན་
ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེ་ཐུན་སར་གདན་ལུས་ཀྱིས་ཉིན་གུང་གསོལ་ཆོགས་འབྲེལ་
བཞེས་སར་དོན་དང་ལྷན་པའི་བཀའ་མཚིན་ལྷུག་པར་གྲོལ། ཉིན་གུང་ཡོལ་ནས་མི་
གངས་བཅོ་བརྒྱད་ལ་དགོ་ཚུལ་ཀྱི་སྟོན་པ་བསྟུན།

ཆེས་བཅུ་དགུ་ཉིན་ལ་རྒྱལ་མཚོག་ན་རིམ་ཀྱི་མཛད་པ་དང་མཐུན་པར་ཐུན་
ནས་བསྟན་པའི་ཙ་བ་སོ་ཐར་ཀྱི་སྟོན་རྒྱུན་དང་བོར་སྐྱེལ་བར། དེ་སྟོན་ནས་འདུལ་
འཛིན་བོང་མ་རྣམས་ཀྱི་ཐུག་བཞེས་ཁག་ཞིབ་ཆ་བཀའ་སྟོན་བཀའ་འབྲེན་ཆེ་བུང་བ་
མ་ཟད། དེ་ཉིན་བྲག་གཡབ་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་བསྐྱེད་བྱ་བཅོ་ལྷ་ལ་དོས་ནས་མཁན་
པོའི་བགྱི་བ་བྱེད་ལུལ་ཀྱིས་ད་ཆོག་ཉེས་མེད་ལུག་ཚོགས་ཀྱི་སྟོན་པ་བསྟུན་རྟོགས་

ཀྱི་སློབ་པ་སློབ་པར་ཡོངས་འཛིན་དེད་པོ་ཆེ་ནས་ལས་ཀྱི་སློབ་དཔོན་མང་དེ་
བྱུང་ལོན་ཆེ་ལྷན་མཐའ་དག་མིག་སྟོན་ལྟ་བུར་མང་དུ། ཆེས་ཉེར་བཞིའི་དགོང་རྩོ་
ཚུ་ཚོད་གཅིག་གི་ཐོག་ བཞུགས་མདོ་སྐྱེས་ཀྱི་སྐོར་ལ་དྲི་བ་ལགའ་ཤས་ལྷུས་པ་
ནམས་ལ་གསུང་ལན་ཞིབ་པར་བསྐྱེད་ཏེ་སློབ་ལོ་ཀྱི་ལུས་སློབས་རྒྱས་པར་མང་དུ།
ཚུ་ཚོད་བཞི་པའི་ཐོག་ཁོ་པོ་ཅག་དང་ལྷན་དུ་སྤྲོ་ར་བྱ་ཐའི་སྣ་ཁང་དུ་གནས་གཞིགས་
དང་འབྲེལ་ཉེན་འབྲེལ་བསྟོད་པ་གསུང་སྟེ་སྟོན་པ་ལྷུགས་མེ་ཅན་དེ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོར་
བ་ཉེན་འབྱུང་གི་དོན་དུ་འདོམས་པའི་ཚུལ་ལས་བརྟམས་ཏེ་བཀའ་དྲིན་བྲན་པར་
མང་དུ།

ཕྱི་རྒྱ་གཉིས་པའི་ཆེས་གཉིས་ཉིན་མེ་འཁོར་ཐོག་སྐྱུ་འཁོར་རྣམས་དོ་རྗེ་གདན་
དུ་ཕེབས་ཐོན་གནང་། ཕྱི་ཆེས་གསུམ་ཉིན་དོར་གདན་པོད་དགོན་དགའ་ལྷན་
འཕེལ་རྒྱས་གྱི་དུ་ཚོལ་གསུམ་སེར་སྐྱ་སྐྱི་ནས་ངོས་དེད་འཚོའི་བརྟན་བཞུགས་
ལུས་སྐྱབས་ཡོངས་འཛིན་དེད་པོ་ཆེ་ནས་བཀའ་ཤིས་རྣམས་བརྒྱུད་ཀྱི་མ་ལུན་འགྲུང་
སོགས་བསྐྱེད་པ་མི་ཤིགས་སོག་གི་དྲུངས་མང་སྟོན། ཕྱི་ཆེས་བཞི་ཉིན་སྤྱོད་ཚུ་
ཚོད་དགུ་པར་མཚོད་ཉེན་དེད་པོ་ཆེའི་གཙང་ཁང་དུ་བྱོན་ནས་བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེས་ཚུ་
སོ་གཅིག་ལ་དགོ་སྟོར་གི་སྟོན་པ་འཕོག་སྐྱབས་དེད་པོ་ཆེས་ལས་ཀྱི་སློབ་དཔོན་
མང་དེ་ཅིར། དགོང་རྩོ་མཚོད་ཉེན་དེད་པོ་ཆེའི་སྐྱེན་སྤྲུང་པོད་དེགས་སེར་སྐྱ་སྐྱི་
ནས་རྒྱ་སྤྲུང་ཏེ་རྒྱ་མཚོད་ཚོགས་འཁོར་དང་འབྲེལ་སྐྱས་བཅས་ལ་རྒྱལ་བའི་སྐྱེན་
སྤྲུང་མཚོད་སྟོན་སྟོ་སྐྱབས་དེད་པོ་ཆེ་ཡང་ལྷན་ཕེབས་ཀྱིས་ལྷུགས་སྟོན་བསྐྱུངས།
ཕྱི་ཆེས་བརྒྱ་གཉིས་ཉིན་སྤྱོད་ཚུ་ཚོད་དགུ་པར་བྱང་རྒྱབ་ཆེན་པོའི་ཤིང་དུང་དུ་ཁོ་

བོ་ཅག་དང་ལྷན་དུ་དུས་འབྲེལ་གསོ་སྦྱོང་དང་། དགོང་ཤེའི་ཚུ་ཚོད་ལྷ་དང་སྐྱེད་ཀར་
ལྷ་མ་མཚོད་པའི་ཚོ་ག་དང་འབྲེལ་སྐྱབས་ཡུལ་རྣམས་ཚོགས་ཀྱི་འཁོར་ལོས་མཉེས་
པར་མཛད། ཕྱི་ཚེས་ཉེར་གཅིག་ཉིན་མེ་འཁོར་ཐོག་སྐྱེད་འཁོར་རྣམས་མ་སྲུ་རིར་ཕྱིར་
ལེབས་མཛད།

ཕྱི་ཚེས་ཉེར་བདུན་པོད་ལྷགས་ཀྱི་གནམ་ལོ་གསར་ཚེས་ཉིན་སྤར་སྲོལ་ལྷར་
ལྷ་མོ་གསུང་བྱོན་པའི་སྐྱེ་བར་ལ་ཐུགས་སློན་ལྷན་ཤུལ་དང་། མན་ལ་ཡང་མཐུལ་
ཉེན་དོད་བཅས་བསྐྱེད་ཏེ་དགེས་སློན་ལ་རོལ། ཕྱི་ཚེས་ཉེར་དགུ། བོད་ལྷ་དང་པོའི་
ཚོས་གསུམ་ཉིན་སྤར་སྲོལ་ལྷར་འདོད་ཁམས་བདག་མོའི་གཟབ་གསོལ་སྐབས་
ལྷན་ལེབས་ཀྱིས་ཡངས་པའི་ཡུལ་གྱུ་ཀུན་ཏུ་ནང་སྲུག་འཇུག་ཚོད་ཞི་ཞིང་། ལུས་
ཅན་ཀུན་གྱང་ཚོས་འཕྲོར་བདེ་སྦྱིད་ཀྱི་དབལ་ལ་འཚོ་བའི་ཆེད་གང་ལ་གང་འདུལ་
ཀྱི་ལས་བཞིའི་འཕྲིན་ལས་གཡེལ་མེད་སྐྱབ་དགོས་པའི་བཀའ་རྒྱལ་སྤོ་རྗེའི་ཚོད་
པན་སྤྱི་བོར་བཅེངས།

ཕྱི་ཚེས་གསུམ་པའི་ཚེས་གསུམ་ཉིན་ཅིས་དཔོན་ལྷ་སྐབ་བ་དབང་ལྷག་བདེ་ལྷར་
ཀྱིས་གསོལ་བ་བཏབ་བ་ལྟར། ཁོང་གི་སྤྱོད་མ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་གཙོས་འབྲེལ་ཐོག་ཆེ་
ལས་འདས་ཚད་རྣམས་ཀྱི་སྤྲིག་ལྷང་ཅི་མཆིས་བྱང་ཞིང་དག་ནས། རིང་མིན་སྐྱེ་
བཞི་ཡེ་ཤེས་ལྷ་ལྷན་ཀྱི་རྒྱལ་སར་དེག་པའི་ཐུགས་སློན་བསྐྱེད་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་
ཉིན་རོས་སྤོད་ཡུལ་ཀྱི་མདུན་རོས་སྤྱིངས་ཆར་བོད་རང་དབང་སྐྱེར་ལངས་ཀྱིས་རྒྱ་
དམར་ལ་རོ་རྒྱལ་འཐབ་འཛིངས་ཀྱི་ལས་འགྲུལ་བྱས་ནས་ལོ་གཅིག་འཁོར་བའི་དྲན་
གསའི་དུས་ཆེན་སྐབས་ལྷན་ལེབས་གནང་། ཕྱི་ཚེས་བཅུ་གསུམ། བོད་ལྷ་དང་པོའི་

ཆོས་བཙོ་ལྷ་ཉིན་མཉམ་མེད་ལྷ་ཡའི་རྒྱལ་པོ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཡང་དག་པའི་ལམ་ནས་
ཕྱི་རོལ་དུ་གྱུར་པའི་སྟོན་པ་དུག་འཁོར་དང་བཅས་པ་རྩུ་འཕྲུལ་གྱི་སྟོན་པ་ཐམ་པར་
མཛད་པའི་དུས་ཆེན་འཁེལ་གཤིས། སྙན་གྱི་སྟོན་ཡུལ་དུ་འདེན་པ་སྐྱབ་མེད་པ་དེ་
ཉིད་ལ་མཚོན་ཅིང་གསོལ་འདེབས་བཀྱིས་སྐབས་ལྟན་ཤེབས་ཀྱིས་སྟོན་པ་ཚད་
མས་བསྟན་པའི་ལམ་བཟང་འདི་གཉེན་གྱི་ཁམས་འདིར་ཡུན་དུ་གནས་པ་སོགས་
གྱི་སྤྲུལ་སྤྲུལ་དམིགས་བསྐྱེད་སྤྲུལ།

ཕྱི་ཆོས་བཙོ་ལྷ་ནས་བཟུང་ཉིན་གསུམ་རིང་བསྟན་སྲིད་བདེ་ཐབས་སྤྲད།
མགོན་པོ། ཆོས་རྒྱལ། ལྷ་མོ་བཅས་ཀྱི་བསྐྱེད་བཤགས་གྲངས་གསོག་བཀྱིས་
སྐབས་བཤགས་ཡུལ་དང་། བཤགས་བྲ། བཤགས་པ་པོ་བཅས་ཉེ་འཁོར་གསུམ་
བདེན་པར་མེད་པར་ཉོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཅིས་ཟེན་པའི་སྟོན་པ་སྤྲུལ་སྟོན་
ཐབས། ཕྱི་ཆོས་ ༤ ཆོས་བཙོ་ལྷ་ཉིན་བསྟན་སྲིད་བདེ་ཐབས་སྤྲད་འཕར་མའི་བསྐྱེད་
བཤགས་བཀྱིས་སྐབས་རིན་པོ་ཆེ་ལྟན་ཤེབས་ཀྱིས་སྤྲུལ་སྟོན་བསྐྱེད་སྤྲུལ། །

མ་སྲུ་རི་ནས་རྩ་སར་སྟོ་ཤུགས་གཞན་རྗེས་ཀྱི་མཛད་པའི་སྟོར།

༡༡། ཕྱི་ལོ་ ༡༤༦༡ ལྷ་ ༤ ཆོས་ ༣༠ ཉིན་རོས་སྟོན་འཁོར་མ་སྲུ་རི་ནས།
ཉི་མ་ཅལ་མངའ་སྡེའི་ཁོངས་རྩ་རམ་ས་ལར་གནས་སྟོན་ཐོག་ཙམ་ར་ཉའོ་མི་ཞེས་
པའི་ཁང་པ་རྒྱ་གར་གཞུང་གིས་ཤེབས་སྤྲིག་ཞུས་པ་དེར་ལོ་ཤས་རིང་ཁང་པ་དེའི་
ཤར་རྒྱུད་དུ་རྒྱ་གར་གཞུང་གིས་བཞུགས་སྐྱེད་དུ་ཆེད་བཅུགས་སྐྱེ་ཚབ་སྡེ་ཤེན་
དང་། ལུབ་རྒྱུད་དུ་ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་འཁོར་ལྟན་བཞུགས་མཛད། རྗེས་

སོར་སྤྲོད་འབྲེལ་ཁང་ལ་གཞན་དུ་སྤོས་རྗེས་ཙམ་ར་ཉམོ་མི་བཞུགས་ཁང་དེར་སློབ་མཁུང་
ཚོས་ཀྱི་སྤྱོད་ཚལ་ཞེས་མིང་འདོགས་མཛད་པ་དང་མཐུན་པར་ཡབ་རྗེ་ཡ་རྒྱལ་བ་
གཉིས་པའི་བསྟན་པའི་སྤྱིང་པོར་ཐུགས་དམ་ཉམས་བཞེས་དང་འབྲེལ་འཆད་སྤེལ་
སོགས་ཀྱི་དུས་འདུག་པར་མཛད་པའི་ལོ་རྒྱུས་རྣམས་གཤམ་དུ་རིམ་གྱིས་གསལ།

ཕྱི་རྒྱ་རྒྱ་པའི་ཚེས་གསུམ་ཉིན་གདན་ས་གསུམ་དང་། རྒྱུད་བླ་སྟོན་སྤྱད་དང་
བཅས་པའི་རིས་མེད་ཚོས་བྱེད་དགོ་འདུན་སྤྱི་དང་། གཞུང་ཞབས། མི་མང་བཅས་
ནས་སྤྲོད་རིང་འཚོའི་ཚོགས་བཅུ་སྐབས་ཚོགས་པའི་དབུ་བཞུགས་གནང་། ཕྱི་ཚེས་
བཞི། བོད་རྒྱ་གསུམ་པའི་ཚེས་བརྒྱད་ཉིན། སྤར་ལམ་བརྒྱུད་གཏོར་མཛད་ཚེན་
སྐུ་མ་འཚོལ་ཙམ་སྤྱད། ཁོ་པོ་ཅག་དང་ལྷན་དུ་འདིགས་མཛད་དོན་རྗེས་བདག་
བསྐྱེད་སྟོན་དུ་འགྲོ་བའི་སློབ་སྤྱོད་དོན་གྱི་མགོན་པོ་དང་། སྟོབས་འཕྲོག་དབང་
པོ་དཔལ་མགོན་ཞལ་བཞི་བ་སོགས་ཀྱིས་གཙོ་སློབ་སྤྱད་ཁག་གི་བསྐྱེད་གསོ་
མཛད། བར་སྐབས་རིན་པོ་ཆེ་སྤྱི་ཁམས་སྤོང་བུ་མ་བདེ་བའི་ཚུལ་བཞེས་པར་བརྟེན་
ཕྱི་རྒྱ་རྒྱུག་པའི་ཚེས་གཅིག་ཉིན་ཁལ་ཉོར་ནས་ཨེམ་རྗེ་ཡེ་ཤེས་དོན་ལྷན་འགྲོར་བ་
ལྷན། སྤྱོད་ཚུ་ཚོད་བདུན་བར་སྤྱི་ཚབ་དང་། ལུག་ཅ་བཅས་པར་བརྟེན་དབུང་ལུས་
ཉེ་གསོལ་སྤོང་སྤྱུལ།

ཚེས་བཞི་ཉིན་རང་གཞུང་བཀའ་ཤམ་ནས་རྒྱ་སྤྱར་ཉེ་རྒྱ་སར་བཞུགས་
པའི་རིས་མེད་རྒྱ་སྤྱུལ་དགོ་བཤེས་སོགས་དགོ་འདུན་རྣམས་གཟིམ་རྒྱུད་དུ་འདུ་
འཛོམས་ཀྱིས་སྤྱོད་མཚོན་དང་འབྲེལ་བའི་བརྟེན་བཞུགས་སྤེལ་ཉེ། ཡོངས་འཛིན་དོན་
འཆད་ཚེན་པོ་ཐུན་མོང་སྤྱད་པོར་སྤྱི་ཚེ་འགལ་རྒྱུན་ལས་ཕྱོལ་ཉེ། ཞབས་རྒྱུད་ལུག་

དུ་བརྟན་པའི་གསོལ་འདེབས་ནས་ཉན་ཞུས། དེའི་ཉིན་རྗེས་མར་སྲིད་ཚབ་ལྷུང་པ་
བདེ་མཁའ་བ་ནས་རྒྱ་རྒྱུ་རྟེ་ཐོན་ལ་ཤིང་འཚོའི་ཚོག་བསྐྱེས་སྐྱབས་དོན་རྗེ་འཚང་
མཚོག་ཚོག་འདི་དགུ་བཞུགས་སུ་ལེབས་ཏེ་ཐུགས་སྦྱོན་གཞན་ལ། ཚེས་བཅུ་དགུ་
ཉིན། རྩ་སྟོན་སྟོང་ཟླ་སྐུལ་སྐུལ་ཞུས་ཤིང་དོན་གཉེར་ཅན་གྱི་སེར་སྐུ་ལྟ་བུ་སྟོར་ལ་
གཞིས་རྒྱུད་དུ་འཛིགས་ཤུངས་དཔལ་ལོ་གཅིག་པའི་དབང་ཚེན་སྟོན་དང་བཅས་པ་
བསྐྱེད།

དེ་རྗེས་སྐྱོན་ནས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ལྟར། ཕྱི་ལྷ་བཅུ་པའི་ཚེས་བཅོ་བརྒྱད་
ཉིན་འཛིགས་ཤུངས་དཔལ་ལོ་གཅིག་པའི་དབང་གི་སྟོན་དང་། བཅུ་དགུ་ཉིན་དངོས་
གཞི་དབང་བཞི་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་བཀའ་རིན་བསྐྱེད། ཚེས་ཉེར་བཞི་ཉིན་གྱི་ཟླ་
བང་གི་ཞབས་འཛིན་རྣམས་ནས་ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེར་བརྟན་བཞུགས་འབྲུལ་
སྐབས་ཚོས་སྡེ་ཆེན་པོ་གསུམ་གྱི་ཟླ་སྐྱི་དང་། རྒྱུད་ལྷ་སྟོན་སྟོན། རྣམ་རྒྱལ་གྲ་ཚང་
བཅས་ནས་ཀྱང་ཞབས་པད་ལུན་དུ་བརྟན་པའི་གསོལ་འདེབས་ཞུས། ཚེས་ཉེར་
དགུ་ཉིན། བཀའ་རྫོན་འཕམ་ཁ་བ་འགྲུང་མེད་སྟོབས་རྒྱལ་ནས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་
ལྟར། བདག་བསྐྱེད་དང་། གཞུངས་ཐུགས་བརྒྱ་རྒྱུའི་ཁས་ལེན་ཅན་མི་གྲངས་བཞི་
བཅུ་སྟོར་ལ་ས་དགེ་མཁའ་གྲུབ་གོང་མའི་ཐུག་རྗེས་སྐྱ་མོ་ཙམ་ཡང་མ་ཉམས་པར་
ཕྱི་ནང་གསང་བའི་དོན་རྗེ་བརྟན་མོ་འོ་འོ་སྟོན་ཤིང་གྱི་དོན་རྗེ་རྣམས་འགྲོའི་མའི་དབང་བཞི་
ཕྱིན་རྒྱུ་བསྐྱེད། ཕྱི་ལྷ་བཅུ་གཅིག་པའི་ཚེས་བཅུན་ཉིན། ཁོ་ལོའི་དག་བཞོན་
ལྷུང་སྐྱེས་ལོ་གྲ་ཚང་ནས་རྣམས་ཡོད་པའི་ཚོས་ཤུངས་དགེ་འདུན་རྣམས་གདན་
དངས་ཏེ་ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེར་བརྟན་བཞུགས་སུལ་བ་དགྲེས་བཞེས་མཛད།

ཚོས་བཙུག་ཉིན་ལ་དྲུག་སྟེང་ལ་བྱ་བ་བྱུང་ལ་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྒྲོམ་པ་བསྐྱེད།

སྒྲོན་ནས་སྐྱེ་ཁམས་སྐྱེ་བུ་བདེ་མིན་ཡོད་ལྟ་སྟེང་ལ་བརྟེན་རིང་མིན་ཀ་ཉར་སྐྱོན་ཁང་དུ་སེབས་སྐྱུར་ཆེས་བཅུ་བདུན་ཉིན་སྐྱོན་སར་ཐོན་མཇུག་དུ་སེབས་ཏེ་སྒྲོན་མཇུག་ཐོག་གསོལ་སྐྱོན་འབྲོད་བཞེས་གནང་སྐྱེ་སོགས་སྒྲོན་མེད་གྱིས་བསྐྱོན་འབྲོད་དོན་དུ་སྐྱེ་ཆེ་ཡུན་བརྟན་ཡོང་བའི་གསོལ་འདེབས་ཞུས། ཚོས་བཙུག་ཉིན་ནང་སྲིད་བཀའ་སློན་པ་ལྟ་སྐྱབ་བསྐྱོན་འོད་ལྡན་དང་། སྤྱི་འབྲེལ་བཀའ་སློན་སྤྱི་ཤར་སྐྱབ་བསྐྱོན་ཐར་པ་སོགས་དད་ལྡན་སློབ་མ་པལ་ཆེར་མཇུག་བཅར་གྱི་བསྐྱོན་པའི་ཉིན་བྱེད་ཆེན་པོའི་ཞབས་བྲལ་བསྐྱོན་འབྲོད་མགོན་དུ་ཡུན་སྲིད་བརྟན་པའི་གསོལ་འདེབས་ཞུས།

ཚོས་བཅུ་དགུ་ཉིན། ཚོ་བ་ར་ཉའོ་སི་ནས་སེབས་ཐོན་གནང་སྟེ་མེག་ལོར་ལྷན་རིང་བཀའ་སློན་རྣམས་དང་། གཞུང་ཞབས་ལས་བྱེད་སོགས་ནས་མཇུག་བཅར་ཞུས། བ་ཤུན་གོ་ཏེ་བར་སེབས་འོར་དང་། དེ་ནས་མེ་འཕོར་ཐོག་སེབས་ཏེ་ཀ་ཉར་བཀའ་སློན་ལུང་ཁང་ནས་སེབས་སྤྱིག་ཞུས་པ་ལྟར་མགོན་ཁང་ཞིག་ཏུ་བཞུགས། ཉིན་ཤས་རྗེས་ལྷ་རྒྱལ་ལྷན་པའི་སྐྱོན་ཁང་དུ་འཇར་མན་གྱི་ཨེམ་རྗེ་སྐྱོན་གྲགས་ཅན་ཏོག་ཏུ་ཉན་ཏུར་ (Dr. Hunter) ཞེས་པ་ནས་སྐྱེ་བུ་གྲགས་ལ་བརྟེན་དུས་དྲུག་གྱིས་མགྲུལ་སྤྲོད་དང་། སྐྱེ་སྤྱིང་གི་སྐྱོན་གཞི་ཡིན་ཚུལ་ཞུས། རིན་པོ་ཆའི་ཡུམ་ལ་མགྲུལ་སྤྲོད་པ་མ་ཟད།

སྤྱི་ལོ་ ༡༩༥༠ ལོ་ཕྱོ་མོར་རྒྱ་དྲུག་ཅམ་བཞུགས་སྐབས་ཤིང་ཆུ་བཞེས་པའི་སྐབས་གྱིས་མགྲུལ་སྤྲོད་ཆེ་ཏུ་སོང་བ་དེ་དགོངས་ཏེ་སྐབས་སྤྱང་དེ་ཅམ་མ་

གནང་། འོན་ཀྱང་འོག་ཁར་ནས་གནས་སྐབས་སྐྱབ་ཁང་དུ་བཞུགས་པ་ལེགས་ཚུལ་
དང་། ལྷན་གཞི་ཏུ་ཅང་ལོད་པོ་འདུག་ཅེས་ཞུས་པར་ཁོང་གི་བརྗོད་དོན་བཞིན་སྲིད་
ཁྲིམ་ཀ་ལ་ཀ་ཉའི་ (Calcutta) ལུ་རྒྱ་ལན་རྒྱ་ནང་སིང་ཉོམ་ (Woodland Nursing
Home) ཞེས་པའི་སྐྱབ་ཁང་དུ་སྤྱོད་པ་བཞུགས།

ཉིན་རེ་བཞིན་གསོལ་སྐྱབ་ཁག་མང་ཙམ་སྤུལ་བར་མཚོན་བཞེས་བསྐྱེད།
སྐྱབ་ཁང་གི་གསོལ་ཚིགས་དེ་ཙམ་བཞེས་མ་སྤྱོད་པར་བརྟེན་བཞུགས་ལུལ་
གཟིམ་ཤག་ནས་གསོལ་ཚིགས་བཞེངས་ཏེ་འབྲུལ་ལམ་ཞུ་ཅིས་ཞུས་ཀྱང་། ལྷན་
ཁང་གི་ལས་བྱེད་པ་སོགས་མ་དགའ་བའི་རྒྱུ་ལོད་དོགས་ཀྱིས་དགོངས་བབས་
མ་སྤྱོད་ཅིང་། དེར་བརྟེན་ཉིན་རེ་བཞིན་སྐྱབ་ཁག་ལས་ཞུ་བའི་ལས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་
མཚོན་ལགས་ནས་གཟིམ་ཤག་ཏུ་གདན་འདྲེན་ཞུ་རྒྱུའི་ཐབས་ཤེས་ཞུས་པར་
སྐྱབ་པས་འགན་ལྷོས་བཟོད་མིན་གྱི་མོས་མ་སྤྱོད་པ་བྱས། ལྷན་ཁང་དེར་གསུང་སྐྱེད་
སྤྱོད་པའི་ཞུ་བར་ཆ་རོང་རིམ་བཞི་ཡོད་པར་ཁོང་གིས་ལེགས་ཉེས་ཅི་བྱུང་ཡང་
ང་ཚོས་འགན་ལེན་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན་ཚུལ་ནན་ཆེ་བཤད་རྗེས་སྐྱབ་ཁང་ནས་ལེགས་ན་
འགྲིགས་རྒྱུའི་ཨེམ་ཇེས་མོས་མ་སྤྱོད་བྱས།

གནས་སྐབས་རིང་ཤིང་སྤྱོད་པའི་ལེགས་སྐྱབ་པས་ལེགས་རྒྱུ་དང་འཕྲུལ་
གནང་དགོས་ཀྱི་སློབ་སློན་ལྷན་ལེགས་བསྐྱོད་བའི་ཆེད་བཞུགས་ལུལ་འོག་ཤག་
ཅིག་ཏུ་ལེགས་སྐྱབ་ཞུས་ཏེ་སྐྱབ་ཁང་ནས་ཚུར་གདན་འདྲེན་ཞུས། གསོལ་སྐྱབ་
མཚོན་སྤུལ་སྤྱོད་པོད་ལུགས་ཀྱི་གསོལ་ཚིགས་སྤུལ་བར་འཕྲོད་བཞེས་ཆེ་བར་
བརྟེན་སྐྱབ་ཁང་ནས་ཚུར་དྲངས་བསྐྱོད་བཞེས། ལྷན་ཁང་དེར་མཚུར་སྤྱོད་པ་རིན་པོ་ཆེ་

ཡང་ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེའི་བཞུགས་ལུལ་དུ་ཆེད་མེད་ས་གྲིས་སྐྱེ་ཆེ་ཞབས་པད་
ལུན་དུ་བརྟན་པའི་གསོལ་འདེབས་མཛད།

ཁོ་ལོ་སྐྱེ་ཁང་དུ་ལུག་སྟེ་དང་སྐྱབས་ཡོངས་འཛིན་དོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོ་སྐྱེ་
ཆེ་ལུན་བརྟན་གྱི་གསོལ་འདེབས་དང་། དོར་གླིང་ལུལ་དུ་བཞུགས་ན་ས་བསིལ་
ཞིང་། བོད་རིགས་མང་སྟབས་ལུགས་བག་མེད་ས་པ་ཡོང་རྒྱུའི་བསམ་འཆང་ལྷ་
ཡིག་ལུལ་བ་ལྟར་དོར་གླིང་དུ་མེད་ས་རྒྱུར་ལུགས་ཐག་བཅད་དེ་དེ་དོན་སྐྱེན་པར་
གསུངས་པར། ཁོང་གིས་གནས་ཐོག་མེད་ས་རྒྱ་དང་། དོར་གླིང་ས་མཐོ་བས་
འགྲིགས་མིན་ལྟས་ཀྱང་། ང་ཚོ་བོད་ས་མཐོང་སྐྱེས་པར་བརྟེན་སྐྱོན་དེ་ཅམ་མི་ཡོང་
གསུང་སྟེ་ཀ་ཉ་ནས་མཁའ་ལམ་བརྒྱུད་སྐབས་འོ་ར་དང་། དེ་ནས་མེད་ས་འཁོར་ཐོག་
དོར་གླིང་གྲུལ་དགོན་བསམ་གཏན་ཚོས་གླིང་དུ་མེད་ས།

སྐྱེན་པའི་སྐྱོབ་སྟོན་ལྟར་མེད་ས་སྐྱས་ཐོག་མེད་ས་མ་ཚོག་པར་བརྟེན་དགོན་
བས་གསང་སྐོ་གསང་དུ་བཅོས་ཉེ་དགོན་པའི་རྒྱབ་ནས་ཤིང་བམ་བརྒྱུད་མན་ཚུན་
མེད་ས་བདེ་བ་སོགས་སྐྱེའི་སྐྱེན་བབས་དང་བསྐྱེན་པའི་འཕྲོད་བསྟེན་མ་སྐྱེན་འགྲུང་
བཞུགས་སྐྱིག་གཟབ་གཟེངས་ལྟས། སྐྱེན་པ་ཡང་དོར་གླིང་དུ་སྐྱེན་བཅར་གྱིས་
བདུན་གཅིག་སོང་མཚམས་བརྟག་དབྱུད་ལྟས་པར་སྐྱེན་གཞི་ཉ་ཅང་དྲངས་བསྐྱེད་
བཞེས་པར་ཤིན་ཏུ་ཡ་མཚན་སྐྱེས། ཁོང་ཀ་ཉར་ཕྱིར་ལོག་སྐབས་དོར་གླིང་དུ་
གཏན་སྟོད་བོད་རིགས་ཕྱི་ལུགས་སྐྱེན་པ་སྟེན་པ་ལགས་སུ་མངགས་ཆ་བཞུས་ཉེ་
ཞབས་ལྷ་དགོས་ཚུལ་བརྗོད།

དེའི་སྐབས་ཁི་བྱང་རིན་པོ་ཆེ་ཡང་དོར་གླིང་ལུལ་སྐྱེན་རྒྱུར་བཞུགས་བཞེན་

བར་ཉིན་གཅིག་རྒྱངས་འཁོར་ཐོག་དེར་མངའ་འབྲང་དུ་ཕེབས། རྒྱ་ཚོད་ཁ་ཤས་
རིང་ལྷན་བཞུགས་ཀྱིས་སྐྱ་གཟུགས་འཕྲོད་བརྟེན་གྱི་སྐོར་སོགས་ནང་མའི་བཀའ་
མཆེད་ལ་རོལ། དེ་རྗེས་ཉིན་གཅིག་གི་བྱང་རིན་པོ་ཆེ་ཡང་གྲུམ་དགོན་དུ་ཆེད་
ཕེབས་ཀྱིས་ཡོངས་འཛིན་དོན་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོ་སྐྱ་ཚེ་བརྟན་པ་སོགས་ཀྱི་གསོལ་
འདེབས་མངོན།

འབྲས་ལྗོངས་རྒྱ་ར་སྐྱལ་སྐྱ་ཆེད་བཅར་གྱིས་མ་འོངས་པ་ན་ཡ་སྐྱབས་རྗེ་རྣོ་
རྗེ་འཆང་གི་རྣམ་ཐར་ཞིག་འཁོད་ཐུབ་ན་བརྟན་པ་དང་། སེམས་ཅན་ལ་བརྟ་སོགས་
ཆེན་པོ་འབྲུང་ངེས་ལ་མངོན་རྣམ་གྱི་ས་བོན་ཞིག་བཀའ་བསྐུལ་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་བ་
ཞེས་ཞུས་པར། ཐུན་གྲོང་གསེབ་པལ་པའི་སྤུ་གྲུ་ཞིག་ཡིན་སྟབས་རིགས་རུས་ཚོ་
འབྲང་ཐུན་སུམ་ཚོགས་པ་བཤད་རྒྱ་མེད། སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ཐམས་པ་ཡིན་སྟབས་ལྷང་
དང་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་བྱང་པར་ཅན་གང་ཡང་བཤད་རྒྱ་མེད་ཅེས་བཀའ་བསྐུལ་
བས་ཡང་བསྐྱར་ཞུས་ཀྱིས་སྤུ་གྲུ་སྤུ་གྲུ་ལི་ལྷང་བརྟག་དགོངས་དོན། ལྷ་བྱང་ནས་
རྒྱ་རྒྱ་རྗེ་ཏེ་ཀ་སྐྱག་ཐར་ཚོས་དགོན་གྱི་དགོ་འདུན་རྣམས་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཆེ་
དང་ཡེ་ཤེས་དཔལ་ཏུ་མེད་པའི་སྐོར་ནས་ཨ་རུ་རའི་སྟོང་མཚོད། གུམ་དགོན་དུ་རྒྱ་ར་
སྐྱལ་སྐྱ་དུ་བཞུགས་ཀྱིས་ལྷགས་མཁར། གཞན་ཡང་སྐྱག་ས་ཚོས་སྤེ་སོགས་རིས་
མེད་དགོ་འདུན་གྱི་སྤེར་སྐྱ་སྤེར་ཞབས་རིམ་རྒྱ་ཆེ་སྤེན་སྐྱབ་གནང་། གུམ་དགོན། ལྷོ་
ལྷིང་གྲུ་ཚོང་། ལྷ་ས་ནས་གསར་འགྲོའི་ཤེས་སྤོའི་ཚོང་ཁང་གི་བའ་པོ་སོགས་སྤྲི་སྤེར་
མང་པོས་བརྟན་བཞུགས་ཀྱི་ཚོགས་དང་འབྲེལ་ཞབས་པད་ལུན་དུ་བརྟན་པའི་གསོལ་
འདེབས་ཞུས་འབྲས་བཅས་ལ་བརྟེན་རིམ་གྱིས་སྐྱ་ཁམས་དྲངས་བསྐྱེད་བཞེས།

ཕྱི་རྒྱ་དགུ་པའི་ཆེས་སྐྱེས་ཏེ་ལ། ལྷན་དགོན་བསམ་གཏན་ཚོས་སྦྱིང་རང་
 བས་སྐྱབས་ལྷན་ལྷན་དོར་སྦྱིང་དང་ཀ་སྐྱབས་ལྷན་གྱི་སེར་སྐྱ་མི་མང་སྦྱོར་ལྷན་
 བཀའ་བ་འདྲུ་འཛོམས་སར་ཕྱག་དོར་དྲག་པོ་གསུམ་བསྐྱེས་གྱི་རྗེས་གནང་བསྐྱེལ།
 ཕྱི་རྒྱ་ ༡༠ ཚེས་ ༢༥ ཉིན་ལྷན་དགོན་ནས་ཁར་ཤང་དུ་ཕེབས་ཏེ་ཕྱི་ཉིན་དེ་ལྷན་
 མི་མང་སྐྱི་ནས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ལྷན་བཅོམ་ལྷན་འདས་མ་རྗེ་བཙུན་ཡིད་བཞིན་
 འཁོར་ཡོད་ཆེ་དབང་བསྐྱེལ། དོར་སྦྱིང་ལྷན་དུ་དབྱར་ཐོག་གཅིག་རིང་སྐྱོན་བཅོས་
 འཕྲོད་བཞེས་ལེགས་པར་གྲུབ། དེ་སྐབས་སྐྱ་མ་ལྷན་བསྐྱོད་པ་རིན་པོ་ཆེ་
 (ལུང་རྩོམ་མ་ཡང་ལྷན་བསྐྱེལ་བྱུང་བའི་ལྷན་དགོན་བསམ་གཏན་སྦྱིང་དུ་སྦྱོར་གཉེར་གནང་བཞིན་པ་
 དང་། དེ་དུས་བཟོད་པ་རིན་པོ་ཆེ་དགུ་པོ་བཙུན་ལྷན་སྐྱེས་ལོད་ཅིང་ལྷན་བསམ་
 རྗེ་ཡོངས་འཛིན་དོན་རྗེ་འཆང་གུམ་དགོན་བསམ་གཏན་ཚོས་སྦྱིང་དུ་བཞུགས་གནང་
 རིང་དགོན་པའི་ཕྱི་རོལ་ཐག་ཉེ་འགྲུངས་སུ་ཞབས་འཆམ་དུ་ཕེབས་སྐབས་སྐྱ་མ་
 བཟོད་པ་ལྷན་དུ་འཁྲིད་གནང་བ་དང་། ཡང་ཡང་གསོལ་ཆོགས་ཀྱང་ལྷན་དུ་བཞེས་
 བ་སོགས་ལྷན་དགུ་པའི་ཚོན་པོ་མཛད།

དེ་རྗེས་ཕྱི་རྒྱ་ ༡༠ ཚེས་ ༢༡ ཉིན་ཕེ་འཁོར་བརྒྱུད་ཤི་ལི་ལྷ་རི་ནས་རྒྱ་སར་
 ཕྱིར་ཕེབས་བསྐྱུངས། ད་སྦྱོང་ལེག་ལོར་ལྷན་རི་ནས་སྐྱ་ལྷན་བར་དེ་སྐབས་མོ་ལོར་
 ཕེབས་ལམ་མེད་རྒྱུན་བཀའ་ཚབ་ཤན་ཁ་བ་བསོད་ནམས་སྦྱོབས་རྒྱལ་ནས་ག་
 སྐྱིག་ལྷན་ཉེ་ཆེབས་ཐོག་ཕེབས། ཕྱི་རྒྱ་བཙུན་གཅིག་པའི་ཆེས་གཉིས་ཉིན་གདན་ས་
 གསུམ་དང་། ལྷན་གྲུ་སྦྱོར་སྦྱོང་བཅས་ནས་བཙུན་བཞུགས་སྐྱེལ། ཡང་ཆེས་ཉེར་
 གཅིག་ཉིན་སྦྱིང་ཚབ་ལྷན་པ་བདེ་མཁར་བས་བཙུན་བཞུགས་ཞབས་བཙུན་འབྲུག་

བཞེས་བསྐྱེད་ལ། ཕྱི་རྒྱ་བཅུ་གཉིས་པའི་ཆེས་དགུ་ཉིན་དགའ་གདོང་ཆོས་སྐྱོང་
ལེང་བྱ་ཅན་རྟེན་གཤིང་སྐྱེན་དངས་ཉེ་སྐྱད་ཕྱིན་སྐྱེ་གཟུགས་ལ་གསོལ་སྐྱེན་སོགས་
འཕྲོད་བསྟེན་གནང་སྟོགས་ཇི་འགབ་བཀའ་འདྲི་གནང་བར་བཀའ་ལན་དང་འབྲེལ་
ཞབས་པད་ཡུན་བརྟན་གྱི་གསོལ་འདེབས་ཞུས།

ཉིན་གསུམ་གྱི་རྗེས་འཕན་པོ་རྒྱ་ལེ་རྒྱ་གཟིམ་འོག་རིན་པོ་ཆེའི་མདུན་དུ་ཆེད་
ལེབས་གྱི་ཆེ་དབང་ཞིག་ཞུ་གནང་མཛད། ས་དགའི་བསྐྱེད་འཛིན་ཆེན་པོ་རྣམ་
གཉིས་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་བསྐྱེད་འགྲོའི་དོན་དུ་སྐྱེ་ཆེ་ཞབས་པད་བརྟན་པའི་
གསོལ་འདེབས་ཞུ་རེས་མཛད། ཕྱི་ཉིན་ཐོག་སར་ཐོན་མཛུལ་དུ་ལེབས། དགུན་
ཐོག་སྐྱ་ར་རྒྱ་ཐང་བཞུགས་རྒྱུའི་སྐོར་སོགས་བཀའ་བསྩལ་བར། ཐོན་ནས་ཡུང་སྐྱེ་
གཟུགས་ལ་འཕྲོད་བཞེས་ཐུགས་ཟབ་གནང་སྐྱོང་དང། ཞབས་པད་ཡུན་དུ་བརྟན་
པའི་གསོལ་འདེབས་ཞུས། ཉིན་གསུམ་གྱི་རྗེས་རྣ་ས་ནས་པ་ཅན་གོ་ལ་བརྒྱུད་
མེ་འཁོར་ཐོག་སྐྱ་ར་རྒྱ་ཐང་ལེབས་ཉེ། ཡུང་ཚུབ་ཆོས་ཆོགས་གྱི་མགྲོན་ཁང་དུ་
བཞུགས།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༣ ལྷ་ ༡ ཆེས་ ༣༠ ཉིན་སེར་སྐྱེད་བྲལ་བསྐྱེད་འཛིན་རྒྱལ་མཚན་
ནས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ལྟར། ཆོས་ཞུ་བ་བརྒྱུད་ཚུསྐོར་ལ་འདིགས་བྱེད་གྱི་བཀའ་
དབང་དང། ཕྱི་ཉིན་རྣམ་འགྲོར་མའི་བྱིན་རྒྱལ་ས་བཅས་བསྩལ། དེ་སྟོན་ཕྱི་རྒྱ་བཅུ་
གཉིས་པའི་ནང་ཐོན་མཛུལ་ལ་ལེབས་སྐྱེད་སྐྱེ་ཆེ་ཡུན་དུ་བརྟན་པའི་གསོལ་
འདེབས་ནན་ཉན་ཞུས་མོད། ཡོངས་འཛིན་དོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོ་གསེར་ཞལ་འཆོ་
བཞུགས་མ་གནང་ཆེ་ཁོ་བོས་ད་དུང་རྒྱལ་བསྐྱེད་སྐྱི་དང། བྱེ་བྲག་འཇམ་མགོན་

གྱི་ལས་འགྲུལ་བྱས་ནས་ལོ་གསུམ་འཁོར་བའི་དྲན་གསེའི་དུས་ཆེན་སྐབས་ཁོ་ལོ་
ཅག་དང་ལྷན་དུ་ཕེབས་ཏེ་ཐུགས་སློབ་བསྐྱེད་ཀྱི་སྐབས་ལོ་ལྷུ་གུ་བཞུགས་ཏེ་
ཉེན་ཚེས་གསུམ་པོ་དམི་སྲི་མགོན་ལས་ཁོ་ལོ་རྒྱ་མཚོ་དཀོགས་འཁོར་དང་འབྲེལ་
བའི་བརྟན་བཞུགས་བསྐྱེད་འབྲུལ་སྐབས་ཚོགས་དབུང་ཕེབས།

ཕྱི་རྒྱ་བཞི་པའི་ཆེས་ཉེར་བཞི་ནས་བཟུང་ཉེན་བཅུ་གསུམ་གྱི་རིང་བྲག་གཡལ་
རིན་པོ་ཆེ་དང་། སྤིང་ཡིད་དགའ་སྦྱུལ་སྦྱུ་གཉིས་ལ་མཛད་བྲེལ་དང་བསྐྱེད་དག་
ཡིག་དག་སློབ་གྱི་བཀའ་ཁྲིད་གང་འགོ་ཞིག་བསྐྱེད་ཏེ། མཚུགས་སྐྱོང་བྲུག་ཅུ་ལྟེ་བཞི་
ལོར་མཛད། ཕྱི་རྒྱ་ལྔ་པའི་ཆེས་བཅུ་གཅིག་ཉེན་བརྒྱུད་གཏོར་དུས་ཆེན་འཁེལ་
བར་ཁོ་ལོ་ལ་མཛད་དང་བསྐྱེད་ཞིང་། དེ་ཉེན་དགོང་བོའི་རྩ་ཚོད་ལྔ་དང་ཕྱེད་བར་
དོན་དང་ལྷན་པའི་བཀའ་མཚིད་ཀྱི་ངང་དུ་འབྲུམས། ཕྱི་རྒྱ་ལྔ་པའི་ཆེས་བཅུ་གཉིས་
ཉེན་གསེར་ཀོང་མཚན་ཞབས་རིན་པོ་ཆེ་དབུ་བཞུགས་ཀྱིས་གཞུང་ཞབས་སྲི་ནས་
ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེར་བརྟན་བཞུགས་སུལ། གཞན་ཡང་འདི་དག་གི་སྐབས་
ནས་བཟུང་ལོ་རེ་བཞིན་དགོན་ཁག་སྐྱེས་པའི་ལོ་ལྷུ་གུ་ལོ་ལྷུ་གུ་དང་སྐབས་
དམག་མི་སོགས་སྐྱེས་པའི་ཆེས་མང་པོ་ཞིག་ནས་ཡོངས་འཛིན་རྩོ་རྩོ་འཆང་ཆེན་
ལོར་བརྟན་བཞུགས་ཞབས་བརྟན་འབྲུལ་ལས་ལྷུ་གུ་སོགས་འགྲུལ་ཞིག་ཅན་ལས་
རེ་རེ་བཞིན་འདིར་འགོད་པའི་ངལ་བ་མ་བསྐྱེད་ཞིང་། དགོན་སྡེ་ཁག་ནས་སུལ་བའི་
ཉེན་དོད་མཛད་དང་ཅན་ལས་འབྲུལ་དངོས་གཏན་ནས་མ་བཞེས།

ཕྱི་རྒྱ་ལྔ་པའི་ཆེས་ཉེར་ལྔ་དྲུག་ཏོག་ལྷུ་གུ་གནས་སྤོད་བཅོན་བྱོལ་བོད་མིའི་
སྲི་འབྲུས་ནས་རྒྱ་ལྔ་དྲུག་ཏོག་ཁོ་ལོར་བརྟན་བཞུགས་བསྐྱེད་འབྲུལ་སྐབས་རྩོ་རྩོ་འཆང་

ཆེན་པོས་ཚོག་གཉིད་དུ་བཞུགས་ནི་རྗེས་སུ་དཔོན་མཛད། ཕྱི་རྒྱ་བརྒྱུད་པའི་ཆེས་
ཉེར་ལྷ་ཉིན་དགོ་ཚུལ་ར་གཅིག་ལ་བསྐྱེན་བར་རྫོགས་པའི་དགོ་སྤོང་གི་སྤོམ་པ་
བསྐྱེད། ཕྱི་རྒྱ་དགུ་པའི་ཆེས་གསུམ་ནས་བཟུང་ཉིན་བསྐྱུད་དེ་ཁོ་པོར་རྗེ་བདག་
ཉིད་ཆེན་པོས་མཛད་པའི་སྤྱུགས་རིམ་ཆེན་མོའི་བཤའ་ལུང་མཚུ་བ་ཁིད་ཀྱི་ཚུལ་དུ་
དགྲེས་བསྐྱེད་སྐྱེལ་བཟང་ཐོག།

ལྷ་སྐྱབས་རྗེ་ཁྱི་བྱང་རིན་པོ་ཆེའི་འཁྲུངས་རབས་གསོལ་འདེབས་དད་པའི་ཚུ་
གཉེར་འཕེལ་བའི་རྒྱ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ལྷ་གས་ཚོམ་མཛད་དེ་ཕྱི་རྒྱ་བརྒྱུད་པའི་ཆེས་
བཙོ་ལྷ་ཉིན་གངས་སྐྱིད་ཁྱི་བྱང་རྒྱ་བྱང་དུ་ཕེབས་ཐོག། འཁྲུངས་རབས་གསོལ་
འདེབས་ཀྱི་ཕྱག་དཔེ་དང་། ཉེན་དོད་མཛུལ་དར་དང་སྤྱུགས། སྐྱ་ཆེ་ཕུན་དུ་བརྟན་
པའི་སྤྱུགས་བཞེད་དགོས་ཚུལ་ལྷ་གནང་མཛད་ཅིང་། ཁྱི་བྱང་རིན་པོ་ཆེ་ནས་ཀྱང་
འཁྲུངས་རབས་གསོལ་འདེབས་ཀྱི་སྤྱུགས་ལུང་གསན། འཁྲུངས་རབས་ཀྱི་གས་སུ་
རྒྱ་མ་རྗེ་མ་མེད་བ་བཀོད་པའི་ཁྲུངས་ནི། སྤྱུག་ཕུ་རིན་པོ་ཆེར་གཟིགས་སྤྱང་དེ་ལྟར་
བྱང་ཚུལ་སྤོང་རྒྱར་བཀའ་བསྐྱེད། དེའི་རྗེས་གདན་སའི་དགོ་བཤེས་བཅུ་དྲུག་ནས་
ཕྱི་རྒྱ་བརྒྱུད་པའི་ཆེས་ཉེར་དུག་ནས་བཟུང་ཉིན་དུག་གི་རིང་སྤྱུགས་ཀྱི་ཚོད་རྒྱགས་
ཕུལ་བར་རྗོད་འཆང་ཆེན་པོ་ཡང་ཁོ་པོ་ཅག་དང་ལྷན་དུ་ཚོད་པའི་དཔང་པོར་ཕེབས།

སྤྱུག་ས་ནང་བསྐྱེན་ཤེས་རིག་འཛིན་སྤོང་སྤོང་གཉེར་ཁང་ཐོས་བསམ་ཐར་
འདོད་སྤྱིར་གི་མཁན་པོ་བརྒྱུད་ནས་དེ་པོ་དབྱུང་ཞལ་བཞེས་སྤོམ་པའི་སྤོངས་རྒྱུའི་
མཛུལ་ཁ་དང་སྤྱུགས་ནམ་གྱ་ཚོགས་ཡོངས་དང་ལྷན་དུ་ཕྱི་རྒྱ་བརྒྱུད་པའི་ཆེས་སྤུམ་
ཚུ་ཉིན་ཁོ་པོར་རྒྱ་མཚོད་ཚོགས་འཁོར་དང་འབྲེལ་བརྟན་བཞུགས་བསྐྱེད་འབྲུག་

སྐབས་དོན་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོ་ཚོ་གའི་དབུ་བཞུགས་སུ་ཕེབས། ལྷ་སྐབས་རྗེ་ཁྱི་བྱང་
རིན་པོ་ཆེ་དང་། ལོང་གསལ་མཁའ་པོ་བརྒྱད། ཚེད་རྒྱལ་ལྷ་སྐབས་མཁའ་དགོ་
བཤེས་བཅུ་དྲུག་རྩ་སར་གཏུན་བཞུགས་ལྷ་སྐབས་དགོ་བཤེས། རྣམ་གྲུ་ཚོགས་
ཡོངས་བཅས་ནས་ཁོ་པོ་ཅག་དང་ལྷན་དུ་པོ་བྱང་གི་གཟིམ་རྒྱུད་དུ་ཐབ་ལམ་སྐྱ་
མཚོད་དང་འབྲེལ་འབྲུམ་ཚོགས་གྲངས་གསོག་བཀྲིས་བར་ཡོངས་འཛིན་དོན་རྗེ་
འཆང་ཡང་གདན་ཞུས་ལྟར་ཕེབས་ཏེ་རྒྱལ་བསྟན་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཆེད་དུ་སྤྲོས་བཅས་
ལ་རྒྱལ་བར་ཐུགས་རྗེ་བསྐྱེད་བར་མཛད།

ཕྱི་སྐྱབས་བཅུ་གཉིས་པའི་ཆེས་ཉེར་གཅིག་ཉིན་ཁོ་པོས་དག་བཤོད་ལྟར་གནས་
རྒྱུ་རྟེན་དང་། དགའ་གདོད་སྐྱེ་རྟེན་གཉིས་ཀྱི་ལུས་བཅང་བྱེད་རྒྱུར་འཕྲིན་ལས་
རྒྱལ་པོ་གཙོ་བོར་བྱས་པའི་སྐྱེ་ལཱི་སྲོག་འཁོར་དང་། ཡོན་ཏན་རྒྱལ་པོ་གཙོ་བོར་
བྱས་པའི་སྲོག་འཁོར་གསར་བྲིས་ལ་ཁྱི་བྱང་རིན་པོ་ཆེ་དང་ལྷན་དུ་འཁོར་ལོའི་སྐྱབ་
ཚོག་མཛད་དེ་བསྐྱེད། ཡང་དེ་ཉིན་ལྷ་མཚོད་ཀྱི་དུས་ཆེན་འཁེལ་བར་བརྟེན་ཁོ་
པོ་དང་། རྣམ་གྲུ་གསུང་ཞབས་བཅས་ནས་སྐྱ་མཚོད་ཚོགས་འབྲུལ་དང་། གསར་
བདེ་འཛིགས་གསུམ། དུས་འཁོར་བཅས་ཀྱི་སློན་ལམ་ཤིས་བརྗོད་དང་བཅས་བར་
ལྷན་དུ་ཕེབས། ཡང་སོ་སྐྱེ་ཏའི་སློབ་གྲུར་ཡོད་པའི་བོད་རིགས་སྐྱེས་དགོ་བཤེས་
སོགས་ཚང་མས་གྲུས་བསྐྱེད་དང་བཅས་ཆེག་སྟོང་དགུ་བརྒྱུ་ཅུ་ལྷེ་གསུམ་སྐྱ་
བ་དང་པོའི་ཆེས་བདུན་ཉིན་སྐྱ་རྒྱུད་ཕེབས། ཆེས་བཅུ་ཉིན་ཚོས་རྒྱལ་ལྷ་འཁེལ་མེད་
ཀྱིས་བཞེངས་པའི་མཚོད་རྟེན་རིན་པོ་ཆེའི་མདུན་སྟོང་མཚོད་རྒྱས་བ་ཞེག་དང་།
གཞན་ཡང་དེ་ཕྱོགས་ཀྱི་གནས་རྟེན་རྣམས་ཀྱི་མདུན་ཆེད་ཕེབས་ཀྱིས་ཐུགས་སློན་

སར་སྲིད་ཐེབས་མངོན་རྗེས་སྤོང་ལ་བསྟན་འགྲོའི་དོན་བཟང་མངོན་ཚུལ་གྱི་གནས་
ཚུལ་རྣམས་དངོས་སུ་བཀའ་བསྟུན།

ཕྱི་རྒྱ་བཞི་པའི་ཆེས་བཞི་ཉིན་ལ་དྲགས་བྱུང་ཐང་ཁུལ་གནས་སྡོད་བཅོམ་བྱོལ་
བོད་མི་སེར་སྐྱ་སྐྱི་ནས་རྒྱ་ཡོན་སྐྱུར་ཉེ་རྣམ་གྱུ་ཚོགས་ཡོངས་དང་། རྒྱ་སར་གཏུན་
སྡོད་ཐུ་སྐྱུལ་དགེ་བཤེས་བཅས་ནས་སྤོང་རིང་འཚོའི་ཚོ་ག་སྤེལ་བར་གྱི་བྱང་རིན་
པོ་ཆེ་དང་ལྟན་དུ་ཐེབས་ཉེ་སྤྱད་སྡོད་བཀའ་འདྲིན་བསྐྱུངས། ཉིན་གཉིས་ཀྱི་རྗེས་
ཁོ་ལོ་དང་། རྣམ་གྱུ་ཚོགས་ཡོངས་བཅས་ནས་དགོང་ཤོའི་ཚུ་ཚོད་གཉིས་བ་ནས་རྒྱ་
ཚོད་བརྒྱད་པ་བར་སྐྱི་སྡོད་བསྟན་བ་སྐྱུང་བར་དཔ་བཅས་པའི་མ་སྐྱ་ལྟན་དཔ་ཅན་
རྒྱ་མཚོར་གཟབ་གསོལ་བསྐྱུང་འཕྲིན་བཀྲིས་སྐབས་ཡོངས་འཛིན་རྣམ་བ་གཉིས་
ག་ཆེད་ཐེབས་ཀྱིས་སྤྱད་སྡོད་བསྐྱུངས། འག་སྡོད་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་ཅན་ཉི་མ་
རྒྱལ་མཚན་དང་། བྲག་གཡལ་རིན་པོ་ཆེ་སྤྱན་མོང་ནས་ཞུས་ཤོད། བྱང་རིགས་སྐྱ་
བ་དུ་མར་ཆེས་དགུ་ནས་བཟུང་ཆེས་ཉི་ཤུ་བར་འདུལ་བ་མདོ་རྩ་བའི་བཤད་ལུང་
བསྟུན་ཞིང་། ཅན་སྲིད་དང་། ཚོས་དོན་ལས་ཁུངས་བཅས་ནས་ཀྱང་ཚོས་ཞུ་བ་
རྣམས་ལ་བསྟེན་བཀའ་གསོལ་རྩ་སྐྱུ་འགྲུང་བཅས་སུལ། ཚོས་ཉེར་དགུ་ནས་བཟུང་
ཉིན་བདུན་གྱི་རིང་དོན་གཉེར་བ་མང་འདུས་ལ་འཛིགས་ཀྱིས་དཔལ་ལོ་གཅིག་པའི་
བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་ཉམས་ཁྲིད། ཕྱི་རྒྱ་ལྷ་པའི་ཆེས་བཅུ་གཉིས་ཉིན། སྤིང་ཡིད་དགའ་
སྐྱུལ་སྐྱུས་ཞུས་ཤོད། ཁོང་དང་འག་སྡོད་མཁན་རིན་པོ་ཆེ། བྲག་གཡལ་རིན་པོ་ཆེ་
གསུམ་ལ་སྐྱུ་ལྷའི་སྡོག་གཏུད་ཀྱི་བཀའ་དབང་བསྟུན། དེའི་ཕྱི་ཉིན་ནས་བཟུང་ཉིན་
གཉིས་རིང་ཁོ་ལོ་དང་ལྟན་དུ་རྣམ་གྲུའི་དུས་འཁོར་སྐྱུ་བ་མཚོད་ཀྱི་ཚོགས་མགོན་དུ་

ཐེབས།

ཆོས་བཅུ་བདུན་ཉིན་རྒྱ་སའི་བྱ་གསོ་ཁང་ལོ་ཚུགས་ནས་ལོ་གསུམ་ལའོར་
བའི་བཞུགས་པའི་དུས་ཆེན་ཉིན་བྱ་གསོ་ཁང་དུ་གདན་ཞུས་ལྟར། ཁོ་ལོ་དང་། མི་བྱང་
རིན་པོ་ཆེ་བཅས་དང་ལྟན་དུ་གསོལ་ཆོགས་གནང་། ཆོས་སུམ་ཅུ་ལྟར། ཕྱི་ཟླ་དུག་
སའི་ཆོས་ཉེར་བདུན་བར་ཁོ་ལོར་ལས་བྲེལ་དང་བསྐྱུན་འདུལ་བ་མདོ་རྩ་བའི་བཤའ་
ལུང་དང་། ཐེམ་སྐྱས་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་ལྷགས་ལུང་། མདོ་སྙེད་པ། མདོ་རྩོགས་
རྒྱ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ་བཅས་སྒྲགས་པའི་བཤའ་མིང་མཚན་བཞུགས་བཤའ་རིན་
བསྐྱེད་ལ། ཕྱི་ཟླ་དུག་སའི་ཆོས་བདུན་ཀྱི་དགོང་རྡོ་འབཙན་པོ་རྒྱ་ལེ་རྒྱ་གཟིམ་ལོག་རིན་
པོ་ཆེ་བྱམས་པ་དག་དབང་ཀུན་དགའ་བསྐྱེད་འཛིན་མཚོག་ཉིད་དག་པ་མཁའ་སྲོད་
དུ་གཤེགས་པར། ཁོ་ལོ་ཅག་དང་ལྟན་དུ་ཟླ་མཚོད་ཀྱི་ཆོགས་ལའོར་དང་། བཟང་
སྲོད་བཅས་གསུངས་ཉེ་དམ་བ་དེ་ཉིད་ཀྱི་བསྐྱེད་འགྲོའི་དོན་ཆེན་སྒྲགས་བཞེད་ལྟར་
འབྲེལ་པའི་གསོལ་འདེབས་ནན་ཉན་གནང་། མིང་ཚབ་ལུང་པ་བདེ་མཁའ་བ་ནས་
ཞུས་ཏེ་ཆོས་ཞུ་བ་སུམ་བརྒྱ་སྟོར་ལ་ཕྱི་ཟླ་བདུན་པའི་ཆོས་ཉེར་ལྷན་སུམ་བཟང་
ཉིན་བདུན་རིང་ཟླ་མ་མཚོད་པའི་རྩ་ཆོག་གི་སྟེང་ནས་བཤའ་མིང་བསྐྱེད།

གདན་སའི་སྲོབ་གཉེར་བ་བཅོ་བརྒྱད་ནས་དགོ་བཤེས་ཚོད་རྒྱགས་འབྲེལ་
བཞེས་སྐབས་ཕྱི་ཟླ་བརྒྱད་པའི་ཆོས་བཞེ་ཉིན་ཁོ་ལོ་ཅག་དང་ལྟན་དུ་ཐེབས་ཉེ་
ལེགས་ཉེས་ཀྱི་ཤུན་འབྲེད་པར་མཛོད། འདིའི་སྐབས་ཤིག་ལ་ཁོ་ལོར་རྗེའི་བྱང་
པའི་ལེགས་བཤའ་སྟོད་པོ་དང་། མཁའ་སྙེད་རྗེའི་གསུང་སྟོར་སྐྱེད་སྐྱེད་བཟང་མིག་
འབྲེད་བཅས་ཀྱི་བཤའ་ལུང་བཤའ་རིན་བསྐྱེད་ལ།

ཕྱི་རྒྱ་བརྒྱུད་པའི་ཆེས་ལྗོངས་སྤོ་རྩོ་རྩོ་ཆོད་བཞི་པའི་ཐོག་ཁོ་བོ་ཅག་དགེ་ལྷན་ལ་
 རྒྱུད་གོ་བདུན་ནས་དབྱེ་སྤྲོད་པ་ཞུས་པའི་མཛད་ཅིང་། གནས་དགའི་བཀའ་ལྷན་
 དུ་དབྱེ་རྒྱ་གསུམ་རིང་ཉ་སྟོང་བརྒྱུད་གསུམ་ནས་ཤར་དང་། དགུ་པ་ལྷ་བབས་དུས་
 ཆེན་བཅས་པར་དབྱེ་གནས་པའི་དགེ་འདུན་པ་རྣམས་ནས་ལྷ་ལྷན་རྩོ་ལྷག་རྣམ་
 གཉིས་དང་། འཕགས་མཚོག་ལྷགས་རྗེ་ཆེན་པོ་རང་གྲུང་ལྷ་ལྷན་གྱིས་མཚོན་ཉེན་
 མཚོག་རྣམས་ལ་མི་དང་མི་མིན་འབྱུང་བའི་གཞོན་འཆོ་ཉེན་བསྐྱོག་ཆེད་རབ་གནས་
 ཉ་ཐོག་མ་དང་། རྒྱུང་མཚོད་གནད་སློབ་འབྲུལ་དགོས་པེབས་པ་ལྷན་། འདི་ཉེན་ཆོས་
 དོན་ཁང་ནས་མཚོད་སློབ་འབྲུལ་བཤམས་ཐོག་ ཁོ་བོ་དང་ཡོངས་འཛིན་གྱི་རིན་
 པོ་ཆེ་ནས་དགེ་འདུན་རྣམས་དང་ལྷན་དུ་འདིགས་བྱེད་ཀྱི་བདག་བསྐྱེད་སྟོན་དུ་འགྲོ་
 བའི་སློ་ནས་སྤྲས་བཅས་ཡ་རྒྱལ་བ་རྣམས་ལ་སྤྱན་འདྲེན་ལྷན་གསོལ། རབ་གནས་
 ཉ་ཐོག་མ། འཕགས་བསྟོད། ཉེན་འབྲེལ་བསྟོད་པ། རྒྱལ་བསྟོད། བདེན་ཚིག་སྟོན་
 ལས་བཅས་ཞུས་འདོན་རྣམས་སྤོ་རྩོ་ཆོད་དགུ་ནས་བཅུ་གཉིས་བར་གསུངས།

ཆེས་བཅུ་དགུ་ཉེན་དབྱེ་བཅུ་གས་ཉེ་བར་སེང་དང་སྣབས་བསྐྱེད་བྲག་གཡམ་
 རིན་པོ་ཆེར་གསང་འདུས་བདག་བསྐྱེད་ཀྱི་སྟེང་ནས་དམིགས་རིམ་རྗེ་ལྷན་བྲལ་ལྷན་
 ཀྱི་བཀའ་ཁྲིད་ཉེན་ཤམ་བསྐྱེད་ཤིང་། དེའི་ཕྱི་ལོར་མཇུག་བསྐྱེད་བསྐྱེད་ས། ཕྱི་
 ཆེས་ཉེར་གཅིག་ཉིན། ཁོ་བོས་རྣམ་བྱ་ཚོགས་ཡོངས་དང་ལྷན་དུ་དཔལ་རྩོ་རྗེ་
 འདིགས་བྱེད་ཆེན་པོའི་སློ་ནས་བསེལ་ལྷན་གངས་ཀྱི་དུ་བས་བསྐྱོར་བའི་སྤོངས་
 ལྷ་གདུལ་བྱའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཉེན་དུ་བཞུགས་པའི་ཉེན་མཚོག་རྣམས་ལ་རབ་ཏུ་
 གནས་པའི་ཚོ་ག་དགེ་ལེགས་རྒྱ་མཚོའི་ཆར་འབེབས་བསྐྱིས་པར་ཡོངས་འཛིན་

རིན་པོ་ཆེ་གདན་ཞུས་ལྟར་ལེབས།

ཚེས་ཉེར་བརྒྱད་ཉིན་གནས་དགའི་ལུང་དོན་ལྟར། རྒྱ་སྐད་དགེ་བཤེས་དང་།
ནམ་གྲུ་གསུང་ཞབས་བཅས་ནས་སྐྱ་མཚོད་ཚོགས་འཁོར་དང་འབྲེལ་ཁོ་བོར་མཁའ་
འགོ་བསྐྱེད་བརྒྱུ་གི་བརྟན་བཞུགས་བཀྲིས་པར་ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེ་ནས་དོར་
སློབ་གནང་སྟེ་རྗེས་བརྒྱད་ཀྱི་མ་ཐུན་འགྲུང་བསྐྱེད་སྤྱོད་ལ། ལྷོ་རྒྱ་དགུ་པའི་ཚེས་བཅུ་
གསུམ་ཉིན་ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེ་དང་། ཁོ་བོ་ཅག་སོགས་རྣམས་བཞུགས་པའི་
ཚེས་བྱེད་དགེ་འདུན་ཚང་མས་སྟོ་བི་ཀྱི་ནམ་དུ་འཁོར་པའི་སྟོན་པའི་རྗེས་འཇུག་
ནམས་ཀྱི་བདེན་དོན་རི་བཞིན་འགྲུབ་པའི་ཆེད་མཚོག་གསུམ་རྒྱལ་བ་རྒྱ་མཚོར་
གསོལ་འདེབས་ལུགས་བྲག་ཏུ་བཀྲིས།

ལྷོ་རྒྱ་བཅུ་པའི་ཚེས་བདུན་ནས་བརྒྱད་ཉིན་ཉི་ཤུའི་རིང་ཁོ་བོར་བརྟན་བཅོས་
ཚེན་པོ་དབྱེ་མ་ལ་འཇུག་པ་དང་། རྣམ་བཤམ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་སྒྲགས་ཏེ་
བཤམ་ཁྲིད་བསྐྱེད་པའི་སྐལ་བཟང་དགའ་སྟོན་ལ་རོལ། ལྷོ་རྒྱ་བཅུ་པའི་ཚེས་བཅུ་
དྲུག་ཉིན་དབྱེ་འཇུགས་ཀྱིས་བྲག་གཡལ་རིན་པོ་ཆེས་ཞུས་དོར། གསེར་གོང་མཚན་
ཞབས་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་ཉུང་ཤས་ཤིག་ལ་དང་དེས་ལེགས་བཤམ་སྟེང་པའི་བཤམ་
ཁྲིད་གནང་། ཚེས་འཁོར་དཔལ་གྱི་སྟེ་སར་འགྲུང་པའི་གཞོན་འཚོ་བརྒྱུ་ཆེད་སྐྱ་
ཚོག་དང་འབྲེལ་བའི་སྐྱ་ལུས་སྐྱ་ཚོག་དང་། སྐྱ་གཏོར་ཟབ་ནན་དགོས་སྐྱ་གསུམ་གནས་
དགའ་གཉིས་ནས་ལུང་བསྐྱེད་ལྟར་དོན་ལྟར། དབྱེད་གནས་རིང་སྐྱ་ཐེབས་ནམ་
ཡོད་ལ་སྐྱ་གཏོར་སྐྱ་བསངས་བཅས་རྒྱུན་དུ་སྐྱེད་ལུས་སྟེང་ཚེས་ཉེར་གཉིས་ནས་
བརྒྱད་ཉིན་སྟེང་རིང་བཟང་དྲུག་སོགས་སྐྱ་རྗེས་འཛོམས་པའི་ལུས་སྐྱེད་ཀྱི་ཚོག་

ཁོ་ལོ་ཅག་ནས་བགྲིས་པར་ཡོངས་འཛིན་རྣམ་གཉིས་ཀྱང་རྟག་པེ་བས་གྲིས་ཐུགས་
སློབ་བསྐྱེད་ཀྱི་གནས་ཚུངས་ཀྱི་ལུང་དོན་ལྟར། བོད་མིའི་སྡོད་སྐྱར་ཁག་ནས་ཞལ་
འདེབས་ལུལ་འབྱོར་སྟེང་གཞུང་ནས་མ་ཐུན་རྒྱུ་རྒྱུ་ཏེ། ཁོ་ལོ་དང་། རིས་མེད་
ཚོས་ལུགས་ཁག་གི་སླ་མ་མཁུ་པོ་སོགས་དགེ་འདུན་བརྒྱ་ཕྱག་བརྒྱལ་བ་དང་།
ལས་ཁུངས་ཁག་གི་ལས་བྱེད་པ་དེས་འཁོར་བཅས་ནས་སླ་མ་ཚོད་དང་འབྲེལ་བའི་
ཚོགས་འབྲུག་བསམ་ལྡན་གྱི་བར་ཆད་ལམ་སེལ། འཕགས་བསྟོད། བདེན་ཚིག་སློབ་
ལམ་བཅས་ཉིན་བཅུ་གཅིག་རིང་གྲངས་གསོག་བགྲིས་སྐབས་ཡོངས་འཛིན་དེ་པོ་
ཆེ་ཚོགས་སུ་ཕེབས་ཏེ་སྤྱི་སློབ་བསྟན་འགྲོའི་དགེ་མཚན་སླ་མ་ཐོར་སྟེལ་བར་མཛད།

ཕྱི་སློབ་བཅུ་པའི་ཆེས་ཐུག་དང་། བདུན་སོ་སོར་ཇེ་ར་ཐུན་བོད་རིགས་དམག་
དོན་སློབ་སྡོད་བ་རྣམས་དང་། ཨ་མདོ་སྤྱི་ནས་རྒྱ་སྐྱར་ཏེ་ཐུན་རིང་འཚོའི་ཚོ་ག་
བགྲིས་སྐབས་དོ་རྗེ་འཆང་ནས་དོར་སློབ་མཛད། ཕྱི་སློབ་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆེས་དགུ་
ཉིན་ས་དགེ་བཀའ་རྙིང་བོན་བཅས་བོད་ཀྱི་རིས་མེད་ཚོས་ལུགས་ཁག་གི་ཚོས་
ཚོགས་ཚུགས་སྐབས་འཁོན་རིགས་བསྟན་པའི་གསལ་བྱེད་ས་སྐྱ་བདག་ཁྲི་རིན་
པོ་ཆེ་དང་། བདུན་འཛོམས་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་ཚོགས་མི་དོ་གྲངས་ལྔ་བཅུ་དང་བདུན་
དང་ལྟན་ཏུ་ཕེབས་ཏེ་གྲལ་ལ་འཁོར་མཚམས་རྣམས་བྱ་གསུང་ཞབས་དང་བཅས་པས་
ཞབས་བརྟན་སློབ་ཚིག་སོགས་ཞལ་འདོན་གྱི་རིམ་བ་རྣམས་གསུངས། དེ་རྗེས་ཁོ་
ལོས་ཚོས་ལུགས་ཐན་ཚུན་བར་མ་ཐུན་སྤྱི་དམ་ཐབ་དགོས་ལུགས་སློབ་སློབ་སྟོན་
བགྲིས་སྐབས་དགུ་བའི་ལུགས་ལྟུང་གསུངས།

ཕྱི་ཉིན་བདག་ཁྲི་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་སླ་སྐྱེལ་བཅུ་གཉིས་ནས་གསུང་བཤད་

གནང་སྐབས་ཡོངས་འཛིན་དོན་ལྡན་འཆང་ནས་བསྟན་འགྲོའི་དགོ་མཚན་གྱི་དཔལ་དུ་
སློན་རེས་གྱི་དགོངས་འཆང་བསྟུན། ཆོས་བཅུ་གཅིག་གི་སྤྱོད་ཐུན་སར་མེབས་
ཉེ་ཆོས་གྱི་བཀའ་སློབ་བསྟུན་ཞིང་། ཉིན་གྲུང་ས་སྐྱ་བདག་ཁྱིའི་ཐོ་ཐོ་ཆེ་དང་། ཀམ་
བ་རིན་པོ་ཆེ། བདུད་འཛོམས་རིན་པོ་ཆེ། བདེ་ཆེན་ཆོས་མགོན་རིན་པོ་ཆེ། ཡོངས་
འཛིན་ལྷན་གཉིས། ཁོ་པོ་བཅས་གསོལ་ཚིགས་སྟན་དུ་འབྱུང་བཞེས་སར་བོད་གྱི་
ཆོས་ལུགས་འཛིན་སྐྱོང་སྡེལ་གསུམ་གྱི་སྐོར་ལ་དགོངས་འཆང་ལྷུག་པར་གྲོལ།

དེ་མཇུག་ཀམ་རིན་པོ་ཆེ་ཙམ་ར་ཉེའོ་སིར་ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེའི་མཛུལ་ཁར་
ཆེད་མེབས་ལྟོད་བཞུགས་གྱིས་ནང་མའི་བཀའ་མོལ་ལྷུག་པོར་གནང་། ཕྱི་ཉིན་ཆོས་
ཚོགས་ཚོགས་ཆེན་གྲོས་ཚོད་གྱི་ཟེན་གྲིས་ལ་བཀའ་བསྟུར་བསྐྱུངས། ས་སྐྱ་བདག་
ཁྱིའི་ཐོ་ཐོ་ཆེ་ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེའི་གཟིམ་ཤག་ཏུ་ཆེད་མེབས་ལྟོད་བཞུགས་
གྱིས་ལྷན་གཉིས་ལུགས་ནང་ཤིན་ཏུ་དཀར་བའི་རང་རྟགས་གསལ་བར་དོམས།

ཆོས་བཅུ་གསུམ་ཉིན་རིས་མེད་ཆོས་ལུགས་ཁག་ནས་སྟན་ལ་རིང་འཚོའི་ཆོ་
ག་བཅིས་སྐབས་དོན་ལྡན་འཆང་ཆེན་པོ་ཡང་སྐྱ་ཆེན་ལྷན་སྟན་དང་སྟན་མེབས་གྱིས་ཆེ་
སྡེལ་བའི་ལུགས་སློབ་བསྐྱུངས། ཕྱི་ཉིན་སྤྱོད་ཆོགས་འདུ་ནས་སྐྱི་བསྐྱགས་འཕྲིན་
ཡིག་སྡེལ་རྒྱའི་འབྲུ་དོན་དང་། གྲོས་ཚོད་བཅས་ལ་ཁོ་པོ་དང་། ས་སྐྱ་བདག་ཁྱིའི་
ཐོ་ཐོ་ཆེ། ཀམ་བ་རིན་པོ་ཆེ། ཡོངས་འཛིན་དོན་ལྡན་འཆང་། བདུད་འཛོམས་རིན་པོ་ཆེ་
བཅས་ནས་མཚན་རྟགས་སལ་འགོད་གནང་། ཁོ་པོས་ཆོས་གྱི་ཚོགས་འདུ་ལེགས་
བྱུང་སྐོར་མཐུག་སྐྱུད་བཀའ་མོལ་ཞུས་ཇིས། བསྟན་འབར་མ་དང་། ཤིས་བརྗོད་
བཅས་འདོན་བསྐྱུལ་མཚམས་ལྷན་གྲུ་གསུང་ཞབས་པས་མཚོད་རོལ་དང་བཅས་

ཚོས་ཚོགས་རེ་ཞིག་ལེགས་པར་གྲོལ།

དེ་རྗེས་ཚོས་སྤྲུལ་གྱི་དབྱ་འཛིན་རྣམས་ནས་ཚབ་ར་ཉམ་སིར་དོ་རྗེ་འཆང་
མཚོག་སྐྱེ་ཆེ་ཡུན་དུ་བརྟན་པའི་གསོལ་འདེབས་ཞུས་པར་རྗེ་ཉིད་ནས་མཚོག་
གསུམ་ལ་གསོལ་འདེབས་གིས་རིང་འཚོའི་འདུན་པ་བགྱི་རྒྱ་དང་། རྣ་ཆེན་རྣམས་
ནས་ཀྱང་དེ་བཞིན་སྤྲུལ་སྲོལ་གཞན་གྲུབ་པ་ཞེས་གསུངས་ཤིང་། རྣ་མང་ནས་དེ་
ཉིན་རྣ་ཆེན་རྣམ་པར་གསོལ་སྟོན་སྤུལ། ཚོས་ཉེར་གཉིས་ཉིན་དགའ་གདོང་སྐྱེ་རྟེན་
སོགས་ལ་ཆེ་དབང་བསྐྱེལ། ལྷི་རྣ་བཅུ་གཉིས་པའི་ཆེས་བཞི་ཉིན་ཡོངས་འཛིན་
རིན་པོ་ཆེ་དགུན་ཐོག་རིང་སྐྱེའི་འཕྲོད་བསྟེན་ཆེད་དོར་གདན་དུ་ཕེབས་རྒྱུར་བརྟེན་
མན་ངོ་འཕྲད་དུ་ཕེབས། དགོང་ཤིའི་རྒྱ་ཚོད་གསུམ་དང་ཕྱེད་ཀར་འཛིབ་འཁོར་ཐོག་
པ་འཁོར་ཀོ་འ་དང་། དེ་ནས་མེ་འཁོར་བརྒྱུད་དོ་རྗེ་གདན་དུ་ཕེབས་ཐོན་བསྐྱེད་སྤྲུལ།

ཚོས་བཅུ་དགུ་ཉིན་དོར་གདན་པོད་དགོན་གྱི་དགེ་འདུན་རྣམས་ལ་བསྟེན་
བཀྱུར་དང་འགྲེལ་མཚོད་རྟེན་རིན་པོ་ཆེའི་སྤྱན་རླུང་སྟོང་མཚོད་འབྲུལ་བའགས་ས་
མང་དེ་ཡ་རྒྱལ་བསྟན་དར་ཞིང་འགོ་ཀུན་བདེ་བ་སོགས་གྱི་སྤྲུལ་སྲོལ་ཐབ་པར་
མང་ད། ཚོས་ཉེར་གཉིས་གཉི་ལྔ་ཤོར་དོར་གདན་གྲུ་ཚང་ནས་གསར་བསྐྱེད་གཟིམ་
རྒྱུད་དུ་གདན་ཞུས་གྱི་གསོལ་ཇ་བཞེས་འགྲུས་དང་རྟེན་གསུམ་བཅས་སྤུལ། དེ་ནས་
རྗེ་བརྟན་ཡིད་བཞིན་འཁོར་པའི་ལོའི་སྟོན་སྲུང་འཕམ་པའི་ཆེ་སྐྱེལ་དབྱ་འཛིན་གསུམ་མང་ད།
ཉིན་གྲུང་ཡོལ་ནས་འདུ་ཁང་དུ་དགེ་རྒྱལ་ཉི་ཤུར་བསྟེན་རྗོགས་གྱི་སྟོན་པ་བསྐྱེལ།
བལ་ཡུལ་ཞུང་སྟོད་བྱམས་པ་བཟོད་བ་ནས་སྐྱབས་ཞུས་དོན་གཉིར་ཅན་སྤུལ་བརྒྱ་
སྟོར་ལ་ལྷི་ཆེས་ཉེར་དུག་ནས་བརླུང་སྟེ་དབང་པོ་གཅིག་པའི་དབང་ཆེན་དང་བསྐྱེད་

ཚོགས་ཀྱི་ཉམས་ཁྲིད་བཅས་རིམ་གྱིས་བསྐྱེད།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༩ ལྷ་ ༡ ཚེས་ ༣ ཉིན་གཉེན་གཅེས་མཛུགས་པའི་དགོ་འདུན་
ནམས་དང་། གནས་མཛུགས་བཅས་སྐྱེ་སྲིད་སྐྱོད་སྐྱེད་པའི་མཚོན་ཉེན་
རིན་པོ་ཆེའི་སྐྱེན་སྲིད་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་སྐྱོན་བཅས་དང་། དེ་རྗེས་སྐྱོན་དཀར་གྱི་ཚེ་
དབང་གཞན་དང་། ཚེས་དགུ་ཉིན་ལསྐྱེད་སྲིད་ལྷན་གྱི་འཕྲོད་ཚེ་ལྷན་པའི་ལོངས་འཛིན་
དོན་ལྷན་ལྷན་ཚོགས་དབྱེད་སྐྱེད་བྱེད་སྲིད་ལྷན་ལྷན་ལྷན་ལྷན་ལྷན་ལྷན་ལྷན་
མཚོན་བདེ་མཚོག་དང་འབྲེལ་བའི་སྐྱོན་སྐྱོན་ཚོགས་འཕྲོད་དང་བཅས་ཞབས་བྲལ་
གཞུང་བྱེད་གི་ཁམས་སྐྱེད་བཅས་པའི་གསོལ་འདེབས་མཛོད། ཕྱི་ཉིན་ལསྐྱེད་སྲིད་
ལོངས་འཛིན་ནམས་གཉིས་ལྷན་དུ་རྒྱ་རོ་མཁའ་སྐྱོད་མའི་དཀྱིལ་འཕྲོད་སྐྱེད་མཚོན་
མཛོད། ཚེས་བཅུ་གཉིས་ནས་བཟུང་ཉིན་གཉིས་རིང་དོར་གདན་བོད་དགོན་འདུ་
ཁང་དུ་ཚོས་ལྷན་བཅས་སྐྱེད་ལྷན་ལྷན་ལྷན་ལྷན་ལྷན་ལྷན་ལྷན་ལྷན་ལྷན་ལྷན་
ལྷན་ལྷན་གྱི་གཞོན་མཚོན་སོགས་ཀྱི་སྐྱོན་སྐྱོན་བཅས་དོན་ལྷན་ལྷན་ལྷན་
བསྐྱེད། ཚེས་སུམ་ཅུ་ནས་ཉིན་གཉིས་ལྷན་ལྷན་ལྷན་ལྷན་ལྷན་ལྷན་ལྷན་ལྷན་
བཅས་ལྷན་ལྷན་གྱི་གཞོན་མཚོན་སོགས་ལྷན་ལྷན་ལྷན་ལྷན་ལྷན་ལྷན་ལྷན་
གཉིས་པའི་ཚེས་དྲུག་ནས་དབྱེད་ལྷན་ལྷན་ལྷན་ལྷན་ལྷན་ལྷན་ལྷན་ལྷན་
གོན་དང་བཅས་པ་བསྐྱེད། ཚེས་བཅུ་དྲུག་ནས་ཚེས་ཉེར་བདུན་བར་དོར་གདན་
དུ་སྐྱོན་ལམ་ཚོགས་སྐྱེད་སྲིད་སྐྱོན་ལྷན་ལྷན་ལྷན་ལྷན་ལྷན་ལྷན་ལྷན་
སོགས་ལྷན་ལྷན་ལྷན་ལྷན་ལྷན་ལྷན་ལྷན་ལྷན་ལྷན་ལྷན་ལྷན་ལྷན་ལྷན་
ལམ་གྱི་ཚོགས་དབྱེད་ལྷན་ལྷན་

ཕྱི་རྒྱ་གསུམ་པའི་ཆེས་གཅིག་ཉིན་སེར་སྐྱ་མི་མང་སྟོང་ཤག་བཀལ་བར་སྐྱོལ་
དཀར་ཡིད་བཞིན་འཁོར་ལོའི་ཆེ་དབང་དང་། ཆེས་བརྒྱད་ཉིན་པོད་དགོན་དུ་རབ་
གནས་དགེ་ལེགས་ཆར་འབེབས་ཀྱི་ཚོགས་མགོན་དུ་ཐེབས་ཏེ་དམ་ཡེ་དབྱེར་མེད་
དུ་བསྐྱེ་བར་མཛད། ཆེས་བཅུ་བཞི་ཉིན་དོར་གདན་ནས་མེ་འཁོར་བརྒྱད་དེ་རྩ་སར་
ཕྱིར་ཐེབས་དང་། རྩ་སར་ཐེབས་འབྲོར་གནང་གྲུབ་པའི་ཕྱི་ཉིན་ཁོ་བོའི་སར་ཐེབས་
ཏེ་འགོ་བ་སྐྱོལ་བའི་མཛད་པ་ཇི་ལྟར་བསྐྱེད་ས་པའི་གནས་ཚུལ་བསྐྱེད་བ་དགའ་
མགུ་ཡི་རངས་ཀྱི་གསོས་སུ་སྒྲིག།

ཆེས་བཅུ་བདུན་ཉིན་པོད་ཀྱི་བྱུང་མེད་ཚོགས་པས་བརྟན་བཞུགས་སུལ་བ་
དབྱེས་བཞེས་མཛད། ཡང་ཆོས་དོན་ལྡན་ཁང་ནས་ཇི་ལྟར་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ལྟར་
སྐྱེ་རིང་འཚོའི་ཆེད་ཕྱི་ཉིན་ནས་བཟུང་ཆེ་སྐྱབ་དབུ་འཇུགས་བསྐྱེད་སྤྲོད། ཆེས་བཅུ་
བཞི་ཉིན་བཞུགས་སྐར་ལས་བྱེད་ཡོངས་ནས་སྐྱེ་རིང་འཚོའི་ཚོགས་བཀྲིས་སྐབས་
དོ་རྩེ་སྐོབ་དཔོན་མཛད། ཕྱི་ཉིན་བྱ་གསོ་ཁང་གི་ལོ་འཁོར་དུས་དྲན་ཀྱི་མཛད་སྟོར་
ཁོ་བོ་དང་། ཡོངས་འཛིན་རྣམ་གཉིས་བཅས་ནས་ཚོགས་ཁང་གསར་བ་ཁག་གསུམ་
ལ་རབ་གནས་བཀྲིས། ཉིན་གཉིས་ཀྱི་རྗེས་སྐྱེ་ལ་ཆེ་དབང་ཞིག་བསྐྱེད།

ཁོ་བོས་ཞུས་དོན་ལྟར་ཕྱི་རྒྱ་ལྷ་པའི་ཆེས་བཙེ་བརྒྱད་ནས་བཟུང་ཉིན་བདུན་
རིང་རྒྱལ་བསྐྱེད་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་དོན་དུ་སྲུང་མ་རྣམས་ཀྱི་བསྐྱེད་བཞགས་གངས་
གསོག་མཛད། ཕྱི་ཆེས་ཉེར་བརྒྱད་ཉིན་སྤྱོད་ཚུ་ཚོད་བཅུའི་ཐོག་སྐྱ་གཤེགས་རྒྱ་
གར་སྲིད་ཚོན་ཞེ་ཏེ་དུ་དེ་ཉིད་ལ་གདུང་སེམས་གྲུས་འདུད་ཀྱི་ཚོགས་འདུ་བོ་སྒྲིག་
བྱས་པའི་སར་ལྟན་ཐེབས་ཀྱིས་ཁོ་བོ་དང་། ལྷེ་ཤོན་སྐྱ་ཞབས་མ་ཡིག་བཅས་ནས་

སྲིད་ཚོལ་དེ་ཉིད་ཀྱི་མཛད་པ་མདོར་བསྡུས་པ་མཛད་པར་གྱུས་པ་ཆེན་པོས་གསལ། དེ་
རྗེས་ལོ་ཉུང་དེ་ཉིད་ཀྱི་དགོངས་རྒྱུ་ལ་ལྷ་འདྲེན་མཚོན་ཆེད་ཆང་མས་དག་བཅད་
སྐར་མ་གཅིག་གཞན་ལ། ཚོགས་འདུ་གྲོལ་རྗེས་ཁོ་ལོ་ཅག་དང་ལྷན་དུ་སྐྱེས་ཆོད་བདེ་
སྲོང་དཔེར་མེད་ལ། ཐོག་མཐའ་ལ། བདེ་སློབ་བཅས་གསུངས་ཏེ་སྲིད་ཚོལ་དེ་ཉིད་ལ་
ལྷགས་སློབ་མཚམས་སྲོང་རྒྱས་པར་གནང་།

འདི་སྐབས་འིག་ལ་ལྷག་མཛོད་ལགས་ནས་ཡོངས་འཛིན་དོན་ལྡན་གྱི་སྐྱེ་
ལུའི་སྲོང་ལྷགས་རྗེས་ཀྱི་བྱང་ཡིན་པོ་ཆེར་ལྷགས་དམ་ལུས་བར། དེ་ལུས་མནལ་
ལམ་དུ། ལྷ་ལྷུང་ནས་ལྷགས་པ་ཆེན་པོ་ཞིག་ལང་བ་མིས་ཚུལ་གསུངས། དངོས་
པོའི་གནས་ཚོད་ལ་མཐུ་སྲོབས་ཀྱི་བདག་ཉིད་དུ་ཆེན་དོན་ལྡན་གྱི་ནམ་འཕྲུལ་དུ་
གྲགས་འིང་ལུང་ཡིགས་དུ་མས་ལྷུ་པ་ལྷུར། བདུད་བཞིའི་གནོད་པས་སྐྱབས་ལྷ་
བའི་གོ་སྐབས་གྲུབ་ཡང་། ལྷན་མོང་བའི་སྤང་དོར་སྐྱེ་གོང་མ་སློབ་བཟང་ལུང་རྟོགས་
བལྟན་འཛིན་འཕྲིན་ལས་མཚོག་གཞུང་སའི་བཀའ་འབྲེལ་མཉེས་ཐང་ལྷ་ཆེན་མོའི་
མདུན་དག་པོའི་སྤྱིན་སྲེག་མཛད་དེ་སྲིད་པེབས་སྐབས་ཆིབས་བརྟུབས་ཀྱིས་ཞིང་
ཁམས་བརྗེས་པའི་ཚུལ་ལྷུར། ལྷ་འབྲེང་འདི་བར་ཡང་དེའི་ལྷག་མ་ལྷ་ལུ་ཞིག་ཤར་
བར་རྟ་མཁྱིན་གསང་སྐྱབ་ཀྱི་སློབས་སྲིད་བརྗོག་གི་སྐྱབ་པ་མཛད་དགོས་གསལ་
བ་ལྷུར། ཞི་བྱང་ཡིན་པོ་ཆེ་གང་ཉིད་ནས་ཉིན་བདུན་སྐྱབ་པ་མཛད་པར་སྐྱེ་གོགས་
བརྗོག་པའི་མཚོན་མ་ལུང་ཚུལ་རང་ནམ་དུ་གསལ།

སྲི་སྐྱེ་བདུན་པའི་ཆེས་ལུས་ཅུ་ཉིན། ལྷག་སའི་སྐྱེ་སྲི་ནས་ཁོ་ལོར་བརྟན་
བཞུགས་འདུལ་སྐབས་དོར་སློབ་མཛད། སྲི་སྐྱེ་བཟུང་པའི་ཆེས་ལུག་ཉིན། ལོངས་

གསལ་རྣམས་ནས་ཡོངས་འཛིན་དོན་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོར་བརྟན་བཞགས་སྤུལ་བ་
དབྱེས་བཞེས། ཆེས་བཅུ་བདུན་ཉིན་རྩ་ཤོད་དགོ་ཞུ་འོས་སྤོང་སར་གདན་ཞུས་
ལྟར་ཆེབས་བསྐྱར་བསྐྱར་ས་ཏེ་བཀའ་སློབ་བསྐྱུལ།

ཕྱི་རྒྱ་བདུན་པའི་ཆེས་ཉེར་གཉིས་ནས་ཕྱི་རྒྱ་བརྒྱད་པའི་ཆེས་བཅུ་བར་བེལ་
སེང་དང་བསྐྱུན་ཁོ་བོས་མཁས་སྤུལ་རྗེའི་འདིགས་བྱེད་བསྐྱེད་རིམ་ཆེན་མོའི་བཀའ་
ཁྲིད་ཞུས་པ་ལྟར་བསྐྱུལ། ཆེས་ཉེར་གཉིས་ཉིན་ཆོས་དོན་ལྟན་ཁང་ནས་སྐྱབས་རྗེ་
དོན་རྗེ་འཆང་ལ་བརྟན་བཞགས་བསྐྱར་འབྲུལ་ཞུས། ཕྱི་རྒྱ་དགུ་པའི་ཆེས་བཅུ་ཉིན་
ལྷ་མང་ནས་གནས་དགའ་གཉིས་ཉེན་གཞིར་སྐྱབ་དངས་ཏེ་སྐྱ་ཆེ་ཡུན་དུ་བརྟན་ཆེད་
ཞབས་རིམ་སོགས་ཅི་སྐྱབ་ཀྱི་ལུང་འདི་ཞུས། ཆེས་བཅུ་དགུ་ནས་བཟུང་ཉིན་ཤས་
རིང་དུགས་པོ་བོ་ཆོས་སྤུལ་སྐྱ་བྱམས་པ་རྒྱ་མཚོ་ནས་ཞུས་དོར། གཟིམ་རྒྱུད་དུ་དོན་
གཉེར་ཅན་འགའ་ཤས་ལ་འབྲེལ་བ་དོན་གསལ་གྱི་བཤའ་ལུང་བསྐྱུལ། ལ་སྐྱབས་རྗེ་
ཁྲི་བྱང་རིན་པོ་ཆེས་ཡོངས་འཛིན་དོན་རྗེ་འཆང་གི་ཆེད་དུ་སྐྱ་ཆེ་ཆེ་སྐྱབ་མཛད་དེ། ཕྱི་
རྒྱ་བཅུ་པའི་ཆེས་གསུམ་ཉིན་ཆེ་རྣམས་འབྲུལ་བཞེས་གནང་།

ཆེས་བཅུ་གཉིས་ཉིན་ཆེ་མཚོ་ག་གླིང་སྤུལ་སྐྱ་ལ་སློབ་དཀར་གྱི་ཆེ་དབང་
དང་། ཆེས་ཉེར་བདུན་ཉིན་ཆེ་གླིང་སྤུལ་སྐྱ་དང་ལྟན་དུ་གསོལ་ཆེགས་ལྟན་བཞེས་
ཐོག་སློབ་གཉེར་ཡག་པོ་གནང་དགོས་པའི་བཀའ་སློབ་གནང་། ཆེས་སོ་གཅིག་ཉིན་
མཁན་རྒྱུ་ལྷོ་ག་སྟེང་ལུག་བསྟན་ལོར་བཟང་ནས་གསོལ་བ་བཏབ་བ་ལྟར། ཆོས་
ཞུ་བ་སུམ་བརྒྱ་སྟོར་ལ་དཔའ་གཅིག་གི་སྟ་གོན་དང་། ཕྱི་རྒྱ་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆེས་
གཅིག་ཉིན་དབང་ཆེན་དངོས་གཞི་བསྐྱུལ། ཆེས་བཅུ་གསུམ་ཉིན་པག་རི་བ་ཞིག་

ནས་ལྷན་དོར་སེར་སྐྱ་ལྷ་བཅུ་སྐོར་ལ་སྐོར་དཀར་གྱི་ཚེ་དབང་བསྐྱེད།

ཚེས་བཅུ་བཞི་ནས་བཟུང་ཚུལ་ཁང་རྟོར་སྐྱུལ་སྐྱུས་ལྷན་དོར་གྲག་གཡལ་
རིན་པོ་ཚེ་སོགས་དང་འདུས་ཉེས་བཅུ་སྐོར་ལ་བསྐྱེད་རིམ་དོར་སྐྱུལ་རྒྱ་མཚོའི་
བཤའ་ལུང་ཉིན་བདུན་གནང་། ཚེས་ཉེར་གསུམ་ཉིན་ཁོ་བོའི་གཅེན་པོ་ཚེ་རིང་སྐོར་
མ་དེ་ཉིད་འཛིག་ཉེན་ཕྱི་མའི་ལམ་པོ་ཚེར་བཞུད་པར་རྗེས་འཇུག་ནས་གདན་ལྷན་
ལྟར་རྣམས་ལྷོགས་ཡོངས་དང་ལྟན་དུ་སྐྱུགས་སྐོན་བདེན་ཚིག་བསྐྱུངས། ཚེས་
ཉེར་ལྷ་ཉིན་རིང་མིན་དོར་གདན་དུ་ཕེབས་རྒྱུར་མཚན་སར་ཕེབས་ཏེ་ཟབ་བ་དང་རྒྱ་
ཚེ་བའི་སྐོར་ལས་འཕྲོས་པའི་བཀའ་མཚིད་སྐྱུག་པར་གྲོལ། ཡང་ཕྱི་རྒྱ་བཅུ་གཉིས་
པའི་ཚེས་གསུམ་ཉིན་རྣམས་རྒྱལ་ལྷ་ཚང་ནས་གདན་ལྷན་ལྟར་ལྷ་ཚང་ཚོགས་མགོན་
དུ་ཕེབས། དེ་ནས་དགུན་ཐོག་རིང་གནས་ཚེན་དོ་རྗེ་གདན་དུ་ཕེབས་བཞུགས་
གནང་རྒྱུ་ལྟར། ཕྱི་ཉིན་ཕྱི་ཚེས་བཞི་ཉིན་རྣ་ས་ནས་དོ་རྗེ་གདན་དུ་ཕེབས་ཐོན་
གནང་། གནས་མཚོག་དེར་ཕེབས་འཕྲོད་གནང་རྗེས་ཕྱི་ཚེས་བཅུ་གཉིས་ཉིན་གྲག་
སྐོར་སྐྱུལ་སྐྱ་སོགས་བསྐྱུབ་བྱ་ཁ་གས་རབ་དུ་བྱུང་བར་མཛོད་ཅིང་། ཉིན་གཉིས་
པར་ཚེ་དབང་། ཉིན་གསུམ་པར་དགོ་ཚུལ་བཅུ་དྲུག་ལ་དགོ་སྐོར་གི་སྐོར་པ། ཚེས་
ཉེར་ལྷ་ཉིན་གྲངས་བཅུ་དྲུག་ལ་དྲུག་ཅུ་པའི་བཀའ་བྲིད་བཅས་བསྐྱེད།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༥ ཟླ་ ༡ ཚེས་ ༡༣ ཉིན། འབྲུག་རྒྱལ་མ་ཕུམ་ཚོས་སྐོན་ནས་
ལྷན་དོར་བཟང་སྐོར་སྐོན་ལམ་སོགས་ཀྱི་ལྷགས་ལུང་བསྐྱེད། ཡང་དུ་སྐོར་གཉེར་
ཚང་དགོ་ཚེ་དབང་བཟང་གིས་དང་། ཚ་བ་དམ་པ་སྐོར་གྲོས། ཚབ་མདོ་དོ་ཚེ། བག་
རི་དོན་ཁང་། འབྲས་ཉལ་རེ་སྐྱབ་བསྐྱུན་ཚོས་འཕྲོད་བཅས་ནས་གསོལ་བ་བཅུ་བ་

པ་བཞིན་གྱི་རྒྱ་གཉིས་པའི་ཆེས་བརྩུ་ནས་བཟུང་ཚོས་ལྷ་བ་བཞི་སྟོང་སྟོར་ལ་
དཔའ་གཅིག་གི་དཔང་ཆེན་དང་། བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་ཉམས་ཁིད་བཅས་རིམ་བཞིན་
བསྐྱུལ་ཞིང་། མཐུག་ཏུ་སྦྱིན་བདག་སྐྱེན་མོང་ནས་བརྟན་བཞུགས་ཞབས་བརྟན་
བསྟར་འབུལ་ལྷས། ཆེས་ཉེར་བཞི་ཉིན་གོང་གསལ་ཚོས་ལྷ་བ་རྣམས་ལ་སྦྱིན་རས་
གཟིགས་ངན་སོང་ཀུན་གྲོལ་གྱི་རྗེས་གནང་དང་། སེམས་བསྐྱེད་མཚོན་པ་བཅས་
བསྐྱུལ། དེ་རྗེས་པོད་གཞུང་ནས་སྐྱབས་རྗེ་མཚོག་སྐྱ་ཆེ་ཞབས་པད་ཡུལ་དུ་བསྐྱིད་
ཆེད་བརྟན་བཞུགས་སུལ། ཕྱི་ཉིན་གྱི་ཚུལ་དང་། རྟོར་གདན་གྲུ་ཆང་སྐྱེན་མོང་
ནས་བརྟན་བཞུགས་སུལ་བ་དགུས་བཞེས་བཀའ་རིན་བསྐྱུངས། །

དགུང་གངས་རེ་གསུམ་ལ་དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཐོག་གོ་བདུན་པའི་མཚན་ཁུར་
བཞེས་ཉེ་བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་རི་ལྷུང་མཛད་ཚུལ།

༡༡། །དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཐོག་གོ་བདུན་པ་སེར་གྲེས་ཉར་གདོང་རྗེ་ལྷུང་སྐབ་
བསྟན་ཀུན་དགའ་མཚོག་སྐྱ་སར་རྒྱ་མིའི་བཅན་འོག་ཏུ་ཞེ་བར་གསལ་གསལ་བར་
བརྟེན་ཁྲི་འཛིན་གསར་པའི་ཐད་ཤར་བྱང་གི་ཚོས་རྗེ་རྣམ་གཉིས་རེས་མོས་གྱིས་
ཕེབས་སོལ་ཡོད་པ་ལྟར། ད་ལམ་ཤར་བ་ཚོས་རྗེ་ལས་ཐོག་པ་ཡསྐྱབས་རྗེ་ཡོངས་
འཛིན་གྱི་སྐྱུལ་དོན་འཆང་ཆེན་པོ་མཚོག་དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཐོག་གོ་བདུན་པའི་མཚན་
བཞེས་གནང་དགོས་པ་དང་ཆབས་ཅིག་རྟོར་གདན་པོད་དགོན་དགའ་ལྡན་འཕེལ་
རྒྱས་གྱིང་གི་མཁན་པོའི་མཚན་ཁུར་ཡང་བཞེས་དགོས་ཚུལ་པོད་གཞུང་ཚོས་དོན་
སྟན་ཁང་བསྐྱེད་ནས་ཡསྐྱབས་སེང་གསོལ་འདེབས་ལྷས་དོན་ལྟར། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༤

མཚན་མོ་ ༣ ཚེས་ ༦ ཉིན་དོན་གཤམ་བོད་དགོན་དགའ་ལྷན་འཕེལ་རྒྱས་སྤེལ་གི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་འཇམ་མགོན་ལྷ་རྒྱལ་པ་གཉིས་པའི་ལྷ་རྒྱལ་ཚབ་ཏུ་མངོན་པར་བཞེངས་པ་དང་ཆབས་ཅིག་དོན་གཤམ་མཁམ་པོའི་ཁྲི་ཕེབས་ཀྱི་མཛད་སྒོར་བོད་གཞུང་སྐྱེ་ཆའི་ཏུ་ཚེས་དོན་བཀའ་སློན་ལས་རོགས་གསལ་ཤོད་མཚན་ཞབས་རིན་པོ་ཆེ་ནས་རྗེས་བརྟུན་གྱི་བཤའ་འབྲུལ་བསྐྱེད་སྤེལ་གིང་། དེ་ནས་བཀའ་སློན་ལས་རོགས་དམ་པ་སློབ་མོས། བཀའ་བྱུང་ལྷན་བསྐྱེད་ལོར་བཟང་། གཤམ་སྤེལ་གསལ་དང་། རྒྱུད་ལྷན་སྤེལ་བཅས་ཀྱི་མཁམ་པོ་ལས་སྤེལ་སོགས་ཆེད་བཅར་རྣམས་ཀྱིས་མཛའ་དར་འབྲུལ་བཞེས་གནང་།

ལྷ་རྒྱལ་མཚན་མོ་གྲུང་རིན་པོ་ཆེ་ནས་ཀྱང་ཞབས་གསལ་ཆེད་གཉེར་མཁམ་པོ་མཛའ་དར་དང་། མཚན་མོ་གསལ་གསལ་དུ་བྱུང་སོགས་འབྲུལ་ལམ་ལུ་གནང་མཛད། མཛད་སྒོ་གྲུབ་རྗེས་གྲུང་ཚུབ་ཆེན་པོའི་གིང་གྲུང་དུ་སྐྱེ་མགོན་རྣམས་ཀྱིས་དམ་པ་གཉེན་མཚན་པ་དང་། སློབ་མཚན་མཛད་ཏུ་འབྲུལ་པར་གྲུང་ཚུབ་ལམ་རིམ་ཆེན་པོའི་དམ་པ་བཤའ་ལྷན་དུ་འབྲུགས་ཅོམ་མཛད་པ་སོགས་འཇམ་མགོན་ལྷ་རྒྱལ་པའི་རྒྱལ་ཚབ་ཁྲི་ཕོག་གོ་བདུན་པའི་མཚན་བཞེས་ཁྲི་འདོན་དང་། དོན་གཤམ་བོད་དགོན་གྱི་མཁམ་པོའི་མཚན་ལྷན་བཞེས་པའི་མཛད་སྒོ་ལེགས་པར་གྲུབ་སྟེ་ཚེས་བརྟུན་ཉིན་དོན་གཤམ་ནས་མེ་འཁོར་བརྒྱུད་རྩ་སར་ཕེབས་ཐོན་མཛད།

ཚེས་བརྟུན་གཅིག་ཉིན་ཁོ་བོའི་སར་ཕེབས། ཚེས་བརྟུན་གཅིག་གཞུང་ཞབས་སྤྱི་ནས་ཁོ་བོར་མཁམ་པོ་བསྐྱེད་སྤེལ་བསྐྱེད་དང་འབྲེལ་བཞེས་བཞེས་བཞེས་བསྐྱེད་འབྲུལ་སྐབས་དོན་གཤམ་གཞིའི་ཚོ་གཤམ་གྱི་གྲུང་རིན་པོ་ཆེ་དང་། བཀའ་ཕབ་མི་མང་སྤྱི་

འཇུག་པའི་དང་ལྷན་དུ་ཡོངས་འཛིན་དོན་རྗེ་འཆང་ནས་ཉེན་གསུམ་དང་སྐྱབས།
 བཀའ་བཀའ་ནས་སྒྲུབ་དོར་ལྷུ་བྱའི་སློབ་སྒྲུབ་ཡིག་ཆ་འབྲུལ་ལམ་ལྷུ་ས་དོན་ལྷུ་ར་
 ཆང་མས་ཁ་ཞེ་དོ་སློབ་མེད་པའི་སྒྲུབ་དོར་ལྷུ་སློ་བཀའ་དགོངས་འགལ་མེད་ལྷུ་རྒྱུར་
 ཞབས་པད་བརྟན་པའི་བཀའ་བཞེས་ཡོང་བ་ཞེས་ཐེབས་པར་རང་དོས་ནས་འབད་
 བཅོམ་གང་སྐྱབ་བྱེད་བཞིན་ཡང་། མི་གཅིག་གིས་གང་ཡང་མི་སླེབས་པས་ལས་
 བྱེད་པ་རྣམས་དང་། མི་མང་ནས་ཡུང་ལུང་མཉམ་ལེན་བྱ་རྒྱུ་གལ་ཆེ་ཚུལ། དམ་
 ཚིག་གཅང་མ་དང་། དོ་སློབ་མེད་པའི་རྒྱུར་བཅོམ་བྱུང་ན་གང་ཡང་མི་བྱེད་ཅེས་
 སོགས་བསམ་འཆང་ལྷུ་ས་རྗེས། དངོས་གཞིའི་བརྟན་བཞུགས་ཚོ་ག་ཚུགས་པར་
 ཡོངས་འཛིན་དོན་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོས་མཚུལ་སྐྱབས་བཤུགས་མཛད།

ཆོས་བཅུ་བདུན་ཉིན་ཆོས་དོན་ལྷན་ཁང་ནས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ལྟར། མི་མང་
 ལ་ཐེག་ཆེན་གསོ་སྦྱོང་གི་སློབ་པ་བསྐྱེད། དགའ་ལྷན་གྱི་ཐོག་གོ་བདུན་པའི་མཚན་
 བཞེས་ཉེན་འབྲེལ་དངོས་གཞི་དོར་གདན་དུ་མཛད་ཐེན་ན་ཡང་། ལྷི་རྒྱ་གསུམ་པའི་
 ཆོས་བཅོ་བརྒྱུད། བོད་རྒྱ་དང་པོའི་གཟུང་ཆོས་མཚོག་དུ་དགེ་བའི་ཉིན་སྤར་སོལ་
 ལྟར། རྩ་ས་ཐེག་ཆེན་ཆོས་སྤྱིར་དུ་ཁོ་པོའི་མདུན་དུ་གྱི་ཐེབས་གསར་མཛལ་གྱི་
 མཛད་སློ་གནང་རྒྱ་ལྟར། ལྷ་རྩོ་ཆུ་ཚོད་བརྒྱུད་ཐོག་ཡོངས་འཛིན་དོན་རྗེ་འཆང་དཔུ་
 པའ་དང་། ལྷ་ཆོས་བཞེས་ཏེ་ཆོམས་ཆེན་དུ་ཐེབས་ཏེ་སྐུ་སྐྱབས་གནང་བའི་སྐྱབས་ལན་
 ལུལ་རྗེས་ཐོག་མར་གྱི་པའི་མཚུལ་ཉེན་གསུམ་དང་། ལྷ་མ་སྐྱུད་དོར་གདན་དགའ་
 ལྷན་འཕེལ་རྒྱས་སྤྱིར་གི་མཁན་པོའི་གསར་མཛལ་ཉེན་གསུམ་མཛལ་དར་དང་།
 འཁོར་ལོ། ཆོས་དུང་སོགས་བསྐྱེད་ཏེ་བཞུགས་ཁྲིར་ཞབས་སོར་འཁོད། གསོལ་

ང་ལེགས་རྗེས་ཚུལ་དོན་བཀའ་སློབ་ལས་རོགས་མཚོན་ཞབས་གསེར་གོང་རིན་
པོ་ཆེ་ནས་དབུ་བསྐྱེད་གནང་སྟེ། ང་མཚོན་གངས་ཅན་གྱི་རྟ་སྟོན་གསུང་ཟིན་
རྗེས་གསོལ་ང་དང་། བཞེས་འབྲས་ལེགས་རྗེས་སྐྱེད་ཡང་གསེར་གོང་རིན་པོ་ཆེས་
འབྲས་མཚོན་བདག་སོགས་འཁོར་བཅས་བསྐྱེད་གནང་མཛད།

བཀའ་སློབ་བཞི་དང་། ཚོགས་གཙོ། ཚོས་ལུགས་ཁག་ཚོས་གསུམ་སྟེ་འབྲས་
བཅས་པས་ཁྱི་རིན་པོ་ཆེར་མཛལ་དར་རེ་ཕུལ་ཏེ་རང་གྲུལ་དུ་འཁོད་ཟིན་པ་ན། རྣམ་
གྲུ་མཁན་སློབ་དང་། གསུང་བཟང་བ་རྣམས་ཡང་བཞེངས་ཏེ་ཁོ་བོ་དང་མཉམ་དུ་
ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེའི་ཞབས་བརྟན་གསོལ་འདེབས་དང་། རྫོང་བཟང་རྒྱལ་བསྟན་
མ། དེ་རྗེས་ཚང་མས་དབུ་ལྷ་བཞེས་ཏེ་འཛིགས་བྱེད་གིས་བརྗོད་རོལ་དབྱངས་
དང་བཅས་གྲུབ་པ་དང་། ཁོ་བོ་མ། རང་གི་རྩ་བའི་སྐྱ་མ་མཚོག་ལ་མཛལ་དར་དང་།
སྐྱེད་མཛུད་བཅས་གྲུས་པ་ཆེན་པོས་ལག་བསྟར་གྱིས་ཕུལ། ལེགས་སྐྱེས་རྟེན་ཆས་
རྣམས་སྐྱོན་སྤར་བསྟར། རྫོང་ཞབས་གསུམ་རྣམས་ལ་ཡང་སྐྱེད་མཛུད་གྱིན། དེ་
ནས་ཡོངས་འཛིན་ཁྱི་རིན་པོ་ཆེའི་སྐྱ་བྱང་དུ་གཞུང་ཞབས་ལས་བྱེད་ཡོངས་ནས་
རྟེན་འབྱུང་མཛལ་དར་ཕུལ། དེ་ཉིན་སྐྱ་བྱང་དུ་ཡ་སྐྱེད་རྗེས་ཁྱི་བྱང་རྩོ་རྗེ་འཆང་རོ་
ལེགས་གྱིས་མཛལ་དར་ནང་མཚོན་འཕྲིན་ལས་དར་རྒྱས་རྟུགས་ཅན་སྟེན་ན་རིང་
བ་དང་། རྟེན་དོད། རྗེའི་རྣམ་ཐར་དད་པའི་འཇུག་རོགས་གྱི་ཕུག་དཔེ་བཅས་འབྲུལ་
གནང་མཛད། གཞན་ཡང་དད་ལྡན་སེར་སྐྱ་བརྒྱ་སྟོན་དུ་མས་ལེགས་འབྲུལ་བསྟར།

ཕྱི་ཉིན་ཁྱི་བྱང་རིན་པོ་ཆེའི་བཞུགས་ལུལ་དུ་ཆེད་ལེགས་གྱིས་མཛལ་དར་རྟེན་
གསུམ་སོགས་འབྲུལ་གནང་གི་ལུན་རིང་ཅམ་སྟོན་བཞུགས་གྱིས་བཀའ་མཚོད་ལ་

རོལ། ཆེས་བཅུ་དགུ་ཉིན་ཟླ་ཡང་གི་ཚོམས་ཆེན་དུ་བསྐྱུབ་བྱ་འགའ་ཞིག་ལ་དགོ་
ཚུལ་གྱི་ཕྱོམ་པ་བསྐྱུལ། ཕྱི་ཟླ་བཞི་པའི་ཆེས་བདུན་ཉིན་ཚོལ་གསུམ་ཚོས་ལུགས་
བཅས་གྱི་སྤྱི་འཐུས་སོགས་མི་གངས་ཉིས་བརྒྱ་ལྷོད་ནས་བཙེམ་ལྷན་འདས་ཆེ་
དཔག་མེད་ནང་སྐྱུབ་འཆི་མེད་ལྷ་ལྷའི་ཚོ་ག་དང་འབྲེལ་མཁའ་འགྲོ་བསྐྱུ་བརྒྱུག་དང་
བཅས་ཁོ་བོར་བརྟན་བཞུགས་འབྲུལ་སྐྱབས་ཡོངས་འཛིན་གྱི་རིན་པོ་ཆེ་གདན་ལུས་
ལྟར་ལེབས། ཕྱི་ཉིན་གོང་གསལ་ཚོལ་གསུམ་སྤྱི་འཐུས་རྣམས་ནས་དོ་རྗེ་འཆང་
ཆེན་པོར་བརྟན་བཞུགས་དང་། ཆེས་བཅུ་གཉིས་ཉིན་ཚོས་དོན་ལྷན་ཁང་ནས་རྒྱ་
རྒྱུད་ཉེ་རྣམ་གྲུ་ཚོགས་ཡོངས་གྱིས་ཆེ་སྤྱིན་ཕྱོམ་དཀའ་ཡིད་བཞིན་འཁོར་ལོའི་ཚོ་
ག་ལ་བརྟེན་ནས་བརྟན་བཞུགས་འབྲུལ་བཞེས་མངོད།

ཉིན་གཉིས་པར་མདོ་ཁམས་ཚུ་སྐང་ནས་ཁོ་བོར་བརྟན་བཞུགས་འབྲུལ་
སྐྱབས་ཀྱང་ཚོགས་དབུང་ལེབས། རྗེ་བདེ་ཆེན་སྤྱིང་པོའི་ཡང་སྐྱུལ་ནས་གསོལ་བ་
བཏབ་པ་ལྟར། ཕྱི་ཟླ་ལྔ་པའི་ཆེས་གཉིས་ནས་བཟུང་ཆེས་བཙེམ་བརྒྱུད་བར་ཟླ་སྐྱུལ་
དགོ་བཤེས་སོགས་ཤིན་ཏུ་མང་འདུས་ལ་གསང་འདུས་བསྐྱེད་རིམ་དངོས་བྱུབ་
རྒྱ་མཚོའི་བཞག་ལུང་དང་། ཆེས་བཅུ་དགུ་ནས་བཟུང་ཉིན་ཤས་རིང་ལྷན་མ་སྒོ་
ཚོས་དང་། སེར་སྐྱེད་གངས་ཅན་སྐྱུལ་སྐྱུ་སོགས་ལ་བདག་བསྐྱེད་གྱི་སྤྱིང་ནས་རྒྱ་
རོ་མཁའ་སྐྱོད་མའི་རིམ་གཉིས་གྱི་བཀའ་བྲིད། ཆེས་ཉེར་དུག་ཉིན་སེར་སྐྱུ་གངས་
བརྒྱུད་ཚུ་ལྷོད་ལ་དོར་སེམས་གྱི་རྗེས་གནང་། ཕྱི་ཟླ་དུག་པའི་ཆེས་གཅིག་ཉིན་ཨ་
རི་བ་ཨ་ལེག་ཅན་རྩེ་ (Robert Alexander Thurman) དགོ་ཚུལ་གྱི་ཕྱོམ་པ་
བཅས་བསྐྱུལ།

དེ་སློན་རྒྱུད་པའི་མཁན་པོ་གནང་སྐབས་སུ་གསང་འདུས་ཀྱི་ལས་རུང་ཁ་སྐོང་
སློན་སྲེག་དང་བཅས་པ་གནང་སྟེ་བཀའ་དབང་ཡང་ཐེངས་ཁ་ཤམ་བསྐྱལ་མོད། ད་
རུང་བསྐྱར་དུ་ལྷགས་བསྟེན་ཞིག་ལ་བཞུགས་རྒྱུ་དེ་དགོངས་བཞེས་ཀྱིས་ལས་རྒྱུབས་
རྗེ་ཁྱི་བྱང་རིན་པོ་ཆེ་དེ་རྒྱང་ནས་གསང་འདུས་དབང་ཆེན་སྟོན་པོ་དང་བཅས་པ་
བསྐྱར་དུ་གསལ། ཕྱི་ཆེས་བཙོ་ལུ་ཉིན་ལྷག་པའི་ལྷ་མཚོག་འདི་ཉིད་ཀྱི་ལས་རུང་
དབྱ་འཇུགས་གནང་། ལྷགས་བསྟེན་ཀྱི་ཞར་དུ་ཕྱི་ཆེ་བུལ་པའི་ཆེས་བཅུ་ནས་
བཟུང་བྲག་གཡལ་རིན་པོ་ཆེས་ལྷུས་དོར་སྐྱུ་ལ་དགོ་བཤེས། བྱ་བཏང་རི་ཁྲོད་
པ་བཅས་དོན་གཉེར་བ་མང་འཛོམས་ལ་གསང་འདུས་རྗོགས་རིམ་རིམ་ལྷ་གསལ་
སློན་ཀྱི་བཀའ་ཁྲིད་ཉིན་བཅུ་གསུམ་ཀྱི་རིང་བསྐྱལ། ཕྱི་ཆེ་བརྒྱུད་པའི་ཆེས་གཅིག་
ཉིན་ཆེས་དོན་བཀའ་སློན་ལས་རོགས་དམ་པ་སློ་གྲོས་ནས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ལྟར་
མོ་ཉི་མ་ཉིད་ཐང་སྟེང་དུ་རྩ་སའི་སེར་སྐྱ་མི་མང་རྣམས་ལ་སྟོ་ཐོ་ཐོག་ཆེན་གསོ་སྟོང་
གི་སྟོན་པ་བསྐྱལ།

ཕྱི་ཆེ་དབྱ་པའི་ཆེས་གཉིས་ཉིན་དགོ་གན་འོས་སྟོང་སྐབས་གཉིས་པའི་སྟོན་
བྲུང་གནང་ལྷུས་ལྟར་དགོ་སྟོན་ཆོར་སྐྱང་དོར་བྱེད་སྟོན་སྟོར་བཀའ་སྟོན་སྟོང་པོ་ཅན་
བསྐྱལ། ཆེས་བཅུ་གསུམ་ཉིན་རིང་ནས་བསྟེན་པའི་སྐྱུང་མའི་གཙོ་བོ་གནས་དགའ་
གཉིས་ཉིན་གཞིར་སྐྱུན་བྱངས་ཏེ་འཆར་ཅན་སྐྱུ་ལུའི་ཞབས་རིམ་སོགས་ཀྱི་སྟོར་
བཀའ་འདྲི་བསྐྱུངས། གསང་འདུས་ཀྱི་ལྷགས་བསྟེན་ཉིན་བཅུ་གངས་ཅོམ་ལས་པམ་
ཆེར་བྱུབ་ཉིད་སྐབས་ལོ་དེར་པ་གི་སི་ཐན་དང་རྒྱ་གར་གཉིས་དབང་དམག་འབྲུག་
ཡངས་ཏེ་པ་གི་སི་ཐན་གྱིས་གནས་ཐོག་ནས་རྩ་ཤོད་ཡོལ་དམག་སྐར་ཉེ་འགམ་དུ་

འབོམ་མདེལ་འབངས་ཏེ་མི་གཉིས་ལ་སློབ་སྦྱོར་དང་། འགའ་ཤམ་ལ་རྣམས་སྦྱོར་
བྱང་བ་སོགས་གནས་ཚུལ་རྩོམ་ཏུ་བྱུང་སྟབས་རྒྱ་གར་གཞུང་ནས་དོས་རེ་ཞིག་
ཉེན་གཏོལ་ཆེད་རྒྱ་ས་ནས་རྒྱལ་ས་ལྗེ་ལི་གསར་བར་གནས་སློབ་བྱ་དགོས་ཚུལ་
གསུངས་པར་ཡོངས་འཛིན་རྣམ་གཉིས་ཀྱང་ལྷན་དུ་གདན་འདྲེན་ཞུས།

གནས་ཚུང་ནས་ཀྱང་ཡ་སྐབས་རྗེ་རྣམ་གཉིས་ལ་ཚོས་རྒྱལ་ཆེན་པོའི་ལུག་
ཤན་དེ་འབྲུལ་གནང་མཛད། ཡོངས་འཛིན་རྣམ་གཉིས་ལྗེ་ལི་བོད་ཁང་དུ་བཞུགས་
ལུལ་གྱ་སྤྱིག་ཞུས་པ་ལྟར་བཞུགས། ལུལ་གྱ་གཉིས་ཀྱི་དབར་དམག་འཇུག་ཉེན་
ཚབས་རེ་ཆེར་སོང་ཆེ་སྤྱི་བོ་མང་བོར་སློབ་སྦྱོར་འགྲོ་ཉིར་བརྟེན་སྤྲུགས་ཁྲམ་ཅི་ཆེ་
བྱང་མོད། ལྗེ་ལིར་ཕེབས་རྗེས་ཉེན་ཤམ་སོང་བ་ན་དམག་འཇུག་རེ་ཞིག་མཚམས་
འཛོག་བྱས་ཚུལ་གསན་པར་སྤྲུགས་བག་ཕེབས་པའི་དགྲེས་ཚུལ་བཞེས། ཡ་སྐབས་
རྗེ་རྣམ་པ་གཉིས་ཀ་བོད་ཁང་དུ་བཞུགས་པར་བརྟེན་ཡང་ཡང་མཛལ་འབྲན་གྱིས་
ཉེན་གཏོག་རྣམ་གཉིས་ལྷན་བཞུགས་སྐབས་ཁྱི་བྱང་རིན་པོ་ཆེས།

- ཕེགས་སློབ་བད་དཀར་འདབ་མ་ཁྱི་སྤྲུག་ཏུ་བཞད་ཀྱང་། །
- དོན་མེད་རང་གར་འབྲུན་པའི་གཞུང་དབང་གི་བ་མོས། །
- བྱང་ཆུབ་སྣོད་པོའི་སྤྱང་ཅིའི་བཅུད་བཟང་དེ་བཙམ་བས། །
- ཚོངས་ཀྱན་གཉིས་མེད་སེལ་ཏེ་འུ་དོན་འདིར་དགོངས་ཤིག། །
- སྤྱབ་དབང་བསྟན་པའི་སྣོད་པོ་སློབ་བཟང་གི་ཞལ་སྤྱང། །
- འི་མེད་ཚུལ་བཞེན་ཏོགས་ནས་རྣམ་མང་གི་གདུལ་བྱར། །
- རྒྱལ་བའི་ལམ་མཚོག་འདོམས་པའི་འཕྲིན་བཟང་གི་བྱང་སྤྱ། །

བསྐྱལ་བའི་མཐའ་ལས་འདས་བར་ལྷང་ལྷང་དུ་སློབ་གསུང་མཛོད། །

ཚོལ་བས་མི་སླབ་རྗེས་བསྟན་ལྷང་རིགས་ཀྱི་ལམ་ནས། །

འཕགས་བཞིའི་མངོན་རྟོགས་གསལ་བའི་རྣམ་ཐར་གྱི་བཀོད་པ། །

རྒྱལ་ཀུན་དོ་མཚར་རྗོགས་བའི་མཛད་འཕྲོན་གྱི་འོད་དཀར། །

མི་མ་སྟུན་སྟུན་བ་ལས་རྒྱལ་ལམ་ལམ་དུ་སློབ་ཤིག །

ཞེས་མགྲུང་དུ་བཞེས་ཏེ། ཡོངས་འཛིན་གྱི་ཆེན་དོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོ་མཚོག་སྐྱེ་
ཆེ་བརྟན་ཅིང་། ཟབ་རྒྱས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཡུན་རིང་དུ་བསྐྱོར་བའི་གསོལ་འདེབས་
མཛད། དེ་རྗེས་མཛོད་བ་སློབ་བཟང་ལྷང་རིགས་ལ།

སློབ་ལོ་མཛད་ས་ལ་དགེལ་ཆེའི་སློབ་པོ་སློབ་གསོན་དང་། །

ལོར་བཟང་གཞོན་ལུའི་རྣམ་ཐར་ད་སྟུས་བཞིན་བཟུང་ནས། །

མི་སློབ་དང་བའི་ཨ་ལྷང་སློབ་དབུས་སུ་བཅངས་ན། །

རིགས་གསུམ་སྟུགས་རྗེའི་ལྷགས་ཀུས་འདོར་མེད་དུ་ལོས་འཛིན། །

སློབ་སེམས་ཅེ་གཅིག་བསྐྱེད་ནས་འིན་ཅན་གྱི་སྒྲུལ། །

འོས་སྤྲོད་བཟང་པོས་ངལ་མེད་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྟེན་དང་། །

ལ་ལྷང་གཞན་འཚོལ་མ་དགོས་ཡིད་བཞིན་གྱི་ལོར་བྲ། །

རང་གི་ལག་དུ་མཆིས་སོ་རིགས་བཟང་གི་སྐྱེས་བྲ། །

ཞེས་དོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོའི་ཞབས་ཞུ་ད་སྟུས་བཞིན་ཚུལ་བཞིན་དུ་སྐྱབ་བ་
གལ་ཆེ་བར་གདམས། ལྷི་ཡིར་བཞུགས་རིང་བོད་ཁང་དུ་འབྱོར་བའི་ཞབ་ཐར་དང་།
རྟོན་རྟོང་གང་འཚོམས་ཡོད་བ་ནས་དོ་མ་འཕྲོད་བ་རྣམས་སྟུན་བསྟར་ཞུས་པར། འདི་

དང་འདི་ཞེས་ངོ་སྤྲོད་བཀའ་སློབ་བསྟུན། ཉིན་གཅིག་ལ་དྲུག་སྐུ་མ་སྐོ་བཟང་ནས་
གདན་ཞུས་ལྟར། ཁྱི་བྱང་རིན་པོ་ཆེ་དང་ལྷན་དུ་ལ་དྲུག་ས་ནང་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་
དུ་མེ་བས་བསྐྱོད་ཀྱིས་ཉེན་དང་བཞེན་པ་བཅས་པར་རབ་གནས་དང་། དེ་རྗེས་ལ་
དྲུག་ས་སྐོ་བ་སྤྲུག་ཚོས་ལུལ་ལུགས་ཀྱི་བོ་དང་། ལྷ་གཞུས་ཀྱི་གཞིགས་མོ་སྤུལ་བར་
དབྱེས་གཞིགས་མཛད། ཡང་སྐབས་དེར་པ་བོང་ཁའི་སྤུལ་སྤྱུ་ནས་གསོལ་བ་བཏབ་
བ་ལྟར་དོན་གཉེར་ཅན་མང་འཛོམས་ལ་ཆེས་བཅུ་གསུམ་ནས་ཉིན་བཅོ་ལྔའི་རིང་
སྤྲུགས་རིམ་ཆེན་མོའི་བཤའ་བྱིད་བསྟུན།

ཕྱི་རྒྱ་བཅུ་པའི་ཆེས་ཉེར་ལྷ་ཉིན་བོད་ཁང་གི་སྐོ་དབྱེ་ཉེན་འབྲེལ་མཛད་སྟེ་
སྐབས་ཁོ་བོ་ཅག་དང་ལྷན་དུ་ཤིས་བརྗོད་སོགས་གནང་། ཕྱི་རྒྱ་བཅུ་གཉིས་པའི་
ཆེས་གཅིག་ཉིན། གནས་མཚོག་སྤར་རྒྱ་མང་མེ་བས་ཐོན་གནང་། ཆེས་བཅུ་དེ་ཉིན་
དགོ་སྤྱིན་པ་རྒྱ་མཚོ་ནས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ལྟར་མེར་སྐྱ་བརྒྱ་སྤྲུག་དུ་མར་ལམ་
གཙོའི་བཀའ་བྱིད་དང་། དེའི་ཉིན་རྗེས་མར་སོག་པོ་སྤྲུག་ས་གསོལ་བཏབ་པ་ལྟར་
ཡོན་ཏན་གཞི་གྱུར་མའི་བཀའ་བྱིད་བསྟུན་ཞིང་། ཆེས་བཅུ་གཉིས་ཉིན་ལ་དྲུག་ས་རི་
རྗོད་སྤུལ་སྤྱུ་ནས་ཞུས་ངོར་གསང་འདུས་བསྐྱེད་རྗོད་ཀྱི་བཀའ་བྱིད་དཔུ་འཇུགས་
གནང་། དེ་ནས་གནས་ཆེན་རྗོ་རྗེ་གདན་དུ་ཆིབས་བསྐྱར་ཀྱིས་ཕྱི་ཆེས་ཉེར་ལྷ་ཉིན་
རྗོད་གདན་བོད་དགོན་དགོ་འདུན་ནམས་ལ་བསྐྱེན་བཀུར་དང་འབྲེལ་མཚོད་ཉེན་
རིན་པོ་ཆེའི་སྤྲུག་སྤར་མཚོད་སྤྱིན་སྤྱུ་ལྷ་སྟོང་ཚར་འདུལ་གསོལ་ས་མཛད་དེ་སྟོན་
བ་སྤྲུག་མེད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་སྤེལ་བའི་འཆེ་མེད་ཞེ་བའི་ལམ་བཟང་རྒྱ་མཚོའི་གོས་
ཅན་གྱི་ཁྱོན་དུ་བཅུལ་བའི་ཕྱགས་སྟོན་བསྐྱུངས། བོད་དུ་གསལ་བ་ལྟར་ལ་དྲུག་ས་

དགོ་ཚུལ་དང་། དེ་རྗེས་དགོ་ཚུལ་བཅོ་ལྔ་ལ་དགོ་སྐོར་གི་སྐོར་པ་བསྐྱུལ། ཕྱི་རྒྱ་
གཉིས་པའི་ཆེས་ལྷ་ཉིན་རྣམ་ལྷ་མཚོད་གཡོག་ནས་ལུས་དོད། མི་མང་སྐོན་ཆེར་
ཐེག་ཆེན་གསོ་སྐོར་གི་སྐོར་པ་བསྐྱུལ། ཆེས་བཅུ་དྲུག་ཉིན་དོར་གདན་ནས་རྩ་སར་
ལེབས་འཕྱོར་སྐྱབས་ཡར་ལམ་གྱི་བྱང་རིན་པོ་ཆེ་མཛུགས་འཕྲད་དུ་ལེབས། ཕྱི་ཉིན་
ཐུན་སར་ལེབས་ཏེ་དོར་གདན་དུ་བལྟགས་རིང་བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་མཛུགས་པའི་
གནས་ཚུལ་རྣམས་གསུངས། དེ་རྗེས་ཉིན་གཅིག་གི་བྱང་རིན་པོ་ཆེ་གི་རྒྱ་བྲང་
དུ་ལེབས་ཏེ་དེའུ་ལྱི་སྐོར་དཀར་སྐྱ་བརྟན་ཞིག་འབྲུལ་གནང་དང་འབྲེལ་ཡོངས་
འཛིན་གྱི་རིན་པོ་ཆེ་ཞབས་པད་ཡུན་བརྟན་གྱི་ཐུགས་བཞེད་བསྐྱེད་དགོས་པའི་
གསོལ་འདེབས་མཛུགས།

ཆེས་ཉེར་གཉིས་ཉིན་ནས་བཟུང་བདུན་གཅིག་རིང་བྲེས་འཕྱོར་བོད་རིགས་
ཕྱི་ལོ་སྐྱེད་དུ་ཁོ་ལོ་ཅག་དང་ལྷན་དུ་ཚོམ་དཀར་དང་། མགོན་དཀར། རྣམ་སྲས་བཅས་
གྱི་སྐོར་ནས་གཡང་སྐྱབ་མཛུགས་དེ་སྤིད་ཞིའི་དགོ་ལེགས་ཆར་དུ་བསྐྱེལ་བའི་ཐུགས་
སྐོན་བསྐྱེད་ལ། ཕྱི་རྒྱ་བྲུག་པའི་ཆེས་གཉིས་ཉིན་སྐག་སར་བལྟགས་པའི་རིས་མེད་
ཚོས་ཐུགས་ཁག་གི་རྒྱ་ཕྱི་ནས་བརྟན་བལྟགས་སྤུལ། ཆེས་བཞིའི་ཕྱི་རྐོར་ཁོ་ལོ་
དང་ལྷན་དུ་ས་རན་སིའི་སྐོག་བརྟན་ལས་བྱེད་པ་ཞིག་གིས་དཔར་བཏབ་པའི་བོད་
གྱི་ཚོས་ཐུགས་ཁག་གི་གནས་ཚུལ་སྐོག་བརྟན་ལ་ཐུགས་ཞིབ་མཛུགས།

ཆེས་ཉེར་གཅིག་ཉིན་བཅོས་ལྷན་འདས་གྱིས་ཡུལ་སྐྱ་ར་རྩ་སར་སྐོར་ལྷུང་
བ་རི་དྲུགས་གྱི་ནགས་སུ་བཀའ་དང་པོ་བདེན་བཞིའི་ཚོས་འཁོར་བསྐོར་བའི་དུས་
ཆེན་ཁྱད་པར་ཅན་བོད་རྒྱ་བྲུག་པའི་ཆེས་བཞི་འཁེལ་བར་ཚོས་དོན་ལྷན་ཁང་ནས་

གསོལ་བ་བཏབ་པ་ལྟར་མོ་གི་ལྷ་ཉིལ་དུ་མི་མང་ལ་ལམ་གཙོ་རྣམ་གསུམ་གྱི་བཀའ་
ཁྲིད་བསྟུལ། ཆེས་ཉེར་བཞི་དང་ཉེར་ལྔ་ཉིན་རྩ་ཉོན་སྲོང་ལྷ་སྐྱུལ་སྐྱུས་ལུས་རོར་
ཆོས་ལུ་བ་བརྒྱད་ཅུ་སྟོར་ལ་དབང་པོ་གཅིག་པའི་དབང་ཆེན་སྟོན་དང་བཅས་པ་
བསྟུལ།

ཡང་སྤྱི་རྒྱ་དང་པོའི་ཆེས་གཅིག་ཉིན་གོང་གསལ་རྣམས་ལ་སྟོལ་དཀར་གྱི་ཆེ་
དབང་བསྟུལ། འདིའི་སྐབས་ཤིག་ལ་ཁོ་བོར་ལྷགས་རིམ་ཆེན་མོའི་བཤའ་བ་མཇུ་བ་
འཁྲིད་ལྷ་བུ་ལྟོད་ལྟོད་གིས་བསྟུལ་ཏེ་བཀའ་རིན་ལྡན་མེད་པ་ཐོབ། སྤྱི་རྒྱ་བདུན་པའི་
ཆེས་དུག་ཉིན་ཁོ་བོའི་སྐྱེས་སྐར་དུས་ཆེན་འཁེལ་བར་མཛད་སྟོར་ཆེད་ཕེབས་གིས་
ཉིན་འབྲུང་མཛལ་དར་བསྟུལ། ཆེས་བརྒྱ་གཅིག་ཉིན་ལྷ་ས་བ་བརྒྱ་བདེ་ཆེན་སོགས་
ལ་དགའ་ལྡན་ལྷ་བརྒྱ་མའི་རྣལ་འབྱོར་རི་ལྟར་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་གྱི་བཀའ་ཁྲིད་
བསྟུལ།

སྤྱི་རྒྱ་དགུ་པའི་ཆེས་ཉེར་བཞི་ནས་བརྒྱད་ཁོ་བོར་ལས་གེམ་མེད་པའི་
སྐབས་དང་བསྟུན་གསང་འདུས་འགེལ་བ་བཞི་སྐགས་གྱི་བཀའ་ཁྲིད་ལུས་བསྟུལ་
སྐབས་ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆའི་གསུང་བཤའ་གཞན་དང་མི་འདྲ་བ་དང་། ལྷག་
པར་དུ་སློང་གཞིའི་ཡི་གེ་བཞི་བརྒྱའི་འགེལ་བཤའ་དེ་གྲུབ་པའི་མཚམས་སུ་སྤྱིར་
གསང་བ་འདུས་པའི་ཅ་རྒྱུད་ལ་དད་པ་དང་། ཡང་སྟོས་དཔལ་ལྡན་ལྷ་བ་གྲགས་པ་
དེ་དངོས་གནས་མཁས་གྲུབ་བསམ་གྱིས་མི་བྲུབ་པ་ཞིག་ཡིན་འདུག་སྟུམ་པའི་དད་
པ་དང་རོ་མཚར་སྐྱེས་ནས་ཉིན་མང་པོའི་རིང་སེམས་ལ་གཞན་དང་མི་འདྲ་བའི་དད་
པ་དང་དགའ་སྣང་མ་ཡལ་བར་སྟོད་པའི་བཀའ་རིན་བསམ་གྱིས་མི་བྲུབ་པའི་སྐལ་

བ་བཟང་པོ་བྱང་།

དེ་དུས་ཚེས་ལྷུང་རྣམ་གྲུ་མཁན་པོ་སློབ་ཐབས་དོན་གྲུབ་དང་། མཇུག་སྐྱེལ་སྒྲིག་
དགོ་བ་ཤེས་རབ་བརྟན་བཅས་ཡོད། ཕྱི་སྐྱབ་བཅུ་གཅིག་པའི་ཚེས་བཞི་ཉིན་འབྲེལ་
བ་བཞི་སྒྲགས་ཀྱི་བཀའ་བྲིད་གསུང་ཚོས་མཇུག་སྐྱོང་མཛད། ཕྱི་སྐྱབ་དགུ་པའི་ཚེས་
ཉེར་བདུན་ཉིན་དགའ་ཤར་སྐྱོ་ཉི་རིན་པོ་ཆེ་ནས་ལྷུང་དོར་སློབ་དཀར་གྱི་ཚེ་དབང་
བསྐྱེལ། དེའི་ཉིན་ཤས་རྗེས་གནས་དགའ་གཉིས་ཉེན་གཞིར་སྐྱབ་བྱངས་ཏེ། སྐྱ་ཚེ་
མཛད་འཕྲིན་སོགས་ཀྱི་སྐྱོར་ལ་བཀའ་འདྲི་གནང་། ཕྱི་སྐྱབ་བཅུ་པའི་ཚེས་ཉེར་ལྔ་
དང་། ཚེས་ཉེར་བརྒྱད་བཅས་ལ་རྟ་སར་སེར་སྐྱ་བརྒྱ་སྐྱོར་ལ་ཚེ་དབང་དང་། ལ་
དུགས་ཁྲིགས་སེ་སྐྱལ་སྐྱ་སོགས་ལ་དགོ་སློང་གི་སྡོམ་པ་བསྐྱེལ། ཕྱི་སྐྱབ་བཅུ་གཅིག་
པའི་ཚེས་ལྔ་ཉིན་ལྷ་བབས་དུས་ཚེན་འཁེལ་བར་ཚོས་དོན་ལྟན་ཁང་ནས་གསོལ་
བ་བཏབ་བ་ལྟར་སེར་སྐྱ་མི་མང་ལ་ཐེག་ཆེན་གསོ་སློང་གི་སྡོམ་པ་དང་། མེག་ལོར་
ལྟན་འིར་གསར་དུ་བཞེངས་པའི་མཚོད་ཉེན་རིན་པོ་ཆེར་ཁོ་བོ་དང་ལྟན་དུ་རབ་
གནས་གནང་། ཚེས་དགུ་ཉིན་རྒྱ་ད་སྟོད་ནས་གདན་ལྷུང་ལོ་ལོར་ཐོག་ཁལ་ཉོར་
དུ་ཕེབས་སྐབས་དེར་བཞུགས་དགོ་འདུན་མི་མང་བཅས་ནས་ཕེབས་བསུ་ལུས།

ཨམ་འབར་རྟ་ར་ཞེས་པའི་ཁང་བ་ཞིག་དུ་ཕེབས་སྐྱིལ་ལུས་པ་ལྟར་བཞུགས།
བརྟན་བཞུགས་འདུལ་བཞེས་དང་འབྲེལ་ཚེས་བཅོ་ལྔ་ཉིན་ལུས་དེའི་མི་མང་ཕྱི་ནས་
གསོལ་བ་བཏབ་བ་ལྟར་སློབ་གྲུའི་ཆེད་ཐང་དུ་ལམ་གཙོ་རྣམ་གསུམ་དང་། སྐྱབ་རས་
གཟིགས་ངན་སོར་ཀུན་གྲོལ་གྱི་རྗེས་གནང་བཅས་བསྐྱེལ། ཚེས་བཅུ་བདུན་ཉིན་
རྒྱ་ད་སྟོད་དགོ་བྱམས་བསྐྱབ་ནས་ལྷུང་དོར་མི་མང་ལ་སློབ་སློང་གི་བཀའ་བྲིད། ཚེས་

ཉི་ཤུ་དང་ཉེར་གཅིག་བཅས་པར་འདྲིལ་སྲིད་ལྷ་བཟུ་གསུམ་མའི་དབང་ཆེན་སྟོན་གོན་དང་བཅས་པ་བསྟུལ།

ཆེས་ཉེར་གཉིས་ཉིན་ཤག་སྟོང་མཁའ་རིན་པོ་ཆེ་ཚུན་ཉི་མ་རྒྱལ་མཚན་ནས་
ལྷུས་དོད། ལྷ་རོ་མཁའ་སྟོན་མའི་དབང་བཞིའི་བྱིན་རྒྱལ་ས། ཆེས་ཉེར་གསུམ་ཉིན།
རྒྱུད་བྲུ་སྟོན་སྟོན་སྟོན་མོང་ནས་ལྷུས་དོད། ལྷ་སེར་མི་མང་ཁྲོན་ཆེར་ངན་སོང་ཀྱུན་
གོས་ཀྱི་རྗེས་གནང་དང་། ཆེ་དབང་བཅས་བསྟུལ། ཕྱི་ཉིན་རྒྱུད་སྟོན་བྲུ་ཚང་དུ་
གདན་ལྷུས་ལྷར་ཕེབས་ཏེ་རྗེ་བཙུན་ཀྱུན་དགའ་དོན་གྲུབ་ཀྱིས་མཛད་པའི་གསང་
འདུས་རྒྱུད་འགྲེལ་གྱི་ལྷགས་ལུང་ཚུ་ཚོད་ཁ་ཤས་ཀྱི་རིང་བསྟུལ་ཞིང་། ལྷག་འཕྲོ་
རྣམས་ཆེས་བཅོ་བརྒྱད་ཉིན་གྲུབ་པར་མཛད།

ཆེས་ཉེར་ལྷ་ཉིན་སྟོན་རྒྱུད་བྲུ་ཚང་གི་ཚོགས་དབྱེར་གདན་ལྷུས་ལྷར་ཕེབས།
དེའི་ཉིན་རྗེས་མར་པོད་གཞུང་སྟོན་གྲུབ་གདན་ལྷུས་ལྷར་ཕེབས་ཏེ་སྟོན་སྟུག་བརྒྱད་
ཅུར་དགོ་ཚུ་ལ་གྱི་སྟོན་པ། ཆེས་ཉེར་བདུན་ཉིན་བསྟུབ་བྲུ་བཙུ་ལ་དགོ་ཚུ་ལ་མའི་
སྟོན་པ་དང་། ཁྱིམ་པ་ཕོ་མོ་ལ་དགོ་བསྟེན་གྱི་སྟོན་པ་བཅས་བསྟུལ།

སྟོན་གྲུའི་ཅེད་ཐང་སྟེང་རིས་མེད་ཚོས་ལུགས་ཁག་གི་དགོ་འདུན་རྣམས་དང་
ལྷན་དུ་དུས་འགྲེལ་གསོ་སྟོང་གནང་སྟེ་སོ་ཐར་གྱི་མདོ་གསུངས། ལྷ་བྲང་ནས་ཆོས་
བྱེད་དགོ་འདུན་ཚང་མར་སྐྱེ་འགྲེད་བསྟེན་བཀུར་ལྷས། དེ་ལྟར་སྟོགས་དེར་བསྟེན་
འགྲེའི་དོན་ཆེན་གྱི་མཛད་པ་རེ་ཞིག་གྲུབ་སྟེ་རྣ་སར་ཞབས་སོར་འཁོད། ཕྱི་རྒྱ་བཙུ་
གཉིས་པའི་ཆེས་བདུན་ཉིན་བཅོ་བརྒྱད་ཁྱི་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་མཚོག་ནས་ལྷ་སྐྱུལ་
གནང་བ་ལྷར་སྐྱེ་འཁོར་རྣམས་ལ་ཆེ་དབང་བསྟུལ། ཉིན་གཉིས་ཀྱི་རྗེས་ཁོ་བོའི་སར་

ཕེབས་ཏེ་གནས་སྐབས་དགུན་ཚོག་རིང་དོར་གདན་ཏུ་ཕེབས་བཞེད་ཀྱི་གསུང་མོལ་
བྱང་། དེའི་ཕྱི་ཉིན་དོན་རྗེ་གདན་ཏུ་ཕེབས་ཚོན་གནང་། གནས་མཆོག་དོན་རྗེ་གདན་ཏུ་
ཞབས་འཁོད་རྗེས་ཆེས་བཙོ་ལྷ་ནས་བཟུང་བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཏུ་སྐྱེ་ཆེ་ཡུན་ཏུ་བརྟན་
པའི་ཆེད་ཆེ་སྦྱིན་ཡིད་བཞིན་འཁོར་ལོའི་སྐོན་ས་ཆེ་ཡར་བ་འགྲུགས་པ། ཉམས་པ་
གསོ་བ། སྡེལ་བ་སོགས་ཀྱི་དམིགས་པ་དང་སྐྱགས་འཕམར་མའི་བཟླས་བསྟེན་སྲོ་
བྱུན་རེ་བསྐྱེད་པ།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༤༧ ལྷ་ ༩ ཆེས་ ༡༩ ཉིན་བསྐྱེད་བྱ་ཉི་ཤུར་བསྐྱེད་བཞི་ཡོངས་སུ་
རྫོགས་པའི་དགོ་སློང་གི་སྡོམ་པ་དང་། དགོ་སྦྱིན་པ་རྒྱ་མཆོས་ལྷུས་དོར། དེར་ཡོད་
བོད་རིགས་སེར་སྐྱ་ཡོངས་ལ་ཆེ་དབང་བཅས་བསྐྱེད། ཆ་དོར་རིམ་བཞིས་གདན་
ལྷུས་ལྟར་ཆེས་ཉེར་གསུམ་ཉིན་དགོ་སྡེ་ལྷུགས་མདོར་བཟོ་བྱུང་མོ་ལོར་ཚོག་ཕེབས་
ནས་ལྷུས་དེར་གཞིགས་སྐོར་སྐྱགས་སློན་བསྐྱེད་ས་རྗེས་དེ་ཉིན་དོན་གདན་ཏུ་ཕྱིར་
ཕེབས་གནང་། ཆེས་ཉེར་ལྷ་ཉིན་འགྲམ་སློ་གྲིང་ཉེ་ཉོར་འཁྱུངས་སར་སྐྱེད་ནས་
རྒྱ་རྒྱར་ཉེ་དོར་གདན་བོད་དགོན་གྱི་འདུ་ཁང་ཏུ་རྗེ་ཡབ་སྲས་གསུམ་གྱི་སྐྱེ་བརྟན་
གསར་བཞེད་ལེགས་པར་གྲུབ་སྟེ་རབ་གནས་ཀྱི་དབུ་བཞུགས་སུ་གདན་ལྷུས་
ལྟར་དམ་ཡེ་དབྱེད་མེད་ཏུ་བསྟེ་བར་མངོད།

ཉིན་གཉིས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འདུ་འགྲུར་མེད་ནས་གདན་ལྷུས་ལྟར་དོར་གདན་ནས་
མེ་འཁོར་ཚོག་ཕེབས་ཚོན་གནང་སྟེ་ཕྱི་རྒྱ་གསུམ་པའི་ཆེས་གསུམ་ཉིན་རྫོ་སྐྱེལ་ཤོག་
བྱའི་བཟོ་བྱུང་རབ་གནས་རྟ་ཚོག་མ་གནང་། ཆེས་བཞི་ཉིན་སུ་འདུ་འགྲུར་མེད་ནང་
མི་དང་། ཤོག་བཟོའི་ལས་བྱེད་པ་སོགས་མི་གངས་བཙོ་ལྷ་སྐོར་པ་འདིགས་བྱེད་

གྱི་དབང་ཆེན་སྣ་པོ་ན་དང་བཅས་པ་བསྐྱེད། དེའི་སྤྱི་ཉིན་ཁུལ་དེར་སློབ་བྱུང་ལྟགས་
པའི་པོད་མི་བརྒྱུད་ཚུ་སློབ་ལ་སྦྱོར་རས་གཞིགས་ངན་སོང་ཀྱུན་སློབ་གྱི་རྗེས་
གནང་དང། ཆོ་དབང་བཅས་བསྐྱེད་ཏེ། ཆོས་བདུན་ཉིན་གནས་མཚོག་སན་ཅིར་
གནས་གཞིགས་སུ་ལེབས།

ཆོས་དགུ་ཉིན་རྫོང་སྐུ་ལས་ལེབས་ཐོན་གནང་སྟེ་ཆོས་བརྒྱ་གཅིག་ཉིན་རྫོང་སྐུ་
སྤྱིར་ཞབས་ལེོད། ཉིན་གཉིས་ཀྱི་རྗེས་ཁོ་པོའི་སར་ལེབས་ཏེ་དོན་དང་ལྡན་པའི་
བཀའ་མཚིད་ལྟག་པར་བསྐྱེད། དེ་ཉིན་ལྟ་སར་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་རང་བྱུང་ལྟ་ལྟ་
དམར་གྱིས་གཏོར་བཞིག་བཏང་བའི་ཅ་ཞལ་དང། ཁོ་ཞལ་བཅས་ཀྱི་བྱང་དུ་ཡོངས་
འཛིན་ཁྱི་རིན་པོ་ཆེ་ནས་མཚོད་བསྟེན་རྒྱ་སློབ་དང་འབྲེལ་མཚོད་འབྲེལ་མཛད་
སྐབས་ཁོ་པོ་བཅར་དགོས་ཚུལ་ལེབས་པ་ལྟར་བཀའ་བཞིན་བསྐྱེད་པ། གནས་ཚུང་
ལུང་དོན་བཞིན་བསྟན་སྲིད་སྤྱི་རིམ་དུ་གཏོར་སྟོན་བསོད་རྒྱལ་ལས་རབ་སྤྱིང་པའི་
ལུང་པ་ཡང་སྤྱིང་སྤྱི་ཡིའི་སློབ་སྤྱོད་ཁོ་པོས་གཏོར་སྐྱབ་ཉིན་ལྟ་བུའི་སྐབས་སུ་
མོ་ཚུ་ཚོད་དགུ་ནས་དགོང་མོའི་ཚུ་ཚོད་བརྒྱུད་བར་དམར་པ་གཞན་རྣམས་དང་ལྡན་
དུ་ཚོགས་དབུས་སུ་ལེབས་ཏེ་བསྟན་འགྲོའི་བདེ་སྤྱིད་ལ་ལོག་པར་འཇུ་བའི་མི་དང་
མི་མིན་གྱིས་བསམ་སློབ་ངན་པ་ཅི་མཚིས་མེག་མེད་དུ་ཞི་བ་སོགས་ཀྱི་ཐུགས་
དམིགས་མཛད།

ཆོས་སུམ་ཚུ་ཉིན་འབྲས་སློབ་སྤྱིང་རྒྱལ་མོང་མཁན་ལུང་འཇུ་དཔལ་བསམ་
འཕེལ་ནས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ལྟར། དོན་གཉིད་ཅན་ཉིས་བརྒྱ་སློབ་ལ་བཅ་ཆེན་
བསོད་ནམས་གྲགས་པས་མཛད་པའི་གསང་འདུས་བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་ལྟགས་ལུང་

བཏང་སྟེ་དེ་དོན་མཛད་རྒྱུ་ལི་བཀའ་བཞེས་སྟོན་ཐོབ་ལྟར། ལྷན་པས་དེར་གསང་འདུས་
ལས་རྩལ་དབྱ་འཇུག་གས་ཀྱིས་པལ་ཆེར་གྲུབ་ལ་ཉེ་བའི་མཚམས་གོང་དུ་བཤད་པ་
ལྟར་ས་གི་སི་ཐན་དང་། རྒྱ་གར་དབར་དམག་འཁྲུག་ལངས་རྒྱུན་ལས་རྩལ་དེ་ཞིག་
མཚམས་འཛོག་གནང་དགོས་ལྟར་ཞིང་། འདི་ལོའི་དབྱིད་དུས་སུ་སྤྲོད་ཡང་གསང་
འདུས་མི་བསྐྱོད་དོ་རྗེའི་ལས་རྩལ་ལྷན་པས་བསྟེན་དུ་བཞུགས་སྐབས་མངས་ཁ་ལྷུ་
མཁན་སོགས་བཀག་འགོག་གནང་ན་སློ་པམ་འགྱུར་དོགས་ཀྱིས་གདན་མཚམས་
གནང་། འོན་ཀྱང་མཚམས་ཐོ་བསྐྱེད་ཚོག་སོགས་ལས་གཞན་བསྟེན་པའི་སྟོན་
འགྲོའི་ཚོག་ཆ་ཚང་གསུངས།

གསུང་གཏོར་གནང་རྒྱ་སོགས་རྒྱན་གྱི་སྤྱོད་ཉམས་བཞེས་གྲུབ་རྗེས་རྒྱ་
ཚོད་རྒྱག་དང་སྤྱད་ཀར་ཚོག་དོགས་སླ་ཉི་རིན་པོ་ཆེ་དང་ལྷན་དུ་གསོལ་ང་དང་
གསོལ་བ་གནང་། རྒྱ་ཚོད་བདུན་པ་ཅེས་ནས་ཞལ་འདོན་དབྱ་འཇུག་མཛད་།
དགའ་ལྷན་ལྟ་བུ་མ་དང་འབྲེལ་ཡན་ལག་བདུན་པ་མཐུལ་འབྲེལ་གནང་དང་། ཡོན་
ཉན་གཞིར་གྱུར་པའི་སློ་ནས་མདོ་སྤགས་གྱི་ལམ་ཡོངས་རྫོགས་ལ་ཤར་སློམ་གྱི་
རྗེས་དམིགས་བརྟེས། དེ་ནས་དཔལ་ལྷན་ཅ་བའི་སླ་མ་སོགས་གསུངས་ཉེ་སླ་མ་
སྤྱིང་ཞུགས་གྱི་དམིགས་བརྟེས་མཛད་།

དེ་རྗེས་གསང་འདུས་གྱི་སླ་བརྒྱུད་ནས་དབྱ་བཅམས། ལྷན་གཅིག་དམོང་
བསྐྱེད། ལྷན་འཁོར་གྱི་དབྱ། དངོས་པོ་མེད་པས་སློམ་བ་མེད་ཅེས་སོགས་གྱི་
ཚོགས་བཅད་གྱི་མཐུལ། རང་རང་གི་སངས་རྒྱས་གྱི་ཞིང་དུ་གཤེགས་པར་གྱུར་
ཞེས་བ་དང་། ལྷག་མོས་ལུས་ལ་བསྟུ་བ། ལྷ་གསུམ་ལམ་འབྱེད་སོགས་དམིགས་

རིམ་གཤམ་ཆེ་བའི་སྐབས་སུ་ཚིག་མཚན་ས་བཅད་དེ་སྐྱེན་དམིགས་ལུན་རིང་གནད།
བདག་བསྐྱེད་གཅིག་པོར་ཚུ་ཚོ་ད་གཉིས་དང་ཕྱེད་ཀ་ཙམ་སྤྲུགས་འགོར་གནད། དེ་
ནས་བརྒྱུ་པ་དབྱ་ཚུགས། ལྷགས་བརྒྱུ་གི་ཐོག་མར་སྲིན་མཚུབ་གིས་སྤྲུག་སྤེང་
བཟངས། དེ་ལྟར་འཆར་ཅན་མཛད་དེ་ཚུ་ཚོ་ད་དང་པོར་ལྷགས་སྤྲུག་གོས་རྗེས། ཉིན་
གུང་གི་གསོལ་ཚིགས་བཞེས། དེ་ལྟ་བུའི་ཚུལ་གིས་རྒྱ་བ་ལྷ་དང་ཞག་བཙུ་ཙམ་
སྤྲུགས་འགོར་བྱུང་ཞིང་། གཙོ་བོའི་སྤྲུགས་དང་པོ་འབྲུམ་གཅིག་དང་། རྗེས་སུ་
འབྲུམ་གཅིག་བཞགས་མཐར་ཕྱེད་གི་སྤྲུགས་རྒྱས་པ་ཁྲི་གཅིག་འཁོར་གི་ལྟའི་
སྤྲུགས་ཁྲི་དེ་སོགས་གཞུང་ནས་བཤད་པ་ལྟར་གྲངས་གསོག་མཛད།

ཕྱི་རྒྱ་དགུ་པའི་ཆེས་ཉེས་གསུམ་ཉིན་ཅོབ་ར་ཉམེ་སིའི་ཉེ་འགྲམ་དུ་བཅུ་ཆའི་
སྤྱིན་སྲེག་གནད་སྐབས་སུ་གཉིས་མཛད་ཅིང་། སྤྲུག་གཉིས་པར་ཡང་ཚོ་གའི་
དབྱ་ནས་ཆ་ཚང་གསུངས། ཚོག་གྲུ་རྣམ་གྲུ་དབྱ་མཛད་ནས་གྲངས་བསགས་པ་
ལྟར། བལ་ཆེར་སྤྱིན་སྲེག་ཁྲི་གཉིས་ཙམ་ལོངས། དེ་དག་གྲུབ་རྗེས་གསུང་ཚོག་
སྤྲུག་རོགས་རྣམས་དང་ལྟན་དུ་གསང་འདུས་གི་ཚོགས་འཁོར་མཛད། དེ་སྤོན་བོད་
དུ་བསྐྱེན་པ་གནད་སྐབས་སྲེལ་བ་ཕྱེད་དགོས་བྱུང་ཞིང་། ད་ལན་བསྐྱེན་པ་ལྟོད་ལྟོད་
ཡག་པོ་བྱུང་ཞེས་བཀའ་ཕེབས།

འདི་སྐབས་ཙམ་དུ་མ་ཟད། ལྷགས་བསྐྱེན་གནད་རེས་བཞེན་སྐབས་དེ་སློབ་
མེད་པ་དང་། གནས་གཤིས་ཀྱང་ལེགས་པོ་མེད་ཆེ་ཞལ་འདོན་སྤྲུག་དཔེ་གཟིགས་
དགོས་སྐབས་ལྷགས་བསྐྱེན་མཚན་ཉིད་ཚང་བ་བྱུང་མིན་སྤྲུགས་དོགས་ཤར་ཉེ་དེ་
ཉིན་གི་ལྷགས་བསྐྱེན་རྣམས་གྲངས་ཁོངས་སུ་བཙུགས་འདོག་མ་གནད་པ་སོགས་

ལྷན་ཁག་ཉེ་ཆར་བྱ་དངོས་གཙང་བར་མཛད། ཚེས་ཉེར་ལྷན་ཉིན་འཆར་ཅན་གནས་
དགའ་གཉིས་ཉེན་གཤིང་སྤྱོད་བྱངས་ཏེ་ལུང་འདི་མཛད། འདི་ལོ་འཇམ་གསལ་གཞན་
ཞིག་གང་ཡིན་ཆ་མ་མཚེས་མོད། དགའ་གདོང་ནས་འབྱུངས་སྣང་གསོལ་མཚོན་
གནང་དགོས་ཚུལ་ཞུས་པར། འཆར་ཅན་གསེར་སྤྲེལ་གྱི་མཇུག་ཏུ་འཇོན་བཅོལ་
ལོ་ལོ་ཀ་གཅིག་གསལ་རྩོམ་མཛད་དེ་གསུངས།

ཚེས་སྤུལ་ཚུ་ཉེན་རྟོ་ས་ནས་བ་འཇ་ཀོ་འ་བརྒྱད་རྩོད་གདན་ཏུ་ཕེབས་ཐོན་
མཛད། ཕྱི་རྒྱ་བཅུ་པའི་ཚེས་ལྷན་སྤྱོད་བྱངས་དཀར་གྱི་སྤོན་སྤོན་ཚེ་བསྐྱེད་འཕར་
མ་གནང། ཀ་སྤྱུག་འདེམ་ལྷོ་ལོ་ཨ་མ་སོགས་དད་ཅན་སྤུལ་བརྒྱ་སྤོད་ལ་ཚེས་ཉེར་
གསུམ་ཉེན་སྤྱད་རྒྱུད་གྱི་སྤྱོད་ལའི་རྣལ་འབྱོར་དགའ་ལྡན་ལྷན་བརྒྱ་ལའི་དམིགས་རིམ་
རི་སྣང་ཉམས་སྤྱོད་ལེན་ཚུལ་འདོམས་པར་མཛད། རི་རྒྱ་སྤུལ་སྤྱོད་སྤུལ་ཞུས་ཏེ་
ཚོས་ཞུ་བ་སྤུལ་ཚུ་སྤོད་ལ་ཚེ་རྩ་བུང་འབྲེལ་གྱི་རྗེས་གནང་བསྐྱེད། ཕྱི་རྒྱ་བཅུ་
གཉིས་པའི་ཚེས་བཅུ་བདུན་དང་། བཅོ་བརྒྱད་སོ་སོར་དོན་གཉེར་ཅན་མང་པོར་
ཚིགས་སྤྱོད་མ་དགོ་ཚུལ་གྱི་སྤོན་པ་དང་། ཚིགས་ཕྱི་མ་བསྐྱེད་གཞི་ཡོངས་སྤྱོད་གསལ་
པའི་དགོ་སྤོད་གི་སྤོན་པ་བཅས་བསྐྱེད་ཏེ་དེ་དག་གི་རེ་བ་སྤོད་བར་མཛད།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༩ ལྷ་ ༡ ཚེས་ ༥ ཉེན་རྩོད་གདན་ཐོད་དགོན་གྱི་འདུ་ཁང་ཏུ་རྩོད་
སྤོད་ཞུས་ལྷོད་ཨ་མ་དོ་སྤྱོད་བ་སོགས་གྱིས་ཞུས་ཏེ་མེར་སྤྱོད་ཉེན་བརྒྱ་སྤོད་ལ་བྲག་
ལོ་གསུམ་བསྐྱེད་གྱི་བཀའ་དབང་དང་། ཚེས་ཉེར་བཞི་ཉེན་སེར་གྱིས་དགོ་བྱམས་
པ་ལོར་བྱ་ནས་གསོལ་བ་བཏབ་བ་ལྟར། བདག་བསྐྱེད་དམ་བཅའ་ཁས་ལེན་ཞུས་པ་
མི་གངས་བརྒྱ་སྤོད་ལ་རྗེ་བཙུན་རྣམས་ལ་མཁའ་སྤྱོད་ལའི་བྱིན་རྒྱལ་ས། དེའི་ཉེན་རྗེས་

མར་འབྲུག་པ་ཞིག་ནས་གསོལ་བ་བཏབ་དོར་ཚོས་ལྷ་བ་སྲུལ་བརྒྱ་ལྡ་བཅུ་སྟོར་ལ་
སྟོལ་དཀར་གྱི་ཚེ་དབང་དང་། སྟོལ་སྟོན་ཕྱག་འཚལ་ཉེར་གཅིག་མའི་ལུང་བཅས་
བསྐྱལ། ཚེས་ཉེར་བདུན་ཉིན་ཨ་མདོ་བ་བཟའ་ཚང་ཞིག་ནས་འན་ལྷུས་ལྟར་ཁོ་རང་
ཚོའི་ནང་མི་སྟོས་བཅས་མི་གངས་བཅོ་ལྡ་སྟོར་ལ་ཚེ་དཔག་མེད་གྱི་ཚེ་དབང་ཞིག་
གཟེམ་ཚུང་དུ་སྐྱབས་བདེར་གཞན། འབྲུག་པ་དད་ཅན་བཞི་ནས་ལྷུས་དོར། ཕྱི་རྒྱ་
གཉིས་པའི་ཚེས་གཅིག་ཉིན་དགེ་བསྐྱེན་གྱི་སྟོམ་པ་བསྐྱལ། དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་
འདས་གྱིས་ལོ་དྲུག་དཀར་བ་སྐྱད་པའི་གནས་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་མཚོན་རྟེན་གསར་
བཞེངས་ལ་རབ་གནས་སུ་གདན་ལྷུས་ལྟར་ཚེས་བདུན་ཉིན་ཕེབས། ཚེས་བཅོ་
ལྡ་ཉིན་འབྲུག་པ་གཅིག་དང་། ལ་དྲུགས་པའི་དགེ་ཚུལ་བདུན་བཅས་དགེ་སྟོང་གི་
དངོས་དོར་བསྐྱབས།

ཕྱི་རྒྱ་གསུམ་པའི་ཚེས་གཉིས་ཉིན་དོར་གདན་གྲུ་ཨ་མདོ་སྐྱིན་བ་ནས་གསོལ་
བ་བཏབ་བ་ལྟར་འདུ་ཁང་དུ་མི་གངས་སུམ་བརྒྱ་ལྡ་བཅུ་སྟོར་ལ་སྟོལ་དཀར་གྱི་ཚེ་
དབང་བསྐྱལ། དོར་གདན་གྲུ་ཚང་དང་། སྤིང་སྤྲ་མང་། སོག་སྤྲ་གུ་དེ་ལ། ཨ་རིར་
གཏན་སྟོན་སོག་པོ་དགེ་སྟོང་དག་ཚོས་བཅས་ཤུན་མོང་ནས་ཚེས་བཅུ་བཞི་ཉིན་
བཏན་བཞུགས་སུལ་ཚོག་བ་ཞེས་ལྷུས་པར་དེ་དོན་ཞལ་བཞེས་མཛད། དེ་ཉིན་སོག་
པོ་སྤྲ་མས་དོར་གདན་འདི་ཉིད་བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་སྤྲ་མེད་བྱང་ཚུབ་བརྟེས་པའི་
གནས་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་སོང་གཤེས་ལམ་རིམ་ཆེན་མོའི་བཞུད་ལུང་ཞིག་བསྐྱལ་
གྲུབ་བ་ཞེས་མཚུལ་རྟེན་དོད་བཅས་ཉེ་གསོལ་བ་བཏབ་བ་ལྟར། རྗེས་སུ་བབ་བསྐྱས་
ཚོག་རྒྱ་བཀའ་བསྐྱལ།

དེ་ནས་ཆེས་བཙུན་ཉིན་རྗེས་གདན་ནས་སེབས་ཐོན་གྱིས་ཆེས་ཉི་ཤུ་ཉིན་
རྩ་སར་སེབས་འབྱོར་སྐབས་ཡར་ལམ་ལ་སྐབས་མེ་ཁི་བྱང་རིན་པོ་ཆེའི་གཟིམ་ཤག་
ཏུ་སེབས་ཏེ་ཕན་ཚུན་ལོ་གསར་གྱི་ཉིན་འབྱུང་མཇུག་དར་འབྲུལ་རེས་དང་སྐྱགས་
སྐྱགས་སྦྱང་ག་ཤིན་པའི་མཛད་པ་སྟོན། ཉིན་གཉིས་གྱི་རྗེས་ཁོ་པོའི་སར་སེབས་
ཏེ་མཚོང་ན་དོན་ཡོད་པའི་ཞལ་དགྱིལ་མཇུག་པའི་དོ་མཚར་སྟོན། ཆེས་སོ་གཅིག་
ཉིན་བཙུན་མ་གསུམ་དང་། སྤྱ་གྲུ་ལྟ་བུས་པར་དགོ་ཚུལ་གྱི་སྟོན་པ་བསྟུལ། ང་
རང་ཚུང་དུས་ནས་གསང་བ་འདུས་པ་ལ་དོ་སྦྱང་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་ཡོད། རྒྱ་མཚོ་རི་
ཡིན་མ་ཤེས་ཀྱང་ལྷ་མཚོ་ག་དེར་དམིགས་བསལ་གྱི་དགའ་པོ་དང་། དད་པ་ཆེན་པོ་
ཡོད། ཕྱིས་སྤྱ་གསང་བ་འདུས་པ་ལ་ཤེས་ནས་དད་པ་ཐོབ་པ་ལྟ་བུ་བྱས་ཏེ་གསང་
བ་འདུས་པའི་དབང་ལྷ་ས་ནས་ཐེངས་གཅིག་ཞུས་ཐོབ་ཡང་།

ད་དུང་བཀའ་དབང་ཞིག་ཡང་བསྐྱར་བསྟུལ་སྟོན་ཡོང་བ་ཞེས་ཡོངས་འཛིན་
རིན་པོ་ཆེར་ལོ་ཤས་སྟོན་ནས་ལས་སྟན་སེང་གསོལ་འདེབས་ཞུས་པར། སྤན་ནས་
དམིགས་བསལ་དོ་སྦྱང་དོན་གཉེར་བྱེད་སྦྱངས་ལ་ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེ་ནས་
དགོངས་བཞེས་སྐྱགས་ཁུར་ཆེན་པོའི་སྟོན་ནས་འོ་ན་ངས་དམིགས་བསལ་གྱིས་
གསང་འདུས་གྱི་བསྟུན་པ་ཡང་བསྐྱར་བཏང་སྟེ་དེ་དོན་བཀའ་དབང་འབྲུལ་ལམ་
ཞུས་ཆོག་ཅེས་བཀའ་བཞེས་སྟོན་ཐོབ་ལྟར། སྤ་ལོ་ལྷགས་བསྟུན་བྱུང་བར་བརྟེན་
ཕྱི་རྒྱ་ལྟ་བུའི་ཆེས་གཅིག་ཉིན་ཆེད་བཅར་གྱིས་ཞབས་བསྐྱལ་ཞུས་པར་དུས་ཆེས་
གཏན་འཁེལ་གནང་དོན་བཞིན། ཆེས་བཙུན་ཉིན་སྟོན་དང་། ཆེས་དགྲ་ཉིན་
དངོས་གཞི་བཅས་ཁོ་པོ་གཅིག་སྤར་བཞུགས་ལུལ་ཚོབ་ར་ཉའོ་སེར་བཀའ་དབང་

ཆ་ཚང་དབྱེས་བཞེན་དུ་བསྐྱེད་བ་ཚོ་བ། གསང་འདུས་ཀྱི་ལྷགས་བསྐྱེན་འདི་ཡང་
ཐུན་ཁོ་ནར་དམིགས་ཏེ་ཆེད་གཉེར་དུ་གནང་བ་ཞིག་ཡིན་པས་བཀའ་ཐིག་འཁོར་
རྒྱ་མེད་པར་གྱུར། གསང་འདུས་དང་སྐྱོར་ཚོས་འདོན་སྤྲོས་འདི་དག་ཀྱང་དུས་དེ་
ནས་བཟུང་སྟེ་ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེའི་སྐྱེ་སྤྱིའི་ཞབས་བརྟན་དུ་དམིགས་ཏེ་བཏོན་
བ་ཡིན། ཕྱི་ཉིན་དང་སློབ་མི་གཉིས་ལ་དགོ་ཚུལ་གྱི་སློམ་བ་བསྐྱེད། དགའ་བྱང་
དགོ་འདུན་བ་ཞིག་ནས་གསོལ་བ་བཏབ་བ་ལྟར། སེར་སྐྱེ་ཉིས་བརྒྱ་ལྔ་བརྒྱ་སྟོར་ལ་
ཆོས་བརྒྱ་དུག་ཉིན་རྟ་ལྷག་ལྷུང་གསུམ་གྱི་རྗེས་གནང་བསྐྱེད། ཆོས་སོ་གཅིག་ཉིན་
ཆོས་བཟོ་བ་རྣམ་རྒྱལ་སོགས་ལ་དགོ་ཚུལ་གྱི་སློམ་བ་དང་། རྒྱལ་ཐང་བ་གཅིག་ལ་
ཆངས་སྐྱོད་དགོ་བསྐྱེན་གྱི་སློམ་བ་བསྐྱེད།

ཕྱི་རྒྱ་དུག་པའི་ཆོས་གཉིས་ཉིན་གནས་ཚུང་ཉེན་གཞིར་སྐྱུན་བྱངས་ཏེ་ཕྱི་ལོར་
སྤྲོས་མི་རི་ཀོན་ས་ལྷལ་དུ་བོད་དཔོན་གསང་དུ་བཞེངས་གྲུབ་ཐིག་པར་རབ་གནས་
སྤྲོ་ལེབས་རྒྱུའི་སྐོར་ལྷུང་འདི་མཛད་པར། དེ་དོན་ལེབས་ན་ལེགས་ཚུལ་ལྷུས། ཕྱི་
རྒྱ་དུག་པའི་ཆོས་བརྒྱ་ཉིན་སློབ་མིར་རྒྱ་རོང་ལའན་ཟུར་ནས་གསོལ་བ་བཏབ་བ་ལྟར།
དོན་གཉེར་ཅན་བཞི་བརྒྱ་སྟོར་ལ་ཐེག་ཆེན་གསོ་སྐྱོང་གི་སློམ་བ་བསྐྱེད། ཕྱི་ཉིན་ཉེ་
ཉོར་སློབ་ཐང་རྣམ་རྒྱལ་ནས་གསོལ་བ་བཏབ་དོན་བཞིན། ཆོས་ལུ་བ་སེར་སྐྱེ་གང་
འཚོམས་ཤིག་ལ་སྐྱུན་རས་གཟིགས་ངན་སོང་ཀྱུན་གྲོལ་དང་། རིགས་གསུམ་སྐྱི་
སྐྱུབ་གྱི་རྗེས་གནང་བསྐྱེད་ཞིང་། དེའི་ཉིན་རྗེས་མར་ལ་དུགས་བ་དགོ་ཚུལ་དགུ་ལ་
དགོ་སྐོར་གི་སློམ་བ་བསྐྱེད།

དེ་རྗེས་ཆེ་མཚོག་གླིང་སྐྱུལ་སྐྱེ་སོགས་ལ་ཉིན་གསུམ་རིང་དགའ་ལྡན་ལྷ་བརྒྱ་

མའི་བཀའ་ཁྲིད་ཤེས་རབ་སྐྱབས་སྐྱོད་ཀྱི་དམིགས་པ་དང་བཅས་པ་བསྐྱེད། རལ་ཉོར་
ནས་ཐེབས་པའི་གདན་སའི་དགོ་འདུན་རྣམས་དང། རྫོང་དཀར་ཚོས་སྡེའི་དགོ་
འདུན་བཅས་ཀྱིས་ལྷན་དོད། ཆོས་ཉེར་གཅིག་ཉིན་སྟོན་དང། ཉེར་གཅིས་ཉིན་
འཛིགས་མཛད་དོན་མེད་དབང་ཆེན་སྐྱབས་འཛིན་ས་པོན་གྲུང་པོ་བསྐྱེད་དེས་སྐྱབས་
ཉེ་སློབ་མ་རྣམས་ཀྱི་རེ་བ་ཡོངས་སྐྱོད་བར་མཛད། ལམ་རིམ་ཆེན་མོའི་བཤད་
ཁྲིད་ཀྱི་རྒྱན་དེ་སྟོན་ལ་རྒྱལ་མཚོག་སྐྱེ་འབྲེང་བཅུ་གསུམ་པ་ཆེན་པོའི་བྱང་ནས་ཆ་
ཚང་གསལ་བཞེས་མཛད་གྲུབ་གྲུང། སྐྱེན་སྲ་བའི་སྐབས་ཡིན་པར་བརྟེན་གསལ་ཆེ་
ནན་ཉན་གྱི་ཚུལ་དུ་རྗེ་བདེ་ཆེན་སྡིང་པོ་བརྒྱད་རིམ་དུ་བཞུགས་པ་ཞིག་གྲུང་གསལ་
བཞེད་ལྟར། ཆོས་ཉེར་བརྒྱད་ཉིན་སྐྱབས་རྗེ་ཁྲི་བྱང་རིན་པོ་ཆེའི་མདུན་དུ་སྤྱུག་
མཛོད་ལགས་ཆེད་གཏོང་གནང་སྟེ་མཐུམ་ཉེན་དོད་དང་སྐྱགས་ཡོངས་འཛིན་རིན་
པོ་ཆེར་ལམ་རིམ་ཆེན་མོའི་བཤད་སྲུང་ཞིག་གནང་གྲུབ་པ་ཞེས་ལྷན་པར་ཁྲི་བྱང་
རིན་པོ་ཆེ་ནས་དེ་འབྲེལ་དགྲེས་བཞིན་དུ་ཞལ་བཞེས་མཛད།

ཕྱི་རྒྱ་བདུན་པའི་ཆོས་གཉིས་ཉིན་སྐྱག་ས་སྐྱེ་ནས་ཁོ་བོར་བརྟན་བཞུགས་
ལུལ་སྐབས་ཚོགས་མགོན་དུ་གདན་ལྷན་ལྟར་ཐེབས། ཉིན་གསུམ་གྱི་རྗེས་སྐབས་
རྒྱ་སྐྱེས་ཚབ་ར་ཉའོ་སིར་ལ་སྐབས་རྗེ་མཚོག་པ་བརྟན་བཞུགས་སུལ། ཆོས་ལྷག་
ཉིན། ཁོ་བོ་བཟང་བུ་སོ་བཞིར་སྐྱེ་བས་པའི་སྐྱེས་སྐར་དུས་ཆེན་ཉིན་ཆེད་ཐེབས་
ཀྱིས་ཉེན་འབྱུང་གི་མཛམ་དང་བསྐྱེད། ཕྱི་ཉིན་དུས་འབྲེལ་གསོ་སྦྱོར་གནང་གྲུབ་
རྗེས་ཁོ་བོ་དང་ལྟན་དུ་མཛོད་སྐྱགས་ཀྱི་དཀའ་གནང་ལས་བཅས་པའི་གསུང་གྲུང་
གནང་སྟེ་ལོངས་བཞུགས་མཛད། ཆོས་ཉེར་དགུ་ཉིན། བཟའ་ལྷན་པོ་ཆེན་སྐྱབས་སྐྱེ་

དང་། ལུ་གསོ་ཁང་དུ་སྡོད་པ་བཅུན་མ་བཞི་བཅས་ལ་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་དང་།
དོན་གཉེར་ཅན་གཉིས་ལ་ཚངས་སྡོད་དགེ་བསྐྱེན་གྱི་སྡོམ་པ་བཀའ་རིན་བསྟུལ། ཕྱི་
ཟླ་བརྒྱད་པའི་ཆེས་གཅིག་ཉིན་ལུ་གསོ་ཁང་དུ་དགེ་ཚན་དང་། ལས་གྲེས། ལུ་གྲུ་
སོགས་ཆེད་སྡོད་སྡོད་ལ་སྡོམ་དཀར་གྱི་ཆེ་དབང་དང་། བཀའ་སྡོམ་གྱི་སྡོམ་པ་
ལ་གྱེ་རིལ་གྱི་རྩན་པ་སོགས་གསོལ་རས་བསྟུལ།

དེའི་ཉིན་གཉིས་པར་སྤྱི་ཉི་ལ་དཀའ་ཆེན་འབྲུག་རྒྱལ་ནས་ཞུས་འོར་བདག་
བསྐྱེད་དམ་བཅའ་ཅན་གྱི་མི་གངས་སོ་གཉིས་ལ་རྣམ་འབྱོར་མའི་དབང་བཞི་བྱིན་
རྒྱལ་གྱི་ཚུལ་དུ་སྤེལ་བར་མཛད། ཕྱི་ཟླ་བརྒྱད་པའི་ཆེས་སོ་གཅིག་ཉིན་ཁོ་པོ་
སྡོད་གནས་སམ་མཁུ་ཨ་ཤ་རམ་ནས། ས་ཁང་སྤུས་ཉོས་ཀ་ལུང་ཐ་ལ་ཐེག་ཆེན་ཆོས་
སྲིད་དུ་སྡོད་ལུགས་མཛད་སྡོད་ཉིན་ལྷ་སའི་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ལུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་
རང་བྱོན་ལྷ་ལྷན་གྱི་སྐྱེད་པར་དང་། སྤྱིད་མོང་རོ་པོ་ཐ་ཉི་བཟང་པོ་བཅས་གནས་ཁང་
གསར་བར་སྡོས་སྤེས་གདན་ཞུས་ཐོག་ཐེག་ཆེན་ཆོས་སྲིད་གི་ཆོས་མཁུ་ཆེན་དུ་ཁོ་པོ་
དང་། ཡོངས་འཛིན་རྣམ་གཉིས་ལྷན་དུ་སྐྱབ་འབྲེལ་ཞུས་གསོལ་རབ་གནས་མཚོད་
འབྲུལ་དང་། བཀའ་ཤེས་གསོ་སྡོད་། ལུ་མ་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ལོ་ལོ་ཀ་
ཉིས་ཁྲིའི་བདག་ཉིད་ཅན་ལུགས་སྡོག་མཛད། ཕྱི་ཟླ་དགུ་པའི་ཆེས་བཞི་ཉིན་རྒྱུད་
སྤྱད་མཁུ་རྒྱ་གཉིས་བཅས་དགེ་འདུན་བཅུ་དང་། རྣམ་གྲུ་དགེ་འདུན་བརྒྱད་བཅས་
ནས་ཐེག་ཆེན་ཆོས་སྲིད་དུ་བཅོམ་ལྷན་འདས་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་སྡོམ་ནས་
རབ་གནས་དགེ་ལེགས་ཆར་འབེབས་མཛད་པའི་དངོས་གཞི་འབེལ་བར་བརྟེན་
ཡོངས་འཛིན་རྗེ་རྗེ་འཆང་མཚོག་ནས་རྗོད་སྡོམ་མཛད། ཆོས་དགུ་དང་བཅུ་སོ་སོར་

ཐུན་ལ་བཅོམ་ལྷན་འདས་དཔལ་དོན་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་དཔལ་པོ་གཅིག་པའི་དབང་ཆེན་
གྱི་སྣ་གོན་དང་དངོས་གཞི་བཅས་བསྟུན་ཏེ།

སྤྱི་མི་དང་། འཇར་མ་ནི། དབྱིན་ཡུལ། བ་རན་སི་བཅས་པར་ཐེབས་
ཏེ་འགྲོ་དོན་བསྐྱེད་སྤྲུང་སྤྲོད་ལ།

༡༧། །ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༩ ལོར་སྤྱི་མི་དེ་གོན་ཏུ་བོད་དགོན་ཆོས་འཁོར་གླིང་
གསར་བཞེངས་ལེགས་ཟེན་གྱིས་སློང་བྱེད་ཏེན་འབྲེལ་དང་རབ་གནས་བཅས་གྱི་
སླད་ཏེ་ཡང་བཞོ་གྲའི་སྤྱི་ན་བདག་སྐྱེ་ཞབས་ཁུན་ (Kuhn) གྱིས་གདན་ཞུས་ལྟར་
ཐེབས་གཏན་འཁེབས་ཏེ་ཁོ་པོའི་སར་ཐོན་མཛུགས་ཏུ་ཆེད་ཐེབས་གྱིས་དོན་ལྷན་གྱི་
བཀའ་མཚིད་དབྱེས་བཞེན་བསྟུན། ཉིན་གསུམ་རྗེས་སྐྱེ་འཁོར་ལྷན་པ་འཇར་གོ་
འིར་ཐེབས་མཚོན་སྤྲོད་ཏེ་གྲུང་ཡིན་པོ་ཆེ་སྐྱེ་འཁོར་དང་ལྷན་ཏུ་མེ་འཁོར་བརྒྱུད་ལྟེ་
ལིར་ཐེབས་ཐོན་གྱིས་ཕྱི་ཉིན་ཞོགས་པ་ལྟེ་ལི་སྟེང་པའི་མེ་འཁོར་བབས་ཚུགས་སུ་
ཐེབས་འགྲོར་སྐྱབས། གཅེན་པོ་རྒྱལ་པོ་དོན་གྲུབ་དང་། བོད་གཞུང་དོན་གཅོད་པོ་
ལས། བོད་ཁང་པོ་ལས་སོགས་གྱིས་ཐེབས་བསྟུ་དང་བཅས་བོད་ཁང་ཏུ་ཉིན་གཉིས་
བཞུགས་ཞབ་མཛད།

དེ་ནས་ལོངས་འཇོན་རིན་པོ་ཆེ་དང་། བྱུག་མཛོད་ལྷང་རིགས། གསོལ་དཔོན་
ལུབ་བསྟན་ཆེ་རིང་བཅས་ཁྱི་གྲུང་ཡིན་པོ་ཆེ་སྐྱེ་འཁོར་དང་ལྷན་ཏུ་ཕྱི་རྒྱ་བརྒྱུད་པའི་
ཆོས་ཉི་ལུང་དགོང་པོ་རྒྱ་ཆོད་བཅུ་ཐོག་པ་རན་སིའི་གནམ་གུའི་ཐོག་ལྟེ་ལི་ནས་པ་
རན་སིའི་རྒྱལ་པོ་བར་དང་། དེ་ནས་སྤྱི་མི་དེ་གནམ་གུའི་ཐོག་ཏུ་རིག་གནམ་ཐང་

དང་བ་འདྲེན་པའི་སློབ་སྦྱོར་གཙུག་ལག་ཁང་གི་སློབ་དཔུང་དུ་སེམས།

སྤྱན་སྦྱུང་ཆོག་པ་པ་མངའ་བ་གསེར་གྱི་སྤྱན་པོ་འདྲ། །ཞེས་སོགས་མཚོག་གསུམ་ལིས་བརྗོད་དང་འབྲེལ་ཡོངས་འདྲིན་རྗེ་རྗེ་འཆང་གིས་དང་ཐག་གཅོད་གནང་གིས་སློབ་དཔུང་མཛད་རྗེས། འདྲེན་ཁང་ནང་དུ་སེམས། གནས་དང་ཡོ་བྱད་བྱིན་རྒྱལ་ས། སྤྱན་འདྲེན་ཁྲུས་གསོལ། ཡན་ལག་བདུན་པ་སོགས་གསུངས་ཟིན་རྗེས་རྟེན་གཙོ་སྤྱད་དབང་རིན་པོ་ཆེར་སྤྱན་ལལ་འབྲུལ་གནང་དང་འབྲེལ་སྤྱད་སློབ་མཛད། དེ་རྗེས་ཁྱི་བྱང་རིན་པོ་ཆེས་དབྱུང་ཆོག་གྲུ་ཆང་མས་སྤྱན་ལལ་སྤྱུལ། ཕྱི་ཉིན་ལྔ་ལོར་སྤྱི་ལོར་མི་མང་མང་འདུས་ལ་སློབ་དཔུང་ཆེ་དབང་དང་། ཕྱི་ལོར་དགོན་པའི་སྤྱིན་བདག་སོགས་ལ་བོད་གཞུང་དོན་གཙོད་ཁང་ནས་གསོལ་སྟོན་རྒྱས་པར་སྤྱུལ། ལྷན་པས་དེར་འདུས་པའི་ཕྱི་རྒྱལ་སྤྱི་མགོན་ཆང་མར་སྤྱད་བཅས་གནང་བ་སོགས་ཕྱི་སྤྱད་སྤྱད་མ་སྤྱད་པར་མཛད།

གནས་དེར་བཞུགས་རྒྱུ་དེ་དེ་སློབ་ནས་གསོལ་བ་འདེབས་སྤྱད་པ་ལྟར་མཛད་སེང་ནས་བྱང་ལ་ཁྱི་བྱང་རིན་པོ་ཆེའི་མདུན་ནས་ལམ་རིམ་ཆེན་མོའི་བཀའ་ཁྲིད་གསལ། དེ་ཡང་སྤྱད་སྤྱད་རྗེས་ཁྱི་བྱང་རིན་པོ་ཆེ་གསུང་ཆོས་གནང་བར་སེམས་སྤྱད་སྤྱད་གཟིམ་རྒྱུང་གི་སློབ་འགྲམ་ནས་སློབ་སྤྱིས་གདན་དྲངས་པ་སོགས་ཀྱི་སློབ་ཀྱི་ལུ་དང་བཀའ་སློབ་ལྟ་ལྟ་བུ་བུ་ལུ་སྤྱད་སྤྱད་སྤྱད་སྤྱད་པ་ལྟར་མཛད། ཡོངས་འདྲིན་གྱི་དང་རིན་པོ་ཆེ་བྱང་རྒྱལ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་གནད་རྣམས་ལ་ཐོས་བསམ་གྱི་སློབ་འདོགས་ཆོད་དེ་ཚོལ་བཅས་དང་། ཚོལ་མེད་ཀྱི་སློབ་བ་རིམ་བཞེན་ཐོན་ཏེ་གཞན་ལ་འདོམས་བཞེན་པར་བཞུགས་གཤེས། བཤད་ལུང་གི་གོ་ཚེད་ཅམ་ལས་གསུང་བཤད་རྒྱས་

བ་མ་གནང་མོད། གང་གནང་བ་རྣམས་ལ་ཕྱག་བསྟར་མའི་ཟིན་གྱིས་ཀྱང་མཛད། དེ་
ནས་དགོན་པའི་ཉེན་གཙོ་རྒྱབ་དབང་གི་སྐྱེད་དགོ་འདུན་རྣམས་དང་ལྷན་དུ་གཞུང་ས་
སྐྱེད་དང་། དེ་རྗེས་ལ་སྐྱེད་ས་རྗེ་རྣམ་གཉིས་ནས་ཕྱག་བསྟར་གཞུང་ས་འབྲུལ་མཛད།

ཆོས་བཅུ་གསུམ་ཉིན་རི་ཀོན་ནས་ཤོར་ལྷེན་ (Trogen) ཤོར་གསེབ་བྱ་སྤྱུག་
ཁྲིམ་སྡེ་ཡུལ་བྱ་རྒྱ་སྐང་གི་སྤྱི་ཁྱབ་པ་དང་། རག་དུ་སྐྱེས་སྐྱེ་སོགས་བོད་སྤྱུག་ཁྲིམ་
སྡེའི་དགོ་སློབ་སྤྱི་ནས་གདན་ཞུས་ལྟར་སྤྱི་རྒྱ་བཅུ་པའི་ཆོས་ཉེར་གསུམ་ཉིན་ཁྲི་
བྱང་རིན་པོ་ཆེ་དང་ལྷན་དུ་མོ་ཁོར་ཐོག་ས་གནས་སུ་ཕེབས་འབྱོར་སྐབས་བོད་སྤྱུག་
རྣམས་ནས་ཕེ་ཉོག་དང་། སློབ་སོགས་མཚོད་རྗེས་སྐྱ་ཚོགས་ཐོགས་ཏེ་དགའ་བསུ་
ཞུས་པར་དབྱེས་པའི་འཇུག་ཞལ་དོན། ཐོག་མར་མཚོད་ཁང་ནང་གདན་ཞུས་ལྟར་
བཞུགས་ཁྲིར་ཞབས་སོར་འཁོད། གསོལ་ཇ་བོད་ཇ་དང་། འབྲས་སིལ་བཅས་སུལ་
རྗེས་ཚང་མས་མཛུལ་དར་སུལ་བར་སྤྱིར་སློག་དང་འབྲེལ་སྤྱུག་དབང་བསྐྱེལ། ཉིན་
གསུམ་པར་རག་དུ་སྐྱེས་སྐྱེ་དང་། བ་ལྷ་མཚོན་ཆེ་བཅས་ཀྱིས་ཞུས་དོད། ཆོས་ཞུ་བ་
འགའ་ཉམས་ལ་འཇུག་དབྱངས་ཆོས་སྐྱོར་གསུམ་འཇུག་དབྱངས་གསང་སྐྱེད་དང་། ཉང་
སྐྱེད་གཉིས་ཀྱི་རྗེས་གནང་། དེའི་སྤྱི་ཉིན་སློབ་བླ་སྤྱི་ལ་རིན་འབྱུང་བརྒྱ་ཅའི་གསུམ་
འཇུག་དབྱངས་ཨ་ར་བ་ཅ་དང་། སློབ་ལྡུང་གི་རྗེས་གནང་བཅས་བསྐྱེལ།

དེ་རྗེས་སློབ་བླ་ཚུགས་ཡུལ་དང་། རིག་ཅལ་སྐྱེད་ཡུལ་སོགས་ཚང་མར་
གདན་ཞུས་ལྟར་ཕེབས་ཏེ་སྤྱུགས་ཞིབ་གནང་། ཉིན་གཉིས་པར་ཤོར་གསེབ་སྤྱི་ཁྱབ་
ཨ་ཐར་རྗེལ་ (Arthur Bill) ཀྱི་ཁང་པར་གདན་ཞུས་ཁྲི་བྱང་རིན་པོ་ཆེ་དང་ལྷན་དུ་
ཕེབས། དེར་ཁོང་ལ་མཛུལ་དར་དང་སྤྱུག་རྟགས་གནང་ཐོག་བོད་སྤྱུག་ཚོར་བྱམས་

སྤྱོད་བཅའ་ཞེན་གནང་བར་སྤྲུགས་རྗེ་ཆེ་ཞེས་བཀའ་བསྩལ། ཆེས་སྤུམ་ཅུ་ཉིན་སྤྱོད་
ལོངས་སྤྱོད་སྤྱི་པའི་ལྷན་ཁང་དུ་ཁྲི་གུང་རིན་པོ་ཆེ་དང་ལྷན་པེབས་ཀྱིས་མཚོན་འབུལ་
སྤྲུགས་སློན་རབ་གནས་བཅས་ལྷན་རྗེས་བཞུགས་ལུལ་བོད་ཁྲིམ་ལུམ་བྱ་སྤྱོད་
དུ་ཉིན་གུང་གི་གསོལ་ཆོགས་གནང་།

ཕྱི་རོང་རི་ཀོན་དགོན་དུ་པེབས། དེ་སློན་སྤུམ་སི་མི་རིགས་ཁྲིམ་ཚང་ཁག་ལ་
ཁ་འཛོལ་གྱིས་བྱ་ཚབ་དུ་བཞག་པའི་བོད་སྤྲུག་ལྷན་ཅུ་སྟོར་དང་། པ་མ་བཅས་ཚང་
འཛོལ་ས་ལ་ཕྱི་ཆེས་བཞི་ཉིན་གསོལ་ཇའི་སློན་མོ་གཟུབ་གཤོམས་དང་འབྲེལ་ཐོག་
མར་ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེ་ནས་སྤུམ་སི་མི་རིགས་པ་ཚབ་མ་ཚབ་རྣམས་ནས་
སོ་སོའི་སྤྱ་གུ་དང་ཁུང་མེད་བོད་སྤྲུག་རྣམས་ལ་བུམས་བཅའི་གཟིགས་སྤྱོད་གནང་
བར་སྤྲུགས་རྗེ་ཆེ་ཞེས་དང་། དེ་མཚུངས་བོད་སྤྲུག་རྣམས་ཀྱིས་གུང་རང་མཁོའི་
སྤྱི་རབ་ཏུ་ཤེས་ཡོན་སློབ་སྤྱོད་ལ་སྤྱོད་ཡངས་སུ་མ་སོང་བ་དང་། ལྷག་པར་རང་
རིགས་ཀྱི་སྐད་ཡིག་མ་བཞེད་པའི་ཐོག་ཚོས་དང་རིག་གཞུང་ལའང་སྤྱད་ས་བཅོལ་
བྱ་དགོས་པ་གལ་ཆེ་ཚུལ་སོགས་ཀྱི་བཀའ་སློབ་ཟབ་མོ་བསྩལ།

ཕྱི་ལོ་ནས་བཟུང་ལོ་ལྷུར་འབྲུངས་སྐར་དུས་ཆེན་སྐབས་བོད་སྤྲུག་རྣམས་ལྷན་
འཛོལ་ས་གནང་རྒྱའི་ཞལ་འདེབས་སུ་ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེ་ནས་གཉིས་ནས་
སྤུམ་སྟོར་ཆེག་སྟོར་བསྩལ། དེའི་ཕྱི་ཉིན་དགོན་པའི་སྤྱི་ན་བདག་དང་། དབུ་འཛིན་
རོགས་བྱེད། རྒྱ་གམ་དམར་པོའི་དབུ་འཛིན། སྤུམ་སིའི་བོད་མི་གཞིས་ཆགས་ཀྱི་
དབུ་འཛིན་སོགས་བོད་མིར་འབྲེལ་གནད་ཆེ་རིགས་རྣམས་དང་། བོད་གཞུང་དོན་
གཙོད་རོལ་ས་སོགས་ལ་ལྷན་པེབས་རྗེ་རྣམ་གཉིས་ནས་བོད་སྤྲུགས་ལྷན་གྱི་གསོལ་

ཉིན་གཟའ་རྒྱུ་དང་འབྲེལ་དུ་མཁོ་བོད་མིར་རྟོགས་རམ་གཞན་བར་སྐྱགས་རྗེ་ཆེ་
ཞེས་། ད་དུང་ཡང་སྲུ་མ་སྐྱད་རྟོགས་རམ་སྲུ་བ་ཞིན་གཞན་རྟོགས་ཞེས་འབོད་སྐྱུ་
མཛད།

ཉིན་རྗེས་མར་ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེ་རྣམ་གཉིས་དང་། རི་ཀོན་དགོན་པའི་
དགེ་འདུན་པ་དང་ལྷན་དུ་འཛིན་གསུང་གཉེན་དཔལ་ལོ་གཅིག་པ་དང་འབྲེལ་བའི་རབ་
གནས་འབྲིང་པོ་བཟུ་ལིས་སྟེ་མའི་ཚོ་ག་གཞིར་བཞག་ཐོག་པལ་ཁྲུས་དང་། མཚོ་ག་
ཁྲུས་སྐོར་རབ་གནས་དགེ་ལེགས་ཚར་འབེབས་ནས་ཁ་བསྐྱང་སྟེ་དེ་གའི་དགོན་
པའི་གཙུག་ལག་ཁང་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་རབ་གནས་གཞན་སྟེ་ཡོན་བདག་བསྐོ་བའི་
སྐབས་དགོན་གྱི་སྦྱིན་བདག་སོགས་ལ་བཟུ་ལིས་རྗེས་བརྒྱུད་འབྲེལ་ས་པ་སོགས་
སྟོན་རྒྱུ་གཞན་སྟེ་དེར་འདུས་ཚང་མ་དགའ་བདེའི་དཔལ་ལ་སྦྱོར་བར་མཛད།

ཆོས་བརྒྱུད་ཉིན་བྲག་གཡའ་རིན་པོ་ཆེ་དང་། འག་སྐོར་མཁན་སྐྱུལ་ཡེ་ཤེས་
དཔལ་ལྷན། མིང་ཡིད་དགའ་སྟོ་བཟང་བསྟན་འཛིན་བཅས་ནས་གདན་ཞུས་ལྟར་མོ་
འོར་ཐོག་ལན་ཁོ་འི་ (Lanquart) གནས་ཐང་དུ་ཉིན་དགྲུང་ཚུ་ཚོད་དང་པོར་ཕེབས།
དེར་ཉིན་གསུམ་སྟོན་བཞུགས་བསྐྱངས། འོག་འུའི་བཟོ་གྲུའི་སྦྱིན་བདག་ནས་གདན་
ཞུས་ལྟར་བཟོ་གྲུ་གཞིགས་ཉོག་དང་འབྲེལ་དུ་འཛིན་ལ་བོད་མིར་གདུང་སེམས་
མཉམ་བསྐྱེད་གྱི་རྟོགས་རམ་གཞན་བར་སྐྱགས་རྗེ་ཆེ་ཞེས་སྐྱག་ཉུགས་ཀྱང་བསྐྱུལ།
ཆོས་བརྒྱུད་ཉིན་སྐྱུང་ཡང་རི་ཀོན་དགོན་དུ་ཕེབས་ཏེ་ཉིན་གསུམ་པར་རྩ་རི་བ་ཚོས་
འཕེལ་ཅན་གྱིས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ལྟར་བོད་རིགས་དང་། དད་ལྡན་གྱི་རྒྱལ་མི་
རིགས་སོགས་ཆོས་ཞུ་བ་བརྒྱུད་དང་བརྒྱུད་ཚུ་སྐོར་ལ་འག་པོ་གསུམ་བསྐྱེད་གྱི་རྗེས་

གནང་བསྐྱེད་ཞིང། དེ་ཉིན་བཅོམ་ལྷན་འདས་སྐྱེད་ཅུ་ཚུ་གསུམ་གྱི་སྤྱི་གནས་ནས་
སྐྱེད་ཡང་འཛུལ་བུའི་སྤྱི་དུ་ཕྱོག་པའི་དུས་ཆེན་འཁེལ་བར་བརྟེན་གསུང་ཚོས་སྤྱི་
བདག་དང། རི་ལོན་གཞིས་ཆགས་ཡུལ་མི་རྣམས་ཀྱིས་གདན་ཞུས་ལྟར་འདུ་ཁང་
དུ་ཕེབས་ཏེ་ཁྲི་བྱང་རིན་པོ་ཆེ་དང། དེ་གའི་གཏན་བཞུགས་དགོ་འདུན་རྣམས་དང་
ལྷན་དུ་སྐྱེད་མ་མཚོན་པའི་ཚོགས་འབྲུལ་མཛད།

ཕྱི་ཉིན་ནས་དགོ་བཤེས་ཨོ་རྒྱན་ཆེ་བརྟེན་དང། ས་ལྷ་མགོན་ཆེ་སོགས་
མི་གངས་བཅོ་ལྔ་སྐོར་ལ་འདེགས་བྱེད་དཔའ་བོ་གཅིག་པའི་དབང་ཆེན་སྟོན་གོན་
དང་བཅས་པ་བསྐྱེད་ཞིང། དགོན་པའི་མཚོན་རྒྱུན་ཞལ་འདེབས་སུ་སྐྱེད་
ཆིག་སྐོར་བརྒྱད་བརྒྱ་འབྲུལ་གནང་མཛད། ཆེས་བཅོ་ལྔ་ཉིན་རྗེས་ཡུལ་ཚང་
ནས་གདན་ཞུས་ལྟར་ཨེབ་ན་ཐེང་བར་ཕེབས་ཏེ་ཉིན་གཉིས་རིང་སྐོར་བཞུགས་
མཛད། དེ་ནས་རྩ་རིག་གྲོང་ཁྲིར་བར་མོ་ལོར་དང། དེ་ནས་གནམ་ཐོག་གྲོང་ཁྲིར་
འདེའི་ན་ལྷར་ (Geneva) ཕེབས་འཕྲོད་ཐོག་བོད་གཞུང་དོན་གཅོད་ས་སྤྱི་འག་
ཏུ་བཞུགས། ལུལ་དེར་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཚོགས་ཁང་ཁག་དང། མཚོ་ཁ། སྤྱི་ཁ་སོགས་
ལ་གཞིགས་སྐོར་སྐོར་སེང་ཆེད་གདན་ཞུས་ལྟར་ཕེབས། གཅེན་པོ་སྐོར་བཟང་བསམ་
གཏན་ནས་གསོལ་ཚོགས་སུ་གདན་ཞུས་ལྟར་དེ་སྐབས་ཁོ་བོའི་ཨ་མ་ལགས་ཀྱང་
འདེའི་ན་ལྷར་བཞུགས་སུས་ལ་བརྟེན་ཨ་མ་ལགས་རང་ནས་གསོལ་ཚོགས་བཞོས་
ཏེ་སྐུལ་བ་དབྱེས་བཞེས་ཐོག་ཨ་མ་དོ་དང། ལྷ་ས་ལུལ་སོགས་ཀྱི་སྤྱི་མའི་གནས་
ཚུལ་སྐོར་ཕན་ཚུན་གསུང་མོལ་མཛད། གྲོང་ཁྲིར་འདེའི་ན་ལྷར་ (Geneva) བདུན་
ཕྱག་གཉིས་ཅམ་སྐོར་བཞུགས་གནང།

དེ་རྗེས་འཇར་མ་ལི་འི་མི་ལུ་ལི་ག་ (Munich) མོང་ཁྲིར་དུ་སྡོད་པ་སོག་པོ་དགེ་
སྡོང་ཨ་ཚུ་ལོར་གྱིས་གཙོ་ས་པའི་སོག་པོའི་ཚོས་ཚོགས་ནས་གདན་ཞུས་ལྟར། མི་
ཚུ་བཅུ་གཉིས་པའི་ཚེས་བརྒྱད་ཉིན་གནས་གུ་བརྒྱད་འཇར་མི་ལི་འི་མོང་ཁྲིར་མི་ལུ་
ལི་ག་གི་གནས་ཐང་དུ་ཕེབས་སྐབས་སོག་ལི་གས་མི་མང་དང་། ས་ཁུལ་དེར་བཅད་
སྡོད་པོད་གི་སྐྱལ་སྐྱུ། དགེ་བཤེས་སོགས་གྱིས་དགའ་གུས་ཕེབས་བསྟུ་ཞུས། དེ་
ནས་མོ་ལོར་ཐོག་སོག་དགོན་ཐེག་ཚེན་ཚོས་འཕེལ་གྱིར་དུ་ཞབས་སོར་འཁོད། ཉིན་
གཉིས་གྱི་རྗེས་སོག་ལི་གས་གཙོ་ར་གུར་གྱི་ཚོས་ཞུ་བ་སྐྱམ་ཅུ་སྡོར་ལ་སངས་རྒྱས་
ལ་སྐྱབས་སྟོན་པ་པོ་དང་། ཚོས་ལ་སྐྱབས་དངོས། དགེ་འདུན་ལ་སྐྱབས་སྐྱབ་པའི་
ཚུ་མོགས་སུ་འཛིན་ཚུལ་བཅས་གྱི་སྡོར་བཀའ་སློབ་དང་། སྐྱ་གསུང་སྐྱགས་ཉེན་ལ་
རབ་གནས་སོགས་སྦྱིན་བདག་རྣམས་གྱི་ཞུ་བསྐྱལ་བཞིན་མཛད།

བྲག་གཡལ་བ་ལི་ལོ་ཚེ་ནས་གདན་ཞུས་ལྟར། ཚོས་བཅུ་གཉིས་གྱི་ཉིན་གུང་ཚུ་
ཚོད་བཅུ་གཉིས་དང་སྟེད་ཀར་པོད་གཞུང་དོན་གཙོད་པ་ལྟ་དང་ལྟན་དུ་གནས་གྱིའི་
ཐོག་འཇར་མ་ན་གྱི་རྒྱལ་ས་སློན་ (Bonn) གྱི་གནས་ཐང་དུ་ཞབས་སོར་འཁོད་པར་
བྲག་གཡལ་བ་སྐྱལ་སྐྱུ་དང་། དགའ་ཤར་ལུ་ཁང་མཁན་སྐྱལ་བཅས་ནས་ཕེབས་བསྟུ་
ཞུས། དེ་ནས་མོ་ལོར་ཐོག་སང་ལོའི་ཨོ་ལྷ་སི་ལིན་ཞེས་པའི་ས་གནས་སུ་ཡེ་ཤུའི་
དགོན་པའི་མཚོན་ཁང་དུ་ཕེབས་སྦྱིག་ཞུས་པ་ལྟར་བཞུགས་འཇགས་མཛད། མི་
ཉིན་རྒྱལ་ས་སློན་གྱི་མཚོ་རིམ་སློབ་གྲུའི་ཁོངས་ཤར་གྱིར་དཔུས་མའི་རིག་གཞུང་
ཁང་དུ་གཞིགས་སྡོར་གདན་ཞུས་ལྟར་ཕེབས་ཉེ་པོད་གྱི་རིག་གཞུང་ཞེས་འཇུག་
གི་ལས་དོན་ལ་སྐྱགས་ཞེས་བསྐྱུངས། རིག་གཞུང་ཁང་ནས་གསོལ་སྟོན་བྲ་སྦྱིག་

ལུས་པ་ལྟར་གཙོ་འཛིན་ལས་བྱེད་སོགས་དང་ལྟན་དུ་ཉིན་གུང་གསོལ་ཚིགས་གནང་ཟིན་རྗེས་བཀའ་གཤམ་ལེན་པོ་ཚེའི་གཟིམ་ཁང་དུ་ཡང་ལྷག་ཙམ་ཞབས་སོར་ལའོད། དགོང་རྡོར་གོང་གསལ་རིག་གཞུང་ཁང་གསར་འཛུགས་ཀྱི་ལམ་སྟོན་བྱེད་པོ་མཁས་དབང་ཤུ་ལེ་མན་ (Schollermann) ལས་གསོལ་ཇར་གདན་ལུས་ལྟར་ཚིགས་བསྐྱར་བསྐྱར་ས།

ཁོང་ལས་བོད་ཀྱི་རྟེན་དངོས་རྒྱ་ཆེ་གསོག་སྐྱབ་བདག་གཅེས་བྱེད་ལུགས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ལུས་པར་ལེགས་གསོའི་དབུགས་དབྱུང་བསྐྱེད། ཕྱི་ཉིན་དགོང་རྡོར་རྒྱ་ཚོད་གསུམ་དང་སྐར་མ་སུམ་ཅུ་སོ་ལྔར་གནས་ཐོག་ལས་དབྱིན་ཡུལ་དུ་ཕེབས་ཐོན་གནང་། རྒྱལ་ས་ལོན་ལོན་གྱི་གནས་ཐང་དུ་དེ་གའི་བོད་དོན་ཚོགས་པའི་ལས་བྱེད་འགའ་ཤས་དང་། བོད་བྲིམ་པ་ཚབ་ཞབས་རྩུང་དག་དབང་། ཚོས་དགེ་དགེ་བཤེས་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱལ་མཚན་སོགས་ལས་མཇལ་དར་སྤུལ། དེ་ལས་མོ་ལོར་ཐོག་སུ་མེག་ (Sussex) ཅེས་པའི་ས་གནས་སུ་བོད་སྐྱུག་བྲིམ་སྡེ་བྲི་སྲོང་མཛོན་དགར་ཕེབས་སྐབས་སློབ་སྐྱུག་རྣམས་ལས་མཇལ་དར་དང་མེ་ཉོག་སོགས་ཐོགས་ཉེ་དགའ་བསུ་ལུས། ཚེས་ཉེར་གཉིས་ཉིན་ཚོས་དགེ་དགེ་བཤེས་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱལ་མཚན་དང་། བོད་རིགས་སློབ་གྲུའི་འགོ་འཛིན། སློབ་སྐྱུག་རྣམས་དང་བཅས་པར་འཇམ་དབྱུངས་དགར་པའི་རྗེས་གནང་། རྒྱ་མཚོད་དང་། དགའ་ལྡན་ལྷ་བརྒྱུ་མ་གཉིས་ཀྱི་སྐྱུགས་ལུང་བཀའ་སློབ་བཅས་བསྐྱེད།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༩ ལྷ་ ༡ ཚེས་ ༥ ཉིན་གོང་གསལ་སློབ་སྐྱུག་དགེ་ཞུན་དང་བཅས་པས་བརྟན་བཞུགས་ཞབས་བརྟན་འབྲུལ་ལམ་ལུས་ཚོག་བ་ནན་ལུས་པ་བརྟེན་ལུ་བ་

སོའི་འདོད་པ་སྐོང་བར་མངོན་ཅིང་། དེ་ཉིན་སུད་ཇཱ་ (Sweden) དུ་ཡོད་པའི་སོད་
རིགས་སློབ་སྦྱོང་ལྟམས་ཀྱང་ཆེད་བཅར་ཞུས་པར་དགེས་པའི་གསུང་གི་བདུན་
ཅིས་ཆོམས་པར་མངོན། དུགས་པོ་བམ་ཚོས་སྦྱུལ་སྦྱུ་སོགས་ནས་ད་ལམ་ཕྱི་རྒྱལ་
ཡུལ་གྱར་ཞབས་སོར་འཁོད་སྐབས་འདིར་སྦྱུ་གཟུགས་ལ་བརྟུག་དབྱེད་གནང་གལ་
ཆེ་ལུགས་ཡང་ཡང་ཞུས་པར་བརྟུག་དབྱེད་གནང་ཡུལ་སུད་ཇི་ལན་ཅི་དང་། ས་
རན་སི་གང་རུང་དུ་སྐྱེན་བཅོས་འཕྲོད་སྦྱོར་ཅི་བཟང་སྐྱབས་མེ་བྱི་བྱང་རིན་པོ་ཆེར་
སྦྱོངས་དམ་ཕུལ་བར་ས་རན་སིར་བཟང་ལེབས་བྱུང་དོན་ལྟར་ཆོས་དུག་ཉིན་གནས་
གྱུ་བརྒྱུད་ས་རན་སིའི་རྒྱལ་ས་ལེ་ལེ་སིར་གནས་ཐང་དུ་དུགས་པོ་བམ་ཚོས་སྦྱུལ་སྦྱུ་
སོགས་ནས་ལེབས་བསུ་ཞུས། (Yvonne Laurence) ཞེས་པའི་ས་རན་སིའི་བྱང་
མེད་དེས་མོ་རང་གི་མོ་ཁོར་ནང་གནས་འདེན་ཞུས།

གནས་ཐང་ནས་གྲོང་ཁྱིམ་དུ་ལེབས་སྐྱབས་ཁོ་མོས་ལེབས་ལམ་ལོར་ཉེ་དུགས་
པོ་སྦྱུལ་སྦྱུའི་བཞུགས་ཡུལ་ལྷག་དེན་ལུ་ཉ་ཞེས་པའི་ས་གནས་སུ་རྣམ་ཀུན་གནས་
ཐང་ནས་དུས་ཡུན་ཚུ་ཚོད་སྐར་མ་ཉི་ཤུ་ལས་འགོར་གྱི་མེད་ཀྱང་དེ་ཉིན་ཚུ་ཚོད་
གཉིས་ལྷག་ཙམ་འགོར་ཉེ་གཟེམ་ཤག་ཏུ་ལེབས་སྦྱུག་ཞུ་མཁན་རྣམས་སེམས་ཁྲལ་
ཆེན་པོ་བྱུང་ཚུལ་གྱིང་། མོ་རང་ལ་སྐྱབས་མེ་རིན་པོ་ཆེའི་བཞེན་རས་མངལ་བ་ཙམ་
གྱིས་དགའ་བདེའི་དཔལ་ལ་རོལ་ཞིང་། ཅི་གསུང་བཀའ་བཞེན་སྦྱུབ་འདོད་བྱུང་
ཚུལ་གྱིང་། རྗེས་སུ་ཁོ་མོར་རབ་བྱུང་གི་ལྗོངས་བ་དང་། ཚོས་མིང་དུ་སྦྱབ་བསྟན་སྦོལ་
དཀར་ཞེས་བསྟུལ།

ཆོས་བརྟུག་འཕེག་ཉིན་ས་རན་སིའི་རྗེ་ལེ་རྒྱུ་ (Blenau) ཞེས་པའི་ས་གནས་

བ་ལས་རྒྱལ་ཐོབ་ཀྱི་ཆབ་སྐྱོན་བཞེས་ན་ལེགས་ཚུལ་དང་། ད་དུང་སྐྱོན་ཁང་གཞན་གསུམ་ལ་ཡང་བརྟུག་དཔུང་གནང་དགོས་ཚུལ་ལྟུང་།

ཆེས་ཉེ་ཤུ་ཉིན་མཆིན་པའི་སྐྱོན་ཁང་དུ་གདན་ལུས་ཀྱིས་སྐྱེལ་གྱི་ཐེངས་གཉིས་ལྟུང་། ཆེས་ཉེར་གཉིས་ཉིན་སྐྱོན་ཁང་དུ་གདན་ལུས་ཀྱིས་སྐོག་པར་དང་། སྐྱེལ་གྱིས་ཉེ་ཡང་བསྐྱར་ཐེབས་དགོས་བརྗོད་བ་ལྟར་དེའི་ཕྱི་ཉིན་སྐྱོན་ཁང་དེར་བསྐྱར་ཐེབས་ཀྱིས་སྐོག་པར་ཐེངས་གཉིས་དང་། སྐྱེལ་གྱིས་བཅས་ལྟུང་། དེ་ནས་སྐྱར་ཡང་སྐྱོན་ཁང་དུ་ཐེབས་ཉེ་སྐྱོན་ཁང་གཞན་དུ་བརྟུག་དཔུང་གྱིས་འབྲས་ཡིག་ཆ་རྣམས་མིག་སྟོན་མཛད་པར་ཁོ་རང་གི་ཐོག་མའི་བསམ་འཆར་གྱི་སྐྱོན་གཞི་རོ་འཕྲོད་གསལ་པོ་བྱུང་ཚུལ་ལྟུང་། དེ་ནས་ལྷ་བའི་སྐྱོན་ཁང་རང་དུ་བརྟུག་གནང་གིས་ཉིན་ལྔའི་རིང་ཕྱི་ལོ་སྐྱོན་ཁང་རེ་དང་། སྐབས་རེ་གསོལ་སྐྱོན་འཕྲུལ་མ་རེ་སྤྲུལ། ཆེས་སྐྱོན་ཉིན་ཡང་བསྐྱར་ཐེབས་ཉེ་སྐྱོན་ཁང་ཆོད་བཅུ་དང་། ཕྱི་ལོ་ཆོད་བཞེས་བཅས་ལ་སྐོག་པར་ཐེངས་རེ་དང་། ཆེས་སོ་གཅིག་གི་སྐྱོན་ཁང་ཆོད་བཅུ་གཅིག་ཐོག་སྐོག་འོད་ཀྱི་བརྟུག་དཔུང་རྒྱུན་རིང་སྤང་གཉིས་དང་། སྐྱེལ་གྱིས་བཅས་ལྟུང་།

ཕྱི་ལོ་གཉིས་པའི་ཆེས་གསུམ་ནས་བཟུང་ཉིན་རེ་བཞེན་ཉིན་གྲང་གསོལ་ཆོགས་དང་སྐྱོན་དུ་གསོལ་སྐྱོན་རིལ་དུ་གསུམ་རེ་སྤྲུལ། ཞབས་སུས་ཀྱི་སྐྱོན་གཞི་ཞིག་གྲང་ཡོད་སྐྱོན་ལ་ཆེས་དུག་ཉིན་གྲུམ་གྲུའི་སྐྱོན་ཁང་དུ་གདན་ལུས་ཀྱིས་ཕྱག་ཞབས་ཚོར་མར་སྐོག་པར་དང་། སྐྱེལ་གྱིས་བཅས་ལ་བརྟུག་དཔུང་དང་། སྐྱོན་གཞིའི་ཐད་སྐྱོན་ལ་འཕྲོད་ཐེགས་པའི་སྐྱོན་གྱིས་བྱུང་བ་ཡིན་གསལ་གྱི་ཐོ་ཞིབ་དང་། ཞོག་ཞོག

གསོལ་མར་སོགས་ལ་འདེམས་ཆ་དགོས་ཚུལ་ཞུས། སྤྱི་ཚེ་གཉིས་པའི་ཆེས་བཅུ་
བདུན་ཉིན། བོད་ས་བྱ་གནས་ལོ་གསར་ཆེས་འཁེལ་བར་བརྟེན་སྐྱབས་མཛོད་པ་
དང་། སྔོན་མེད་ལོ་ཆེ་སོགས་ནས་ལོ་གསར་རྟེན་འབྲུང་མཚོན་བྱེད་མཛུལ་དར་
རྟེན་གསུམ། གསོལ་གྱི་བཞེས་འབྲས། གསོལ་ཇ་བོད་ཇ་སོགས་བོད་ལུགས་ལྟར་
འབྲུལ་བཞེས་གནང་།

རྗེས་སོང་བོད་ཆེས་བཅོ་ལྔ་ཉིན་སྔོན་མེད་ལོ་ཆེ་ནས་ཞུས་ཏེ་རྩམས་
གསུམ་ཆོས་ཀྱི་ལྗུལ་པོ་ཚོང་ཁ་བ་ཆེན་པོས་མཛད་པའི་མདོ་སྐགས་ཀྱི་ལམ་རིམ་
གཉིས་ཀྱི་དབུ་ནས་ལྷགས་ལུང་ལོག་བྱ་རེ་གཉིས་རེ་བསྐྱེད། ཆེས་བཅུ་དགུ་ཉིན་
སྐྱ་བའི་སྐབས་ཁང་དུ་གདན་ཞུས་ལྟར། མོག་ཆབ་ཀྱི་གསོལ་སྐབས་ཞིག་དང་། ཆེས་ཉི་
ལུ་ཉིན་སྐབས་ཁང་དེ་ནས་རྩལ་སྐབས་གསོལ་སྐབས་ཀྱི་ཚུ་ཤེལ་དམ་ཚུང་དུ་ཞིག་སྐུལ་ཏེ་
རྒྱ་བ་ལྔ་དུག་ཅམ་ནས་སྐབས་གཞི་བྲངས་ངེས་དང་། གལ་ཏེ་མ་བྲངས་ཆེ་བསྐྱེད་དུ་
འབྲུལ་དགོས་ཚུ་དང་། སྤྱི་ཚེ་གསུམ་པའི་ཆེ་དགུ་བར་སྐྱ་ལྟོད་བཞུགས་གནང་ཚུ་
གལ་ཆེ་ཚུལ་ཞུས་པ་ལྟར་མཛད། རྩལ་སྐབས་ཀྱི་ཆབ་སྐབས་བཞེས་ནས་ཉིན་བཅོ་ལྔ་
ཅམ་སོང་རྗེས་གསོལ་ཆོགས་བྲངས་ཁ་ཆེ་དུ་ཕེབས།

དེ་སྔོན་གསོལ་ཆོགས་དེ་ཅམ་མཚོད་མ་སྐབས་དང་། ས་ཆ་བྱེན་དང་། ཕེབས་
སྐྱས་སོགས་བརྒྱུད་ཆིབས་བརྒྱུད་གནང་སྐབས་ལྷགས་དབུགས་བསགས་པའི་སྐྱ་
ངལ་ལོད་རིགས་བྲངས་སྐྱེས་བཞེས། རྒྱལ་ས་ལེ་རི་སིར་བཞུགས་རིང་སྐབས་རེ་
འབྲེམས་སྟོན་ཁང་དང་། སྤྱི་སྤྱིར་ལྷུ་རུ་བཅས་ལ་གདན་ཞུས་དབྱེས་གཞིགས་
མཛད། ཡང་དེ་སྔོན་མཛུལ་མ་ལྟོང་བའི་སྤྱི་རྒྱལ་མི་རིགས་སྐྱ་བཅར་ཞུ་སྐབས་ངེས་

བར་སྐྱབ་བཞེངས་དང་འབྲེལ་བྲུག་གཞོང་རེས་སོགས་མཛད། ཚོས་དད་ཅན་རྣམས་
ལ་ཚོས་གྱི་བཀའ་སློབ་དང་། གཞན་རྣམས་ལ་འདོད་མ་སྐྱབ་གྱི་བཀའ་མཆིད་གྱིས་
ཚོམས་བར་མཛད། རྒྱན་གྱི་སྐྱབས་དམ་ཉམས་བཞེས་བྱུང་རྗེས་གཙོ་བོར་སྐྱབ་
དཔེ་གཟིགས་ཏོག་དང་། སྐབས་འགར་ཞབས་འཆམ་ལ་ཕེབས། རྣམ་ཀུན་ལྟར་
དབྱེས་སློབ་རྣམ་པ་ལས་སྐྱབས་འཆབ་གཏུན་ནས་མི་མཛད།

ཡ་སྐྱབས་རྗེ་ཁྱི་བྱང་རིན་པོ་ཆེ་དབྱིན་རིའི་རྒྱལ་ས་ལོན་ཾོན་ནས་པ་རན་སིར་
འི་ཚོས་རིན་པོ་ཆེའི་བཞུགས་ཡུལ་དུ་ཆེད་ཕེབས་སྐབས་སྐྱབས་རྗེ་རྣམ་གཉིས་
མཛེས་འཕྲད་ཐོག་གསོལ་སྐྱབ་འཕྲོད་བཞེས་མཛད་ཚུལ་སྐོར་དང་། བར་སྐབས་
གྱི་གནས་ཚུལ་རྣམས་ཕན་ཚུན་གསུང་ལོལ་ཞིབ་སྟོན་མཛད་ཅིང་། རྗེས་སོར་རྒྱ་
གར་དུ་ཕྱིར་ཕེབས་གནང་རྒྱུའི་དུས་ཚོད་ཀྱང་གཏུན་འབེབས་མཛད། སོག་པོའི་
ལོ་གསར་སྐབས་ཕེ་རེ་སིར་གཏུན་སྟོན་སོག་རིགས་རྣམས་ནས་ཡ་སྐྱབས་རྗེ་རྣམ་
གཉིས་ཟ་ཁང་ཆེན་པོ་ཞིག་ཏུ་གདན་ཞུས་ལྟར་ཆིབས་བསྐྱར་གནང་སྟེ་སོག་པོ་ཆུན་
པ་ཚོས་མ་ཉི་གང་མང་བསྐྱང་དགོས་པ་དང་། ར་གཞོན་རྣམས་ནས་ཀྱང་ཚོས་ལ་
དད་ཀུས་དང་། རང་གི་སྟོན་རབས་གྱི་སྟོལ་བཟང་རྒྱན་འཛིན་བྱ་གལ་ཆེ་བའི་སྐོར་
བཀའ་སློབ་ཀྱང་བསྐྱུལ།

སྐྱུ་སི་དོན་གཙོད་པ་ལྟ་བུས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ལྟར། ཕྱི་རྒྱ་གསུམ་པའི་
ཚོས་བཅུ་ཉིན་ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེ་སྐྱུ་འཁོར་གསུམ་གནམ་ཐོག་ནས་འཛིན་
ལྟར་ཕེབས། གནམ་ཐང་དུ་པ་ལྟ་དང་ཕོད་གྱི་དོན་གཙོད་ཁང་གི་ལས་བྱེད་རྣམས་
ནས་མཛེས་དར་སྐྱུ་ཉེ་གྲུས་བསྐྱུ་ཞུས། མོ་ལོར་ཐོག་དོན་གཙོད་བཞུགས་ཡུལ་དུ་

ཐེབས་བཀུགས་མཛད། སྐྱོན་པ་གཏན་ལྷན་སྐྱབས་ལག་སྐྱོ་སེང་ཆེད་ཁྲོམ་
གཞིགས་སོགས་ལ་ཡང་ཐེབས།

ཆེས་སོ་གཅིག་ཉིན་སྐྱབ་ཡང་ལེ་ཡི་མིའི་སྐྱེ་ཁབ་དེར་ཐེབས་ཏེ་ཨེམ་རྩེ་ནས་
བཏུག་དབྱེད་ལྷན། བར་ལམ་ཡོ་རོབ་ཁུལ་དུ་སྐྱབ་བཀུགས་གནང་རྒྱུ་རིང་ཆེས་
ཕྱོགས་ཀྱི་མཛད་པ་དང་། གསོལ་སྐྱབ་འཕྲོད་བཞེས་གནང་སྐོ་སོགས་ལེགས་པར་
བྱུང་སྟེ། ཕྱི་རྒྱ་བཞི་པའི་ཆེས་བདུན་མཚན་མོའི་རྒྱ་ཆོད་དགུ་པར་པ་རན་སི་ནས་ཁྲི་
བྱང་རིན་པོ་ཆེ་སྐྱབ་འཁོར་དང་ལྷན་དུ་གནས་བྱུ་བརྒྱུད་རྒྱ་གར་ལ་ཐེབས་ཐོབ་གྱིས་
ཕྱི་ཉིན་ཞོགས་པ་རྒྱ་ཆོད་བརྒྱ་ཡོལ་ཅམ་ལ་ལྷི་ཡིའི་གནས་ཐང་དུ་ཐེབས་སྐྱབས། ལྷི་
ཡི་དོན་གཅོད་ཁང་དང་། བོད་ཁང་གི་དོ་ལས། ལ་དུགས་བ་ཀྱུ་ལ་རིན་པོ་ཆེ། ཉག་
རེ་མཁན་སྐྱལ་སོགས་ཀྱིས་ཐེབས་བསྐྱུ་ལྷན། ག་སྐྱིག་སྐྱོན་ལྷན་སྐྱབ་བོད་ཁང་དུ་
ཐེབས་བཀུགས་གནང་།

ཆེས་བཏུགས་ཀྱི་ཉིན་རྒྱ་སར་ཕྱིར་ཐེབས་མཛད། ཕྱི་ཆེས་བཏུགས་ཉིན་གྱི་
སྐྱོ་རྒྱ་ཆོད་བརྒྱ་པར་ཁོ་བོའི་སར་ཐེབས་ཏེ་ཉེན་དོད་མཛལ་དར་སོགས་གསོལ་
རས་དང་འབྲེལ་བྱུ་ཕྱོགས་ཀྱི་ལྷུ་ལ་བྱུང་བསྐྱབ་དང་འགོ་བའི་སན་བདེ་སྟེལ་བའི་
མཛད་བཟང་བསྐྱུངས་ཚུལ། སྐྱབ་བཀུགས་ལ་བཏུག་དབྱེད་དང་གསོལ་སྐྱབ་འཕྲོད་
བཞེས་གནང་བས་བྱུགས་བན་ཇི་གསོས་སྐོར་བཅས་ཞིབ་གནས་བསྐྱལ་ཏེ་རབ་
དགའི་ལང་ཆོ་མཚོག་ཏུ་བརྒྱས་པར་མཛད། ཕྱི་རྒྱ་ལྷ་པའི་ཆེས་ཉེར་གཉིས་ཉིན།
གནས་དགའ་གཉིས་ཉེན་གཞིར་སྐྱབ་བྱངས་ཏེ་བྱུ་ཕྱོགས་ཁུལ་དུ་གསོལ་སྐྱབ་
འཕྲོད་བཞེས་གནང་སྐོ་སོགས་ལེགས་ལམ་སོན་པའི་གཏང་རག་དང་། ཕྱིན་ཆད་

ཀྱང་བསྟན་འགྲོའི་མཛད་པ་མཐའ་དག་སྤྲུགས་བཞེད་ལྟར་ལམ་སྟོངས་ཡོང་བའི་
འཕྲིན་ལས་གཉེར་བཅོལ་མཛད།

ཆེས་ཉེར་སྒྲ་ནས་བཟུང་ཉིན་གསུམ་རིང་གྲ་བྱང་གི་ཆོམས་ཆེན་དུ་གདན་
ས་གསུམ་དང་། རྒྱུད་བྲལ་སྟོང་སྟོང་གི་མཁའ་པོ། སྤྱི་འབྲུས། བམ་གདོང་སྤྱུལ་སྤྱི་
སོགས་དགོ་སྟོན་སྤྲུགས་བཟང་རིག་གཞུང་འཛིན་སྐྱོང་ཆོགས་ཆེན་ཐངས་དང་པོ་
ཚུགས་པར་ཐོག་མར་ཡོངས་འཛིན་རྗེ་མཆང་དང་། དེ་ནས་ཁྱི་བྱང་རིན་པོ་ཆེས་
བཀའ་སློབ་དང་སྤྲུགས་གང་ཅིའི་དོན་ཆེན་ཕྱག་ལེན་དུ་བསྟར་ཕྱོགས་སྐོར་ལ་བཀའ་
བསྟར་གནང་སྟེ་སྤྱི་བུ་ཕྱིན་ལྟེང་སྟོའི་དོན་གནད་ལ་མོས་མཐུན་གྲོས་ཚེད་འཛོག་
གནང་མཛད། ལོང་གསལ་ཉིན་གསུམ་རིང་ཆོགས་འདུ་བ་རྣམས་ལ་གསོལ་ཇ་དང་།
གསོལ་ཆོགས་གྲིང་གྲ་བྱང་ནས་སྤུལ།

དེ་རྗེས་བྱ་གསོ་ཁང་དུ་སྟོང་པ་བཅུན་མ་བསྟན་འཛིན་བཟང་མོས་གསོལ་བ་
བཏབ་པ་ལྟར། དོན་གཉེར་བ་བརྒྱུད་ཅུ་སྐོར་ལ་བཅོམ་སྟོན་འདས་རྗེ་མེ་འཛིགས་
ལྟེང་དབང་པོ་གཅིག་པའི་དབང་ཆེན་སྟོན་དང་བཅས་པ་བསྟུལ། སྤྱི་སྒྲ་ལྷན་པའི་
ཆེས་བཅུ་གཅིག་ཉིན། བོད་སྤྲུག་བདུན་ལ་ཆོགས་སྤྲ་མ་དགོ་ཚུལ་གྱི་སྟོན་བ་བསྟུལ།
ཆེས་བཅུ་གསུམ་ཉིན་རྒྱུད་སྟོང་གྲ་ལྷན་ཅུ་སྐོར་ལ་སྤྲུག་ཅུ་མའི་བཀའ་ཁྲིད་དང་། སྤྱི་
ཉིན་དེར་རྒྱུད་སྟོང་གྲ་ཉེར་བརྒྱུད་ལ་འཛིགས་ལྟེང་གི་སྤྲུགས་བཏུའི་རྗེས་གནང་
བསྟུལ།

ཆེས་བཅོམ་སྟོན་རྒྱུད་གྲལ་སྟོང་སྟོང་རྣམ་གཉིས་གྱིས་བརྟན་བཞུགས་ཞབས་
བརྟན་འབྲུལ་བཞེས་གནང་། ཆེས་བཅུ་དགུ་ཉིན་སྤྲུག་སའི་གྲ་སྤྱི་དང་། དགོ་འདུན་

ཞལ་གྲངས་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་ཅུ་སྟོར་ནས་བརྟན་བཞུགས་འདུལ་བཞེས་སྐབས་
འདུལ་དངོས་སྲིད་ལོག་བསྐྱུལ། ཁོ་ལོས་རིང་མིན་སྐགས་རིམ་ཚེན་མོའི་བཤད་
ཁྲིད་བཤིད་རྒྱུར་བརྟེན་ཆེས་ཉེར་གཉིས་ཉིན་སྟོ་ཚུ་ཚོད་བརྟེན་ལོངས་འཛིན་
རིན་པོ་ཆེ་གདན་ཞུས་ཀྱིས་གཞུང་དོན་དཀའ་གནད་འགའ་ཤམ་ལ་དོགས་གཅོད་
བཀའ་སློབ་ཞུས་པར་ཐེ་ཚོམ་གྱི་མདུད་རྒྱ་གྲོམ་བར་མཛད། དེ་རྗེས་མེར་སྐྱོད་དགོ་
འདུན་བཞི་ལ་དུག་ཅུ་མའི་བཀའ་ཁྲིད་གནང། ཡང་སྤི་ལྷ་བདུན་པའི་ཆེས་དུག་ཉིན་
ཁོ་ལོ་བཟང་བྱ་སོ་ལྷར་སྐྱེབས་པའི་སྐྱེས་སྐར་མཛད་སྟོར་ཕེབས་ཏེ་མཛལ་དར་ཉེན་
གསུམ་དང། ཚོས་ལྷན་གྱི་བཀའ་མཚིད་སྐྱུག་པར་བསྐྱུལ།

ཆེས་བརྟེན་གསུམ་ཉིན་ནས་བཟུང་ཉིན་གསུམ་རིང་པོད་གཞུང་ནས་རྒྱ་སྐྱུར་
ཏེ་རྒྱ་སར་ཡོད་པའི་རྒྱུད་བྲུ་ཅུ་གཉིས། ཅུ་མ་གྲུ་མཁུ་པོ་སོགས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་
བསྟན་སྲིད་གྱི་ཞབས་རིམ་སྐབས་སྐབས་ཚོགས་སུ་ཕེབས་ཏེ་རྗེ་རྗེ་སློབ་དཔོན་མཛད།

ཆེས་ཉེར་བཞི་ཉིན། ལྷ་གྲང་གི་ཞབས་གས་སློ་ཚོས་ནས་རྒྱ་སྐྱུར་ཏེ་དགོ་འདུན་
ཅུ་མ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་ལྷ་མ་མཚོད་པའི་ཚོགས་འཁོར་དང་འབྲེལ་བརྟན་བཞུགས་
དུལ་བ་དཔྱེས་བཞེས་གནང། ཆེས་ཉེར་བརྒྱད་ཉིན་སྐར་ཏོག་མ་ཁུན་སྟོང་ལགས་
ཞེས་བ་ནང་མི་གཉིས་ལ་ཅ་བ་བཞི་དང། ཚང་བཅས་སྟོང་པའི་ཡོངས་རྫོགས་དགོ་
བསྟེན་གྱི་སྟོམ་བ་བསྐྱུལ། སྤི་ལྷ་བརྒྱད་པའི་ཆེས་བཞི་ཉིན་གསེར་གོང་མཚན་
ཞབས་རིན་པོ་ཆེ་ནས་ཞུས་དོར་མཚན་ཞབས་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་དགོ་འདུན་བརྒྱད་
ལ་དུག་ཅུ་མ་དུག་བསྟོ་བྱེད་ཚུལ་གྱི་བཀའ་ཁྲིད་བསྐྱུལ། ཡང་གསེར་གོང་མཚན་
ཞབས་རིན་པོ་ཆེ་ནས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ལྟར་རིན་པོ་ཆེ་མཚོག་དང། དུགས་པོ་

པོ་ཚོས་སྐྱུལ་སྐྱུ་སོགས་ལ་གྱི་ཚེས་བདུན་ནས་བཟུང་གསང་འདུས་བསྐྱེད་རིམ་
དངོས་ལྷུ་བ་རྒྱ་མཚོ་དང་། ཚེས་བཅུ་བཞི་ནས་བཟུང་ཚེས་ཉེར་གསུམ་བར་གསང་
འདུས་རྩོགས་རིམ་རིམ་ལྷུ་གསལ་སྒྲོལ་གྱི་བཤའ་ལུང་ཚོས་སྐབ་རེ་གནང་ཐོག་ཉིན་
ཐ་མར་སྐྱ་མ་མཚོད་པའི་ཚོགས་དང་འབྲེལ་གསང་བ་འདུས་པའི་ཚོགས་འཁོར་འབྲུལ་
གཤོམས་མཛད།

ཚེས་ཉེར་གཅིག་ཉིན་སྐྱ་སྐྱེར་བྱུང་ཆེ་ངོ་བཅར་གྱིས་ངོས་རིང་པོར་འཚོ་ཆེད་
ཚེ་སྐྱུ་བ་གནང་དགོས་ཚུལ་ཞུས་པ་ལྟར་བཀའ་རྒྱུན་བསྐྱུངས། ཡོངས་འཛིན་དུས་ལོ་
ཚེས་ལམ་རིམ་ཆེན་མོའི་བཤའ་ལུང་རྒྱལ་མཚོག་གོང་མ་བཅུ་གསུམ་པ་ཆེན་པོའི་
བྱུང་ནས་གསལ་སྐབས་དེའི་བརྒྱུད་པ་ཞིག་ཐོབ་ན་ལེགས་པར་བསམ་སྟེ་གསོལ་
བ་བཏབ་པ་ལྟར་གྱི་སྐྱ་དགུ་པའི་ཚེས་གཅིག་ནས་བཟུང་ཉིན་བཅུ་གསུམ་གྱི་རིང་
བཤའ་བྲིད་ཞིབ་རྒྱས་བསྐྱུངས། ཚེས་ཉེར་གཉིས་ཉིན་སྲིད་ཚབ་ལུང་པ་བདེ་མཁར་
པའི་ལྷན་ནས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ལྟར་མེད་སྐྱ་ལྷ་བཅུ་སྐོར་ལ་སྐོར་དཀར་གྱི་ཚེ་
དབང་བསྐྱུངས། ཚེས་སུམ་ཅུ་ཉིན་ཚོས་དོན་བཀའ་རྒྱོན་ཆེད་བཅར་གྱིས་ཁོ་བོའི་
ཆེད་དུ་ཚེ་སྐྱུ་བ་གནང་རྒྱུའི་སྐབ་སེང་ཞུས་པར་དབྱེས་བཞིན་དུ་ཞུས་བཞེས་མཛད།
ཐེག་ཆེན་ཚོས་སྲིད་གི་གཙུག་ལག་ཁང་གསང་བཞེངས་གྱིས་ཉིན་གཅིག་གཅོག་གསེར་
ཟངས་ལས་ལྷུ་བ་པའི་སྟོན་པ་སྐབ་པའི་དབང་པོ་དང་། དུམ་ལས་ལྷུ་བ་པའི་སྐབ་
རས་གཞིགས་ལྷུ་བ་སྲིད་སྐབ་སྲིད། གསེར་ཟངས་གྱི་ལྷ་དུ་སྐྱུང་སྲིད་ཐེག་གཞོན་གྱི་
སྐྱུ་བརྟན་བཅས་ལ་གྱི་སྐྱུ་བཅུ་གཅིག་པའི་ཚེས་བཅུ་གཉིས་ཉིན་གཟུངས་འབྲུལ་ཞུ་
རྒྱུ་ལྷ་འོའི་ཚུ་ཚོད་དགུ་པར་ཁོ་བོ་ཅག་དང་ལྷན་དུ་ཕེབས་ཏེ་གཟུངས་སྐྱུ་བ་གནང་།

དགུན་ཐོག་རིང་རྫོང་གནད་ཏུ་བཞུགས་རྒྱུར་ཚུ་ཚོད་གཉིས་པར་སོ་བྱང་ནས་
མེད་ས་ཐོག་གནད་སྟེ་ཆེས་བཅུ་གཉིས་ཉིན་རྫོང་གནད་པོད་དཔོན་ཏུ་ཞབས་སོར་
འཁོད། སོག་སོ་རྒྱ་མས་གསོལ་བ་བཏབ་བ་ལྟར་གསེར་ཀོང་མཚན་ཞབས་རིན་
སོ་ཆེ་སོགས་རྒྱ་སྤྱལ་དགོ་བཤེས་སེར་སྤྱ་མི་བྱངས་བརྒྱད་བརྒྱ་སྟོར་འདུས་པ་
ལ་ཆེས་བཅུ་བདུན་ཉིན་བྱང་རྒྱལ་ལམ་རིམ་ཆེན་མོའི་བཤད་ཁྲིད་དབུ་འཇུགས་
གནད། ལམ་རིམ་ཆེན་མོའི་དབུ་ནས་སྤྱན་པའི་གྲགས་པ་ཀུན་ཏུ་བྱས་སོ་ཞེས་གོ་
ལུང་པ་ཆེན་པོས་གསུང་ངོ་ཞེས་པའི་བར་སྤྱགས་ཐོག་ནས་ཚར་གསུམ་གསུངས་
རྗེས་གསེར་ཀོང་རིན་སོ་ཆེས་ཡར་བེངས་གཅིག་སྤྱགས་ཐོག་ནས་སྟོར་གནད་དང་།
དེ་རྗེས་དལ་བའི་རྟེན་འདི་ཡིད་བཞིན་ཞོར་ལས་ལྷག་། ཅེས་སོགས་ཀྱི་ཆོགས་བཅད་
བྱངས་པར་མཛད་དེ་སྟོན་འགྲོའི་ཆོས་བཤད་ལིན་ཏུ་རྒྱས་པ་ཞེས་གནད་བ་བཅས་
བཤད་ལུང་དངོས་གཞི་དབུ་འཇུགས་མཛད།

ཕྱི་ཉིན་ནས་བཟུང་སྔ་ཕྱོད་དང་ཕྱི་ཕྱོག་གསུང་ཆོས་ཆོས་སྤྱན་གཉིས་རེ་བསྐྱལ་
ཞིང་། བདུན་རེའི་ཐོག་ཆོས་མཚམས་རེ་འདོག་གནད་མཛད། ཆེས་ཉི་ཤུ་ཉིན་སྟོ་
སྟོང་གྲུ་ཚང་དང་། ཕྱི་རྒྱ་བཅུ་གཉིས་པའི་ཆེས་བཅུ་གཉིས་ཉིན་དགའ་ལྡན་ཟླ་སྟེ།
དའི་ཉིན་ཕྱི་མར་ཆ་སྟེང་ཆོས་མཛད་བཅས་ནས་འདུས་ཆོགས་སུ་བསྟེན་བཀུར་དང་
འབྲེལ་བཏུན་བཞུགས་བསྟར་འདུལ་ཞུས། ཡང་དགོ་སྟོང་ཞེས་ཞེས་ཞུས་པོར་ལམ་
རིམ་གསུང་ཆོས་ཀྱི་ཞོར་ལ་དུགས་པོ་སྟོ་བཟང་སྟེན་པའི་གསུང་ལམ་རིམ་ཤར་
སྟོམ་གྱི་སྤྱགས་ལུང་ཞེས་ཀྱང་བསྐྱལ།

ཆ་སྟེང་སྟོ་བཟང་རྒྱལ་མཚན་ནས་གསོལ་བ་བཏབ་བ་ལྟར། ཆེག་སྟོང་དགུ་

བརྒྱ་བདུན་ཅུ་རྒྱ་བ་དང་པོའི་ཆེས་བདུན་གྱི་ཞོགས་པ་ལག་རིས་གསལ་མིན་ཅམ་
ལ་དོར་གདན་གྲ་ཚང་འདུ་ཁང་དུ་ཆོས་ལུ་བ་ཚང་འཛོམས་སར་ཐེག་ཆེན་གསོ་སྦྱོང་
གི་སྡོམ་པ་བསྐྱེད། ཕྱི་ཉིན་ཁོ་བོས་དག་བཀོད་ལྟར་སྐྱ་སྒྲེར་ཡིག་ཚང་ནས་ཡོངས་
འཛིན་དོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོར་བརྟན་བཞུགས་སུ་ལ་བར་དགུས་བཞེས་བཀའ་རིན་
བསྐྱེད་ས། ཆོས་བཅུ་ཉིན་ལམ་རིམ་གསུང་ཆོས་གྲུབ་སྟེ་སེམས་བསྐྱེད་མཚོན་པ་
མཛད། ཆོས་བཅུ་གཅིག་ཉིན་ལམ་རིམ་སྦྱིན་བདག་ནས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ལྟར།
མི་གྲངས་ཆིག་སྟོང་སྟོར་ལ་སྦྱོལ་དཀར་ཆེ་དབང་དང་། ཚ་བ་རོང་པ་ཨ་ཆེན་ནས་
ལུས་དོར། སྐྱུན་རས་གཟིགས་དན་སོང་ཀུན་གྲོལ་གྱི་རྗེས་གནང་། དེའི་ཕྱི་ཉིན་
བསྐྱེད་བྱ་བརྒྱད་ལ་དགོ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ། ཆོས་ཉེར་བདུན་ཉིན་མོན་ཏེ་དབང་མཁན་
འཛིན་རི་རྒྱ་སྐྱེལ་སྐྱོ་དོ་འཁོར་རྣམས་ལ་དག་པོ་གསུམ་བསྐྱེལ་གྱི་རྗེས་གནང་དང་ཆེ་
དབང་བཅས་བསྐྱེད།

༡༩༥༠ ཕྱི་རྒྱ་གཉིས་པའི་ཆེས་བདུན་ཉིན། བོད་སྐྱེགས་ཁྲི་རྒྱ་བ་དང་པོའི་ཆེས་
གཅིག་འཁེལ་བར་དགྲུང་གསར་ཉེན་འགྲེལ་སྐྱབས་ལ་སྐྱབས་ཐེ་མཚོག་དོར་གདན་
བོད་དགོན་གྱི་ཆོགས་མགོན་དུ་གདན་ལུས་གྱིས་གསོལ་ང་བཞེས་འབྲས་སོགས་
རིམ་སུལ་རྗེས་སྐྱབས་དང་། མང་ཐོས་སྐྱབས་པའི་རྒྱལ་མཚན་འཛིན་པའི་བཞེས་
གཉེན་དམ་པ་ལུ་བྱ་རྒྱ་ལ་རིན་པོ་ཆེ་བསྟན་འཛིན་རྒྱལ་མཚན་མཚོག་གྲ་ཚང་འདུས་
མང་བཅས་ནས་ཉེན་གསུམ་མཛུལ་དང་འབྲུལ་ལམ་ལུས་རྗེས་དེར་ཡོད་བོད་མི་
གནས་སྟོར་བ་སོགས་སེར་སྐྱ་ཡོངས་རྗོགས་ནས་མཛུལ་ཁ་ལུས། ཆོས་དྲུག་
ནས་བཟུང་སྟོན་ལམ་རིང་སྐྱེས་རབས་སོ་བཞིའི་གསུང་ཆོས་གནང་རྒྱ་དང་། ལྷན་

དེ་དོན་བཞིན་མཚོག་གསུམ་ལ་གསོལ་འདེབས་གནང་འཇུག་ཞེས་ཐེབས། ཆེས་
བཅུ་བདུན་ཉིན་དོན་གཉེར་ཅན་བཙོ་བརླད་ལ་དགོ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་བསྟུལ།

ཆེས་ཉེར་གཉེས་ཉིན་རྒྱུད་སྟོང་ཡུལ་བྱུང་སོགས་ནས་སྦྱང་གནས་ལྟ་ཁང་དུ་ཁྱི་
བྱང་རིན་པོ་ཆེ་དང་ལྷན་དུ་གདན་ཁྲིམ་གྱིས་བརྟན་བཞུགས་ཡུལ་བ་དབྱེས་བཞེས་
གནང། ཡང་ལྟ་ཁང་དེ་རང་དུ་ཆབ་མདོ་ཀུན་དོར་སྦྱལ་སྦྱུ་ནས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་
ལྟར། ལྷི་ཆེ་ལྷི་ལའི་ཆེས་གཅིག་ཉིན་བདག་བསྐྱེད་འདོན་རྒྱུའི་ཁས་ལེན་ཅན་སེར་
རྒྱ་སུམ་བརྒྱ་བརྒྱད་ཅུ་སྟོར་ལ་འཛིགས་བྱེད་དཔའ་གཅིག་གི་དབང་ཆེན་གྱི་སྟོན་ལོན་
དང་། ལྷི་ཉིན་དངོས་གཞི་བཅས་བསྟུལ། ཆེས་བདུན་ཉིན་རྟོ་སར་གནས་འཁོད་ཆོལ་
གསུམ་མི་མང་སྤྱི་འཇུག་རྣམས་ཆེད་བཅར་གྱིས་ཁོ་བོའི་ཆེད་དུ་ཆེ་སྦྱབ་སྦྱབས་
འཇུག་སྟན་སེང་ལྷུས་བར་དབྱེས་མཉེས་ཆེན་པོས་ཞབ་བཞེས་གནང། ལྷི་ཆེས་
ཉེར་གཅིག་ཉིན་ས་རྒྱའི་ཆེས་བཙོ་ལྷ་འཁེལ་བར་མི་རྒྱུད་རིའི་བཅུན་མ་འགའ་ཞིག་
ནས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ལྟར་སྦྱང་གནས་ལྟ་ཁང་དུ་སེར་རྒྱ་ལྷི་བརྒྱ་སྟོར་ལ་ཐེག་
ཆེན་གསོ་སྦྱོང་གི་སྡོམ་པ་བསྟུལ།

ལྷི་ཆེ་ལྷི་ལའི་ཆེས་བཙོ་ལྷ་ནས་བརླུང་ཁོ་བོར་བདེ་མཚོག་ཅི་རྒྱུད་དང་། སྦས་
དོན་ཀུན་གསལ་སྒྲགས་པའི་བཤའ་བྲིད་བཀའ་བྲིན་བསྐྱེད་སྤྱོད་ཆེས་ཉེར་ལྷི་ཉིན་
ལེགས་བར་གྲུབ། འདི་སྐབས་ཆེས་ལྷུང་གསེར་ཀོང་རིན་པོ་ཆེ་དང་། ལྷམ་གྲུ་མཁན་
པོ། ལྷ་ཉི་རིན་པོ་ཆེ། དགོ་བཤེས་རབ་བརྟན་བཅས་ཡོད། ཡང་སྐབས་དེ་ཡོངས་
འཛིན་རིན་པོ་ཆེས་ཚུར་ཡང་དོགས་གཙོད་ཇི་བ་འདྲ་མཛད། ལྷམ་གྲུ་མཁན་པོ་ནི་
ཐད་ཀ་ཐད་ཀར་དོགས་གཙོད་དང་། ཇི་བ་ལྷུ་སྦྱབ་མཁན་ཞིག་ཡིན་པས། ཡོངས་

འཛིན་རིན་པོ་ཆེ་ནི་ད་ལྟ་ལྷ་སྐྱ་ས་འགྲིམས་བཞིན་པ་ལྟ་བུའི་རྟལ་ས་གསལ་གཏོང་
གནང་མཛད་པར་ཏུ་ལས་པའི་ངོ་མཚར་ཆེན་པོ་སྐྱེས་བུར་ཞེས་གསུངས། དེ་རྗེས་
ཆེས་བརྒྱ་གཅིག་ཉིན་གངས་ཅན་སྦྱིད་གཤོངས་སུ་དཔེ་མཛོད་ཁང་གསར་བསྐྱབ་
བྱ་རྒྱུར་ས་འདུལ་ལྟ་བུར་ལྷག་པ་རྩེལ་གྲིམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པས་རྒྱུད་བསྐྱམས་པའི་
དགོ་འདུན་རྣམས་ཚོགས་པའི་མདུན་སར་ཁོ་བོས་པོ་ཐར་གྱི་མདོ་བསྐྱུགས་པ་དང་
འབྲེལ་བཟ་ཤིས་གསོ་སྦྱོང་བཟུངས་སྐབས་གདན་ཞུས་ལྟར་ཕེབས།

ཕྱི་རྒྱ་བདུན་པའི་ཆེས་བཞི་ཉིན་དུགས་པོ་བེ་ཚོས་སྐྱུལ་སྐྱུ་པ་རན་སིར་ཕྱིར་
ཕེབས་གནང་ཁང་མཛལ་བཅར་གྱི་སྐྱ་ཆེ་ཡུན་དུ་བརྟན་པའི་གསོལ་འདེབས་སྐྱབས་
བསྐྱལ་ཞུས། ཕྱི་ཉིན་གནས་དགའ་གཉིས་ཉེན་གཞིར་སྐྱབ་བྲངས་ཏེ་ལུང་ལྷུ་མཛད།
དེའི་ཉིན་རྗེས་མར་ཁོ་བོ་བཟང་བྱ་སོ་དུག་ཏུ་སྐྱབས་པའི་སྐྱེས་སྐར་འཁེལ་བར་རྣམ་
ཀུན་ལྟར་རྩེ་ཚོད་བརྒྱ་གཅིག་ཐོག་མཛལ་དར་བསྐྱལ་ཞིང་། དེ་རྗེས་ངོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་
པོ་མཚོག་དང་། སྐྱབས་རྗེ་གྲི་བུར་རིན་པོ་ཆེ། ཨ་མ་ལགས། ཁོ་བོ་བཅས་དང་ལྷན་
དུ་ཉིན་གུང་གི་གསོལ་ཚོགས་སུལ་བ་དཔེས་བཞིན་བཞུགས། ཕྱི་རྒྱ་བརྒྱུད་པའི་ཆེས་
བྱུག་ཉིན་དགོ་རྩེལ་དགུ་དང་། དགོ་བསྐྱེན་གཅིག་ལ་བསྐྱབ་ཕྱོམ་བསྐྱལ།

རྒྱུད་སྡེ་གཉིས་པ་སྦྱོང་རྒྱུད་ཀྱི་གཙོ་བོ་རྣམ་སྐར་མདོན་བུང་གི་དབང་རྒྱུན་
ཤིན་ཏུ་དཀོན་གཤིས། ལས་དུང་ཞིག་གནང་སྟེ་བཀའ་དབང་ཡང་གནང་བུལ་བ་
ཞེས་ནན་ཏན་གྱིས་ཞུས་ཏོ། །གསུང་ཞབས་ཆབ་མདོ་དགོ་བཤེས་དགོ་ཕེགས་རྫོ་
བཟང་དང་ལྷན་དུ་ཡི་དམ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ལས་དུང་དུ་འཇུགས་གནང་བ་ཕྱི་རྒྱ་དགུ་པའི་
ཆེས་བརྒྱ་གསུམ་ཉིན་གྱུ་ལྟེ་ཁ་སྦྱོང་གི་སྦྱིན་སྟེག་མཛད། ལྷ་སར་རྒྱུད་བྱ་སྟོད་སྦྱང་

གྱི་དགོ་འདུན་བསྐྱེན་མཚམས་ལ་ཞུགས་མཁན་བཞི་དང་། རྒྱ་ཉི་རིན་པོ་ཆེ་བཅས་
ལ་ཆེས་བཅུ་དགུ་ནས་བརྒྱད་འཛིགས་བྱེད་བསྐྱེན་ཆེན་གྱི་བཀའ་བྲིད་བསྟུན། ཕྱི་
རྒྱ་བཅུ་པའི་ཆེས་ལྷ་ཉིན་ཚུ་ཆོད་བཅུ་གཉིས་དང་བྱེད་ཀར་གདན་ཞུས་ལྟར་ཁོ་བོས་
ཆོས་གྱི་བཀའ་སློབ་དོགས་གཙོད་འགའ་ཞིག་ཞུས་པར་སློབ་དོགས་ཡོངས་སུ་སེལ་
བའི་གསུང་ལན་བསྟུན། བར་ཞི་ཕུན་ཆོགས་དབང་རྒྱལ་སོགས་ནས་ཞུས་དོར་
གཟེམ་རྒྱུད་དུ་ཆེས་བཅུ་བཞི་ཉིན་སློལ་དཀར་གྱི་ཆེ་དབང་། ཆོས་ཉེར་བདུན་ཉིན་ཨ་
མདོ་འཛིགས་མེད་གྱི་འདོད་མོས་ལྟར་དག་པོ་གསུམ་བསྐྱེལ་གྱི་རྗེས་གནང་བསྟུན་
ཉེ་འདོད་ཆོས་གྱི་རེ་བ་བསྐྱོང་བར་མཛད།

ཡང་ཉིན་གཅིག་རང་གཞུང་ནང་སྲིད་བཀའ་སློབ་ཆེད་བཅར་གྱིས་ཁོ་བོའི་ཆེད་
དུ་ཆེ་སྐྱབ་གནང་སྐྱོད་ཡོད་པ་ཞེས་སྟུན་སེང་ཞུས། ཕྱི་རྒྱ་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆེས་དགུ་
ཉིན་ཁོ་བོར་ཐེག་ཆེན་ཆོས་སྲིད་གཙུག་ལག་ཁང་གི་དབུ་ཅེར་སྟོན་དང་། ཕྱི་ཉིན་
དངོས་གཞི་དང་བཅས་རྣམ་སྤང་མདོན་བྱང་གི་དབང་ཆེན་བསྟུན་ཞིང་། དགོང་ཕོ་
ཚུ་ཆོད་ལྷ་པར་གསུང་ཆོས་ལུབ་རྗེས་ཁོ་བོ་དང་ལྷན་དུ་ཐབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་དམ་
པའི་ཆོས་གྱི་གསུང་མོལ་ལྷག་པོར་བཀའ་བྲིན་བསྐྱུངས། དེའི་སྐབས་དབང་གལ་དུ་
ལསྐྱབས་རྗེ་ཞི་བྱང་རིན་པོ་ཆེ་དང་། རྣམ་བུ་མཁན་སློབ་གྲྭ་བྱིངས་ཀན་གས་ལྷ་བཅུ་
སྐྱོར་ཡོད། ཆོས་བཅུ་བདུན་ནས་བརྒྱད་ཁོ་བོར་འཛིགས་བྱེད་དཔའ་བོ་གཅིག་པའི་
བསྐྱེད་རྗོགས་གྱི་ཉམས་ཁྲིད་སོག་པོ་དཔལ་ལྷན་བཟང་པོའི་དུང་ནས་གསུན་རྒྱུ་
ཡོད་པ་དེ་ཞིབ་བར་བསྟུན།

དགུན་ཐོག་རིང་རྗོར་གདན་དུ་བཞུགས་རྒྱུར་ཆོས་ཉེར་བདུན་ཉིན་རྟ་ས་ནས་

མེད་སུ་ཐོན་མཛད། ཕྱི་རྒྱ་བཅུ་གཉིས་པའི་ཆེས་ལྷ་ཉིན་རྟོང་གདན་དགོན་པའི་འདུ་
ཁང་དུ་དགེ་འདུན་ཚང་འཛོལ་སུ་ལ་སྐྱབས་ལྷ་བྱང་ནས་རྒྱ་སྐྱུར་ཏེ་ལ་སྐྱབས་རྗེ་ཁྲི་བྱང་དོ་རྗེ་
འཆང་ཆེན་པོར་སྐྱ་མཚོད་ཚོགས་འཁོར་དང་འབྲེལ་བརྟན་བཞུགས་འབྲུལ་གནང་
ཐོག་བཟ་ཤིས་རྗེས་བརྒྱད་ཀྱི་མ་ཐུན་འགྲུང་སོགས་མཛད་དེ་ཞབས་པད་ཡུན་དུ་
བརྟན་རྒྱའི་རྟེན་འབྲེལ་བསྐྱིགས། དེའི་ཕྱི་ཉིན་ནས་བཟུང་ཉིན་བཅུ་གཅིག་ཡིང་ཁྲི་
བྱང་རིན་པོ་ཆེ་སྐྱ་རྒྱུང་ལ་རྗེའི་གསུང་ལྷགས་རིམ་ཆེན་མོའི་བཤད་ལུང་ཚོས་སྐྱབ་
རེ་འབྲུལ་གནང་མཛད། ཆེས་བཅུ་གཉིས་ཉིན་སྐྱབས་ལྷ་བྱང་ནས་མཚོད་རྟེན་རིན་པོ་ཆེའི་
མདུན་སྟོང་མཚོད་རྒྱས་པ་འབྲུལ་བཤམས་དང་འབྲེལ་ཡིད་ཅན་སྤྱི་དང་། ལྷག་པར་
གཞིས་བྲེས་འདས་གསོན་འབྲེལ་ཐོགས་རྣམས་ལ་འབྲུལ་ཡུན་ཀྱང་ཏུ་དགེ་བའི་
མཚོག་གསུམ་བདེན་བསྐྱུལ་གྱི་སྟོན་ཚིག་གི་ཆར་ཆེན་པའ།

དེ་རྗེས་ཉིན་གཅིག་ལ་སྐྱབས་རྗེ་ཁྲི་བྱང་རིན་པོ་ཆེ་ནས་མཚོད་རྟེན་ཆེན་མོའི་
དུང་སྟོང་མཚོད་རྒྱས་པ་འབྲུལ་གནང་སྐབས་གདན་ཞུས་སྟེ་ཚོགས་མགོན་དུ་
མེད་སུ། བསྐྱུར་དུ་ལས་དུང་གནང་ཅིས་གྱིས་ལ་སྐྱབས་རྗེ་ཁྲི་བྱང་རིན་པོ་ཆེའི་
མདུན་ནས་ཐོད་དགོན་བཟའ་འགྲུང་སྐྱ་ཁང་དུ་ཆེས་བཅོ་ལྷ་ཉིན་འཛིགས་མཛད་དོ་
རྗེ་དཔའ་པོ་གཅིག་པའི་སྐྱ་གོན་དང་། དབང་ཆེན། ཉིན་གཉིས་པར་འཛིགས་བྱེད་
སྐྱ་བཅུ་གསུམ་མའི་བཟའ་དབང་བཅས་གསལ། རྗེས་སོར་ཡི་དམ་འདི་གཉིས་ཀྱི་
སྐྱགས་བསྟེན་གནང་སྐབས་སྐྱ་བརྒྱུད་གསོལ་འདེབས་སུ་ཐོག་མའི་གསལ་ཡུལ་
ལ་སྐྱབས་རྗེ་བདེ་ཆེན་སྟོང་པའི་མཚན་གྱི་མཁུག་ཏུ་ཁྲི་བྱང་རིན་པོ་ཆེའི་མཚན་
བསྟོད་གསོལ་འདེབས་ཤིག་སྐྱགས་ཚོམ་མཛད་དེ་གསུངས་པ་ལྷག་བསྐྱུར་མའི་

ཟིན་ཟིན་ནང་དུ་གསལ། ཚེས་བཅུ་བདུན་ཉིན་མི་བྱང་རིན་པོ་ཆེ་ནས་ཡོངས་འཛིན་
རིན་པོ་ཆེ་དགོན་པའི་འདུ་ཁང་དུ་གདན་དྲངས་ཏེ་དགོ་འདུན་པ་རྣམས་དང་ལྷན་
དུ་སྐྱེས་མཚོན་ཚོགས་འཁོར་དང་འབྲེལ་ཞབས་རྒྱུ་སྲིད་མཐར་བཟིང་བའི་གསོལ་
འདེབས་མཛད་ཅིང་། རྗེས་བརྒྱུད་ཀྱི་མ་ཐུན་འགྲུང་སོགས་རྒྱ་སྐྱོད་བ་སྐྱབས་རྗེ་མི་
བྱང་རིན་པོ་ཆེས་མཛད།

རྗོངས་གདན་དགོ་འདུན་རྣམས་ལ་ཚོས་འབྲེལ་ལྷ་སུར་དགའ་ལྡན་ལྷ་བརྒྱུ་པ་
དང་། ཡོན་ཏན་གཞིར་གྱུར་མའི་བཤམ་ལུང་ཞིག་སྟོལ་གནང་ཡོང་བ་ཞེས་ཞུ་བསྐྱུལ་
མཛད་པ་ལྟར། ཚེས་བཅོ་བརྒྱད་ཉིན་མི་བྱང་རིན་པོ་ཆེ་ནས་འདུ་ཁང་དུ་དེ་དོན་
གསུང་ཚོས་བསྐྱུལ། ལ་དུགས་བ་ཀྱུ་ལ་རིན་པོ་ཆེ་ནས་ལྷོ་ལི་ལ་དུགས་རྩ་རམ་ས་
ལར་དགའ་ལྡན་ལྷ་ས་མཚོན་མཛད་སྟོར་སྟོན་ནས་གདན་ཞུས་ལྟར། ཚེས་ཉི་ཤུ་གཅིག་
ཉིན་རྗོངས་གདན་ནས་ཕེབས་ཐོན་གྱིས་ལྷོ་ལི་བོད་ཁང་དུ་ཕེབས་བཞུགས་དང་། ཚེས་
ཉི་ཤུ་ལྷ་ཉིན་ལ་དུགས་རྩ་རམ་ས་ལར་ལྷ་ས་མཚོན་མཛད་སྟོར་རྗེ་ཚོང་ཁ་བ་ཆེན་པོའི་
མཛད་རྣམ་དང་འབྲེལ་བའི་གསུང་བཤམ་དང་མཚོན་འབྲུལ་སྐབས་དབུ་བཞུགས་
གནང་། དེའི་ཕྱི་ཉིན་རྗོངས་གདན་དུ་ཕྱིར་ཕེབས་མཛད།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༡ ཟླ་ ༡ ཚེས་ ༩ ཉིན་འབྲས་ལྗོངས་ཚོས་རྒྱལ་མཇལ་བཙུན་
ཀྱི་འདི་ལོ་གཤམ་ཐོག་འཁེལ་བས་ཆེ་ལྷག་དོན་ལྡན་ཡོང་བའི་ཕྱགས་སྟོན་ཞུས། བལ་
ཡུལ་དུ་གནས་སྟོན་བྱམས་པ་བཟོད་པ་ནས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ལྟར། དོན་གཉེར་
ཅན་སེར་སྐྱ་སུམ་བརྒྱ་སྟོར་ལ་ཚེས་བདུན་ནས་བརྒྱུད་ཚེས་ཉི་ཤུ་བར་འདིགས་
བྱེད་དཔའ་བོ་གཅིག་པའི་དབང་དང་། བསྐྱེད་རྗོགས་ཀྱི་ཉམས་ཁྲིད་བཙུན་རིམ་

བཞེན་བསྐྱེད། ཆེས་ཉེར་གཉིས་ཉིན་ཉེ་ཉོར་ཚོང་དཔོན་རབ་བརྟན་ནས་ལྷན་པོར་
སེར་སྐྱ་བདུན་བརྒྱ་སྟོར་ལ་ཆེ་དབང་བསྐྱེད།

ཉིན་གསུམ་གྱི་རྗེས་དོན་གཉེར་ཅན་བཙོ་ལྷ་ལ་དགོ་ཚུལ་གྱི་སྒྲོམ་བ་འདོགས་
པར་མཛད། རྩི་རྒྱ་གཉིས་པའི་ཆེས་ལྷན་ཉིན་བཙོམ་ལྷན་འདས་གིས་ལོ་ལྷན་དཀར་
བ་སྐྱེད་པའི་གནས་སུ་བོད་དཔོན་ནས་གདན་ལྷན་ལྷན་ཞབས་གིས་བཅགས། ཆེས་
བཅུ་ཉིན་དོན་གཉེར་ཅན་སུམ་བརྒྱ་སྟོར་ལ་ཐེག་ཆེན་གསོ་སྦྱོར་གི་སྒྲོམ་བ་བསྐྱེད།
ཉིན་གསུམ་གྱི་རྗེས་ཆབ་མདོ་རྒྱ་ར་སྐྱེད་སྐྱེན་ས་ལྷན་པོར་དགའ་ལྷན་ལྷ་བརྒྱ་པའི་
བཤའ་ལུང་དང་། ཆེས་ཉེར་ལྷན་ཉིན་བོད་ལྷན་པའི་གདན་ལྷན་པོར་ཆེས་འཁོལ་
བར་སྤྱོད་དོན་གདན་བོད་དཔོན་འདུ་ཁང་དུ་ཚོགས་མགོན་ལ་གདན་ལྷན་ལྷན། ལྷ་
ལྷན། ལྷ་ཚོང་བཅས་ནས་གསོལ་རྩ་བཞེས་འབྲས་ཉེན་གསུམ་བཅས་སུམ་ཐེན་རྗེས་
དེ་སྐབས་དོན་གདན་དུ་ལོད་པའི་སྐྱ་སེར་མང་ཚོགས་རྣམས་མཛལ་བཅར་ལ་སྐྱེད་
དབང་སྐྱེད་མཛུད་བཅས་བསྐྱེད།

རྩི་རྒྱ་གསུམ་པའི་ཆེས་བཞེན་ཉིན་དོན་གདན་བོད་དཔོན་དང་། ལྷ་ལྷན་སྐྱེན་པོར་
ནས་ལྷ་མཚོད་ཚོགས་འཁོར་དང་འབྲེལ་བའི་བརྟན་བཞུགས་འབྲེལ་ལམ་ལྷན་གིང་།
སྟོན་ལམ་ཚོགས་ཐེབས་སོགས་ཀྱང་འཆར་ཅན་ལྷན་མཛད། ཆེས་ཉེར་ལྷ་ཉིན་དོན་
གདན་ནས་ཐེབས་ཐོན་གིས་ཆེས་ཉེར་བདུན་ཉིན་རྟ་སར་ཐེབས་འབྱོར་ལྷན། ཡར་
ལམ་ལ་སྐྱེད་རྗེ་གི་ལྷན་པོར་ཆེའི་གཞིམ་ཤག་ཏུ་ཐེབས་ཉེ་བན་ཚུན་ལོ་གསར་
གྱི་ཉེན་འབྱུང་མཛལ་དར་འབྲེལ་རེས་དང་སྐྱེད་སྐྱོད་བཞུགས་མཛད། དེའི་རྩི་
ཉིན་ལོ་ཐེའི་སར་ཆེད་དུ་ཐེབས་ཉེ་དགུན་ཐོག་རིང་བསྐྱེད་བ་འཛིན་སྦྱོར་ལ་སྐྱེན་པའི་

མཛད་འཛིན་རི་ལྷོ་བསྐྱེད་ས་ཚུལ་སྐྱོར་གསུང་མོལ་གནད།

ཆེས་བཅུ་བཞི་ཉིན་ཁོ་བོས་ཚོགས་གསོག་ཆེད་ཡ་སྐྱབས་རྗེ་མཚོག་ལ་ལོ་
གསུམ་ཕྱོགས་གསུམ་རིང་ལྷ་རེར་ཆེས་དགུ། བཅུ་དགུ། ཉེར་དགུ་བཅས་ལ་གསོལ་
ཚོགས་རྒྱས་པ་རེ་འབྲུལ་རྒྱའི་གསོལ་དོད་ལུལ་བ་དགུས་བཞེས་མཛད། འདི་ལོ་
ཁོ་བོ་བགྲང་བྱ་སོ་བདུན་གྱི་ཀེག་ཐོག་ཏུ་སྐྱེབས་པར་བརྟེན་དགོ་ལྷན་ལུགས་བཟང་
རིག་གཞུང་གཅེས་སྐྱོང་ཚོགས་པ་ནས་རྒྱ་སྐྱེར་ཉེ་རྣམ་གྱི་ཚོགས་ཡོངས་ནས་གྲུབ་
རྒྱལ་ལུགས་ཆེ་དཔག་མེད་ཀྱི་སྐོར་སྐྱབས་པ་ཉིན་གསུམ་བགྱིས་རྗེས་ཕྱི་ཆེས་ཉེར་
བརྒྱད་ཉིན་སྐྱ་མཚོད་ཚོགས་འཁོར་དང་འབྲེལ་བར་གྲུབ་རྒྱལ་གྱི་ཆེ་ཚོག་
ཚབས་ཅིག་ཏུ་བརྟེན་བཞུགས་འབྲུལ་སྐྱབས་ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེ་དབུ་བཞུགས་
ཐོག་མཐུམ་ལུགས་བཤའ་དང་། རྗེས་བརྒྱད་མཐུན་འགྲུང་སོགས་གསེར་ཀོང་
མཚན་ཞབས་རིན་པོ་ཆེས་གནད། ཡོངས་འཛིན་གྱི་བྱང་རིན་པོ་ཆེ་ནས་མཐུམ་རྟེན་
གསུམ་བསྐྱེད་ཉེ་ཞལ་འདོན་གྱི་དབུ་རྒྱ་གསུམ་པ་སོགས་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ལ་ཉེ་མཚོག་
ཏུ་བཟང་། དགོ་ལྷན་ལུགས་བཟང་རིག་གཞུང་ཚོགས་པ་ནས་ཕྱི་རྒྱ་ལྷ་པའི་ཆེས་
གསུམ་ཉིན་ཡ་སྐྱབས་རྗེ་ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེ་རྣམ་གཉིས་ལྷན་འདོམས་སར་སྐྱ་
མཚོད་ཚོགས་འཁོར་དང་འབྲེལ་བའི་བརྟེན་བཞུགས་ལུལ་བ་དགུས་བཞེས་མཛད།

ཆེས་བཅུ་བདུན་ཉིན་རྣམ་སྲུ་གསོ་ཁང་རྒྱ་གསུམ་ནས་ལོ་བཅུ་གཅིག་སོང་བའི་
དུས་བྲན་དང་། གྱིས་པའི་ལོ་འབྲུང་གསོ་སྐྱོང་ཁང་དང་། ལུ་ཁྲིམ་བརྒྱད་བ་སྐོ་འབྲེད་
བཅས་ཟེན་རྗེས་དབུ་གྲུང་དུ་ཉིན་གང་ཁོ་བོ་དང་ལྷན་དུ་ཆོས་ཀྱི་བཀའ་མཚེད་ལ་
རོལ། ཆེས་ཉེར་བདུན་ཉིན་ཀ་སྐྱག་དོ་རྗེ་སོགས་མི་གངས་བཅོ་ལྷ་ལ་ཆེ་དབང་དང་།

ཕྱུ་ཉིན་ཐེག་ཆེན་ཚོས་གླིང་གི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་སྤྲོད་ས་ཚོག་ལ་ཤེབས། ཉིན་
 གུང་ཁོ་བོས་གདན་ཞུས་ཀྱིས་དགུང་ཚིགས་ཀྱིས་བསྟེན་བཀུར། ཁོ་བོ་དང་། ལྷན་
 གྲུ་སྟོད་སྐད་གཉིས་གཙོ་བོ་ལྷན་དགེ་འདུན་བཞི་བརྒྱ་སྟོར། ཁྱིམ་པ་པོ་མོ་བཞི་བཅུ་
 སྟོར། ཨ་རི་བ་ན་གཞོན་གཉིས་བཅས་ལ་ཆེས་ཉེར་གསུམ་ཉིན་དཔལ་གསང་བ་
 འདུས་པའི་དབང་གི་སྟོན་འགྲོ་སྟོན་གོ། ཕྱི་ཉིན་དབང་དང་པོ་བྱམ་དབང་། དེའི་ཉིན་
 རྗེས་མར་དབང་གོང་མ་གསང་དབང་དང་། ཤེར་དབང་། ཚིག་དབང་བཅས་བསྟུལ་
 ཞིང་། མཚུག་ཏུ་གཏང་རག་ཚོགས་འབྲུལ་བཅས་མཛད། དབང་བཤད་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་
 བས་ཉིན་གུང་ཚུ་ཚོད་དང་པོ་ནས་དབྱུ་འཇུགས་གནང་ཡང་། དགོང་དོའི་ཚུ་ཚོད་
 བརྒྱད་དང་ལྗེད་ཅམ་བར་དུ་འགོད། གསུང་ཚོས་གྲུབ་པའི་ཉིན། སྤྲོད་ཚུ་ཚོད་དགུ་
 ཐོག་ཚོས་ཞུ་བ་ཡོངས་རྫོགས་ནས་དོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོར་གཏང་རག་ཚོགས་འཁོར་
 ཞབས་བརྟན་སྐྱབས་མ་འབྲུལ་ལམ་ཞུས་ཏེ་གསང་འདུས་ཀྱི་སྟོན་ཤིས། དགེ་ལྡན་
 བསྟན་བ་རྒྱས་པའི་སྟོན་ལམ་སོགས་ཞལ་འདོན་གྱི་རིམ་བཤང་པོ་ལྷན་དུ་བསྐྱུངས།

ཕྱི་ལྷ་བཅུ་པའི་ཆེས་དུག་ཉིན་ཁོ་བོར་ཡ་སྐབས་རྗེ་ཡོངས་འཛིན་རྣམ་པ་གཉིས་
 ལྷན་སྟེང་ནས་བརྟན་བཞུགས་ཀྱི་ཚོག་དང་བཅས་ཆེ་རིང་དུ་སྟེལ་བར་མཛད། ཕྱི་
 ཉིན་ཡ་སྐབས་རྗེ་ཁྱི་བྱང་རིན་པོ་ཆེ་གླིང་ལྷ་བྱང་དུ་ཤེབས་ཏེ་ཡུན་རིང་ཅམ་ལྷན་
 བཞུགས་ཀྱིས་བཀའ་མཆིད་ལ་རོལ། སིམ་ལ་རྒྱ་ཀན་འའི་མཁན་པོ་སོགས་མི་ལྔ་
 ལ་ཆེས་བཅུ་བཞི་ནས་ཉིན་ཤས་ཀྱི་རིང་འཛིགས་བྱེད་དཔལ་པོ་གཅིག་པའི་བསྟེན་
 ཆེན་གཏོང་ཚུལ་གྱི་བཀའ་བྲིད་བསྟུལ། ཁོ་བོས་ཞུས་པོར་ཐེག་ཆེན་ཚོས་གླིང་དུ་
 སེར་སྐྱུ་དུག་བརྒྱ་སྟོར་ལ་ཆེས་ཉེར་གསུམ་ཉིན་སྟོན་གོ་དང་། ཉེར་བཞི་ཉིན་དཔལ་

དོ་རྗེ་འདིགས་བྱེད་དཔལ་ལོ་གཅིག་པའི་དབང་ཆེན་དངོས་གཞི་སྤྱོད་བཞིའི་ས་ལོན་
ཐེབས་ངེས་སྤྱོད་བསྐྱེད། དེ་རྗེས་ཉིན་གཉིས་པར་སྤྱོད་གནས་ལྟ་ཁང་དུ་རྒྱུད་སྟོང་
དགོ་འདུན་རྣམས་ཀྱིས་རབ་གནས་ཚུགས་པར་ཚོགས་མགོན་དུ་ཐེབས། རིན་པོ་
ཆེ་རིང་མིན་དོར་གདན་དུ་ཐེབས་རྒྱུར་བརྟེན་ཆེས་སོ་གཅིག་ཉིན་སྤྱོད་ཆུ་ཚོད་
བཅུ་གཅིག་ཐོག་གདན་ལྷུ་ལྟར་ཁོ་པོའི་སར་ཐེབས་ཏེ་རྒྱ་ཚོད་བཞི་དང་བྱེད་བར་
མདོ་སྤྱོད་ཀྱི་དཀའ་བའི་གནད་དུ་མ་ཞིག་གི་སྐོར་ལ་གསུང་མོལ་བསྐྱེད་ཏེ་ཡིད་
ཀྱི་རེ་བ་སྐོར་བར་མཛད།

ཕྱི་ལྷོ་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆེས་བཞི་ཉིན་དོར་གདན་དུ་ཐེབས་འགྲོར་གྱི་ཉིན་ཤས་
སྟོང་བཞུགས་གནང་། བྲག་གཡལ་རིན་པོ་ཆེ་ནས་རིང་མོ་ཞིག་ནས་གསོལ་བ་
བཏབ་པ་ལྟར། ཆེས་ཉེར་དུ་གནས་བཟུང་ཕྱི་ལྷོ་བཅུ་གཉིས་པའི་ཆེས་ལྷ་བར་སྦྱིན་
བདག་བྲག་གཡལ་རིན་པོ་ཆེ་དང་། བཀྲ་སྤྱོད་ཏེ་ཉོར་གཞིགས་རྒྱུ་སྤྱོད་སྤྱོད་གཉིས་
ལ་སྤྱོད་པ་རིམ་ཆེན་མོའི་བཤའ་ལྷུང་ཉིན་རེར་ཆོས་སྤྱོད་རེ་བསྐྱེད། དེ་རྗེས་དོན་
གཉེར་ཅན་དགུ་ལ་དགོ་ཚུལ་དང་། དགོ་ཚུལ་བརྒྱུད་ལ་དགོ་སྟོང་གི་སྤོམ་བ་བསྐྱེད།
ཡང་ཆེས་བཅུ་བདུན་ཉིན་འབྲུག་གཞིས་ཆགས་ཁོངས་པོད་མི་པོ་སོ་གཉིས་ལ་དགོ་
བསྐྱེན་གྱི་སྤོམ་བ་བསྐྱེད། ཆེས་ཉེར་ལྷ་ཉིན་རྒྱུད་སྤྱོད་མཁུ་ལྷུང་དགོ་བཤའ་ཨོ་
རྒྱུ་ཆེ་བརྟེན་ཆེད་བཅར་གྱིས་ཉམས་ལེན་བྱ་སྤོམ་སྐོར་སོགས་བཀའ་འདྲི་ལྷུ་
པར་ཐེ་ཆོམ་གྱི་བྱ་བ་གཅོད་པར་མཛད།

ཕྱི་ལོ་ ༡༧༧༣ ལྷ་ ༡ ཆེས་ ༦ ཉིན་སྤྱོད་དོར་གདན་མཚོད་ཉེན་ཆེན་མོའི་
གཙུང་ཁང་དུ་ཁོ་པོར་རྒྱལ་མཚོག་བདུན་པ་ཆེན་པོའི་གསུང་དབུ་མའི་ལྷ་འབྲིད་བྱས་

བ་བཞི་ལྟ་བུ་གི་མགྲུང་དབྱེས་དངོས་གྲུབ་ཆར་འབྲེལ་བ་གི་བཤད་ལུང་དགེས་
བཞིན་དུ་བསྟུན། ཕྱི་ཆེས་བཅུ་ཉིན། བོད་རྒྱ་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆེས་ཉེར་ལྟ་འཁེལ་
བར་སྐྱེ་མ་རྗེ་རྗེ་འཆང་གི་བཀའ་དགོངས་ལྟར་ཁོ་ལོ་རྗེས་གདན་པོད་དགོན་གི་འདུ་
ཁང་དུ་ཚོགས་མགོན་ལ་བཅར་ཉེ་བྱིང་འཁོད་ཟིན་མཚམས་རྩ་བའི་སྐྱེ་མ་མཚོག་
ནས་སྐྱེ་ལུག་སྟོན་དུ་འགོ་བའི་སྟོན་མཚམས་ཉེན་གསུམ་བསྟུན་ཞིང་། སྐྱེ་མཚོད་
བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་དང་འབྲེལ་བའི་ཚོགས་འཁོར་རྒྱས་པ་མཛད་དེ་ཆེས་པ་རྣམས་
གི་དགའ་སྟོན་ལ་ལོངས་སྤྱད།

ཆེས་བཅུ་གསུམ་ནས་ཉེར་བཞི་བར་འབྲུལ་ཞིག་རིན་པོ་ཆེ་སྐྱེ་འཁོར་རྣམས་
ལ་གཟིམ་རྒྱུད་དུ་འདོད་ཚོས་རྣམས་བསྟུན། ཆེས་བཅུ་བདུན་ཉིན་འབྲུལ་ཞིག་རིན་
པོ་ཆེའི་ལུགས་བཞེད་ལྟར་ཁོ་ལོ་ཚོགས་མགོན་དུ་བཅར་སྐབས་རྗེ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོ་
ཡང་ལྟན་པེབས་མཛད། ཆེས་ཉེར་ལྟ་ཉིན་མོ་འོར་ཐོག་བཙམ་ལྟན་འདས་གིས་ཤེར་
ཕྱིན་གི་མདོ་སྟེ་གང་དུ་གསུངས་པའི་གནས་བྱུ་ཚོད་སྤྱང་པོའི་རི་དང་། བསྟན་བ་
འདི་ལ་སྟོན་བ་གཉིས་བ་ལྟར་གྲགས་པའི་དབལ་མགོན་འཕགས་བ་ལྷ་སྐྱབ་སོགས་
མཁས་ཤིང་གྲུབ་བ་བརྟེན་པའི་སྐྱེས་བྱ་དམ་བ་དུ་མའི་འབྱུང་གནས་རྣམས་བཅས་
ལ་གནས་གཟིགས་སུ་པེབས།

ཆེས་སུམ་ཅུ་ཉིན་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་རིག་འཛིན་བསྟན་བ་མཚོག་
ནས་གསོལ་བ་བཏབ་བ་ལྟར་དགེ་འདུན་རྣམས་དང་ལྟན་ཅིག་དུ་བཀའ་ཤིས་གསོ་
སྟོང་མཛད། འབྲུག་རྒྱལ་གསུམ་པའི་ཡུམ་སོགས་འོ་འཁོར་བཙོ་ལྟ་སྟོར་ལ་གྱི་རྒྱ་
གཉིས་པའི་ཆེས་ཉེ་ལྟ་ཉིན་དག་པོ་གསུམ་བསྐྱེལ་གྱི་རྗེས་གནང་བསྟུན། ཆེས་

བཙུག་ཉིན་པོར་ཚུ་མི་རྣམས་པ་དང་པོའི་ཆེས་གཅིག་འཁེལ་བར་བརྟེན་དོར་གདན་
པོད་དགོན་དུ་གནས་ལོ་གསར་ཆེས་ཀྱི་མཛོད་སྐོར་དང་། ཆེས་བཅུ་དགུ་ནས་བསྐྱེད་
སྐོན་ལས་ཀྱི་ཚོགས་དབུ་ལེབས་རྒྱ་སོགས་འཆར་ཅན་ལྟར་བསྐྱེད་སྤྱོད་ཀྱི་རྣམས་
གསུམ་པའི་ཆེས་བཞི་ཉིན་དོར་གདན་ནས་ལེབས་ཐོན་གྱིས་ཆེས་དུག་ཉིན་ལྟ་དོར་
རྒྱ་རམ་ས་ལར་ལེབས་འཕྲོར་ཐོག་ལས་སྐྱེད་སྤྱོད་ལྟེ་མི་བྱེད་འཛིན་པོ་ཆེ་དང་མཛུགས་འཕྲད་
བསྐྱེད་སྤྱོད་ཀྱི་རྣམས་ཉིན་གཉིས་པར་ཁོ་པོའི་སར་ཆེད་ལེབས་ཀྱིས་དགུ་ཐོག་འཛིན་
དོར་གདན་དུ་སྐྱེད་བཞུགས་གནང་སྐབས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ཞིབ་པར་བསྐྱེད་སྤྱོད།

ཆེས་ཉིན་གཅིག་གི་ལྟ་དོར་ཚུ་ཚོད་བཅུ་གཅིག་ཐོག་ཡོངས་འཛིན་འཛིན་པོ་ཆེ་
གདན་ལུས་ཀྱིས་ཁོ་པོས་འཛིན་མིན་ཆོས་འཆད་སྤེལ་བྱེད་ལྟོགས་ཀྱི་སྐོར་བཀའ་
སྐོབ་ལུས། ཆེས་ཉི་ཤུ་ཉིན་ཐོག་ཆེན་ཆོས་སྤྱིར་དུ་སྐྱེད་སྤྱོད་སེམ་མི་བྱེད་སྤྱོད་སྐྱེད་སྤྱོད་
བརྒྱ་སྐོར་ལ་དུག་པོ་གསུམ་བསྐྱེད་ཀྱི་རྣམས་གནང་བསྐྱེད་ཞིང་། མི་ཉིན་དགེ་འདུན་
ཞལ་བྱངས་བཞི་བརྒྱ་སྐོར་ལ་མཚན་འགྲེལ་སྐྱོན་བརྒྱུད་འཛིན་ཆེན་མོར་བའི་སྤྱིར་ནས་
བཙུག་ལྟར་འདས་དཔལ་དོ་རྩེ་འཛིན་སྤྱོད་ཆེན་པོའི་ཚ་རྒྱུད་ཉོག་བདུན་གྱི་བཤའ་
ལུང་།

དེ་རྗེས་གསུམ་ལྟར་འཛིན་ལྟོགས་འཆར་བའི་འདུས་སྡེའི་མཚོག་གྱུར་དཔལ་
སྐྱོན་རྒྱུད་གྲུ་ནས་གཉིས་ནས་གསོལ་བ་བཏབ་བ་ལྟར་ཆོས་ལུ་བ་བརྒྱ་དང་ལྟ་བུ་
སྐོར་ལ་ལྷ་བྱེད་དུ་མི་རྣམས་བཞི་པའི་ཆེས་དུག་ནས་ཉིད་ལྟ་བུར་འཛིན་སྤྱོད་ཀྱི་བསྐྱེད་
ཚོགས་སོགས་ཆོས་འགྲེལ་དུ་མ་གནང་། པོད་གཞུང་ཆོས་དོན་སྐྱོན་ཁང་ནས་ཆོས་
ལུ་བ་ནམས་ལ་བསྐྱེད་བཀའ་ལུས་པར་གདངས་སྤྱོད་སྤྱོད་པོའི་ཆེས་ལྟོགས་འགྲེལ་

གི་བསྟན་པ་དང་ཞིང་རྒྱས་པ་སོགས་ཀྱི་བཀའ་སློབ་བཀའ་། ཆེས་བཅུ་བཞི་ཉིན་པ་
རན་སི་བྱད་མེད་ཨི་ཡོང་ལ་ (Yvonne) དག་ཚུལ་གྱི་སློམ་པ་བཀའ་སྟེ་ཆོས་མིང་དུ་
ཐུབ་བསྟན་སློམ་དཀར་ཞེས་བསྟུན། ཆེས་ཉེར་གཉིས་སྔ་འོ་རྒྱུད་ལྷན་སྟོན་གཉིས་
ཐུན་མོང་ནས་བརྟན་བཞུགས་ཞབས་བརྟན་འབྲུལ་བཞེས་དང་། དེའི་ཕྱི་ཉིན་གསུང་
ཆོས་ལུབ་པར་རྒྱུད་ལྷན་གཉིས་ནས་རྒྱུད་ཆེན་གོང་མ་དག་གི་ལུགས་སློམ་ལྟར་ཡི་
དམ་གསུང་བདེ་འཛིགས་གསུམ་ཡ་མ་བྲལ་བའི་ལམ་ལ་ཐོས་བསམ་སློམ་པ་ནན་
ཉན་གལ་ཆེ་བ་སོགས་ཀྱི་བཀའ་སློབ་ཟབ་ཅིང་རྒྱས་པ་བཀའ་།

ཡང་ཨ་རི་བ་དག་སློང་དག་ཆོས་ནས་རྒྱ་རྒྱུར་ཉེ་རྣམས་ལྷན་སྟོན་གསུངས་
སློང་མཚོད་འབྲུལ་སྐབས་ཆོགས་ཤེབས་ཀྱིས་སྦྱིན་པའི་བདག་པོ་འབྲེལ་ཐོགས་
དང་བཅས་པ་སྦྱེ་བའི་འབྲེལ་བ་ཀུན་ཏུ་དཀོན་མཚོག་མཚོད་པ་ལ་ལྟར་ལེན་ཐུབ་པ་
སོགས་ཀྱི་ལུགས་སློམ་མཛད། ཆེས་ཉེར་གཉིས་ཉིན་ཐེག་ཆེན་ཆོས་སློང་དུ་མགོན་
དཀར་གྱི་སློམ་ལུགས་སྦྱབ་ཚུགས་པར་ཁོ་བོ་དང་ལྷན་དུ་ཤེབས། དེའི་ཉིན་གཉིས་
པར་སྲིད་ཚབ་ལུང་པ་བདེ་མཁར་བའི་ལུམ་ལ་དག་ཚུལ་གྱི་སློམ་པ་བཀའ་། དེའི་
ཕྱི་ཉིན་རྒྱུད་སློང་མཚོད་གཡོག་པ་དང་། དག་བཤེས་སོགས་བཅུ་དགུ་ལ་ལྷགས་
མཁར་གྱི་བཀའ་སློང་བཅས་བསྟུན། ཆེས་ཉེར་བདུན་ཉིན་སྔ་འོ་རྒྱུད་ཆོས་བརྒྱུད་ནས་
བཅུ་གཅིག་དང་ཕྱེད་ཀའི་བར་ཐེག་ཆེན་ཆོས་སློང་གི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་ལུགས་སྦྱབ་
ཉིན་ཐ་མའི་ཆོགས་དཔུང་ཤེབས། དེ་རྗེས་ཁོ་བོས་ཡོངས་འཛིན་རྣམས་གཉིས་ལ་
དགུང་ཆོགས་ཀྱིས་བསྟེན་བཀའ་།

ཕྱི་རྒྱ་དུག་པའི་ཆེས་བཅུ་དུག་ཉིན་མོད་གཞུང་བཀའ་ཤག་ཆེད་བཅར་གྱིས་ཁོ་

བོད་ཆེད་དུ་ཆེ་སྐྱབ་རྒྱུ་བསྐྱོད་གནང་སྐྱོད་ཡོད་པའི་སྐྱེན་སེང་ལྷན་པུས་པར་དགེས་
 བཞེན་དུ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་ཏེ་དེ་འབྲེལ་དགུ་འབྲུག་གས་གནང་། ཆེས་ཉེར་གཅིག་ཉིན་
 ཐེག་ཆེན་ཆོས་སྤྱིར་དུ་འབྲུམ་ཆོག་གས་སུ་ལ་སྐྱབས་གནང་། ལྷན་པུས་ལེགས་ཏེ་ཐོད་
 སྐྱོད་ས་བསྐྱེད་འགྲོའི་པན་བདེའི་དགོ་མཚན་འཕེལ་བའི་ཐུགས་སྐྱོན་མཛོད་། ཕྱི་རྒྱ་
 བརྒྱད་པའི་ཆེས་ལྷ་ཉིན་བཟུངས་མཚོང་རག་ར་སྐྱུལ་སྐྱུ་ནས་ལྷན་པུས་དོར་དཔལ་ཤོད་སྒྲ་
 མ་བྱམས་པ་དགོ་ལེགས་དང་། ཤར་ཆེན་རག་དབང་རྩལ་ཁྲིམས་བཅས་ཀྱི་ཡིག་
 ཆའི་སྤྱིང་ནས་རིགས་གསུམ་སྤྱི་སྐྱབ་ཀྱི་བྱིན་རྒྱལ་སྤྱད་ས་ལྷན་པུས་ལྷན་པུས་ཀྱི་
 རྗེས་གནང་དང་། ལྷ་སྐོམ་སྐྱུལ་སྐྱུ་སྐོམ་དཔལ་ལྷན་པུས་ལྷན་པུས་ཀྱི་དག་སྤྱད་རྗེ་ཆེ་
 འཛིན་མའི་ཆེ་དབང་བཅས་བསྐྱུལ། ཐོད་གཞུང་སྐྱེན་ཅིས་ཁང་གི་འགོ་ལས་ནས་
 གནང་ལྷན་པུས་ལྷན་པུས་ལྷན་པུས་ལྷན་པུས་ལྷན་པུས་ལྷན་པུས་ལྷན་པུས་ལྷན་པུས་
 བརྒྱད་ཉིན་ལེགས་ཏེ་རབ་གནས་མཛོད་། ལ་དུགས་རི་རྩོད་སྐྱུལ་སྐྱུས་ལྷན་པུས་དོར་ཆེས་
 བརྒྱད་དགུ་ནས་བརྒྱད་ཉིན་གསུམ་གྱི་རིང་འཛིགས་ལྷན་པུས་ལྷན་པུས་ལྷན་པུས་
 ལྷན་པུས་ལྷན་པུས་

འཛིགས་ལྷན་པུས་བརྒྱད་ཉིན་གསུམ་མའི་བསྐྱེད་མཚོམས་སུ་བཞུགས་པ་ལེགས་བྱུབ་
 ཀྱིས་ཆེས་ཉེར་གཅིག་ཉིན་ཁ་སྐོར་སྤྱིན་སྤེལ་མཛོད་། ཁོ་བོས་ལྷན་པུས་དོར་ཆེས་སྐྱུམ་
 ལྷན་པུས་བརྒྱད་ཉིན་ལྷན་པུས་ལྷན་པུས་ལྷན་པུས་ལྷན་པུས་ལྷན་པུས་ལྷན་པུས་
 ལྷན་པུས་ལྷན་པུས་ལྷན་པུས་ལྷན་པུས་ལྷན་པུས་ལྷན་པུས་ལྷན་པུས་ལྷན་པུས་
 ལྷན་པུས་ལྷན་པུས་ལྷན་པུས་ལྷན་པུས་ལྷན་པུས་ལྷན་པུས་ལྷན་པུས་ལྷན་པུས་
 ལྷན་པུས་ལྷན་པུས་ལྷན་པུས་ལྷན་པུས་ལྷན་པུས་ལྷན་པུས་ལྷན་པུས་ལྷན་པུས་
 ལྷན་པུས་ལྷན་པུས་ལྷན་པུས་ལྷན་པུས་ལྷན་པུས་ལྷན་པུས་ལྷན་པུས་ལྷན་པུས་
 ལྷན་པུས་ལྷན་པུས་ལྷན་པུས་ལྷན་པུས་ལྷན་པུས་ལྷན་པུས་ལྷན་པུས་ལྷན་པུས་

ལུས་ཀྱིས་ཐབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཆོས་ཀྱི་གསུང་མོལ་ལ་རོལ། རྩི་རྒྱ་བཟུ་གཅིག་
བའི་ཆེས་བཟུ་གཅིག་ཉིན། གངས་ཅན་གྱི་དགོངས་སུ་ལྟུངས་རྗེ་མི་བྱང་ཡིན་པོ་
ཆེའི་མངལ་ཁར་ཕེབས་ཏེ་བར་ལམ་བསྐྱེན་མཚམས་སུ་བཞུགས་ཚུལ་སོགས་རྣམ་
གཉིས་ཀྱི་མཛད་པའི་སྐོར་སན་ཚུན་སྟུན་སེང་གནང་རེས་དང། དེ་རྗེས་ཉིན་གཉིས་
བར་གནས་རྒྱུ་ཉེན་གཞིར་སྐྱུན་བྱངས་ཏེ་བྱང་འཛི་མཛད། ཆོས་བཙོ་ལྡན་ས་
ཉིན་གསུམ་ཡིང་ཁོ་བོར་སྐྱུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྐོལ་མ་ཅི་རྩུ་མ་ཞིའི་དབང་སོགས་
བསྐྱུལ།

རྒྱ་གར་གྱི་ཕྱོགས་ཁུལ་ཆོས་སྡེ་ཆེན་པོ་གསུམ་དང། བཟ་ལིས་ལྷན་པོ། རྒྱ་
གར། གཞན་ཡང་རིས་མེད་ཆོས་སྐྱུགས་ཁག་དང། གཞིས་ཆགས་སེར་སྐྱ་མི་མང་
སྤྱི་མགྲིན་ནས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ལྟར། ཆོས་ཉེར་གཉིས་ཉིན་རྩ་ནས་ནས་ཕེབས་
ཐོན་མཛད་དེ་ལྷི་ལི་ནས་མཁའ་ལམ་བརྒྱུད་རྗེས་ལོར་ལོར་ཁྲེང་དང། དེ་ནས་ཕོ་
འོར་ཐོག་མོན་རྗེས་ཕེབས། དགའ་ལྡན་གྱི་པའི་མཚན་བཞེས་བསྐྱུངས་ནས་གདན་
ས་ཆེན་པོ་རྣམས་སུ་ཞབས་སོར་འཁོད་པའི་ཐོག་མར་བཞེན་དགའ་ལྡན་ལྷ་སྤྱི་ནས་
ཉུགས་ཉེན་ཆེད་ཐོག་མར་དགའ་ལྡན་ཆོས་སྐར་དུ་ཞབས་འཁོད་བྱུང་བ་ཞེས་ལུས་
དོན་ལྟར་དགོ་འདུན་རྣམས་ཀྱི་སེར་སྤྲིང་བསྟར་བའི་དཔུས་ནས་ཤར་ཆེ་བྱ་ཚང་གི་
འདུ་ཁང་དུ་བཞུགས་ཁྲིར་འཁོད་མཚམས་གསོལ་རྗེས་ཞབས་འབྲས། དཀར་སྤོ། ལྷ་
སྤྱི་དང། ལྷ་ཚང་སོ་སོའི་ལས་སྡེ་རྣམས་ནས་མཚུལ་ཉེན་གསུམ་སོགས་སྤུལ། དེ་
ནས་སྐར་ཡང་ཕོ་འོར་ཐོག་ཕེབས་ཏེ་གཞིས་ཆགས་ཀྱི་ཕོ་བྱང་དུ་བཞུགས་ལུལ་
མཛད།

ཉིན་གསུམ་པར་ཐང་ཆེན་དུ་མོན་རྫོང་ཁུལ་གྱི་པོད་མི་མེད་སྐུ་ཡོངས་རྫོགས་ལ་
སྐུན་རས་གཟིགས་ངན་སོང་ཀུན་ལོལ་གྱི་རྗེས་གནང་དང། ཆོད་པར་བཅས་བསྐྱེད་
དེའི་ཕྱི་ཉིན་སློབ་གྲྲར་གཟིགས་སློབ་དུ་གདན་ཞུས་ལྟར་ཕེབས་ཏེ་སློབ་སྐྱེད་ཆོད་
གཙང་སྐུ་འབོད་བསྟེན། སློབ་གྲྲའི་སྐྱིག་ཁྲིམས་ལ་སྐུང་བཅི་དང་ལེན་ཐོག་ཤེས་ཡོན་
ལ་རྒྱུར་བཅོལ་བྱ་གལ་ཆེ་ཚུལ་སོགས་གྱི་བཀའ་སློབ་གནང།

ཕྱི་ཟླ་བཅུ་གཉིས་པའི་ཚེས་གཅིག་ཉིན་དགའ་ལྡན་ལྷ་སྐྱིན་ནས་གསོལ་བ་བཏབ་
དོན་སྦྲེང་སྲོལ་ལྟར་དགའ་ལྡན་གྱི་པའི་མཛད་སློབ་མཚོན་གྱིད་དགའ་ལྡན་ཚོས་
སྦྲེང་གྱི་ཚོགས་ཆེན་འདུ་ཁང་དུ་ཕེབས། གསོལ་ཇ་བཞེས་འབྲས། བཞེས་སྟོ། ཉེན་
གསུམ་སོགས་འབྲུལ་བཞེས་དང་འབྲེལ་སྐྱི་དང། ལྷ་སྐྱེད་ལས་སྐྱེ་སོགས་ལ་
མཛལ་ཁ་གནང། དེ་རྗེས་འབྲས་སྐུངས་གྱི་དགོ་འདུན་རྣམས་གྱིས་ཕེབས་བསྐྱེད་སེང་
སྦྲེང་དང་བཅས་འབྲས་སྐུངས་ཚོས་སྦྲེང་དུ་ཕེབས། ལྷོ་སྦྲིང་གྲ་ཚང་ནས་གསོལ་བ་
བཏབ་པ་ལྟར། གྲ་ཚང་གི་ཚོས་རྩ་གསར་བཞེངས་ཟིན་པས་སློ་དུའི་ཉེན་འབྲེལ་
ཆེད་ཐོག་མར་ཡིག་ཆ་མཛད་པ་པོ་བཞེད་ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་པས་མཛད་པའི་
ཕར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད་སྦྲེང་ནས་ཚོས་འཁོར་གྱི་བཅི་བཞག།

དེ་རྗེས་གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་རྣམ་ལུང་རྩ་བ་སོ་སོའི་དབུ་ནས་གསུང་བཤད་
དང་འབྲེལ་ས་སྦྲེང་ཡོངས་ལ་བཤད་སྐྱེད་གྱི་བསྟན་བཅོས་པོ་ཆེ་དང་ཞིང་རྒྱས་ལ་
ཡུན་རིང་དུ་གནས་པའི་ཕྱགས་སློབ་བཀའ་རིན་བསྐྱེད་ལ། ཡང་ལྷོ་སྦྲིང་གྲ་ཚང་ནས་
ཞུས་ཏོ། ཚོས་གྲྲའི་ནང་གདན་ས་རྣམ་གཉིས་གྱི་མཁན་སྐྱེད་པོ་དཔྱོད། རིས་མེད་
ཚོས་ཕྱགས་ཁག་ མི་མང་བཅས་ལ་ལམ་རིམ་ཉམས་མཁྱུར་གྱི་བཤད་མིད་ཉིན་

གསུམ་དང་། རོན་གཉེར་ཅན་གང་འཚམས་ལ་རྣལ་འབྱོར་མའི་བྱིན་རྒྱལ་ས་བཅས་
བསྐྱེལ། དེ་རྗེས་དགའ་ལྡན་སྤྱི་ནས་ཞུས་ལོར། དགའ་ལྡན་ཚོས་སྐར་དུ་གདན་
ས་གཉིས་ཀྱིས་དབུས་མེར་སྐྱ་མི་མང་རོན་གཉེར་ཅན་མང་འདུས་ལ་འཛིགས་བྱེད་
དཔའ་བོ་གཅིག་པའི་དབང་ཆེན། ཚོས་རྒྱལ་ཕྱི་ནང་གསར་གསུམ་གྱི་རྗེས་གནང་
བཅས་བསྐྱེལ།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ བན་གངས་ཅན་གྱི་སྤྱོད་ས་སུ་དགའ་ལྡན་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་
གླིང་དུ་དབྱར་གནས་སྐབས་ཁྱི་ཐོག་ལྷོ་ཕྱོད་ནས་ལོ་ལྷུང་ལམ་ལྷོ་ཆེན་མོའི་
འཆད་ཉན་མཛད་སློལ་བཞིན། ཁྱི་ཆེན་དོ་རྗེ་འཆད་ཆེན་པོ་མཚོ་གནས་ཀྱང་ད་ལམ་
སྐར་སློལ་མཚོན་བྱེད་ལམ་ལྷོ་ཆེན་མོའི་དབུ་ནས་བཤའ་ད་པ་ཚོས་སྤྱན་གཅིག་
བསྐྱེལ། ཚོགས་ཆེན་འདུ་ཁང་གསར་བཞེངས་མཛད་ཡུལ་དུ་དགེ་འདུན་རྣམས་
དང་སྟན་དུ་བཟུང་གིས་གསོ་སྦྱོང་མཛད་དེ་གིས་སློན་གྱི་ཆར་ཆེན་བསྐྱེལ། གཞན་
ཡང་གླིང་བསྐྱེད་དམ་གཟིགས་ལ་ཕེབས་ཏེ་སྐར་སློལ་ལྷུང་སློགས་ལ་བ་རྣམས་ནས་
རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་གྱི་དགོངས་དོན་ལ་དྲི་མ་མེད་པའི་རིགས་པའི་སློན་ནས་བཏག་
ཅིང་དབྱར་པའི་ཚུལ་ལ་དགེས་ཚོར་དང་བཅས་ཡུན་རིང་དུ་སྤྱགས་ཞིབ་གནང་།

ཚོས་དུག་དང་བདུན་བཅས་བར་འབྲས་སྤངས་ཚོས་སྐར་སློག་གླིང་གྲ་ཆར་གི་
ཚོས་ལྷུང་མེར་སྐྱ་མི་མང་ཁྱོན་ཆེར་གདུགས་དཀའ་ལྷ་བཅུ་བདུན་མའི་དབང་ཆེན་
གྱི་སྤྱ་གོན་དངོས་གཞི་དང་བཅས་པ་བསྐྱེལ། ཟླ་ལ་གོ་བ་ལེ་གཞིས་ཆགས་ནས་རྗེ་
ལྷུང་གདན་ཞུས་ལྷུང་གྱི་ཉིན་ཕེབས་འཁོར་ཐོག་ཞབས་འཁོར་སྐབས་གཞིས་འཁོ་
མི་མང་དང་བཅས་ནས་ཕེབས་བསུ་གཟབ་རྒྱས་ཞུས་ཐོག་བཞུགས་ཡུལ་ལོ་བྱང་དུ་

གོ་སྐྱོད་ལུགས། ཚེས་བཅུ་ཉེན་དེར་བཞུགས་ཟླ་སྐྱེལ་དགོ་འདུན་དང་སེར་སྐྱ་མི་མང་
ཡོངས་ལ་སྐྱེན་རས་གཟིགས་དབང་སོང་ཡུན་གྲོལ་གྱི་རྗེས་གནང་དང་། ཚེ་དབང་།
ཕྱི་ཉེན་དེ་གའི་པོད་སྐྱེག་སློབ་ལྷུང་གདན་ཞུས་ལྟར་སློབ་སྦྱོང་ལྷན་ཞུག་ཞུས་ལ་བཀའ་སློབ་
བསྩལ། དེའི་ཉེན་གཉིས་པར་དོན་གཉེར་ཅན་གྱི་ཟླ་སྐྱེལ་དགོ་བཤེས་ཉི་ཤུ་སྟོར་ལ་
མ་ལོང་ཉར་འདོན་དང་། རྒྱལ་ལུ་མ་བཅས་གྱི་བཀའ་ཁྲིད་གནང་།

ཚེས་བཅུ་གསུམ་ཉེན་སེར་ཐེག་ཆེན་གླིང་གི་གསར་ཞུགས་གཞོན་ལུང་
གཉིས་ལ་དགོ་ཚུལ་གྱི་སྟོན་པ་བསྩལ། ཕྱི་ཉེན་སྤྱོད་མོ་ལོང་སྟོན་གྲུ་གིས་
སྐྱེན་པོར་གདན་ཞུས་ལྟར་ཆེབས་བསྐྱུར་བསྐྱུངས་ཏེ་དེ་གའི་དགོ་འདུན་ཞུས་
དང་། སོག་པོ་གུ་རུ་དེ་མ་སྐྱེན་པོར་ནས་བཞུན་བཞུགས་སྐུལ་བ་དགེས་བཞེས་
མཛོད། ཚེས་བཅུ་ཉེན་སེར་ཚོས་སྐར་དུ་སེར་སྐྱ་མི་མང་ཞུས་ལ་དགའ་ལྡན་ལྟ་
བརྒྱུ་མའི་བཀའ་ཁྲིད་བསྩལ་ཞིང་། གཞིས་སྟོང་གཉིས་པའི་ནང་ཐེག་ཆེན་ཚོས་གླིང་
ཞེས་པའི་གྲག་རྒྱལ་འིན་པོ་ཆེའི་དགོན་པར་ཐེབས་ཏེ་རབ་གནས་མཛོད་རྗེས་དེ་
གར་སྟོན་བཞུགས་གནང་། དེའི་ཕྱི་ཉེན་ལུས་དེའི་མི་མང་སེར་སྐྱ་ཡོངས་ནས་བཞུན་
བཞུགས་སྐུལ། ཚེས་བཅུ་བདུན་ཉེན་སེར་ཚོགས་ཆེན་འདུ་ཁང་གསར་བསྐྱུར་
གནང་ལུས་གྱི་ས་གནས་སུ་དགོ་འདུན་ཞུས་དང་སྐྱེན་ཅིག་ཏུ་གྲུ་གིས་གསོ་སྟོང་
གནང་།

ཉེན་གྲུང་ཡོལ་མཚམས་ལམ་གཙོ་རྣམ་གསུམ་གྱི་བཤའ་ལུང་དང་འབྲེལ་
ཕྱི་ཉེན་གདུགས་དཀར་དབང་ཆེན་སྟོན་དང་བཅས་པ་བསྩལ། ཉོན་ལུང་རབ་
རྒྱས་གླིང་གི་གཞིས་ཆགས་མི་མང་ཞུས་དང་། སྤྱད་རྒྱུད་གྲུ་ཚོང་སྐྱེན་པོར་ནས་

གདན་ཞུས་ལྟར་ཆེས་བརྒྱ་དགུ་ཉིན་དེ་གའི་ཕེབས་ལམ་ཏུ་གཞིས་སྐྱར་ལྟ་བུ་གྱུ་
ཐུན་མོང་གི་ཆོས་ཁང་ཏུ་སེར་སྐུ་ཉིས་བརྒྱ་སྟོར་ལ་སྐྱ་མ་མཚོད་པའི་ལྷགས་ལྟར་
དང་། ལྷ་ཉིན་སྟོར་རྒྱུད་སྐད་འདུ་ཁང་ཏུ་སེར་སྐུ་ཡོངས་ལ་ཡོན་ཏེན་གཞིར་གྱུར་
མའི་བཤའ་ལྟར་། ཏྲ་ཕུག་ལྟར་གསུམ་གྱི་རྗེས་གནང་བཅས་འདོད་ཆོས་གྱིས་དང་
ལྷན་རྣམས་གྱི་རེ་བ་ཡོངས་སུ་བསྐྱར་ས་པར་མཛད།

ཉིན་གཉིས་པར་གྲོང་ཁྱེད་ལྗེད་ལོར་བརྒྱུད་གནས་ཐོག་ནས་ལྷོ་ཕིར་ཕེབས་
ཐོན་གནང་སྟེ་བཞུགས་ཞག་གཉིས་དང་། དེ་ནས་མེ་འཁོར་བརྒྱུད་དོར་གདན་ཏུ་
ཞབས་སོར་འཁོད་དེ་ཕ་བོང་ཁའི་སྐུལ་སྐུ་སློབ་མཚན་ལུབ་བསྟན་འཕྲིན་ལས་ཀྱུན་ལྷབ་
གྱི་དབུ་སྐྱ་གཙུག་ལྟར་འབྲུལ་བཞེས་གནང་། ལྷབས་དེར་ལྷུབས་རྗེ་གྲི་བྱང་དོ་རྗེ་
འཆང་མཚོག་གྱང་དོར་གདན་ཏུ་བཞུགས་ལུས་སྟབས་རྣམ་གཉིས་མཛུལ་འདོམས་
མཛད། ཆེས་ཉེར་ལྷ་ཉིན། དོར་གདན་པོད་དགོན་འདུ་ཁང་ཏུ་གླིང་སྐྱ་ལྷ་ལྷན་རྒྱ་
སྐྱར་ཉེ་གཉུག་མར་གནས་བ་དང་། ལྷོགས་མཐའ་ཁག་ནས་གསར་ཕེབས་གྱི་དགེ་
འདུན་རྣམས་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་ལྷུབས་རྗེ་གྲི་བྱང་རིན་པོ་ཆེར་སྐྱ་མཚོད་ཚོགས་
འཁོར་དང་འབྲེལ་བའི་སྟོན་ནས་བརྟན་བཞུགས་འབྲུལ་གནང་ཐོག་རྗེས་བརྒྱུད་གྱི་
ཤིས་བརྗོད་མ་ལུན་འགྲུང་སོགས་དོ་རྗེ་འཆང་ཉིད་གྱིས་མཛད།

དེ་ཕྱོད་སྐུ་བ་གཞོན་སྐྱབས་ལྷུབས་རྗེ་ཕ་བོང་ཁ་བ་བྱམས་པ་བསྟན་འཛིན་
འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོ་མཚོག་གི་བྱང་ནས་སྐྱ་མཚོད་གྱི་བཀའ་བྲིད་བྲིད་ཡིག་ཆེན་མོ་
དང་སྐྱགས་ནས་ལྷུང་ཚུགས་གསོལ་འདེབས་རྗོགས་ཅམ་ལས་གསན་རྒྱ་མ་བྱུང་
མོད། དེ་རྗེས་སྐྱ་བརྟན་རིན་པོ་ཆེའི་མདུན་ནས་སྐྱ་མཚོད་ཅ་བའི་བཀའ་བྲིད་གསན་

ཉེ་སྲུགས་དམ་ཉམས་བཞེས་ཐོག་གཞན་ལ་འཆད་སྤེལ་ཡང་གནང་མོད། མིང་ཡིག་
ཆེན་མོའི་བཤད་ལུང་ཆ་ཚང་གསལ་བཞེད་ལྟར་མི་བྱང་དོ་རྗེ་འཆང་གི་བྱང་ནས་
ལྷ་མཚོད་ཅ་གཞུང་དང་། དཀའ་ཆེན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་གྱི་གསུང་མིང་ཡིག་
རྒྱལ་པ་སྐྱབས་ཉེ་ཆེས་ཉེར་གསུམ་ནས་བཟུང་ཉམས་མིང་ཉིན་བསྐྱེད་ནས་གསལ་
ཞེས། མིང་དམིགས་བསྐྱེད་རྒྱ་སོགས་ཀྱང་སྤྱད་བཞེས་ལྟར་མཛད། ཆེས་ཉེར་ལྷ་
ཉིན་མི་བྱང་ལྷ་བྱང་ནས་རྒྱ་སྐྱེད་ཉེ་དོར་གདན་བོད་དཔོན་གྱི་དགོ་འདུན་ནམས་
གྱིས་ཡོངས་འཛིན་དོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོར་ལྷ་མཚོད་ཚོགས་འཁོར་དང་འབྲེལ་བའི་
བརྟན་བཞུགས་འབྲེལ་བཞེས་སྐབས་རྗེས་བརྒྱད་གྱི་མ་ཚུན་འགྲུང་སོགས་མི་བྱང་
རིན་པོ་ཆེ་རང་ནས་མཛད། ཆེས་སུམ་ཅུ་ཉིན་དོར་གདན་དགོ་སྤོང་བཙོན་འགྲུང་
རྒྱལ་མཚན་ནས་རྒྱ་སྐྱེད་ཉེ་ལྷ་སྐབས་རྗེ་ནམ་གཉིས་ལ་ལྷ་མཚོད་ཚོགས་འཁོར་དང་
འབྲེལ་བརྟན་བཞུགས་སུམ་བ་དགུས་བཞེས་མཛད།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༣ ལྷ་ ༡ ཆེས་ ༡ ཉིན་ནས་བཟུང་མི་བྱང་རིན་པོ་ཆེ་ནས་རི་ལྟར་
གསོལ་འདེབས་མཛད་བ་ལྟར་རིན་པོ་ཆེ་སྐྱེ་རྒྱུ་ལ་དབལ་ལྟན་སྟོང་རྒྱུད་ལྷ་ཚང་
གི་སྤྱད་བཞེས་སྐབས་མཁར་རྒྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་འདོན་ཚོག་དང་། ས་ཚོག་རྒྱུང་
འདེབས་བཅས་སྤིང་སྐྱེ་གོང་མ་སྤོ་བཟང་ལུང་ཉོགས་བསྟན་འཛིན་འཕྲིན་ལས་གྱིས་
མཛད་པའི་ལེ་ཚན་གསུམ་གྱི་སྟེང་ནས་དོ་རྗེ་འཛིགས་ལུང་གི་འབྲེལ་འཁོར་སྤྱད་
མཁར་གྱི་ཟབ་མིང་བསྐྱེད་ཞེས། དེ་སྟོན་འབྲེལ་འཁོར་གྱི་བཀའ་མིང་གསལ་ཉེ་
སྤྱད་སུ་རྒྱུད་པར་མ་ཟད། གཞན་ལ་འཆད་སྤེལ་གནང་སྲུང་སྐབས་དཀྱིལ་འཁོར་
གྱི་ཐིག་འདེབས་རྒྱ་དང་། སྤྱད་བཞེས་བཅུ་སོགས་གསུང་བཤད་ཅམ་ལས་དོས་སུ་

ལྷན་བཞེས་མ་མཛད། ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆའི་ནས་ཞི་ཁོ་སྐྱགས་སྐྱབ་ཀྱི་ཚོས་སྐོར་
ཡོངས་རྫོགས་སྐྱབ་གཞོན་དུས་སྐྱབ་གསལ་ཉེ་སྐྱགས་དམ་ཉམས་བཞེས་གནང་སྐྱས་
ཀྱང་། སྐར་ཡང་འདི་སྐབས་ལ་སྐྱབས་རྗེ་ཁྱི་བྱང་རིན་པོ་ཆའི་མདུན་ནས་རྩ་ཚིག་རྩོད་
རྗེའི་ཚིག་སྐྱམ་དང་། དེའི་འགྲེལ་བ་འཛམ་བཞད་དག་དབང་བཙོན་འགྲུས་ཀྱི་གསུང་
སྐལ་ལྷན་རེ་བ་ཀྱང་སྐོར་གཉིས་སྐྱགས་པའི་བཤད་ལུང་ཞིག་གསལ།

ཕྱི་ལྷ་དང་པོའི་ཚོས་བཞི་ཉིན་ཨ་ཤེ་དབྱངས་སྐྱིད་ནས་སྐྱིན་བདག་ལུས་ཉེ་
ཚོས་ལུ་བ་བདུན་བརྒྱ་སྐོར་ལ་ཆེ་དཔག་མེད་ཀྱི་ཆེ་དབང་། རྒྱག་གཡལ་བ་སྐབ་བལྟ་
ཚོས་འབྲོར་ནས་གསོལ་བ་བཏབ་བ་ལྟར། མེད་སྐྱུ་མི་མང་བཞི་བརྒྱ་ལྔ་བརྒྱ་སྐོར་ལ་
ཚོས་དུག་ནས་བརླང་ཚོས་ཉེད་ལྔ་བར་འཛིགས་བྱེད་དཔའ་པོ་གཅིག་པའི་དབང་
ཚོན་སྐྱོན་དང་བཅས་པ། ལྷ་མ་མཚོད་པའི་རྩ་ཚིག་དང་། ཆེ་གྱིང་ཡོངས་འཛིན་
ཀྱི་གསུང་ཁྱིད་ཡིག་ཚེན་པོ་སྐྱགས་པའི་ཉམས་ཁྱིད་ཞིབ་རྒྱས་བཅས་བསྐྱེད།

སྐབས་དེར་ཚོས་ལུ་བའི་གས་སུ་མེད་བྱེས་ཁོམ་ཐོག་སྐྱལ་སྐྱུ་སོགས་ལྷ་སྐྱལ་
འགའ་འགས་ཡོད་བ་དང་། ཁོམ་ཐོག་སྐྱལ་སྐྱུས་ཁྱི་ཚེན་རྩོད་རྗེ་འཆང་ཚེན་པོའི་ལྷག་
བྱིས་ཞབས་ལུང་ཡང་ཡང་བཅད། ཉིན་ཐ་མར་འབྲུག་ཁ་ས་ཁའི་གཞིས་ཁོངས་དགེ་
བཤེས་བལྟ་འཛིན་བག་ལྷོན་ལུས་འོར་རིགས་གསུམ་སྐྱི་སྐྱབ་ཀྱི་རྗེས་གནང་
ཞིག་བསྐྱེད། དེ་རྗེས་ཚོས་ལུ་བ་སྐྱི་མགྱིན་ནས་བརྟན་བལྟགས་འབྲུལ་བཞེས་
སྐབས་དོར་གྱིང་དུ་ཕྱོད་བ་རྒྱུད་སྐྱེད་སྐྱེད་བྱིས་བ་དགོ་དག་དབང་ལོར་ལུ་ནས་སྐོལ་
དཀར་ཀྱི་བྱིས་ཐང་ཆེ་ལེགས་ཤིག་སྐྱལ་བར་ཉེན་འགྲེལ་མཚོག་ཏུ་བཟང་ཞེས་
དབྱེས་མཉེས་མཛད།

ཕྱི་རྒྱ་གཉིས་པའི་ཆེས་བདུན་ཉིན། དགེ་བཤེས་བསྟན་འཛིན་བཀ་གྲོ་སོགས་
 མི་བྱངས་བཙུག་ལ་གཏོར་མ་བརྒྱ་ཅའི་ཕྱག་ཁྲིད་བསྟུན། རྒྱུད་སྡེ་བཞིའི་དབང་
 གི་སྐབས་ལྟར་བྱང་སྡོམ་ལེན་པའི་ཚུལ་གཅིག་དང། ཡང་སྡོད་འཇུག་ལས། རྗེ་
 ལྟར་སྡོན་གྱི་བདེ་གཤེགས་ཀྱིས། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཆིག་དང་འབྲེལ་བའི་སྡོན་
 སྡོན་འཇུག་གཅིག་ཙམ་དུ་ལེན་པ་ཞེས་པའི་བསྟན་བྱེད་སྡོན་བཅས་ཀྱང་མཆིས་
 མོད། གཅིག་ཙམ་དུ་ལེན་པ་ཞེས་པའི་ཆིག་དེར་དབྱེད་དགོས་པ་ཞིག་སྟེང་བ་མ་
 ཟད། རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་མོའི་ལམ་རིམ་ཆེ་འབྲིང་གཉིས་ཀར་སྡོན་སེམས་ཚོགས་
 བབྱུང་བའི་ཚུལ་གསུངས་པ་ལས། བྱང་སྡོམ་ལེན་པའི་ཚུལ། བྱང་སའི་ཚུལ་ཁྲིམས་
 ལེ་འུའི་ནམ་བཤད་བྱང་ཚུབ་གཞུང་ལམ་དུ་ཞལ་འཕངས་གནང་བ་ལྟར། ཆོག་དེའི་
 ལྟངས་སྟངས་བྱང་སྡོམ་འཛིན་ཅིང་འབོགས་པའི་རྒྱན་ལྷང་སྐྱེ་རོལ་པའི་རྗེ་རྗེ་སོགས་
 ཀྱི་སྐྱེ་དུས་བར་བཞུགས་ཀྱང་། བར་ལམ་དབྱུས་གཙང་ཁུལ་དེ་ཅམ་གྲགས་མི་ཆེ་
 བར་བརྟེན་ཕྱག་ལེན་ཉམས་པ་སྦྲར་གསོ་བའི་ཆེད་ཁོ་བོས་རྩ་ས་ནས་བྱང་ཚུབ་
 གཞུང་ལམ་གྱི་ཕྱག་དཔེ་ཞིག་འབྲུལ་ལམ་ཞུས་པ་དང་ཆབས་ཅིག་དེའི་སོགས་
 སྡོམ་རྒྱན་ཞིག་བསྟུན་རོགས་ཞུས་པ་ལྟར་དབྱེས་བཅེ་ཆེན་པོའི་སྡོན་ལམ་གྱིས་
 བཞེས།

མཚོན་ཉིད་དང་ལྡན་པའི་རྒྱ་མ་མ་རྟེན་ན་རྟེན་གྱི་བྱུང་ནས་བྱང་སྡོམ་གྲངས་ན་
 རྒྱེ་བར་གཞུང་ལུགས་ཚད་ལྡན་དུ་མའི་དགོངས་པ་བཞེན་གྱི་ཆེས་བཅུ་ཉིན་སྡོན་དུ་
 ཡོངས་འཛིན་རྗེ་རྗེ་འཆང་རང་ཉིད་ཀྱིས་མཚོན་རྟེན་ཆེན་མོའི་གཙང་ཁང་ཐུབ་དབང་
 རིན་པོ་ཆེའི་མདུན་ནས་སྡོམ་བཞེས་གནང་། དེ་ནས་ཁོ་བོ་དང་། གསེར་གོང་མཚོན་

ཞབས་རིན་པོ་ཆེ་གཉིས་ལ་སྐྱ་མ་རྩོམ་ཞེ་འཆང་གིས་བྱང་རྒྱལ་གཞུང་ལམ་གྱི་སྤྲོད་
ནས་བྱང་སྤོམ་བསྐྱལ་བ་ཏུ་ཅང་སྐྱལ་བ་བཟང་པོའི་གནས་སུ་གྱུར། དེ་རྗེས་ཁོ་བོས་
ཡུག་ལེན་དེ་ཉིད་སྤྲོད་སྤེལ་བར་བྱ་བའི་སྤྲོད་ལན་མང་གཞུང་འདིའི་སྤྲོད་ནས་བྱང་
སྤོམ་པོག།

སྤྱི་སྐྱ་གསུམ་པའི་ཚེས་ལྔ་ཉིན་པོད་རྒྱ་གྲུང་གནས་ལོ་གསར་ཚེས་སྐབས་
དོར་གདན་ཚོགས་མགོན་དུ་ཕེབས་ཏེ་ལོ་གསར་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཉིན་གྲུ་ཚང་གི་དགོ་
འདུན་དང་། ལྷ་བྲང་། མི་མང་བཅས་གྱིས་མཇུག་དང་རྟེན་གསུམ་བསྐྱར་འབྲུལ་ཞུས།
ཚེས་བརྒྱད་ཉིན་ལྷ་བྲང་དང་། ལྷ་ཚང་ཐུན་མོང་ནས་བརྟན་བཞུགས་ཞབས་བརྟན་
འབྲུལ་བཞེས་གནང་། ཚེས་དགུ་ནས་བཟུང་སྟོན་ལམ་ཚོགས་དབྱུང་ཕེབས་བ་
སོགས་སྤྱ་ལོ་དང་མཐུན་པར་མཇུག། ཚེས་བཅུ་གསུམ་ཉིན་དོར་གདན་ནས་ཕེབས་
ཐོན་གནང་སྟེ་ཚེས་བཅོ་ལྔ་ཉིན་རྩ་སར་ཕེབས་འགྲོང་ཐོག་ ཡར་ལམ་གྱི་བྱང་རིན་པོ་
ཆེ་བཞུགས་སར་ཕེབས་ཏེ་དམ་པའི་ཚོས་དང་འབྲེལ་བའི་གསུང་མཚིད་ལ་རོལ། དེ་
རྗེས་ཁོ་བོའི་སར་ཆེད་ཕེབས་གྱིས་བར་ལམ་མ་མཇུག་རིང་གི་གསར་བྱང་གནས་
རྒྱལ་རྣམས་བསྐྱལ། ཉིན་གཉིས་པར་ཁོ་བོས་ཞུས་དོར་ཐེག་ཆེན་ཚོས་གྲིང་དུ་སྟོན་
ལམ་ཚོགས་མགོན་དུ་ཕེབས། དེ་སྐབས་ལམ་རྩོར་ནས་རྒྱུད་སྟོད་ཚོགས་ཡོངས་
ཚོ་འབྲུལ་སྟོན་ལམ་ཆེན་མོའི་ཚོགས་སུ་ཕེབས་ཡོད་པ་དང་། ཚེས་ཉེར་བཞི་ཉིན་
རྒྱུང་གནས་ལྷ་ཁང་དུ་ཡ་སྐབས་རྗེ་ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེར་རྒྱུད་སྟོད་གྲུ་ཚང་ནས་
ལྷ་མཚིད་ཚོགས་འཁོར་དང་མཁའ་འགྲོ་བསྐྱོད་དང་འབྲེལ་བའི་བརྟན་བཞུགས་
ཡུལ་བ་དབྱེས་བཞེས་མཇུག།

ཕྱི་རྒྱ་བཞི་པའི་ཆེས་དགུ་ཉིན་སློབ་སྦྱོང་མཁུ་བུར་བརྒྱ་རྒྱལ་མཚན་སོགས་མི་
དགུ་ལ་སྐྱེ་ལེ་སྲོག་གཏང་བསྐྱེད། དེ་ཉིན་དེལ་མགོ་མཁུ་བུ་བཅེ་རིན་པོ་ཆེ་ཙམ་ར་
ཉོ་སྤྲོད་ཆེད་མེད་མེད་ཀྱིས་ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེ་མངལ་འཕྲད་དང་འབྲེལ་སྐྱེ་
ཡུན་བརྟན་གྱི་གསོལ་འདེབས་ལྷུ་གུ་མཛད་པ། ལྷན་སྐྱེ་དེར་རྒྱལ་མཚོག་བདུན་པ་
ཆེན་པོའི་གསུང་སྐྱེད་གནས་ཀྱི་ཆོ་གའི་ལྷགས་ལུང་ཞིག་ཀྱང་ཆོས་འབྲེལ་གྱི་ཚུལ་
དུ་དེལ་མགོ་མཁུ་བུ་བཅེ་རིན་པོ་ཆེ་ནས་གསུང།

ཕྱི་རྒྱ་ལྷ་པའི་ཆེས་ཉེ་ལྷུ་ཉིན། ཁོ་པོས་ཁྱི་བྱང་རིན་པོ་ཆེ་དང་ལྷན་དུ་ཡོངས་
འཛིན་རྗེ་རྗེ་འཆང་གདན་ལྷན་གྱིས་ཟབ་རྒྱས་ཆོས་ཀྱི་ཚུལ་ལས་བརྟམས་པའི་
གསུང་མོལ་ལ་རོལ། ཕྱི་རྒྱ་བྲུག་པའི་ཆེས་ཉེར་གཉིས་ཉིན་སློབ་སྦྱོང་ཆབ་མདོ་དགོ་
འདུན་སློབ་བཟང་སོགས་མི་སྐྱེས་ཅུ་སྟོར་ལ་སྐྱེན་རས་གཟིགས་ངན་སོང་ཀུན་གྲོལ་གྱི་
རྗེས་གནང་བསྐྱེད། ལྷ་སྐྱེའི་ལུང་བརྟན་ཏུ་འདི་ལོ་ཡོངས་འཛིན་ཁྱི་རིན་པོ་ཆེ་མཚོག་
གི་སྐྱེ་སྐྱེད་སྐྱེད་ལུ་འཚོ་བ་རོ་ཡོད་ཚུལ་གསལ་བ་ལྟར་ནས་ལྷ་མཁུ་སློབ་དགོ་འདུན་
བརྟམས་སྐྱེའི་ཆེ་སྐྱེབ་བདུན་སྐྱེད་གཅིག་སྐྱེན་སྐྱེད་དང་། ཕྱི་རྒྱ་བདུན་པའི་ཆེས་ལྷ་
ཉིན་བཀའ་ཤག་དང་། འབྲས་སེ་དགའ་གསུམ། བཀའ་ཤིས་ལྷན་པོ། རྒྱུད་སྐྱེད་སྐྱེད་
གཉིས་བཅས་ལུན་མོང་ནས་རྒྱ་སྐྱེད་ཉེ་ཐེག་ཆེན་ཆོས་སྦྱོང་དུ་དགོ་འདུན་ཉིས་བརྒྱ་
སྟོར་ནས་ཡོངས་འཛིན་ཁྱི་ཆེན་རྗེ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོར་སྐྱེ་མཚོད་ཆོགས་འཁོར་ཆེ་
ཆོག་དང་བཅས་མཁུ་འགྲོ་བསྐྱེད་གི་བརྟན་བཞུགས་བསྐྱེད་འབྲེལ་ལྷན་ཤིང་།
མཚུལ་བཤད་འབྲེལ་དང་། རྗེས་བརྒྱུད་ཀྱི་མཚུན་འབྲེལ་སོགས་གསེར་གོང་མཚན་
ཞབས་རིན་པོ་ཆེ་ནས་མཛད། བརྟན་བཞུགས་ལྷན་རྗེས་ཆུ་ཆོད་བརྟམས་གཅིག་ཐོག་ཁོ་

བོད་མང་གདན་ཞུས་ཀྱི་བཀའ་མཆེད་ཞིབ་ལྷག་བསྐྱེད་སྤྱོད་ཀྱི་ཉིན་ཁོ་བོའི་སྐྱེས་སྐྱེད་
དུས་ཚེན་ཉིན་འཆར་ཅན་ལྟར་ཕེབས་ཏེ་མངའ་དང་བསྐྱེད།

ཆེས་བདུན་ཉིན་སྔ་ལོ་ཚུ་ཚོད་བརྒྱ་པར་ཡོངས་འཛིན་གྲིང་རིན་པོ་ཆེ་ཁོ་བོའི་
མང་གདན་ཞུས་ཀྱི་སྐྱ་ཆེ་ཞབས་བྱུང་ཡུན་དུ་བརྟན་པའི་གསོལ་འདེབས་ནན་ཏན་
ཞུས། ཆེས་བརྒྱ་གཅིག་ཉིན་སྐྱ་ལྷ་ཀྱི་མི་རིགས་འདི་གས་བྱེད་ཀྱི་དབང་ཚེན་ཐོབ་
བ་སྟོན་སོང་བརྒྱད་ལ་དམ་ཅན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་སྐྱ་སྐྱབ་ཀྱི་རྗེས་གནང་བསྐྱེད། དེའི་
སྐྱ་ཉིན་ལྷ་བྱང་ནས་གནས་དགའ་གཉིས་རྟེན་གཞིར་སྐྱབ་བྱངས་ཏེ་སྐྱ་ལྷའི་ཞབས་
བརྟན་བསྐྱབས་དང་སྐྱབ་སྐྱས་ཐོག་ད་དུང་ཞབས་རིམ་རི་འབྲ་སྐྱབ་འོས་ཆེ་མིན་
ལུང་འདི་གནང་བར་བསྐྱེད་དུ་ཞབས་རིམ་སྐྱབ་དགོས་སྐྱོར་བཀའ་ལུང་དང་། རོ་རྗེ་
འཆར་ཚེན་པོ་སྐྱ་ཆེ་ཡུན་དུ་བརྟན་པའི་ལས་བཞིའི་འཕྲིན་ལས་གཡེལ་བ་མེད་པའི་
ཁས་ལེན་ཞུས། སྐྱ་ལྷའི་འགའ་རྒྱུན་ཞེན་ཞེན་ཞབས་པད་ཡུན་བརྟན་ཆེད་དོར་གདན་
ནས་བོད་དགོན་གྱི་ལས་སྤེ་རྣམས་རྣ་སར་ཆེད་བཅར་གྱིས་སྤི་ལྷ་བརྒྱད་པའི་ཆེས་
བརྒྱད་ཉིན་བརྟན་བཞུགས་ཞབས་བརྟན་སྤུལ།

ཆེས་གསུམ་ཉིན་དང་ལྷན་གསུམ་ལ་དགེ་ཚུལ་མའི་སྟོན་པ་བསྐྱེད། སྟོན་
ནས་སྐྱའི་ཆེ་སྐྱབ་སྐྱབས་ཞུས་བཞིན་སྐྱབས་རྗེ་གྲི་བྱང་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་ནས་སྟོན་པ་
དཀར་ཡིད་བཞིན་འཁོར་ལོའི་ཆེ་བསྐྱེད་ཉིན་བརྒྱ་བདུན་པོར་མངའ་དེ་ཆེས་བརྒྱ་
དྲུག་ཉིན་གྲིང་ལྷ་བྱང་དུ་ཆེད་ཕེབས་གྱིས་ཆེ་རྣམས་འབྲུལ་ལམ་བསྐྱེད་ཏེ་ཞབས་
པད་ཡུན་བརྟན་གྱི་གསོལ་འདེབས་ཞུ་གནང་མཛད།

ཆེས་བརྒྱ་བདུན་ཉིན་ས་རན་སིར་ཡོད་པའི་བོད་སྐྱུག་གི་ས་མའི་ཆོབ་ལོར་རྒྱས་

བཟའ་འཚོ་གཉེས་དང་། སློབ་སྦྱོང་རྒྱལ་ལ་བསྟན་པ་ལ་འཇུག་པའི་སློབ་པ་ལ་
 མཚོག་གསུམ་ལ་སྦྱབས་སུ་འགོ་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚོ། སྦྱབས་སུ་འགོ་བའི་ཚུལ་
 སྦྱབས་སུ་སོང་ནས་བསྐྱབ་བྱ་ལ་རྗེ་ལྷན་སློབ་པའི་རིམ་བཅས་ཀྱི་བཀའ་ཁྲིད་
 གནང་། ཕྱི་ཚེས་སོ་གཅིག་ཉིན་ཕྱི་རྒྱལ་མི་རིགས་ཀྱི་བཙུན་མ་ཞིག་ནས་གསོལ་བ་
 བཏབ་པ་ལྷན་བའོང་ཁ་བ་བདེ་ཆེན་སྣང་པོའི་གསུང་གི་གསུང་འདིགས་ཀྱི་དཔལ་
 བོ་གཅིག་པའི་སྦྱབ་ཐབས་རྒྱལ་པའི་ལྷགས་ལུང་བསྐྱེད། རྣ་ས་དཔེ་མཛོད་ཁང་
 གི་ཉམས་ཞིབ་པ་མཁས་བཙུན་བཟང་པོ་ནས་གངས་ལྗོངས་ཚོས་ལྷགས་ཆེན་པོ་
 རྣམ་བའི་ཚོས་འཇུག་གསུང་སྒྲིག་སྐབས་དགའ་ལྷན་ཞི་བ་རིམ་འོན་ཀྱི་རྣམ་ཐར་
 ཁོངས་སུ་འཇུག་རྒྱུའི་ཆེད་ཡོངས་འདིན་རྗེ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོར་མཛད་རྣམ་ཞིག་
 ལྷགས་ཚོས་སྦྱབ་པ་ཞེས་ནན་ཞུས་ལྷན་རང་རྣམ་ཤིན་ཏུ་བསྐྱེས་པ་ཞིག་མཛད། ཕྱི་
 ཟླ་དགུ་པའི་ཚེས་བཅུ་དགུའི་དགོང་ཚོ་འདིགས་ཀྱི་དཔལ་ཆེན་ཆེན་མེད་པའི་རྒྱ་དྲུང་
 སྣང་སྣང་གི་དགོང་ཚོ་ཞིག་པའི་ཞིག་ལ་འདིགས་ཀྱི་དཔལ་ཆེན་པོ་ཞིག་སྦྱབ་པའི་གཏང་
 རག་ཏུ་ཁོ་བོ་དང་ལྷན་ཏུ་ཡི་དམ་བཀའ་སྣང་དང་བཅས་པ་ཚོགས་ཀྱི་འཁོར་ལོས་
 མཉེས་པར་མཛད།

ཚེས་ཉེར་གསུམ་ཉིན་ཁོ་བོར་འདོད་ཚོས་ཤིག་བཀའ་འདྲིན་བསྐྱེད། བར་ལམ་
 ཡི་དམ་ཞིག་གི་ལས་རུང་གི་བསྐྱེན་པ་གནང་བ་ལེགས་སྦྱབ་ཀྱིས་ཕྱི་རྒྱལ་བཙུག་ཅིག་
 པའི་ཚེས་བཅུ་གཅིག་ཉིན་ཁ་སློང་སྦྱིན་སྦྲེག་མཛད། ལྷ་ལྷན་ར་ཆའི་གཙུག་ལག་
 ཁང་གི་རོ་བོ་མི་བསྐྱོད་རྗེ་རྗེའི་སྦྱ་བཙུན་རྒྱ་དམར་གྱིས་གཏོར་བཤེགས་བཏང་སྟེ་
 རྒྱ་ནག་ཏུ་དཔོར་འདེན་བྱས་པར་བརྟེན་བལ་ལྷུལ་ཏུ་རྒྱ་དྲུང་སྣང་སྣང་ཆང་ནས་རོ་བོའི་

སྐྱེ་བརླུན་གསར་བཞེངས་ཀྱིས་ཐེག་ཆེན་ཆོས་གླིང་གུཌ་གཡག་ཁང་དུ་གདན་ཁྲིམ་
ལྟར་ཆོས་བརྟུ་བཞི་ཉིན་ཡོངས་འཛིན་དོ་རྗེ་འཆང་ནས་དོ་རྗེ་སློབ་དཔོན་མཛད་དེ།
ཁྱི་བྱང་རིན་པོ་ཆེ། ལྷུང་གྲུའི་དགེ་འདུན་བཞི་བརྟུ་བཅས་ནས་དོ་རྗེ་འཛིན་གསུང་གི་
བདག་བསྐྱེད་སློབ་དུ་འགྲོ་བའི་སློབ་སྐྱོན་སྐྱབས་གཟུངས་སྐྱབ་དང་། གཟུངས་འབྲུལ་བཅས་
ལྟར་སྐྱེ་དག་དབང་མཚོག་ལྡན་གྱི་གཟུངས་འབྲུལ་ཕྱག་ལེན་གྱི་ཚོ་གར་གསལ་བ་
ལྟར་མཛད། དེ་ཉིན་ལྷུབས་མེ་རྣམ་པ་གཉིས་ཀར་ཁོ་བོས་ཉིན་མོའི་གསོལ་ཆོགས་
ལུལ་བ་དབྱེས་བཞེས་ཀྱིས་སྐྱི་བྱེའི་བཀའ་མོལ་ཞིབ་སྟོན་བསྐྱེད་སྤྱོད་ཀྱི་ཉིན་འཆང་
ཅན་གནས་དགའ་གཉིས་ལོ་གསོལ་སྐྱེན་འདྲེན་གནང་། དགེ་བཤེས་རབ་བརྟན་ནས་
ཁྲིམ་དོར་ཁོང་དང་གཞན་འགའ་ཤམ་ལ་ཆོ་དབང་ཞིག་བསྐྱེད།

ཆོས་བརྟུ་བདུན་ཉིན་ཐེག་ཆེན་ཆོས་གླིང་དུ་ལྷ་བབས་དུས་ཆེན་དང་བསྐྱེན་
གསར་དུ་བཞེངས་པའི་དོ་བོ་མི་བསྐྱེད་དོ་རྗེར་ལྷུང་སྟོན་ཚོགས་ཡོངས་ནས་
འཛིན་གསུང་གི་སློབ་སྐྱོན་རབ་གནས་རྒྱས་པ་དགེ་ལེགས་ཆར་འབེབས་ཀྱི་དངོས་
གཞི་འཁེལ་བར་བདག་མདུན་འཇུག་པ་གཅིག་པའི་རྣམ་འགྲུའ་ནས་བཟུང་མཇུག་
ཚོག་བར་ཚོགས་སུ་ཕེབས་ཏེ་དོ་རྗེ་སློབ་དཔོན་གྱི་བསྐྱི་བ་རྣམས་མཛད། ཁོ་བོ་ཡང་
རབ་གནས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་པ་སྐྱེན་འདྲེན་ནས་བཟུང་སྐྱེལ་དབང་བསྐྱེད་མ་རྗེས་ཀྱི་
བར་ཚོགས་སུ་བཅང། ཚོགས་བར་དུ་ཁོ་བོའི་སར་ཕེབས་ཏེ་དགུན་ཚོག་ཡིང་དོར་
གདན་དུ་ཕེབས་རྒྱུའི་གནས་ཚུལ་བསྐྱེད། ཉིན་གསུམ་གྱི་རྗེས་རྟེན་ནས་ཕེབས་
ཚོན་གྱིས་སྐྱི་རྒྱ་བརྟུ་གཅིག་ནས་བཟུང་སྐྱོ་དོ་རྗེ་བརྟུན་ཡིད་བཞིན་འཁོར་ལོའི་སློ་
ནས་ཆོ་སྐྱབ་འཕར་མ་སྐྱབ་པེ་མཛད། ཆོས་ཉིད་ལྷ་ཉིན་ཁོ་བོ་དོར་གདན་དུ་འགྲུའ་

སྐབས་སློལ་སྤྲོལ་སྤྱོད་བསྐྱེད་ཀྱི་ བོད་དགོན་འདུལ་དུ་མཇུག་ཏེ་བསྐྱེད་བསྐྱེད་བསྐྱེད་ལ།
 ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༤ ཟླ་དང་པོའི་ནང་ཁོ་ལོ་སྤོང་དང་ལྷན་དུ་དུས་འཁོར་དབང་
 ཚེན་བཀྲིས་སྐབས་ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེའི་སྐྱེ་མཁུན་དུ་ཉིན་རེ་བཞེན་བཅར་
 ཉེ་བཀའ་སློབ་ལྷན་དང་། བསྐྱེད་འགོར་སྤོང་པའི་དགོ་མཚན་རྒྱ་ཆེར་འབྱུང་བའི་
 སྐབས་འཇུག་ལྷན། ཚེས་བཅུ་ཉིན་ཁོ་ལོ་སྤོང་དུས་འཁོར་དབང་ཚེན་བསྐྱེད་ཐེན་པའི་
 ཉིན་རྗེས་མར་ཡོངས་འཛིན་ཁྲི་རིན་པོ་ཆེ་ནས་ཚེས་ལྷུ་བ་རྣམས་ལ་བྲག་པོ་གསུམ་
 བསྐྱེད་ཀྱི་རྗེས་གནང་། འཕགས་བསྐྱོད། སློལ་ལ། མ་ཁི་བཅས་ཀྱི་སྤྱོད་ལྷན་གྱི་
 དོན་གཉེར་ཚན་ལྷན་བཅུ་དགཉིས་ལ་ཚེས་བཅུ་དྲུག་ཉིན་དགོ་ཚུལ་གྱི་སློབ་པ་བཅས་
 བསྐྱེད། ཚེས་བཅུ་བདུན་ཉིན་སྐབས་དེའི་ཚེས་ལྷུ་བ་སྤྱི་ནས་རྒྱ་ཡོན་སྐྱེད་ཉེ་བཀའ་
 མར་གནས་པ་དང་། སློབ་ལྷན་པའི་སྤྱོད་ལྷན་དུ་ལྷན་དང་བཅས་པ་གདན་ལྷན་གྱིས་
 ཡོངས་འཛིན་རྗེ་རྗེ་འཚང་ཚེན་པོར་བརྟན་བཀའ་ལྷན་ཞབས་བརྟན་སྤྱོད། ཕྱི་ཉིན་དགོ་
 ཚུལ་ཉེར་བརྒྱད་ལ་དགོ་སློབ་གི་སློབ་པ་བསྐྱེད། ཚེས་ཉེར་བརྒྱད་ཉིན་གསུག་བདེ་
 ཁང་སྤྱོད་ལོར་གཡང་ལོར་བྱ་དང་། རྒྱལ་མང་པ་གཅིག་བཅས་ལ་རི་སྤྱོད་འཚོ་བའི་
 བར་དུ་བསྐྱེད་བཞེན་ལ་སློབ་པའི་དགོ་བསྐྱེད་ཀྱི་སློབ་པ་བསྐྱེད།

ལོ་དྲུག་དཀའ་བ་སྤྱོད་པའི་གནས་ཀྱི་བོད་དགོན་གནས་འཛིན་ནས་གདན་ལྷན་
 ལྷན། ཕྱི་ཟླ་གཉིས་པའི་ཚེས་དགུ་ཉིན་གནས་དེར་ཕེབས་ཉེ་རབ་གནས་སྤྱོད་
 སོགས་གནང་། བསྐྱེད་པའི་གཞི་རྩ་དམ་ཚོས་འདུལ་བའི་བསྐྱེད་པར་གཅིག་དུ་ལོས་
 པའི་ཕྱི་རྒྱལ་མི་རིགས་བཅུ་གཉིས་ནས་གསོལ་བ་བཏབ་པོར་ཚེས་བཅུ་བཞེན་ཉིན་དེ་
 རྣམས་ལ་དགོ་ཚུལ་གྱི་སློབ་པས་རྒྱད་སྤྱོད་པར་མཛད།

ཆོས་ཉེར་གཉིས་ཉིན་པོར་ཤིང་སྟག་གནས་ལོ་གསར་ཆོས་འཁེལ་བར་མངོན་
སྟོན་རྣམས་འཆར་ཅན་ལྟར་དང་། ཉེར་བཞི་ཉིན་ལྷ་བྱང་དང་། བྱ་ཚང་བཅས་ནས་
བརྟན་བཞུགས་ཤུལ། ཆོས་ཉེར་ལྷ་ཉིན་མེ་འཁོར་བརྒྱུད་ལྗོད་མིར་མེའམ་ཉེ་བཞུགས་
ཞལ་གཉིས་གནང་། ཆོས་ཉེར་བདུན་གྱི་སྔ་རྩོ་ལྗོད་མི་ནས་མེའམ་ཐོན་གྱིས་གནས་
གྲུའི་ཐོག་སྐྱེས་སྐྱུ་གནས་ཐང་དུ་ཞབས་འཁོར་སྐབས་མོན་ལྗོད་གཞིས་ཆགས་
འགོ་འཛིན། ཆོས་སྐར་ཁག་གི་མཁན་པོ་ལས་སྡེ་སོགས་མེའམ་བསྐྱུར་བཅད་ཐོག་
མངོན་དང་ཕུལ་བ་ལུག་བསྟར་གྱིས་ཕྱིར་བསྐྱེད།

དེ་ཉིན་ཉོན་མིང་བཞུགས། ཕྱི་ཉིན་མོ་འར་ཐོག་མོན་ལྗོད་ཉེ་ཉོར་བཟང་ར་སྐྱེལ་
སྐྱེའི་ཤག་ཏུ་མེའམ་པར་འབྲས་སྐྱེད་ས་ལྷ་སྟེ། ལྷོ་སྟེང་གྲུ་ཚང་བཅས་ནས་མངོན་
དང་ཉེན་གསུམ་ཤུལ། མོན་ནས་ལྷ་བྱང་བཞུགས་ཤུལ་གཞིས་ཤག་ཅིག་རྣ་ས་ལུལ་
ནས་ཉེ་སྐྱབ་བྱས་ན་འགའ་མིན་མངོན་བ་ནས་གནས་རྒྱང་ཆོས་རྒྱལ་ཆེན་པོར་ལུང་
ལུ་ཕུལ་བར་ཕྱིར་མེའམ་སུ་བཞུགས་ཤུལ་ཐད་མོན་ལྗོད་ཆོས་སྐར་དུ་གསར་སྐྱབ་
བཞུགས་བ་མེགས་རྩེལ་མེའམ་བ་ལྟར་ལྷོ་སྟེང་གྲུ་ཚང་ལ་རྒྱ་གར་གཞུང་ནས་ཆོས་
སྐར་རྒྱལ་ཤུལ་དུ་གནང་བའི་ས་ཁོངས་སུ་བཞུགས་ཁང་གསར་བསྐྱབ་གནང་ཆེད་
ལྷོ་སྟེང་གྲུ་ཚང་གི་མཁན་ལས་ལུང་དང་ལས་སྡེ་བཅས་གྱིས་སྐབ་སེང་ལུས་དོན་
བཞིན།

ཡོངས་འཛིན་དོན་རྗེ་འཆར་མཚོག་ནས་རྒྱས་སྟོན་མེད་པར་གནས་སྟོན་ལུབ་
ཅན་གྱི་སྟོན་ཁང་སྐབས་བདེ་ཞིག་བསྐྱབ་དགོས་མེའམ་བ་ལྟར་གསར་བསྐྱབ་ལུས་
མེན་པར་ཕྱི་སྐྱེ་གསུམ་པའི་ཆོས་གཉིས་ཉིན་དགའ་ལྡན་དང་འབྲས་སྐྱེད་ས་གཉིས་

ཀྱི་ལྷ་སྐྱུལ། མཁན་ལས་རྒྱུ། གནས་དགའ་གཉིས་ཀྱི་སྐྱེ་རྒྱུ་སོགས་དུ་མས་སྟོས་
སྟེ་དང་བཅས་སྐྱ་ཡང་གི་གཞིམ་ཤག་གསར་པ་དག་ལེགས་དཔལ་འབར་དུ་ཡོངས་
འཛིན་དོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོ་གདན་དྲངས་ཏེ་ཚོམས་ཆེན་དུ་བཞུགས་ཁྱིམ་ཞབས་སོར་
འཁོད་འཕྲལ་ལོ་བཟང་ནས་སྟེ་མར་བཞེས་གོ། གསོལ་ཇ་བཞེས་འབྲས་བཅས་སྐྱལ་
ཐེན་མཚམས་སྐྱ་ཡང་དང་། གདན་ས། རྒྱུད་གྲུ། ཚོས་སྐྱགས་ཁག་དང་ལྡན་སེར་སྐྱ་
མི་མང་བཅས་ཀྱིས་མཛལ་དར་དང་མཆུལ་རྟེན་གསུམ་སོགས་རིམ་འབྲལ་དགྲེས་
བཞེས་མཛོད།

གནས་ཚུང་གྲུ་ཚང་གི་དགོ་འདུན་བརྒྱུད་ནས་ལྷ་བསངས་དགྲུ་ལྷ་དཔང་བསྟོད་
དང་། རྒྱུད་སྦྱིའི་བསྐྱང་བ་བཅས་སྐྱབ། དེ་མཚུགས་སྟོ་སྦྱིང་གྲུ་ཚང་ཚོས་དུར་ཚོགས་
ཡོངས་ནས་བརྟན་བཞུགས་ཞབས་བརྟན་སྐྱལ་བ་དགྲེས་བཞེས་མཛོད། ཚེས་
གསུམ་ཀྱི་སྤོར་ཁོ་བོས་སྟོ་མང་གྲུ་ཚང་གི་འདུ་ཁང་སྟོ་དགྲེ་བཀྱིས་སྐྱབས་ཡོངས་
འཛིན་ཁྱི་རིན་པོ་ཆེ་ཡང་ལྡན་དུ་ཕེབས། ཉིན་གུང་ཡོལ་མཚམས་དགའ་ལྡན་ཚོགས་
ཆེན་འདུ་ཁང་སྟོ་དགྲེའི་སྐྱབས་ལ་སྐྱབས་རྗེ་ཡོངས་འཛིན་ཁྱི་ཆེན་དོ་རྗེ་འཆང་ནས་
མཆུལ་རྟེན་གསུམ་བསྐྱལ་རྗེས། གསོལ་ཇ་བཞེས་འབྲས་ཕེབས། དེ་རྗེས་ཁོ་བོས་
མདོ་འདོན་པ་པོ་བཀྱིས་ཏེ་དགོ་འདུན་ནམས་དང་ལྡན་ཏུ་བཟ་གིས་གསོ་སྦྱོང་
མཛོད། དེ་རྗེས་ཉིན་གསུམ་པར་དགའ་ལྡན་ཚོགས་ཆེན་འདུ་ཁང་དུ་དགོ་ལྡན་རིག་
གཞུང་གཅེས་སྦྱོང་ཚོགས་སྦྱི་ནས་ཁོ་བོར་ལྷ་རམས་བ་དང་། སྐྱགས་རམས་བའི་
མིང་རྟགས་གཞེངས་བསྟོད་ལག་ཁྱེད་འབྲལ་རྒྱུའི་དམིགས་བསལ་ཚོགས་འདུའི་
སྐྱབས་ཁྱི་ཆེན་དོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོས་སྟོན་འགྲུའི་གསུང་བཤད་དང་འབྲེལ་ཁོ་བོར་

མདོ་སྟགས་གཞུང་ལུགས་རབ་འབྱམས་ལ་སྦྱངས་པ་ཟེན་པའི་ལག་ཁྲེར་དང་།
གསེར་གྱི་རྟགས་ལ། མངལ་དར་ནང་མཛོད་བཅས་བསྟུལ།

དེ་ཉིན་སྔ་ངོ་གཟིམ་ཤག་ལེགས་བྱུང་གྱི་གཏང་རག་མཚོན་གྱེད་སྔ་ངོར་ལྷ་བྱང་
དུ་གནས་དགའ་གཉིས་རྟེན་གཞིར་སྦྱུན་བྱངས། ཚེས་སྟོང་གཉིས་ནས་ཀྱང་གཟིམ་
ཚུང་ཁག་ལ་རབ་གནས་མཛད། ཚེས་བརྒྱད་ཉིན་དོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོ་མཚོག་ནས་ཁོ་
པོ་ལྷ་བྱང་གི་གཟིམ་ཤག་གསར་བར་རབ་གནས་ཆེད་ཡོང་དགོས་གསུངས་པ་ལྟར་
བཅར་བར་རྒྱས་བསྟུས་མཐའ་གཉིས་སུ་མ་ལྟར་བའི་གཟིམ་ཤག་ཐོག་གཅིག་ལ་ཁུ་
འདུས་སྟགས་བག་ལེབས་དེས་ཤིག་བྱུང་འདུག རོས་ནས་ཀྱང་སྦྱ་ཆེ་ཡུན་བརྟན་གྱི་
གསོལ་འདེབས་ལྷུས་ཤིང་། ལྷ་བྱང་གི་སྦྱ་གསུང་སྟགས་རྟེན་རྣམས་ལ་རབ་གནས་
གྱི་སློན་ནས་སྟགས་གྱི་བཞེད་པ་བསྐྱངས། དེ་རྗེས་ཉིན་གཉིས་བར་དགའ་ལྡན་ཚོགས་
ཆེན་དུ་གདན་ལྷུས་གྱིས་ཡོངས་འཛིན་དོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོར་ཚོས་སྟེ་ཆེན་པོ་དགའ་
འབྲས་གཉིས་གྱི་ལྷ་སྦྱི་ནས་མདོ་སྟགས་བརྟན་བཞུགས་སུལ། དེའི་ཕྱི་ཉིན་དོན་
གཉེར་ཅན་སོ་བརྒྱད་ལ་དགོ་ཚུལ་གྱི་སྟོན་པ་བསྟུལ།

ཚེས་བརྒྱགས་མ་ཉིན་སྔ་ངོར་སྟོ་གླིང་ཚོས་དུར་མེར་སྐུ་བཞི་བརྒྱ་སྟོར་ལ་སྦྱང་
གནས་ཆོ་གའི་སྟགས་ལུང་དང་། ཤག་ལེན་བསྟར་ཚུལ་གྱི་བཀའ་བྲིད། ཕྱི་ངོ་སྟོ་
གླིང་ཚོས་དུར་ལྷ་སྟུལ་དགོ་བཤེས་སོགས་སྟེ་བརྒྱ་སྟོར་ལ་དུག་ཅུ་མའི་བཀའ་བྲིད་
བསྟུལ། དེ་རྗེས་ཉིན་གཉིས་བར་མཁའ་ལམ་བརྒྱད་ལྷོ་ལིར་ཆེབས་བསྟུར་གྱིས་
ཚོས་བཙོ་བརྒྱད་ཉིན་ཕྱི་རྒྱལ་མི་རིགས་བརྒྱ་དང་། ལྷེད་རིང་། ལུང་ཁང་ལྷ་སྟུམ་
བཅས་བར་དགོ་བསྟེན་གྱི་སྟོན་པ་བསྟུལ།

ཚེས་ཉེར་གཅིག་དགོང་མོར་རི་མི་བརྒྱུད་པེབས་ཐོན་གྱིས་ཚེས་ཉེར་གཅིག་
ཉིན་སྤོ་རྩ་སར་པེབས་འབྲོང་ལྟར་ཡར་ལམ་སྐབས་མེ་ཁི་བྱང་རིན་པོ་ཆེའི་གཟིམ་
ཤག་བཟ་ཤིས་རབ་བརྟན་དུ་པེབས་ཏེ། ལྷན་པས་མེ་ཁྲིམ་གཉིས་པན་ཚུན་ལོ་གསར་
ཉིན་འབྱུང་མཛུལ་དར་འབྲུལ་རེས་དང་འབྲེལ་བཀའ་མཚིད་ལ་རོལ། རི་རྒྱ་སྐྱུལ་
སྐྱུ་ནས་ལྷུས་རོར་ཁོང་རོ་འཁོར་ལ་ཕྱི་རྒྱ་བཞི་པའི་ཚེས་ལྷ་ཉིན་སློལ་དཀར་གྱི་ཚེ་
དབང་དང་། ཨ་རིའི་དགོ་སློང་ཞིག་ནས་བསྐྱུལ་རོར་ཚེས་ལྷ་བ་སུམ་ཅུ་སྐོར་ལ་ཕྱི་
ཚེས་སུམ་ཅུ་ཉིན་སྤོ་ལོན་དང་། ཕྱི་ཉིན་དཔའ་གཅིག་གི་དབང་ཚེན་བཅས་བསྐྱུལ།
ཉིན་གསུམ་གྱི་རྗེས་ལྟན་མ་སློ་ཚེས་རིན་པོ་ཆེ་ནས་གསོལ་བ་བཏབ་བ་ལྟར་སེར་སྐྱ་
སུམ་བརྒྱ་སྐོར་ལ་རྗེ་བདག་ཉིད་ཚེན་པོའི་དངོས་སློབ་ཉོར་སྟོན་ནམ་མཁའ་དཔལ་
གྱིས་མཛད་པའི་སློང་སློང་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་གྱི་བཤའ་ལུང་ཉིན་ལྷག་རིང་ཞིབ་རྒྱས་
བསྐྱུལ།

ཚེས་བཅུ་དགུ་ནས་བཟུང་ལྷགས་སེང་སྐབས་དགོ་བཤེས་དག་དབང་དར་
རྒྱས་དང་། ཁམ་ལུང་། ཤར་བ་སྐྱུལ་སྐྱུ་སོགས་ལ་འབྲེལ་བ་གསལ་ལྟན་གྱི་ཉིང་ནས་
དབྱངས་ཅན་སྐྱ་མདོའི་མཚོམས་སློང་ལྷ་བ་ཡན་ཚད་གྱི་བཤའ་ཁྲིད་བསྐྱུལ་ཏེ་སློབ་
མ་རྣམས་གྱི་རེ་འདོད་སློང་བར་མཛད། ཕྱི་རྒྱ་ལྷག་པའི་ཚེས་གསུམ་ཉིན་སྐྱུན་ཅིས་
ཁང་དུ་དགོ་སློབ་སྐྱི་ནས་ལྷུས་རོར་རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱི་མཁུན་རབ་གྱི་རང་གཟུགས་
འཛུལ་དབྱངས་གང་སློ་མ་དང་། སྐྱ་དབྱངས་ལྷ་ལོ་དབྱངས་ཅན་མ་དཀར་ལོ། ལྷ་ལོ་
ལོར་རྒྱན་མ་བཅས་གྱི་རྗེས་གནང་། ཕྱི་ཉིན་དོན་གཉེར་བ་བརྒྱུད་སློང་ཞིག་ལ་ཐེག་
ཚེན་གསོ་སློང་གི་སློམ་པ། ཚེས་ཉེར་གཅིག་ཉིན་བཀའ་སློང་ཚེ་དབང་ཏེ་མཛིན་

ཤིས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ལྟར་མགོན་དཀར་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུའི་རྗེས་གནང་བཅས་
བསྐྱེད།

ཕྱི་རྒྱ་བདུན་པའི་ཆེས་བྱུག་ཉིན་ཁོ་ལོ་བཟང་བྱ་བཞི་བཅུར་སྐྱེ་བས་པའི་སྐྱེས་
སྐར་དུས་ཆེན་ཉིན། མུ་ཚོད་གསུམ་པར་ཁྲི་བྱང་རིན་པོ་ཆེ་དང་ལྷན་དུ་ཡིག་ཚང་གི་
ཚོམས་ཆེན་དུ་ཕེབས་ཏེ་མཇུག་དང་སོགས་བསྐྱེད། ཕྱི་རྒྱ་བདུན་པའི་ཆེས་བཙུག་
བརྒྱུད་ཉིན་ཁོ་ལོ་ས་དགོང་རྩོ་ཡོངས་འཛིན་ཁྲི་རིན་པོ་ཆེ་མཚོག་དང་། གསེར་གོང་
མཚན་ཞབས་རིན་པོ་ཆེ་གདན་ཞུས་ཀྱིས་ཚོས་ཀྱི་བཀའ་མཆིད་ལ་རོལ། དེའི་གོང་
ཞིག་ནས་ལྷག་ལྷ་ཞིག་གི་ལས་རུང་གདན་མཚམས་ལྷ་བྱུར་གནང་བ་ལུབ་སྟེ་ཕྱི་
རྒྱ་དགུ་པའི་ཆེས་བཅུ་གཉིས་ཉིན་ཁ་སྐོང་གི་ཞི་བའི་སྐྱིན་སྟེག་མཇུག། ཆེས་ཉེར་
གཉིས་ཉིན་ཕྱི་རྒྱལ་དགོ་སྐོང་ཞིག་ནས་གདན་ཞུས་ལྟར་ཏུ་ལི་ཏར་ཕྱི་རྒྱལ་ནང་
ཚོས་ཉམས་ལེན་བྱེད་མཁན་རྣམས་དང་ལྷན་དུ་ལྷ་མཚོད་བདེ་སྐོང་དབྱེར་མེད་པ་
ལྷན་གསུང་མཇུག།

ཕྱི་རྒྱ་བཅུ་པའི་ཆེས་བཅུ་བདུན་ཉིན་འཆར་ཅན་གནས་དགའ་གཉིས་ཉེན་
གཞིར་དགུན་གསོལ་སྐྱུན་འདེན་གནང་། ཆེས་སུམ་ཚུ་ཉིན་བྱ་སྐྱུག་ཁྲིམ་སྟེ་ཚུགས་
ནས་ལོ་བཅུ་བཞི་འཁོར་བའི་དུས་བྱུང་དགའ་སྟོན་དུ་བྱ་ཁྲིམ་ནས་གདན་ཞུས་
དང་སྐབས་མཚུངས་དེ་ཉིན་དུ་གྱུར་ནང་སྟོད་མཇུག་སོགས་ཁོ་ལོ་རིང་མིན་མོན་
ལྟོ་དང་། རྩོད་གདན་དུ་ཕེབས་འཇུག་ཚོགས་བཀའ་བསྐྱེད། ཕྱི་རྒྱ་བཅུ་གཅིག་པའི་
ཆེས་བདུན་ཉིན་རྣ་ས་ནས་ཕེབས་སོན་གནང་སྟེ་ཕྱི་ཡིད་ཉིན་གཉིས་སྐྱུ་བཞུགས་
གནང་། ཆེས་བཅུ་གཅིག་སྟེ་རྩོད་གནས་བྱ་བརྒྱུད་སོན་རྩོད་ཆེབས་བསྐྱུར་བསྐྱུངས་

སྐབས་ཡང་ལམ་དགའ་ལྷན་ཚོགས་ཚེན་དུ་གདན་ཞུས་ལྟར། ལྷ་སྤྱི། ལྷ་སྤྱིལ། ལས་
སྤེ་བཅས་ཀྱིས་མཛད་ཁ་ཞུས། དེ་ནས་འབྲས་སྤྲངས་ཚོས་སྐར་ལྷ་བྱང་གི་གཟིམ་
ཤག་དུ་མེབས་སྐབས་འབྲས་སྤྲངས་ལྷ་སྤྱི། ལྷ་སྤྱིང་གྲུ་ཚང་སོགས་ཀྱི་མཁན་ལས་
ནམ་ལས་མཛད་བཅས་ཞུས། ལྷ་སྤྱིང་གྲུ་ཚང་དང་། འབྲས་ལས་གཏན་སྡོད་ཆབ་མདོ་
དགེ་བཤེས་ལྷོ་བཟང་དང་རྒྱས་བཅས་ནས་གསོལ་བ་བཏབ་བ་ལྟར་སེར་སྐྱ་ཆེག་
སྡོད་བརྒྱད་བརྒྱ་སྐོར་ལ་ཆེས་བཅུ་བཞི་ཉིན་གྲང་རྒྱབ་ལམ་རིམ་ཚེན་མོའི་བཤད་
ལུང་དབྱ་འཇུགས་མཛད།

ཁྱི་བྱང་ལྷ་བྱང་ནས་རྒྱ་རྒྱུར་ཉེ་ཆེས་སུམ་ཅུ་ཉིན་གྱི་སྤྱོད་དགའ་ལྷན་ཚོགས་
ཚེན་དུ་གདན་ཞུས་ཀྱིས་ཚོགས་ཡོངས་ནས་ལྷ་མཚོད་དང་འབྲེལ་བའི་བཟན་
བཞུགས་འབྲུལ་བཞེས་སར་སྐབས་ཇེ་ཁྱི་བྱང་དོ་ཇེ་འཆང་ཚེན་པོས་བཟ་གིས་
ཇེས་བརྒྱད་ཀྱིས་མཐུན་འཇུག་སོགས་མཛད་དེ་གསུང་ཚོག་གོལ་ཇེས་ཁྱི་བྱང་
ལྷ་བྱང་དུ་ཞབས་འཁོད་ཀྱིས་གཟིམ་ཤག་གསར་བའི་ཞལ་གྱོའི་ཉེན་འབྲེལ་མཛད་
དང་སོགས་འབྲུལ་བཞེས་དང་འབྲེལ་ལ་སྐབས་ཇེ་ནམ་གཉིས་ལྷན་དུ་སྡོད་བཞུགས་
ཀྱིས་ནང་མའི་གསུང་མཚིད་ལ་རོལ། དེ་ཇེས་ལྷིང་ལྷ་བྱང་ནས་རྒྱ་རྒྱུར་ཉེ་ཁྱི་བྱང་དོ་
ཇེ་འཆང་ཚེན་པོ་མཚོག་ལྷ་སྤྱིང་ཚོས་དུང་གདན་ཞུས་ཀྱིས་བཟན་བཞུགས་འབྲུལ་
བཞེས་སྐབས་ཡོངས་འཛིན་ཁྱི་རིན་པོ་ཆེ་ཉིད་ཀྱིས་ཇེས་བརྒྱད་ཀྱི་མཐུན་འཇུག་
དང་འབྲེལ་སྐྱ་ཆེ་ཞབས་རྒྱང་ཡུན་དུ་བཟན་པའི་གསོལ་འདེབས་མཛད། ཁྱི་བྱང་རིན་
པོ་ཆེ་སྐྱ་འཁོར་ལྷིང་ལྷ་བྱང་དུ་གདན་ཞུས་ཀྱིས་གསོལ་སྡོན་གཟབ་འབྲུལ་མཛད་
སྐབས་ཁྱི་བྱང་རིན་པོ་ཆེ་ནས་ཀྱང་སྤྱོད་ལྷིང་ལྷ་བྱང་གི་གཟིམ་ཤག་གསར་བཟུན་

ཟིན་པའི་རྟེན་འབྲུང་ཆེད་མངལ་དར་རྟེན་གསུམ་འབྲུལ་བཞེས་གནང་།

ཕྱི་རྒྱ་བརྒྱ་གཉིས་པའི་ཆེས་ཉེར་གཅིག་ཉིན་མོན་ཚོ་འདོད་རྒྱ་གྱི་གི་གཞིས་
ཁག་ཁོངས་དགའ་འབྲས་གཉིས། ས་སྐྱ་དང་། རྟིང་མ་གྲུ་ཚང་། མི་མང་སྤྱི་མཐོག་
ཐུན་མོང་བཅས་ནས་རྒྱ་སྐྱར་ཉེ་མོ་གྱི་ཆོས་རྒྱུ་ཡོངས་འཛིན་ཚུལ་གཉིས་ལྟན་
རྒྱས་ལ་བརྟན་བཞུགས་སུལ་བ་དབྱེས་བཞེས་མཛད། ཆོས་བརྒྱ་དགུ་ཉིན་སེམས་
བསྐྱེད་མཚོན་པ་དང་། དེ་རྗེས་ཆེ་དབང་བཅས་བསྐྱེད། ཆོས་ལྷོ་བ་སྤྱིན་བདག་
ཚུལ་ནས་མཁའ་འགོ་བརྟན་བཞུགས་འབྲུལ་བཞེས་སྐབས་འབྲས་སྤངས་ལྷ་སྤྱི།
སྐོ་མང་གྲུ་ཚང་། བཤད་འཕེལ་གྱིང་། མཚོ་གྱིང་། ས་དགོན་བཅས་ཀྱི་དབུ་འཛིན་
ཚུལ་ནས་རྟེན་གསུམ་སུལ་ཉེ་ཞབས་བད་ཡུན་བརྟན་གྱི་གསོལ་འདེབས་ལྷོས།
ཆོས་སོ་གཅིག་ཉིན་ལམ་རིམ་སྤྱིན་བདག་གཉིས་ནས་མོ་གྱིང་ཆོས་རྒྱུ་བས་རྗེ་
ཚུལ་གཉིས་ལྟན་རྒྱས་ལ་བརྟན་བཞུགས་ཞབས་བརྟན་སུལ།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༥ ལོའི་རྒྱ་དང་པོའི་ཆེས་ལྷ་ཉིན་དགའ་ལྟན་ཚོགས་ཆེན་འདུ་ཁང་
ཏུ་དེ་གའི་རྒྱ་སྤྱི་ནས་ལྷོ་སྐབས་རྗེ་ཚུལ་གཉིས་ལ་མདོ་ལྷོགས་ཀྱི་སྐོ་ནས་བརྟན་
བཞུགས་སུལ། ཕྱི་ལོ་ཁྱི་བྱང་རིན་པོ་ཆེ་དང་ལྟན་ཏུ་ཚོགས་ཆེན་འདུ་ཁང་རྟེན་དང་
བརྟེན་བར་བཅས་ལ་རབ་གནས་ཉ་མོག་མའི་སྐོ་ནས་ལྷོག་གནས་ཀྱི་མེ་ཉོག་འཛོར་
བར་མཛད། ཆོས་དགུ་ཉིན་པོ་ཆེན་སྤུལ་སྤྱི་ནས་འབྲས་སྤངས་ཚོགས་ཆེན་གྱི་
ཚོགས་མགོན་ཏུ་གདན་ལྷོས་ལྷོ་རེ་བ་སྐོར་བར་མཛད།

ཆོས་བརྒྱ་གསུམ་ཉིན་དགའ་ལྟན་རིག་གཞུང་གཅེས་སྐྱོང་ཚོགས་བཞུགས་གདན་
ལྷོས་ཀྱིས་དགའ་ལྟན་ཚོགས་ཆེན་འདུ་ཁང་ཏུ་ཞབས་སོར་འཁོད་བར་གདན་ས་

གསུམ་གྱིས་དབུས་དགེ་འདུན་འདུས་པའི་དབུས་སྤྱོད་སྤྱོད་ཐམ་གདོད་སྤྱོད་སྤྱོད་
ཆོག་ལས་འདུའི་སྤྱོད་སྤྱོད་དང་། རྣམ་གྲུ་མཐོན་པོ་ནས་ངོ་སྤྱོད་གསུང་བཤད་ཐེན་ཐེན་
ཡོངས་འཛིན་གྱི་རིན་པོ་ཆེར་དགེ་བཤེས་སྣ་རམས་པའི་ཕྱག་འབྲེར་དང་། གསེར་
གྱི་རྟགས་མ། མཛམ་དར་ནང་མཛོད་བཅས་ཕྱུལ། དེ་རྗེས་གྱི་བྱང་རིན་པོ་ཆེར་ཡང་
ཕྱག་འབྲེར་དང་གསེར་གྱི་རྟགས་མ་སོགས་ཕྱོགས་མཚུངས་འདུལ་བཞེས་མཛད།
དེ་སྤོན་སྣ་པ་དང་། རྗེས་སོར་རྒྱ་གར་བཅས་པར་སྣ་རམས་དམ་བཅའ་ཐེན་པ་དང་།
སྤྱགས་གྱི་དམ་བཅའ་ཐེན་པའི་དགེ་བཤེས་རྣམས་ལ་ལག་འབྲེར། མེ་རྟོག་སྤེར་བ་
སོགས་འབྲེམས་སྤེལ་བྱེད་སྤོལ་ཡོད་པ་ལྟར་ཆོགས་སྤྱི་དང་། གཞིས་ཆགས་མི་
མང་སྤྱི་འཇུག་བཅས་ནས་ཡོངས་འཛིན་རྣམ་གཉིས་ལ་རྟེན་འབྱུང་ལེགས་སྤྱེས་
ཕྱུལ་བ་བདག་གིར་བཞེས།

ཆོས་བཙོ་ལྷ་ཉིན་སྤར་ཡང་དགའ་ལྷན་ཆོགས་ཆེན་ཏུ་དགེ་ལྷན་རིག་གཞུང་
གཅེས་སྤྱོད་ཆོགས་པ་ནས་སྤྱབས་ཐེ་རྣམ་པ་གཉིས་ལ་མཛོད་སྤྱགས་དང་འབྲེལ་
ཞབས་བརྟན་ཕྱུལ་བ་དགེས་བཞེས་མཛད། དེའི་ཕྱི་ཉིན་སྤོལ་ཆོས་རྒྱུད་དོན་
གཉེར་ཅན་ཉི་ཤུ་སྟོར་ལ་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྤོལ་པ་དང་། བཅུན་མ་བདུན་ལ་དགེ་ཚུལ་
མའི་སྤོལ་པ་བཀའ་བྲིན་བསྐྱེད། ཆོས་ཉི་ཤུའི་སྤོལ་པ་ལྷོ་ཆོད་ཏུ་ཐེབས་ཉེ་གྱི་
བྱང་རིན་པོ་ཆེ་དང་ལྷན་ཏུ་འདུ་ཁང་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་བཅས་ལ་རབ་གནས་མཛད།

ཕྱི་རྩོམ་ལོན་ལྟེ་གཞིས་ཆགས་ཁོངས་སྤོལ་གར་ཆོགས་པ་ནས་པོ་བྱང་གི་
མདུན་སྤར་སྤོངས་སྤོང་ཚུ་ཆོད་གཉིས་ཅམ་རིང་ཆོས་རྒྱལ་ལོར་བཟང་གི་རྟོགས་
བརྗོད་ལས་བརྟེན་པའི་སྤོལ་གར་འབྲེལ་སྤོན་ཞུས་པར་སྤྱོད་པོ་དག་གི་ཡིད་གྱི་རེ་

འདོད་དང་མ་སྐྱེན་པར་དབྱེས་གཞིགས་མཛད། ཆེས་ཉེར་གསུམ་ཉིན་སློབ་སློབ་ཆོས་
 རྒྱུ་སློབ་སློབ་ལྷན་སྐྱེས་ཏེ་དེར་ཡོད་དགོ་འདུན་རྣམས་ཀྱིས་སློབ་ཆེ་སློབ་སློབ་
 ཏུ་འགོ་བའི་སློབ་སློབ་སྐབས་རྗེ་མཚོ་གཡ་མཁའ་འགོ་བརྟན་བཞུགས་ལུལ། ཆེས་
 བཅོ་བརྒྱུད་ཉིན་སློབ་མོན་མོན་སྐབས་སྐབས་བར་མོ་འོར་དང། དེ་ནས་གནས་གྲུ་
 རོག་གྲི་ལིར་ཞབས་མོར་འཁོད་དེ་བཞུགས་ཞག་གསུམ་གནང་རྗེས་གྲི་ལི་ནས་
 ཐེབས་ཐོན་གྱིས་ཕྱི་རྒྱ་གཉིས་པའི་ཆེས་གཅིག་ཉིན་གནས་མཚོ་གཡ་རྗེ་རྗེ་གདན་
 ཏུ་ཞབས་འཁོད་མཚམས་བོད་དགོན་ལས་སྡེ་གྲུ་མང་རྣམས་ཀྱིས་མཛེས་བཅར་
 ཞུས། ཕྱི་ཆེས་བཅུ་གཅིག་ཉིན་བོད་ཤིང་ཡོས་གནས་ལོ་གསར་ཆེས་ཀྱི་མཛད་སློ་
 དང། ཆེས་བཅོ་ལྔ་ཉིན་གྲུ་ཆོད་དང། ལྷ་གྲང་སྐྱེན་མོར་ནས་བརྟན་བཞུགས་འལུལ་
 བཞེས་དང། དེ་ཉིན་ནས་སློབ་ལམ་ཚོགས་མགོན་ཏུ་ཐེབས་པ་སོགས་འཆར་ཅན་
 ཀྱི་མཛད་སློ་བསྐྱེད་ས།

དགུན་ཐོག་རིང་གནས་ཆེན་དེར་སྐྱ་ཤས་སློབ་བཞུགས་རྗེས། ཕྱི་རྒྱ་གསུམ་པའི་
 ཆེས་བཅུ་གསུམ་ཉིན་མེ་འཁོར་བརྒྱུད་པ་འཇག་ཀོ་འི་དང། མོ་འོར་ཐོག་ཆེས་ལྔ་ཉིན་
 རྩ་སར་ཐེབས་འགྲོར་སྐབས་ཡར་ལམ་གྱི་གྲང་རིན་པོ་ཆེའི་གཞིམ་ཤག་ཏུ་ཐེབས་ཏེ་
 ལོ་གསར་ཉེན་འལུང་མཛེས་དང་འལུལ་ལེས་མཛད། ཉིན་གཉིས་པར་ཁོ་བོའི་སར་
 ཐེབས་ཏེ་བར་ལམ་འགྲུས་སྐྱེད་སྐྱེད་ཏུ་ས་གསུམ་གྱི་སློབ་མེ་གཅིག་ཏུ་གྲང་
 ཚུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ཆེན་མོའི་བཞུད་ལུང་བསྐྱེད་ཚུལ་སོགས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ཞིབ་
 པར་གསུངས། ཕྱི་རྒྱ་ལྔ་པའི་ཆེས་གསུམ་ནས་བཞུད་ཁོ་བོར་ཐོག་པ་ཆེན་པོའི་སློ་
 རྒྱུར་སྐྱེན་བརྒྱུད་ཆེན་མོའི་རྣམ་བཞུད་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་གྱི་བཀའ་ཁྲིད་དང། ཆེས་

བཅུ་གཅིག་ཉིན་གཏོར་མ་བརྒྱ་ཅེའི་བཀའ་ཁྲིད་བསྟུན། དེ་ནས་སྐབས་མེ་ཁྲི་བྱང་
རིན་པོ་ཆེའི་སྐྱེ་བུའི་ཆེད་དུ་ཆེ་སྐྱེ་བུ་ཉིན་བདུན་མཛད་དེ་ཆེས་བཙོ་བརྒྱད་ཉིན་བཟ་
ལེས་རབ་བརྟན་དུ་ཆེད་ལེབས་ཀྱིས་ཁྲི་བྱང་རིན་པོ་ཆེར་ཆེ་རྗེས་འབྲུལ་གནང་
མཛད།

ཆེས་ཉེར་ལྷ་ཉིན་བོད་ལྷ་བཞི་པའི་ཆེས་བཙོ་ལྷ་འཁེལ་བར་སྤྱི་རྒྱལ་མི་རིགས་
ནང་ཆོས་ལ་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་དོན་གཉེར་ཅན་རྣམས་ནས་གདན་ཞུས་ལྟར་
གངས་སྐྱིད་དཔེ་མཛོད་ཁང་དུ་ལེབས་ཏེ་ལྷ་མ་མཚོད་པའི་ཆོགས་འཁོར་ལྟར་དུ་
འབྲུལ་གནང་མཛད་ཅིང་། ཞོར་དུ་ལྷ་བསྐྱེ་བུ་ཁྲི་བྱང་རིན་པོ་ཆེའི་གཟིམ་འགྲུ་
ལེབས་ཏེ་སྐབས་མེ་རྣམས་གཉིས་མཛུལ་འདྲོམས་ཐོག་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་སྐོར་
ཀྱི་བཀའ་མཚིད་ལ་རོལ། ཆེས་བཅུ་དགུ་ཉིན་སྤྱི་བོད་མི་རིགས་བཙོ་བརྒྱད་ལ་
འདིགས་བྱེད་ཀྱི་དབང་ཆེན་སྟོན་དང་བཅས་པ་སྐབས་བདེ་ཞིག་བསྟུན། སྤྱི་ལྷ་
འབྲུལ་པའི་ཆེས་བཙོ་བརྒྱད་ཉིན་ཐེག་ཆེན་ཆོས་སྤིང་དུ་བསྟན་སྲིད་བདེ་ཐབས་ཆེད་
གྲུ་དུ་རིན་པོ་ཆེར་འབྲུམ་ཆོགས་སྐབས་སྐབས་མགོན་དུ་ལེབས་ཏེ་བསྟན་
བ་རྒྱལ་བ་དང་། འགྲོ་བ་བདེ་བ། ལྷག་པར་གངས་ཅན་བ་རྣམས་ཀྱི་གནས་སྐབས་
དང་མཐར་ཐུག་གི་འདོད་དོན་ཡིད་བཞིན་འབྲུབ་པའི་ཐུགས་སྒྲོལ་བསྐྱེད་པ། དེའི་
སྤྱི་ཉིན་རིང་ནས་བསྟེན་པའི་སྤང་མའི་གཙོ་པོ་གནས་དགའ་གཉིས་ཉེན་གཞིར་སྐྱེ་
བའས་ཏེ་སྤང་འདྲི་སོགས་མཛད།

དེ་རྗེས་སྤྱི་རྒྱལ་བ་རབ་བྱུང་གཉིས་ལ་འབྲུལ་ལྷ་མའི་བཀའ་ཁྲིད་བསྟུན། ཆེས་
བཙོ་བརྒྱད་ཉིན་འགྲི་གྲང་ཆེ་ཚང་རིན་པོ་ཆེ་མཛུལ་བཅར་དུ་ལེབས་པར་གསན་

བསམ་འཛིན་སྐྱེལ་སོགས་ལྷན་ཆེན་གོང་མ་དག་གི་རྗེས་སུ་བསྐྱེད་སྐྱེས་པའི་རྣམ་
ཐང་ལྟར་བཞེས་དགོས་ཚུལ་གྱི་བཀའ་སློབ་བསྐྱེད། དེའི་ཕྱི་ཉིན་སྐྱེས་སའི་བཅུན་
མ་བསྐྱེད་འཛིན་སློབ་འཕེལ་བས་སྐྱེད་སྐྱེས་ལྷན་ཆེན་དབང་། ཕྱི་ལྷན་བརྒྱུད་པའི་ཆེས་
གསུམ་ཉིན་ཕྱི་རྒྱལ་བ་རབ་བྱུང་ལྷ་ལ་བཀའ་སློབ་ཆོས་གྱི་རྒྱལ་པོའི་རྗེས་གནང་
བསྐྱེད་ཏེ་ལྷ་བ་པོ་རྣམས་ཀྱི་རེ་འདོད་སློབ་བར་མཛད། བར་ལམ་འཛིན་གསུམ་གྱི་དབང་
དཔལ་པོ་གཅིག་པའི་སྐྱེས་ཚེས་སུ་བཞུགས་ཏེ་ཆེས་བཅུ་བཞི་ཉིན་ལ་སློབ་ཞི་བའི་
སྐྱིན་སྲེག་མཛད།

ཕྱི་ལྷན་བརྒྱུད་པའི་ཆེས་བཅོ་བརྒྱུད་ཉིན་ཁོ་པོར་སྐྱེས་ལྷན་སློབ་རྒྱལ་པོ་གྲེས་ཆས་
གྱི་ཆོས་སློབ་ཞིག་དང་། ཆེས་ཉེར་ལྷ་ཉིན་སྐྱེས་སྐྱོན་དུ་འགྲོ་བའི་སློབ་སྐྱེས་འཛིན་གསུམ་
གྱི་དབང་ཞེ་དགུ་ལ། དེའི་ཕྱི་ཉིན་འཛིན་གསུམ་གྱི་དབང་ལངས་བརྒྱུད་སློབ་བཅས་གྱི་དབང་
ཆེན་དམ་པ་གོང་མའི་ཕྱག་བཞེས་མ་ཉམས་པར་བསྐྱེད། ཕྱི་ལྷན་དགུ་པའི་ཆེས་
གསུམ་ཉིན་གསུམ་ལ་དགུ་པའི་ཕྱི་ལྷན་གསུམ་ལ་དགུ་པའི་བསྐྱེད་ཀྱི་སྐྱོན་ལ། ཕྱི་ལྷན་
བཅུ་གཅིག་པའི་ཆེས་གསུམ་ཉིན་བཅུན་མ་གསུམ་ལ་དགུ་པའི་ཚུལ་པའི་སྐྱོན་པའི་སྐྱེས་
བ་དང་ལྷན་པར་མཛད།

ཆེས་བཅོ་བརྒྱུད་ཉིན་ཁོ་པོར་ཆེ་ཚབ་ར་ཉེའོ་སེར་ཆེད་ཕེབས་བསྐྱེད་སྐྱེས་
ཏེ་རྒྱ་ཆོད་ལ་ཤས་རིང་སློབ་བཞུགས་གྱིས་རྣམ་གཉིས་བཀའ་མཆིད་ལ་དགྲེས་པར་
རོལ། ཕྱི་ལྷན་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆེས་བཅུ་ཉིན་ཁོ་པོའི་སར་ཕེབས་ཏེ་དགུ་པའི་སྐྱོན་པའི་
དོན་ལྟར་དུ་ཕེབས་བཞུགས་གནང་ཆོག་པ་ཞེས་བཀའ་བསྐྱེད་ཞིང་། དེ་ཉིན་ལྷན་
མ་སློབ་ཆོས་སྐྱེས་སྐྱེ་སོགས་ལ་ཆེ་དབང་བསྐྱེད། ཕྱི་ཉིན་གངས་ཅན་གྱི་དགེ་ལོངས་སུ་

ཐེགས་ཉེ་བའི་བྱང་ལོ་མེ་དང་ལྷོད་མངའ་མངའ་། དེ་རྗེས་ཉིན་གཉིས་པར་གསེར་
ཀོང་རིན་པོ་ཆེར་འདོད་ཚོས་འགའ་ཞིག་དང་། དེའི་ཕྱི་ཉིན་པ་རན་སེའི་མ་ཚན་
བདེ་སྐྱིད་ཅེས་པར་དགོ་བསྟེན་གྱི་སྡོམ་པས་རྒྱུད་གཏམས་པར་མངའ་། ཆེས་ཉེར་
གསུམ་ཉིན་གནས་མཚོག་དོར་གདན་བོད་དགོན་དུ་ཐེགས་འཕྲོར་སྐབས་དེ་གའི་
ཟླ་མང་ནས་ཐེགས་བསྐྱེད་དང་མངའ་ཁ་ལྷུས། ཀ་སྐྱབས་བདེ་ཁང་ལྷུ་མ་ནས་གསོལ་བ་
བཏབ་བ་བཞིན། ཕྱི་ལྷོ་བཏུ་གཅིག་པའི་ཆེས་སུམ་ཅུ་ཉིན་ནས་བཟུང་ཉིན་བརྒྱད་ཀྱི་
རིང་སེར་རྒྱ་བརྒྱད་བརྒྱ་རྒྱོད་ལ་སློབ་སློབ་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་གྱི་བཤའ་བྲིད་བསྟུལ།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༦ ལྷོ་ ༡ ཆེས་ ༥ ནས་བཟུང་ཆེས་བཏུ་བདུན་བར་སྲིད་ཚབ་
བདེ་མཁར་བའི་བཏུན་མ་ནས་གསོལ་བ་བཏབ་བ་ལྟར་དཔལ་དོ་རྗེ་འཛིགས་བྱེད་
དཔལ་བོ་གཅིག་པའི་དབང་ཆེན་སྟོན་དང་བཅས་པ། བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་ཉམས་བྲིད་
སོགས་རིམ་བཞིན་བསྟུལ། ཆེས་བཏུ་བཞི་ཉིན་ཆོས་ལུ་བ་ཚོགས་ཡོངས་སུ་བསྟེན་
བཀུར་དང་འབྲེལ་སློབ་སློབ་ལྷོ་ཆང་ནས་བཏུན་བཏུགས་སུལ། ཆེས་བཅོ་བརྒྱད་ཉིན་
བདེ་ཁང་ལྷུ་མ་དང་། དེ་ཉིད་ཆོང་རབ་བཏུན་བཅས་ནས་སྐབས་ལྷུ་མ་ཆེ་དབང་
དང་། སྐྱབས་རས་གཞིགས་ངན་སོང་ཀུན་གྲོལ་གྱི་རྗེས་གནང་བསྟུལ། ཆེས་ཉེར་བཞི་
ཉིན་དོན་གཉེར་ཅན་བཏུ་དགུར་དགོ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་བསྟུལ། ཕྱི་ལྷོ་གཉིས་པའི་
ཆེས་བཅོ་ལྔ་ཉིན་ཁོ་ཐོའི་དག་བཀོད་ལྟར་གསེར་ཀོང་མཚོན་ཞབས་རིན་པོ་ཆེ་དོར་
གདན་དུ་ཆེད་ཐེགས་ཀྱིས་རྫོང་གདན་བོད་དགོན་ཚོགས་ཡོངས་ནས་སློབ་མཚོད་
གསོལ་ཚོགས་སློབ་ཚར་འབྲུལ་གཤོམས་དང་འབྲེལ་ཡོངས་འཛིན་བྲི་རིན་པོ་ཆེར་
བཏུན་བཏུགས་ཞབས་བཏུན་འབྲུལ་བཞེས་བཀའ་འཁྲིལ་བསྐྱེད་པ།

ཕྱི་རྒྱ་གསུམ་པའི་ཆེས་གཅིག་པོ་དེ་ལོ་འབྲུག་ལོ་གསར་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་མངོན་
 རྟོགས་བཞིན་བསྐྱེད་ཀྱི། རྟོག་གཞན་དུ་ལྷན་ལེབས་མཚམས་མཚོན་རྟེན་རིན་པོ་
 ཆེའི་རྒྱན་སྲུང་མཚོན་སློབ་སྦྱ་སྦྱོང་ཚར་དང་འབྲེལ་དགོ་འདུན་རྣམས་ལ་བསྟེན་
 བཀུན། དེ་བཞིན་སློབ་ལམ་སྐབས་ཀྱང་རྟེན་མཚོག་སྒྲུབ་སྲུང་མཚོན་སློབ་དང་། དགོ་
 འདུན་འདུས་པ་རྒྱ་མཚོར་བསྟེན་བཀུར་འཆར་ཅན་མངོན། ཁོ་བོའི་དགའ་བཀོད་ལྟར་
 གསེར་ཀོང་མཚན་ཞབས་རིན་པོ་ཆེ་དང་། བྱ་བུལ་དགོ་བཤེས་རིག་འཛིན་བསྟེན་
 བ་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་མི་གངས་སུམ་ཅུ་སྐོར་ནས་སྦར་ཡང་བཅོམ་སྟོན་འདས་སྟོལ་
 དཀར་ཡིད་བཞིན་འཁོར་ལོའི་སྐོན་ལོངས་འཛིན་གྱི་རིན་པོ་ཆེར་བརྟན་བཞུགས་
 ལུལ་བ་དབྱེས་བཞེས་མངོན་ཅིང་། དེའི་སྐབས་གླིང་ཆོས་ལུགས་ཚོགས་སྐྱེ་འཁོར་
 རྣམས་ལ་གསོལ་སྟོན་གཟབ་རྒྱས་སུལ། ཆེས་བདུན་ཉིན་ཆོས་ལུགས་དང་། རྟོག་གཞན་
 ལམ་ཚོགས་དབྱེད་ལེབས་རྒྱ་སོགས་འཆར་ཅན་ལྟར་བསྐྱེད་སྤྱོད།

ཆེས་བཅུ་ཉིན་རྟོགས་ལེབས་ཐོན་གྱིས་ཆེས་བཅུ་གསུམ་ཉིན་ཁོ་བོའི་སར་
 ལེབས་ཏེ་གཟིམ་རྒྱུ་དབྱ་ཅེར་སྟོན་མངོན་ཞུས། དེ་རྗེས་གྱི་བྱང་རིན་པོ་ཆེ་མཚོག་
 དང་མངོན་འབྱེད་མངོན། ཆེས་བཅོ་སྦྱ་ཉིན་ཐོག་ཆེན་ཆོས་གླིང་དུ་སྟོན་ལམ་ཚོགས་
 མཐོན་དུ་གདན་ཞུས་ལྟར་སྦྱང་སྦྱོར་སྦྱོར་རབས་གྱི་གསུང་ཚོས་སུ་ལེབས་ཤིང་། དེའི་
 ཕྱི་ཉིན་དགྲུང་ཚོགས་གྱི་ཚོགས་མཐོན་དང་། དགོང་ཚོ་སྟོན་ལམ་བཅས་པར་ཆེབས་
 བསྐྱེད་བསྐྱེད་སྤྱོད། གཞུག་ལག་ཁང་གི་དབྱ་ཅེར་ཡོངས་འཛིན་རྟོག་འཆར་ཆེན་པོ་
 རྣམ་གཉིས་སྟོན་དུ་གདན་ཞུས་གྱིས་ཁོ་བོས་དགྲུང་ཚོགས་གྱིས་བསྟེན་བཀུར།

ཆོས་ཉེར་གསུམ་ཉིན་ཡོངས་འཛིན་ཁྲི་རིན་པོ་ཆེ་མཚོག་དང་ཁྲི་བྱང་རིན་
པོ་ཆེ་ལྷན་དུ་ཁོ་པོའི་སར་ཕེབས་ཏེ་ད་ལམ་བཀའ་འགག་གིས་མཚོན། སྤྱི་འཇུག་
དང་། ལས་བསྐྱོམས་ཚོགས་མི་སྤྱི་མཁུན་ནས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ལྟར། ཁོ་པོ་
བསྟན་འགྲོའི་དབལ་དུ་རིང་འཚོའི་འདུན་པ་བསྐྱེད་དགོས་ཚུལ་ཕེབས་པར་ད་ལམ་
གནས་ཚུང་ཚོས་རྒྱལ་ཆེན་པོའི་ལུང་དོན། དབལ་ལྷན་ལྷ་མོའི་སྤྱགས་དགོངས་
འཇུགས་རྒྱུན་བྱུང་ལུགས་འདི་བཞིན་བོད་མི་ཡོངས་ཀྱི་བསམ་བཞིན་གྱི་ཡུལ་ལས་
འདས་པའི་གནས་ཚུལ་ལ་བརྟེན་ཕྱི་ཉིན་ལྷ་མོ་དང་། སྤྱི་ལཱ་བཅས་པར་བསྐྱང་འཕྲིན་
ཚོགས་འཁོར་གནད་སྤྲིན་དང་བཅས་གནས་ཚུང་སྤྱན་འདྲན་ལྷུས་ཏེ་ལྷ་མོར་ལྷ་
བཤགས་གསོལ་འདེབས་དང་། རང་རེས་འགལ་ལོངས་ཅི་བྱུང་བཀའ་གསལ་ཡོང་
བ་ཞེས་གནས་ཚུང་ལ་ལྷ་བསྐྱལ་བྱས་ལེགས་སོགས་ཀྱི་བཀའ་བསྟུར་ལྷུས།

དེའི་ཕྱི་ཉིན་བོད་རིགས་སེར་སྤྱི་ཡོངས་ནས་རྒྱ་སྤྱར་ཏེ་ཐེག་ཆེན་ཚོས་གྲིང་དུ་
གཉུག་མར་གནས་བ་དང་། སློ་བྱང་བའི་དགེ་འདུན་རྣམས་དང་བཅས་པས་སྐབས་
རྗེ་རྣམ་གཉིས་ལ་བརྟན་བཞུགས་སུལ། དེའི་ཉིན་རྗེས་མར་ཡོངས་འཛིན་རྗོ་རྗེ་འཆང་
ཆེན་པོ་མཚོག་ནས། ཁྲི་བྱང་རིན་པོ་ཆེ། གསེར་གོང་མཚན་ཞབས། རྣམ་གྲུ་དང་།
གནས་ཚུང་དགེ་འདུན་ཡོངས་རྗོགས་དང་ལྷན་དུ་ལྷ་མོ་དང་། སྤྱི་ལཱའི་བསྐྱང་འཕྲིན་
ཚོགས་འཁོར་དང་སྤྱགས་གནས་ཚུང་ཉེན་གཞིར་སྤྱན་བྱངས་ཏེ་གྲང་དོར་ལམ་སྟོན་
ལྷུག་པོར་གནད་དགོས་པའི་ལུང་ལྷུ་མཛད་པར་ཚོས་སྐྱོང་ནས་མ་གཅིག་འདོད་
ཁམས་བདག་མོ་སྤྱགས་དགོངས་སེལ་ཆེད་རིས་མེད་ཚོས་བྱེད་རྣམས་ནས་གྲང་
དོར་འཛོལ་མེད་དགོས་སྤྱགས་སོགས་ཕེབས། ཆོས་ཉེར་དགུ་ཉིན་ཁོ་པོར་འཇིགས་

བྱེད་དབང་ཆེན་བསྐྱེད།

སྤྱི་སྤྱོད་པའི་ཆེས་བཅུ་བཞི་ཉིན་གངས་ཅན་སྤྱིད་གཤོངས་དཔེ་མཛོད་ཁང་གི་ཆོག་མཚན་མགོན་དུ་གདན་ཞུས་ལྟར་ལེགས་ཏེ་སྤྱི་བོད་ཆོས་བྱེད་པ་རྣམས་དང་ལྷན་དུ་རྒྱལ་པོ་བ་སྐྱེས་བཅས་དགེ་སྤྱོད་པའི་མཚོན་སྤྱིན་སྤྱོད། སྤྱི་སྤྱོད་པའི་ཆེས་བཅུ་བཞི་ཉིན་དང་ལྷན་ལྷུ་ལ་དགོ་ཚུལ་མའི་སྤོམ་པའི་སྐྱེས་བ་དང་ལྷན་པར་མཛད། ཆོས་ཉེར་བདུན་ཉིན་ཆབ་མདོ་དགོ་བཤེས་དང་ལྷན་དུ་ལས་ཁུངས་ཞིག་གི་དབུ་འཇུག་གནང་། སྤྱི་སྤྱོད་པའི་ཆེས་བཅུ་གཉིས་ཉིན་གནས་ཚུངས་ལྷོ་གུ་ཆིབས་བསྐྱར་བསྐྱེད་ཏེ་ཆོས་སྤྱོད་ཆེན་པོ་གཞུགས་ཅན་གྱི་ཉེན་གཞིར་སྤྱོད་བྱངས་ཏེ་ལུང་འདི་གནང་། སྤྱི་སྤྱོད་པའི་ཆེས་ཉི་ཤུ་ཉིན་སྤོ་ཚུ་ཆོད་བརྒྱུད་དང་བྱེད་ཅན་ལ་ཁོ་བོ་ལམ་ཞོར་དུ་མཚན་ཞབས་གསེར་ཀོང་རིན་པོ་ཆེའི་བཀའ་སྤྱོད་ལྷུག་ཅན་བསྐྱོད་དེ་གསུང་དུ་བཞེངས་པའི་ན་བཟའ་འབྲུལ་བ་དང་སྤྱོད་ཅན་ལོ་རྒྱུ་ལྟར་སེར་ཡོངས་འཛིན་རྩོམ་འཆང་ཆེན་པོའི་མཛུགས་ཁང་བཅར་ཏེ་སྤྱོད་ཅན་ཞབས་པད་ལྷན་དུ་བཞུགས་པའི་གསོལ་འདེབས་ཞུས།

ལས་སྐྱེས་མེ་མི་བྱང་རིན་པོ་ཆེ་མཚོག་ནས་ཡོངས་འཛིན་རྩོམ་འཆང་ཆེན་པོའི་སྤྱོད་ལྷུག་ཆེད་དམིགས་ཆེ་སྤྱོད་འཕམ་མ་གནང་སྟེ་ཆོས་ཉེར་བཞི་ཉིན་གྱི་སྤྱོད་ལྷུག་དུ་ཆེ་རྣམས་འབྲུལ་གནང་དང་འབྲེལ་བསྐྱེད་དང་འགྲོ་བའི་དོན་དུ་ཞབས་པད་ལྷན་བཞུགས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་བཞེད་མི་སྤོད་པ་དགོས་ཚུལ་སྤྱོད་སེར་གནང་། བར་ལམ་སྤྱོད་ལྷུག་ལྷུག་སྤྱོད་ལྷུག་གནང་བ་ལེགས་གྲུབ་ཀྱིས་སྤྱི་སྤྱོད་པའི་ཆེས་ཉེར་བྱེད་ཉིན་ཁ་སྤོད་སྤྱོད་སྤྱོད་གནང་། དེའི་སྤྱོད་པའི་བཅོ་བརྒྱུད་ཀྱི་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་

ཚོས་དོན་གྱི་ཕྱག་ལས་གནང་སྐབས་ཤིག་ལ་ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེ་ནས་དཔལ་
གཅིག་བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་བཀའ་ཁྲིད་གནང་གི་ཡོད་པ་གསལ་ནས་བཀའ་ཁྲིད་ལ་
བཅར་ཚོག་པའི་སྣེ་མེད་གནང་བར། ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེ་ནས་དེ་སྣོན་དཔལ་
གཅིག་གི་དབང་གསལ་ཡོད་མེད་བཀའ་འདི་གནང་བར། དགོ་ལྷན་ཕྱོགས་ནས་ལྷ་
མ་སྲོང་ཡང་། རྒྱུད་སྡེ་ཀུན་བཏུས་ནང་ཡོད་པ་དེ་ཐོབ་ཚུལ་ལྷུས་གནང་སྐབས། དེའི་
ཚོག་གང་ཡིན་སྐོར་བཀའ་འདི་གནང་བར་ལུང་སྐྱེའི་ཚོག་ཡིན་ལུགས་ལྷ་གནང་
སྐབས་དབང་དེ་གསལ་འཇུག་ལུགས་ཤེབས་པར་བརྟེན་བཀའ་ཁྲིད་ལ་བཅར་བ་ཡིན་
གསུངས།

བཙེ་བརྒྱུད་ཁྲི་ཆེན་རིན་པོ་ཆེའི་གཟིགས་སྣང་ལ། ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེའི་
དབུ་དང་། ཤངས་སོགས་གཞན་དང་མི་འདྲ་བའི་གཟི་བརྗིད་ཆེ་བའི་ཐོག་སྣེ་གྱི་
རྒྱབ་ནས་དབུ་རྩ་རྒྱུང་རྒྱུང་འོད་སྣོན་པོ་འཕྲོ་བ། དེ་ལའང་ལྷེ་ལྷེ་རྒྱུན་ཆ་ལྷ་བྱ་ཡོད་པ་
ཞིག་མཛལ་བུང་བ་ད་པན་སུ་ལའང་ལབ་རྒྱུ་མ་བུང་ཞེས་བཙེ་བརྒྱུད་ཁྲི་ཆེན་རིན་
པོ་ཆེ་ནས་ཕྱིས་སུ་ཁོ་བོར་གསུང་གི་འདུག་པ་དེ་ནི་སྐྱེ་མ་གཉིས་ཀའི་ལྷན་མོང་མ་
ཡིན་པའི་ཡོན་ཏན་ངོ་མཚར་ཆེན་པོ་འདི་སྣེ་མ་བུང་། བཙེ་བརྒྱུད་ཁྲི་ཆེན་རིན་པོ་
ཆེ་ཡོངས་འཛིན་རྗོ་རྗེ་འཆང་ཡང་ཡང་མཛལ་བཅར་སྐབས་ཚོས་དང་འབྲེལ་བའི་
གསུང་མོལ་འཕེལ། ཕྱི་རྒྱ་དབུ་པའི་ཆེས་བཙེ་བརྒྱུད་ཉིན་ཕྱི་རྒྱལ་མཚམས་བ་བ་
ནམས་ནས་ཏུ་ཤི་ཏུ་ཚོས་ཚོགས་སུ་གདན་ལྷུས་ལྷན་ཤེབས་ཏེ་སྐྱེ་མཚོད་བདེ་སྣོང་
དབྱེར་མེད་དང་འབྲེལ་བའི་ཚོགས་ཀྱི་འཁོར་ལོས་སྐྱས་བཅས་རྒྱལ་བ་མཉེས་པར་
མཛད།

ཆེས་ཉེར་བདུན་ཉིན་ཚུ་ཚོད་བཅུ་གཉིས་དང་སྐྱེད་ཀྱང་ཁོ་བོའི་སར་ཐེབས་ཏེ་
 རིང་མིན་ཀུ་ལུ་ལུ་དུ་ཕེབས་རྒྱ་ཡིན་ཚུལ་བཀའ་ཕེབས་བར་སྐབས་འགྲིགས་ན་
 བཀའ་དབང་རྣམས་རྒྱལ་ཚོན་གྱི་དགྲིལ་འཁོར་དང་འབྲེལ་བར་མཛད་ན་ཕེགས་
 པའི་བསམ་ཚུལ་ལྷན་ཤིང་། དགོང་དོའི་ཚུ་ཚོད་གསུམ་དང་སྐྱེད་བར་མདོ་སྐགས་
 གྱི་དཀའ་གནད་ལས་བརྩམས་པའི་བཀའ་འདི་ལྷན་ཁག་ལ་སྐྱགས་དགྲེས་བཅེ་
 ཚེན་པོའི་སློན་ལས་སློང་དོགས་གྱི་བ་བ་མཐའ་དག་གཅོད་པར་མཛད། དེ་རྗེས་ཁྱི་བྱང་
 རིན་པོ་ཆེའི་གཟུང་ཤིང་ལྷན་ཏེ་རྣམ་གཉིས་གྱིས་བར་ལས་མཛད་འཕྲིན་རི་
 བཞེས་སློར་ཕན་ཚུན་གནས་ཚུལ་གསུང་རེས་མཛད། ལྷི་ལྷ་བཅུ་པའི་ཆེས་གཅིག་
 ཉིན་ཉེ་ཏོར་ཟླ་རོང་ཚང་ནས་རྣམ་ལྷན་ཚོགས་ཡོངས་ལ་མཚོད་འབྲུལ་བསྐྱེད་བཀའ་
 ལྷ་སྐབས་སྤྱི་ན་བདག་གིས་ལྷ་མོས་ལྷར་ཚོགས་མགོན་དུ་ཕེབས་ཏེ་རྒྱ་སློར་བ་
 འབྲེལ་ཐོགས་དང་བཅས་བར་གནས་སྐབས་མི་འདོད་པའི་ཉེར་འཆེ་མཐའ་དག་ཞི་
 ཞིང་། དལ་ཉེན་རིམ་བརྒྱུད་སྐྱབ་ཞི་ཡེ་ཤེས་ལྷ་ལྷན་གྱི་གོ་འཕང་སྐྱར་དུ་ཐོབ་པའི་
 སྐྱགས་སློན་བསྐྱངས།

སློན་ནས་ཀུ་ལུར་བོད་དགོན་དགའ་ལྷན་ཚོས་འཁོར་སྤྱིང་ནས་གསོལ་བ་
 བཏབ་པ་བཞིན། ཆེས་གསུམ་ཉིན་མོ་ལོར་ཐོག་ཀུ་ལུར་ཕེབས་ཐོན་གནང་སྟེ་ཐོག་
 མར་ལུལ་དེར་ཡོད་པའི་རང་གཞུང་མོད་གྱི་སློབ་གྲྭ་བ་རྣམས་ནས་ཕེབས་བསྐྱ་
 གཟུང་རྒྱས་དང་བཅས་སློབ་གྲྭར་གདན་དྲངས། དེ་ནས་དགོན་གནད་དང་། སློབ་སྐྱེག་
 བ་མ་བཅས་བརྒྱ་སློར་ཞིག་ལ་མཛུལ་ཁ་དང་། བཀའ་སློབ་བསྐྱེལ། ཀུ་ལུ་བོད་
 དགོན་ནས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་བཞིན། ཉིན་གཉིས་གྱི་རྗེས་ཚོས་ལྷ་བ་ལྷ་བརྒྱ་སློར་

ལ་གདུགས་དཀར་ལྷ་བཅུ་བདུན་མའི་དབང་ཆེན་སྟོན་དང་བཅས་པ། དེའི་ཕྱི་
ཉིན་བོད་རིགས་དང་ཁུ་བུ་བ་སོགས་སེར་སྐྱ་ཆིག་སྟོང་ལྷ་བརྒྱ་སྟོར་ལ་ཆེ་དབང་
དང་། མཚོག་གསུམ་སྤྱི་བོའི་ཐོད་དུ་བཀུར་ནས་ལས་འབྲས་ལ་ལྷང་དོར་ཚུལ་
བཞིན་བྱ་རྒྱ་གལ་ཆེ་བ་སོགས་ཀྱི་བཀའ་སྟོན་བསྟུལ།

རྒྱལ་ཚོན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་དབང་བསྐྱར་མཛད་རྒྱའི་དགོངས་བཞེད་བཅང་
ཡང་། གང་ཅིའི་ཆ་རྒྱུན་སྟབས་མ་འགྲིགས་པས་རས་བྲིས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་
བརྟེན་ནས་ཆེས་བརྒྱད་ཉིན་སྟོན་དང་འབྲེལ་ཉིན་གསུམ་རིང་སེར་སྐྱ་བཞི་བརྒྱ་
སྟོར་ལ་འཛིགས་བྱེད་ལྷ་བཅུ་གསུམ་མ་དང་། ཞེ་དགུ་ལ། རོ་ལངས་བརྒྱད་སྟོར་
བཅས་ཀྱི་དབང་ཆེན་སྐྱ་བཞིའི་ས་བོན་ཐེབས་ངེས་དང་། དེའི་ཉིན་རྗེས་མར་སློ་སྤྱིང་
རྒྱལ་སྤྱོད་སྐྱེད་དང་། རི་རྒྱ་སྐྱེད་སྐྱེ་གཉིས་ཀྱིས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ལྟར་ལས་
རིམ་བསྐྱས་དོན་གྱི་བཤའ་ལུང་བཅས་བསྟུལ་ཉེ་སྤྱི་རྒྱ་རྣམས་ཀྱི་ཡིད་ཀྱི་རེ་འདོད་
སྟོང་བར་མཛད།

ཆེས་བཅུ་དྲུག་ཉིན་སིམ་ལར་བོད་དགོན་སངས་རྒྱལ་ཚོས་སྤྱིང་དུ་གདན་
ལུས་ལྟར་ཆིབས་བསྐྱར་གནང་། ཆེས་བཅོ་བརྒྱད་ཉིན་བོད་དགོན་དེའི་ཚོགས་
མགོན་དུ་གདན་ལུས་ལྟར་ཐེབས། ཆེས་ཉེར་གཅིག་ཉིན་གནས་འཛིན་དགེ་སྤྱིབ་པ་
རྒྱ་མཚོ་ནས་ལུས་རོང་ལུལ་དེའི་སེར་སྐྱ་མི་མང་ཆེག་སྟོང་སུམ་བརྒྱ་སྟོར་ལ་ཡོན་
ཏན་གཞི་གྲུར་མའི་སྟེང་ནས་མདོ་སྤྲུགས་ཀྱི་ལས་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་བཤའ་བ་དང་
འབྲེལ་སྐྱབ་རས་གཟིགས་ངན་སོང་ཀུན་གྲོལ་གྱི་རྗེས་གནང་ཆེ་དབང་བཅས་བཀའ་
ཐིག་ལོད།

གོང་གསལ་གནས་འཛིན་དང་། ལྷ་ཡང་ཞབས་གསལ་སྐྱོད་པ་ཚོས་འཕེལ་ཐུབ་
 མོང་ནས་ལྷ་མཚོད་ཚོགས་འཁོར་འབྲུལ་གཤོམས་དང་འབྲེལ་བརྟན་བཞུགས་
 ཞབས་བརྟན་བསྟར་འབྲུལ་ཞུས་སྐབས་དེར་ཡོད་པོད་མི་སྲིད་དང་། བོད་གཞུང་སློབ་
 གུའི་སློབ་སླུག་བཅས་ནས་ཉེན་གསུམ་སྤུལ་ཏེ་མངལ་ཁ་ཞུས། དེ་རྗེས་གཙུག་ལག་
 ཁང་དུ་རབ་གནས་ཏེ་ཐོག་མའི་སློབ་ནས་དམ་ཡེ་དབྱེར་མེད་དུ་མངོང་། དེ་ནས་བོད་
 གཞུང་སློབ་གྲུབ་གདན་ཞུས་ལྟར་ཆེས་དྲུག་ཉིན་ལྷ་རྩོད་མེད་སྐྱེ་མེད་དང་སློབ་
 གྲུབ་བཅས་མི་གྲངས་ལྷ་བརྒྱ་སྟོར་ལ་དྲག་པོ་གསུམ་བཞེས་ཀྱི་རྗེས་གནང་དང་།
 བདེན་གསོལ་སློབ་ལམ་གྱི་བཤའ་བྲིད་དང་འབྲེལ། བཀའ་སློབ་བསྐྱེད་ཞིང་། སྐབས་
 དེའི་མངལ་ཉེན་འབྲུལ་དངོས་རྣམས་ཁྲུངས་སོ་སོར་བྱིར་ལོག་བསྐྱེད། དེའི་ཕྱི་ཉིན་
 ལྷ་སར་ཕེབས་ཐོན་གྱིས་ཉིན་གཉིས་ཀྱི་རྗེས་ཁོ་བོའི་སར་ཕེབས་ཏེ་ཀུ་ལུ་སྐྱ་ན་མི་
 དང་། སིམ་ལ་ཞུལ་དུ་བསྟན་འགྲོའ་སྟོན་པའི་མངོད་བཟང་བཀའ་བྲིན་ཆེ་ལུགས་
 སྟོར་གྱི་གནས་ཚུལ་གསུངས།

ཕྱི་ཆེས་བཅུ་བཞི་བོད་ལྷ་དགུ་པའི་ཆེས་ཉེར་གཉིས་ཉིན་རྒྱལ་བ་ལྷ་ལས་
 བབས་པའི་དུས་ཆེན་ཉིན་ཐེག་ཆེན་ཚོས་གྲིང་དུ་གདན་ཞུས་ཀྱིས་རབ་གནས་དབུ་
 བཞུགས་སུ་ཕེབས། ཕྱི་ལྷ་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆེས་བདུན་ཉིན་ཁོ་བོར་གདུགས་དཀར་
 ལྷ་གོན་དང་། དེའི་ཕྱི་ཉིན་དབང་ཆེན་དངོས་གཞི། དེ་རྗེས་མགོན་པོ་ཞལ་དང་། ལྷ་ཕོ་
 བཅས་ཀྱི་རྗེས་གནང་བསྐྱེད། དེའི་ཉིན་གཉིས་པར་རྫོགས་ཆེན་བརྒྱ་རིག་འཛིན་གྱི་
 ལྷུལ་སྐྱེད་དང་། གསེར་གོང་མཚན་ཞབས་རིན་པོ་ཆེ། གནས་ཚུངས་སྐྱེ་ཉེན། གནས་གྲུ་
 བཅོ་ལྷ་སྟོར་བཅས་ལ་སྐྱེ་ལྷའི་སློབ་གཏད་གནང་། ཆེས་ཉི་ཤུ་ཉིན་སུ་གསོ་ཁང་གི་

བཅུན་མ་སྐྱེས་ལྷན་སྐྱེས་ལ་གདུགས་དཀར་གྱི་སྐོར་སྐྱེས་བྱུང་གོལ་བསྐྱེས།

ཆེས་ཉེར་གསུམ་ནས་བརྒྱུད་ཁོ་བོའི་ལས་གེས་དང་སྐྱབས་བསྐྱེན་ཉིན་ལྟེ་
རིང་འདྲོད་ཆོས་མང་པོ་ཞིག་གི་བཀའ་རིན་བསྐྱུངས་ཏེ། ཉིན་མ་མར་མོན་སྐྱོར་
ལེབས་རྒྱའི་ཐོན་མཇུག་གཞན་ལ། ལྷི་ལྷོ་བཅུ་གཉིས་པའི་ཆེས་གསུམ་ཉིན་ལྟེ་ལིར་
ལེབས་ཐོན་གཞན་སྟེ་ཁུལ་དེར་བཅའ་སྟོན་ལི་ཐང་ཨ་དར་ཅན་མི་གྲངས་སྐུམ་ཅུ་
སྐོར་ལ་ཆེ་དབང་བསྐྱེས། ཆེས་ལྷན་ཉིན་ལྟེ་ལི་ནས་གཞན་གྱི་བརྒྱུད་སྐྱེས་སྐུམ་
དང་། དེ་ནས་མོ་ལོར་ཐོག་འབྲས་སྐྱུངས་ཆོས་སྐྱུང་གྱི་སྐྱེས་བྱེས་འགག་ཏུ་ཞབས་
སོར་འཁོད་སྐྱབས་འབྲས་སྐྱུངས་སྐྱེས་ལྷི་དང་། ལྷོ་སྐྱིད་གྲུ་ཚང་སོགས་ནས་མཚུལ་
ཉེན་གསུམ་སྐྱེས། བོད་ལྷོ་བཅུ་པའི་ཆེས་ཉེར་ལྟེ་ཉིན་འཇུག་མགོན་སྐྱེས་མ་ཚོང་ཁ་བ་
ཆེན་པོ་དགའ་ལྷན་ཡིད་དགའ་ཆོས་འདྲིན་དུ་ལེབས་པའི་དུས་ཆེན་གྱི་ཉིན་ཉེ་ཉོར་
འབྲུངས་གསར་སྐྱེས་གྲང་ནས་ལྷོ་ཆོགས་ཆེན་དང་། ལྷི་ལྷོ་སྐྱིད་གྲུ་ཚང་གི་ཆོགས་
མགོན་དུ་གདན་ཞུས་ལྷན་ལེབས། ཆེས་ཉེར་བཞི་ཉིན་སྐོར་ལྷོ་ཚང་ནས་གསོལ་
བ་བཏབ་བ་ལྷན། དགའ་འབྲས་དགའ་འདུན་ཡོངས་ཚོགས་ལ་མགོན་པོ་སྐྱེས་ལྷན་
པའི་རྗེས་གནང་བསྐྱེས།

ཆེས་ཉེར་དགུ་ཉིན་འཁོན་རིགས་བསྐྱེས་པའི་མངའ་བདག་ས་སྐྱེས་བདག་གི་
རིན་པོ་ཆེ་སྐྱབས་རྗེ་ཡོངས་འདྲིན་དགའ་ལྷི་སྐྱིད་ལོ་རྗེ་འཆང་མཚོག་གི་མཇུག་ཁར་
ལེབས། ལྷན་གཉིས་དབང་པོ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་
སྐོར་བཞུགས་ཐོག་མདོ་སྐྱེས་ལྷི་སྐོར་ལས་བཅུ་མས་པའི་ཆེས་ལྷི་བཀའ་མཚེད་
སྐྱེས་སོར་མཛད། ལྷན་སྐྱེས་རྗེ་གི་བྱང་རིན་པོ་ཆེ་ཡང་དེ་ཉིན་མཇུག་ཁར་ལེབས།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༧ ཟླ་ ༡ ཚེས་ ༡ ཉིན་དགའ་ལྷན་ཚོས་སྐར་དུ་ཁྲི་བྱང་རིན་པོ་
ཆེ་མངའ་བར་ཐེབས་ཏེ་དེ་ཉིན་རྣམ་གཉིས་ལྟོད་བཞུགས་མངོན། དེ་རྗེས་ཉིན་བཞི་
བར་ལྷོ་གླིང་གྲ་ཚང་གི་གཡང་སྐྱབ་ཚོགས་མགོན་དུ་ཐེབས། ཚེས་བཅུ་དྲུག་ཉིན་
ལྷག་མངོན་སྲོ་བཟང་ལུང་རིགས་ཅ་གི་བ་ལྷ་བུའི་ནད་མནར་ལ་ལུགས་གཡེང་ཆེན་
པོ་བྱུང་སྟེ་པོད་ཚེས་བཅོ་ལྔ་ནས་ཤར་ལ་དོ་རྗེ་རྣམ་འཛོམས་ཀྱི་སློབ་ས་བྱབས་ཁྲུས་
བསྐྱལ། ཚེས་བཅོ་བརྒྱད་ཉིན་དགའ་ལྷན་ཤར་ཅེ་གྲ་ཚང་དུ་ཚོས་ལྷ་བ་ལྷ་བརྒྱ་སློར་
ལ་ལྷོ་སློང་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་གྱི་བཤའ་ལུང་དབུ་འཇུགས་མངོན། ཚེས་ཉེར་དགུ་ཉིན་
གསུང་ཚོས་ལེགས་བར་གྲུབ། དེའི་སྐབས་འབྲུལ་བ་རྣམས་ཕྱིར་སློབ་བསྐྱལ།

ཕྱི་ཉིན་ཆ་སྐོང་དགོ་སྲོ་བཟང་ཚོས་འཛིན་ནས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ལྟར། བོད་
གསལ་ཚོས་ལྷ་བ་རྣམས་ལ་སྐྱུན་རས་གཟིགས་ངན་སོང་ཀུན་གྲོལ་གྱི་རྗེས་གནང་
བསྐྱལ། ཚེས་སོ་གཅིག་ཉིན་ལྷོ་གླིང་གྲ་ཚང་ནས་ཡོངས་འཛིན་རྣམ་གཉིས་ལྷན་
རྒྱས་ཐོག་ལྷ་མཚོད་དང་འབྲེལ་བའི་བརྟན་བཞུགས་སྤུལ་ཞིང་། དེ་ཉིན་འབྲས་སྤངས་
ལྷ་སྤྱི་དང་། མོན་རྩོ་གཞིས་ཆགས་སྤྱི་ནས་ཀྱང་ཉེན་གསུམ་སྤུལ་ཏེ་སྐྱ་ཆེ་ཞབས་
བད་ལུན་དུ་བརྟན་པའི་གསོལ་འདེབས་ལུས།

ཕྱི་ཟླ་གཉིས་པའི་ཚེས་གཉིས་ཉིན་དགའ་ལྷན་ལྷ་སྤྱི་ནས་གནང་ལུས་ལྟར་
ཚོགས་མགོན་དུ་ཁྲི་བྱང་རིན་པོ་ཆེ་དང་ལྷན་དུ་མཛོད་ལུགས་ཀྱི་བརྟན་བཞུགས་
འབྲུལ་བཞེས་ཟེན་པའི་མཚམས་ཁྲི་བྱང་ལྷ་བྱང་དུ་ཐེབས་ཏེ་ཉིན་གྲུང་གསོལ་
ཚོགས་ལྷན་བཞེས་མངོན། དེའི་ཕྱི་ཉིན་ཁྲི་བྱང་ལྷ་བྱང་ནས་རྒྱ་སྐྱུང་ཏེ་འབྲས་སློ་
གླིང་གྲ་ཚང་གི་འདུ་ཁང་དུ་ཡོངས་འཛིན་ཁྲི་རིན་པོ་ཆེར་ལྷ་མཚོད་དང་འབྲེལ་བའི་

མཁའ་འགྲོ་བརྟན་བཞུགས་ལུལ་སྐབས་མི་བྱང་རིན་པོ་ཆེ་ནས་རྗེས་བརྒྱད་ཀྱི་
མཐུན་འགྲུབ་སོགས་མཛད། ལྷི་ཉིན་སྐབས་རྗེ་མི་བྱང་རིན་པོ་ཆེ་ལི་བྱང་ནས་བྱུང་
རྒྱལ་ལུགས་ཀྱི་ཆོ་དབང་ཞིག་གསན་སྐབས་མཛོད་པ་སློབ་བཟང་ལུང་རིགས་ཀྱང་
བཅད།

ཆོས་རྒྱལ་ནས་ཉིན་བཞིའི་རིང་སློབ་གྲིང་ཆོས་རྒྱལ་དགེ་བཤེས་བཞི་
བཅུ་སྟོར་ལ་འདྲིལ་བུད་དཔའ་པོ་གཅིག་པའི་བསྐྱེད་ཆེན་གྱི་བཀའ་བྱིད་བསྐྱེད་ས།
ཆོས་བཅུ་ཉིན་དགའ་ཤར་གྲུ་ཆོང་དུ་རབ་གནས་སྟོག་ཏུ་གདན་ཞུས་ལྟར་ཕེབས་
ཞོར་དུ་མི་བྱང་སྐབས་ལྷི་བྱང་རིན་པོ་ཆེ་ནས་དམིགས་བསལ་
མཛོད་པར་དུག་དབྱུང་བུབས་ཞུས་ཤིག་གནང་བར་ཡོངས་འདྲིན་དོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་
པོས་ཀྱང་ལྷན་དུ་ཞུ་གནང་མཛད། ཆོས་བཅུ་དགུ་ཉིན་བོད་མི་སྐྱུལ་གནས་ལོ་གསར་
ཆོས་འཁེལ་བར་སྐབས་དུ་འཆང་ཅན་མཛད་སྟོབས་རྗེས་སློབ་གྲིང་གྲུ་ཆོང་གི་ཆོགས་
མགོན་དུ་གདན་ཞུས་ཀྱིས་སྤྱོད་མཛད། གསོལ་ཇ། བཞེས་འབྲས་སོགས་རིམ་ལུགས་
རྗེས་མཁན་སྐུ་ལས་སྤེ་སོགས་ལ་མཛའ་ཁ་དང་སྤྱུག་མཛུད་བཅས་བསྐྱེད།

ཆོས་ཉེར་གཅིག་ཉིན་དགའ་ལྷན་དུ་ཕེབས་ཏེ་བར་ལམ་མི་བྱང་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་
ཆེ་ཆེ་སྐུ་བ་མཛད་པའི་ཆེ་རྗེས་རིམ་བུ་དང་། དགུང་གསར་ཉེན་འབྱུང་མཛའ་དར་
བཅས་འབྲུལ་གནང་ཐོག་སྐུ་ལྟོད་བཞུགས་གནང་། ཆོས་ཉེར་བཞི་ཉིན་སྤྱོད་འབྲས་
སྐྱེད་སྐྱེད་ཆོགས་ཆེན་དུ་གདན་ཞུས་ལྟར་དགེ་འདུན་ལྷན་སྐྱེད་དང་ལྷན་གཅིག་ཏུ་བཟུ་
ཤིས་གསོ་སྤྱོད་མཛད། དེ་རྗེས་སློབ་གྲིང་གྲུ་ཆོང་ནས་གདན་ཞུས་ལྟར་འདུ་ཁང་དུ་
འདུས་མང་ནས་བརྟན་བཞུགས་འབྲུལ་བཞེས་སྐབས་སྐྱི་དང་། ཁང་ཆོན་ཁག་ས་

སྐྱེད་དང་། རྗེས་དཔོན་བཅས་ནས་རྟེན་གསུམ་མངའ་དང་ལུལ། ཆོས་ཉེར་དུག་ནས་
བཟུང་འབྲས་སྤངས་ཚོགས་ཆེན་དུ་དགའ་འབྲས་གཉིས་ཚོ་འཕྲུལ་སྒོམ་ལམ་ཆེན་མོ་
ལྟན་ཚོགས་སྐབས་ཚོགས་དབུང་ལེབས་ཤིང་། རྟེན་དང་པོའི་གྲུང་ཚོགས་མང་ཇའི་
སྐབས་ཡོངས་འཛིན་རྣམ་གཉིས་ལ་འདུས་མང་ནས་མདོ་ལུགས་ཀྱི་བརྟན་བཞུགས་
འབྲུལ་ལམ་ཞུས། བརྟན་བཞུགས་གྲུབ་མཚམས་ཁྲི་བྱང་རིན་པོ་ཆེ་སྲིད་ལྷ་བྱང་གི་
གཟིམ་ཤག་དུ་ལེབས་ཏེ་དགྲུང་གསར་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་མངའ་དང་འབྲུལ་བཞེས་སྟོང་
མངའ་གནད། ལྷི་ལྷ་གསུམ་པའི་ཆོས་གཅིག་ཉིན་སྟོ་སྲིད་ཆོས་དུར་བསྐྱབ་བྱ་ཞེ་
སྲུ་ལ་དགོ་ཚུལ་དང་། ཆོས་གསུམ་ཉིན་དགོ་ཚུལ་ཉི་ཤུ་ལ་བསྟེན་རྫོགས་ཀྱི་སྒོམ་པ་
བསྐྱེད།

ཆོས་བདུན་ཉིན་དགའ་འབྲས་ལྷ་སྲིད་དང་། གོ་བོ་ཆོས་མངའ་བཅས་ནས་
སྐྱབས་ཞུས་ལྟར་སེར་སྐྱ་མི་མང་སྟོང་སྟག་ཁ་ཤས་འདུ་འཛོམས་སར་ཆེ་དབང་
དང་། རབ་བྱང་རྣམས་ནས་ཐོས་བསམ་སྟོམ་གསུམ་ཡ་མ་བུལ་བ་དང་། བྱིས་པ་
རྣམས་ནས་ཀྱང་སྟོན་སྟོང་དགོ་སྐྱབ་ལ་ཅི་ལུས་ཀྱིས་བཙོན་བ་གལ་ཆེ་ལུགས་
སོགས་འདི་སྲི་ཀུན་དུ་དགོ་བའི་བཀའ་སྟོན་གྱི་བདུན་ཅིས་ཆོས་པར་མངའ་། ཆོས་
བཅུ་བཞེ་ཉིན་སྐྱབས་ཇེ་རྟོ་རྟོ་འཆང་སྐྱེ་འཁོར་གསུམ་མཁའ་ལམ་བརྒྱུད་སྲི་ལིར་
ལེབས། ཆོས་བཙོ་བརྒྱུད་ཉིན་གྱི་སྐྱེ་རྟོར་དཔེ་རྟོ་ལུད་མེད་བརྒྱ་སོགས་ལ་ཆེ་
དབང་བསྐྱེད་ཞིང་། དེའི་སྲི་རྩོ་རྣ་སར་ལེབས་ཐོན་མངའ་ནས། ཆོས་ཉེར་གཉིས་ཉིན་
ཁོ་བོའི་སར་ལེབས་པར་ཡོངས་འཛིན་རྟོ་རྟོ་འཆང་དང་། ཁྲི་བྱང་རིན་པོ་ཆེ་བཅས་
ལྟན་དུ་སྟོང་མངའ་ཞུས།

ཆོས་སྤྱི་ལྟ་ཉིན་ཏུ་ལི་ཏུ་ཆོས་ཚོགས་སྤྱི་གདམས་ལྷན་ལྷན་དེར་སྤྱི་རྒྱལ་མི་
 རིགས་ཁ་ཤས་ལ་བསྐྱེད་རྫོགས་དང་། འགའ་ཤས་ལ་དགོ་ཚུལ་གྱི་སློམ་ལ་བསྐྱེད་
 དེ་རྗེས་ཉིན་རྒྱལ་པར་ཁོ་ལོ་ལྷན་ལ་གོ་དེ་ལྷན་སྤྱོད་ཡིག་ཚང་ནས་རྒྱ་སྤྱི་ཏུ་སྤྱི་
 རྒྱལ་གྱི་གཞི་ལག་ཏུ་ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེར་བརྟན་བཞུགས་སྤྱི་ཏུ་དེ་རྗེས་ཁོ་
 ལོས་མཚོན་སྤྱོད་ལྷན་ལ་རྒྱ་གར་བ་གཅིག་ལ་དགོ་ཚུལ་གྱི་སློམ་ལ་བསྐྱེད། སྤྱི་
 རྒྱལ་གྱི་ལོ་ཆོས་རྒྱལ་ཉིན་གནས་ཚུང་ཆོས་རྒྱལ་ཆེན་པོ་ཉེན་གཞིར་སྤྱི་ཏུ་བཟང་ས་
 ཏུ་གང་ཅིའི་ལུང་འདྲི་གནང་། ཆོས་བཅུ་གསུམ་ཉིན་ཁོ་ལོ་དང་ལྷན་ཏུ་དོན་ལྡན་གྱི་
 བཀའ་མཚིད་ལ་རོལ། ཆོས་སྤྱི་ལྟ་ཉིན་ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེའི་གཞི་ལྷན་དུ་
 དེ་ལྟར་རིའི་མི་རིགས་དགོ་ཚུལ་སྤྱི་བསྐྱེད་ཆོས་དར་ནས་རྒྱ་སྤྱི་ཏུ་སྤྱི་རྒྱལ་མི་
 རིགས་ནང་ཆོས་ལག་ལེན་བསྐྱར་མཁན་གཞན་དག་དང་། དགོ་བཤེས་དག་དབང་
 དར་རྒྱས་སོགས་ཚོགས་སྤྱི་ཏུ་སྤྱོད་ནས་སྤྱི་ལོ་ལྷན་དང་འབྲེལ་བའི་ཚོགས་སྤྱི་ལ་
 བ་དབྱེས་པའི་མཚོད་སྤྱི་ཏུ་གྱུར། སྤྱི་རྒྱལ་བཟུང་བའི་ཆོས་རྒྱལ་ཉིན་ཁོ་ལོ་བཟང་
 ལུ་ཞེ་གསུམ་ལ་སྤེལ་བའི་སྤྱི་སྤྱོད་ལྷན་ཏུ་ལོ་ལྷན་ལ་མཚོག་གི་ལུང་རིན་པོ་
 ཆེ་དང་ལྷན་ཏུ་ཤེབས་ཏེ་མངལ་དར་བསྐྱེད། ཆོས་ཉེར་རྒྱལ་ཉིན་བདེ་མཁའ་བའི་
 བརྟན་མ་སོགས་མི་གངས་འགའ་ཤས་ལ་ཆེ་དབང་བསྐྱེད། སྤྱི་རྒྱལ་བརྒྱུད་པའི་ཆོས་
 བཅོ་བརྒྱུད་ཉིན་རྒྱུད་སྤྱོད་ལྷན་ཚང་ནས་བརྟན་བཞུགས་འབྲེལ་སྤྱོད་ལྷན་གྱི་ལུང་རིན་པོ་
 ཆེ་ནས་ཀྱང་རྗེ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོ་མཚོག་བསྐྱེད་འགྲོའི་མགོན་དཔུང་དམ་པར་ཞབས་
 ལུང་གཡུང་རྒྱུ་རྟག་བ་ཆེན་པོའི་རོ་ལོར་བརྟན་པའི་གསོལ་འདེབས་སྤྱི་གྲིས་དང་།
 སྤྱི་ཆེ་ཆེ་སྤྱི་བ་མཛད་པའི་ཆེ་རྗེས་བཅས་ཀྱང་འབྲེལ་གནང་མཛད།

ཕྱི་རྒྱ་བརྒྱུད་པའི་ཆེས་སྲུང་ཉིན་ཁོ་བོས་གདན་ཞུས་ལྟར་བར་ལམ་ངོས་
རང་རྒྱ་གར་ལྗོངས་ཆོས་སྐར་ཁག་ཏུ་ཆོས་འཆད་སྤེལ་རི་ལྟར་གྲས་ཚུལ་གྱི་
གནས་ཚུལ་རྣམས་ཞུས་པར་ཐུགས་གཏོང་ནས་དགེ་སྲུང་པའི་བཀའ་མཆིད་མེད་པ།
ཕྱི་རྒྱ་དགུ་པའི་ཆེས་གསུམ་ཉིན་ཐུབ་བསྟན་བཟོད་པ་སོགས་སྤྱི་སྲུང་དགེ་བཤེས་
བརྒྱུད་ལ་གཏོར་མ་བརྒྱ་ཅའི་བཀའ་བྲིད་དང་། རྗེ་ཆེ་འཛིན་པའི་བཀའ་དབང་
བསྐྱེལ། ཡང་ཆེས་བརྒྱུད་ཉིན་ཨ་རི་བ་ཞིག་ལ་གསུང་བསྐྱུང་བརྒྱུད་དགའ་ལྡན་ལྟ་
བརྒྱ་པའི་བཀའ་བྲིད་བསྐྱེལ། ཕྱི་རྒྱ་དགུ་པའི་ཆེས་ཉེར་གཉིས་ཉིན་ཁོ་བོས་གདན་
ཞུས་ལྟར་ཐུབ་སར་མེད་པ་ཉེ་ལྗོངས་བཞུགས་ཀྱིས་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་སྐོར་གྱི་
བཀའ་གནད་ལས་བརྒྱལ་པའི་ཐེ་ཚོམ་གྱི་མདུད་པ་མང་པོ་ཞིག་གཙོད་པར་མཛད།

ཕྱི་རྒྱ་བརྒྱུད་པའི་ཆེས་བརྒྱ་གསུམ་ཉིན་ཆོས་དོན་ལྡན་ཁང་ནས་ཁོ་བོའི་དོན་དུ་
ཆེ་སྐྱབ་མཛད་དགོས་པའི་སྟན་སེང་ཞུས་པ་ལྟར་བཀའ་བྲིད་བསྐྱུངས། ཉིན་བཞིའི་
རྗེས་གནས་ཚུང་ལྟ་ཆོས་ཞུ་གནང་དང་། འདི་སྐབས་མཛོད་པ་སློབ་བཟང་ལུང་རིགས་
སྤྱིང་དང་། ཚུ་ནད་ལྟ་སྤྱི་རྒྱུ་གྱིས་ནད་གཞི་ཏུ་ཅང་སྤྱི་བར་ལྟ་བུས་རྗེ་བྱང་
རིན་པོ་ཆེ་གྱི་སྤྱོད་དུ་ཆེད་མེད་པ་གྱིས་བྱིན་ཉེན་ཅ་ཆེ་ཞིག་དང་། ཏུ་མགྱིན་གྱི་སྐོ་
ནས་བཀའ་སྐོ་བཅས་གྱི་སོག་སྐྱབ་བཅོས་བྱེད་ལྗོངས་སོགས་གྱི་སྐོར་ལ་བཀའ་སྐོ་བ་
གནང་ཞིང་། དོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོས་ཀྱང་ཐུགས་ཁུར་ཆེན་པོ་མཛད་དེ་དགོང་མོ་ཉལ་
ཁང་བཀའ་བསྐོ་བྱིན་རྒྱལ་སོགས་ལན་མང་བསྐྱེལ།

ཕྱི་རྒྱ་བརྒྱུད་པའི་ཆེས་བཅོ་བརྒྱུད་ཉིན་ཀ་ན་ཏེར་གནས་ལམོད་བོད་མི་སྤྱི་ནས་
ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེ་སྤྱི་ཆེ་ཞབས་པད་ལུན་དུ་བརྟན་པའི་གསོལ་འདེབས་ཞུས།

ཆོས་ཉེར་བརྒྱད་ཉིན་བུམས་པ་བཟོད་པ་ནང་མི་ཚོར་བཅོམ་ལྡན་འདས་འཕགས་
མ་གཏུགས་དཀར་མོའི་སློབ་སྦྱོར་བྱུང་གོལ་བསྟུལ། ཉིན་གཉིས་ཀྱི་རྗེས་པ་རན་སིའི་
བུ་མོ་འཇག་གླིང་ (Jacqueline) ཞེས་པ་དེ་སློབ་པ་རན་སིར་སློབ་ཁང་དུ་ཕེབས་
སྐབས་ཀྱི་སློབ་རོགས་ཞབས་ཁུ་བ་ནང་སི་དེས་རྒྱ་སྐད་ཉེ་རྒྱུད་སྟོང་ཚོག་གྲུབ་སྦྱོར་
བརྟན་བཞུགས་འབྲུལ་བཞེས་བསྐྱེད་སྤྱོད།

པོད་རྒྱ་དབྱུང་པའི་ཆོས་ཉེར་གཉིས་ཉིན་ངོས་ཀྱིས་ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེར་
སྟོན་གསལ་བྱ་དོན་ཞིག་ལ། སྤྱིའི་བཀའ་བློན་ཅིག་སྟོལ་གྲུབ་པ་ཞེས་ཞུས་པར།
དབྲུངས་ཅན་སྐྱ་མདོ་དང་། ཀ་ལ་པ་གཉིས་ཀའི་གསལ་བྱ་རྒྱུ་ཡོད། ག་ལེ་གསལ་
འགབ་ཆེ་མིན་དགོངས་བཞེས་བརྟན་དབྲུང་གནང་འཇུག་ཕེབས་པར། མོ་ཞིག་
བརྒྱབ་པར་ཀ་ལ་པ་བཟང་བབས་བྱུང་བ་དེ་དོན་གནས་ཚུལ་སྟོན་གསལ་བྱས་པར།
དབྲུངས་ཅན་སྐྱ་མདོའི་བློན་མེད་མེད་འགའ་ཤེས་ཞུ་སྟོང་ཡོད་ཀྱང་། ཀ་ལ་པའི་བློན་
དེ་པན་ཞུས་མེད་ལ། དཔེ་ཆ་ཡང་དེ་པན་གཏུན་ནས་ལྟ་རྒྱུ་མ་བྱུང་ཞེས་ཕེབས་པར་
འགྲེལ་བའི་ཕྱག་དཔེ་ཕྱགས་ཞིབ་གནང་ཆེད་ཕྱག་དཔེ་གཟིམ་རྒྱུད་ནས་ཕྱུལ་བ་
དང་། རྒྱ་བ་བརྒྱུ་པའི་ཆོས་བརྒྱབ་ཞིན་ནས་དབྱུང་འཇུགས་ཀྱིས་གྲེལ་མེད་དང་བསྟོན་
ཀ་ལ་པའི་བཀའ་བློན་མཚོ་མས་སྟོར་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་བཞེས་བསྟུལ་བ་ཐོབ།

ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེ་ནས་ཀ་ལ་པ་གསལ་ས་ཞུ་བྱ་སྐྱེས་བསྟུན་འཛིན་རྒྱལ་
མཚོན་རིན་པོ་ཆེ་ཡིན་པ་དང་། དེ་ནི་ང་མ་སྐྱེས་པའི་གོང་ནས་གསལ་གྲུབ་པ་དང་།
འགྲེལ་བའི་ས་བཟང་མ་ཉི་བཞེ་ཆེན་གྱི་འགྲེལ་བའི་ཐོག་ནས་གསལ་འདུག དེ་ནས་
དེ་པན་མོ་བཞེ་བརྒྱ་ཞེ་གྲངས་སོང་བའི་རིང་ཕྱག་དཔེར་གཟིགས་རྟོག་གཏུན་ནས་

བཞུགས་པའི་གནས་ཁུངས་ཅན་མཉམ་ཡོད་དུ་ཕེབས་འགྲོམ་གྱིས་བྱང་ཆུབ་ཆེན་མོའི་ཚོས་ཚོགས་ཀྱི་མགོན་ཁང་དུ་བཞུགས། གཞིས་ཅེ་ཚོང་ཁང་གི་མ་ཚན་འདས་པའི་རྗེས་འཇུག་ཆེད་མགོན་ཁང་གི་ཉེ་འདབས་སུ་མཚོན་རྟེན་གསར་བཞེངས་དང་དུས་མཚུངས་སུ་གྲུང་པར་ནང་མི་རྣམས་ཀྱིས་རྗེ་ལྷུང་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ལྟར། གཟུངས་གཞུགས་རྣམས་ལ་རབ་གནས་དང་། མཚོན་འབྲུལ་སྤྲུལ་སྟོན། ཡང་སྐྱབས་ལུང་གས་ཀྱང་མཚོན་འབྲུལ་རྒྱ་ཆེར་མཛད། གནས་ཆེན་དེར་ཉ་ཅང་གི་དགུས་སྟོའི་དང་སྐྱེ་ལོན་བཞུགས་བསྐྱངས། བཀའ་བྱུང་སྟེ་ཤར་སྤུང་བསྟན་ཐར་པ་ནས་ཞུས་ཤོར། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་སྟོང་པ་རྟེན་འབྱུང་གི་དོན་དུ་འདོམས་པར་མཛད་པའི་ཚུལ་ལས་བརྩམས་པའི་བསྟོན་པ་ལེགས་པར་བཤད་པའི་སྤྱི་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་ལྷགས་ལུང་དང་། གནས་ཀྱི་ཆེ་བ་སོགས་ཀྱང་བཀའ་བསྟུན།

ཆོས་བཅུ་བདུན་ཉིན་བཅོམ་ལྡན་འདས་གང་དུ་སྤྱང་ན་ལས་འདས་པའི་མཛད་པ་སྟོན་པའི་གནས་ཅུ་མཚོག་གྲོང་དུ་ཕེབས། རྣམ་གྲུ་ཚངས་པ་ཅན་ནས་ཕེབས་སྐྱིལ་ཞུས་པ་ལྟར་པོད་དགོན་གསར་པར་བཞུགས་ཏེ་མཚོན་འབྲུལ་སྤྲུལ་སྟོན་སོགས་བསྐྱངས། དེའི་སྤྱི་ཉིན་སྤང་ཡང་སྤྱང་རྒྱ་སིར་སྤྱིར་ཕེབས་མཛད། དགོ་ལྡན་སྤྱི་ལས་ཁང་གིས་སྟོན་ནས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ལྟར་བཟུང་བོད་དགོན་དུ་ཆོས་ཉེར་གཅིག་ནས་བཟུང་དོན་གཉེར་བ་བཞི་བརྒྱ་ལྷ་བཅུ་སྟོར་ལ་བཅོམ་ལྡན་འདས་དཔལ་ལོ་རྗེ་འཇིགས་བྱེད་ཆེན་པོའི་བཀའ་དབང་། ཟབ་ལམ་སྐྱེས་མཚོན་པའི་བཀའ་བྲིད། ལྷན་སའི་གཞིས་ཁོངས་ཅེ་དུང་བརྒྱ་སོགས་ནས་སྤྱོད་ཞུས་ལྟར། རྗེ་རྗེ་འཆང་ཉིད་ཀྱི་ལྷགས་ཚོས་དུས་འཁོར་སྐྱོ་མའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་བཀའ་བྲིད་བཅས་ཤིང་བཞིན་བསྟུན།

ཟླ་བའ་ནས་ཆོས་ལུ་བ་རྣམས་ལ་གསོལ་བ། གསོལ་ཆོག་ལ། སྐྱེ་འབྱེད། མཚོན་ཉེན་
ཆེན་མོའི་སྐུན་སྦྲེལ་མཚོན་སྤྱོད་སྐྱེད་སྦྲེལ་སྦྱོང་ཚེད་བཅས་ལུལ།

ཆོས་ཉི་ཤུ་ཉིན་ཚོའི་སྤྱིང་གྲ་ཚང་ནས་རྒྱ་སྐྱེད་ཉེ་ཆོས་ལུ་བ་སྐྱེད་བསྐྱེད་བཀའ་
དང་འབྲེལ་བ་རྟུགས་ལུལ། ཕྱི་རྒྱ་བཅུ་གཉིས་པའི་ཆོས་བཞི་ཉིན་སྐྱོབ་སྐྱི་
ཟམ་གདོང་རིན་པོ་ཆེ་ནས་མཚུལ་བཤད་འབྲུལ་དང་འབྲེལ་དགོ་ལྡན་སྐྱི་ལས་ཁང་
ནས་བརྟུགས་བཀའ་བསྟུན་བ་དགེས་བཞེས་མཛད། དེའི་ཕྱི་ཉིན་རྟུ་དགོ་སྐྱོ་
བཟང་བསྟུན་འཛིན་དང་། སྤྱིང་ཞབས་བསྟུན་འཛིན་ལུ་ཚོགས་སུ་མོང་ནས་ལུས་
འོད། སྐྱུན་རས་གཟིགས་ངན་སོང་ཀུན་གྲོལ་གྱི་རྗེས་གནང་དང་ཆེ་དབང་བཅས་
བསྐྱུལ། དེ་རྗེས་དགའ་ལྡན་སྐྱེད་སྦྲེལ་མཚོན་གྱི་མཛད་སྐྱོང་གདན་ལུས་ལྟར་གསུང་བཤད་
དང་བཀའ་སྐྱོབ་བཅས་བསྐྱུལ། ཕྱི་ཆོས་བདུན་ཉིན་དོར་གདན་ཏུ་ཞབས་སོང་འཁོད།
རྒྱུན་ཏུ་བཅོམ་ལྡན་འདས་སྐྱོལ་དཀར་ཡིད་བཞིན་འཁོར་ལོའི་སྐོ་ནས་ཆེ་སྐྱེད་གནང་
ལུས་ཐོག་དེ་ལམ་ཆོས་བཅུ་གསུམ་ནས་བཟུང་སྐྱོ་ཆེ་སྐྱེད་འཕམ་མ་སྐྱུན་དེ་
གནང། ཆོས་སོ་གཅིག་ནས་བཟུང་ཉིན་ཤས་འིང་སེད་ལྷེས་འཇམ་དབྱངས་སྐྱེལ་
སྐྱེ་སོགས་ལ་འཛིགས་ལྷེད་བསྐྱེན་ཆེན་གྱི་བཀའ་ཁྲིད་བསྐྱུལ།

ཕྱི་ལོ་ ༡༧༥༩ ཟླ་ ༡ ཆོས་ ༥ ཉིན་བསྐྱེད་བྱ་བཅུ་ལ་དགོ་ཚུལ་གྱི་སྐོ་ལ་
བསྐྱུལ། ཆོས་བཅུ་བཞིའི་སྐྱོ་རྒྱ་ཚོད་བདུན་དང་སྤྱིང་ཀར་ཁོ་ལོ་བོད་དགོན་ཏུ་
འགྲོར་སྐྱབས་ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེ་ནས་སྐོས་སྐྱེས་བསྐྱེད་བ་དང་བཅས་བོད་
དགོན་གྱི་མཚུལ་ཉེན་གསུམ་བསྐྱུལ། དེ་ཉིན་བ་རན་སེའི་བུ་མོ་ཞིག་ལ་དགོ་བསྐྱེན་
གྱི་སྐོ་ལ་བཀའ་ཁྲིན་འོད། དོར་སྤྱིང་སྐྱེས་དགོ་དག་དབང་འོར་བུ་དང་། དོར་

ཉི་གསུམ་འབྲུལ་གནང་དགེས་བཞེས་མཛད། ཕྱི་རྒྱ་བཞི་པའི་ཆེས་གཅིག་ཉིན་སྐུ་གཞི་ཆོས་གྲིང་དུ་རྣམ་གྲུབ་ཆོག་པ་མགོན་དུ་གདན་ཞུས་ལྟར་ལེགས་ཆོས་གསུམ་ཉིན་ཕྱི་རྒྱལ་མི་རིགས་གཉིས་དང་། བོད་མི་ལྟར་དགེ་ལྡན་གྱི་སྤོམ་པ་དང་། ཀ་ལ་འཕྲིན་གཞིས་ཁོངས་བོད་མི་འགའ་ཤམས་ལས་ཞུས་ལྟར་ལོ་ཆེས་བཅུ་གསུམ་ཉིན་ཆེ་དབང་། དེ་རྗེས་ཕྱི་རྒྱལ་བཞི་ལ་དགེ་ལྡན་གྱི་སྤོམ་པ། ཆབ་མདོ་དགེ་ལེགས་སློ་བཟང་སོགས་ལ་དགེ་ལོ་གསུམ་བསྐྱེད་གྱི་རྗེས་གནང་བཅས་རིམ་བཞིན་བསྐྱེད་ཆེ་བ་བཞི་པའི་ཆེས་ཉེར་ལྷ་ཉིན་ཁོ་བོས་གདན་ཞུས་ལྟར་ལེགས་པར། རིང་མིན་ལྷག་པའི་ལྷ་ཞིག་གི་བསྐྱེད་སྐྱུབ་ལྷ་རྒྱ་རྒྱ་སོགས་ལས་བཅས་པའི་བཀའ་སློབ་དང་དོགས་གཙོད་ལྷན། ཕྱི་རྒྱ་དུག་པའི་ཆེས་བཞི་ཉིན་ཉེ་ཉེ་ཉེ་ཆོས་ཆོག་གིས་གདན་ཞུས་ལྟར་ལས་རྒྱུ་སོང་རྣམས་དང་ལྷན་དུ་འཛིགས་ལྷན་དབང་བོ་གཅིག་པའི་བདག་འཇུག་བཞེས། ཆོས་བཅུ་བདུན་ཉིན་གནས་ཆུང་ལྷ་ཆོས་སུ་སྐྱེན་བྲངས། ཆོས་ཉེར་གཅིག་ཉིན་མི་གངས་བཅུ་གཉིས་ལ་གཟིམ་ཆུང་དུ་ཆེ་དབང་བསྐྱེད།

དུགས་པོ་བམ་ཆོས་སྐྱུབ་སྐྱུབ་ལྷན་ལྟར་ལོ་ཆེས་བཅུ་དགུ་ཉིན་རྩོ་རྩོ་སེམས་དབང་རྗེས་གནང་བསྐྱེད། ཕྱི་རྒྱ་བཅུ་དཔའི་ཆེས་བཅུ་དུ་བཅུན་དགོན་དགའ་ལྷན་ཆོས་གྲིང་དུ་གདན་ཞུས་ལྟར་ཡོན་ཏན་གཞིར་གྱུར་མའི་བཤའ་བྲིད་བསྐྱེད་ཉེ་དེ་ཉིན་ཆུ་ཆོད་འགའ་ཤམས་དེ་གང་སྤོད་བཞུགས་གནང་། ཆོས་བཅུ་གཉིས་ཉིན་སྐྱུ་བྲང་གཟིམ་ཆུང་དུ་ཕྱི་རྒྱལ་བ་མི་གངས་བཅོ་ལྷ་སྐོར་ལ་སྐྱུབས་སུ་འགྲོ་བའི་རྒྱ། དུལ། བསྐྱེད་ལྷ་སོགས་ཀྱི་བཀའ་སློབ་ཁོང་ཆོའི་རེ་འདོད་ཁོངས་དེས་མཛད། ཆོས་ཉེར་དུ་གཉིན་གངས་ཅན་སྤྱིད་གཞོངས་སུ་སྐྱུབས་རྗེ་བྲི་བྲང་རིན་པོ་ཆེ་མཛམ་བར་

མེད་པ་ཉེ་སྤྱོད་བཞུགས་བསྐྱེད་པ། དེ་རྗེས་ཉིན་གཉིས་པར་ཁོ་བོས་གདན་ཞུས་ལྟར་
མེད་པ་པར་སྤྱི་ཤེད་སྤོང་སྤོང་ཞུས།

ཕྱི་རྒྱ་དགུ་པའི་ཆེས་བཅུ་ཉིན་ཨ་རིར་གདན་སྤྱོད་སོག་པོ་དགེ་བཤེས་དབང་
རྒྱལ་མངའ་བཅས་ཀྱིས་ཨ་རིར་ཡོད་པའི་སོག་པོའི་དགོན་གནས་སོགས་ཀྱི་སློབ་ག་
དབང་ས་སྲིན་སྤྱན་བསྐྱེད་ཞུས་པར་དབྱེས་གཞིགས་ཐོག་ཨ་རིའི་ཡུལ་གྱའི་སྐོར་ལ་
གསུང་མོལ་ཞིབ་སྟོན་གནང་། ཕྱི་རྒྱལ་དགེ་སློང་བུམས་པ་བཟོད་པ་སོགས་ཆོས་ཞུ་
བ་བཞི་བཅུ་སྐོར་ལ་ཕྱི་རྒྱ་བཅུ་པའི་ཆེས་ལྡན་ས་ཆེས་བཅུ་བཞི་བར་འདྲིགས་ཤེད་
དཔལ་བོ་གཅིག་པའི་དབང་དང་། བཀའ་བློན་བཅས་དབྱེས་བཞིན་དུ་བསྐྱེད། ཆེས་
བཅུ་དྲུག་ཉིན་ཁོ་བོས་གདན་ཞུས་བསྐྱེད་བཀའ་ཞིང་། དོགས་གཅོད་བཀའ་སློབ་
ཅི་རིགས་ཞུས། ཆེས་ཉེར་དྲུག་ཉིན་བསྐྱེད་བྱ་བཅུ་གཉིས་ལ་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྲོལ་པ་
བཀའ་འདྲིན་བསྐྱེད་པ། རྣ་ས་བྱ་བྱིས་དགེ་སློང་དོན་ཡོད་སོགས་ལ་ཆེས་བཅུ་དྲུག་
གཏོར་མ་བཅུ་ཅའི་བཀའ་བློན། དེའི་ཕྱི་ཉིན་ཕྱི་རྒྱལ་འགའ་ཞིག་ནས་ཞུས་པ་ལྟར་
སྐབས་འགྲོའི་བློན་བཅས་བསྐྱེད།

སྐབས་ཤིག་ལ་གནས་རྒྱུ་གིས་ལྔ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་རིས་མེད་བསྐྱེད་པ་
ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་བདག་པོ་ཡིན་པས་བྱུང་མཐའ་རིས་སུ་མ་ཆད་པའི་དབང་ལྷང་
མན་དག་རྒྱ་གང་ཆེ་གསན་བཞེས་སུ་བ་ན་ཡག་པོ་ཡོད་ཚུལ་ལྷང་ཞིག་གནང་
བྱུང་བར། གནད་དོན་དེ་ལམ་སངས་ལག་ལེན་བསྐྱེད་བདེ་པོ་མེད་སྐབས། ཕྱི་ལོ་
༡༩༥༥ ལྷ་ ༡༡ ཆེས་ ༡༣ ལྷོ་སྤྱི་དྲོད་རྫོ་བོའི་སྤྱན་སྐྱེད་གནས་རྒྱུ་སྤྱོད་
ཞུས་པའི་སར་ཡོངས་འདྲིན་རིན་པོ་ཆེ་ཡང་གདན་འདྲིན་ཞུས། ཡོངས་འདྲིན་རིན་

པོ་ཆེ་ནི་ཆེ་འདི་ཅམ་དུ་མ་ཐང། ཆེ་རབས་ནས་ཆེ་རབས། མདོར་ན་ཡུང་རྒྱལ་མ་
ཐོབ་པར་ཐུགས་རྗེས་འཛིན་དགོས་པའི་རང་གི་རྩ་བའི་སྒྲ་མ་ཡིན་པ་དང་། ཆོས་
སྐྱོང་ནི་རྒྱལ་བ་སྐྱེས་པའི་ཕྱོད་དང་། དགའ་ལྡན་པོ་བྱང་ལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་
འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་དགའ་ལྡན་དེ།

འོད་ཁ་བ་གངས་ཅན་གྱི་སྒྲ་སྐལ་འཕགས་པ་སྐྱུན་རས་གཟིགས་ཡལོང་ས་ལྟ་
བ་ཆེན་པོས་འཕགས་པ་མཆེད་གཉེས་ཞེས་རྩ་ཆེར་དོས་འཛིན་མཛད་པའི་སྐྱིད་
གོང་ཚོ་བོ་སྒྲ་ཉི་བཟང་པོ། ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་དགོ་འདུན་རྒྱ་མཚོ་ནས་བཟུང་
རྒྱལ་བ་སྐྱེས་པའི་ཕྱོད་གྱི་ཐུགས་དམ་གྱི་རྟེན་དཔལ་ལྡན་ལྟ་པོའི་སྐྱེ་བའི་བཅས་
སྒྲ་མ་ལྟ་ཚོགས་རྣམས་ད་ལྟ་འདིར་གདན་འདྲོམས་ཡོད། ད་པན་དོས་ནས་གསང་བ་
རྒྱ་ཅན་ནང་གི་སྤར་པའི་དབང་དེ་མ་གཏོགས་དབང་ལུང་གཞན་དག་གང་ཡང་ཐོབ་
མེད་ཡུང། གནས་རྒྱུད་གིས་སྤར་བསྐྱལ་བཞིན་སྤྲ་འཇུག་རྙིང་པའི་ཆོས་སྐྱོང་རྒྱལ་
བ་སྐྱེ་གོང་མས་ཐུགས་སྣང་ཉམས་བཞེས་གནང་བའི་སྐབས་བབས་གྱི་སྤར་བ་ཡང་
སྤྱིང་སྤྱི་གཉེར་སྟོན་བསོད་རྒྱལ་ལམ། ལས་རབ་སྤྱིང་པའི་གཉེར་མ་རྣམ་ཀུན་རྣམ་
རྒྱལ་གྲ་ཚང་དུ་སྤྱུག་ལེན་ཡོད་ལུས་གྱི་སྤྱིང་ནས་ད་པན་སྤར་པའི་གཏོར་རྒྱལ་ཚང་
འགའ་ཉས་ལུས་པར་རྟགས་ཐོན་པ་ཡོང་གི་འདུག ད་དུང་སྤར་པའི་དབང་བསྐྱར་དུ་
ལུ་དགོས་དང་མི་དགོས། ད་ལྟ་སྒྲ་མ་ལྟ་ཚོགས་རྣམས་གྱི་སྤྱུན་སྤར་བརྟག་བསྐྱེལ་
ལུ་རྒྱ་ཡིན་ཞེས་ལུས་ཉེ་བརྟག་བསྐྱེལ་བསྐྱིས་པར། སྤར་པའི་དབང་ལུང་མན་དག་
བསྐྱར་དུ་ལུ་དགོས་པར་བབས་སོང་། དེ་རྗེས་ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེ་ནས་ཐུགས་
ཐག་ཚོད་པའི་སྟོན་ནས་གསུང་དོན།

ལྷན་ལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་སྐྱེ་ཆེ་མཛད་འཕྲིན་རྒྱས་པ་ཞིག་དགོས་པ་ནི་ང་ཚོའི་
འདོད་དོན་བསྐྱེད་བྱ་གཙོ་བོ་དེ་ཡིན། དེ་སྐྱེ་བའི་ཐབས་ཤེས་ལ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་
ཆེ་ནས་ཕྱར་པའི་བཀའ་དབང་གསལ་དགོས་པ་དེ་ལ་ཤེས་ལྡན་སྲུ་འདྲ་ཞིག་ཡིན་
ཡང་དོགས་པ་རྣམ་རྟོག་ཡོང་དོན་གཏན་ནས་མེད་ཅེས་ཐུགས་མོས་བཀའ་འཁོལ་
ཤིན་ཏུ་ཐག་ཚོད་བོ་ཞིག་གཞན་བྱུང་། སྐབས་དེར་སྐྱབས་མེ་ཁྲི་བྱང་རིན་པོ་རྣ་སར་
མ་བུགས་པའི་སྐབས་འཁེལ་བས་མེས་སྲུ་ཡོངས་འཛིན་རྣམ་གཉིས་སྟན་རྒྱས་
མཛེས་སྐབས་ཤིག་ལ་ཁྲི་བྱང་རིན་པོ་ཆེར་ཡང་གོང་གསལ་གྱི་གནས་ཚུལ་སྟན་
མེད་ཞིབ་གསལ་ཞུས་པ་ཡིན། གོང་དུ་ཕྱར་པའི་དབང་ཞུ་དགོས་མིན་ལས། སྲུའི་
བྱང་ནས་ཞུ་དགོས་བརྟག་བསྐྱིལ་མ་བྱས་སྐབས་མེས་སྲུ་གནས་ཚུངས་ལ་ལྷང་འདྲི་
དང་། ལྷ་མ་འགའ་ཤས་གྱི་མཚན་བརྟག་བསྐྱིལ་བྱས་པ་ཅེ་མཐུན་དུ་དེ་ལ་མགོ་
མཁུན་བཅེ་རིན་པོ་ཆེ་བཟང་ཐོན་བྱང་སོང་བ་འདི་ནི་འཕྲོས་བཤའ་ཅམ་ཡིན།

དེ་ཉིན་སྲུ་འདྲ་གནས་ཚུངས་སྐྱེ་འདྲེན་དང་། ཐན་བརྟག་བསྐྱིལ་སྐབས་ཡོངས་
འཛིན་དོ་མེ་འཆང་ཡང་སྟན་བུགས་གནང་ཡོད་པ་དང་། ཉིན་ཤས་མེས་དོར་གདན་
དུ་ཐེབས་རྒྱུའི་ཐོན་མཛེས་གནང་། ཆེས་བཅུ་དྲུག་ཉིན་རྣ་ས་ནས་ཐེབས་ཐོན་གྱིས་
ཆེས་བཅོ་བརྒྱད་ཉིན་དོར་གདན་དུ་ཞབས་སོར་འཁོད་སྐབས་དེ་གའི་འདུས་མང་
ནས་མཛེས་ཁ་ཞུས། ཆེས་སྲུ་མ་ཚུ་དང་སོ་གཅིག་གཉིས་ལ་སྐྱབས་མེ་རྣམ་གཉིས་
དགོན་པའི་འདུ་ཁང་དུ་པན་ཚུན་བརྟན་བུགས་འདུལ་བཞེས་བཛད། ཆེས་བཅོ་ལྔ་
ནས་བཟུང་ཕྱོལ་དཀར་གྱི་ཕྱོ་ནས་སྲུའི་ཆེ་སྐྱེ་བའམ་མ་མཛད།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལྷ་ ༡ ཆེས་ ༢ ཉིན་བྱང་ཁང་ལུ་བའདྲེ་སྲིད་སོགས་ལ་ཆེ་

དབང་བསྐྱུལ། ཆེས་ཉེར་དུག་ཉིན་ཨེ་ལ་ལའི་དགོ་སྐོར་ཐུབ་བསྐྱུལ་དོན་ཡོད་ཅན་མི་
གངས་ཉེར་ལྷ་ལ་ཆེ་དབང་དང། ཆེས་སོ་གཅིག་ཉིན་དགོ་བཅོལ་འགྲུས་རྒྱལ་མཚན་
ནས་ལྷས་དོར་སེར་སྐྱེ་ཉིས་བརྒྱ་སྐོར་ལ་འདིགས་ཤེད་ལྷ་བཅུ་གསུམ་མའི་དབང་གི་
སྲོན་འགྲོའི་སྐྱ་གོན་དང། དེ་རྗེས་དངོས་གཞི། ཕྱི་རྒྱ་གཉིས་པའི་ཆེས་གཉིས་ཉིན་
སྐད་ཉོག་ལྷུལ་སྲོད་བོད་མི་ཞིག་ནས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ལྟར་ཆོས་ལྷོ་བ་སུམ་བརྒྱ་
སྐོར་ལ་ཆེ་དབང། དེའི་ཕྱི་ཉིན་ཆོས་ལྷོ་བ་ཉིས་བརྒྱ་སྐོར་ལ་ལྷ་མགོན་གཉིས་དང།
ཆོས་རྒྱལ་ཕྱི་ནང་གསང་གསུམ་བཅས་ཀྱི་རྗེས་གནང།

དེ་རྗེས་སྐྱུན་སྐྱེའི་རྗེས་གནང་བཅས་གསུང་ཆོས་ཉིན་བསྐྱུལ་ནས་བཀའ་དྲིན་
བསྐྱུལ། ཆེས་བདུན་ནས་བརྒྱད་ཉིན་གསུམ་དེར་དགོ་སྐོར་བཅོལ་འགྲུས་རྒྱལ་
མཚན་ནས་སྐྱིན་བདག་ལྷས་ཉེ་དོར་གདན་དགོན་པའི་ཉེན་དང་བཅེན་པ་བཅས་
ལ་རབ་གནས་དགོ་ལེགས་ཆར་འབེབས་ཚུགས་སྐབས་ཆོགས་མགོན་དུ་ཆིབས་
བསྐྱུང་བསྐྱུངས་ཉེ་དོར་སྐོབ་དཔོན་གྱི་བགྱི་བ་རྣམས་མཛད། དེ་རྗེས་སྐད་རྒྱུད་གྲུ་
བཞི་ལ་འདིགས་ཤེད་བསྐྱེན་ཆེན་གྱི་བཀའ་བྲིད་བསྐྱུལ། དེའི་ཕྱི་ཉིན་ཁོ་བོ་དོ་རྗེ་
གདན་དུ་འགྲོར་སྐབས་བོད་དགོན་མཁན་པོའི་མཚན་བཞེས་གནང་སུམ་ལྟར་ཉེན་
གསུམ་མཛམ་དར་བསྐྱུལ། ཆེས་བཅུ་དུག་ཉིན་སྐད་རྒྱུད་གྲུ་བཞི་ལ་དུག་ཅུ་མའི་
བཀའ་བྲིད་གནང། ཉིན་རྗེས་མར་བོད་ས་ལུག་གནས་ལོ་གསར་ཆེས་འཁེལ་བར་
ལོ་གསར་ཉེན་འབྱུང་སོགས་འཆར་ཅན་ལྟར་མཛད།

ཕྱི་རྒྱ་གསུམ་པའི་ཆེས་བཅོལ་ཉིན་མི་འཁོར་ཐོག་གྱི་ལིང་ལེབས་ཐོན་གྱི་ཐུབ་
བསྐྱུལ་ཆེ་དེར་གྱི་ཤག་དུ་བཞུགས། སྲོན་ནས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ལྟར། ལྷི་ལིང་

འབྲས་སྤངས་སྤགས་པ་ལྷ་ཚང་གི་འདུ་ཁང་སྐོད་ཤེ་གནང་། དེ་རྗེས་ལྷོ་མིར་གནས་
འཁོད་པོད་རིགས་སེར་སྐྱ་སྐྱི་ནས་ལྷ་ས་རོང་ཆེས་བཙོ་བརྒྱད་ཉིན་དག་པོ་གསུམ་
བརྒྱུལ་གྱི་རྗེས་གནང་དང་། ཡོག་ཟ་ཁང་གི་ཨ་མ་ཚོས་འཛོམས་ནས་གསོལ་བ་
བཏབ་པ་སྟེ་ཆོད་བང་། ཆོས་ཉི་ཤུ་ཉིན་ས་འདུ་རིན་ཆེན་སོགས་ལ་སྐོལ་བསྟོད་
ལྷག་འཚལ་ཉེར་གཅིག་མའི་ལྷགས་ལུང་བཅས་བསྟུལ།

ཆོས་ཉེར་རྒྱག་ནས་ཉིན་རྒྱག་རིང་རྒྱ་གར་རྒྱལ་ཡོངས་གསོ་བ་རིག་པའི་
སྐོབ་གཉེར་ཁང་ཞེས་པའི་སྐྱེན་ཁང་དུ་བཞུགས་ཏེ་ཨེམ་རྗེ་སྐྱ་ཉི་ཡ་ (Dr. Bhatia)
སོགས་གྱིས་སྐྱ་ཁམས་ལ་བརྟུག་དབྱུང་ལྷན། ཕྱི་ཆོས་སོ་གཅིག་ཉིན་གྱི་ཕྱི་རོང་
ལྷོ་མི་བོད་ཁང་དུ་རབ་གནས་གནང་། དེའི་ཉིན་རྗེས་པ་ཕྱི་ཚེ་བཞི་པའི་ཆོས་གཅིག་
ཉིན་རྟ་སར་ཐེབས་འཕྲོར་དང་འབྲེལ། ཆོས་གསུམ་ཉིན་ཁོ་བོའི་སར་ཐེབས་ཏེ་སྐྱ་
གཟུགས་ལ་བརྟུག་དབྱུང་མཛད་ཚུལ་སོགས་གྱི་གནས་ཚུལ་རྣམས་བཀའ་བསྟུལ།
ཆོས་བཅུའི་སྐྱ་རྩོ་ཚུ་ཚོད་བདུན་པར་དབྱུ་བཅུགས་ཏེ། བོད་གཞུང་མང་སྐྱི་དང་།
མདོ་སྐྱད་སྐྱིད་སྐྱག་ཚོགས་པ་ལྷན་པོང་བཅས་ནས་ཁོ་བོར་ཆོད་བག་མེད་ནང་སྐྱབ་
འཆི་མེད་ལྷ་ལྷའི་སྐོ་ནས་བརྟན་བཞུགས་བསྟུང་འདུལ་སྐྱབས་སྐྱབས་རྗེ་ཡོངས་
འཛིན་རིན་པོ་ཆེ་ནས་མཚུལ་ལྷགས་བཤད་བཀའ་བྲིན་བསྐྱུངས།

ཕྱི་ཉིན་ཐེག་ཆེན་ཆོས་སྐྱིད་དུ་སྐོ་སྐྱིད་དགོ་ལེགས་སྐོ་བཟང་ནས་ལྷ་ས་རོང་
སྐྱེན་སྐྱའི་རྗེས་གནང་བསྟུལ། ཉ་དབང་མཁའ་པོ་རྒྱལ་སྐྱུ་སྐྱུས་ལྷ་ས་ལྷ་ས་ལྷ་ས་རོང་
ཆོས་ཉེར་གཉིས་ཉིན་འཇམ་དབྱུངས་དཀར་པོའི་རྗེས་གནང་། ཡང་རྒྱལ་སྐྱུ་སྐྱུས་
སྐྱ་དང་། དགོ་བཤེས་བསོད་ནམས་རིན་ཆེན་སོགས་ལ་ཆོས་ཉེར་བཞི་ཉིན་གཏོར་

མ་བརྒྱ་ཅའི་ཁྲིད། ཆེས་སྤུམ་བུ་ཉིན་ཨ་རིར་གནས་སྡོད་སློལ་མ་གཡུ་སློན་ཉེ་དུ་
རྣམས་ལ་ཆེ་དབང་དང། སློལ་མའི་ལྷགས་ལུང། ཕྱི་རྒྱ་ལྷ་པའི་ཆེས་དུག་ཉིན་སློ་མོ་
སྤུལ་སྤུ་སོགས་ལ་དག་པོ་གསུམ་བསྐལ་གྱི་རྗེས་གནང་བཅས་རིམ་བཞིན་བསྐྱུལ།

བར་ལམ་སྐབས་རྗེ་ཁྲི་བྱང་རིན་པོ་ཆེ་སྤྱི་ཁབས་བདེ་མིན་བྱུང་བར་ཆེས་
བརྒྱད་ཉིན་བཟ་ཤིས་རབ་བརྟན་དུ་ཕེབས་ཏེ་ཁྲི་བྱང་རིན་པོ་ཆེ་ཞབས་བད་ལུག་
བརྟན་དགོས་པའི་གསོལ་བདེ་བས་ལྷ་གནང་མཛད། ཁྲི་བྱང་རིན་པོ་ཆེས་ཀྱང་ད་
རེས་མ་བསྐྱིགས་ལྷུན་གྲུབ་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་སུན་ཚོགས་ཤིག་བྱུང་བ་རིང་ནས་དང་
དམ་གཙང་མས་འབྲེལ་བའི་དན་རྟགས་མད་དུ་བྱུང་བ་ཞིག་ཏུ་འཇུགས་ཞེས་ཏ་ཅང་
གི་དབྱེས་ཚུལ་མཛད། ཨེ་ཏ་ལའི་གྲུ་བ་གཉིས་ནས་ལྷས་དོར་ཆེས་ཉི་ཤུ་ཉིན་རྗེའི་
བཀའ་སློད་དམ་ཅན་ཆོས་གྱི་རྒྱལ་པོའི་རྗེས་གནང་བསྐྱུལ། ལྷས་སིར་གནས་འཁོད་
མཚོག་སྐབ་དགོ་ལེགས་སོགས་ལ་ཆེས་ཉེར་བཞི་ཉིན་གྲུ་མ་མཚོད་པའི་ལྷགས་
ལུང་གནང།

ཕྱི་རྒྱ་ལྷ་པའི་ཆེས་ཉེར་བརྒྱད་ཉིན་ཆོས་དོན་སྣུན་ཁང་ནས་ཡོན་སྐྱོད་གྱིས་
ཐེག་ཆེན་ཆོས་གླིང་གི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་ས་བཅུད་ལུས་སྐྱབ་ཚུགས་བར་ཡོངས་
འཛིན་རྗེ་ཆེ་འཆང་ཆོ་གའི་དབུ་བཞུགས་སུ་ཞབས་འཁོད་བསྐྱུངས་ཤིང། ཉིན་གྱིང་
ཁོ་པོས་གདན་ལྷས་ཐོག་རིང་མིན་ཕྱི་སོག་ཏུ་བསྐྱོད་རྒྱུར་བསྟན་འགྲོའ་སྟུན་པའི་
བསྐྱི་བ་ལམ་སྐྱོངས་ཆེད་གཞུང་རྟེན་སྲུང་མའི་གཙོ་བོ་དཔལ་ལྷན་དམག་ཐོར་མའི་
བསྐྱུང་གསོ་གནང་དགོས་ལྷས་བ་ལྟར་ཆེས་བཅུ་བདུན་ནས་བཅུང་བདུན་གཅིག་
རིང་ལྷགས་དམ་བསྐྱུང་བར་མཛད། ཆེས་ཉེར་བརྒྱད་ཉིན་འཆང་ཅན་དབུར་གསོལ་

གནས་ཚུངས་ཀྱི་ཆེན་པོ་ཉིན་གཞིར་སྐྱེན་པའི་ཉེ་གསལ་ལོ་མཚོན་མཛད།

ལྷ་པོ་བདུན་པའི་ཆེས་འཕགས་ཉིན་འཆར་ཅན་ལྟར་ཁོ་པོ་ཆེ་འདིར་མིའི་སྲིད་པ་
བཟུང་བའི་སྐྱེས་སྐྱེས་དགའ་སྟོན་སྐབས་མཛད་དེ་སོགས་བསྐྱེད། ལྷ་པོ་བྱ་བྱིས་
ཁང་དུ་སྟོན་པ་བཅུན་མ་སྐྱེས་ལྟར་སོགས་ལ་ཆེས་ཉེར་གཉིས་ཉིན་གཞི་གསལ་དགའ་
གྱི་བྱང་གོལ་གནང། དཔེ་མཛོད་ཁང་དུ་སྐྱེས་མེ་ཆེན་པོའི་སྐྱོས་བསྐྱེད་དེ་གྱིས་
འཁོར་གསར་བཞེངས་བྱུང་བར་གདན་ཞུས་ལྟར་ཆེས་ཆེ་བས་བསྐྱེད་བསྐྱེད་པའི་ཉེ། ལྷ་
པོ་བདུན་པོ་ཆེ་དང་ལྟར་དུ་ལྷ་པོ་གསོལ་རབ་གནས་བྱུང་མེས་ཆོས་དགེ་སེར་བྱེས་
དགེ་བཤེས་དག་དབང་དར་རྒྱས་ནས་ཁོ་རང་གི་སྟོན་འགྲུ་ཏུ་གདན་ཞུས་བསྐྱེད་
བཀུར་བའི་རེ་འདོད་སྟོང་བར་མཛད། ཆེས་བཅུ་བཞི། བཅོ་བརྒྱད། ཉེར་གཅིག་
བཅས་པར་ཐེག་ཆེན་ཆོས་སྲིད་དུ་བསྐྱེད་སྲིད་བདེ་དོན་གྱི་ཆེད་ཞབས་རིམ་སྐྱེད་
སྐབས་དུ་བཞུགས་སུ་གདན་ཞུས་ལྟར་མེས་ལ། དུགས་པོ་པོ་ཆོས་སྐྱེས་སྐྱེས་ལྷ་པོ་
འོར་ཆེས་བཅུ་དྲུག་ནས་ཉེར་གསུམ་བར་བྱང་དེས་ལེགས་བཤེས་སྐྱེད་པོའི་བཤེས་
ཁྲིད་ཆོས་སྐྱེད་དེ་དང། བཀུར་ལ་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་ལ་ཆེས་ཉེར་བརྒྱད་ཉིན་འདིགས་
བྱེད་གྱི་སྐྱེས་བུའི་མེས་གནང་བསྐྱེད།

ཨོ་སི་ཁྲི་ལེ་ཡའི་ (Australia) དུལ་མི་སྟོན་ (Bob) སོགས་ཀྱི་རྒྱལ་མི་
རིགས་ཉི་ཤུ་སྟོར་ལ་གྱི་ལྷ་དགུ་པའི་ཆེས་འཕགས་བརྒྱད་བར་འདིགས་བྱེད་དཔའ་
པོ་གཅིག་པའི་དབང་ཆེན། ཆོས་རྒྱལ་གྱི་མེས་གནང། དགའ་སྟོན་ལྟར་བརྒྱ་མའི་
བཀུར་ཁྲིད་བཅས་བསྐྱེད། གཟིམ་འོག་རིན་པོ་ཆེའི་ཡང་སྲིད་ནང་མི་རྣམས་དང།
ལྷ་པོ་ལས་བྱེད་བཅས་ལ་ཆེས་ཉེར་བདུན་ཉིན་ཆེ་དབང་བསྐྱེད། ལྷ་པོ་བདུན་པོ་

སྒྲོང་བྱམས་པ་བཟོད་པ་སོགས་ནས་རྒྱུད་སྒྲོད་ཚོགས་གྲུབ་དང་བཅས་ཀྱི་སྐྱབ་བཅུ་པའི་
ཆོས་གཉེས་ཉིན་བཟོད་བཞུགས་ལུགས། རྣམ་གྲུབ་པ་ཡངས་ཅན་ལ་ཆོས་ལྟེན་ལུགས་
རྒྱུད་དག་པོ་གསུམ་བསྐྱེལ་གྱི་རྗེས་གནང་ཞིག་བཀའ་དྲིན་ལོང་། ཆོས་ཉེར་བཞིའི་
ཞོགས་པར་འཆར་ཅན་གནས་ཚུང་དབྱུང་གསོལ་ཞུ་གནང་མཛད་ཅིང་། དེ་ཉིན་ཁོ་
བོའི་སར་ཐེབས་ཏེ་གསུང་གྲང་ཞིབ་པར་མཛད། ཆོས་ཉེར་བཞུན་ཉིན་རྩ་ས་བྱ་བྱིས་
དུ་གདན་ཞུས་ལྟར་ཐེབས། ཆོས་སུམ་ཅུ་ཉིན་འགྲོ་བུང་ཆེ་ཆང་དེན་པོ་ཆེར་སྒྲོ་སྒྲོང་
དོན་བཞུན་མ་དང་། རོ་བོ་རྗེས་མཛད་པའི་བྱང་ཚུབ་ལམ་གྱི་སྒྲོན་མའི་ལུགས་ལུང་
བསྐྱེལ།

ཕྱི་སྐྱབ་བཅུ་གཉིས་པའི་ཆོས་གཉེས་ཉིན་གྱི་སྔ་དྲོ་ཚུ་ཚོད་བཅུ་དང་ཕྱེད་ཀར་ཁོ་
བོ་སྐྱབ་བྱང་དུ་བཅར་ཏེ་བཀའ་སྒྲོབ་འགའ་ཤས་ཞུས་པར་དབྱེས་བཅེའི་བཀའ་ལན་
ལུགས་སྐྱོན་བསྐྱེལ། ཆོས་གསུམ་ཉིན་རྩ་ས་བྱ་བྱིས་ལས་བྱེད་དགེ་སྒྲོང་བཟོན་འཛིན་
སོགས་ལ་དག་པོ་གསུམ་བསྐྱེལ་གྱི་རྗེས་གནང་བསྐྱེལ། ཆོས་བཞུན་ཉིན་གྱི་སྔ་
དྲོའི་ཚུ་ཚོད་བཅུ་དང་ཕྱེད་ཀར་ཁོ་བོའི་སར་ཐེབས་ཏེ་དབྱུན་སོག་རིང་རྒྱུད་དུ་
ཐེབས་རྒྱུའི་ཐོན་མཛལ་ཞུས་གནང་སྐབས་བཙོམ་ལྟན་འདས་དཔལ་དོ་རྗེ་འཛིགས་
བྱེད་ཀྱི་སྒྲོན་ས་བྱུབས་ཞུས་ཤིག་ཞུས་པ་དབྱེས་བཞིན་དུ་བསྐྱེལ། ཆོས་དགུ་ཉིན་
གྱི་དགོང་དྲོ་རྩ་ས་ནས་ཐེབས་ཐོན་མཛད། ཕྱི་ཉིན་སྔ་དྲོ་ལྗེ་མིར་ཐེབས་འཕྲོད་ལྟར་
ལུབ་བཟོན་ཆེ་རིང་གི་ཤག་ཏུ་བཞུགས། ཉག་རེ་ལམ་ལྟ་སྐྱུལ་སོགས་མི་བྱངས་
བཙོ་སྒྲོལ་ལ་ཆོས་བཅུ་གསུམ་ཉིན་གྱི་སྔ་དྲོར་དག་པོ་གསུམ་བསྐྱེལ་གྱི་རྗེས་
གནང་། དེའི་ཉིན་རྗེས་མར་ཏུ་ཤི་ཏའི་ཆོས་ཚོགས་སུ་གདན་ཞུས་ལྟར་ཕྱི་རྒྱུལ་མི་

རིགས་རྣམས་དང་ལྷན་དུ་སྐྱེ་མཚོན་དང་འབྲེལ་ཚོགས་འཁོར་འབྲུལ་གནད་མཛད་
ཅིང། འདོད་བསྐྱེད་གསུང་ཚོས་སྐབས་བདེ་ཞིག་ཀྱང་བསྐྱེད།

ཚེས་བཅུ་དྲུག་ཉིན་གྱི་སྤྱོད་གནས་ལྷན་འདུག་མོན་ལྷོང་ལེགས་སོན་གནད། དེ་
ལུ་ཉེ་བའི་ལོ་བཞུགས་ཞག་མཛད། ལྷི་ཉིན་སྤྱོད་འབྲས་སྐྱེས་ཚོས་སྐར་གྱི་སྐྱ་
བྱང་གཟིམ་ཤག་ཏུ་ཞབས་འཁོར་མཚམས་དེ་གའི་སྐྱ་སྐྱི་གྲུ་ཚང་སོགས་ནས་ཉེན་
གསུམ་མཛུལ་དང་སོགས་སྤྱུལ། ཚེས་ཉེར་གཅིག་ཉིན་གྲིང་ཁང་ཚན་གྱི་འདུ་ཁང་
སྐོད་ལྷེའི་མཛད་སྐོད་གནད་རྗེས་དགའ་འབྲས་གཉིས་ཀྱི་སྐྱ་སྐྱི་དང། གྲུ་ཚང་ཁག་གི་
མཁུ་པོ་སོགས་ནས་ལེགས་མཚོན་མཛུལ་དང་སྤྱུལ། ལྷི་ཉིན་འབྲས་སྐྱེས་སྐྱ་
སྐྱི་ནས་རྒྱ་རྒྱུ་རྟེ་ཚོགས་ཚེན་འདུ་ཁང་དུ་དེ་གའི་འདུ་ས་པ་རྣམས་དང་ལྷན་ཅིག་
ཏུ་ཡོངས་འཛིན་རྗེ་རྗེ་འཚང་ཚེན་པོའི་ཞབས་རྒྱུ་བསྐྱེད་འགྲོའི་དབུ་དུ་ཡུན་རིང་
བརྟན་པའི་ཆེད་དུ་སྐྱེ་མཚོན་དང་འབྲེལ་བའི་བརྟན་བཞུགས་སྤྱུལ།

ལྷོ་གྲིང་གྲུ་ཚང་དང། རྗོར་གདན་དཔོན་པོའི་དགོས་པ་ཚོར་བཅོན་འབྲས་སྐྱེན་མོང་
ནས་ཡུན་རིང་དུ་གསོལ་བ་བཏབ་བ་ལྟར། ཚེས་ཉེར་དགུ་ནས་བཟུང་ལྷི་སྐྱ་བཅུ་
གཉིས་པའི་ཚེས་བདུན་བར་ལྷོ་གྲིང་འདུ་ཁང་དུ་ཚོས་ལུ་བ་དགོ་འདུན་ཚིག་སྐོར་
གཅིག་བརྒྱ་ཅམ་དང། མི་སྐུ་བརྒྱ་དང་ལྷ་བཅུ་སྐོར་བཅས་ལ་དབུ་རྗེ་རྗེ་འཚང་གས་
ལྷེད་ཚེན་པོའི་དབང་ཚེན་དང། རིམ་གཉིས་ཀྱི་ཉམས་ཁྲིད། དེ་རྗེས་འབྲུངས་གསར་
སྐྱེས་ལས་ལུ་རྗོར་ལམ་རིམ་ཉམས་མགུར་གྱི་བཤའ་ལྷུང། ཚེས་བཅུ་ཉིན་
འབྲས་སྐྱེས་སྐྱ་སྐྱི་ནས་གསོལ་བ་བཏབ་བ་ལྟར་ཚོགས་ཚེན་འདུ་ཁང་དུ་སེར་རྒྱ་
སྐྱེས་སྐོར་བདུན་བརྒྱ་སྐོར་ལ་རྗེ་རྗེ་འཚང་ལའི་རྗེས་གནད། དེ་རྗེས་རབ་ཏུ་རྒྱུང་བ་

རྣམས་ཀྱིས་གཞི་རྒྱུ་ལ་ཁྲིམས་རྣམས་པར་དག་པ་ལ་བརྟེན་ཏེ་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་
ཀྱི་གཞུང་དོན་ལ་ཐོས་བསམ་སྒོམ་པ་ཡ་མ་བྲལ་བ་དགོས་པ་དང་། ཁྲིམ་པ་རྣམས་
ནས་སྤྲིག་སྡོད་དགོ་སྐྱུ་ལ་བརྟེན་པ་གང་ལུགས་དགོས་སྐྱུའི་བཀའ་སློབ་ཀྱིས་མཐའ་
བརྒྱན་པར་མཛད།

ཉིན་རྗེས་མར་སློབ་མང་གྲ་ཚང་གི་འདུ་ཁང་དུ་སེར་སྐྱ་ཉིས་སྟོང་སློབ་ལ་རྗེ་
བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་གསུང་ལམ་གཙོ་རྣམ་གསུམ་གྱི་བཤའ་ལུང་སྤོན་རྒྱུ་ལ་བསྐྱེད་པའི་
དགའ་ལྡན་མ་སྤྲི་ནས་ལུས་དོད། དེ་གའི་ཚོགས་ཆེན་འདུ་ཁང་དུ་ཚོས་ལུ་བ་ཉིས་
སྟོང་ཉིས་བརྒྱ་སློབ་ལ་དགའ་ལྡན་ལྟ་བུར་མའི་བཀའ་ཁྲིད་བསྐྱེད་ཏེ་དེ་ཉིན་ཁྲི་བྲང་
མ་བྲང་དུ་ཕེབས་ཏེ་སྐབས་རྗེ་རྣམ་གཉིས་སྟོད་མཇལ་མཛད། མོ་གྲིང་ཚོས་དུར་མ་
སྐྱལ་སོགས་བསྐྱུ་བ་བྲ་བྲ་བདུན་ལ་དགོ་རྒྱུ་ལྱི་སྒོམ་པ་དང་། དགོ་རྒྱུ་ལ་བཅོ་བརྒྱད་
ལ་དགོ་སྡོད་གི་སྒོམ་པ་བཅས་བསྐྱེད། ཆེས་ཉེར་གཉིས་ཉིན་དགའ་ལྡན་དུ་ཕེབས་
ཏེ་ཤར་ཆེ་གྲ་ཚང་གི་འདུ་ཁང་དུ་ཁྲི་བྲང་རིན་པོ་ཆེར་བརྟན་བཞུགས་འདུལ་གནང་
གིས་སྐྱ་ཆེ་ལུན་དུ་བརྟན་པའི་ཉེན་འབྲེལ་བསྐྱིགས། རྒྱུད་བྲ་སྟོད་སྤང་གི་དགོ་འདུན་
བྲངས་བརྒྱ་གསུམ་ལ་ཆེས་ཉེར་དུ་གཉིན་འདིགས་ལྷེད་ཀྱི་བསྐྱེད་པ་གཏོང་རྒྱུ་ལྱི་
བཀའ་ཁྲིད་བསྐྱེད།

ཆེས་ཉེར་བརྒྱད་ཉིན་ལྔ་ཚོ་འབྲས་ཏེ་ཉོར་ཁང་ཚོན་གྱི་འདུ་ཁང་གསར་པའི་
སློབ་ལྷེ་མཛད། ཉིན་གུང་ཡོལ་མཚམས་ཚོས་ལུ་བ་དུག་བརྒྱ་སློབ་ལ་སྐྱ་མའི་རྗེས་
གནང་བསྐྱེད། ཆེས་སོ་གཅིག་ཉིན་སློབ་མང་གྲ་ཚང་གི་གཡང་སྐྱུ་བ་དུ་བཞུགས་སུ་
ཕེབས། སྐབས་དེར་མཁན་པོ་ལས་ཐོག་སོག་པོ་དགོ་བཤེས་དག་དབང་ཉི་མས་

སྐྱབས་རྗེ་ཡོངས་འཛིན་དོན་རྗེ་འཆང་མཚོག་ནས་འཇམ་བཞད་སྐྱེ་འབྲེང་བྱུག་པར་
དགེ་ཚུལ་གྱི་སྒྲོམ་པ་བསྐྱེད་བཤད། བཟ་གིས་འབྲིལ་དུ་རྒྱུད་སྟོན་གྲུ་ཚང་གསར་
འཛུགས་དང་འབྲེལ་ཚོགས་ལྷན་ལེན་གསར་གཏོད་ཚེད་དགེ་ཚུན་ཚེད་བརྗོད་ས་
གནད་བར་མ་ཟད། ད་ལན་གྲུ་ཚང་གི་གཡང་སྐྱབས་ལ་ཚེབས་བསྐྱེད་གནད་བ་བཅས་
སློལ་མང་གྲུ་ཚང་ལ་བཀའ་འདྲིན་ཚེ་ཚུལ་ལྷན་པར་བཀའ་ལན་སྐྱེ་ཅེད་ལྷ་བྱུང་དེས་མ་
ཚད། ད་སློལ་མང་གྲུ་ཚང་གི་གྲུ་ལ་ཡིན་ལ། དགའ་ལྡན་གྲི་ཐོག་དང་བྱུག་པ་ཉོར་དོན་
བྱུང་རྒྱ་མཚོའི་ཡང་སྤྱིད་ཡུང་ཡིན་ཞེས་ཞུས་ཤོད་ལྷ་བྱུང་གསུངས། སློལ་མང་འབྲུལ་
སྤྱད་རིན་པོ་ཚེའི་བྱུང་ནས་གསུང་ཚོས་གསུང་སྐབས་སྐྱབས་སྐྱེ་གར་དབང་བཞི་པ་
གསང་ལུམ་བཅས་ཡུང་ཚོས་ལྷ་བའི་གསུང་སྐབས་བར་སློག་སྐྱོག་གོང་མ་ཡེ་ཤེས་
བསྐྱེད་པའི་རྒྱལ་མཚན་ནས་སྐྱབས་སྐྱེའི་གསང་ལུམ་དེ་ཉིད་སྤྱོད་གཅིག་བྱས་པ་ཞིག་
གཟིགས་པ་ལྟར་དེ་ཉིད་ལྷ་མོ་ཨེ་ཀཱ་ཏིའི་རྣམ་འབྲུལ་ཡིན་དེས་སོགས་གསུང་ཚུལ་
ཡང་སྟེང་། དེ་ཉིན་གོ་བོ་ཁང་ཚན་དུ་ཕེབས་ཏེ་རབ་གནས་རྟོག་མ་མཛད།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༠ ལྷ་ ༡ ཚེས་ ༢ ཉིན་སྤྱོད་དགའ་ལྡན་གྲུ་སྐྱེ་ནས་གདན་ལྷན་
གྱི་ཚོགས་ཚེན་དུ་གྲི་བྱང་རིན་པོ་ཚེ་དང་སྐྱེན་དུ་དགའ་ལྡན་དགེ་འདུན་ཡོངས་
ཚོགས་གྱིས་བརྟན་བཞུགས་དང་། ཕྱི་ལོ་ཤར་ཅེ་གྲུ་ཚང་གི་འདུ་ཁང་དུ་ཡང་དེ་
བཞིན་བརྟན་བཞུགས་སྐྱེལ་བ་དགྲེས་བཞེས་མཛད། ཕྱི་ཉིན་གྲི་བྱང་སྐྱེ་བྱང་ནས་རྒྱ་
སྤྱད་ཏེ་ཤར་ཅེའི་འདུ་ཁང་དུ་ཡོངས་འཛིན་དོན་རྗེ་འཆང་མཚོག་ལ་བརྟན་བཞུགས་
འབྲུལ་སྐབས་གྲི་བྱང་རིན་པོ་ཚེ་ནས་རྣམ་བརྒྱུད་མཐུན་འབྱུང་སོགས་གནད་སྟེ་སྐྱེ་
ཚེ་ལུན་དུ་བརྟན་པའི་གསོལ་འདེབས་མཛད། རྗོ་སྤྱིད་གྲུ་ཚང་ནས་གདན་ལྷན་ལྟར་

ཐེབས་ཏེ་ཚོས་སྲིད་ཀྱི་དབུ་གཡང་ཚུ་ཐོའི་རྒྱུན་བཞིན་དུ་བསྐྱེད་པའི་ཐུགས་སློབ་
དང་འབྲེལ་གཡང་སྐྱབ་ཀྱི་དབུ་བཞུགས་བསྐྱེད་སྤྱོད།

ཚོས་བརྒྱད་ཉིན་དགེ་ལྷན་རིང་ལུགས་གཅེས་སྦྱོར་ཚོགས་པས་དགེ་བཤེས་
ལྷ་རམས་པ་རྣམས་ལ་མཁས་པའི་གཞེངས་ཏུགས་ལག་འབྱེད་ཐེངས་གསུམ་
པ་འབྲེལ་སྐྱབས་ཀྱི་མཛད་སློབ་དབུ་བཞུགས་སུ་གདན་ཞུས་ལྷ་རམས་སྐྱེད་སྤྱོད་
ཚོགས་ཆེན་འདུ་ཁང་དུ་ཐེབས་ཏེ། ཐོས་དོན་སྐྱབ་ལ་གཞོལ་དགོས་ཚུལ་སོགས་ཀྱི་
བཀའ་སློབ་བསྩལ། ཚོས་བཅུ་གསུམ་ཉིན་དགའ་ལྷན་ཚོས་སྐྱེད་དུ་སྤྱུ་ཁང་ཐོང་རིན་
པོ་ཆེའི་གཞིམ་ཤག་ཏུ་གདན་ཞུས་ལྷ་རམས་པར་གྲི་བྱང་རིན་པོ་ཆེ་དང་ལྷན་དུ་
ཉིན་མོའི་གསོལ་སྟོན་གྱིས་བསྟེན་བཀའ། ཐོང་རིན་པོ་ཆེས་སྐྱབས་ཐེ་རྣམ་གཉིས་
ལྷན་རྒྱས་པའི་མདུན་དུ་གྲ་མཚོད་དང་འབྲེལ་བའི་བརྟན་བཞུགས་སུལ་བེན་རྗེས་
སྐྱབས་ཐེ་རྣམ་གཉིས་དང་། ཐོང་རིན་པོ་ཆེ། མཛོད་པ་སློབ་བཟང་ལྷང་རིགས། མཛོད་
པ་དབུ་ལྷན་བཅས་ལྷན་དུ་སྐྱེད་སྤྱོད།

ཚོས་བཙོ་བརྒྱད་ཉིན་གྲི་བྱང་རིན་པོ་ཆེའི་གཞིམ་ཤག་ཏུ་ཆེད་ཐེབས་ཀྱིས་
མཛལ་དང་ཉེན་དོད་འབྲེལ་ཤེས་གནང་། ཚོས་ཉི་ཤུ་ཉིན་མོན་ལྷོ་ནས་མེ་འཁོར་
ཐོག་ཉོན་སྐྱེད་དང་། དེ་ནས་ཐེབས་ཐོང་ཐོག་སེར་ཚོས་སློབ་ཉེ་འདབས་སུ་ཐེབས་
སྐྱབས་དགེ་འདུན་རྣམས་ནས་ཐེབས་བསྐྱེད་མེར་སྐྱེད་དང་བཅས་མེར་བྱེས་གྲ་
ཚང་གི་ཡང་ཐོག་ཏུ་བཞུགས། རིང་མོ་ཞིག་ནས་ཉེ་ཉོར་ཁང་ཚན་ནས་གསོལ་བ་
བཏབ་པ་ལྷ་རམས་ཚོས་ཞུ་བ་དགེ་འདུན་ཆེག་སྟོང་མ་བེན་ཅམ་དང་། ལྷི་རྒྱལ་མི་རིགས་
སོགས་ཁྲིམ་པ་པོ་མོ་ལྷ་བཅུ་སྟོར་ལ་ཚོས་ཉེར་གཉིས་ནས་བརྒྱུད་བྱང་ཤེས་ཤེགས་

བཤམ་སྤྱི་བའི་བཤམ་ལུང་ཉིན་ལྔའི་རིང་བསྐྱེད།

ཉིན་རྗེས་མར་ཉེ་ཤོར་ཁང་ཚོན་དང་། སེར་སྐྱ་སྤྱི། མི་མང་བཅས་ནས་ཚོགས་
ཚོན་འདུ་ཁང་དུ་གདན་ཞུས་ཀྱིས་བརྟན་བཞུགས་འབྲུལ་བཞེས་དང་། དེའི་ཕྱི་ཉིན་
སེར་སྐྱ་བཞེས་སྤོང་ལྔ་བརྒྱ་སྐོར་ལ་སྐྱུན་རས་གཟིགས་ངན་སོང་ཀྱུན་གྲོལ་གྱི་རྗེས་
གནང་། ཏྲ་ཕུག་ལུང་གསུམ་གྱི་དབང་། ཚེ་དབང་བཅས་བསྐྱེད་རྗེས་ཚོས་ལྷ་བ་
ལྷམས་ལ་མཛལ་ཁ་དང་ཕུག་མདུད་བཅས་བསྐྱེད། སྐབས་དེར་ཕུལ་བའི་འབྲུལ་
དངོས་ལྷམས་ཕྱིར་སློབ་གནང་། ཡང་སེར་སྐྱ་གྲུ་ཚོང་ནས་གདན་ཞུས་ལྷར་ཚེས་
ཉེར་བརྒྱད་ཉིན་སེར་སྐྱ་ཚིག་སྤོང་སྐོར་ལ་རིགས་གསུམ་སྤྱི་སྐྱབ་གྱི་རྗེས་གནང་
དང་། ཉིན་འབྲེལ་བསྐྱོད་པའི་ལྷགས་ལུང་། དེའི་ཕྱི་ཉིན་ལྔ་ཤོར་སེར་བྲེས་འདུ་ཁང་དུ་
འཇམ་དབྱངས་དཀར་པོའི་རྗེས་གནང་དང་། འཇམ་དབལ་མཚོན་བརྗོད་བཅས་གྱི་
ལྷགས་ལུང་བཅས་བསྐྱེད། དེ་རྗེས་ཚོགས་ཚོན་འདུ་ཁང་དུ་ཉིན་གཉིས་རིང་བསྐྱེད་
བྱ་ཉིས་བརྒྱ་ཉེར་བཞིར་དགེ་ཚུལ་གྱི་སློབ་པ་བསྐྱེད།

ཚེས་སོ་གཅིག་ཉིན་སྤྱོད་ཉེ་ཤོར་ཁང་ཚོན་དུ་གདན་ཞུས་ལྷར་ཚོས་ལྷ་བ་
བརྒྱ་དང་ལྔ་བརྒྱ་ཚམས་ལ་དགའ་ལྡན་ལྷ་བརྒྱ་མའི་ལྷགས་ལུང་། ཉིན་གྲུང་ཡོལ་ནས་
བཀའ་ལྷན་དགོན་པ་དང་། བཀའ་རྒྱ་བ་དགོན་པ་བཅས་ལ་རབ་གནས་སུ་གདན་ཞུས་
ལྷར་ཕེབས། བཀའ་རྒྱ་བ་རིན་པོ་ཆེ་སྐྱ་གཞོན་དུས་གསུང་ཚོས་ལྷན་ཅིག་གསན་པའི་
ཚོས་གོགས་སུ་སོང་གཤེས། ལྷས་གཉིས་སྤོང་མཛལ་ཐོག་འདས་པ་དང་། ད་ལྟ་བའི་
གནས་ཚུལ་སྐོར་བཀའ་མཚིད་ལྷག་པར་གྲོལ། ཡང་སེར་པོང་ཁའི་སྐྱ་ལྔ་དུ་གདན་
ཞུས་ལྷར་ཉིན་གཅིག་སྐྱ་སྤོང་བཞུགས་མཛད་དེ་སྐྱེད་སྐྱེད་གསན་བསམ་སློབ་

གསུམ་དང་། འཆད་ཚོད་ཚོམ་གསུམ་གྱི་མཛད་པ་གང་ཅིའི་ཐད་ནས་སྐྱབས་རྗེ་བདེ་
ཆེན་སྙིང་པོའི་རྣམ་ཐར་དང་མ་ཐུབ་པ་མཛད་དགོས་སོགས་ཀྱི་བཀའ་སློབ་བསྟུན།
ཕྱི་རྒྱ་གཉིས་པའི་ཆོས་གཉིས་ཉིན་སེ་ར་ཆོས་སྐྱེད་ནས་ཕེབས་ཐོན་གྱིས་ཞོར་དུ་
ཆོས་བཅུ་ཚོགས་པའི་ལྷ་ཁང་དུ་གདན་ཞུས་ལྟར་ཕེབས། མི་གྲངས་ཉིས་བརྒྱ་ལྷོད་
ལ་དགའ་ལྟ་དང་། ཡོན་ཏན་གཞིར་གྱུར་པའི་ལྷགས་ལུང་བསྟུན།

དེ་ནས་ལྷགས་གྱུར་བོད་མིའི་གཞིས་སྐྱེད་དུ་གདན་ཞུས་ལྟར་དེར་སེར་སྐྱ་
མི་གྲངས་བཞི་བརྒྱ་ལྷ་བཅུ་ལྷོད་ལ་ཉ་ཕུག་ལྷུང་གསུམ་གྱི་དབང་དང་། ཆོ་དབང་།
མཛེས་ཁ་བཅས་གནང་སྐབས་འབྲུལ་དངོས་རྣམས་གཞིས་ཆགས་སྤྱི་ལ་བསྟུན། དེ་
རྗེས་ཉིན་སྐྱེད་རྒྱུད་སྐྱེད་གྲ་ཚང་ནས་གདན་ཞུས་ལྟར་ཕེབས་ཏེ། ཆོས་གསུམ་ཉིན་
སྐྱེད་རྒྱུད་སྐྱེད་གྲ་ཚང་དང་། རྫོང་དཀར་ཆོས་སྡེ་སྐྱེད་མོང་ནས་བཟླ་བཞུགས་
སྟུན། ཕྱི་ཚོ་སེར་སྐྱ་མི་མང་ལྷ་སྐྱོང་ལྷོད་ལ་སྐྱེད་རས་གཞིགས་དན་སོང་གུན་ཕོལ་
གྱི་རྗེས་གནང་། ཕྱི་ཉིན་རྒྱུད་སྐྱེད་གྲ་ཚང་གིས་ཞུས་དོར་ཆོས་ཞུ་བ་སྐྱེད་བརྒྱ་ལྷ་
བཅུ་ལྷོད་ལ་དམ་ཅན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཕྱི་ནང་གསང་གསུམ་གྱི་རྗེས་གནང་དང་།
གསང་འདུས་ཅ་རྒྱུད་ཀྱི་ལྷགས་ལུང་བཅས་བསྟུན། དེའི་ཉིན་རྗེས་མར་རྫོང་དཀར་
ཆོས་སྡེར་ཕེབས་ཏེ་རབ་གནས་ཉ་ཐོག་མ་མཛད། ཆོས་ལྷག་ཉིན་གོ་མི་སྐལ་པོ་གྲང་
དུ་ཕེབས་སྐབས་གཞིས་འགོ་སོགས་ནས་མཛེས་དར་ཉེན་གསུམ་སྟུན། ཕྱི་ཉིན་སྐྱེད་
ཚོ་སེར་སྐྱ་མི་མང་བཞི་སྐྱོང་ལྷོད་ལ་ཆོ་དབང་དང་། མཛེས་ཁ་ ཉིན་གྲུང་རྒྱབ་མགོན་
ཁང་དུ་རྒྱུད་སྐྱེད་མཁའ་པོ་སོགས་ཆོག་གྲང་བཅས་ནས་སྐྱ་མཚོད་ཚོགས་འཁོར་
སྟུན། ཆོས་དགུ་ཉིན་རྩྭ་ཕོར་ནས་མཁའ་ལམ་བརྒྱུད་ཕྱི་ཡིར་ཞབས་སོར་འཁོར།

ཆེས་བརྩ་གཅིག་ཉིན་ལྷི་ལི་ནས་དོ་རྗེ་གདན་དུ་ཕེབས། ཆེས་བརྩ་བདུན་ཉིན་
བོད་ལྷགས་སྤྲེལ་གནས་ལོ་གསར་ཆེས་ཀྱི་དགའ་སྟོན་རྟེན་འབྲེལ་འཆར་ཅན་མཛད།
ཆེས་ཉེར་གཅིག་ཉིན་དགོ་བཤེས་རིག་འཛིན་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་དང་། སྤང་ནང་
རིན་པོ་ཆེ་སོགས་མང་དུ་ཐོས་ཤིང་། སྤོང་བ་སྤྱར་ལེན་པ་འགའ་ཞིག་དབུ་བཞུགས་
དང་འབྲེལ་དོར་གདན་བོད་དགོན་དང་། མྱིང་ཆེ་བྱང་ཐུག་མོང་ནས་བརྟན་བཞུགས་
ལུལ་བར་དབྱེས་མཉམ་མཛད། ཆེས་ཉེར་ལྷན་གྱི་སྤྱི་ལྷན་གསུམ་པའི་ཆེས་གཅིག་
བར་འཆར་ཅན་སྟོན་ལམ་ཚོགས་མགོན་དུ་ཕེབས། དོན་གཉེར་ཅན་བརྩ་གཉིས་ལ་
ཆེས་གཉིས་ཉིན་དགོ་ཚུལ་གྱི་སྟོན་པ་བསྐྱུལ་ཞིང་། ཆེས་ལྷ་ཉིན་གྲུ་ཚང་གི་རབ་
གནས་དབུ་བཞུགས་ལ་ཕེབས། ཆེས་བརྩ་དེ་ཉིན་ལྷི་ལི་ཕེབས་ཐོན་གྱིས་བ་ཀྱ་
ལ་རིན་པོ་ཆེའི་གཟིམ་འགའ་དུ་བཞུགས། ལྷི་ཉིན་མི་བྱང་རིན་པོ་ཆེ་དེ་གར་མཛལ་
འབྲུང་དུ་ཕེབས་པར་དབྱུང་གསར་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་མཛལ་དར་མན་ཚུན་འབྲུལ་
བཞེས་གྱིས་སྟོན་མཛལ་མཛད།

ཆེས་བཙུན་ལྷ་ཉིན་ཉལ་འེ་མཁན་སྤུལ་སོགས་ཆེས་ལུ་བ་བཞི་བརྩ་སྟོར་ལ་
ཆེ་དབང་བསྐྱུལ། ཆེས་བརྩ་དབུ་གཉིན་ནས་ཆེས་ཉེར་གཉིས་བར་སྤོན་ཁང་དུ་སྤྱི་
གཞུགས་འཕྲོད་བརྟེན་ཆེད་བཞུགས། ཆེས་ཉེར་དབུ་གཉིན་ཁོ་ལོ་ལྷི་ལིར་འཕྲོད་ཉེ་
སྟོན་ལུལ་ཨ་ལོ་ཀའི་མགོན་ཁང་དུ་ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེ་མཚོག་ཁོ་ལོ་ལོ་འབྲུང་
ཆེད་ཕེབས། ལྷི་ཆེ་བཞི་པའི་ཆེས་ཉེར་གཉིས་ཉིན་རྟེན་པར་ཕེབས་ཐོན་གནང་། ཆེ་བ་
བཞི་པའི་ཆེས་བཙུན་ལྷ་ཉིན་བོད་དུ་ལྷ་སྟོར་སྤྱི་ཚབ་ཐེངས་དང་པོའི་ཚོགས་མི་ཆེས་
བོད་ནང་གི་སྟོན་བརྟན་གཟིགས་འབྲུལ་སྐྱབས་ཁོ་ལོ་ཅག་དང་སྟོན་དུ་ལྷགས་ཞིབ་

གནང་། ཚེས་ཉེར་གཉིས་ཉིན་གངས་ཅན་གྱི་དགའ་ལོངས་སུ་ལྷུབས་མེ་ཁྲི་ཡུང་རིན་པོ་ཆེའི་མངལ་ཁང་ལེགས་ཏེ་སྟོན་བཞུགས་མངོན།

ཚེས་ཉེར་བདུན་ཉིན་སྐྱ་སྐྱེར་ཡི་ག་ཚང་ནས་རྒྱ་སྐྱུང་ཏེ་རྣམ་གྲུ་མཁན་པོ་དང་། ཚོགས་གྲུ་བཅུ་གཉིས་བཅས་སྐྱ་བོད་ཏེ་སྐྱ་མཚོད་དང་འགྲེལ་བའི་བརྟན་བཞུགས་བསྟར་འབྲུལ་ཞུས། སྤྱི་ཉིན་དགོང་ཚོ་ཚོད་བཞི་པའི་ཐོག་ཁོ་བོའི་སར་གནས་ཞུས་ཀྱིས་སྐྱུབས་མེ་རྣམ་གཉིས་ལྡན་འཛོམས་སར་གནས་ཚུང་གི་བཀའ་ཡུང་དང་། གྱིད་གོང་རོ་བོ་དང་ལྷ་མོའི་སྐུན་སྲུང་ཟན་བརྟག་བསྐྱེལ་བའི་ལེགས་སྟོ་བཅས་ཅེ་མ་སྐུན་ལྟར་དེའི་མགོ་མཁུའི་བཅེ་རིན་པོ་ཆེའི་དུང་ནས་གཏེར་སྟོན་བསོད་རྒྱལ་ལས་རབ་གྲིང་པའི་གཏེར་པའི་གས་སུང་པའི་བཀའ་དབང་ཞུ་རྒྱུའི་སྟོར་བཀའ་བསྟར་ཞུས་ཞུས་པར། ད་ཚོ་བོད་མི་ཚང་མ་བདེ་སྐྱིད་འདོད་པ་དང་། དེའི་ཅ་བ་རྒྱལ་བའི་མངོན་འཛིན་ལ་རག་ལས་པས་དེ་ལ་ཕན་ན་དེས་སར་གསལ་བཞེས་གནང་གལ་ཆེ་རྒྱལ་གྱི་བཀའ་སྟོན་སྟོགས་མ་སྐུན་བསྐྱེལ།

ཨ་ལ་མིའི་དགེ་སྟོང་སྐབས་བསྟན་དོན་ཡོད་སོགས་སྤྱི་རྒྱལ་བ་བརྒྱུད་ཅ་གྲུ་བདུན་སྟོར་ལ་ཡོན་ཏན་གཞིར་གྱུར་མའི་བཤའ་ཡུང་དང་། སྐན་སྐྱེའི་རྗེས་གནང་བཅས་བསྐྱེལ། ཚེས་ཉེར་ལྔ་ཉིན་གནས་ཚུང་ཉེན་གཞིར་སྐུན་བྲངས་ཏེ་དེར་མིན་སྤྱི་རྒྱལ་གྱི་ཡུལ་གྲུ་ཁག་ཏུ་ཞབས་སོར་འགོད་རྒྱུར་བརྟེན་འགལ་རྒྱུ་ཞི་ཞིང་། བསྟན་འགྲོའི་སྐུན་པའི་མངོན་བཟང་སྐུན་གྱིས་འགྲུབ་པ་བཅས་ཀྱི་འཛིན་ལས་གཡེལ་མེད་སྐྱུབ་དགོས་རྒྱལ་གྱི་སྐུལ་མ་མངོན་པ་སྟར་བསྟན་སྲུང་ཆེན་པོ་ཉིད་ནས་ཡུང་དེ་བཞིན་སྐྱུབ་པར་ཞུས་ཀྱིས་བཞེས། སྤྱི་རྒྱ་དུག་པའི་ཚེས་ལྔ་ཉིན་ཁྲི་ཡུང་རིན་པོ་ཆེ་

མཚོག་ཡོངས་འཛིན་གྱི་རིན་པོ་ཆེའི་སྐྱེ་མཁུན་དུ་ཆེད་མེད་སྲིད་མཛུགས་པ་དང་
མེད་སྲིད་ལྷུང་ལྷུང་གནད་དང་འབྲེལ་བྱུང་ཕྱོགས་ལུང་གྱུར་འཚོ་བྱེད་མཁས་པ་དག་
ལ་སྐྱེ་བའི་ལྷུང་གས་བཏག་དབྱེད་དང་གསོལ་སྐྱེན་འབྲོད་བཞེས་སོགས་སྣོད་མེད་གནད་
གྱུར་བ་དང་། སྐྱེད་ལ་མ་འདྲེས་པར་སྣོད་སྐྱེན་རྣམས་ལ་ཡང་ཟབ་རྒྱས་ཚོས་ཀྱི་
འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བར་མཛད་གྱུར་བ་སོགས་ཀྱི་གསོལ་འདེབས་མཛད། ཚེས་བཅུ་
དགུ་ཉིན་བསྐྱེད་བྱ་བརྒྱད་ལྷུང་པའི་བརྒྱུད་ལུགས་ཀྱི་གནས་ལ་བཀོད། །

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༠ ལོར་སྐྱེད་ཡང་ཡོ་རོབ་དང་། བྱང་ཨ་རིའི་ལུང་དུ་ཞབས་སོར་
བཀོད་དེ་འགོ་དོན་མཛད་ཚུལ།

༡༡ ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༠ ལྷ་ ༥ ཚེས་ ༡༩ ཉིན་གྱི་མི་ནས་པ་རན་སིའི་གནས་
གྱུ་བརྒྱད་རྒྱལ་ས་པེ་རི་སིར་མེད་སྲིད་སྐྱབས་དུགས་པོ་ལོ་ཚོས་སྐྱེལ་སྐྱེད་དང་
ཚོས་ཚོགས་ཁག་གི་མི་སྣ་བཅས་ནས་གནས་ཐང་དུ་མེད་སྲིད་བསྐྱེད་ལུ་བར་བཅར།
བཞུགས་ལུང་ལོ་ཚོས་སྐྱེལ་སྐྱེའི་ཤག་དུ་མེད་སྲིད། མེད་སྲིད་བསྐྱེད་བཅར་མཁུག་
རྣམས་ཀྱིས་གཙོས་འབྲེལ་ཡོད་མང་རབ་ཅིག་ནས་མཛུགས་ཁ་ལྷུས་ཤིང་གསོལ་ཇ་
བཞེས་འབྲས་སོགས་སྐྱེན་བཞེས་གནད། ཕྱི་ལྷ་བདུན་པའི་ཚེས་དགུ་དང་། ཚེས་
བཅུ་གཉིས་བཅས་ལ་ཚོས་ཚོགས་དགེ་འཕེལ་བྱང་ཚུབ་གྱིང་ནས་བྱ་སྐྱིག་ལུས་
པ་ལྟར་བོད་རིགས་ལུང་ཤས་ཤིག་དང་། པ་རན་སིའི་ལུང་མི་སོགས་བྱུང་ཕྱོགས་
མི་རིགས་ཚོས་ལུ་བ་ཁྱོན་ཉིས་བརྒྱ་ལྷ་བཅུ་སྐྱོར་ལ་བཀའ་གདམས་པའི་དགེ་བའི་
བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་གྲུང་རི་ཐང་པའི་གསུང་རྒྱུ་སྐྱོང་ཚོགས་བརྒྱད་པའི་སྣོད་ནས་
རང་གཅེས་པར་འཛིན་པའི་ཉེས་དམིགས། གཞན་གཅེས་པར་འཛིན་པའི་མན་ལོན།

བདག་གཞན་གཉིས་ཀས་སྤྱད་བསྐྱེད་མེད་ཅེས་ཡང་མི་འདོད་པ་དང་། བདེ་བ་ལ་
ནམ་ཡང་ཚོགས་ཤེས་མེད་པར་མཉམ་བཤ། བདག་གཞན་བརྗེ་བའི་ཚུལ་ལ་སོགས་པ་
སྤོང་འཇུག་ནས་གསུངས་པ་ལྟར་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་ལ་སྤོང་སྤོང་བའི་ཚུལ་རྒྱས་
པར་བསྐྱེད།

ཆོས་བཅུ་གསུམ་ཉིན་བི་རྗེ་ནམ་ (Vietnam) དུལ་མིའི་སྤྱ་ཁང་དུ་གདན་ཞུས་
ལྟར་དེ་གའི་ཚོགས་མི་སོགས་མི་གངས་ཉིས་བརྒྱ་སྟོར་ལ་ཆོས་འབྲེལ་བཀའ་སློབ་
དང་། མཚོན་འབྲུལ་དང་སྤྱད་ཞུས་ཞུས་འདོན་བྱུང་རྗེས་ཉིན་གུང་གསོལ་སྟོན་སྤུལ་བ་
དབྱ་འཛིན་རྣམས་དང་ལྷན་བཞེས་ཀྱིས་ཆོས་ཚོགས་ཀྱི་སྟོར་ལ་བཀའ་མོལ་ཞིབ་
པར་གནང་། རྗེས་སུ་སྐབས་དེར་སྤོན་པའི་སྤྱ་བར་དང་། དཀར་ཡོལ་ལས་བྱུབ་པའི་
རྗེ་བཙུན་སློལ་མའི་སྤྱ་སྤྱད་ན་བུམ་པ་འཛིན་པ་དབྱིན་ཅི་བཅུ་བཞི་ཅེས་ཡོད་པ་ཞིག་
བཅས་སྤུལ་བར་ཏ་ཅང་དབྱེས་མཉེས་ཆེན་པོས་སློབ་པའི་སྤྱ་དེ་བཞིན་གཟིམ་རྒྱང་
གི་ཉེན་གཙོའི་གྲུལ་དུ་འཛོག་པར་མཛད།

ཆོས་བཅོ་ལྔ་ཉིན་བསོད་རྒྱལ་སྤྱུལ་སྤྱ་ནས་སྤྱ་འགྲུང་རྗེས་མའི་ཆོས་ཚོགས་
དོན་རྒྱུ་ཡོད་གདན་ཞུས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ལྟར་ཆོས་འབྲེལ་དང་། དེ་རྗེས་སྤྱ་
འགྲུང་བལྟན་པའི་བདག་པོ་བྱུབ་པའི་དབང་སྤྱད་མཚོ་སྤྱེས་དོན་རྗེ་དང་། རྗེ་འབངས་
ཉིད་སྤྱ་ལ་སོགས་པའི་སྟོན་ཀྱི་སྤྱེས་ཆེན་དམ་པ་དེ་དག་གི་མཛད་པ་བཟང་པོའི་
རྗེས་སུ་སློབ་སྟེ། མདོ་སྤྱད་ཀྱི་ལམ་ལ་ཐོས་བསམ་སྟོམ་པ་མཐར་ཕྱིན་པ་གནང་
གལ་ཆེ་ཚུལ་སོགས་ཀྱི་བཀའ་སློབ་སྤྱིར་བོ་ཅན་བསྐྱེད། དེའི་ཕྱི་ཉིན་སྟོན་པ་མཉམ་
མེད་ལྷ་ཀྱའི་རྒྱལ་པོ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དུལ་ལྷ་ར་རྒྱ་སིར་བྱང་སྟོང་ལྷུང་བ་རི་དྲགས་ཀྱི་

བརྒྱུད་མའི་བཀའ་ཁྲིད་དང་། ཆེ་དབང་བཅས་བསྐྱེད། དེའི་སྐབས་ཨེ་ཡིས་ཡོ་ནས་
གསུང་བསྐྱེད་ལྷན། དེ་ནས་གནམ་ཐོག་སྤྲིས་ས་དང་། དེ་ནས་མོ་ལོ་ཐོག་སྤྲི་མ་
ཡང་ཅོང་ཁ་བའི་ཆོས་ཆོགས་སུ་ཞབས་འཁོད་སྐབས་ཕྱི་རྒྱལ་དང་། བོད་རིགས་
ལྷན་ལྷན་སྐོར་ནས་བོད་ཀྱི་ལམ་སྲོལ་ལྟར་མངལ་དར་སུལ་ཉེ་དགའ་བསྐྱེད་ལྷན། ལྷན་
གཡམ་འེན་པོ་ཆེ་སོགས་ཕྱི་ནང་ཆོས་ལྷན་བ་བདུན་ལྷན་སྐོར་ལ་ཕྱི་ཆེས་བརྒྱུད་ཉིན་
འཛིགས་བྱེད་དཔལ་བོ་གཅིག་པའི་དབང་གི་སྐྱ་གོན་དང་། དེའི་ཕྱི་ཉིན་དངོས་གཞི་
བཅས་སྐྱ་བཞིའི་ས་བོན་ཐེབས་དེས་སུ་བསྐྱེད་བར་མངོད།

སྐྱ་གོན་གྱི་སྤོན་འཕྲོའི་ཆོས་བཤད་སྐབས་སུ་མོང་ལམ་སྐྱེད་སྐོར་ཞིབ་རྒྱས་
དང་། མདོ་སྐབས་ཀྱི་ཁྲུང་བར། སྐབས་ཀྱི་ཁྲུང་ཆོས། རྒྱུད་སྤེ་བཞིའི་ཀྱི་གཞག་
བཅས་རྒྱལ་ཚུལ་བཀའ་བསྐྱེད་ཐེན་ལང་ལྷན་བ་བའི་འདོད་མོས་ལྟར་ཡོན་ཏན་
གཞིར་གྱུར་མའི་སྤོང་ནས་མདོ་སྐབས་ཀྱི་ལམ་ཡོངས་ཇོགས་ཀྱི་བཤད་བ་བསྐྱེད།
རྒྱུད་སྤེ་མཁུ་ལྷན་ཨོ་རྒྱུན་ཆེ་བཏན་ཆོས་ལྷན་བའི་གསུང་སུ་ཡོད་བར་ཡོངས་འཛིན་
དོ་རྗེ་འཆང་ནས་བཀའ་གནང་བ་ལྟར་གསུང་ཆོས་སྐབས་ཁོང་ནས་འགྲེལ་གཏོར་
དང་། མཚུལ་འབྲུལ་བ། སྤོན་ལམ་སོགས་ཞལ་འདོན་གྱི་རིགས་ཀྱི་མཁུ་གསུང་
སྐབས་དབུ་མངོད་ལྷན། ལྷན་པོ་ནས་ཨེ་ལའི་སྐྱེད་དང་། ཁོང་གི་སྤོན་མ་སི་མོ་
ནས་དེའི་སྐྱེད་དུ་གསུང་བཤད་ཀྱི་མཁུ་བསྐྱེད། ཕྱི་རྒྱལ་མི་རིགས་འགའ་ཤེས་ནས་
ལྷན་པོ་འེན་པོ་ཆེད་གསུང་བཤད་ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་བའི་སྐབས་ཀྱིས་ཉ་ཅང་གི་སྤོན་ལ་
ཡོད་དགའ་ཚུལ་ལྷན་བར་བཏེན་ཇོགས་དེས་ཀྱི་སྐོར་ས་བཅད་མ་སྤོང་ཅམ་ལས་
སྤོན་བཤད་མ་མངོད། གསུང་ཆོས་ཉིན་མ་མའི་ཉིན་ལྷན་མཆོད་ཆོགས་འཁོར་དང་།

འབྲེལ་བའི་བརྟན་བཞུགས་སྤུལ་བ་དགེས་བཞེས་བསྐྱེད་ཀྱི།

ཉིན་རེར་གསུང་ཚོས་གྲོལ་ནས་བཅར་མཁམ་མེད་སྐབས་སྤུལ་མཛོད་ལགས་
སྤོད་ལུལ་གྱི་ཀ་མི་བས་ནང་བསིལ་ཆས་བཞེས་ཏེ་སྐྱེ་སྤོད་པོར་སློབ་བཞུགས་གྱིས་
སྐབས་འགར་བྲག་གཡལ་རིན་པོ་ཆེ་དང་། རྒྱུད་སྤྲེད་མཁམ་ལུར་ཨོ་རྒྱུ་ཆེ་བརྟན་
སོགས་ལ་ཚོས་སྤོགས་གྱི་དྲི་བ་དྲི་ལན་བསྐྱེད། ཚོས་ཉི་ཤུ་ཉིན་བུ་བ་སྤོགས་པ་
འགའ་ཤས་ལ་ཡོངས་རྫོགས་དགོ་བསྐྱེད་གྱི་སྤོམ་པ་དང་། འགའ་ཞིག་ལ་དགོ་ཚུལ་
གྱི་སྤོམ་པ་བཀའ་དྲིན་ལོད། ཚོས་ཚོགས་ལ་དད་ཉེན་དུ་དགའ་ལྡན་སྣ་བརྒྱ་མའི་སྐྱེ་
ཐང་ཞིག་བསྐྱེད།

ཨ་རི་ནས་སོག་པོ་ཚོས་རྗེ་སྤྲེལ་མས་ཡོངས་འཛིན་དོན་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོ་ཞེ་ཏུ་
ཡོག་ཏུ་ཞབས་འཁོར་སྐབས་འཛིགས་བྱེད་དཔའ་གཅིག་གི་དབང་ཆེན་ཞིག་བསྐྱེད་
སྤུལ་བ་ཞེས་ཏར་འཛིན་སྤུལ་བར་ཞལ་གྱིས་བཞེས། དེའི་ཕྱི་ཉིན་གནམ་ཐོག་ནས་
འཛིན་པོ་སྤར་ཐེབས་སྐབས་པ་ལྷ་སྤུལ་བསྐྱེད་འོད་སྤུན་དང་། དགོ་བཤེས་རབ་བརྟན་
སོགས་ཕྱི་ནང་མི་རིགས་མང་པོས་ཐེབས་བསྐྱེད་ཞུས། དེ་ནས་མོ་ཉོར་ཐོག་ཐང་པ་
ཚོས་གྲིང་དུ་ཐེབས། དགོན་གསར་སྐྱེས་སྐྱེ་ནས་གསུང་བསྐྱེད་ཞུས་ཏེ་ཚོས་ཉེར་
བཞེ་ཉིན་མེར་སྐྱེ་ཉིས་བརྒྱ་སྟོར་ལ་འཇམ་དབྱེད་སྤུངས་དཀར་པོའི་རྗེས་གནང་དང་།
སྟོལ་དཀར་གྱི་ཆེ་དབང་། ཕྱི་ཉིན་ནས་བཟུང་ཉིན་གསུམ་རིང་ཚོ་ཞེ་དགོ་བཤེས་གྱི་
གསུང་ཉེན་འབྲེལ་བསྐྱོད་པ་ལས་བཅུ་མས་པའི་སྤེལ་མར་བསྐྱོད་པའི་བཤེད་ལུང་
བཅས་བསྐྱེད།

ཚོས་ཉེར་བརྒྱུད་ཉིན་ཚོས་ཚོགས་ནས་སྤྲེལ་མཛོད་དང་འབྲེལ་བའི་ཞབས་བརྟན་

དང་། རྩ་སྟོན་དགེ་རྒྱུ་སྐྱོ་བཟང་འངས་དབྱངས་ནས་གདན་ཞུས་ལྟར་ལས་རྩལ་གི་བསྐྱེན་པ་སྟོན་སོང་རྣམས་དང་ལྟན་ཅིག་ཏུ་རྣལ་འབྱོར་མའི་བདག་འཇུག་དང་ཚོགས་བཅས་འབྲུལ་གནང་མཛད། བསྐྱེད་བྱ་འགའ་ཞིག་ལ་ཆེས་ཉེར་དགུ་ཉིན་དགེ་རྒྱུ་གི་སྟོན་པ་བསྐྱེད། ཕྱི་ཟླ་དགུ་པའི་ཆེས་གཅིག་ཉིན་ཀ་སྐད་སྐོ་བསམ་དང་། རྩ་རོང་ཡབ་ཚང་བཅས་ནས་གདན་ཞུས་ལྟར་ཉོར་གན་དུ་ཕེབས། ཆེས་གསུམ་ཉིན་པོ་དམི་བརྒྱ་སྐོར་ཞིག་ལ་སྐོལ་མ་ཡུག་འཚོམ་ཉེར་གཅིག་ལ། འཕགས་བསྟོད། མ་ཉི་བཅས་ཀྱི་ལྷགས་ལུང་དང་། ཆེ་དབང་བཅས་བསྐྱེད།

ཆེས་དགུ་ཉིན་གོང་ཁྲེང་རྩུ་རིག་ཏུ་ཕེབས་ཏེ་ཡིད་དགའ་ཚོས་འཛིན་ཚོས་ཚོགས་སུ་མི་གྲངས་ཉིས་བརྒྱ་སྐོར་ལ་བྱང་རྩལ་གི་སེམས་རིན་པོ་ཆེ་ལ་སྐོ་སྐྱོང་བའི་རྩལ་ལས་བརྒྱལ་ཏེ་བཀའ་སྐོབ་ཀྱིས་ཚིམས་པར་མཛད། ཆེས་བདུན་ཉིན་རི་ཀོན་ཚོས་འཁོར་དགོན་དུ་ཞབས་སོར་འཁོད་སྐབས་མཁན་པོ་དང་། དེ་སྟོགས་པོ་དམི་རྣམས་ཀྱིས་ཕེབས་བསུ་ཞུས། དེ་ནས་པོ་དེ་གསུམ་གཙོར་གྱུར་མི་མང་དགུ་བརྒྱ་སྐོར་ལ་སྐྱེན་རས་གཟིགས་དང་། དག་པོ་གསུམ་བསྐྱིལ་གི་རྗེས་གནང་། ཆེ་དབང་། ཁོ་པོའི་ཞབས་བརྟན་གསོལ་འདེབས། སྐོལ་མའི་ལུང་བཅས་བསྐྱེད།

དེ་རྗེས་པོ་དེ་གསུམ་ན་གཞོན་ཚོས་སྟིང་སྟོབས་བསྐྱེད་ནས་དུས་བབ་ཕྱི་རྒྱལ་གི་སྐོབ་སྐྱོང་གི་རིགས་ལ་འབད་བཅོན་དང་། དེ་མཚུངས་སོ་སོའི་སྐད་ཡིག་གིས་མཚོན་པའི་རིག་གཞུང་ལ་སྐྱེད་བཅོན་ཐོག་དགོན་མཚོག་གསུམ་དང་། ལས་འབྲས་ལ་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་དད་པ་བརྟན་པོ་ཡོང་ཐབས་ལ་དོ་སྣང་བྱེད་དགོས་པ་དང་། མ་པོངས་པ་ན་གཙོ་པོར་རང་གི་ཤེས་ཡོན་གི་ཐོག་ནས་རང་ལུལ་སྐྱོང་རྒྱ་དང་། རང་གི་

ཚོས་དང་། རིག་གཞུང་། ལོ་ལོ་སྤྱོད་ལྷན་ཁག་གིས་བཟང་པོ་རྣམས་རང་གིས་བདག་པོ་རྒྱལ་
ལུ་བ་ལེགས་པར་དགོས་པའི་ཚོན་ ལྷན་ལེགས་ལོན་ནི་དེ་དག་གི་ལེགས་ཆ་སྟེ་
བྱེད་ལོན་པར་ལེགས་པར་བྱ་དགོས་ཞེས་དང་། ཡང་ད་ལྟའི་ཆར་ང་ཚོ་མེད་ལུང་པར་
བྱུང་ཉེ་སྟོན་དགོས་པའི་གནས་སྐབས་སུ་ཡུལ་ཚུ་བ་རྒྱུད་ནས་ཡུལ་ཁྲིམས་འབྲེལ་
དགོས་པ་མ་ཟད། ལྷན་ལེགས་སུ་ཞིག་གི་མཚོང་སྤྱོད་དུ་མི་མཛེས་པ་མེད་པའི་
ཀུན་སྟོན་ཚུ་མ་ཐུན་བཀའ་དང་ལྡན་པ་དགོས་ཚུ་ལ་སོགས་ཀྱི་བཀའ་སློབ་བསྟུན།

ཚོས་བཙོ་བརྒྱད་ཉིན་སྤྱོད་ཡང་པ་རན་སིར་ལེབས། དེ་སྟོན་མགུལ་སྟོང་ལ་
བརྟུག་དབྱེད་ལྷན་ཁག་ཞེས་ཟེ་དེ་དག་རིན་པོ་ཆེ་བཞུགས་ཡུལ་དུ་བཙུང་ཉེ་སྟོན་
ཁམས་ལ་བརྟུག་དབྱེད་བསྐྱེད་དུ་ལྷན་ལེགས་ལྷན་ཁག་གིས་མགུལ་
ཁབ་སྟོན་འབྲུལ་ལྷན། དེ་ཟེས་སྤྱོད་ཁབ་དུ་ལེབས་ཉེ་ཞབས་སུ་ལ་ཡང་བརྟུག་
དབྱེད་སོག་མགུལ་ཁབ་སྟོན། བར་སེང་ནས་བྱུང་དང་བསྐྱེད་ཉེ་སྟོན་འཆམ་ལ་ཡང་
ལེབས། ཉིན་བཅུའི་ཟེས་ཨ་རིར་དགོ་བཤེས་དབང་རྒྱལ་ནས་གདན་ལྷན་ལྷན་
ལེབས་སོན་མཛད། ཚོས་ཉེར་བརྒྱད་ཉིན་ཉིན་གྲུང་ཡོལ་ཚམ་ལ་ཞེ་ལྷན་ལྷན་གྲོང་ཁྲིམ་
ཀྱི་ཀེ་ལེ་ལེ་གནས་ཐང་ (JFK) དུ་ལེབས་འབྲོར་སྐབས་པོད་གཞུང་དོན་གཙོད་
དང་། སོག་པོ་དགོ་བཤེས་དབང་རྒྱལ། དུ་སྟོན་སྟོན་སྟོན་སྟོན་སྟོན་སྟོན་སྟོན་སྟོན་
ཁབ་གི་འགོ་འཛིན་དང་། སོག་པོ་དགོན་པ་ཁབ་གི་མཁན་པོ་བཙུན་ནས་མཛད་
དང་ལུལ་བ་སྟོན་བསྐྱེད་ཐེན་ཟེས་ལེབས་ལོར་སོག་གདན་བྱངས།

སྟོན་སྟོན་སོག་པོ་ཚོས་ཟེ་སྟོན་ལེགས་ལྷན་གྲུང་ལ་དེར་ལེབས། ལྷན་ཉིན་
ཞེ་ལྷན་ལེགས་སུ་བཀའ་སྟོན་སྟོན་སྟོན་དུ་ལེབས་སྐབས་དེར་བཞུགས་དགོ་

འདུན་རྣམས་ཀྱིས་ཚོས་གོས་དང་དབུ་ལྷ་བཞེས་ནས་སྒོས་སྒྲེ་དང་བཅས་གཟིམ་
ཚུང་དུ་གདན་འདྲེན་ཞུས། ཉིན་གྲུང་གསོལ་ཚིགས་བྱུང་རྗེས་དགེ་བཤེས་དབང་
རྒྱལ་ནས་དགོན་པ་གསར་བཞེངས་བྱས་ཚུལ་སྐོར་གྱི་ལོ་རྒྱུས་རྣམས་སྟུན་སེང་
ཞུས། ཨ་རི་བ་མཁས་དབང་འཇེམི་རིས་ཏོབ་ཀིན་ (Jeffrey Hopkins) ལས་
གསུང་བསྐྱར་ཞུས་ཏེ་ཕྱི་ཉིན་སོག་པོ་ད་སྐྱུ་སེང་ཉིས་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་སྐོར་ལ་བྱུང་བའི་
ལུགས་ཚེ་དཔག་མེད་ལྷ་གཅིག་བྱུང་གཅིག་གི་ཚེ་དབང་། དེའི་ཉིན་རྗེས་མར་སོག་
པོ་དོ་རྗེ་ཞེས་པས་ཚོས་གང་ཞེག་ཞུས་ན་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མར་དཔྱལ་བ་སོགས་ངན་འགྲོའི་
གཡང་དུ་མི་སྐྱུང་བར་བདེ་འགྲོའི་རྟེན་བཟང་ཐོབ་དེས་ཤིག་དགོས་ལུགས་ཞུས་པར།
དེ་འདྲའི་ཚོས་གང་འདྲ་ཞེག་བཤད་དགོས་པ་ཡིན་ནམ་ཞེས་བཞད་མོ་དང་སྐྱགས་
མཚོད་པར་བཀའ་འདྲི་གནང་བར་ཁོང་གིས་བསམ་འཆར་ཞུས་པ་ལྟར། སྐྱུན་རས་
གཟིགས་ངན་སོང་ཀུན་གྲོལ་གྱི་རྗེས་གནང་བཀའ་དྲིན་བསྐྱེད་སྤྲོད།

ཕྱི་རྒྱ་བཅུ་གཅིག་པའི་ཚེས་གཅིག་ཉིན་སོག་དགོན་བཀྲ་ཤིས་དགེ་འཕེལ་གྱིང་
དུ་གདན་ཞུས་ལྟར། མཁས་འཛིན་སོག་པོ་དགེ་བཤེས་ཡར་འཕེལ་དང་། སེང་སྐྱུང་
དགེ་བཤེས་སྒོ་བཟང་མཐར་ཕྱིན་སོགས་ཚོས་ཞུ་བ་མི་གངས་བརྒྱ་སྐོར་ཞེག་ལ་
དགའ་ལྷན་ལྷ་བརྒྱ་མའི་བྲིད་དང་། ཚེ་དབང་བཅས་བསྐྱེད། ཕྱི་ཉིན་དེ་ནས་ཕེབས་
ཐོན་སྐབས་དགེ་བཤེས་ཡར་འཕེལ་མིག་མི་གསལ་ཞིང་། ལོ་ན་མཐོ་རྒྱུན་སྐྱེད་
མངལ་ལུབ་ཨེ་ཡོང་སྐྱེས་སྒྲེ།

བསྟན་པའི་དཔལ་གྱུར་གྲུ་མའི་ཞབས་པད་བཏྟན། །
བསྟན་འཛིན་སྐྱེས་བྱས་ས་སྟེང་ཡོངས་ལ་བྱུང། །

ཅེས་པའི་སློན་ཚིག་འདི་བཞིན་སྐད་གདངས་མཚོན་པོས་བཏོན་པར་སྐྱེན་གྱིས་གཟིགས་ཤིང་ཐུགས་སློན་མཛད། དེ་རྗེས་སོག་དགོན་གྲང་ཚུབ་ཚོས་གླིང་དུ་སེབས་ཏེ། ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ་སོགས་ཚོས་ལྷ་བ་བརྒྱ་སྐོར་ལ་ཆེ་དབང་བཀའ་རིན་པོ་འདུན་པའི་ཉིན་གཉིས་པར་བཀའ་ཤིས་སྐྱེན་པོ་ཞེས་པའི་སོག་པོའི་དགོན་པར་སེབས་ཏེ། མཛོད་དག་སྐུལ་སྐུ་སོགས་སོག་རིགས་བརྒྱ་སྐོར་ཞིག་ལ་སྐྱབས་འགྲོའི་སྣོན་པ་དང་། མ་ཉིད་མན་ཡོན། གསང་འདུས་ཅ་རྒྱུད་ལེན་དང་པོའི་ལྷགས་ལུང་བཅས་བསྐྱེད། ཆོས་བཞི་ཉིན་གྲོང་ཁྲེང་མི་ལེ་ལྷ་མི་ཡར་ (Philadelphia) སོག་པོའི་དགོན་པ་གསང་བ་དགའ་ལྡན་དར་རྒྱས་གླིང་དུ་སེབས་ཏེ་ཆོས་ལྷ་བ་ལྷ་བརྒྱ་སྐོར་ལ་སྐྱེན་པས་གཟིགས་ཀྱི་རྗེས་གནང་བསྐྱེད།

དེ་རྗེས་སོག་པོའི་ཁྲིམ་ཚང་ཞིག་གི་མོ་ལོར་ནང་ནེ་ལུ་ཡོག་ཏུ་སྤྱིར་སེབས་གནང་བའི་ལམ་བར་མོ་ལོར་སྐྱོན་ཤོར་གྱི་རྒྱུན་པས་སེབས་ལམ་དེར་གྲུ་འཁོར་ལྷོ་ག་སིས་ཀྱང་འཕྲལ་དུ་གྲུ་ལུལ་མ་རྙེད་པར་བརྟེན་ནེ་ལུ་ཡོག་ཏུ་སེབས་འགྲུངས་གྲུར་བ་དང་། སེབས་བསྐྱེད་ལུ་མཁན་རྣམས་ཀྱང་སེམས་འཚབ་ངང་སྤོད་དགོས་ལྷུང་ཚུལ་ཐོས། ནེ་ལུ་ཡོག་ (New York) ཏུ་གནས་སྤོད་པོད་རིགས་སྤྱིད་སྐྱེག་ཚོགས་པ་ནས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ལྟར། བོད་མི་ཚང་འཛོམས་ཀྱི་སར་ཞབས་འཁོར་ཐོག་བོད་ལུགས་གསོལ་ཇ་བཞེས་འགྲུས་རྟེན་གསུམ་སོགས་སྐྱེད། སྐབས་དེར་ཡོངས་འཛིན་རྗེས་འཚང་ཆེན་པོས་རང་རེ་བོད་རིགས་རྣམས་མ་སྐྱེན་ལམ་རྟོག་ཅ་ཆིག་སྤྱིལ་བྱུང་བ། སྤྱི་དོན་ཆེ་སྤེའི་འདྲ་ཞིག་སྐྱབ་དགོས་པའི་དམིགས་ལུལ་དེ་འགྲུབ་པ་ལ་དཀའ་ངལ་ཚུང་ཞིང་། གཞན་གྱིས་དཀྱུག་ཤིང་བརྒྱབ་པ་སོགས་ཀྱིས་བར་གཙོད་མི་སྐྱབ།

མ་ཐུན་ལམ་བྱེད་མཁལ་དེ་ཡང་མི་མང་སྤི་སྒྲེར་ཁ་ཤིས་ཅམ་མ་ཡིན་པར་ཚོས་
ལུགས་ཁག་དང། ཚོལ་གསུམ་མི་མང་ཚང་མའི་ཚོགས་བྱེད་དགོས།

པོད་ཀྱི་ཚོས་ལུགས་ཚེན་པོ་བཞི་ཀ་རང་རང་སྐྱ་མ་གོང་མའི་བཞེད་སྲོལ་ཐུན་
བྱ་མི་འབྲ་བ་དང། འདོན་ཏྲ་དབྱངས། ཚོགས་ལེན་ཐན་བྱ་མི་འབྲ་བ་ཡོད་པ་མ་
གཏོགས་དོན་དུ་སྟོན་པ་གཅིག་གི་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་ཤིས་ལྷག་ཡིན་པ་ཐུན་པའི་སྐོ་
ནས་ཚགས་སྤང་སྟོགས་སྤུང་གི་དབང་དུ་མ་སོང་བར་བསྟན་པ་ཐམས་ཅད་འགལ་
མེད་དུ་ཉོགས་པ་དང། གསུང་རབས་མ་ལུས་པ་གདམས་དག་ཏུ་འཆར་གང་སྐབ་
གནང་སྟེ་ཕན་ཚུན་དག་སྤང་ཞོར་བུའི་འོད་ཀྱིས་ཁྲུབ་པ་མཛད་དགོས། པོད་ཚོལ་ཁ་
གསུམ་ཞེས་ཡོད་པ་ཚང་མ་འཕགས་པ་སྐྱུན་རས་གཟིགས་ཀྱི་གདུལ་ཞིང་སྐྱད་ཡིག་
དང། གོམས་གཤིས་སོགས་ཚང་མ་གཅིག་སྐྱུང་ཡིན་པས་ཚོལ་ཁ་དང། ལུང་ཚན་
མི་འབྲ་བ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ཏེ་ཚོད་འཐེན་དང། ཚགས་སྤང་བྱེད་པའི་རིགས་སྟོ་ཀུན་
ནས་སྤངས་ཏེ་གཅིག་པན་གཅིག་སྟོགས་ཀྱིས་ཕན་ཚུན་མཛོད་བཅའི་མདུད་པ་ནམ་
ཡང་མི་སྟོད་པ་བྱེད་དགོས་ཚུལ་སོགས་བཀའ་སློབ་ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་བ་བསྟུལ།

དེའི་ཉིན་རྗེས་མར་སྐྱོང་སྤེའི་ཚོས་ཚོགས་སུ་གདན་ཞུས་ལྷན་སྐྱེས་མེད་ཉིས་
བརྒྱ་ལྔ་བརྒྱ་སྟོར་ལ་དགའ་ལྡན་སྟེ་བརྒྱ་མའི་བཀའ་བྲིད་དང། ཚོད་པག་མེད་བྱུབ་
རྒྱལ་ལུགས་ཀྱི་ཚོད་དབང། ཚོས་ཚོགས་ལ་ཀུན་ཁྲུབ་ཐར་འདོད་སྤིང་ཞེས་པའི་མིང་
བསྟུལ་ཚོགས་སྟོན་པ་སྐབ་པའི་དབང་པོའི་སྐྱེ་ཐར་གི་རྒྱབ་ཏུ་ཀུན་ཁྲུབ་ཐར་འདོད་སྤིང་
ཚོས་ཚོགས་ཀྱི་དད་ཉེན་དུ་དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཚོགས་གོ་བདུན་པ་ཡོངས་འཛིན་གྱི་རྒྱེ་
མིང་པས་སྐབ་ཞེས་དབྱིན་པོད་ཤིན་ཏུ་འཁོད་པ་ཞིག་བསྟུལ། འདི་གའི་ཚོས་

ཚོགས་ཙམ་དུ་མ་ཟད་དགོན་པ་དང་། ཚོས་ཚོགས་ཚང་མར་གོང་བཞིན་མཚན་གྱང་
འགོད་གནང་གི་ཐང་ཀ་རེ་བསྟུལ།

གསུང་ཚོས་དངོས་གཞིའི་མཇུག་ཏུ། དེང་སྐབས་འཛམ་གླིང་ནང་དམག་
འཁྲུག་སོགས་མི་འདོད་པའི་རྒྱུ་རྐྱེན་ཚོགས་འབྱུང་བ་འདི་དག་སེམས་རྒྱུད་
མ་སྤུལ་བའི་དབང་གིས་བྱུང་བ་ཡིན། དམག་གཉེན་བར་མའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་
ཚགས་སྤང་སྤོགས་ལྡང་གི་བསམ་སྦྱོར་རྒྱ་ལྡན་གྱུ་ལྡན་སྤངས་ཏེ། སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་ལེགས་ཚོགས་མ་ལུས་པ་འབྱུང་བའི་ཡིད་བཞིན་ལོར་བྱ་ལྟར་གཅེས་
པར་བཟུང་སྟེ་དེ་དག་ལ་ཕན་བདེ་སྐྱབ་པའི་བསམ་སྦྱོར་རྒྱུན་དུ་བརྟེན་པ་གལ་ཆེ་
ཞིང་། དེ་ལྟར་འབྱུང་བ་ཡང་དམ་པའི་ཚོས་ལ་ཐོས་བསམ་བྱེད་པ་ལ་རག་ལས། དེ་
ཡང་ཤེས་པ་ཙམ་ལ་ཆ་མ་བཞག་པར་སེམས་རྒྱུད་འདུལ་བའི་གྲོགས་སུ་འབྱེད་
དགོས་པ་སོགས་ཀྱི་བཀའ་སློབ་བསྟུལ།

ད་པན་ནེ་ལུ་ཡོག་གོང་ཁྲེང་དུ་འདིགས་བྱེད་ཀྱི་དབང་ཆེན་གནང་མཁན་མ་
བྱུང་བ་ཙམ་དུ་མ་ཟད། རང་ཉིད་ནས་ཀྱང་སྐྱོམ་བསམ་གཏུང་བ་རྒྱ་དོན་དུ་གཉེར་བ་
ལྟར་རྗེ་ཆེ་འཆང་ཆེན་པོའི་ཞལ་སྤྱོད་ནས་ཚོས་འབྲེལ་ཐོབ་འདོད་སོགས་རྒྱ་མཚན་
དུ་མ་ཞིག་ལ་བརྟེན་སོག་པོ་ཚོས་རྗེ་སྤྱོད་ནས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ལྟར།
ཚོས་དགུ་དང་ཚོས་བཅུ་བཅས་པར་ཀུན་ཁྲབ་ཐར་འདོད་གླིང་གི་ཚོས་ཚོགས་སུ་
ཚོས་ཞུ་བ་སུམ་རྒྱ་སྐོར་ལ་དཔལ་རྗེ་ཆེ་འདིགས་བྱེད་དཔལ་པོ་གཅིག་པའི་དབང་
ཆེན་སྟོན་དང་བཅས་པ་བསྟུལ། ཚང་མར་ཐུན་དུག་སྤྱོད་མའི་ནལ་འབྱོར་ལན་
དུག་རེ་དང་། བདག་སྐྱེད་ཆག་མེད་འདོན་དགོས་ཚུལ་ནན་ཆེར་གསུངས། འོན་

གྲང་ཚོས་ལྷ་བའི་གསལ་གཅིག་ནས་འདིགས་ཤེད་ལྟ་བུ་གསུམ་མའི་བདག་བསྐྱེད་
ཉིན་རེ་བཞིན་འདོན་སྤྲོད་ལྟར། དཔལ་གཅིག་གི་བདག་བསྐྱེད་ཟུང་དུ་འདོན་མ་
དགོས་པ་ཞེས་ལྷས་བར་དེ་དོན་འགྲིགས་སུ་ཞེས་ཐེབས། བེའུ་ཡོག་ཏུ་གསུང་
ཚོས་ཁག་ལ་ཨ་རིའི་མི་རིགས་ཨ་ཁ་ཞེས་པ་དེས་གསུང་བསྐྱར་ལྷས། ཕྱི་ཉིན་
ཚོས་རྗེ་ལྷ་མ་དང་། དུགས་པོ་བོ་ཚོས་སྐྱུ་སྐྱུ། སྐྱོང་ལྷ་སོགས་ཚོས་ལྷ་བ་རྣམས་
དང་། ཚོས་ཚོགས་བཅས་སུ་མོང་ནས་ལྷ་མཚོད་ཚོགས་འཁོར་དང་འབྲེལ་བའི་
བརྟན་བཞགས་སུ་ལ་བ་དགུས་བཞེས་མཛད།

གསུང་ཚོས་རིང་ཚོས་ཚོགས་འཚོགས་ལུལ་གྱི་ཁང་སྐྱེད་དུ་ཉོང་གོང་ནས་
ཡིན་པའི་རྒྱ་མི་ལོ་གཞོན་ནང་ཚོས་ཉམས་ལེན་མཁན་མེག་སི་ (MAX) ཞེས་པའི་
ཤག་ཏུ་བྲམ་སྐྱིག་ལྷས་པ་ལྟར་ཉིན་གུང་གསོལ་ཚོགས་འབྲེལ་བཞེས་གནང་། ཁོང་
ནས་རྒྱ་མི་ལོ་ལྷས་ཉེ་རྒྱ་མིའི་སྐྱོན་པ་ཞིག་ནས་ཞབས་སུ་ལ་མགུལ་ཁབ་ཐེངས་
ཁ་ཤས་སྐྱོན། དེ་རྗེས་ཤིག་ལ་མི་ལོ་ལྷས་ལའེ་ (Philip Hamley) ནས་གདན་
ལྷས་ལྟར། ཁོ་རང་གི་ཚོས་ཚོགས་སུ་ཐེབས། ལ་དུགས་འཇམ་དཔལ་ནས་གསུང་
བསྐྱར་ལྷས་པ་ལྟར་གྲང་འདས་ཀྱི་སྐོར་ལ་གསུང་བཤད་བཀའ་སློབ་བསྐྱེད།

ཉིན་གཅིག་ཀུན་ཁབ་ཐར་འདོད་སྐྱེད་གི་དྲུང་ཡིག་མཐའི་རི་ཞེས་པས་འཛམ་
སྐྱེད་ཚོང་འབྲེལ་ལས་ཁང་ཐོག་བཅེགས་བརྒྱ་དང་ཉི་ཤུ་ཡོད་པ་དེར་གཟིགས་སྐོར་
དུ་གདན་ལྷས་ལྟར་ཐེབས་ཉེ་ཡང་སྐྱེད་ནས་རྒྱང་ཤེལ་བརྒྱད་མོང་ཁྱི་བཀོད་
པར་སྐྱེགས་ཞིབ་དང་། ཟ་ཁང་དུ་གསོལ་རྩ་ཞལ་ཉོག་མཚོད་དེ་སྐོར་བཞགས་
བསྐྱེད་ས། མཚོད་པའི་རྒྱར་བཅོས་མའི་མེ་ཉོག་ལེགས་པ་དེ་འདྲ་གཟིགས་རྒྱའི་

ཐུགས་བཞེད་ལྟར་རྒྱ་མིའི་གྲོང་ཁྱིམ་ཞེས་པའི་ཁུལ་དེའི་ཚོང་ཁང་ཞིག་ཏུ་གདན་
ལུས་སྐབས་བཅོས་མའི་མེ་ཉོག་ཐུགས་བཞེད་དང་མཐུན་པ་ཚོང་ཁང་དེར་མེད་
པར་བཏེན་དཀར་ཡོལ་གྱི་ཉ་ཤང་བཟོ་བཞེད་འོན་ཏུ་ལེགས་པ་ཞིག་སྐྱེས་གཟིགས་
མཛོད།

ཉིན་རྗེས་མར་སྐྱོང་ལྗེ་དགེ་ལུག་ལེག་གིས་དང་། འོ་ཞིག་ ཞེ་ལིག་ (Nicky,
Tony and Eric) སོགས་ནས་གདན་ལུས་ལྟར་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཁོངས་
གཏོགས་འབྲེལ་སྟོན་ཁང་ཞིག་ལ་ཁྱུག་ཅམ་ཕེབས་ཉེ་ཆེ་བའི་གྲོང་ཁྱིམ་ཞེས་ཐོན་
པའི་དོའི་དུམ་བུ་ཞིག་ལ་ཐུགས་ཞིབ་གནང་། དེ་རྗེས་སྐྱེས་མིས་ཞེས་པའི་འཛེམ་
སྒྲིང་གི་ཚོང་ཁང་ཆེ་ཤོས་དེར་གདན་ལུས་སྐབས། ཐུག་མཛོད་ལགས་ནས་དོ་རྗེ་
འཆང་ལ་ཞབས་ལྷན་ལེགས་པ་ཞིག་ཉོས། ཐུག་མཛོད་སོགས་སྐྱེ་འཁོར་གཞན་
ཚམས་ཚོང་ཁང་གི་ལེ་ལག་གཞན་དུ་བལྟ་བུ་སྐྱོང་བསྐྱོད་འིང་ལྷན་གྱི་ཚོང་ཁང་དེར་
སྐྱེ་འཁོར་གསོ་བཅུགས་འི་སྐྱོང་མཛེད། དོ་རྗེ་འཆང་པ་བོང་ཁ་པས་སྐབས་རྗེ་ལྷག་
བྲག་རིན་པོ་ཆེ་དོ་རྗེ་འཛིགས་བྱེད་དངོས་སུ་གཟིགས་ཚུལ་དང་། ཡང་ལྷག་བྲག་
རིན་པོ་ཆེས་དོ་རྗེ་འཆང་རང་ཉིད་ལ་སྒྲིང་གོང་མ་སྐྱོ་བཟང་ལུང་ཉོགས་བལྟན་འཛིན་
འཛིན་ལས་ནས་ཡོངས་འཛིན་པོ་བདུན་ལས་གནང་རྒྱ་མ་ལུང་པར་བཏེན་གོང་མའི་
མཛོད་པའི་འཕྲོ་སྐྱོང་དགོས་ཚུལ་ཕེབས་པ་ད་ཆ་མ་འོངས་མཛོན་སུམ་དུ་གཟིགས་
པའི་ལུང་བསྟན་ལྟ་བུར་བུང་འདུག་ཅེས་གསུངས་པའི་སྐྱོང་སྐྱོང་མཛེད་བཀའ་བསྩལ།

དེ་རྗེས་སྐྱེ་འཁོར་གསོ་བཅུགས་ལེགས་པའི་སྐོག་བལྟན་ཞིག་ལ་
གདན་ལུས་ལྟར་ཕེབས། དེའི་ལོ་རྒྱུས་སྐྱོང་བཀའ་འཛིན་གནང་སྟེ་ཐུགས་མཉེས་པའི་

ཚུལ་མཛད། འེའུ་ཡོག་ཏུ་བཞུགས་རིང་། ཀུན་ཁྱབ་ཐང་འདོད་གླིང་ཚོས་ཚོགས་ཀྱི་
ཁོངས་སློབ་སྦྱོང་དང་། ལས་བྱེད་རྣམས་ནས་དང་སྦྱངས་ཀྱིས་གསོལ་ཚིགས་འབྲུལ་
རྒྱས་མཚོན། གང་ཅིའི་ཞབས་ཏུ་ཏུང་བཙོན་ཞུས།

ཚོས་བཅུ་གཉིས་ཉིན་གྱི་སྤྱོད་སྤྱོད་འཁོར་རྣམས་མཁའ་ལམ་བརྒྱུད་ཁ་ན་ལའི་
གོང་ཁྲེང་མོན་གྱི་ཡལ་ (Montreal) ཀྱི་གནམ་ཐང་དུ་ཞབས་འཁོར་སྐབས་རིས་
མེད་ཚོས་ཚོགས་ཁག་གི་དབུ་འཛིན། ས་གནས་བོད་མི། ཕྱི་རྒྱལ་ཡུལ་མི་དང་ལྷན་
ཁག་བཅས་ཀྱིས་མཛལ་དང་སྦྱུང་ཉེ་དགའ་བསྟུ་ཞུས། དེ་ནས་ཐེབས་ཤོའི་ཐོག་བོད་
དགོན་གྲང་རྒྱལ་ཚོས་གླིང་དུ་ཞབས་སོར་འཁོར་དེ། གསོལ་ཇ་བཞེས་འབྲས་སུལ་
ཟིན་རྗེས་ཚོས་ཚོགས་ཁག་གི་དབུ་འཛིན་དང་། ས་གནས་བོད་མི་ཡོངས་ལྗོགས།
དང་ལྷན་ཕྱི་རྒྱལ་མི་རིགས་ཁག་བཅས་ཀྱིས་མཛལ་ཁ་ཞུས།

ཕྱི་ཉིན་དེ་ཀའི་བཀའ་བརྒྱུད་ཚོས་ཚོགས་སུ་མཚུང་སུ་ཀམ་པ་རིན་པོ་ཆེ་
དང་། ཡོངས་འཛིན་རྗོ་རྗོ་འཆང་རྣམ་གཉིས་གསོལ་ཚིགས་ལ་གདན་ཞུས་ལྟར། རྗོ་
རྗོ་འཆང་ཐེབས་སྐབས་ཀམ་པ་རིན་པོ་ཆེ་དེ་གང་སྡོན་ཐེབས་ཟིན་མོད་སྐྱབ་བཞུགས་
ཏུ་ཅང་ཞན་སྐབས་གཟིམ་རྒྱུད་གི་སློའ་འགམ་དུ་ཐེབས་སྐྱབ་གནང་བ་ལས་ཕྱི་རོལ་
ཏུ་ཐེབས་བསྐྱུང་སྡོན་མ་སྦྱབ་བར་བརྟེན་དེའི་སློར་ཀམ་པ་རིན་པོ་ཆེས་གནས་རྒྱལ་
སྐྱུན་མེད་གནང་། ཐེབས་སྐབས་མཐོ་བར་བརྟེན་རྗོ་རྗོ་འཆང་ཡང་ཐེབས་རྒྱུར་སྐྱུར་ལ་
ཆེ་ཅམ་བྱུང་སྟེ། ང་ལོ་ནའི་སྐབས་ཀྱིས་སྐྱུས་ཅེར་འདྲེགས་རྒྱུ་དགའ་ངལ་འདི་ལྟ་བུ་
མཚེས་ཤིང་། ཁྱེད་སྐྱུ་ན་གཞོན་པ་རྣམས་བསྐྱུན་འགྲོའི་དོན་དུ་ཞབས་བད་ཡུན་དུ་
བརྟན་དགོས་ཞེས་ཀམ་པ་རིན་པོ་ཆེར་ཞུ་གནང་མཛད། དེ་ནས་རྣམ་གཉིས་མཛལ་

གསོལ་སྟོན་སྒྲིབ་ལག་བཅོས་དཀར་ཡོལ་གྱི་གཞིག་རྒྱུད་གཉིས་འདུག་པ་ཉ་ཅང་གི་སྒྲིབ་རྗེ་པོ་འདུག་ཚུལ་ལྟར་བར་དོ་རྗེ་འཆང་ནས་དཀར་ཡོལ་གྱི་གཞིག་རྒྱུད་དེ་གཉིས་ཁོ་བོར་གསོལ་རས་གནང་། ཆེས་བཅུ་དྲུག་ཉིན་ས་གནས་བོད་མི་རྣམས་དང་། ཕྱི་རྒྱལ་ལུལ་མི་དང་ལྡན་ཡོངས་ནས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ལྷན་རྒྱུ་རྗེ་རིགས་གསུམ་སྤྱི་སྦྲུབ་གྱི་རྗེས་གནང་བསྐྱེད་ཐོག་འདི་ཕྱི་ལོ་བློ་དོར་གཅེས་བཏུས་བཀའ་སློབ་ཟབ་རྒྱས་གནང་།

ཆེས་བཅུ་བདུན་ཉིན་དེ་ལུས་བོད་རིགས་སྤྱི་ནས་ཞབས་བད་ལུན་བརྟན་ཆེད་བརྟན་བཞུགས་སུལ། རྫོང་ཁྲེང་ལྷོ་རན་ལྷོ་ར་ (Toronto) གནས་འཁོད་བོད་མི་ཡོངས་ནས་གདན་ལུས་ལྷན། ཆེས་ཉེར་གཅིག་ཉིན་སྤྱོད་ལྲོང་ཁོན་གྱི་ཡུ་ (Montreal) བས་མཁའ་ལམ་བརྒྱུད་ཐེབས་ཐོན་གྱིས་ལིན་འདའ་སའི་ (Lindsay) གནས་ཐང་དུ་ཐེབས་སྐབས་ཕྱི་བོད་མི་རིགས་ཆེས་མང་གིས་ཐེབས་བསུ་གཟབ་རྒྱས་ལུས། དེ་ནས་ཐེབས་འོའི་ཐོག་ལྷོང་ཁྲེང་ལྷོ་རན་ལྷོ་ར་ (Toronto) ཐེབས་འཁྲོར་གནང་། ལུས་དེའི་མང་ཚོགས་ལ་ཕྱི་ཉིན་སྤྱོད་ལམ་རིམ་བསྐྱེད་དོན་གྱི་བཀའ་ཁྲིད་དང་། ལྷོ་ལ་དཀར་ཆེ་དབང་། དེ་མཇུག་འདི་ཕྱི་ལོ་ཐེགས་སྟེལ་ཉེས་འགོག་གི་བཀའ་སློབ་བསྐྱེད། དེ་རྗེས་རྒྱ་གསེབ་སྐྱེལ་སྤྱོད་དང་། འགྲི་རས་སི་རྩར་སོགས་ནས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ལྷན། དགའ་ལྡན་ཆོས་སྤྱིར་ཞེས་པའི་ཆོས་ཚོགས་སྤོ་འབྲེད་ཐོག་ཁོང་ཚོའི་རེ་བསྐྱེད་ལུས་དོན་ལྷན་ཆོས་ཚོགས་ཀྱི་དབུ་འཛིན་མཚན་བཞེས་བསྐྱེད་སྤྱོད།

ཆེས་ཉེར་གསུམ་ཉིན་བླ་མ་ཀམ་འཕྲིན་ལས་ནས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ལྷན་

བཀའ་བརྒྱུད་ཚོས་ཚོགས་སུ་ཚོས་ལྷུ་བ་བརྒྱུད་ཅུ་སྟོར་ལ་སློབ་སྦྱོང་ཚིགས་བརྒྱད་
མའི་བཀའ་ཁྲིད་བསྟུལ། དེ་རྗེས་སི་ཨན་ཏ་ཇམ་ (C.N. Tower) ཞེས་པའི་གྲོང་
ཁྲིའི་ཡོངས་རྫོགས་ལ་གཞིགས་ཡུལ་ཁང་པ་མཐོ་ཤོས་དེར་གདན་འདྲེས་པ་ལྟར་
ཐེབས་ཏེ་ཐུགས་ཞིབ་གནང་། ཕྱི་ཚེས་ཉི་ཤུ་བཞིའི་ཞོགས་པ་དུགས་པོ་རིན་པོ་
ཚའི་སློབ་མ་ལུ་ལོ་སློབ་ཐང་དཔལ་སྟོན་ (Rosemary Patton) གྱིས་གདན་ལུས་
ལྟར་ (Sutton) གྲོང་གསེབ་དེར་ཐེབས་ཏེ་ཁོང་གི་སླེས་མ་ (Kathleen Patton)
གྱི་བྱིས་དུ་ཞག་གསུམ་བཞུགས་འིང་ཚོས་འབྲེལ་བཀའ་སློབ་སོགས་འདོད་མོས་
ལྟར་བསྟུལ།

ཚེས་ཉེར་དྲུག་གི་ཞོགས་པ་ཁ་ན་ཏ་ནས་ཨ་མི་རི་ཁང་ཐེབས་ཐོན་གནང་
སྐབས་དེར་ཡོད་པོད་མི་ཡོངས་དང་། ས་གནས་ཁ་ན་ཏ་འི་ཡུལ་མི་བཅས་ནས་
གནམ་ཐང་དུ་ཐེབས་སྐྱེལ་ལུས། དེ་ནས་ཞེ་ལུ་ཡོག་ལུ་སྟོ་འི་ཡུ་ (Laguardia) ཞེས་
པའི་གནམ་ཐང་དུ་ཐེབས་སྐབས་དུ་སྟོད་སྟོང་སླ་སོགས་ཀུན་ཁྲུབ་ཐང་འདོད་གྲིང་གི་
ཚོས་ཚོགས་གི་ཚོགས་མི་རྣམས་གྱིས་ཐེབས་བསུ་ལུས། དེ་ནས་མོ་ལོར་ཐོག་སྟོན་
གྱི་བཞུགས་གནས་དེར་ཞབས་འཁོད་གྱིས་སྐྱུང་ལ་གསོས། དེའི་ཕྱི་ཉིན་པ་རན་
སིར་ཐེབས་ཐོན་གནང་རྒྱུར་གྲོང་ཁྲུང་ཞེ་ལུ་ཡོག་གི་འཛོན་ཨེབ་གེ་ཞི་ཏའི་ (JFK)
གནམ་ཐང་དུ་གདན་ལུས་ཐེན་རྗེས་གནམ་གཤིས་བབས་གྱིས་རྒྱ་ཚོད་གཅིག་ཅེས་
གྱི་རིང་ཐེབས་སྐྱུག་གནང་དགོས་བྱུང་ཞིང་། ལྷུབས་དེར་དོ་རྗེ་འཆང་ཉིད་ནས་སྟོང་
སླ་དང་། རྒྱ་རིགས་མེག་སི། རྩོ་ཞིས་ (Max Doni) སོགས་ལ་བར་སྟོན་ཞིང་། ལྷུ་
ན་གཞོན་སྐབས་སྤིང་ཤོག་འཁྱུ་སྟོང་ཡོད་ཚུལ་གསུངས། དེ་ནས་མཁའ་ལམ་བརྒྱུད་

པ་རན་སིའི་རྒྱལ་ས་ལེ་འི་སིར་ལེབས་ཏེ་འི་ཚོས་སྐྱེལ་སྐྱེལ་ཤིང་ཤིང་ལྷོ་ལྷོ་བཞུགས་པ་ལྟར་

ཚོས་སོ་གཅིག་ཉིན། རྒྱུ་ལྷིང་དགེ་བཤེས་དག་དབང་མཁུན་རབ་དང། ཚོས་ཚོགས་བྱུང་ཡིག་གི་ལོ་རྒྱུ་སྐྱེལ་བཅས་ནས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ལྟར། གནས་ཐོག་ནས་ལེབས་ཏེ་འདིང་ཞེས་པའི་ས་གནས་དེ་སྐོན་བོད་དུ་བསྐྱོད་སྐྱོང་བའི་པ་རན་སིའི་བྱུང་མེད་ཨ་ལེག་ཚེ་ཏུ་ཏེ་སྐེ་ཏེ་ཞེས་ (Alexandra David Neel) ཞེས་པ་དེའི་ཁང་བར་ལེབས་ཏེ་གཞིགས་སྐོར་གནང། ལྷི་ལྷ་བཏུ་གཅིག་པའི་ཚོས་གཅིག་ཉིན། ཚོས་ཚོགས་སུ་དང་ལྷན་བརྒྱ་དང་ཉེར་སྐྱོར་ལ་བྱི་བ་བྱིས་ལན་དང་འབྲེལ་བའི་ཚོས་ཀྱི་བཀའ་སློབ། ལྷི་ཉིན་སྐོར་སྐྱོང་ཚོགས་བརྒྱུད་པའི་བཤེད་ལུང་།

ཚོས་གསུམ་ཉིན་ཚོས་ཚོགས་བྱུང་ཡིག་ནས་ལྷན་དོར་སྐྱབས་འགྲོའི་བཀའ་ཁྲིད་བཅས་བསྐྱེལ། དེ་གའི་ལོང་གསེབ་སྐྱེལ་ནས་ལེབས་བསྐྱེལ་གསོལ་སྐོན་སྐྱེལ་སྐྱབས་ལོང་གསེབ་སྐྱེལ་བྱུང་ནས་དོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོ་དེ་གར་ཞབས་འཁོད་ཀྱིས་ནང་ཚོས་སྐོབ་སྐོན་བསྐྱེལ་བར་དགའ་སྐྱོ་ཆེན་པོ་བྱུང་ཚུལ་དང་སྐྱབས་ལོང་གསེབ་ཀྱི་དང་ཆ་དང་ཏུགས་མ་བཅས་སྐྱེལ་བའི་མཇུག་སྐོག་མཚོན་བྱེད་མཇུག་དང་ཨ་ལེ་དང། བོད་ཀྱི་སྐྱེད་གསུམ་སྐོར་ལོ་ཡོད་པའི་ཤོག་ཆག་བཅས་གསོལ་བསྐྱེལ་ཐོག་དེ་སྐྱེལ་པ་རན་སིའི་བྱུང་མེད་ཨ་ལེག་ཚེ་ཏུ་ཏེ་སྐེ་ཏེ་ཞེས་ (Alexandra David-Neel) དེ་ཉིད་སྐྱེད་བོད་ཀྱི་ས་གནས་མང་པོར་བྱིན་ཏེ་ཡ་བོང་ས་ཡ་སྐྱབས་མཁོན་སྐྱེད་བཏུ་གསུམ་པ་ཆེན་པོ་མཚོག་དང། ཡ་བཟ་ཆེན་བོང་མ་ཚོས་ཀྱི་ཉི་མ་སོགས་ལྷ་སྐྱེལ་མང་པོ་དང་མཇུག་ཞིང། ས་གནས་དང། དཔོན་སྐྱེལ་མང་པོར་

པར་བརྒྱབ་སྟེ་བོད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་སྐོར་དེ་བ་མང་པོ་ཚོམ་སྒྲིག་བྱས་པ་སོགས་
ལ་བསྐྱབས་བརྗོད་དང་འབྲེལ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་བཅུགས་པའི་ཚོགས་པར་རྒྱབ་སྐྱོར་
གནང་དགོས་ཚུལ་སོགས་གསུངས། ས་གནས་དེ་ཉིད་ཏུ་ཉིན་གསུམ་བཞུགས་
རིང་སྐྱབས་སྐྱོན་མཁན་མང་པོ་བྱུང་ཞིང་རྗེས་སོང་གོང་གསལ་གནས་ཚུལ་རྣམས་
གཟུགས་མཐོང་རྒྱང་འཕྲིན་ཐོག་ཡོ་རོབ་ཁྲུལ་རྒྱང་བསྐྱོད་དང་ཁྲུལ་བསྐྱབས་བྱས་
འདུག།

ཚོས་ལྷ་ཉིན་རྒྱལ་ས་ལེ་ལེ་སིང་ཕྱིར་ཕེབས། ཚོས་ཚོགས་དགེ་འཕེལ་བྱང་
ཚུབ་སྐྱོང་ནས་ཁྲུལ་པ་ལྟར། དད་ལྡན་མི་གངས་སུམ་བརྒྱ་སྐོར་ལ་སྣ་བབས་དུས་
ཚོན་ཀྱི་རོ་སྐོད་གསུང་བཤམ་དང་། དེ་རྗེས་ཚོགས་མང་དང་སྣན་དུ་མཚོད་འབྲལ་
གནང་། ཕྱི་ཉིན་ནས་བཟུང་ཉིན་བཞིའི་རིང་དད་ལྡན་སུམ་བརྒྱ་སྐོར་ལ་གོང་གསལ་
ཚོས་ཚོགས་ནས་ཁྲུལ་རོར། ལམ་རིམ་ཉམས་མཁུར་གྱི་བཤམ་ལུང་། འཇམ་
དབྱངས་དཀར་པོ། སྐོལ་ལྡང་བཅས་ཀྱི་རྗེས་གནང་ཡང་བསྐྱེད། ཚོས་བཅུགས་སུམ་
ཉིན་སིང་ག་ལའི་དགེ་སྐོར་ཞིག་ནས་རྒྱལ་སྐྱིའི་ཤེས་རིག་སྣན་ཚོགས་སར་གདན་
ཁྲུལ་གྱི་ཉིན་གྲུང་གསོལ་ཚོགས་འབྲལ་ལམ་ཁྲུལ་པར་དབྱེས་བཞེས་མཛད། དེ་
རྗེས་དགའ་ཤར་དགེ་བཤེས་ལུང་རིགས་རྣམས་རྒྱལ་ནས་གདན་ཁྲུལ་སྣར་མར་འདོད་
སྐྱོང་ཚོས་ཚོགས་སུ་མི་གངས་བརྒྱད་ཚུ་སྐོར་ལ་སྐྱབས་འབྲེལ་གྱི།

ཚོས་བཙོ་ལྷ་ཉིན་པ་རན་སིའི་ཡུལ་མི་སོག་རིགས་སུམ་ཚུ་སྐོར་ལ་དགའ་ལྡན་
སྣ་བརྒྱ་མའི་བཀའ་གྲིང་བཅས་བསྐྱེད་ཏེ་དད་ལྡན་རྣམས་ཀྱི་ཡིད་ཀྱི་རེ་འདོད་སྐོར་
བར་མཛད། ཚོས་བཅུ་དྲུག་ཉིན་རྒྱ་གར་དུ་མཁའ་ལམ་ཐོག་ཚིབས་བསྐྱུང་སྐྱབས་

པོ་ཆོས་སྐྱེལ་སྐྱེ་སོགས་ཆོས་ཆོགས་ཀྱི་འགོ་ལས། ལུལ་དེར་ཡོད་པའི་བོད་རིགས་
ཡོངས་རྫོགས། དུལ་མི་དང་ལྷན་རྒྱལ་དང་བཅས་པས་མེད་ས་སྐྱེལ་ལུས། ཆོས་
བཅུ་བདུན་ཉིན་སྔ་དོར་རྒྱ་གར་གྱི་རྒྱལ་ས་ལྷི་མིར་མེད་ས་པར་བོད་གཞུང་དོན་
གཙོད་དང་། བོད་ཁང་གི་འགོ་འཛིན། ལ་དྲགས་རྒྱལ་སྐྱེས་བ་ཀྱེལ་སོགས་མེད་ས་
བསྐྱུར་བཅད། ལྷི་མིར་ལུལ་བསྐྱེད་ཆེ་རིང་གི་ཤག་ཏུ་སྡོད་བཞུགས་མཛད། ཉིན་
རྗེས་མར་ཨ་ཤེ་གཡང་སྐྱིད་ནས་གསོལ་བ་བཏབ་བ་ལྟར་མི་གྲངས་ལྔ་བཅུ་སྟོར་
ལ་སྐྱོལ་དཀར་གྱི་ཆེ་དབང་ཞིག་བསྐྱེད། དེ་ནས་ཆོས་ཉེར་གཅིག་གི་དགོང་མོ་མེ་
འཁོར་བརྒྱུད་དེ་རྩ་རམ་ས་ལར་མེད་ས་ཐོན་གནང་།

ཆོས་ཉེར་གསུམ་ཉིན་བོད་རྒྱ་བཅུ་པའི་ཆོས་བཙུན་དཔལ་ལྷན་དུས་ཆེན་
འཁེལ་གཤེས་ཁོ་བོ་དང་རྣམ་གྲུ་ཆོགས་ཡོངས་ནས་བསྐྱེད་སྲིད་བདེ་དོན་སྣང་
དམར་ནག་གཉིས་སོགས་སྐྱེ་དང་ཤེ་བྲག་གི་བསྐྱེད་སྐྱུང་རྣམས་མཚོད་ཅིང་བསྐྱེལ་
བའི་ཉིན་ཁོ་བོའི་སར་མེད་ས་ཉེ་བར་ལམ་སྤི་རྒྱལ་ཡུལ་གྱུར་རྒྱལ་བའི་བསྐྱེད་བ་
འཛིན་སྐྱེལ་དང་འབྲེལ་བའི་མཛད་འཕྲིན་བསྐྱུངས་རྒྱུ་ཞེས་པར་བསྐྱེལ་ཞིང་།
དགོང་ཕྱོ་ཁོ་བོ་དང་ལྷན་དུ་གསོལ་ཆོགས་ལ་ཞབས་སོར་འཁོད། ཆོས་ཉེར་བདུན་
ཉིན་གནས་རྒྱུ་ཉེན་གཞིར་སྐྱེན་བྲངས་ཉེ། ལུལ་སྐྱོགས་ལུས་བསྐྱེད་འགྲོར་སྐྱེན་
པའི་མཛད་བཟང་ཇི་བཞིན་འགྲུབ་བ་སོགས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་གཡེལ་མེད་མཛད་པའི་
གཏང་རག་དང་འབྲེལ་དགུན་གསོལ་མཛད།

ཕྱི་རྒྱ་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆོས་གཅིག་ཉིན་ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེ་རིང་མིན་དོར་
གནད་དུ་མེད་ས་རྒྱའི་ཐོན་མཛད་ཆེད་ཁོ་བོའི་སར་མེད་ས། དགོང་ཕྱོ་ཁོ་བོ་དང་ལྷན་

དུ་ཐེག་ཆེན་ཆོས་སྒྲིབ་གི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་རྣམ་གྲུབ་ཆོག་མཁོན་དུ་ཐེབས་ཏེ་
ལྷ་མཚོད་ཀྱི་སློབ་མཚོགས་འཁོར་དང་། གསང་བ་དེ་འདྲིགས་གསུམ། དུས་འཁོར་
བཅས་ཀྱི་སློབ་ལམ་སོགས་གསུངས་ཏེ་དགའ་ལྗོངས་ལྷ་མཚོད་ཀྱི་མཚོད་འབྲུག་
བསྐྱེད་སྤྱོད་ཆོས་རྒྱལ་ཉིན་རྒྱ་མཚན་ལོ་ལྔ་ལྷན་གྱིས་ཆོས་བརྒྱུད་ཉིན་རྒྱུ་གདན་
དུ་ཐེབས་འབྲོར་གནང་། ཆོས་བཅོམ་ལྷན་དུ་བཟུང་སྤྱི་ཆོ་སྤྱོད་འཕེལ་མ་ཞིག་དབུ་
འཇུགས་མཛད། ཡང་འབྲུག་པ་དག་སློབ་ཞིག་ནས་ཞུས་ཏེ་ཆོས་ཉེར་དབུ་ཉིན་
བདག་བསྐྱེད་ཀྱི་སྤྱོད་ནས་འདྲིགས་བྱེད་དཔལ་གཅིག་གི་བསྐྱེད་འཕེལ་སློབ་ཚུལ་
ཀྱི་བཀའ་ཁྲིད་གནང་།

༡༩༤༡ ལྷ་དང་པོའི་ཆོས་གཅིག་ཉིན་དོན་གཉེར་ཅན་ཉི་ཤུ་སློབ་ལ་དགོ་སློབ་
གི་སློབ་པ་བསྐྱེད། ཆོས་ལྷ་ཉིན་འབྲུག་པའི་རབ་བྱུང་གཉིས་ལ་སློབ་ཆོས་སྐྱེས་
བཟང་མཁུན་རྒྱུ་ཀྱི་སྤྱོད་ནས་བྱུང་ཚུལ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་སློབ་འགྲོ་སློབ་པའི་ཆོས་
རྒྱལ་རི་ལྷན་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཚུལ་གྱི་བཀའ་ཁྲིད་ཞོད། ཆོས་བརྒྱུ་གཅིག་ལྷ་
རྩོ་ཁོ་པོ་རྩོད་གདན་དུ་འབྲོར་སྐབས་གཟིམ་ཚུང་དུ་རྩོ་རྩོ་འཆང་ཆེན་པོ་ནས་མཇུག་
ཉིན་གསུམ་བསྐྱེད། ཆོས་བརྒྱུ་བཞིའི་དགོང་རྩོ་སློབ་ནས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ལྷན་
གནས་མཚོག་བྱུང་པར་ཅན་རྩོ་རྩོ་གདན་གྱི་མཚོད་ཉིན་རིན་པོ་ཆེའི་གཙང་ཁང་ཡང་
ཐོག་དུ་བཅོམ་ལྷན་འདས་འདྲིགས་མཛད་རྩོ་རྩོ་དཔལ་པོ་གཅིག་པའི་དབང་ཆོག་
ཞུས། མཚོད་གཡོག་གསེར་ཀོང་མཚོན་ཞབས་རིན་པོ་ཆེ་ནས་གནང་སྟེ། རིན་པོ་
ཆེ་བཞེངས་བཞུགས་སྐབས་སྤྱི་མཉམ་ཚུལ་གཟིགས་པས་ལྷ་མཚོ་རྩོ་རྩོ་འཆང་བཞེད་
ལོ་མཛད། ཆོས་ཟབ་ལ་ཐུགས་སྐྱེད་སློབ་ཏུ་ཅང་སྐལ་བ་བཟང་པོ་བྱུང་།

དེ་ཉིན་བཀའ་དབང་གནང་སར་ཡིག་སྐོག་ཁ་སྐྱར་བ་ཞིག་འབྱོར་པར་དེ་
 བས་བལྟས་པས་ཁོ་བོའི་སྐྱེས་མ་འདས་པའི་གནས་ཚུལ་དང་། དེ་ལ་སེམས་གསོ་
 མཛད་རྒྱའི་ཆེད་བཀའ་ཤག་ནས་ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེའི་མཚན་ཐོག་གནས་
 ཚུལ་ཕུལ་བ་དེད་འདུག། ཡིན་ནའང་ཁོ་བོས་ཡི་གེ་སྡོན་ལ་མཐོང་སྟབས་བཟོད་དོན་
 གནས་ཚུལ་རིན་པོ་ཆེར་སར་སྟོན་གསན་ལུས་པ་དང་། རིན་པོ་ཆེ་རྣམ་གཉིས་ལ་
 ལུགས་སྟོན་སྐྱབས་འཇུག་ཀྱང་ལུས་པ་ཡིན། སྐབས་དེར་ཡོངས་འཛིན་དོ་རྗེ་འཆང་
 ཆེན་པོས་ཁོ་བོར་སེམས་གསོ་སྟོན་སྟོན་མཛད་པ་བཅས་དགའ་སྐྱོ་ལུང་འཇུག་ཅིག་
 ལུང་། ཆེས་བཅོ་བརྒྱད་ཉིན་ཁོ་བོ་རྩ་སར་ལྷིང་ལོག་སྐབས་རིན་པོ་ཆེ་ཁོ་བོའི་སར་
 ཆེད་ཐེབས་ཀྱིས་སྟོན་མཛད་ལུས། ལྷི་ཉིན་ལྷི་ལིར་གཏན་སྟོད་ཡོག་ཟ་ཁང་གི་ཁྲིམ་
 འཛིན་གྱིད་འཛོམས་ནས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་བཞིན་དོར་གདན་མཚོད་ཉེན་ཆེན་
 མོའི་མདུན་སེར་སྐྱ་མི་མང་སྟོང་སྟག་ཁ་ཤས་ལ་ཆེ་དབང་དང་། ལས་དགེ་སྲིག་གི་
 ལྷན་དོར་ལ་རྗེ་བཞིན་འབད་དགོས་ཚུལ་སོགས་ཀྱི་བཀའ་སྟོན་བསྟུལ།

ལྷི་རྩ་གཉིས་པའི་ཆེས་ལྷ། བོད་ལུགས་བྱ་བཞུགས་ལོ་གསར་ཆེས་ཉིན་གཟིམ་
 ཚུང་དུ་དགུང་གསར་མཛད་སྟོད་དང་། དེ་ནས་དོར་གདན་དགོན་དུ་ཚོགས་ཐེབས།
 ཆེས་དགུ་ནས་སྟོན་ལམ་ཚོགས་དབྱར་ཐེབས་རྒྱ་སོགས་འཆར་ཅན་ལྟར་བསྐྱངས།
 ལྷི་རྩ་གསུམ་པའི་ཆེས་བཏུ་དུག་ཉིན་དོར་གདན་ནས་ཐེབས་ཐོན་གྱིས་ཆེས་བཅོ་
 བརྒྱད་ཞོགས་པ་རྩ་སར་ཐེབས་སྐབས་ཡར་ལམ་སྐབས་རྗེ་ཁྲི་བུར་རིན་པོ་ཆེའི་
 གཟིམ་ཤག་ཏུ་ཐེབས་ཏེ་ལོ་གསར་ཉེན་འབྱུང་མཛད་དར་འབྲུལ་རེས་དང་། ཆེས་
 ཉེར་གཉིས་ཉིན་ཁོ་བོའི་སར་ཐེབས་ཏེ་གང་ཅིའི་གསུང་སྟེང་མཛད། ལི་ཐང་པ་

སྒོ་བའི་ལྷན་པོ་གསལ་ནས་ཞུས་ཏེ་མི་གངས་ཉི་ཤུ་ཐམས་པར་རྟ་ལྷན་ཞུས་པ་གི་
རྗེས་གནང་བ་སྦྱེས།

གཞིས་བྱེས་པོད་གཞུང་མང་སྤྱི་ནས་རྒྱ་སྤྱད་ཏེ། ཁོ་པོའི་ལོ་གོ་གསུམ་བསྐྱེད་
སྤེལ་ཉེའི་ཚེ་གོ་གསལ་བར་ཆད་ཞི་ཆེད་སྤྱི་རྒྱ་བཞི་པའི་ཚེས་བཅུ་དགུ་ཉིན་ཚེས་
བཅུ་དེད་དུ་ཁྱིད་ཁོངས་ནས་ཡོངས་འཛིན་ཁྱི་རིན་པོ་ཆེ་དང་། ས་སྤྱོད་བདག་ཁྱི་
རིན་པོ་ཆེ། འབྲུག་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ། སྤོན་སྤྱི་ཁྱི་ཆེན། བོན་གྱི་མཁན་པོ་ལྷན་
རྟོགས་བསྟན་ཉི་བཅས་དང་། དུ་བུ་བཞུགས་གསུམ་སྤྱོད་ལས་རྗེ་ཁྱི་བྱང་རིན་པོ་ཆེ་
དང་། གསེར་ཀོང་རིན་པོ་ཆེ་བཅས་ལྷན་བཞུགས་གྱིས་ཆེ་དཔག་མེད་འཆི་མེད་ལྷ་
ལྷའི་སློབ་སྦྱོར་བཅུ་བཞུགས་བསྟན་ཏེ་མི་འཕྲིན་སྤོན་གྱི་ཀ་བ་ལྷན་དུ་བཅུན་པའི་
ལྷན་བརྒྱ་པལ། ལྷན་པ་ཡེ་འཕེས་དོན་ལྷན་ནས་ཞུས་ཏེ་མི་སྤྱི་རྒྱ་ལྷ་པའི་ཚེས་ཉེར་ལྔ་
ཉིན་དག་པོ་གསུམ་བསྤེལ་གྱི་རྗེས་གནང་བ་སྦྱེས།

ཚེས་ཉེར་བཅུ་ཉིན་ཁོ་པོ་ཨ་རིར་དུས་འཁོར་དབང་ཆེན་བསྐྱེད་བར་བསྐྱོད་
རྒྱུར་བཅུན་ཁྱི་བྱང་རིན་པོ་ཆེ་དང་ལྷན་དུ་ཕེབས་ཏེ་རྟོན་གསུམ་མངའ་དང་བསྦྱེས་
ཐོག་སྤྱི་བྱེད་གསུང་ཕོལ་ཞིབ་སྟོན་བསྐྱེད་སྤྱོད་སྤྱི་རྒྱ་བཅུན་པའི་ཚེས་བཅུ་གཉིས་
ཉིན་གནས་དགའ་གཉིས་རྟོན་གཞིར་སྤྱོད་དངས་ཏེ་ལྷན་འདྲི་མཛད། ཚེས་སུམ་
ཅུ་ཉིན་སྤྱི་རྒྱལ་དུ་ཕོ་གཉིས་ལ་དགོ་ཚུལ་གྱི་སློབ་པ་བསྦྱེས། དུགས་པོ་བམ་ཚོས་
སྤྱོད་སྤྱོད་ནས་ཞུས་ཏེ་མི་སྤྱི་རྒྱ་བཅུད་པའི་ཚེས་གཅིག་ནས་བཅུད་དང་འཕེས་ལེགས་
བཤད་སྤྱི་པོའི་བཀའ་ཁྱིད་ཚོས་ལྷན་པའི་བསྦྱེས་ཞིང་། འབྲུག་སྤྱོད་སྤོན་ལང་
དང་། རྟོགས་ལ་སྤྱི་བྱ་ཚང་གཉིས་གྱི་ཡིག་ཆའི་ཁས་ལེན་མི་མཁུན་བ་རྣམས་ལ་

ཡང་དོགས་གཙོད་མངོན།

ཆོས་ཉི་ཤུ་ཉིན་ཁོ་བོས་གདན་ཞུས་ལྟར་ཁྱི་བྱང་རིན་པོ་ཆེ་དང་ལྷན་དུ་ཕེབས་
བར་དེད་ཀྱིས་ཉེ་ཆར་ཨ་རིའི་ཡུལ་དུ་དུས་འཁོར་དབང་ཆེན་བསྐྱར་བ་སོགས་
གནས་ཚུལ་རྣམས་ཞུས་པར་ལེགས་གསོའི་དབྱུགས་དབྱུང་བསྐྱེད། ཡང་དུ་སྟོན་
སྟོང་ཟླ་སྐུལ་སྐུལ་ཞུས་ཤོང་། སྟོང་ཟླ་དང་། སྐྱོད་ཆོས་ལོ་ཆེ་གཉིས་ལ་རྗེའི་གསུང་
སློབ་ཐོག་དངོས་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ་དང་། གུང་ཐང་བསྐྱབ་པའི་སྟོན་མེད་གསུང་ཁོ་བཅའི་
བསྐྱེད་སྐྱོག་བཅས་ཀྱི་བཀའ་ཁྲིད་རྒྱས་པ་བསྐྱེད། ཕྱི་ཟླ་དགུ་པའི་ཆོས་གསུམ་ཉིན་
དུགས་པོ་སྐྱོད་སྐུལ་སྐུ་པ་རན་སིར་ཕྱིར་ལོག་གནང་སྐབས་པ་བོད་ཁའི་གསུང་
འབྲུམ་ཆ་ཚང་གཅིག་བསྐྱེད། ཆོས་དུག་ཉིན་བར་ཞི་ཤུན་ཆོགས་དབང་རྒྱལ་ནས་
ཞུས་ཤོང་ཉེན་འབྲེལ་བསྟོན་པའི་བཤའ་ལུང་མདོར་བསྐྱེད་ཤིག་དང་། ཅེད་ཐང་ཨ་
བན་སོགས་ལ་ཕྱི་ཟླ་བཅུ་པའི་ཆོས་བཅུ་ཉིན་སྟོལ་དཀར་ཆེ་དབང་བཅས་བསྐྱེད།

ལ་སྐབས་རྗེ་ཁྱི་བྱང་རིན་པོ་ཆེ་བསྐྱབ་ཚུལ་བཞེས་པར་ཆོས་སོ་གཅིག་ཉིན་
གངས་སྐྱིད་བཀའ་ཤིས་རབ་བཏན་དུ་ཕེབས་ཏེ་སྐྱོད་ཆེ་ཞབས་པད་བཏན་པའི་གསོལ་
འདེབས་དང་། རྣམ་གཉིས་མོན་ལྟར་ཕེབས་རྒྱུའི་ཆོས་ཆ་གཏན་འཁེལ་གྲུབ་པ་ལྟར་
དགའ་ལྷན་དུ་སྟོན་མངལ་མངོན་རྒྱ་སོགས་ཀྱི་བཀའ་མོལ་གནང་བ་རྗེས་སོར་རྣམ་
གཉིས་ཀྱི་ཡང་སྲིད་མཚོག་སྐུལ་གཉིས་གདན་སར་ལྷན་འཛོམས་ཡོད་རྒྱུའི་ཉེན་
འབྲེལ་ལ་དགོངས་སམ་སྐྱེས།

ཕྱི་ཟླ་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆོས་བརྒྱད་ཉིན་གནས་དགའ་གཉིས་ལྷ་ཆོས་ཞུ་གནང་
མངོན། ཕྱི་ཉིན་ཞོགས་པར་སྐྱབ་པ་ཡེ་ཤེས་དོན་ལྷན་ཚོལ་ར་ཉའོ་སིར་འཆར་ཅན་

ཤིས་རབ་བརྟན་དུ་སེབས་ཏེ་ཁྱི་བྱང་རིན་པོ་ཆེའི་སྐྱ་གདུང་མདུན་མཚོད་སློན་སྣ་ལྟ་
འབྲུལ་བ་ཤམས་དང་འབྲེལ་གདུང་ཚོག་ཞབས་ལྷོ་བ་རྣམས་དང་ལྟན་དུ་རྩོམ་རྩོམ་འཆང་
ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པའི་སྐྱུང་བྱོན་གསོལ་འདེབས་ཀྱང་ལན་གསུམ་གསུངས།

ཆོས་བཅོམ་ལྷོ་ཉིན་ཁོ་བོའི་སར་ཐོན་མཛུལ་ལ་སེབས་ཏེ་གནས་སྐབས་མོན་
ལྟོང་སེབས་རྒྱུའི་གནས་ཚུལ་བསྟུན། ཆོས་བཅུ་དགུ་ཉིན་པ་འཁོར་ཤིང་ཉི་ལྔ་སྐོར་སྐོར་
བར་མེ་འཁོར་དུ་སེབས་ཏེ་དེར་རྒྱ་གར་ཞབས་པའི་མ་རྒྱན་ཞིག་ནས་སེབས་སྐྱིད་
ལྷོ་ལུལ་དེར་བཞུགས་ཞག་གཉིས་གནང་རྗེས་སྐྱེལ་སྐྱེས་བར་མཁའ་ལམ་དང་། དེ་
ནས་མོ་ལོང་ཐོག་མོན་ལྟོང་སེབས། ཡར་ལམ་དགའ་ལྡན་ཚོགས་ཆེན་དུ་གདན་
ལུས་ཀྱིས་གསོལ་ཇ་བཞེས་འབྲས་སྤུལ་རྗེས་སྐྱི་དང་། ལྷ་ཚང་གཉིས་ཀྱི་ལས་
སྐྱོ་སྐྱུལ་སོགས་ནས་མཛུལ་ཁ་ལུས། དེ་ནས་གླིང་སྐྱ་བྱང་དུ་སེབས་འབྲས་འབྲས་
སྤངས་སྐྱི་དང་། ལྷ་ཚང་། ཁང་ཚོན་སོགས་ཀྱི་ལས་སྐྱོ། སྐྱུལ་སོགས་ཀྱིས་
མཛུལ་བཅར་ལུས།

ཕྱི་རྒྱ་བཅུ་གཉིས་པའི་ཆོས་དུག་ཉིན་ལྷོ་གླིང་ལྷ་ཚང་ནས་ཚོགས་ཡོངས་སུ་སྐྱ་
མཚོད་ཚོགས་འཁོར་དང་འབྲེལ་ཡོངས་འཛིན་རྩོམ་རྩོམ་ཆེན་པོར་བརྟན་བཞུགས་
སྤུལ་སྐབས་སྐྱི་དང་། ལྷོ་མང་། ས་སྐྱ་ལྷ་ཚང་སོགས་ཀྱི་ལས་སྐྱོ། མི་མང་སྐྱི་
འབྲས་བཅས་ནས་ཀྱང་ཉིན་གསུམ་སྤུལ་ཏེ་སྐྱ་ཆེ་ལུན་བརྟན་གྱི་གསོལ་འདེབས་
ལུས། ལྷོ་གླིང་ལྷ་ཚང་དང་། དགའ་ཤུག་དོར་གདན་ལྷ་བཅོམ་འབྲས་རྒྱལ་མཚན་
བཅས་ཀྱིས་སྐྱ་མོ་ནས་གསོལ་བ་བཏབ་བ་ལྟར། ལྷོ་གླིང་ཆོས་རྒྱུད་གདན་ས་གསུམ་
དང་། བཀ་ཤིས་ལུན་པོ། ལྷུང་ལྷ་སྐྱོད་སྐྱོད་སོགས་ཀྱི་དགོ་འདུན་ཆེག་སྐྱོད་བརྒྱུད་

བརྒྱ་ཅམ་དང་། བྱིས་པ་བརྒྱད་ཅུ་སྟོང་བཅས་ལ་འདྲིལ་སྤྱོད་ལྷན་བཅུ་གསུམ་མའི་
དབང་ཆེན། དེ་རྗེས་སློབ་མཚོ་དཔེ་བཀའ་ཁྲིད་དབུ་ཚུགས། ཆོས་བརྒྱད་ལྷན་
འབྲས་མེ་དགའ་གསུམ། ལྷན་སྤྱོད་སྤྱད། བཟ་ལེས་སྤྱོད་ལོ། ཨ་མདོ་བཟ་ལེས་
འབྲིལ། མོན་རྩོད་གཞིས་ཆགས་བཅས་སྤྱོད་མོང་ནས་བརྟན་བཞུགས་སྤྱུལ།

ཕྱི་ཆོས་ཉི་ཤུ་ཉིན་དགའ་ལྷན་ལྷན་མཚོ་དང་། ཁྲི་བྱང་དོ་རྗེ་འཆང་བདེ་བར་
གཤེགས་པའི་སྤྱོད་ཆོས་ལྷན་པ་འཁེལ་བར་བརྟེན་ཁྲི་བྱང་སྤྱོད་ལྷན་གདན་ལྷན་
ལྷན་སྤྱོད་དགའ་ལྷན་ཆོས་ཆེན་དུ་ཕེབས་ཏེ་དགེ་འདུན་རྣམས་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་
སྤྱོད་ཆོས་ལྷན་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་བརྟན་འགྲོའི་ཕན་བདེ་སྤེལ་བའི་ཐག་མེད་
སྤྱོད་དགོངས་ཡོངས་སྤྱོད་ཆོས་པ་དང་། སྤྱོད་ཡང་ཡང་སྤྱོད་འབྲས་བུ་སྤྱོད་དུ་
འགྲོན་པའི་གསོལ་འདེབས་གནང་། ཆོས་ཉེར་གསུམ་ཉིན་འབྲས་སྤྱོད་ཆོས་སྤྱོད་
དུ་སྤྱོད་མེད་སྤྱོད་མི་མང་ཉིས་སྟོང་ལྷན་བརྒྱ་སྟོང་ལ་རྗེ་ཆོས་འདོན་མའི་ཆོད་བང་བསྤྱུལ།

ཆོས་ཉེར་བཞི་ཉིན་སྤྱོད་ཆོས་པའི་བཀའ་ཁྲིད་བྱུང་བར་གསུང་ཆོས་སྤྱོད་
བདག་ཁག་གཉིས་དང་། མོག་པོ་གྲུ་དེ་སྤྱོད་ཆོས་སྤྱོད་ཆོས་སྤྱོད་ཆོས་སྤྱོད་
འཁོར་དང་འབྲེལ་བརྟན་བཞུགས་སྤྱུལ་བ་དགེ་སྤྱོད་ཆོས་པའི་མཛོད། ཆོས་ཉེར་བདུན་
ཉིན་སྤྱོད་ཁང་ཆོས་ཀྱི་འདུ་ཁང་དུ་སྤྱོད་ཁང་ཆོས་དང་། ཡིད་དགའ་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་
ནས་བརྟན་བཞུགས་སྤྱུལ། བསྐྱེད་བྱ་བདུན་ཅུ་དོན་སྤྱོད་ཆོས་ཉེར་དགུ་ཉིན་དགེ་
ཚུལ་གྱི་སྤོམ་བ་བསྤྱུལ། ཆོས་པོ་གཅིག་སྤྱོད་འབྲས་སྤྱོད་ཆོས་ཆེན་དུ་སྤྱོད་
ནས་བརྟན་བཞུགས་སྤྱུལ། ཕྱི་དོར་དགེ་ཚུལ་ཉི་ཤུ་ལ་བསྐྱེད་གཞི་ཡོངས་སྤྱོད་ཆོས་
པའི་དགེ་སྤོམ་གྱི་དངོས་པོར་བསྐྱེད་སྤྱུལ།

འདི་ལོ་གླིང་ལྷ་ཡང་ནས་རྒྱ་རྒྱུ་ཉེ་ལོ་གླིང་ཚོས་དུ་རྒྱ་བསྐྱེད་ཚོག་དབུས་སུ་
གསེར་ཟངས་ལས་གྲུབ་པའི་རྗེ་ཆེ་འཛིན་པའི་སྐྱ་མི་ཚད་ཅམ་དང་། གཡས་གཡོན་
དུ་སྐས་ཀྱི་སྐྱ་ལོ་གཉིས་ཀྱི་སྐྱ་ཚད་ཨིན་ཅི་བཅུ་བདུན་ཅམ་ཡོད་པ། ཡང་ཨིན་ཅི་
བཅུ་གཉིས་རེ་ཡོད་པའི་རྗེ་རིན་པོ་ཆེའི་སྐྱ་བརྟན་བརྒྱ་དང་བཙོ་ལྷ་བཅས་པར་ན་
བཟའ་རང་འགྲིགས། དེ་དག་བཞུགས་ཡུལ་མཚོད་གཤོམས། གནས་བརྟན་བཅུ་
རྒྱལ་གི་ཞལ་ཐང་དང་། རྒྱ་དབུས་ལས་གྲུབ་པའི་ཐང་ཉོག་བཅས་ཆ་ཚང་། དབུས་
ཉིང་བདུན་ཚད། དབུས་ཀོང་ཆེ་ལེགས་ཚག་ལྟན་བཅས་ལོ་གླིང་གྲུ་ཚང་ལ་སྐྱོར་
འབྲུལ་དང་འབྲེལ་བསྐྱེན་བཀུར་ཉིན་འཁྲོངས་གཟབ་རྒྱས་ཐོག་ ལོ་སྟོར་གྲུ་མཚོད་
རྒྱབས་ཚོགས་འཁོར། མང་ཇ་བཞེས་ཐུག་ རྒྱ་ཡོན་བཅས་པའི་མ་དབུས་སྐྱོར་
འབྲུལ་མཛད།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༣ ལྷ་ ༡ ཚེས་ ༣ ཉིན་ཅ་མེད་མི་མང་དང་། མོན་རྩོ་མི་མང་
བཅས་ནས་གསོལ་བ་བཏབ་བ་ལྟར་མོན་རྩོའི་ལོ་བྱང་དུ་སེར་སྐྱ་མི་མང་སྟོང་ལྷག་ཁ་
ཤས་ལ་དག་པོ་གསུམ་བསྐྱེད་ཀྱི་རྗེས་གནང་དང་། ཆེ་དབང་། བཀའ་སློབ་བཅས་
བསྐྱེད། དེའི་ཕྱི་ཉིན་སྐྱ་གླེང་ཡིག་ཚང་ནས་ཁོ་བོའི་ཆེད་དུ་ཆེ་སྐྱབ་གནང་དགོས་
ཀྱི་སྐྱེན་སེང་ཞུས་པར་དབྱེས་པ་ཆེན་པོས་ཞལ་གྱིས་བཞེས་ཉེ་དེ་འབྲུལ་ཆེ་སྐྱབ་
དབྱེ་འཇུགས་མཛད། དེ་རྗེས་ཚུལ་ཁང་ཁང་ཚོན་དུ་སྐྱ་སྐྱབ་དགེ་འདུན་ཉི་ལྷུ་ལྷག་
ཅམ་ལ་སྐྱ་ལྟེ་སྐོག་གཏད་བསྐྱེད། ཆེས་དགུ་ཉིན་གློ་གླིང་གྲུ་ཚང་གི་གཡང་སྐྱབ་
ཚོགས་མཐོན་དུ་གདན་ཞུས་ལྟར་ཐེབས་ཉེ་སྲིད་ཞེའི་ལེགས་ཚོགས་དབྱུང་གྱི་རྒྱ་
ལྟར་འཕེལ་བའི་ཐུགས་སློན་མཛད། དགའ་ལྟན་གྲུ་སྐྱི་ནས་གདན་ཞུས་ལྟར་ཆེས་

བཅུ་ཉེན་ཚོགས་ཚེན་འདུ་ཁང་དུ་སེབས་པར་དེ་གའི་འདུས་མང་ནས་སྐྱེ་ཆེ་ཡུན་དུ་
བརྟན་པའི་གསོལ་འདེབས་ཀྱི་ཚོགས་དབང་སྲུ་གུར།

ཚོས་བཅུ་བརྟན་ཉེན་ཁི་བྱང་སྐྱེ་བྱེད་དུ་སེབས་ཏེ། སྐྱབས་རྗེ་བདེ་བར་གཤེགས་
པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་རུས་དང་། ལུང་ཐལ། དབུ་ལོ་སོགས་ལ་ལྷུས་གསོལ། རྩོམ་རྩལ་
འགྲུབ་མའི་སློབ་སྲུང་སྲུང་ཚོགས་བཅས་མཛད། ཡང་དེ་སློབ་རྩོམ་འཆང་ཨ་རིར་སེབས་
སྐབས་ནེ་ལུ་ཡོག་ཏུ་ཀུན་ལྷན་ཐར་འདོད་སྲིད་གི་ཚོས་ཚོགས་སུ་གསུང་ཚོས་གནང་
སྐབས་ཞབས་ཞུའི་གསུང་ཨ་རི་བ་ར་སྐྱི་སྐྱི་སི་ལི་ཞེས་པ་རྩོམ་གདན་དུ་འགྲོམ་སྐབས་
སྐྱེ་བྱེད་གི་སྐྱེ་མཚོན་དུ་ཉར་གནང་སྟེ་རྒྱ་ལུ་སོགས་གནས་མཛལ་ལ་འགྲོ་སྐབས་
ཞབས་ཞུ་བརྟན་པ་སྐྱེ་བ་སྐྱེ་བ་དུ་ཆེད་གཏོང་གནང་། འུམ་སྐབས་མཛད་པའི་སྲིད་
བ་དང་། སྐྱེ་བར་སྐྱེ་བ་སྐྱེ་བ་མའི་མཚོན་འཁོད་བཅས་གསོལ་རས་བསྐྱེད།

ཁོ་རང་གིས་པ་མ་གཉིས་ཆེ་སྐྱེ་བ་དོན་ལྡན་ཡོང་བའི་ཆེད་མཚོན་ཉེན་ཚེན་
མའི་མདུན་སྟོང་མཚོན་རྒྱས་པ་འདུལ་གསོལ་དང་འབྲེལ་ཡོངས་འཛིན་རྩོམ་
འཆང་ཚེན་པོ་ཚོགས་དབང་གདན་དུ་པ་མའི་འདུ་བར་གསོལ་སྐྱེ་བ་གི་སྟེང་
བསྐྱེགས་པར་ཡང་ཡང་སྐྱེགས་ཞིབ་ཀྱིས་སྐྱེགས་སྟོན་བསྐྱེད་པ་སོགས་ཀྱི་བཀའ་
འཛིན་ནས་ཡང་བརྗེད་ཐབས་མེད་པ་ཡིན་ཞེས་ཁོ་པས་གཞན་ལ་བཤད་ཚུལ་ཐོས།
ཡང་བྱུང་མེད་སྟེན་མ་ཞིག་ནས་ཐོད་ཡིག་སྲིད་ལམ་དུ་འགྲོམ་གྱི་རྒྱུ་རྩལ་འགོམ་
གཤུག་མི་འགྲོ་བའི་ཆེད་བསྐྱེས་ཏེ་མེར་བསྐྱེགས་ཚུལ་གསན་པར་བྱུང་མེད་དེ་
སྟེན་མའི་ས་མ་རེད། ཡི་གེ་ན་གཅིག་ཡན་ཆད་ལ་ཚོས་དགོན་མཚོག་གི་འདུ་ཤེས་
བཞག་སྟེ་སྐྱེ་བུ་བུ་སྐྱེ་དགོས་པ་དེ་འདུ་རེད་ཅེས་གསུངས། ཐོད་ཡིག་ཅན་དུ་མ་

བད། དུས་རྒྱུན་ཞབས་སུ། ཞབས་ལྷན་སོགས་ཀྱི་འོག་ཏུ་དབྱིན་ཡིག་འཁོད་པ་
རྣམས་བསུབ་ཏུ་བཅུག དབྱིན་ཡིག་ཚགས་ཤོག་ཡིན་ཡང་བཅའ་དངོས་བསྐྱེལ་བ་
སོགས་མི་རུང་གསུངས་ཏེ་ཡིག་རིགས་མཐའ་དག་ལ་བཀུར་སྟེ་མཛད།

དེ་ནས་ཕྱི་ཆེས་ཉི་ཤུ་ལྷ་ཉིན་དགའ་ལྡན་ཤར་ཅེ་གྲ་ཚང་གིས་གདན་ཞུས་ལྟར་
ཤར་ཅེའི་འདུ་ཁང་དུ་གྲ་ཚང་གཉིས་ཀྱི་དགོ་འདུན་ཡོངས་རྫོགས་ལ་འཇམ་དབྱེངས་
དཀར་པོའི་རྗེས་གནང་དང་། གང་ལྟོ་མའི་ལྷགས་ལུང་བཅས་བསྐྱེལ་ཞིང་། དེའི་
མཚུག་བཟོན་བཞུགས་ལུང་བ་དགུས་བཞེས་མཛད། ཕྱི་ལྷ་གཉིས་པའི་ཆེས་བཞི་
ཉིན་སྐལ་སྐྱེས་ (Bel Gam) རས་མཁའ་ལམ་བརྒྱུད་ལྗིད་ལིང་ཕེབས་ཐོན་སྐབས་
གནས་ཐང་དུ་ལྷོ་གླིང་གྲ་ཚང་དང་། དོན་གཅོད་སོགས་རས་ཕེབས་སྐྱེལ་ཞུས།
ཆེས་བདུན་ཉིན་ཨ་ཤོ་ག་མགོན་ཁང་དུ་ཁོ་པོའི་སར་ཕེབས་ཏེ་གང་ཅིའི་གསུང་གྲང་
གནང་། དེ་རྗེས་ཏུ་ཉི་ཉའི་ཆོས་ཚོགས་སུ་གདན་ཞུས་ལྟར་སེར་སྐྱ་བཞི་བརྒྱ་རྒྱུ་ར་
ལ་ཆེ་དབང་བསྐྱེལ།

ཕྱི་ཉིན་ལྷི་ཡི་ནས་ཕེབས་ཐོན་གྱིས་ཆེས་བཅུ་གསུམ་ཉིན་དོར་གདན་དུ་
ཕེབས། ཆེས་བཅོ་ལྷ་ནས་སྐྱའི་ཆེ་སྐྱབ་འཕར་མ་དབུ་འཇུགས་བསྐྱེངས། ཕྱི་ཆེས་
ཉིང་བཞི། བོད་ཚུ་བྱི་གནས་ལོ་གསར་ཆེས་ཉིན་འཆར་ཅན་ལོ་གསར་གྱི་མཛད་
སྟོ་དང་། ཆེས་ཉིང་བརྒྱུད་ཉིན་ནས་བཟུང་སྟོན་ལམ་རིང་སྤྱོད་སྐྱེས་རབས་ལོ་
བཞི་པའི་གསུང་ཆོས་དང་། ཕྱི་རྩོམ་ལམ་སྐྱེས་ཆོགས་བཅས་པར་ཕེབས། ཕྱི་
ལྷ་གསུམ་པའི་ཆེས་བརྒྱུད་ཉིན་སྤྱོད་ཆབ་མདོ་རྒྱ་ར་སྐྱེལ་སྐྱེ་དང་། བངས་འབྲུམ་
སྐྱེལ་སྐྱེ་གཉིས་ཀྱི་གཙུག་ལུང་བཞེས་ཏེ་དགའ་ལྡན་ལྷ་བརྒྱ་མའི་ལྷགས་ལུང་བསྐྱེལ།

ཆེས་བཅུ་གཅིག་ཉིན་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ལོ་དྲུག་དཀར་སྤུང་མཛད་པར་གྲགས་
པའི་གནས་མཚོག་ཏུ་ཡོད་པའི་བོད་དགོན་གྱིས་གདན་ཞུས་ལྟར་ལེགས་པར་བསྐྱེད་
བྱ་བརྒྱུད་ལ་དགོ་ཚུལ་གྱི་སྒྲུབ་པ་བསྐྱེད། ཆེས་ཉེར་བཞི་ཉིན་རྩ་མཚར་ལེགས་སྐོར་
མཛད། ཆེས་ཉེར་བདུན་ཉིན་ཐེག་ཆེན་ཆོས་སྤྱིར་དུ་ཁོ་བོས་མཛུགས་འབྲས་ཞུས།

ཕྱི་རྒྱ་བཞི་པའི་ཆེས་བཅུ་གཅིག་ཉིན་རང་གཞུང་ནས་ཁོ་བོ་འོང་འཚོའི་ཆེད་ཆེ་
སྐྱེས་གནང་དགོས་ཚུལ་ཞུས་པ་ལྟར་མཛད་དེ་རྗེས་སོར་ཆེ་རྗེས་ཀྱང་བསྐྱེད། ལྷན་
བསྐྱེད་ཡེ་ཤེས་སོགས་ནས་གདན་ཞུས་ལྟར་ཏུ་ཤི་ཏུ་ཆོས་ཚོགས་སུ་ཕྱི་རྒྱལ་དང་།
བོད་མི་བཅས་སེར་སྐྱ་བཞི་བརྒྱ་སྟོང་ལ་ཆེས་ཉེར་བཞི་ཉིན་སྐོར་དང་། ཆེས་ཉེར་
ལྔ་ཉིན་འཛིགས་མཛད་དོ་རྗེ་དཔལ་བོ་གཅིག་པའི་དབང་ཆེན་བསྐྱེད། ལྷན་སེའི་
གཞིས་ཁོངས་འབྲུ་ལོགས་ནང་མི་རྣམས་ལ་ཕྱི་རྒྱ་ལུ་པའི་ཆེས་ཉེར་གསུམ་ཉིན་ཆེ་
དབང་། ཆེས་སུམ་ཅུ་ཉིན་རྩ་བོར་ཐེག་ཆེན་ཆོས་སྤྱིར་དུ་སེར་སྐྱ་ཡོངས་ལ་ཐེག་
ཆེན་གསོ་སྦྱོར་གི་སྒྲུབ་པ་བསྐྱེད། དེ་ཉིན་མ་ཁི་དུང་སྐྱེས་ཀྱི་ཆོགས་མཐོན་དུ་ཡང་
ལེགས་པར།

ཕྱི་རྒྱ་དྲུག་པའི་ཆེས་ཉེར་གཅིག་ཉིན་ཁོ་བོ་རྒྱ་བྱང་དུ་བཅར་ཉེ་གསེར་ཤོང་རིན་
པོ་ཆེ་དང་ལྷན་དུ་འཛིགས་ཤེད་སེར་པོའི་ཆེ་དབང་ཞུས། ཕྱི་རྒྱ་བདུན་པའི་ཆེས་ལྔ་
ཉིན་བོད་གཞིས་ཀྱིས་ལྷ་སྡེ་མི་སྡེ་ལྷན་མོང་ནས་རྒྱ་སྐྱེད་ཉེ་ཁོ་བོར་སྒྲོལ་དཀར་ཡིད་
བཞིན་འཁོར་ལོའི་སྐོར་ནས་མཁའ་འགྲོ་བསྐྱེད་དང་འབྲེལ་བཅུན་བཞུགས་ཀྱི་ཆོ་ག་
བཀྲིས་སྐབས་ཡོངས་འཛིན་དོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོས་དོར་སྒྲོབ་མཛད་དེ་མཁའ་ལྷགས་
བཤམ་ཀྱང་བསྐྱེད། དེ་རྗེས་ཉིན་གསུམ་པར་བོད་མི་གཞིས་ཀྱིས་ཡོངས་ནས་དོ་རྗེ་

འཆང་ཆེན་པོར་སྐྱེ་ཆེ་ཡུན་དུ་བརྟན་པའི་གསོལ་འདེབས་ནན་ཏན་ཞུས།

དེ་ནས་ཁོ་པོའི་ལོ་སུམ་ལ་སྐྱེ་བ་སྲུང་སྐྱོབ་སྲུང་བར་ཆེས་ཉེར་ལྷ་ཉིན་གྱི་རྒྱ་བྱང་
ནས་རྒྱ་སྐྱུར་ཏེ། རྣམ་གྲག་རིགས་སྣོད། ཆེ་གླིང་སོགས་རྩ་སར་བཞུགས་པའི་རིས་
མེད་དགོ་འདུན་གྱི་སྡེ་རྣམས་ལ་བསྐྱེན་བཀུར་གཟུང་བ་རྒྱས་ཐོག་གནས་བརྟན་ལུག་
མཚོད། སྐྱོལ་ཚོགས་ཆེ་ཚོགས་སྲུང་མ་དམར་ནག་གཉིས་ཀྱིས་གཙོས་བརྟན་སྲུང་དམ་
ཅན་རྒྱ་མཚོར་བསྐྱར་ཚོགས་འཕྲིན་བཅོལ། ཁོ་པོ་འདི་འཛོའི་གསོལ་འདེབས་རྒྱས་
བ་རྒྱལ་རྒྱུད་དུ་སྐྱེད་རིན་པོ་ཆེས་མཛད་པ་གྲངས་གསོག་དང་། ཁོ་པོ་སྐྱོན་འཁོར་
བཅས་པར་གསོལ་སྐྱོན་དང་འབྲེལ་རྩོུ་འཆང་ཆེན་པོ་ནས་མཐུན་ཉེན་དོད་སོགས་
བསྐྱེད་ཏེ་བརྟན་འགྲོའི་བདེ་དོན་སྲུང་འདི་འཛོའི་དགོས་ཚུལ་ཕེབས་ཤིང་། ཉིན་མོའི་
གསོལ་སྐྱོན་ཡང་ལྷན་བཞེས་མཛད།

ཆེས་ཉེར་དགུ་ཉིན་སེར་སྐྱར་རྒྱལ་འོང་མཁན་སྐྱེལ་གྱི་སྐྱེ་སྐྱིད་ཀྱི་གཙུག་སྲུང་
བཞེས། ལྷི་རྒྱ་བརྒྱུད་པའི་ཆེས་གསུམ་ནས་བཟུང་བདུན་པམ་ཁ་ཤམ་རིང་སྐྱེའི་
ཆེ་སྐྱེལ་འཕར་མ་ཞིག་མཛད། ཆེས་ཉེར་དུ་གཉིན་ཁོ་པོའི་སར་ཕེབས་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་
བཀའ་མཚིད་དུ་མ་ཞིག་བསྐྱེད། ཏུ་ཤི་ཏར་ཡོད་པའི་ལྷི་རྒྱལ་ཆོས་བྱེད་བ་རྣམས་
ནས་ཆེས་ཉེར་དུ་གཉིན་གདན་ཞུས་སྐྱེད་ཕེབས་ཏེ་རྒྱ་མཚོད་སོགས་ཞལ་འདོན་ལྷན་
གཅིག་ཏུ་གསུངས་རྗེས་རྒྱུད་དོར་བཀའ་སྐོབ་ཀྱང་གནང་། རྒྱ་དགུ་པའི་ཆེས་བརྒྱུད་
ཉིན་ཁོ་པོ་ལྷི་རྒྱལ་དུ་བསྐྱོད་སྐྱབས་གཞིས་རྒྱུད་དུ་ཕེབས་ཏེ་མཛུལ་དར་བསྐྱེད།

ཆེས་བརྟུ་ཉིན་ཨེ་ཏ་ཡའི་དགོ་སྐོར་བྱམས་པ་ཐོགས་མེད་སོགས་ལ་དགའ་
སྐྱེའི་བཀའ་ཁྲིད་དང་། ཆོས་རྒྱལ་གྱི་རྗེས་གནང་། ཆེས་བརྟུ་དགུ་ཉིན་སྐྱེ་སྲུང་མཛད་

ཁོང་ཚོའི་མགོན་ཁང་དུ་ཉིན་གསུམ་རིང་སྟོང་བཞུགས་གནང་།

ཚེས་ཉེར་དྲུག་ཉིན་སྤོ་སོ་ར་གྲེས་སྤང་གཉིས་ཀྱི་མཁན་པོ་དང་། ལྷ་སྤྱི། ལྷ་
སྤྱོགས་བོད་མིའི་གཞིས་སྤར་དོན་གཅོད་སོགས་ལེབས་བསྐྱར་བཅར་མཁན་རྣམས་
དང་ལྷན་དུ་སོ་རར་ལེབས། ཚེས་སྤེ་ཆེན་པོའི་འདུས་མང་ནས་བསྐྱ་བ་སེར་སྤྱོད་དང་
བཅས་ཐོག་མར་གྲེས་བྱ་ཚང་གི་འདུ་ཁང་དུ་གདན་ཞུས་ཀྱིས་བཞུགས་ཁྲིར་ཞབས་
སོར་འཁོད་འབྲེལ་བྲུ་སྤྱུལ། ལས་སྤེ་ལེབས་བསྐྱར་བཅར་མཁན་རྣམས་ཀྱིས་མཚུལ་
ཉེན་གསུམ་དང་། གསོལ་ཇ་བཞེས་འབྲས་སྤུལ་ཏེ། མཇུག་སྐོར་གྲུབ་མཚམས་བྱ་ཚང་
གི་ཡང་སྟོང་གཞིམ་ཚུང་དུ་སྤྱ་བཞུགས་གནང་། དེའི་ཕྱི་ཉིན་ཉེ་ཏོར་དགེ་སློང་ལོང་བུ་
དོ་ཇེ་ནས་སེར་གྲེས་བྱ་ཚང་གི་ཚོགས་མགོན་དུ་གདན་ཞུས་ལྟར་ལེབས།

ཕྱི་ལྷོ་བཅུ་གཉིས་པའི་ཚེས་སུམ་ཅུ་ཉིན་སྟོན་ནས་སེར་གྲེས་བྱ་ཚང་གིས་
གསོལ་བ་བཏབ་པ་ལྟར། ཚེས་སྤེ་ཆེན་པོ་སོ་ར་ཐོག་ཆེན་གྱི་དགེ་འདུན་ཡོངས་
ཚོགས་སྟོང་ཚེས་སྤེ་ཁག་གཞན་ཀྱི་དགེ་འདུན་རྣམས་དང་། ཨ་རི་བ་སོགས་ཕྱི་
རྒྱལ་འགའ་ཤེས། གཞན་ཡང་བྱིས་བ་པོ་མོ་སུམ་བརྒྱ་སྟོར་བཅས་ལ་བྱ་ཚང་གི་
འདུ་ཁང་དུ་བྱང་རྩལ་ལམ་རིམ་ཆེན་མོའི་བཤའ་ལྷང་གི་བཀའ་ཚོས་དབུ་ཚུགས།
ལམ་རིམ་ཆེན་མོའི་དབུ་ནས་སྤྱགས་ཐོག་ནས་ཅིས་ཤེས་ལན་གསུམ་བསྐྱེད་བར་
མཁན་པོ་ལྷན་མ་ལེགས་ལྷན་ནས་ཡར་སྐྱོར་བ་སོགས་བརྒྱན་ལྷན་ལྷན་མ་དམ་པའི་
སྤྱལ་བཞེས་མ་ཉམས་བར་མཇུག། དེ་སྟོན་ལྷ་སར་ལོང་གི་པོ་བྱང་དུ་ཡལོང་ས་བཅུ་
གསུམ་བ་ཆེན་པོས་ལམ་རིམ་ཆེན་མོའི་བཀའ་བྱིན་བསྐྱེད་སྐབས་དེར་སར་ལྷར་
རྒྱང་བསྐྱགས་སྟོག་འབྲེལ་ཆ་རྒྱན་མེད་ཀྱང་། ལོང་གི་པོ་བྱང་གི་གཞུང་སྟོར་འཇུག་

མ་ཐག་གསུང་གི་སྐྱོད་ལྷན་གོ་ཚུལ་བཤད་སྲོལ་ལྟར། དེ་ནི་རི་རྒྱུད་དུ། བརྟེན་སྡོད་
རྒྱ་མཚོ་ལས་གསུང་ལ་བརྟེན་པའི་སྐབས་སུ། དེའི་ཚེ་ཉ་ཅང་ཉེ་བར་གནས་ལ་ཆེ་
མིན་རིང་བར་གནས་ལ་རྒྱུད་མིན་བར། །ཞེས་སོགས་ལྟར། སངས་རྒྱལ་འཕགས་
པའི་གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྲབ་པའི་ཡོན་ཏན་དུ་འཁུམས་ཞེས་བཀའ་བསྩལ།

ཕྱི་ལོ་ ༡༥༤༣ ཟླ་ ༡ ཚེས་ ༡༥ ཉིན་ཨེ་ཏོར་ཁང་ཚོན་ནས་གདན་ཞུས་ལྟར་
དེར་ལམ་གཙོའི་བཤད་སྲུང་ཞེག་བསྩལ། ཞོ་བོའི་དག་བཀོད་ལྟར་སྐྱེས་ལོ་ལ་ཚང་
ནས་རྒྱ་སྐྱེད་ཀྱི། ལམ་རིམ་ཚོས་ཞུ་བ་ཡོངས་ནས་ཚེས་ཉི་ཤུ་ཉིན་ཟླ་མཚོད་ཚོགས་
འཁོར་དང་འབྲེལ་བའི་སྐོན་ལོངས་འཛིན་དོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོར་བརྟན་བཞུགས་
སྤུལ། ཚེས་བརྒྱད་ཀྱི་ཉིན་ལམ་རིམ་གསུང་ཚོས་ལེགས་པར་གྲུབ་སྟེ་སེམས་བསྐྱེད་
མཛོད། ཚེས་སུམ་ཚུ་ཉིན་སེ་རའི་གྲུ་ཚང་གེས་སྤྲད་གཉིས་དང་། ཟླ་སྟེ་བཅས་ནས་
བརྟན་བཞུགས་སྤུལ་སྐབས་འབྲས་ལོ་སྤིང་། སྐོ་མང་། དགའ་ལྡན་ཤར་བྱང་། བཟ་
ཤིས་ལྷན་པོ། རྣམ་གྲོལ་སྤིང་དགོན། འབྲི་གྲང་བཀའ་བརྒྱུད་དགོན་བཅས་ཀྱི་དབུ་
འཛིན་རྣམས་དང་། དོན་གཙོད། མི་མང་། སྟེ་འབྲས་བཅས་ནས་གྲང་ཉེན་གསུམ་
སྤུལ་ཉེ་སྐྱོ་ཆེ་ཡུན་དུ་བརྟན་པའི་གསོལ་འདེབས་ཞུས།

ཚེས་སོ་གཅིག་ཉིན་སེར་སྤྲད་འདུ་ཁང་དུ་ཚོས་ཞུ་བ་བཞི་སྟོང་སྐོར་ལ་
གདུགས་དཀར་ལྷ་བརྒྱ་བདུན་མའི་དབང་གི་སྐྱ་གོན་དང་། ཕྱི་ཉིན་དངོས་གཞི་བཅས་
བསྩལ། ཕྱི་ཟླ་གཉིས་པའི་ཚེས་གཅིག་ཉིན་འབྲམ་ལར་སྤོད་བ་དགེ་སྟོང་ལྷབ་བརྟན་
ཆེ་རིང་ནས་གསོལ་བ་བཏབ་བ་ལྟར། སྐྱེན་རས་གཟིགས་ངན་སོང་གུན་གྲོལ་གྱི་
རྗེས་གནང་། སྐོལ་དཀར་ཆེ་དབང་། དེ་རྗེས་མི་མང་ལ་མཛལ་ཁ་བསྩལ། ལྐབས་

དེར་དེལ་མགོ་མཁུན་བཅེ་རིན་པོ་ཆེ་ཡོངས་འཛིན་རྩོམ་འཆང་གི་མངལ་ཁར་
མེབས། ཉིན་གཉིས་པར་བལ་ཡུལ་ནས་འཕྲོར་བ་མ་ཚུན་བསྟུན་འཛིན་ཚེས་སྤྱིད་ལ་
དགེ་བསྟེན་གྱི་སྒོམ་པ་འོད། ལྷ་བུང་ནས་ཚེས་ལྷུ་བ་རྣམས་ལ་ལྷ་མཚོད་གྱི་སྒོམ་
ཚོགས་འཁོར་མཚོད་འབྲུལ། བཞེས་བལ་སྐྱེ་འགྲེད། གཞན་ཡང་ཚོགས་ཆེན། ལྷ་
ཚང་གཉིས། ཉེ་ཉོར་ཁང་ཚན་བཅས་པར་བསྟུན་བཀུར་གཟབ་རྒྱས་ལྷོས།

ཚེས་ལྷུ་ཉིན་ཉོན་སྲུང་བོད་མིའི་གཞིས་ཆགས་སུ་གདན་ལྷོས་སྐབས་མེབས་
ལམ་དེར་བྱ་གསོ་ཁང་དུ་མེབས་ཉེ་ལས་བྱེད་སློབ་སྦྱོལ་སོགས་སུམ་བརྒྱ་སློར་ལ་
འཇམ་དབྱངས་བསྟོད་པ་གང་སློབ་དང་། མ་ཞིའི་ལྷགས་ལུང་དང་བཀའ་སློབ་བཅས་
བསྟུལ། དེ་རྗེས་བཀའ་ཤིས་སྟུན་བོད་མེབས་ཉེ་མེར་སྐྱེ་མི་མང་ལ་སློབ་མའི་ལྷགས་
ལུང་གནང་། མེབས་ལམ་དུ་ཆ་སྟེང་དགོན་པར་གདན་ལྷོས་གྱི་གསོལ་ཇ་བཞེས་
འབྲས་སོགས་སུལ། ཚེས་དྲུག་ཉིན་རྒྱུད་སྤྱོད་ལྷུ་ཚང་དུ་མེར་སྐྱེ་ཡོངས་ལ་ཆེ་དབང་
དང་། ལྷང་དོར་བཀའ་སློབ་བཅས་བསྟུལ་ཞིང་། མི་མང་སྤྱི་ནས་བརྟན་བཞུགས་
སུལ་བྱུབ་རྗེས་ཚང་མར་མངལ་ཁ་བསྟུལ།

ཚེས་བདུན་ཉིན་རྫོང་དཀར་ཚོས་སྤེར་གདན་ལྷོས་གྱིས་སྤྱི་ཉིན་འཆམ་
གཞིགས་སུལ་བར་དབྱེས་གཞིགས་མཛད། ལྷང་རྒྱུད་སྤྱོད་ལྷུ་ཚང་དང་། རྫོང་དཀར་
ཚོས་སྤེར་མཚོད་འབྲུལ་བསྟུན་བཀུར་གཟབ་རྒྱས་གནང་། ཚེས་དྲུག་ཉིན་མོན་རྫོང་
སྤྱིར་མེབས་མཛད། ཚེས་བརྒྱུ་ཉིན་ཡང་ལམ་དགའ་ལྷན་ལྷུ་སྤྱི་ནས་ཚོགས་ཆེན་དུ་
གདན་ལྷོས་གྱིས་མཁུན་ལས་རྒྱུད། ལྷ་སྦྱུལ། དོན་གཅོད་བཅས་ནས་མངལ་ཁ་ལྷོས།
ཚེས་བརྒྱུ་གཅིག་ཉིན་ཁོ་བོ་མོན་རྫོང་འཕྲོར་བར་འབྲས་སྤྱངས་ཚོགས་ཆེན་དབྱེ་

ཅེའི་གཟིམ་རྒྱུ་དུ་གདན་བྲངས་ཏེ་སྒོད་མཛེས་ལྷན།

ཕྱི་རྒྱ་གཉིས་པའི་ཚེས་བཅུ་གསུམ་པོད་ཚུ་བཟ་གནམ་ལོ་གསུམ་ཚེས་ཀྱི་སྐྱ་
དོར་ལྷ་བྲང་གི་ཚོམས་ཚེན་དུ་བཞུགས་ཁྲིའ་འཁོད་ནས་ལོ་གསུམ་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་
གྲུབ་མཚམས་སློབ་སྦྱོང་དགོ་འདུན་ཡོངས་རྫོགས་མཛེས་ཁང་པེབས། ཚུ་ཚོད་དགུ་
བར་གཞུང་གི་དགུང་གསུམ་མཛད་སྒོའི་སྐབས་འབྲས་སྦྱངས་ཚོམས་ཚེན་འདུ་ཁང་
དུ་ཁོ་བོ་ཁྲིའ་འཁོད་བེན་རྗེས་རྣམ་གྲུ་གསུང་བཟང་བ་རྣམས་ནས་རྟགས་བརྒྱུད།
རྗེས་བརྒྱུད། ལྷ་བདུན་བཅས་ཕྱུལ། ལིས་བརྗོད་དང་། བརྟན་འབར་མ་གསུང་གྲུབ་
མཚམས་ཁོ་བོར་བཀའ་སློབ་བགྲུ་བས་པས་གཞུང་གནས་ཀྱི་རྟེན་གསུམ་དང་། དེ་རྗེས་
ཡོངས་འཛིན་རྗོ་རྗོ་འཆང་ནས་མཚུལ་རྟེན་གསུམ། སྐབས་བཟུང་དེར་གནང་བའི་ཚེ་
རྗེས་བཅས་བསྐྱེད་བར་ཚེ་རྗེས་ཀྱི་རྣམས་ཀྱི་བཅུད་དུ་སྦྱངས། མཛད་སྒོ་གྲུབ་
མ་ཐག་ཡོངས་འཛིན་རྗོ་རྗོ་འཆང་ཚེན་པོ་ཁོ་བོའི་སྒོད་ཕྱུལ་ཚོགས་ཚེན་དགུ་ཅེའི་
གཟིམ་རྒྱུ་དུ་གདན་བྲངས་ཏེ། ཁོ་བོ་དང་། གསེར་ཀོང་དེན་པོ་ཚེ་བཅས་ནས་སྐྱ་
མཚོད་ཚོགས་འཁོར་དང་འབྲེལ་བརྟན་བཞུགས་ཕྱུལ་ཏེ་ཞབས་བད་ཕྱུན་དུ་བརྟན་
པའི་གསོལ་འདེབས་ནན་ཏན་ལྷན། ཕྱི་ཉིན་རྒྱུད་སྒོད་གྲུ་ཚོང་ནས་བརྟན་བཞུགས་
ཕྱུལ།

ཚེས་བཅུ་དྲུག་ཉིན་དགའ་བྱུང་གྲུ་ཚོང་གི་འདུ་ཁང་གསུམ་བ་སྒོ་དཔེའི་སྐབས་
ཁོ་བོ་དང་ལྷན་དུ་པེབས་ཏེ་རབ་གནས་མཛད། དེ་རྗེས་ཉིན་གཉིས་བར་སྐྱོ་ཚུ་ཚོད་
བཅུ་ཐོག་ཁྲི་བྲང་སྐྱ་བྲང་ནས་གདན་ལྷན་ལྷན། ཡོངས་འཛིན་ཁྲི་བྲང་རྗོ་རྗོ་འཆང་དེ་
ཉིད་ཀྱི་སྐྱ་དུས་ལས་གྲུབ་པའི་ས་ཚོ་སོགས་ནང་དུ་བཞུགས་པའི་དུལ་གྱི་མཚོད་

སྲོང་ལེགས་གྲུབ་ལ་རྒྱུད་སྲོད་དགོ་འདུན་བརྒྱུད་ཅུ་སྟོར་ནས་བདེ་མཚོག་དང་འབྲེལ་
བའི་རབ་གནས་དགོ་ལེགས་ཆར་འབེབས་ཀྱི་དངོས་གཞིར་ཁོ་བོ་དང་ལྷན་དུ་རབ་
གནས་མཛད།

དགོང་ཨོ་ཚུ་ཚོད་གཉིས་པའི་ཐོག་དགའ་ལྷན་ཚོགས་ཆེན་དུ། དགོ་ལྷན་གཙུག་
ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་ནས་གོ་སྐྱིད་གྲུས་དོན་ལྟར། ཟ࿳་ལོ་ ༡༩༤༠ ༡༩༤༡ ༡༩༤༢
བཅས་ལོ་གསུམ་ནང་དགོ་བཤེས་བཀའ་རམས། སློབ་དཔོན། ལྷ་རམས་བཅས་
པའི་རྒྱལ་སྲོད་ཐོན་པའི་དགོ་བཤེས་དགུ་བཅུ་ཐམ་པར་ཡོངས་འཛིན་གླི་རིན་
པོ་ཆེ་ནས་ལག་འཁྲུང་བསྐྱུལ་ཞིང་། དེ་དག་གི་ཁོངས་ནས་ཨང་ ༡ ༢ ༣ བཅས་
པར་བྱ་དགའ་ཁོ་བོས་སྤྲད། ཆེས་ཉེར་གཉིས་ཉིན་གླིང་ལྷ་བྱང་གིས་རྒྱ་སྤྲུང་ཏེ། ལྷོ་
གླིང་གྲུ་ཚང་དུ་འདུས་མང་ནས་ལྷ་མཚོད་ཚོགས་འཁོར་དང་འབྲེལ་མཁའ་འགྲོ་བསྐྱུ་
བརྒྱུག་གི་སློན་པོ་བོར་བཏུན་བཞུགས་བསྐྱུར་འདུལ་སྐྱབས་ཅུ་བའི་ལྷ་མ་མཚོག་
བཞུགས་གླིའི་སྟེང་དུ་བཀ་བཞེས་ཏེ་མཆོད་ལྗེས་བཤེད་དང་། རྣས་བརྒྱུད་
མཐུན་འགྱུར་སོགས་བསྐྱུལ་བ་ལྟར། དོས་ནས་ཀྱང་རིང་འཚོའི་ཐོག་ ལྗེས་བསྐྱུན་
ཆབ་སྲིད་བཅས་པར་ལྷ་མའི་བཀའ་བཞིན་ཞབས་འདེགས་འགྲུབ་པའི་སློན་འདུན་
ལུས།

དེ་རྗེས་གླིང་ལྷ་བྱང་གི་གཞིས་རྒྱུད་དུ་སྐྱབས་རྗེ་ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེ་དང་།
ཁོ་བོ། གསེར་ཀོང་རིན་པོ་ཆེ་བཅས་གསོལ་ཚོགས་ལྷན་བཞེས་ཀྱིས་བཀའ་མཚིད་
ལ་རོལ། དེ་ཉིན་རང་གཞུང་གི་ལས་ཁུངས་ཚང་མར་ལྷ་བྱང་ནས་ཉིན་གྲུང་གསོལ་
སྟོན་གཟབ་རྒྱས་ལུས། དེའི་སྐབས་མཚན་ཞབས་གསེར་ཀོང་རིན་པོ་ཆེ་ནས། དེང་

སྐབས་དུས་ཚོད་འདི་འདྲ་ཞིག་ལ་ཡ་རྒྱལ་བསྟན་ཆབ་སྲིད་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་ཐུགས་
འགན་ལེན་ཏུ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་སྐྱེ་རྒྱུ་གིས་བསྐྱམས་བཞིན་ཡོད་
པ་དང་། ཡ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་འདི་ཐུགས་ཀྱི་གཏད་ས་ནི་ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེ་
འབའ་ཞིག་ལས་མེད། ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེ་སྐྱེ་ཆེ་ཞབས་པད་མ་བརྟན་པར་
ཡ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་ཐུགས་སློས་གཏོང་ག་ལ་པོད། ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེ་སྐྱེ་ཆེ་
ཞབས་པད་ཡུན་དུ་འཚོ་བཞུགས་ཡོད་པ་ཞེས་བཤུགས་བཞིན་དུ་སྟོན་སེང་གསོལ་
འདེབས་ནན་ཆེ་གནང་སོང་བས་ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེ་ཡང་ཐུགས་ཡིད་འབྱོངས་
པོར་གྱུར།

ང་རང་ཡང་མཆི་མ་ཤོར་ཉེ་སེམས་ལ་གདུང་བ་ཅི་ཆེ་སྐྱེས་ལྷུང། དུས་རྒྱུན་
ནས་གསེར་ཀོང་རིན་པོ་ཆེ་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་ཚུལ་གྱི་ཐུགས་དད་དཔེར་འོས་པ་
ཞིག་ཡོད་ལ་ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེ་དང་། དེད་རང་གསུམ་འཛོམས་སྐབས་ཐུགས་
སྦྱོང་པོའི་ངང་ནས་བཀའ་མོལ་གསུང་རེས་གནང་སྐབས་བཤུགས་པ་དང་། ཡང་དེ་
མ་ཐག་ཞལ་ཤོབ་ཀྱི་རེ་གནང་སྐབས་བཞད་མོ་བཀག་མ་ཐུབ་པ་དེ་འདྲ་ཡང་ཡང་
ཡོང་གི་ཡོད།

ཡ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་འཆང་ཤིང་ཕག་ལོར་གདན་སར་མཚོན་རྟགས་གནང་ནས་
འདི་ལོ་ཚུ་ཕག་ལོའི་བར་ལོ་དུག་ཅུ་དང་། ཁོ་བོ་དགོ་བཤེས་ལྷ་རམས་པའི་མིང་
རྟགས་ཐེན་ནས་ལོ་ཉེར་ལྷ་སོང་བའི་དུས་དྲན་བྱེད་རྒྱ་གཉིས་མ་བསྐྱིགས་ལྷན་གྲུབ་
ལྷ་བུའི་དུས་མཚུངས་སུ་ཕྱི་ཆེས་ཉེར་ལྷ་ཉིན་བདག་གི་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་ཡོངས་
འཛིན་སྲིད་ཁྱི་ཆེན་འོ་ཆེ་འཆང་ཆེན་པོས་དབུས་གཞུང་གི་ལས་བྱེད་ཡོངས་རྫོགས།

ཚོས་སྤེལ་གཤིག་དགོ་འདུག། གྱི་རྒྱལ་གྱི་མགོན་པོ་སྐོ་བུར་བ་སོགས་འབྲས་སྦྲངས་
ཚོགས་ཆེན་དུ་ཚང་འཛོམས་སར་རྟོགས་བརྗོད་མཐུན་ལེགས་མ་ལས།

ཁྱད་པར་རང་གི་སྲོལ་བྱས་དགོ་བ་ལ། །
སྐོམས་སེམས་བྲལ་བས་དགའ་བ་ཆེར་བསྐྱེད་ན། །
སྲོལ་བྱས་དགོ་བ་གོང་དུ་འཕེལ་ལོ་ཞེས། །
རྒྱལ་བས་གསུངས་པའི་དོན་དེ་བསྐྱབ་ཕྱིར་དང། །
དགོས་བ་གཞན་ཡང་མང་དུ་མཐོང་པས་ན། །
སེམས་ཁྲོད་དགའ་བ་འདི་ལྟར་བསྐྱེད་ན་ལེགས། །

ཞེས་སོགས་གྱི་ལུང་འདྲེན་དང་བཅས་ཁོ་བོས་ད་པན་གཙོ་བོར་ཚོས་སྤྱོད་གས་
གྱི་ཆ་ནས་མི་ཆེ་བསྐྱེལ་ཚུལ་རགས་ཅམ་བཤད་སྐབས། སློབ་གཉེར་ཐད་རང་ལོ་
བཙོ་ལྷ་ཡས་མས་བར་གཞན་སློབས་དང། དེ་མཚམས་ནས་རང་སློབས་གཞན་
སློབས་གཉིས་ཀའི་སློབས་བྱས། དགོ་བཤེས་བཏང་ཟེན་ནས་གཞན་གྱིས་བསྐྱེལ་
བ་ལ་མ་ལྟོས་བར་སློབ་གཉེར་ལུགས་ཆེན་པོ་བྱས་ཤིང། ཚུང་དུས་སྐབས་ནས་
རིག་པ་བཟང་པོ་ཡོད་ཀྱང། ལེ་ལོའི་སྐབས་གྱིས་སྐབས་འགའ་སློབ་གཉེར་བྱེད་
རྒྱར་སྐྱབ་སྒྲུང་ཡོང་གི་ཡོད་པར་ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེས་ལོ་དང་ཟླ་བ་སྐྱེལ་ནས་
ཉིན་རེར་ཐེངས་གཉིས་རེ་ཐེབས་ཏེ་སློབ་ཁྲིད་གནང་བ་སོགས་ཡོངས་འཛིན་དོ་རྗེ་
འཆང་ཆེན་པོའི་བཀའ་རྒྱུ་བྱང་ཚུབ་སྦྱིང་པོའི་བར་གཞལ་བར་དཀའ་ཞིང། ད་ཆ་
སྐྱུ་ན་མཐོ་པོར་ཐེབས་ཟེན་མོད། སྐྱབ་སྐྱབས་ལེགས་པོ་དང། ལུགས་བག་ཐེབས་
པོ་ཡོད་པ་གཉིས་གཞིར་བཟུང་སྟེ་དགྲུང་ལོ་བརྒྱ་ཡས་མས་ཅམ་ཞེག་འཚོ་བཞེས་

གནང་བའི་གསོལ་འདེབས་ལྷ་རྒྱུད། རྗེ་འཆང་ནས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དགོངས་བཞེས་
གནང་བྱུང་བ་སོགས་ཀྱི་སྙན་སྒྲུབ་གསོལ་འདེབས་ལྷ་ས།

འདི་ལོར་དགེ་འདུན་སྲུང་སྤོང་ལྷ་བརྒྱ་སྤོང་འདུ་འཛོལ་ས་ཀྱིས་སྤོན་ལམ་ཉིན་
བརྒྱད་འཚོགས་རིང་སྤྲུགས་ལྷ་མན་བདེ་ལེགས་བཤམ་གྱིང་བས་ཚོས་རྒྱལ་སྤོ་བྱུང་
ལས་བཅོལ། རྒྱུད་སྤྲུང་ནས་ལྷ་གས་མཁམ། སྤོང་རྒྱུད་ལྷ་ཆང་ནས་མགོན་པོ། ས་སྤྱ་
བས་སྤོལ་མ་གཡུལ་མདོས། ཉིང་མས་བྱང་གཏེར་ལྷ་པའི་གཏོར་སྤྱུབ་གནད་སྤོན་
དང་འབྲེལ་ཚེས་བརྒྱད་ཀྱི་ཕྱི་ལོ་ཚུ་ཚོད་གཉིས་དང་སྤྲུང་མ་བཅོལ་ལྷ་མོར་འཕེན་
བྱ་རྒྱུར་བཞེན། ཉིན་གྲུང་ཚུ་ཚོད་བཅུ་གཉིས་པར་ཁོ་ལོ་དང་། གསེར་ཀོང་མཚན་
ཞབས་རིན་པོ་ཆེ་བཅས་དང་ལྷན་དུ་ཡོངས་འཛིན་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོས་རྒྱལ་ཚུ་
མའི་གཏོར་འབྲུལ་དང་བསྐྱེད་སྤྱིད་ལ་རྒྱུར་སྤོན་པའི་སྤྲུགས་སྤོན་གནང་། སྤྲུགས་
དེར་གྱིང་ལྷ་བྱང་ནས་སྤོན་ལམ་ཚོགས་དབྱུས་སྤྱ་མཚོད་འབྲུལ་དང་། དགེ་འདུན་
ཚམས་ལ་བསྐྱེད་བཀུར་གསོལ་བ། བཞེས་སྤྲུག་འབྲས་ཚེ་ལེགས་པ། སྤྱ་འབྱེད་
དང་། དེ་བཞིན་ལྷ་ཆང་སོ་སོ། ས་སྤྱ་ཉིང་དགོན་བཅས་ལ་མཚོད་འབྲུལ་བསྐྱེད་
བཀུར་འབྲུལ་གནང་མཛོད།

ཉིན་གཅིག་སྤོ་རྒྱ་བྱང་གི་ཚོམས་ཆེན་དུ་གནས་དགའ་གཉིས་ལྷན་ཅིག་དུ་
ཉིན་གཞིར་སྤྲུན་བྱངས་པར་གནས་ཚུང་ནས་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོ་མཚོག་ཉིད་ནས་སྤྱ་
ཚེ་ལྷན་དུ་བརྟན་པའི་ཞལ་བཞེས་གནང་ན། ཁོ་ལོ་གསྤྲུགས་མེད་ནས་ཉིན་མཚན་
དུས་རྒྱལ་དུ་འཕྲིན་ལས་ལྷ་ཞེས་བཀའ་ལྷུང་དགོངས་བ་ཅན་ཞིག་སྤྲུག། དེ་སྤོན་
གནས་ལྷ་འཕེལ་རྒྱས་ཨ་རིར་འཕྲོ་སྤྲུགས་བཀའ་པོད་ལྷའི་ཚུ་བ་དང་། སེར་སྤྲུང་

ཤར་ཆེན་དག་དབང་ཚུལ་གྱིས་མཛད་པའི་འདུལ་སྐྱོམ་བཅས་སྐྱོད་རྒྱར་
འབྲུལ་དགོས་བཀའ་མངགས་བསྐྱེད་བའི་གྲས་མདོ་རྩ་བ་དེ་ཉིད་ལ་དབྱུང་ལྷན་གྱི་
ཀུན་ཏུ་ཕྱག་བསྟར་མའི་མཆན་ཡོད་པ་དེའི་བཤད་ལུང་གི་རྒྱན་ཞིག་བསྐྱེད་ཀྱིས་པ་
ཞེས་སྐྱོད་རྒྱས་ཞུས་པར། རྗེ་ཉམས་རྩ་བར་མཆན་འདུག་གྱུ་རྒྱ་སོགས་ཡིག་འབྲི་
བྱེད་སྐབ་ཆེ་བཤད་ལུང་གི་རྒྱན་བསྐྱེད་འཇུག་ཞེས་པེབས་ནས་དཔར་ཕྱད་ནང་
མིན་བཀའ་སློན་བྱུང་བ་ལ་ལྷ་སྐབ་བསྐྱེད་འོད་ལྡན་ཆེད་བཅར་གྱིས་ཕྱུལ་ཐོག་སྐྱ་
ཆེ་ལུན་དུ་བརྟན་པའི་གསོལ་འདེབས་ནན་ཏན་ཞུས་པར་རིང་འཛོའི་ཆེད་མཆོག་གི་
གསུམ་ལ་གསོལ་འདེབས་ཞུ་ངེས་ཀྱང་། སྐྱེ་འཆི་ལ་རང་དབང་མེད་ཚུལ་པེབས་ཏེ་
ཞལ་བཞེས་གཙང་མ་ཞིག་མ་གནང་།

པོད་དུ་ཁོང་མགོན་ཆེའི་ལས་ཁུར་འཛིན་སྐབས་མཆོན་ཞབས་དངོས་བྱུབ་
ཆོགས་གཉིས་བར་མ་རིང་ཆེད་བསྐྱོད་གྱིས། རོས་དང་། ཡོངས་འཛིན་རྣམ་གཉིས་
གྱི་སྐྱ་སྐྱ་མཛད་འབྲིན། བསྟན་མིན་བཅས་པར་ལོགས་ཉེས་ཇི་ཡོང་གོ་སར་ལ་ཕོ་
བརྟག་དགོས་ཚུལ་བརྗོད་པར། བསྟན་མིན་ལ་ལོགས་འཚུབ་དང་། ཟིང་འཇུག་
སོགས་ཏ་ཅང་འཚུབ་འོ་ཆེ་ཡང་། སྐྱིང་རིན་པོ་ཆེ་དགོ་ལྡན་གྱི་ལ་པེབས་ཏེ་མདོ་
སྐབས་གྱི་བསྟན་པ་ཆེས་ཆེར་གསལ་བར་མཛད་རྒྱུར་བབས་པས་སྐབས་དེར་
བསྟན་མིན་ལ་ལོགས་འཚུབ་ཡོད་ཆེ་སྐྱིང་རིན་པོ་ཆེ་དགའ་ལྡན་གྱི་ལ་པེབས་རྒྱ་
དགའ་ཚུལ་བསམ་མོད། རྗེས་སུ་འཕགས་ཕྱུལ་དུ་དགའ་ལྡན་གྱི་ལ་པེབས་པས་ཡ་
མཆོན་ལྟ་བུར་བྱུང་ཚུལ་ལ་ལྷ་མགོན་ཆེས་ཕྱག་མཛོད་ལགས་སུ་བརྗོད་འདུག།

རྒྱ་བལ་ཁུལ་ཕྱག་དཔེ་བར་འདེབས་གནང་མཁན་ཇི་མང་ཞིག་ནས་བར་སྐྱད་

ལུལ་བ་སོགས་ཀྱི་བྱུང་དཔེའི་གྲས་ནས་ལྷན་འཇོས་ཡོད་རིགས་རྣམས་སློབ་སྦྱོར་
 དཔེ་མཛོད་ཁང་དུ་བསྐྱུལ་ཏེ་རྗེས་སུ་སློབ་གཉེར་བ་ཚོར་ཕན་ཐོགས་ཡོང་གི་རེད་
 གསུངས་ཏེ་བྱ་ཚང་གི་ཡིག་ཆ་ཆ་ཚང་ཞིག་ཚུར་བཞེས། ཡང་བུམས་པ་སྐྱུལ་སྐྱུར་
 རྒྱ་བྱང་དུ་བོད་ཤོག་སྐྱུས་ལེགས་ཐོན་བྱ་འདུག་པ་དེ་དག་ལ་དགའ་ལྡན་དུ་ལམ་རིམ་
 ཟེན་གྱིས་རྣམ་གྲོལ་ལག་བཅང་པར་གསལ་པོ་ཞིག་རྒྱག་དགོས། རྗེས་སུ་སྐྱུག་གྱུ་
 དེ་འབྲར་ཕན་ཐོགས་ཡོང་རྒྱ་ཞེས་དང་། གལ་སྲིད་ཉིད་ལ་རྩ་ས་ནས་ཇོ་བོ་གི་ཉར་
 གཏོང་དགོས་བྱུང་ཆེ་འཕྲལ་དུ་ཡོང་ཚོག་བྱ་དགོས་ཚུལ་སོགས་ཤེབས་བ་ནི། རིང་
 མིན་དགོངས་བ་གཞན་དོན་དུ་གསལ་རྒྱ་དང་། སྤར་ཡང་ཡང་སྲིད་མཚོག་གི་
 སྐྱུལ་སྐྱུ་རིན་པོ་ཆེ་གདན་སར་གསན་བསམ་མཛོད་རྒྱུའི་ཕྱང་བསྟན་ལྟ་བུར་གསལ།
 ཕྱི་རྒྱ་གསུམ་པའི་ཆེས་བཅུ་གཅིག་ཉིན། མོན་རྩོ་ནས་མོ་ཤོར་ཐོག་ཤེབས་ཐོན་
 སྐབས་སློབ་སྦྱོར་བྱ་ཚང་གི་ལས་སྡེ་རྣམས་དང་། དོན་གཚོད་བཅས་སྤེལ་སྐམ་གནས་
 ཐང་བར་ཤེབས་སྐྱེལ་ལ་བཅང་། དེ་ནས་གནས་གྱུ་བརྒྱད་ལྗེ་ལིར་ཤེབས་སྐབས་
 དུས་རྒྱུན་དང་མི་འབྲེ་བའི་ཤེབས་སྐྱེལ་ལུ་མིར་ཡང་ཡང་ཕྱིར་གཞིགས་པས་བུམས་
 བ་སྐྱུལ་སྐྱུ་ནས་མོན་རྩོར་ཡང་བསྐྱར་ཤེབས་ཀྱི་མེད་འབྲེ་བསམ་སྟེ། སེམས་སྐྱོ་ལྡང་
 ལྡང་བྱུང་ཚུལ་ཟེད། ལྗེ་ལིར་བ་ཀུ་ལའི་གཞིམ་ཤག་ཏུ་བཞུགས། ལྗེ་ལི་བོད་ཁང་
 འགན་འཁུན་དོ་བུམ་སྐྱུལ་སྐྱུས་རིམ་མེད་ཚོས་བརྒྱུད་ཁག་གི་བསྟན་པའི་བདག་པོ་
 རྣམ་པ་གདན་ལུས་ཀྱིས་གསུང་ཚོས་གོ་སྒྲིག་ལུ་བཞེན་བ་ལྟར། སྐབས་དེར་བོད་
 ཁང་ནས་ཕྱི་རྒྱལ་མེ་རིགས་ཚོའི་ཆེད་ཡ་སྐྱབས་རྗེ་དོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོར་གསུང་
 ཚོས་ཡ་སྐྱབས་མེད་ལུས་དོན་ལྟར་ཆེས་ ༡༤ ཉིན་བོད་ཁང་དུ་ཤེབས།

ཚེས་བཅུ་དྲུག་ནས་བཟུང་ཚེས་ཉི་ཤུ་བར་གྱི་རྒྱལ་དོན་གཉེར་ཅན་བརྒྱ་ཅམ་
ལ་རྒྱལ་མཚོག་བསྐྱལ་བཟང་རྒྱ་མཚོའི་གསུང་ལྟ་བུར་བཞུགས་པ་བཞི་ལྟར་གྱི་བཀའ་
ཁྲིད་ཚེས་ལྔ་པ་ལ་བསྐྱལ་སྐབས་ལ། གསུང་བསྐྱུང་ཤར་བ་སྐྱལ་སྐྱེན་ས་ལྷན་ལ། དེ་རྗེས་
བོད་ཁང་ནས་སྐྱེ་མཚན་ཚོགས་འཁོར་དང་འབྲེལ་བཞུགས་བཞུགས་སུ་ལ། འབྲེལ་བའི་
ཁོངས་བོད་ཁང་ནས་བར་འདེབས་བཞིས་པ་ཡོངས་འཛིན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་
གྱི་གསུང་འབྲུམ་སོགས་སུ་གདུག་པའི་འགའ་ཞིག་སུ་བ་བཞེས་པ་ལས་གཞན་འབྲེལ་
དངོས་རྣམས་ཕྱིར་སློག་བསྐྱུལ།

སྐབས་དེར་ཚེས་ལྷུ་བའི་གས་སུ་ཉག་ལེ་མཁན་སྐྱེལ་དང་། རྒྱ་གར་གྱི་དཔོན་
རིགས་ར་བིན་ལྷ་ལྷ་ལྷ་ལྷ་ (Ravindra Verma) སོགས་ཡོད་པ་དང་། དེ་རྗེས་
བོད་ཁང་ནས་ལྷ་སྐྱེལ་གས་པ་ལྟར་ཚེས་ལྷུ་བ་ཕྱི་ནང་མི་རིགས་ཚིག་སྣོད་སྣོད་ལ་
སྐྱེན་རས་གཟིགས་ངན་སོང་ཀུན་གྲོལ་གྱི་རྗེས་གནང་དང་། ཚེ་དཔག་མེད་སྐྱ་གཅིག་
ལུས་གཅིག་གི་སློན་ལ་ཚེ་དབང་བསྐྱེལ་རྗེས་སྐྱ་མེར་ཚང་མས་འཁོས་བསྐྱེན་དགེ་
སྣོད་ལ་བཅོན་པ་གལ་ཆེ་ཚུལ་སོགས་གྱི་བཀའ་སློབ་བསྐྱུལ། ཚེས་ཉེར་གསུམ་ཉིན་
བོད་ཁང་ནས་སྐབས་བསྐྱེན་ཚེ་རིང་གི་ཤག་ཏུ་གདན་ལྷན་ལྟར་མེབས་ཏེ་ཉིན་ཤེས་སྐྱ་
སྣོད་བཞུགས་མཛད།

ཚེས་ཉེར་ལྔ་ནས་ཉིན་ལྔའི་རིང་མཚོན་པ་དང་སྐྱེན་ཏུ་རྒྱ་གར་རྒྱལ་ཡོངས་
གསོ་བ་རིག་པའི་སློབ་གཉེར་ཁང་ཞེས་སྐྱེན་ཁང་སྐྱེན་གསུམ་ཅན་དེར་སྐྱེན་ཡང་སྐྱ་
གསུགས་ལ་བཞུགས་དུས་དེ་ཚེད་བཞུགས་སྐབས་གསོལ་ཇ་གསོལ་ཚིགས་སོགས་
སྐབས་ཚེའི་ཤག་ནས་བཞེངས་ཏེ་སུ་ལ།

སྐྱེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བརྟུག་དབྱུང་ཞིབ་ལྟ་ལྟུང་ལ་སྐྱེས་ལྷན་གྱི་ལྷན་གྱིས་ལ་དམིགས་
 བསལ་སྐྱོན་མེད་ཚུལ་ལྟས། འོན་ཀྱང་རྗེས་སུ་མཛོད་པར་ལོ་རྗེས་མར་སྐྱེས་ཁང་
 དེའི་ནང་སྐྱེས་ལྷན་གྱི་ལྷན་གྱིས་བརྟུག་དབྱུང་ཆེད་བསྐྱུར་དུ་ཕེབས་རྒྱུའི་དགོངས་བཞེད་མེད་
 ཅེས་བཀའ་གནང་བར་གཞིགས་ན་སྐྱེས་ལྷན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱིས་མི་བཅགས་པའི་བརྟུག་
 ལྷན་གྱི་ལྷན་གྱིས་ཕྱི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་
 མེ་འཁོར་བའི་ལྷན་གྱིས་བར་བོད་ཁང་འགན་འཛིན་དང་། བོད་གཞུང་དོན་གཅོད་།
 བ་ཀྱུ་ལ་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་ནས་ཕེབས་སྐྱེས་ལྷན་གྱིས་ཕྱི་ཉིན་ཞོགས་པར་བ་ཀྱུ་ཀོ་
 ཁར་ཕེབས་འབྱོར་གནང་སྐབས་རྣམས་ནས་བཀའ་འགན་དུང་ཆེ་དང་། ཚོགས་གཙོ་
 བཅས་ནས་ཕེབས་བསྐྱུར་བཅས་། རྣམས་གཞི་ལྷན་གྱི་ལྷན་གྱིས་ཕྱི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་
 འོང་གཉིས་ཀྱིས་ཉེན་གསུམ་མཛུགས་དང་སྐྱེས་ལྷན་གྱིས་ཉེན་གསུམ་མཛུགས་དོན་ལས་
 ཁུངས་ནས་རྒྱ་སྐྱུར་ཏེ། ཐེག་ཆེན་ཚོས་སྤྱིང་དུ་རྣམས་སྐྱེས་ལྷན་གྱིས་ཡོངས་དང་། གཞན་
 ཡང་གཞུགས་པར་གནས་པའི་དགོངས་འདུན་ཚོང་འཛོམས་ཀྱིས་ཆེ་དཔག་མེད་ལྷན་གཉིས་
 ལྷན་གཉིས་ཀྱི་སྐོན་ལས་མཁུང་འགོ་བརྟུག་བཞུགས་སྐྱེས་ལྷན་གྱིས་བཞུགས་བཞུགས་མཛད་།

ཆེས་ཉེན་བརྒྱུད་ཉིན་ལྷན་གྱི་ལྷན་གྱིས་ཆེ་མཚོག་སྤྱིང་གི་དགོངས་འདུན་
 རྣམས་ནས་རྣམས་ལྷན་གྱིས་ཆེ་མཚོག་དང་འབྲེལ་བའི་ཆེ་སྐྱེས་མཛད་དེ་ཆེ་རྣམས་སྐྱེས་
 ཆེ་སྤྱིང་གྲུ་དགོངས་སྤྱིང་གྲུ་ལོ་རྒྱུས་མཚན་ནས་སྐྱེས་ཆེ་མི་སྤྱིང་ལྷན་གྱིས་ལྷན་
 པར། མི་སྤྱིང་ལས་སྤྱིང་བ་བཞུགས་མི་དགོངས་པ་ཡིན་ནས་ཞེས་སྐྱེས་ཆེད་གནང་།
 སྤྱིང་སྤྱིང་ལ་རིན་པོ་ཆེ་མཛུགས་སྐྱེས་ལྷན་གྱིས་ཡོངས་འགྲུབ་ཐོག་ལྷན་གྱིས་རྗེ་དོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་
 པོ་དོར་གདན་དུ་ཞབས་འཁོར་མཚན་སྐྱེས་བཅས་ལྷན་གྱིས་སྐྱེས་ལྷན་གྱིས་ལྷན་གྱིས་ལྷན་གྱིས་ལྷན་གྱིས་

གི་མཛད་རྣམ་རྒྱས་པ་ཞིག་བཀའ་ཚེས་ལྷན་པ་དང་ཡིག་འབྲིའི་ཞབས་ལུ་གྲུས་པར་གིས་ལྷན་ཚོགས་ཞེས་སྟེན་གསལ་ལྷན་པར་ཉ་ཅང་དབྱེས་མཉེས་ཆེན་པོའི་སྐོ་བས་སྐོང་ལྷན་ལྷན་ཞིང་དཔལ་པ་བཞི་ལྷན་གྱི་བཀའ་ཞིང་དང་། རོག་པའི་གཞིགས་དཔེ། བཀའ་སྐོབ་བཅས་བསྐྱེད། རྗེ་མཆང་ཉིད་ཀྱི་འཇུངས་ལུལ་ར་ཅའི་རྣམ་འབྱོར་པའི་དཀར་ཆག་ཅིག་བཅུད་གཅོད་བྱེད་དཔོས་ཞེས་གསུངས།

ཕྱི་རྒྱ་ལྷ་པའི་ཆེས་བཅུ་གཅིག་ཉིན་རྒྱ་ཆོད་བཅུ་གཉིས་ཐོག་ཁོ་བོས་སྐྱབས་རྗེ་ཡོངས་འཛིན་གྲིང་རིན་པོ་ཆེ་དང་། གསེར་གོང་རིན་པོ་ཆེ་རྣམ་གཉིས་གཞིས་རྒྱུད་དབྱུ་ཅེར་གདན་ལྷན་ཐོག་རྒྱ་ཆོད་གསུམ་དང་བྱེད་ཀའི་བར་སྟོན་བཞུགས་མཛད་དེ་གང་ཅིའི་གསུང་སྐྱེད་ཞིབ་པར་བསྐྱེད། ཆེས་བཅོ་ལྷ་ཉིན་མེར་བྱེས་དགོ་བཤེས་བཀའ་གཡང་སོགས་ལ་ཆེ་དབང་བསྐྱེད། ཆེས་བཅུ་དབྱུ་ཉིན་གཞིས་བྱེས་པོད་མི་ཡོངས་ནས་ཁོ་བོར་བཅུན་བཞུགས་སུལ་སྐྱབས་རྗེ་མཆང་ཆེན་པོ་ཡང་ཆོ་གའི་དབྱུ་བཞུགས་སུ་པེབས། ཆེས་ཉེར་གཉིས་ཉིན་གཞིས་བྱེས་ཅེ་པོད་གཞུང་ཞབས་རྒྱུད་པ་རྣམས་ནས་སྐྱེད་ཆོགས་འཁོར་དང་འབྲེལ་རྗེ་མཆང་ཆེན་པོར་བཅུན་བཞུགས་སུལ།

ཕྱི་རྒྱ་དབྱུག་པའི་ཆེས་བཅུ་གཅིག་ཉིན་ཤར་པ་སྐྱེལ་སྐྱེས་གསུང་བསྐྱུར་ལྷན་ཉེ་ཕྱི་རྒྱལ་བ་དབྱུ་མོ་ས་ལེགས་ (Sallie) སོགས་མི་དབྱུག་ལ་ལུན་དབྱུག་སྐྱེད་ལྷན་འབྱོར་དང་། འཛིགས་བྱེད་སྐོན་ལམ་བཅས་ཀྱི་བཤའ་ལུང་བསྐྱེད་ཞིང་། ཆེས་ཉེར་གསུམ་ཉིན་འཆར་ཅན་གནས་རྒྱུད་ལྷ་ཆེས་ལུ་གནང་མཛད། སྐྱབས་གཅིག་ལ་ན་རྗེ་ཡ་ (Nadia) ཞེས་པའི་པ་རན་སིའི་བཅུན་མ་རྒྱ་གར་དུ་ཡོང་སྐྱབས་ཞི་བུར་

ཚར་གཅིག་བཏོན་སྤུང་ཅམ་བྱས་ན། གསང་སྤྲུགས་གཟུགས་བརྟན་ལྟ་བུ་ཆགས་
གྲབས་ཤེད་དུས་དངོས་གནས་དབང་བསྐྱར་རྒྱུའི་རིགས་ལ་ཞེད་སྤང་འདུག བྱིད་
དང་ལྷང་དེ་ཚོའི་གས་སོ་སོས་མ་ཤེས་ན་རང་ཉིད་ཐབས་རྟུགས་པ་ཡིན་པས་འདི་
ངས་མི་ཤེས་ཞེས་བཞག་ན་འགྲིགས།

དེ་མིན་སོ་སོས་གང་ཤེས་པ་རྣམས་པན་སེམས་ཀྱི་སྐོ་ནས་བཤད་ན་པན་ཚོད་
ཅིག་པན་གྱི་རེད་བསམ་གྱི་ཡོད། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་
མདུན་ནས་བྱིད་དང་། བཤད་ལྷང་གི་རིགས་གང་ཡོད་རིམ་པ་བཞིན་ཞུས་ཏེ་བསྐྱེད་
ཐོབ་བྱུང་། ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེའི་གསལ་ཡིག་རྒྱ་གར་དུ་མ་སྐྱེབས་སྐབས་
བཤད་ལྷང་ཅག་ཅིག་རེ་བྱུང་འབྲས་ལོད་ན་མ་གཏོགས། ཡོངས་ཚོགས་ལུལ་
གྲུབ་པ་ཡིན་ཞེས་ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེ་རང་ནས་ཀྱང་སྤྲུགས་དགྲེས་མཉེས་ཆེན་
པོ་གནང་གི་ཡོད། སྤྱིར་བཏང་རྣམ་ཀུན་ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེ་སྤྲུགས་གཉོམ་རྒྱུང་
གི་རྩལ་དུ་བཞུགས་མཁན་ཞིག་ཡིན་ན་ཡང་། བརྟན་སྲིད་སྤྱི་དོན་ལྟ་བུ་དོན་ཆེ་གལ་
ཆེའི་དཀའ་ཚུལ་གི་འགག་ཅར་སྤྲུག་པའི་སྐབས་སུ་རྣམ་ཀུན་གྱི་སྤྲུགས་སེམས་རྒྱུང་
རྒྱུང་དེ་འབྲས་མ་ཡིན་པར་ཉ་ཅང་གི་སྤྲུགས་སྐྱོབས་ཆེན་པོ་དང་། སྤྲུགས་ཐག་ཚོད་པོ་
ཉ་ལས་པ་ཡོད། དཔེ་མཚོན་གཅིག་བརྗོད་ན།

གོང་དུ་ལོ་རྒྱུས་ནང་སྤང་ཅམ་འཁོད་པ་ལྟར་གྱི་པོ་ ༡༩༥༡ ལོ་ར་ཚོ་རྩོ་མོར་
སྲོད་སྐབས་གཞུང་ཞབས་ཚོའི་ཁྲོད་ནས་ར་ཚོ་རྒྱ་གར་དུ་འགྲོ་དང་། ལྷ་སར་གྱིར་
ལོག་བུ་རྒྱུར་བསམ་ཚུལ་མི་མ་བུ་བ་གཉིས་བྱུང་བའི་སྐབས་ཇི་ལེགས་བརྟག་
བརྒྱུས་བྱས་པར་ལྷ་སར་ལོག་ན་བཟང་བར་བབས་ན་ཡང་། ཞག་གཅིག་གིས་ལྷ་

སར་ལོག་ན་ཉེན་ཁ་ཆེ་ཚུལ་ནས་བརྗོད་ཀྱིས་བྱེད་དཀའ་བྱུང་བའི་ཆེ་ཡོངས་འཛིན་
རིན་པོ་ཆེ་ནས་མི་བསྐྱེད་བསྐྱེད་དཀོན་མཚོག་ཡིན། དེ་ལ་བརྟེན་བསྐྱེད་ལ་གནང་བར་
སྣ་སར་མེབས་རྒྱ་བཟང་བབས་ལ་བརྟེན་ད་ཆ་དེ་ག་རང་གནང་ན་ལེགས། སྐྱེ་མ་དུན་
ལ་མཛད་དཀའ་ཡོད་ན་ཁོས་ཉན་གྱི་མི་འདུག་ཅེས་བཀའ་གནང་ན་འགྲིགས་གྱི་རེད་
ཅེས་ཚུལ་ཚོམ་མེད་པར་སྤྲུགས་ཐག་གཅོད་མར་བཅད་ནས་བཀའ་སློབ་གནང་བྱུང།

ཕྱིས་སྐྱེ་བས་སློབ་གཏོང་དུས་ཨ་ཏོ་ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེ་སྤྲུགས་སྟོབས་
ཆེན་པོ། རྒྱུང་པོ་ཡོད་བས་མ་ནས་ཏ་ལས་གྱི་ཡོད། རོས་རང་ནས་ཡོངས་འཛིན་
རིན་པོ་ཆེའི་མཛལ་ཁར་སྐྱེ་བྱུང་བཅའ་བ་དང་། འདི་གར་མར་གདན་ཞུའི་སྐབས་
སྐྱེ་བྱུང་བཅའ་མང་ཆེ་བ་ནི་མདོ་སྤྲུགས་རིག་གནས་ལ་སོགས་པའི་དཔེ་ཆའི་སློབ་
བཀའ་སློབ་ཞུ་རྒྱ་ལྟ་སྤྲུག་ཡིན་པ་དང་། སྐབས་དེ་གནས་ཚུལ་གཞན་དག་འབྲེལ་
བཀའ་འཛིན་བཀའ་སློབ་ཞུས་ཏེ་མཛལ་འབྲུད་བཀའ་མོལ་སྤྲེལ་མང་པོ་བྱུང་ཡོད།
དེ་འབྲེལ་སྐབས་ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེ་ནས་མི་གཞན་དག་ལ་སློབ་འདོགས་བྱུར་བ་
སྣ་བྱུང་དང་། ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེ་རང་གི་སྐྱེ་བྱུང་གནས་ཚུལ་གང་ཅིའི་སོག་སྤྲུག་
སྐད་གྱི་སློབ་བྱུར་ཐོན་པ་སྣ་བྱུང་གཏན་ནས་གོ་མ་སློབ་དུས་ཉུག་ཏུ་ཆོག་ཤེས་ཤིང་།
སྤྲུག་ཚུགས་ཆེ་བ། སྤྲུགས་བཀའ་མེབས་པར་བཞུགས། རོས་རང་ནས་བོད་མིའི་སྐྱི་
ཚོགས་གྱི་ལས་ཁུར་ལེན་དགོས་པའི་དབང་གིས་སྐབས་དེ་དཀའ་ངལ་དང་། ཚོགས་
འདུན་རིགས་སྣམ་མེད་ཞུས་པའི་སྐབས་སྤྲུག་གང་བབས་གྱི་གནས་ཚུལ་འབྲེལ་བརྗོད་
གནང་། སྐབས་དེ་བཞུག་གང་འབྲེལ་སློབ་བ་གནང་། དཀའ་སྟོབས་དེ་རིགས་ཚུང་ཅག་
ཏུ་བཅའ་གནང་སྟེ་སློབ་གསོ་སྤྲུག་པར་མཁས་པས་སེམས་ལ་གཤིག་ཏུ་མན་པོ་ཡོང་།

གི་ཡོད། ཡང་སྐབས་དེ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་ནི་ད་ལྟའི་དུས་སྐབས་འདིར་གོས་ཆེན་
མངགས་བཏགས་ཟེར་བ་དེ་ནང་བཞིན་རེད།

ཚོས་སྲིད་གང་གི་ཐོག་ལ་ཡང་གིན་ཏུ་རན་པོ་དང་ཡག་པོ་རེད། གནས་ཚུལ་
གང་འདྲ་ཞིག་ལ་ཡང་སྤང་དག་ཡོད་པ་མ་རེད་ཅེས་སྤྲུགས་སློབ་དེ་པོ་དང་། སྤྲུགས་
དབྱེས་ཚོར་ཆེན་པོའི་རྒྱལ་མཛད་དེ་དབྱུགས་དབྱུང་རྗེས་འཛིན་གནང་གི་ཡོད།
སེམས་ནང་དཀའ་ངལ་ཡོད་པའི་དུས་སྐབས་ཚམ་མ་ཡིན་པར་དུས་རྒྱུན་དུ་ཡོངས་
འཛིན་རིན་པོ་ཆེ་ག་དུས་མཇལ་ན་ཡང་། མཇལ་བེན་པའི་རྗེས་སུ་རང་གི་སེམས་
ལ་སྲིད་སྤང་དང་དགའ་ཚོར་སྤྲུག་མོང་མ་ཡིན་པ་ངེས་ཅན་ཞིག་དུས་རྟག་ཏུ་ཡོང་གི་
ཡོད་པས་བཀའ་རྒྱུ་བསམ་གྱིས་མི་བྲུབ་པ་ཡིན། གནས་སྤངས་དེ་འདྲ་ཞིག་གི་སྤྲུ་
ལ་ཉིན་གཅིག་ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེ་སྐྱེ་འཚོ་བཞུགས་མ་གནང་བ་འདྲ་ཡིན་ན།
ངས་གནས་ཚུལ་དེར་ག་འདྲ་བྱས་ནས་ལྟ་སྤྲུབ། གང་འདྲ་བྱས་ནས་བཟོད་སྤྲུབ་ཀྱི་
རེད་བསམ་པའི་སེམས་ལ་དངངས་སྐྱབ་དང་། གཏུང་བ་ཆེན་པོ་ཞིག་ལོ་ཤས་ཀྱི་
སྡོན་ནས་བྱུང་སྐབས།

གོང་དུ་མཛད་རྣམ་དབྱུགས་ན་ངེ་གསལ་ལྟར། བཟུང་བཞུགས་གསོལ་འདེབས་
ཡང་ཡང་ལྷ་རྒྱ་དང་། སྐྱེ་རིམ་བསྐྱབ་རྒྱ་སོགས་འབད་བཅོམ་ཆེ་བསྐྱེད་བྱས། ཡོངས་
འཛིན་རིན་པོ་ཆེ་རང་གི་ཡོན་ཏན་སྤྲོ་བ་ལྗེས་མཛད་པའི་དབང་གིས་སྐྱེ་གསུང་
སྤྲུགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བསམ་གྱིས་མི་བྲུབ་པའི་རིགས་ནི་རང་རེས་རྟོགས་ཤིང་བཟོད་
པར་བྱ་བའི་ཡུལ་ལས་འདས་མོད། འོན་ཀྱང་མ་འོངས་པའི་གནས་ཚུལ་འགའ་ཞིག་
གསལ་པོར་མཐུན་པའི་མཛོན་ཤེས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བྱུང་བར་ཅན་མངའ་བའི་རྒྱལ་པོས་

རང་གི་མཛོན་སྲུང་སྤོང་ལུལ་དུ་གྱུར་པའི་དཔེ་མཚོན་རེ་རྒྱང་བརྗོད་ན། དུས་འཁོར་
ཙུང་བསྐྱེད་ཙུང་དང་། འགྲེལ་ཆེན་གྱི་བྱ་སྤོང་མཚན་བྱ་སྐྱེད་པའི་བཤའ་ལུང་
གི་རྒྱན་ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེས་སྐྱེད་ལུས་མི་ཉག་རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱང་ནས་གསལ་
བཞེས་གནང་སྐབས་ཡིག་ཆ་འགའ་ཤམ་སྤོགས་བསྐྱེད་ཀྱིས་གནང་དགོས་པ་
ཉམས་ཞིབ་ཆ་ཞིག་སྤྲུགས་ངེས་མ་གྱུར་པས། རོས་ནས་བོད་དུ་འགྲེལ་ཆེན་དེ་མེད་
འོད་བྱ་སྤོང་གི་མཚན་བུའི་བཤའ་ལུང་རྒྱང་བ་དེ་མ་གཏོགས། ཙུང་འགྲེལ་སྐྱེད་པ་
ཆ་ཚང་བའི་བཤའ་ལུང་ཞུས་བསྐྱེད་མ་གྲུབ་པར་ལུས་ཡོད།

ང་ཚོ་རྒྱ་གར་དུ་འབྱོར་རྗེས་སྐབས་ཤིག་ལ་ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེར། ད་ཆ་
དུས་འཁོར་རྒྱུད་འགྲེལ་གྱི་བཤའ་རྒྱན་པལ་ཆེར་ཆད་ཆར་བ་ཉ་ཅང་པངས་པོ་བྱུང་
ལུགས་ཞུས་སྐབས། ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེ་ནས་བཤའ་རྒྱན་རྒྱ་གར་ནང་ཉན་ཉན་
སྐྱེབས་ཡོད་ཀྱི་རེད། བཅད་གཙོད་བྱེད་དགོས་ཞེས་རྒྱ་གར་ནང་ཡོད་པ་ཐག་བཅད་
ནས་གསུངས་བྱུང་། འོན་ཀྱང་སྐབས་དེར་རྒྱ་གར་ནང་སྲུ་ལ་ཡོད་ང་ཚོ་སྲུས་ཀྱང་
ཤེས་ཀྱི་ཡོད་པ་མ་རེད། རྗེས་སུ་རིམ་བཤམ་བཅད་དཔྱོད་སྐབས་དེའི་བཤའ་རྒྱན་ཆ་
ཚང་གི་རྗེའི་མཚན་ཞབས་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཡོད་འདུག་པས་ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེར་
སྤྱན་མེད་དང་འགྲེལ་ཁོང་གི་ས་ནས་གསེར་ཀོང་རིན་པོ་ཆེས་གསལ། གསེར་ཀོང་
རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱང་ནས་ཁོ་བོས་ཞུས་ཏེ་ཤིན་ཏུ་ཉག་སྤར་གྱུར་པའི་བཤའ་རྒྱན་དེ་ཐོབ་
སྐབས་བ་བྱུང་། དེའི་བཤའ་རྒྱན་རྒྱ་གར་ནང་ཡོད་པར་སྲུ་ས་ནས་ཐག་བཅད་ནས་
གསུངས་པ་དེ་ངོ་མཚར་བའི་གནས་ཚུལ་དཔེ་མཚོན་གཅིག་ཡིན།

ཡང་། དེ་མིན་ངོས་རང་གི་ཉམས་ལེན་སྐོར་དང་། དོན་གནད་གཞན་དག་འགའ་

གས་ཀྱི་སྐོར་བཀའ་སློབ་ལྷན་སྐབས་སྲིད་བཏང་ཡིན་ན། ཚོས་སྲིད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་
གང་ཐད་ནས་པལ་མོ་ཆེ་དེད་རང་གི་བསམ་པའི་འཆར་སློབ་ཡོད་པ་དེ་རང་རྒྱ་མཚན་
ལྡན་པ་འདུག་ཅེས་བཀའ་འཁོལ་གནང་གི་ཡོད་ཀྱང། འགའ་ཞིག་སྐབས་དེའི་དེད་
རང་གི་བསམ་ཚུལ་དེ་འདུན་དང་མི་མ་ཐུན་པའི་བཀའ་ལན་སློབ་སྟོན་གནང་ཡོད་པ་
དེ་ཚོ་རྗེས་སུ་དུས་ཚོད་དེས་ཅན་ཞིག་སོང་བའི་མཚམས་སུ་ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་
ཆེ་ནས་དེ་སྟོན་བཀའ་སློབ་རིག་གནང་དེ་ག་ཐོག་ཏུ་བབས་པ་ལས། སྐབས་དེའི་རང་
གི་བསམ་ཚུལ་ལག་ལེན་ལེལ་ཐབས་མེད་པ་དེས་པ་རྙེད་པ་དེ་འདྲ་ཡོང་སྲིད།

རྒྱ་མཚན་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེར་མངོན་མཁུན་ཡོད་
པ་འདྲ་བསམ་པ་ཞིག་བྱུང་ནས་རྗེས་སུ་མངའ་སྐབས་ཤིག་ལ། ཡོངས་འཛིན་རིན་
པོ་ཆེར་མངོན་མཁུན་ཡོད་པ་འདྲ་བས་གང་འདྲ་ཡིན་ནམ་ཞེས་བཀའ་འདྲི་བྱས་པར།
སྐབས་དེ་དེ་འདྲ་ཞིག་ཡོང་གི་མིན་ནམ་བསམ་པ་འདྲ་བྱུང་གི་འདུག་ཅེས་གསུངས་
བྱུང་། མི་ཚོས་སྐྱེའི་རྩུབ་ནམ་ཡང་གསུང་མི་སྲིད་པའི་སྐྱེའ་དེ་འདྲ་ཞིག་གི་གསུང་
བབས་དེ་ལ་དབྱུང་ན། དོན་གྱིས་མངོན་མཁུན་ཡོད་པ་ཞེས་གྱིས་བཞེས་པ་ལྟ་བུར་
སྣང་བས། འདི་ལྟ་བུའི་སྐྱེའ་མས་རྗེས་སུ་བཟུང་བ་རང་གི་བསོད་ནམས་ཀྱི་སྐལ་བ་
མོད་མི་དམའ་བར་སྐྱོམ་བཞིན་མཆིས།

རྣམ་ཀུན་ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེའི་ཐུགས་གཤིས་སྐམ་བརྒྱུད་ཆེ་བས་ལམ་
སེང་དགའ་སྦྱེའི་འགྲུར་སྟོག་ནམ་ཡང་མི་མངོན་པ་ཞིག་ཡིན་ན་ཡང་། སེམས་ཅན་
ཉམ་ཐག་པའི་གནས་ཚུལ་དཔེར་ན། བྱི་ཉམ་ཐག་བརྒྱུད་བརྟེན་གསུང་གི་སྐུག་སྐྱད་
སོགས་གསལ་བའི་ཆེ་སྐུན་ཞག་འཁོར་ཏེ་ཨ་ཁ་གང་བྲག་ཅེས་སྟིང་རྗེའི་གསུང་

འཕྲོན་པ་ཞིག་མཆིས་པ་འདི་དག་ནང་དུ་བཅེ་བ་སྦྱང་རྗེ་ཆེན་པོའི་ཡོན་ཏན་ཁྱད་
བར་ཅན་མངའ་བའི་རང་རྟགས་སུ་གསལ།

གོང་གི་རྣམ་ཐར་དུས་སུ་གསལ་བ་ལྟར། ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེ་ནས་དུ་
སྟོང་སྟོང་ཟླར། ངས་ཚོས་གང་ལྷན་པ་རྣམས་ཉམས་ལེན་ཞིག་སྐབས་ན་བསམ་ནས་
ལྷན་པ་ལ་སྟེན་ཡིན་ཞེས་གསུངས་འདུག་པ་དེ་དོན་ལ་གནས་པའི་གསུང་དུ་སྣང་
སྟེ། རྣམས་ཤིག་སྟེན་ལུང་གྲག་ཏུ་མཚམས་བཅད་དུ་གཏན་སྟོང་ཀན་ངག་དབང་
སྟན་འགས་ནས་སྟེན་འགྲོ་རྗེ་འཆང་གིས་གསུང་ཚོས་གལ་ཆེའི་རིགས་གནང་
རྣམས་ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེར་བཀའ་ལན་འདུལ་གྱི་ཡོད་པ་ལྟར། ཐེངས་གཅིག་
ཀན་ངག་སྟན་འགས་སྟེན་འགྲོ་རིན་པོ་ཆེས་མི་ཉ་བརྒྱ་ཅུའི་བཀའ་དབང་ཞིག་གནང་
གི་འདུག་པས་ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེ་ནས་གསན་བཞེས་གནང་ན་ཞེས་སྟན་མེང་
ལྷན་འདུག་པས་དེ་དག་གི་ཉམས་ལེན་གྱི་བྱེད་མི་སྐབས་དགོངས་ནས། མི་ཉའི་བཀའ་
དབང་ལྷ་གནང་མཛད་མི་འདུག་ ཐོབ་གྲངས་གསོག་པ་ཙམ་མ་ཡིན་པར་རང་གི་
ཉམས་ལེན་སྐབས་མིན་ལ་དགོངས་བཞེས་གནང་བའི་མཛད་པ་འདི་དག་འཚོས་མིག་
དཔེར་བརྒྱུད་ཉམས་ལེན་བྱེད་དགོས་པའི་མཛད་པ་འོ་མཚར་ཅན་དུ་སྣང་།

ཟླ་མ་དོ་རྗེ་འཆང་འདི་ཉིད་ཀྱི་ཉིན་ཞག་སྐབས་གཅིག་གི་མཛད་པ་ནི། འོགས་
པ་རྒྱ་ཚོད་ལྷ་པར་ལྷང་བའི་རྣལ་འབྱོར་དང་འབྲེལ་སྐྱབས་བཞེངས་ཟིན་རྗེས་ལྷན་ཁང་
དུ་ཕེབས་ཏེ་ལྷན་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་སློན་ནས་ལྷན་དང་ཞལ་བསེལ། གསོལ་འོ་ཚ་
པོ་ཞལ་དཀར་གང་བཞེས། དེ་ནས་གཟིམ་རྒྱུད་གི་སྤྱི་རོལ་ཏུ་སྐྱབས་འཆམ་དུ་ཕེབས།
ཀ་ཕེབས་སུ་བཞུགས་ཏེ་རྗེ་བཙུན་འཕགས་མ་སྟོལ་མ་དང་། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སློན་

ནས་ཡན་ལག་བདུན་པ་དང་། སྐྱོལ་བསྐྱོད་ལྷག་འཚལ་ཉེར་གཅིག་པ་ཚར་སོ་ལྷ་
གསུངས། གཟིམ་ཚུང་དུ་ཕེབས་ཏེ་སྟོན་པ་ལྷགས་ཇི་ཅན་ལ་སྐྱུ་ལྷག་ལན་གསུམ་
སྟོན་དུ་འགྲོ་བའི་སྐོ་ནས་དུས་འཇགས་ལྷག་ཏེ། སྐྱར་ཡང་སྐྱུ་ལྷག་ལན་གསུམ། དེ་
ནས་སྐྱུ་བཞུགས་གནང་སྟེ་པ་བོང་ཁ་བདེ་ཆེན་སྟོང་པོ་དཔལ་བཟང་པོའི་གསུང་།

སྐྱོལ་དཀར་ཡིད་བཞིན་འཁོར་ལོའི་སྐོ་ནས་རང་གཞན་གྱི་ཆེ་སྐྱབ་བྱ་ཚུལ་
ཞེས་པའི་སྟེང་ནས་རྗེ་བཙུན་མ་ཡིད་བཞིན་འཁོར་ལོའི་བདག་བསྐྱེད་དང་འབྲེལ་
ཆེ་སྐྱབ་གནང་རྗེས་གཏོར་མ་བརྒྱ་ཅ་གསུངས། ཚུ་ཚོད་བདུན་དང་ཕྱེད་ཀར་བདག་
སོགས་འཁོར་བཅས་ཆེ་རབས་ཐམས་ཅད་ཞེས་སོགས་གྱིས་མཚོག་གསུམ་སྐྱི་
དང་། ལྷར་བཅས་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དངོས་ཞེས་སོགས་གྱི་ཆོས་འབྲེལ་
དངོས་ཐོབ་གྱི་ལྷ་མ་རྣམས། འཁོར་བ་ལས་སྐོལ་དུ་རེ་ལ། ཞེས་སོགས་གྱིས་འཕྲིན་
ལས་གྱི་ལྷ་རྗེ་བཙུན་སྟོལ་ལ། གཞུགས་མཚོག་མཚོག་དུ་འགྲུ་པོ་ཆེ་ཞེས་སོགས་
གྱིས་ཡི་དམ་རྗེ་རྗེ་འདིགས་བྱེད། སྟོན་ཆེ་བཅོམ་ལྷན་འདས་གྱི་སྐུན་སྣ་དུ་ཞེས་
སོགས་གྱིས་ཆོས་སྤྱང་རྣམས་ལ་མཚོད་པ་སྤུལ་ཏེ་མཛོད་པ་དང་ལྷན་དུ་གསོལ་
ཞེབ་དང་། གསོལ་ཇ་ཞལ་དཀར་གསུམ་བཞེས། དེ་ནས་ཞལ་འདོན་ཁང་དུ་ཕེབས།
པལ་ཆེར་ཚུ་ཚོད་བཙུ་གཅིག་དང་ཕྱེད་ཀ་བར་ཞལ་འདོན་གནང་སྐབས་ལྷག་བསྐྱར་
མས་མཁུལ་ལན་མང་འབྲུལ་བར་མཛད།

ཉིན་གུང་ཚུ་ཚོད་བཙུ་གཉིས་པར། ལྷད་མཚོད་དངོས་གཞལ་དང་འབྲེལ་དགོན་
མཚོག་རྗེས་འཇགས་ཏེ་མཛོད་དང་། རང་མཚོད་ཀྱིན་རྒྱབས་བཅས་གསུངས་རྗེས་ཟས་གྱི་
རྣལ་འབྱོར་དང་འབྲེལ་མཛོད་པ་དང་ལྷན་དུ་གསོལ་ཆེགས་མཚོད། འཚང་བྱ་དོར་

ཉེ་འཁོག་མར་སྦྱིན་པ་དང་། བཟའ་བ་ཕྱུལ་བའི་བསོད་ནམས་གྱིས་ཞེས་སོགས་
གསུངས་ཉེ་བསྐྱོ་བ་མཛད། ཚུ་ཚོད་གཉིས་པ་ནས་སྐྱེ་བོ་མཚོག་དཔལ་སྲུ་འདྲ་ཞིག་
མཛེལ་ཁར་བཅར་ཡུང། དགེས་པའི་འཇུག་གྱིས་བསུས་ཉེ་ཁམས་འདྲི་སོགས་སྲུང་
ཅམ་དང་། ཚོས་མ་ཐུན་གྱི་དྲི་བ་ཅི་ཞུས་ལ་བཀའ་ལན་ཞིབ་རྒྱས་བསྟུལ།

རེས་གཟའ་ལྷག་པར་སྤྱི་རྒྱལ་མི་རིགས་བཅར་མཁན་ཚོར་མཛེལ་ཁ་
དང་། གསུང་བསྐྱར་བརྒྱན་གྱི་བ་དྲི་ལན་སོགས་གནང་། ཚུ་ཚོད་གསུམ་པར་ཇ་
མཚོད་ཕྱུལ་ཉེ་གསོལ་ཇ་ཞལ་དཀར་གསུམ་བཞེས། གསོལ་ཇ་ཕྱུལ་སྐྱབས་ཞབས་
སྤྱི་ཚོས་ཞལ་དཀར་དང་། གསོལ་ཇ་བཅས་གསོལ་སྟོག་སྟེང་འདྲོག་པར་དོ་རྩེ་
འཆང་ཉིད་གྱིས་གསོལ་སྟེང་ནས་ཞལ་དཀར་དུ་གསོལ་ཇ་ཞུ་བར་མཛད། བཅར་
མཁན་མེད་སྐྱབས་ཕྱག་དཔེ་ལྷགས་སྟོག་གནང་། ཚུ་ཚོད་བཞི་པར་ཞལ་འདོན་ཁར་
དུ་ཕེབས་ཉེ་བརྒྱན་སྟེང་ཤོག་བྲུ་ཁ་ཤས་གསུང་སྟོག་ཡིག་བརྒྱ་དང་། དམིགས་བཅེ་
མ། མ་ཉི་བཅས་གྲངས་གསོག་མཛད། ཚུ་ཚོད་རྒྱག་པར་ཟས་གྱི་རྣལ་འབྱོར་དང་
འབྲེལ་གསོལ་ཚིགས་གྲུབ་རྗེས་ཀ་ཕེབས་སུ་མཛོད་པ་དང་། ཞབས་སྤྱི་སོགས་ལྷན་
བཞུགས་གྱིས་ཡུང་ཅམ་བཀའ་ཕོལ་གནང་།

དེ་ཡང་སྐྱབས་འགར་སྐྱེ་གཞིན་དུས་འབྲས་སྲུངས་དང་། རྒྱུད་པ་བཅས་པར་
ཚོགས་ཚོས་སུ་ཕེབས་སྲུངས་སོགས་དང་། ལྷ་མ་རྣམས་གྱི་མདུན་ནས་གསུང་ཚོས་
གསན་སྲུངས་དང་། དེ་དག་གི་གསུང་གི་གདངས་ཚུན་ཆད་ལད་མོ་མཛད་དེ་ཆེ་བའི་
ཡོན་ཏན། སྟོབ་མའི་སེམས་རྒྱུད་འདུལ་བའི་ཐབས་སུ་འགྲོ་ངེས་གྱི་སྟོན་གྱི་རྒྱུད་བ་
སོགས་ཚོས་ལྷན་གྱི་བཀའ་མཚིད་ཤ་སྟག་ལས། ཆགས་སྲུང་སོགས་དང་འབྲེལ་

བའི་བཀའ་མོལ་གནང་བ་སྲུང་ཀྱང་མཐོང་ཐོས་མེད། ལྷ་ཚོད་བརྒྱད་པ་ཙམ་ལ་
གཟིམ་ལྷང་དུ་མེབས་ཏེ་དུག་ཅུ་ལ། གནས་ལྷང་གི་གཏོར་འབྲུལ་སོགས་སྲུབ་རྗེས་
སློན་ལམ་ཁག་གསུངས་ཏེ་དགོ་ཅ་སྒྲུ་མེད་ཀྱི་རྒྱུར་བསྐྱོ་བར་མཛད། དེ་རྗེས།

འདི་ལྟར་བཀྲིས་པའི་རྣམ་དཀར་དགོ་བའི་མཐུས། །
བདག་ལ་རིན་གྱིས་བསྐྱེདས་པའི་མ་མ་དང་། །
སེམས་བསྐྱེད་ཞུས་པའི་སྐྱ་མ་སློབ་དཔོན་དང་། །
དམ་ཚིག་གཅིག་པའི་དོ་རྗེ་སྤྱན་རྣམས་དང་། །
རྒྱ་རྗེས་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་མི་རྣམས་དང་། །
བཞེན་ཁལ་སོག་གཙོད་འོ་ཞོ་འབྲུང་བ་དང་། །
ཤ་ཁག་ཟས་པའི་དུད་འགོ་མ་ལུས་པ། །
སྦྱར་དུ་སངས་རྒྱས་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་ཤོག །

ཅེས་གསུངས་ཏེ་འབྲེལ་ཐོགས་རྣམས་ལ་སྤྱགས་སློན་ཡུན་རིང་དུ་གནང་། དེ་
ནས་སྐྱ་ལྷག་ལན་གསུམ་གནང་རྗེས་མཚན་གཟིམ་ཁང་དུ་མེབས་ཏེ་ཉལ་བའི་རྣལ་
འབྱོར་དང་འབྲེལ་སྐྱ་གཟིམ་གནང་བ་སོགས་ཉིན་རེ་བཞེན་མཛད་པ་རྣམས་པར་
བཏབ་པ་ལྟར་གནང་། དོ་རྗེ་འཆང་བ་ཤོང་ཁ་པའི་སྤྱགས་དམ་བཀའ་ལན་དང་མཐུན་
པར་ཁྱད་ཚོས་ཆེན་པོ་ལྷའི་སློན་སྤྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་བཙུག་ལྟར་འདས་དཔལ་
དོ་རྗེ་འཛིགས་ལྷེད་དཔའ་ཤོ་གཅིག་པ་ཉིད་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྤྱག་པའི་སྦྱར་
མཛད་དེ་ཞི་ཁྲོ་སྤྱགས་སྐྱབ་ཀྱི་སྤྱན་དམིགས་དང་བཅས་དེ་ཉིད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་གཙོ་
ཤོར་སྤྱགས་ཉམས་སྲུབ་ཞེས། རྒྱ་མ་མཚོད་པའི་སློན་སྤྱད་དབང་བཞི་ཀྱི་རྒྱ་རྒྱལ་

རྒྱལ་པོ་ཡི་དམ་དེ་ཉིད་དང་འབྲེལ་བར་གསུངས།

བདེ་མཚོག་ལུས་དཀྱིལ་དང་། རྣལ་འབྱོར་ལ། གསང་འདུས་བཅས་ཀྱི་བདག་
བསྐྱེད་བཅས་མ་ཆག་བར་གནང་སྟེ་ཁམས་གསུམ་ཚོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཚོང་ཁ་པ་ཆེན་
པོའི་མཛོད་པ་དང་མ་ཐུན་བར་ཡི་དམ་གསང་བདེ་འཛིགས་གསུམ་ཡ་མ་བྲལ་བར་
ཐུགས་ཉམས་སུ་བཞེས། གཞན་ཡང་ཉིད་ཀྱི་སློབ་པའི་སློབ་དཔོན་རྒྱུད་སྟོད་དགོ་
དག་དབང་ལྡན་འབྲུག། སྐྱ་གོང་མའི་གསོལ་དཔོན་བྱམས་པ་སློབ་བཟང་། ཡོངས་
འཛིན་ཉག་རེ་དགོ་བཤེས་བསྟན་པ་ཚོས་འཛིན། ལྷ་རྒྱལ་དབང་སྐྱུ་འབྲེང་བཅུ་
གསུམ་པ་ཆེན་པོ་དག་དབང་སློབ་བཟང་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོ། བ་བོང་ཁ་པ་བྱམས་པ་
བསྟན་འཛིན་འཛིན་ལས་རྒྱ་མཚོ། འབྲུལ་སྐྱེད་དོ་རྗེ་འཆང་སློབ་བཟང་ཡེ་ཤེས་བསྟན་
པའི་རྒྱལ་པོ་མཚོ། ཡོངས་འཛིན་རྒྱ་སྟོད་མཁན་ལུང་སློབ་བཟང་བསམ་གཏན། ལྷག་
བྲག་དོ་རྗེ་འཆང་དག་དབང་གསུང་རབ་མ་ཐུ་སྟོབས་བསྟན་པའི་རྒྱལ་པོ་མཚོ། ཁང་
གསང་དོ་རྗེ་འཆང་དག་དབང་ཐུབ་བསྟན་ཚོས་ཀྱི་དབང་ཐུག་ ཚོ་ཞེ་དགོ་བཤེས་
རིན་པོ་ཆེ་སློབ་བཟང་རྒྱ་མཚོ།

སོག་པོ་དགོ་བཤེས་དཔལ་ལྡན་བཟང་པོ། ཁྱི་བྱང་དོ་རྗེ་འཆང་སློབ་བཟང་ཡེ་
ཤེས་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ། བཀའ་འགྲུང་སློབ་སློབ་བཟང་དོན་ལྡན། མི་ཉག་ཁྱི་ལུང་
ཡེ་ཤེས་དབང་ལྡན། གཟིམ་འོག་རིན་པོ་ཆེ་བྱམས་པ་དག་དབང་ཀྱང་དགའ་བསྟན་
འཛིན། ལྷ་བཅུན་དོ་རྗེ་འཆང་སློབ་བཟང་ཐུབ་བསྟན་དགོ་ཡེགས་རབ་རྒྱས། སྐྱུ་འབྲུམ་
མི་ཉག་རིན་པོ་ཆེ་དག་དབང་ཡེགས་བཤད་རྒྱ་མཚོ། བཀའ་ལྡན་གཟིགས་རྒྱབ་
རིན་པོ་ཆེ་སློབ་བཟང་དཔལ་ལྡན་ཚོས་ཀྱི་དབང་ཐུག་ རྒྱུད་སྟོད་དགོ་ཡེ་ཤེས་རབ་

རྒྱལ་ཁྲིམས་རྒྱུ་ལྡན་མཚོན་གཤོག་བ་ཚུལ་ཁྲིམས། བདེ་ཡངས་མཚན་ཞབས་རིན་པོ་
ཆེ་བསྟན་འཛིན་འཕྲིན་ལས་འོད་ཟེང་། ལུང་རྒྱལ་ཁྲིམས་མཁུན་རབ་ཡོན་ཉལ། ལུང་
སྟོན་དགོ་བསྟན་རྒྱལ་ཁྲིམས། ལྷ་འཕེལ་སྐྱུལ་སྐྱུ་དག་དབང་དམ་ཚོས་སློབ་ཐང་། ལུང་སྟོན་
སྐྱུལ་སྐྱུ་རམས་པ་སློབ་ཐང་ཉི་མ། ལུང་སྟོན་མ་རིན་པོ་ཆེ་བསྟན་འཛིན་རྒྱལ་ཁྲིམས་མཚན།
ཁྲིམས་ལུགས་བསྟན་ཉིན་གཉིད། ལུང་སྟོན་བྲག་གཡལ་གདོང་གོང་སྐྱུལ་སྐྱུ་སྐྱུལ་བསྟན་
དགོ་ལེགས་རྒྱ་མཚོ། ཡོང་སློབ་འཕྲིན་ལས་དབང་གྲགས་ཉེ་དངོས་སུ་ཚོས་གསལ་
པའི་སྐྱུལ་ཉེར་དགའི་མཚན་སྐྱུལ་ཡོད་བ་རྣམས་དང་། འཇམ་དཔལ་མཚན་བརྗོད།

འཕགས་མ་ཡིད་བཞིན་འཁོར་ལོའི་སྐྱུལ་སྐྱུ་དམ་གནད་ནས་བསྐྱུལ་བའི་གསོལ་
འདེབས་མོས་གྲུས་ཀྱི་ཉལ་བུ་ད། རིན་འབྲུང་བརྒྱ་ཅ་དང་། ལུང་བཀའ་བརྒྱ་ཅ་
ནས་འབྲུང་བའི་ཆག་མེད་འདོན་དགོས་ཀྱི་གཟུངས་སྐྱུལ་དམ་བཅའ་ཅན་ལུང་དུ་
བཀོལ་བ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མཁའ་འགྲོ་མ་སེའུ་ལོ་གདོང་བ་ཅན་ཀྱི་སྐྱུལ་ཐབས་དོན་རྗེའི་པ་
ལམ། མགོན་པོ་སྤྱིར་ཞུགས་སྐྱུལ་མ་མགོན་པོ་དབྱེར་མེད་ལ་གསོལ་བ་འདེབས་པ་
དངོས་སུ་བཀའ་འགྲུགས་པའི་སྐྱུལ་སྐྱུ་། དཔལ་དོན་རྗེ་ནག་པོ་ཆེན་པོ་ཞིང་སྐྱོང་སྟོབས་
འཕྲོག་དབང་པོའི་གསང་ཁྲིད། བཟང་སྐྱོད་དང་། སྐྱོད་འཇུག་སྐྱོན་ལམ། ལམ་རིམ་
ས་བཅད་མདོ་སྐྱུལ་ཀྱི་གཞུང་ལ་སློབ་གཉེར་གྱི་ཚུལ་དང་། ཉམས་སྐྱོང་ཞུན་
པོའི་སྐྱེལ་གཏམ། ལམ་རིམ་ཤར་སྐྱོལ་གནད་དོན་ཀུན་ཚང་། གྲུང་ཐང་གསུང་སྟོལ་
གསུལ་བསྐྱུལ་བའི་སྐྱོལ་ཚིག།

སྐྱོ་སྐྱོང་མན་དག་ ཞེ་གནས་སྐྱོར་གྱི་ཐིན་གྱིས། འཛིགས་ཀྱི་ཀྱི་རྩོགས་རིམ་
ཀྱི་རྣམ་བཤད། སྐྱོ་སྐྱོང་མན་དག་ཕྱུ་བཀའ་ཀྱི་གསུང་། དཔལ་དོན་རྗེ་འཛིགས་ཀྱི་དང་།

ཀྱི་སྐྱོ་མའི་རྣམས་འཕྱོར་དང་འབྲེལ་བར་གཤེན་རྗེ་གཤེད་རིགས་ལྷ་ལ་བརྟེན་ནས་
དམ་ཚིག་ཉམས་ཆག་གསོ་བའི་གདམས་པ་ཉམས་སྲུང་རྒྱུ་ལ། འཛིགས་མཛད་
སེར་པོའི་སློབ་མེས་ཆེ་སྐྱབ་བྱེད་རྒྱུ་འཚི་མེད་སློབ་གི་ཀ་བ། སློབ་མེད་གཏད་རུལ་
མི་མ་ཐུན་བར་ཆད་ཀྱུན་སེལ། སྲུགས་པ་རྣམས་ནས་འབྲེལ་མེད་བཅང་དགོས་
པའི་ལོ་བྱད་རྣམས་ཀྱི་དཔེ་རིས། ཅ་དཔེ། རྒྱུད་རྟོག་བཏུན་གྱི་མཚན་འབྲེལ་སྐྱུན་
བརྒྱུད་རིན་ཆེན་འབྲེལ་བ་བཅས་རྒྱུན་གཞིགས་སྲུག་དཔེའི་སྐྱམ་རྒྱུང་ནང་ཁེ་གཅང་
བཞུགས་པར་དཔགས་ན་མཛད་བྱེལ་རྒྱུང་སྐབས་འདི་དག་རྒྱུན་དུ་ཉམས་བཞེས་
གནང་གི་ལོད་འདུག།

མཁས་བཙུན་བཟང་གསུམ་དང་། འཆད་རྩོད་རྩོམ་གསུམ་གྱི་སློབ་ནས་
བརྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་མཛད་རྒྱུ་ལ་སོགས་སྤྱིའི་དོན་བསྐྱུ་བ།

༡༧། །དེ་ཉིན་སློབ་གྱི་དམ་པ་མང་པོའི་རྣམས་ཐར་དང་མ་ཐུན་བར་སློབ་པ་པོ་
རྣམས་གྱིས་ཡིད་ལ་གཟུང་བའི་བའི་སྤྱིར་སྤྱིར་ཡང་རྣམས་ཐར་གྱི་དོན་བསྐྱུ་བ་ཚམ་
བརྗོད་ན། དམ་པ་འདི་ཉིད་གྱིས་བཤེས་གཞིན་བཅུ་ལྷག་གསུམ་དུ་ཉེ་བ་བརྟེན་བར་
མཛད་པ་ལས། སྤྱིའི་བཙུན་ཆེས་ལྷ་བའི་སྐབས་སྐྱེད་པོ་ཞབས་གས་རྣམས་གྱིས་
རྒྱུན་དུ་བཅར་བཞུགས་མཛད་པའི་དཔེ་ཁྲིད་དགེ་མཉན་སོགས་སྲུང་ལས་བཟུག་དབྱེད་
གྱིས་ཐག་གཅོད་བྱས་མོད། སྤྱི་ནར་སོན་པའི་རྗེས་རང་ཉིད་གྱིས་ཐེག་གསུམ་གང་
གི་དབང་དུ་བྱས་པའི་བཀའ་འོས་བཤེས་གཞིན་གྱི་མཚན་ཉིད་སྐྱུན་མིན་སོགས་
ཞེས་བཟུག་ལས་གཤམ་རྒྱུགས་མི་མཛད་པ། དཔེར་ན། ཅེ་ཉིད་པེ་བཤེས་རིན་པོ་

ཆེ་སློང་བཟང་ཆུ་མཚོ་སྤྱིན་གཏུག་ལག་ཚོས་ཀྱི་འདོད་འཛིན་མདུན་ནས་གསུང་ཚོས་
གསལ་བཀའ་ཆེ་མིན་སྐྱབས་རྗེ་པ་པོང་ཁ་རིན་པོ་ཆེར་བཀའ་འདྲི་ལྷ་གནང་མཛད་
པ་དང་། རྗེས་སུ་སྐྱེ་འབྱུང་མི་ཉག་རིན་པོ་ཆེའི་དུང་ནས་གསུང་ཚོས་གསལ་བྱུང་
སྐོར་རོ་བོ་རིན་པོ་ཆེའི་མདུན་ཐོག་བསྐྱེལ་ལྷ་གནང་མཛད་པ་སོགས་ཀྱིས་དཔོན་
པར་བུས།

གསུང་ཚོས་གསལ་བུལ་གྱི་སྐྱེ་མ་དེ་དག་སྤྱིར་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པ་ཤིང་སྐྱེ་
ཡིན་ཡང་། དམ་པ་ཉིད་དང་ལུང་ཉོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མཉམ་པ་དང་། མི་མཉམ་པ་
ཅི་རིགས་མཆིས་མོད། ཚོས་འབྲེལ་གསལ་པ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་དེ་དག་གི་
སྐྱེ་གསུང་ལུགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཤིང་སྐྱེ་བཟོད་པ་ལས། མ་དང་པ་དང་བརྟན་སློང་
སོགས་ཞར་ཡང་མི་མཛད། ཞལ་ནས་ཀྱང་སྐྱེ་མ་རྗེ་རྗེ་འཆང་པ་པོང་ཁ་རི་དུང་ནས་
ལམ་རིམ་གྱི་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་ཚུལ་སྐོར་རང་གི་སྣང་བ་ལ་དེས་པ་མེད་པ་ཐོས་
སྐྱབས། སྐྱེ་མ་དག་གི་ཐུན་མོང་གི་མཛད་པ་ཅི་ལྟར་བསྟེན་ཀྱང་། ལུགས་ལ་མི་བདེ་
བ་ཡོང་གི་མི་འདུག་ཅེས་སྐོར་སྐྱེ་བཟང་སྤྱངས།

མགོན་པོ་ཉིད་གཞན་ལ་ཚོས་འཆད་སྤེལ་གྱི་བྱ་བ་རྒྱ་ཆེན་པོ་བདག་གིར་
བཞེས་ཟེན་པའི་རྗེས་ཤིག་ལ། གང་ལ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་གྲི་ཐིག་འཁྲིད་པར་མཛད་
མཁན་རྒྱུད་སྟོན་སྐྱབས་རམས་པ་སློང་བཟང་ཉི་མས། གསོལ་ཚིགས་ཀྱི་གོང་དུ་
དགོན་མཚོག་རྗེས་དུན་གྱི་མདོ་ཚར་རེ་གསུང་བ་གསལ་ཆེ་ཚུལ་ལྷན་པ་སྤྱིན་ཆད་
དེ་བཞིན་མཛད་པ་སོགས་སྐྱེ་མ་གྱུ་རྒྱུད་སོགས་སུ་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ཀྱང་། དེ་དག་གི་
གསུང་རས་སུ་མི་ཐོར་བར། ཅི་གསུང་བཀའ་བཞེན་སྐྱབས་པའི་མཚོད་པས་མཉེས་

བར་མཛད། ལྷ་གཞོན་བྱེད་སྐབས་ཟླ་པ་པོང་ཁ་པ་སོགས་ཀྱི་མདུན་ནས་འདིགས་
བྱེད་དཔལ་པོ་གཅིག་པ་དང་། ལྷ་བཅུ་གསུམ་མའི་དབང་། བསྐྱེད་རྫོགས་བཅས་
གསལ། ལྷགས་ཉམས་སུ་བཞེས་པའི་སློན་ནས་གཞན་ལ་འཆད་སྤེལ་རྒྱ་ཆེན་པོ་
མཛད་ལུས་དེ་ལྟར་ཡང་། ལྷ་ཆེད་སྤྲད་ལ་ལྷ་མཚན་གཤེད་ཉིད་ཀྱི་ལས་རུང་གི་བསྐྱེན་
བ་བསྐྱར་དུ་མཛད་རྒྱུའི་ལྷགས་བཞེད་བྱུང་བར། རྫོང་གདན་དུ་ལྷུབས་ཟླ་ཁྲི་
བྱང་རིན་པོ་ཆེའི་མདུན་ནས་བཀའ་དབང་དེ་དག་བསྐྱར་དུ་གསལ་བ་ནས་བཟུང་
ཐོག་མའི་གསལ་ཡུལ་ཟླ་པ་པོང་ཁ་པའི་མཚན་བསྐྱོད་ཀྱི་རྗེས་སུ། ཁྲི་བྱང་རིན་པོ་
ཆེའི་མཚན་བསྐྱོད་གསལ་རྩོམ་གནང་སྟེ་གསུངས་པར་མཛད་པ་ལྷག་གིས་ཤིག་ཏུ་
གསལ།

དེ་ཙམ་དུ་མ་ཟད། ཆོས་འབྲེལ་གསལ་པའི་སློབ་མ་ཚང་མའི་མཚན་ལྷགས་
གསོལ་འདེབས་ལྷག་བསྐྱར་མས་གི་གནང་མཛད་དེ་ཉིན་རེ་བཞིན་གསུངས་པས་
མཚོན། ཆོགས་བཅད་གཅིག་ཙམ་གསལ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་བར་མེད་པར།
སངས་རྒྱས་དངོས་སུ་ལྷ་བ་དང་། བཀའ་རིན་པོའི་སློན་སྤེལ་བཞིན་དུ་བསྐྱེན་
བར་མཛད།

ལྷུང་གི་སློབ་གསལ་རྒྱ་དེ་ཙམ་མི་ཆེ་ཡང་། དབང་དང་། ལྷག་པར་བྱིད་ཀྱི་སློབ་
གསལ་རྒྱ་ཆེ། དེ་དག་ཀྱང་སྐྱབ་པ་སྐྱར་བཞེས་ཀྱི་ལྷགས་འདུན་ཉལ་པོས་གསལ་
ཚུལ། ཞལ་ནས། ཁོ་བོས་བཀའ་ཚོས་ལྷུབས། ང་ཚོ་འདྲ་བས་གཞན་ལ་པར་
ག་འདྲ་བུས་ནས་འཆད་སྐབ་བསམ་གྱི་ཡོད་སྟེ། དབང་ཚོག་གང་གི་སྤྱིང་ནས་
གནང་མིན་སོགས་རྗེས་སོང་གྲག་རི་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་ཚོས་ལྷོགས་རྣམས་ལ་འདྲི་

ཅད་བྱེད་དགོས་ལྷན་ཚུལ་ལེབས། གསལ་སྐབས་ཀྱང། སྐྱེན་དམིགས་གནང་རྒྱ་
སོགས་ལ་ཏ་ཅང་སྤྲུགས་ཞིབ་ཚགས་པ་དཔེར་ན། དེ་སྡོམ་སྐབས་ཇི་ཁང་གསར་
རིན་པོ་ཆེའི་མདུན་ནས་བདེ་མཚོག་ལུ་ཨི་པའི་བཀའ་དབང་གསལ་ཏེ་གསུང་
བཤད་ཟིན་གྱིས་ཀྱང་བཞུགས་མོད། སྐྱེན་དམིགས་མཛད་ཚུལ་འདི་ལྟར་གནང་བ་
ཡིན་ཞེས་སྤྲུགས་ཐུག་མ་སོས་པར་བརྟེན། ལྷ་མཚོག་འདི་ཉིད་ཀྱི་ལས་རུང་གནང་
ཉེའི་སྐབས་ལ་སྐབས་ཇི་བྱི་བྱང་རིན་པོ་ཆེའི་མདུན་ནས་བཀའ་དབང་གསལ་བཞེས་
གནང་བས་ཤེས་པར་རུས།

མཁས་པའི་ཡོན་ཏན་ནི། དེ་སྡོམ་གདན་སར་སློབ་གཉེར་མཛད་སྐབས་ཀྱང།
ཅོད་རིགས་བཟང་བའི་ཚད་དུ་བཅི། རྟགས་གསལ་པར་གནང་བ་དང་། ལན་གནང་
བ་སོགས་གང་གི་སྐབས་ཀྱང་གཞན་གྱི་སློབས་པ་མེད་མེད་དུ་བཅོམ་པའི་ལོ་རྒྱུས་
མང་པོ་དེ་སྐབས་ཀྱི་མཁས་པ་མང་པོས་སྐྱོང་། མཚན་རྟགས་སྤྱབ་ནས་ཀྱང། ཞལ་
འདོན་དང་མཛལ་ཁ་ལྷུ་མཁན་སོགས་མེད་སྐབས་སྤྲུག་དཔེ་ལ་སྤྲུག་སྤྲུགས་ཞིབ་
གནང་བའི་རྒྱུ་གྱིས། མདོ་སྤྲུགས་རིག་གནས་བཅས་པར་གཞན་རྗེས་མི་འདོག་
པའི་སློབས་པ་མཚོག་ཏུ་བརྟེན་ཏེ་སྤྲུག་པའི་ལྷུ་མཚོག་ཆེན་པོར་གྱུར་ཀྱང། སྤྲུག་དཔེ་
སོགས་མཁྱེན་མཁན་ཡིན་པའི་ལུས་གཏན་ནས་མི་བཞེས་པར། སློབ་མ་གཞན་དག་
གིས་གཞུང་དོན་གཏན་ལ་འབབས་ཚུལ། ཉམས་ལེན་བྱེད་ཚུལ་སོགས་ཀྱི་བཀའ་
འདི་ལྷན་སྐབས། ཉིད་དང་ལྷན་དུ་བློ་མ་དང་། དག་བཞེས་སོགས་བཞུགས་ཡོད་ཆེ།
ཐོག་མར་དེ་དག་དང་བཀའ་བསྟུར་མཛད། དེ་དག་གིས་མཐའ་ཚོད་པའི་ལན་མ་རྒྱང་
ན། དམ་པ་ཉིད་ནས་འདི་དང་འདི་ལྟར་ཞེས་གསུང་ཚོག་ཡོད།

ལ་རྣམ་འགྲོར་མའི་བདག་འདུག་འཆར་ཅན་བཞེས། ཉིན་རེ་བཞིན་དུ་རྫོང་སེམས་
བསྐོམ་བསྐྱུས་དང་འབྲེལ་བའི་ཡིག་བརྒྱ། དཔལ་གཅིག་གི་དབང་བཞི་རྒྱས་པ་
ཡང་ཆག་མེད་མཛད་དེ་བརྒྱ་ལ་ཉེས་པ་སྤོངས་གོས་ཀྱང་། དེ་དག་དང་ཞག་ཏུ་མི་
འགྲོགས་པའི་སྲོན་གྱི་དམ་པ་གོང་མ་དག་གི་རྣམ་ཐང་བདག་གིར་བཞེས།

བཟང་པོའི་ཡོན་ཏན་ནི། དབེན་པའི་རི་ཁོད་དུ་བཞུགས་སྐྱུའི་སྤྲུགས་འདུན་
ཆེ་མོད། རྗེས་སོང་ཁོ་བོའི་རིགས་བདག་ཏུ་བཞེངས་སྟབས། གྲུང་མེང་སོགས་
གྱི་སྐབས་མ་གཏོགས། བལ་ཆེར་ཁོ་བོའི་སྲོད་གནས་ནོར་གླིང་དང་། ཅེ་པོ་བྲང་དུ་
བཞུགས་དགོས་བྱུང་ན་ཡང་མི་དགེས་པར་མེད་པར། མཛེས་ཁ་ལྷུ་མཁན་སོགས་
མེད་ན། ཞལ་འདོན་གནང་བའོ། ལྷག་དཔེ་གཟིགས་པ་སོགས་གང་རུང་གིས་དུས་
འདྲའ་བར་མཛད། ཞལ་འདོན་རྣམས་ཀྱང་མགྲོགས་ཆོས་མི་མཛད་པར། ཆོ་གའི་
ཆོག་རིས་དང་མཐུན་པར་སྐྱུན་དམིགས་མཛད། སྐྱུན་དམིགས་གསལ་པོ་ཡོང་ཆེད་
སྐབས་འགར་ཐང་ཀའི་ཆོ་གའི་ཆོག་གམ། ལྷའི་སྤྲུགས་སོགས་ཐེངས་བཞི་ལྔ་ཅམ་
ལྷན་སྐྱོར་གནང་། དེ་སྲོན་བོད་དུ་ཅེ་པོ་བྲང་དུ་བདེ་མཆོག་ལྷ་ཨི་པའི་ལས་བསྟེན་
གནང་སྐབས་བདག་བསྐྱེད་གཅིག་ལུ་གསུངས་པ་ལ་རྒྱ་ཆོད་གསུམ་ཅམ་འགོར་གྱི་
ཡོད་པ་གོང་དུ་བཤད་ཟིན་པ་ལྟར། དེ་དང་དེ་འདྲའི་སྤྲུག་ལས་ཐམས་ཅད་ལ་ཉ་ཅང་
གི་སྤྲུགས་ཞེས་ཆགས་ཆེན་པོ་གནང་མཁན་ཞིག་རེད།

སྐྱུ་གཞོན་པའི་སྐབས་སུ་བརྒྱུད་སྤྲུག་འབྲུམ་གཅིག་མཛད་པ་མ་ཟད། སྐྱུ་ན་
མཐོན་སོར་ཕེབས་ཏེ་སྐྱུ་གསུགས་སྤྱིད་བོར་གྱུར་ཀྱང་། སྤྲ་དགོང་སྐྱུ་སྤྲུག་ལན་
གསུམ་རེ་གནང་། སྐྱུ་དུག་སོགས་གྱི་སྐབས་མཐུན་ཡང་སྤྲུག་བསྟར་མས་འབྲུམ་

བ་སོགས་བསགས་སྐྱེད་ལ་ཡང་བཅོམ་བ་རྒྱ་ཆེན་པོ་མཛད་པ་གཞིར་བཟུང་སྟེ།
ཐོས་བསམ་སྒོམ་པ་ཡ་མ་གྲུལ་བར་རྒྱ་པོའི་རྒྱན་བཞིན་དུ་བཅོམ་བར་མཛད་པའི་
མཐུས་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་སོགས་སྐྱེད་ལ་འབྲུངས་ཟིན་པའི་རང་རྟགས་གསལ་
པོར་མཐོང་རྒྱལ་གོང་དུ་བཤད་ཟིན་པ་ལྟར་དང་། གཞན་ཡང་མངོན་ཤེས་མངའ་
བའི་རྒྱ་མཚོན་གཞན་དག་གཅིག་གི། དགོངས་པ་གཞན་དོན་དུ་མ་གཤེགས་གོང་
རྒྱ་བ་གཅིག་ཅུ་གི་སྟོན་དུ། དགོང་མོ་རྒྱ་ཚོང་བཅུ་གཅིག་ཅུ་ལ་ཞབས་ཁོངས་
རྒྱུད་སྟོང་དགེ་དགོན་མཚོག་བསྟན་འཛིན་ལ་སློབ་བྱུང་དུ་ཁྲེད་རང་གི་ཤག་ཏུ་རྒྱན་པ་
ཤོང་མི་འདུག་གམ་ལྟོས་ཤིག་ཅེས་ཐེབས་པ་ལྟར་འཕྲལ་དུ་སྤྱིན་པར་རྒྱན་མས་སྐྱ་
སྐྱེད་འཁོར་ལོ་སོགས་ཅ་དངོས་གང་འཚམས་ཤིག་འཁྲེད་ཏེ་སྤྱི་རོལ་ཏུ་ཐོན་ཟིན་པ་
ཞབས་སྤྱི་འགའ་ཞིག་གིས་མཐོང་། རྒྱ་འབྲས་མི་འཚོལ་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྐྱེད་ལ་
དམ་ཉམས་བཞེས་འདི་ལྟ་དུ་གནང་མཁན་ལ་སྐྱེད་ཀྱི་རྟོགས་པ་ཁྲེད་པར་ཅན་
འབྲུངས་པ་རིགས་པས་སྐྱབ་རྒྱ་ཡོད་པ་ཞིག་ཡང་རེད།

ནང་དུ་ཡོན་ཏན་ཁྲེད་པར་ཅན་མངའ་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཚོས་སྐྱེད་དག་ཡང་གྲན་
དུ་བཀོལ་བའི་རྟགས་སྟེ། དེ་སྟོན་སྐྱེད་པ་རི་ཁྲོད་དུ་གཡང་སྐྱབ་གནང་སྐབས་རྒྱུད་
སྟོང་ནས་ཚོག་གྲ་དགེ་དག་ལྟར་དང་། མཚོང་གཡོག་པ་དགེ་རྒྱལ་ཁྲིམས་གཉིས་
ཐེབས་པར། གཡང་སྐྱབ་གནང་གྲུབ་པའི་ཉིན་གནས་རྒྱུད་གི་སྐྱ་ཐེབས་འདྲ་སྐྱ་ཏེ་
ཅང་རོ་མཚར་ཅན་ཞིག་ཡོད་པ་དེའི་ན་བཟའ་རྒྱལ་སྐྱེད་ཀྱི་དྲ་སྐྱེད་སྐྱ་སྐྱང་སྐྱ་
དུ་མཐོ་ཅུ་སྟོན་གནང་ཡོད་བཟོར་དགེ་རྒྱལ་ཁྲིམས་ནས་སྐྱ་སྐྱང་མཐོ་དྲག་རྒྱལ་
ལུས་པར་སྐྱ་ཅིང་གིས་རྣམ་པས་དོ་བྱུབ་ཁྲེད་རང་སར་ཐེབས་ཀྱི་རེད་གསུངས་པ་

བཞིན་ནས་སྲིད་ཡོལ་ཅམ་ལ་ཁོ་རང་ཉལ་སའི་འགྲམ་དུ་སློབ་གཞོན་སྟོག་ཅེ་ལྟ་བུ་
ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་དེའི་སྟེང་སློབ་གྲྭར་ཚགས་སྐྱ་ཏུ་ཅང་གི་ཆེན་པོ་ཞིག་བྱུང་སྟེ་གཉིད་
ཏར་སང་གིས་ཞེད་སྤང་ཆེན་པོ་བྱུང་སྐབས།

དེ་མ་ཐག་རིན་པོ་ཆེ་ནས་གསུངས་པ་ལྟར་ཚོས་སློབ་བཏང་གནང་བ་ཡིན་
འདུག་པས་མས་ཏེ་སེམས་ལ་དགའ་སློབ་དང་། དང་བ་ཡང་སྲར་ལྷག་སྐྱེས་ལུགས་
བརྗོད་པའི་གནས་ཚུལ་སྟེང་། གཞན་ཡང་། འདོད་ཁམས་ཀྱི་དབང་སྤྲུག་དཔལ་ལྷན་
དམག་ཚོར་མ་ལྟ་བུས་ཀྱང་། མགོན་པོ་གང་གི་གཟི་བརྗིད་མ་བཟོད་པར་དགོངས་
བསྟུན་ཞུས་པའི་གནས་ཚུལ་མཐོང་ཡང་འདིར་སྐྱབས་སྐྱབས་སུ་མ་བབས།

འཇམ་མགོན་ཚོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཚོང་ཁ་བ་ཆེན་པོའི་བཞེད་སློབ་བྲི་མ་མེད་པ་
རང་གིས་འཛིན་ཅིང་གཞན་ལ་སྐྱེལ་བར་མཛད་ཀྱང་། ཚོས་ཚུལ་གཞན་དང་། དེ་
དག་གི་སྟོན་བ་པོ་ལ། བརྟམ་སློབ་དང་བྱུང་བ་སོགས་ནས་ཡང་མི་མཛད། མཚོག་
དམག་སུ་འདྲ་ཞིག་བཅར་ཀྱང་འཇུ་མ་པའི་ཞལ་གྱིས་སྟོན་བསུས་ཏེ་འཚོམས་འདྲི་
དང་། བཀའ་ལན་ལྷག་པོར་བསྐྱེད་བ་ལས། མཐོང་ཚུང་བྱུང་གསོད་རིགས་གཏན་
ནས་མི་མཛད། ཡང་ཡང་མཇལ་བཅར་ཞུས་ན་ལོ་རེ་བཞིན་སྐྱབས་སུ་གསུང་བུགས་ཀྱི་
ཡོན་ཏན་མཐོང་ཆེ་དུ་འགྲོ་བུ་བ་ཞིག་དང་། ལྷ་མ་དོ་ཇི་འཆང་ནས་བུགས་གཏང་
ཟིན་པ་རྣམས་ལ་གནས་ཚུལ་མཐོ་དམའ་དེ་ལྟར་བྱུང་ཀྱང་། འཇུར་སྟོག་གཏན་
ནས་མེད་པ་རི་ལྟ་བུར་བཞུགས་པ་ཚང་མས་མདོན་སུམ་དུ་བྱུང། སྐྱ་སྟེང་དུ་མར་
འཕགས་པའི་རིགས་བཞི་ལ་གནས་པར་གོམས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས། བ་བཟའ་དང་
གསོལ་ཚིགས་སོགས་སྐྱབས་ཞབས་ཞུ་རྣམས་ནས་དང་སྦྱངས་གཟེངས་བསྟོད་

ལུས་པ་ལས། ཉིད་ཀྱིས་འདི་དང་འདི་ལྟ་བུ་དགོས་ཞེས་ནམ་ཡང་མི་གསུངས།
མདོར་ན་སྐྱེ་ཆས་འདི་ལྟ་བུ་ལ་ཆགས་པ་ལས། ཉེ་དགའ་སྤྱོད་ལས་ལྷུང་མཛད་པའི་
རིགས་ལོ་མང་བཅར་བའི་སྤྱད་ལས་འདི་ཅན་གྱི་སློབ་མ་དང་། ཞབས་འབྲིང་སྤྱད་
ཀྱང་སླེང་དུ་མེད་པ་ཞིག་བཞུགས།

ཡང་ཕྱག་དཔེ་གསུང་དུ་ལྷགས་ཚོམ་སྐྱབས་འཇུག་ལུ་མཁན་རྣམས་ལ། དེར་
སང་ཐོས་བསམ་བྱེད་མཁན་གྱིས་ཐོངས་པ་མ་གཏོགས། ཐོས་བསམ་བྱ་བྱེད་དཔེ་
ཆས་ཐོངས་པ་མི་འདུག་ཅེས་གསུང་ཚོམ་ཞུས་བཞེས་དེ་ཅམ་མ་གནང་སྐབས་
གསུང་ཚོམ་རིགས་ཉ་ཅང་སྤོན་ཆེ་མ་མཆིས་མོད། གསུང་ཚོམ་གང་གནང་བ་དེ་
དག་ཆིག་དོན་སྤྱད་སྤྱོད་ཆོགས་པ་མཁས་པ་དགྲེས་པའི་ལེགས་བཤད་ཤིང་སྤྱད་
བཞུགས། ལྷགས་ལུང་གནང་སྐབས། སྐྱ་དག་ཅིང་ཆིག་གསལ་བ། མ་རྗོང་བ་བཅས་
གཙོར་འདོན་ལས་མགྲོགས་ཆོས་མི་མཛད། ཉམས་ཁྲིད་དང་སྤོང་ཁྲིད་སོགས་
གནང་སྐབས་བཤད་པ་བཞི་བཤད་གནང་རྒྱ་སོགས་ཤོང་མ་དག་གི་ཕྱག་བཞེས་
དང་གསུང་རྒྱན་གཙོ་བོར་མཛད།

བཤད་ཁྲིད་སྐབས་གཞུང་ལུགས་ཆེན་པོ་དག་གི་དཀའ་གནད་ཆེ་སར་ལུང་
རིགས་གྱི་སློབ་བཤད་ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་བ་མཛད་དེ། མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡིད་དབང་
མེད་དུ་འཕྲོག་ཏུ་ས་པ་ཞིག་བཞུགས། རེས་སོར་སྐྱེ་ན་མཐོན་པོར་ཕེབས་སྐབས་མ་
གཏོགས་བཀའ་དབང་སོགས་ཀྱི་སྐབས་དབང་རྣམས་འབྲེམས་སྤོད་གནང་སྤོ་སོགས་
ཚང་མ་མཐོན་པོ་ཉིད་ཀྱིས་ཕྱག་བསྟར་མས་མཛད་པ་ལས་སྐྱེ་ཆོས་གཏན་ནས་མི་
གནང་ཞིང་། སྤོང་འབྲེམ་ཀུན་སྤོང་བཅོས་ཚུལ་གྱི་གསུང་བཤད་ནས་བརྒྱུང་དབང་

དོན་ལམ་གྱི་རིམ་བར་བསྐྱེགས་པ་ཡན་ཆད་ཆ་ཚང་བའི་བཤད་པ་གང་རྒྱས་མཛད།
བོད་ཏུ་གྲུ་རྒྱུད་གཅིག་ལ་ལམ་རིམ་ཆེན་མོའི་བཤད་ལུང་བསྐྱེད་ཞེས་ཞུ་
བོ་ཅག་སོགས་ལ་ལམ་རིམ་ཆེན་མོའི་བཤད་པ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་ཐེངས་བཞི། ལྷུང་
ལམ་སོགས་ཀྱི་ཁྲིད་ཐེངས་ལྷག་ རུ་ལོ་རྣམ་པའི་སྐྱ་སྐྱེ་འཇུག་མེད་ཡིན་པའི་གྲགས་
བ་ཆེ་བས། སལ་ཆེར་ལོ་རེ་བཞིན་དཔལ་ལོ་གཅིག་པའི་དབང་དང་། བསྐྱེད་རྫོགས་
ལྷུ་མཁན་མང་སྐབས་དེ་རྣམས་ཀྱི་འདོད་པ་སྐོང་བར་མཛད་པ་མ་ཟད། གཞན་ཡང་
དབང་རྒྱུན་ཤིན་ཏུ་དཀོན་པ་རྣམ་སྤང་མངོན་གྲུབ་གི་དབང་དང་། དབུས་ཕྱོགས་སུ་
ཁྲིད་རྒྱུན་དཀོན་གསུམ་གཞུང་ལུགས་ཆེན་པོ་དག་གི་བཤད་པ་སོགས་སྐྱ་ཆེའི་རིང་
གཞན་ལ་འཆད་སྤེལ་མཛད།

གསུང་ལས་སྐྱེས་པའི་སློབ་མ་ནི། དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱ་མཚོའི་མངའ་བདག་གི་དེ་
སྐོང་ཡོངས་འཛིན་སྐབས་ཀྱི་དེ་རྣམས་འཆད་དང་། སློབ་ཐབས་བསྟན་པའི་གསལ་བྱེད་ཆེན་
པོ་སྐྱབས་ཅེ་ཡོངས་འཛིན་གྱི་གྲུང་རིན་པོ་ཆེ། བསྟན་པའི་གསལ་བྱེད་ཆེན་པོ་ལུ་
ལྷ་མ་རིན་པོ་ཆེ་བསྟན་འཛིན་རྒྱལ་མཚན་སོགས་རྒྱལ་བའི་གདུང་འཚོ་བ་བཤེས་
གཉེན་ཏུ་མ་ཞིག་པན་ཚོན་ལྷ་སློབ་ཏུ་གྱུར། གཞན་ཡང་སྐྱ་འགྲུང་བསྟན་པའི་གསལ་
བྱེད་དེལ་མགོ་མཁུན་བཅེ་རིན་པོ་ཆེ་དང་། འཁོན་རིགས་བསྟན་པའི་གསལ་བྱེད་
ས་སྐྱ་སློབ་མ་པོ་གྲང་བདག་གི་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་དང་། ལྷག་པར་དེ་པོ་དགེ་ལུན་
པའི་ཚོས་ཀྱི་གདན་གྱི་འཛིན་པ་དག་ནས་བརྒྱུད་པལ་ཆེར་མགོན་པོ་ཉིད་ཀྱི་ཞལ་
སློབ་ཏུ་མ་གྱུར་བ་མེད་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་སྤྲང་།

ཁོ་པོ་ཡང་ཆེ་རབས་སྟོན་མ་ནས་ལས་སྟོན་གྱི་འབྲེལ་བ་བཟང་པོའི་མཐུ་ལས།

ཆུང་དུས་ནས་མགོན་པོ་མཚོག་གིས་མཉེས་བཞིན་ཟེས་སུ་བཟུང་སྟེ། གང་ལ་མངའ་
བའི་གདམས་པ་མཐའ་དག་བྱམ་པ་གང་ཤིང་ཆུལ་དུ་ལོད་པའི་སྐྱལ་བཟང་མངོན་དུ་
གྱུར་ཅིང་། དེ་དག་གྲང་གཙོ་བོར་སྐྱབས་པ་ལྟར་ལེན་པའི་ཆུལ་གྱིས་རང་གིས་འཛིན་
པ་དང་། ལོར་དུ་གཞན་ལ་འཆད་སྟེལ་རྒྱ་ཆེན་པོ་བཤིས་ཏེ་རི་སྲིད་རྒྱལ་བསྟན་
ནས་གནས་གི་བར་མགོན་པོ་གང་གི་ཞལ་གྱི་བསྐྱོ་ལས་འོངས་པའི་བདུད་ཅིང་།
རྒྱན་ཉམས་པ་མེད་པར་གནས་ཏེ། སྐལ་ལྡན་ར་ཡིག་གཉིས་པའི་ཚོགས་རྣམས་
ཚིམ་པར་འགྱུར་བའི་རེ་སློན་དང་ཡིད་ཆེས་བྱ་སྤྲུལ་སུ་མཚིས་པ་དང་། གཞན་
ཡང་ལྷ་སྐབས་མཚོག་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་འདིས་ཉམ་ཐག་ཆེ་འདས་རྣམས་ཟེས་སུ་
འཛིན་གནང་མཛད་ཆུལ་ནི། སྐབས་ཁྱའི་བསྟོ་ཉེན་འབྱུང་མི་ནས་བྱུང་སྐབས་དེ་
འབྲེལ་ལྡགས་བསྟོ་སྤྲུལ་སློན་མཛད་པ་མ་ཟད། བསྟོ་ཡིག་རྣམས་སྤྲུལ་ཉར་གྱི་
རྒྱ་བ་གཅིག་རེ་ཡང་། ཉིན་གངས་བཙོ་ལུ་རེའི་མཚན་མེས་ཆེ་འདས་དེ་དག་ཐར་ལམ་
དུ་དཀྱི་བའི་ཆེད་དུ་སྐར་ཡང་སྤྲུལ་སློན་མཛད་ཆེད་རྗེའི་གསུང་བདེ་བ་ཅན་དུ་སྐྱེ་
བའི་སློན་ལམ་སྐབས་རེ་སྐྱེ་རྒྱུ་དང་། སྐབས་རེ་གཞན་དང་ལྟན་དུ་གསུང་བྱུང་ཟེས་
བསྟོ་ཡིག་རྣམས་མེད་སྟེག་མཛད་སྟོལ་ཡོད་པ་བཅས་ནི་འགྲོ་འདྲེན་སྐྱེས་བུ་དམ་
པའི་མཛད་འབྲིན་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པར་མངོན།

དགྲུང་གངས་བྱ་གཅིག་ཐོག་ཆུལ་བསྟན་སྐྱུན་བཞེས་གྱིས་དགོངས་པ་སྐྱེ་
ངན་ལས་འདའ་ཆུལ་བསྟན་པ།

༡༡། །ཤི་རྒྱ་དགུ་པའི་ཆེས་བཞི་ཉིན་གསེར་གོང་མཚན་ཞབས་རིན་པོ་ཆེ་

སྤྱི་ཉི་ཁུལ་སྐོ་བྱུང་དུ་དགོངས་པ་ཞི་དབྱིངས་སུ་ཐལ་ལ་བའི་ཚུལ་བསྟན་སྐབས་སྤིང་
ལྷའི་བྱུག་མཛོད་ཀྱིས་ཡ་སྐབས་རྗེ་ཡོངས་འཛིན་དོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོར་སྟོན་སེང་ཞུ་
མ་བྱས་ཀྱང་སྐབས་དེར་རྣམ་བྱ་གཉིས་སྐྱེ་བས་ཉེ་གསེར་གོང་རིན་པོ་ཆེའི་སྐྱ་གུང་
ཞབས་ཞུར་ཆེད་བཅར་ཞུ་འགའ་ཆེ་མིན་སྐྱུགས་དམ་བཤུ་སྐོབ་ཞུ་བཅར་ལ་བརྟེན་
མཛོད་པས་གསེར་གོང་རིན་པོ་ཆེའི་སྐོར་སྟོན་སེང་ཞུ་དགོས་བྱུང་བར་བྱུགས་ཁལ་
ཆེན་པོ་གནང་ཞིང་། རྣམ་བྱ་གཉིས་འབྲལ་བཅར་ཞུས་ན་ལེགས་པ་དང་། ད་དུང་རྩ་
སར་གཏན་སྡོད་བྱུང་ཅེའི་དགོ་འདུན་ཁོངས་ནས་ཀྱང་སྤྱི་ཉིང་བཅར་ན་ལེགས་ཚུལ་
བཤུ་སྐོབ་བསྟུལ།

དེའི་ཉིན་རྗེས་མར་སྤྱོད་ཚུ་ཚོད་ལྟ་བར་འཆང་ཅན་མཛོད་པ་ནས་སྐྱ་བཞེངས་
ཞུ་བར་བཅར་སྐབས་སྐྱ་གྱི་བ་ལྟ་བུའི་སྟོན་གཞི་བཞེས་ཚུལ་བསྟན་བར་ལམ་སེང་
ལྷ་བྱང་གི་ཞབས་གས་ཆེད་བཏང་གི་སྟོན་པ་ཡེ་ཤེས་དོན་ལྡན་དང་། སྐྱ་སྐྱེར་ཡིག་
ལས་དགོ་ལེགས་དར་རྒྱས་གཉིས་སྐྱ་བྱུང་དུ་འབྲལ་བཅར་ཞུས་པར། ཡེ་ཤེས་དོན་
ལྡན་ནས་གསོལ་སྟོན་འབྲལ་བཞེས་དང་། གསེར་ཁབ་སྟོན་འབྲལ་ཞུས། དགོ་དར་
གནས་རྒྱུད་སྐྱ་དབྱངས་སྤིང་དུ་བཅར་ཉེ་གནས་རྒྱུད་ལ་ལྷུང་འདྲི་ཞུས་པའི་བཤུ་
ལྷུང་དུ་གཟུགས་མེད་བདག་གིས་སྟོན་ནས་སྐྱས་པ་ལྟར་སྐྱ་ཞོར་ཡ་གོང་ས་ཆེན་
པོའི་སྐྱ་གོགས་ལྟ་བུ་ཡིན་ཡང་། ཞབས་རིམ་རྣམས་འབྲལ་སྐྱབ་ཞུས་ན་སྟོན་ཆེར་
མེད་ཚུལ་ཐེབས། སྐྱ་སྐྱེར་ཡིག་ཚང་དང་། ལྷ་བྱང་བཅས་ནས་སྟོན་དཀའ་གྱི་ཉིན་
ཐང་བཞེངས་རྒྱ་སོགས་ཀྱིས་མཚོན་ཞབས་རིམ་རྣམས་འབྲལ་སྐྱབ་ཞུས། སྐབས་
དེར་ཁོ་ལོ་སྐྱས་སེར་ཡོད་པར་རྩ་ས་ནས་ཉར་འཕྲིན་འཕྲོར་དོན་དུ། གསེར་གོང་རིན་

པོ་ཆེ་སྤྱི་ཉིད་དགོངས་པ་རྫོགས་པ་དང། ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེ་སྤྱོད་གཞི་བཞེས་
ཉེ་སྤྱོད་བབས་སྤྱི་ཚུལ་གསལ་བས་སེམས་མ་བདེ་བ་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་ཞིག་ལྷུང།

གསེར་ཀོང་རིན་པོ་ཆེ་ཚུང་དུས་ནས་འདྲིས་ཤིང། བསྟན་སྲིད་གང་ཅིའི་དོན་
ལ་ལྷག་བསམ་རྣམ་དག་ཐུགས་ཁུར་ཆེ་བཞེས་གནང་མཁན་ཞིག་ཡིན་པས། བྱ་
ལོང་བྱེད་ལོང་གང་ཡང་མེད་པར་སློབ་བྱུང་གང་འབྲེལ་བ་ཡིན་ནམ་སྤྱོད་པའི་ཐོག་
དེས་ཀྱང་མ་ཚད་པར་ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེ་ཡང་སྤྱོད་གཞི་སྤྱི་བཞེས་འདི་འབྲེལ་
ཅི་ཡིན་སྤྱོད་པའི་སློབ་པ་དང། དངངས་སྤྱོད་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་ལྷུང། ཉིན་རེ་ཟུང་
རྗེས་ཡིག་ཚང་ནས་ཡི་གེ་ཞིབ་སློབ་ཞིག་འབྱོར། སྐབས་དེར་ལམ་སངས་རྒྱ་གཞུང་དུ་
སྤྱིར་ལོག་བྱས་ན་སྤྱོད་པ་ལྷུང། བསམ་ཞིབ་སྐབས་གསེར་ཀོང་རིན་པོ་ཆེ་ནི་སྤྱོད་
གཞི་གསལ་བྱུང། ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེ་སྤྱོད་བཞེས་ལ་ངས་ལམ་སངས་བྱེད་ཐབས་
གང་ཡང་མེད་པར་བསམ་སྤྱི་འབྲེལ་སེམས་བྱེད་སློབ་རྣམས་ཡིག་ཚང་ལ་མངགས།
རང་ངོས་ནས་ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེའི་སྤྱོད་གཞི་འབྲེལ་དུངས་ཡོང་བའི་གསོལ་
བ་ཤུགས་དག་བཏབ།

སྤྱི་རྒྱལ་ཁུལ་དུ་བྱེད་སློབ་ལྷག་མཚུགས་བསྐྱེད་ཀྱིས་རྒྱ་གཞུང་དུ་སྤྱིར་ལོག་བྱ་
རྒྱུར་ཐག་བཅད། ཚོས་དོན་ལས་ཁུངས་དང། གདན་ས་གསུམ། རྒྱུད་བླ་སྤྱོད་སྟོང་
སོགས་ཀྱིས་མཚོན་སྤྱི་སྤྱོད་དང་ལྷན་སེམས་སྤྱོད་རྣམས་དང། ལྷ་བྱང་བཅས་ནས་སྤྱོད་
ལུའི་ཞབས་རིམ་རྒྱ་ཆེ་འབད་སྤྱོད་ཐོག་སྤྱོད་པ་ཡི་ཤེས་དོན་ལྷན་ནས་རང་གི་ཤུགས་
ཉེ་ནད་པ་ལྷ་རྟོག་གི་སྐབས་ཅམ་ལས་གཞན་པལ་ཆེར་ལྷ་བྱང་དུ་ཉིན་མཚོན་གཏན་
སྟོང་ཀྱིས་གསོལ་སྤྱོད་འབྲེལ་རྒྱ་སོགས་ཉུང་བཙོན་ཞུས། སྤྱོད་པ་བཟང་ཡི་ཤེས་ནས་

སྐྱོ་སྐྱིད་ཏུ་ཉར་འཕྲིན་བཏང་དོན་སྐྱོ་སྐྱིད་ཟང་ར་སྐྱུལ་སྐྱུ་ཆེད་འཕྲོར་ཉར་ཁོར་གིས་
འཆར་ཅན་ཉར་གྱི་ཞལ་འདོན་ཁག་སྟུན་སྟོན་ལྷན་སྟོན་གིས་མཚོན་པའི་སྐྱེའི་
ཞབས་ལྷན་དང་། རྗེ་མི་ནས་སྐྱབ་བསྟན་ཆེ་རིང་ཆེད་བཅར་གྱིས་དེ་མཚུངས་ཞབས་
ལྷན་འབད། སྐྱོར་སྐྱ་ཨ་རི་ནས་ཆེད་བཅར་གྱིས་མཇལ་ཁ་ལྷན་པར་དགྱེས་པའི་
བཀའ་མཚིད་བསྐྱེད།

རྒྱུན་གྱི་ཞལ་འདོན་ཆག་མེད་གྱི་རིགས་ཆུས་སྐྱོར་སྐྱུལ་སྐྱུ་སྟོན་ལྷན་ལིང་
འདོན་པ་དལ་བྱས་འདོན་དགོས་ཚུལ་དང་། སྐབས་འགར་སྐྱོར་སྐྱེད་སྐྱེད་ལད་མོ་
གནང་ནས་བཞད་མོ་བཞད། དགོང་མོ་ཟང་ར་བྱམས་པ་སྐྱུལ་སྐྱུ་ སྐྱོར་སྐྱུ་ དྲགས་པོ་
པོ་ཆོས་སྐྱུལ་སྐྱུ་ རྒྱུད་ལྟོད་དགོ་དགོན་མཚོག་བསྟན་འཛིན་སོགས་ནས་སྐྱུ་མཇུག་
ཏུ་འཛིགས་ལྷན་གྱི་བདག་བསྐྱེད་དང་འབྲེལ་བྱུག་ཚུ་མ་དང་། སྐྱེའི་སྐྱེད་ལྟོད་སོགས་
ལྷན། ཞབས་སྐྱི་ཆོང་འཛོམས་གྱིས་ཞབས་བཟླ་སོགས་འདོན་སྐབས་པལ་ཆེར་
སྟུན་གྱིས་གསལ་ཏེ་བཞུགས། དྲགས་པོ་པོ་ཆོས་སྐྱུལ་སྐྱུ་དང་། དགོ་བཤེས་སྐྱབ་
བསྟན་ཡེ་ཤེས། སྐྱེ་མ་བཟོད་པ་སོགས་ནས་ཞབས་བཟླ་རིམ་སྐྱུལ་ཉར་ཆོག་གྲ་
ཆུས་ནས་གཟེམ་ཚུང་གི་སྐྱི་རོལ་ཀ་པིབས་སྐྱུ་ཞལ་འདོན་གསུངས།

ཆོག་མཚོམས་སྐྱུ་སྐྱིན་བདག་ཆུས་སྐྱུ་མཇུག་ཏུ་བཅར་ཏེ་ཉེན་གསུམ་སྐྱུལ་
ཏེ་སྐྱུ་ཆེ་བཟླ་པའི་གསོལ་འདེབས་ལྷན་སྐབས་དོ་རྗེ་འཆར་ཉིད་ནས་མཚོག་གསུམ་
ལ་གསོལ་བ་འདེབས་རྒྱ་དང་། རྗེད་ཆུས་ནས་སྐྱུལ་གནང་དགོས་ཞེས་
བཀའ་བསྐྱེད། དེ་རྗེས་ཤིག་ནས་གར་གི་སྐྱོབ་མའི་གས་པ་རན་སིའི་མི་རིགས་སྐྱོན་
སྐྱི་ཡར་ (Jean Pierrrer) རལ། མོད་རིགས་ཆོས་འཇུག་དཔལ་ཞེས་འཕོད་པ་

ཁོང་ཞབས་ལུ་ཆེད་བཅར་བ་ལྟར་ཉིན་རེ་བཞིན་སྤྱད་དུང་དང་། ཞབས་གཡོན་
བར་བྱུགས་པ་ལྟས། ཁོང་ནས་གསུང་སྒྲ་གསལ་པོ་ཡོང་ཆེད་ཨ་ལྷ་ལྷ་ལུ་ལྷ་
གསུང་དགོས་པ་གསལ་ཆེ་ཚུལ་ལྟས་བར་དོ་རྗེ་འཆང་ནས་སྤོང་སྒྲ་ལོན་དགོས་
གསུངས་པ་ལྟར་ལྟས་བར་ལྟར་ལྷ་ལྷ་ལུ་ལྷ་གསུང་བའི་ཚུལ་མཛད།

འཇམ་དཔལ་ (Jean Pierrrer) གྱི་ཟླ་བོ་ཨིས་ས་འབེལ་ (Isavelle) བཅར་
ཉེ་སྤང་བ་ཞེག་ལ་བྱིན་རྒྱལ་ས་ལྟས་བར་སྤང་བ་སྤྱད་གིས་བཟང་བཞིན་དུ་མ་ཉི་
ལན་ཉེར་གཅིག་ཅུ་གསུངས་ཉེ་སྤང་བསྐྱེད། གྱི་ཆེས་བཅུ་དགུ་ཉིན་ཞོགས་བར་
སྤོང་སྒྲ་ཞུས་འདོན་གྱི་གསལ་མཚན་བཟོད་འདོན་སྐབས་གསུང་བཅད་གནང་སྟེ་སྤྱི་
ཉེ་འགྲམ་དུ་བཅར་བར་དང་ཐོག་དཀའ་པོལ་གསལ་པོ་གོ་སྐབ་མིན་ལ་བཞེན་ཡང་
བསྐྱར་ཐངས་ཁ་ཤས་གསུངས་བར་ཉན་སྐབས་ཨོ་བཟ་རྒྱ་ལྷ་ལྷ་ལུ་ལྷ་ཞེས་བའི་དོན།
དོ་རྗེ་ཚོན་པོས་གསུང་བ་གཅོད་ཅེས་དང་། དོ་རྗེ་ཚོན་པོ་ཞེས་པ་འཇམ་དཔལ་གྱི་
མཚན་ཡིན་ཚུལ། མཚན་བཟོད་གྱི་འགྲེལ་བའི་གཅོ་བོ་དུས་འཁོར་འགྲེལ་ཆེན་
ཡིན་ཚུལ་སོགས་ཐེབས། ཞབས་གསལ་བསྐྱར་འཛིན་སྤུན་ཆོགས་ནས་སྤྱོད་དུ་
ཞབས་ལུ་ཆེད་སྐབས་ཤིག་སྤྱད་གསལ་ཆོས་འཆད་གྱི་སྤྱད་ཀྱི་མཛད་ཅིང་། གཡོན་པ་
མཉམ་བཞག་ལྷ་ལུ་བཞུགས་ཉེ་ནམ་ཀུན་མཚོད་བཞེས་གྱི་ལྷ་ལྷ་ལུ་དུ་ལྷ་ལྷ་ལུ་དག་
སྤོན་དགོས་ཚུལ་ཐེབས་པས་རྗེས་སུ་དམར་གསུང་རིན་པོ་ཆེའི་བཞུགས་སྐབས་དེ་
བཞིན་མཛད་ཀྱི་ལུ་ལྷ་ལྷ་ལུ་གསལ།

གྱི་ཟླ་དགུ་བའི་ཆེས་ཉེར་ལྷ་ཉིན་མེའི་ཚུ་ཆོད་བཅུ་གཉིས་ཐོག་དོས་རང་ལྷ་
སར་འཕྱོར་རྗེས། དེ་ཉིན་ཚུ་ཆོད་གཉིས་པའི་ཐོག་སྤིང་སྤྱང་དུ་ཡོངས་འཛིན་རིན་

ལོ་ཚེའི་མངལ་བཅར་སྐབས་སྐྱོན་བབས་སྡི་བཞེས་འདུག་པར་སྒོ་པམ་ཡིད་གདུངས་
ཤིན་ཏུ་ཆེ་ཡང་བྱ་ཐབས་བྲལ། སྐྱོན་གཞི་འབྲལ་དུངས་ཐོག་ཞབས་པད་བརྟན་པའི་
གསོལ་འདེབས་སྡིང་ཐག་པ་ནས་ལྷན། ཚེས་ཉེར་དུག་སྔ་དྲོ་སྐྱར་ཡང་ཆེད་བཅར་
གྲིས་མཚལ་རྟེན་གསུམ་དང་སྐྱགས་སྐྱོན་གཞི་དུངས་སྡེས་བཞེས་པའི་སྐྱོན་མེང་
གསོལ་འདེབས་ནན་ཏན་ལྷན། གནས་ཚུང་གི་བཀའ་ལྟར་དུ། དུག་དཔྱད་བྱབས་
ལྷན་འབྲལ་དགོས་ལེབས་མོད། དེ་བཞིན་ལྷ་སྐབས་བདེ་མིན་ལ་བརྟེན། ལྔ་པོར་ས་
སྡེ་པའི་དག་སྐྱར་འཁོར་ལོའི་རྒྱ་ཚན་ཁོངས། ལས་བཞིའི་ལྷ་མོའི་ནང་ཚན་ཞི་བའི་
ལྷ་མོའི་བསྐྱོན་པ་ཉིན་གསུམ་བཏང་སྟེ་བསྐྱབས་པའི་ལྷས་རྒྱ་ཤེལ་དམ་གང་འབྲལ་
ལམ་ལྷས་པ་ཉིན་ལྟར་བཞེས།

ཕྱི་ལྷ་བཅུ་པའི་ཚེས་བདུན་ཉིན། བོད་ལྷ་དགུ་པའི་ཚེས་གཅིག་འཁེལ་བས་
བར་དེར་གོང་གསལ་ཞི་བའི་ལྷ་མོའི་སྐོན་ས་བསྐྱབས་པའི་ལྷས་རྒྱ་འབྲལ་བར་སྔ་
དྲོའི་རྒྱ་ཚོད་བརྒྱད་ཐོག་ཐུན་ལྷ་བྲང་དུ་བཅར་ཉེ་རྒྱལ་བསྐྱོན་ཁམས་སྐྱར་
དུངས་ཡོང་བའི་གསོལ་འདེབས་ལྷན། ཕྱི་ཚེས་བཅུ་དུག་ཉིན་སྔ་དྲོའི་རྒྱ་ཚོད་བརྒྱད་
བར་ལྷ་བྲང་དུ་བཅར་སྐབས་སྐྱེ་ཁམས་སྐྱོན་གཞི་ཐུན་ཏུ་དུངས་བཞེས་ཡོད་ལྷས་
སྐྱར་ལྷས་རྒྱ་འབྲལ་ལམ་ལྷན།

ཕྱི་ལྷ་བཅུ་གཅིག་པའི་ཚེས་གསུམ་ཉིན་གྱི་སྔ་དྲོའི་རྒྱ་ཚོད་བཅུ་པའི་ཐོག་ཁོ་
བོ་སྐྱེ་མཐུན་དུ་བཅར་ཉེ་སྐྱོན་གཞིའི་སྐོར་བཀའ་འདྲི་དང་། བར་ལམ་ཁོ་བོས་བསྐྱོན་
དོན་རི་སྐྱབ་སོགས་གྱི་གནས་ཚུལ་རྣམས་སྐྱོན་མེང་ལྷན། ཚེས་བཅུ་དགུའི་སྔ་དྲོ་རྒྱ་
ཚོད་དགུ་པའི་ཐོག་ཡང་བསྐྱར་མངལ་ཁར་བསྐྱོད་ཐོག་སྐྱབ་མཚོད་ལགས་སྐྱེ་ཡང་

ཞབས་ཞུ་མཛད་པའི་སྐོར་སྐོར་བསྐྱར་བྱས། ཚེས་ཉི་ཤུ་ཉིན་ལྷ་སར་དུ་གནས་
ཚུངས་ཉེན་གཞིར་སྐྱེན་དངས་པར། སྐྱེ་ལེགས་མཚམས་རིན་པོ་ཆེའི་མདུན་དུ་བཅར་
ཉེ་དགུ་འཆམ་དང་། དེ་རྗེས་ཉེན་གསུམ་ལུལ་ཟེན་རྗེས་སྐྱེ་མདུན་དེར་ཚོས་སྐྱོང་
ལུས་བཅུགས་ཀྱིས་བཞུགས་ཉེ་ཡོངས་འཛིན་དོ་རྗེ་འཆང་མཚོག་ཉིད་སྐྱེན་གཞི་
འབྲེལ་དངས་ཡོང་བ་དང་། སྐྱེ་བ་ནས་ཆེ་རབས་ཐམས་ཅད་དུ་འབྲེལ་མེད་རྗེས་སུ་
འཛིན་པའི་གསོལ་འདེབས་ཞུས་གནང་བ་དང་། སྐབས་དེར་གནས་ཚུངས་སྐྱེན་ཚབ་
བསོལ་ཉེ་དང་ཅམ་བཀའ་མོལ་ཞུ་མ་ཐུབ།

དེ་རྗེས་སྐྱོན་དུ་མོན་ལྟོང་ལུང་བསྐྱེད་དང་སྐོར་སྐོར་མཚུངས་དོ་རྗེ་འཆང་ཚེན་
པོ་རང་ནས་སྐྱེ་ཆེ་ལུན་དུ་བཏུན་པའི་ཞལ་བཞེས་གནང་ན། ཁོ་པོས་ཉིན་མཚན་
དུས་རྒྱུག་ཏུ་འཕྲིན་ལས་གཡེལ་མེད་ཞུ་ཞེས་ལུང་ལུལ། ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེའི་
ལུག་དང་། ཞབས་འབྲུང་འབྲུང་ཞུས་ཉེ། གཟིམ་ཚུངས་ལ་རབ་གནས་འིག་གནང་
རྗེས་སུ་རོལ་དུ་ལེགས་ནས་སྐྱེ་བསངས། དེ་སྐྱོན་ཁོ་པོས་གསེར་གྲིས་ཀྱི་ཆེ་མདོ་
ཆེ་གཟུངས་ཀྱི་ལུག་དཔེ་ཞིག་སྤེལ་ཉེ། མཛོད་པར་གྲངས་གསོག་གྲེད་འཇུག་རྒྱ་
སོགས་མངགས་ཆ་ཟིན་པ་ལྟར་ཞལ་འདོན་ཞབས་ཞུ་སྐྱོང་སྐྱོང་དང་། ཟང་ར་བྱམས་པ་
སྤེལ་སྐྱེ་གཉིས་ནས་ཉིན་རེ་བཞེན་ལན་མང་འདོན་སྤེལ་གྱང་། སྐྱོང་སྐྱོང་ཆེ་གཟུངས་
གྲངས་གསོག་བཟུང་དགོས་ཚུལ་ལེགས་པ་ལྟར་ཞུས། ཉིན་གཅིག་ཉིན་གྱང་ཡོལ་
རྗེས་བདེ་མཚོག་ལུས་དཀྱིལ་གྱི་སྐྱོན་ལམ་ནས།

གོ་འཕང་མཚོག་དེ་ཆེ་འདིར་མ་ཐོབ་ན། །
འཆི་ཆེ་རྗེ་བཅུན་ཡབ་ཡུམ་འཁོར་བཅས་ཀྱིས། །

ཡིད་ལོང་མཚོད་སྒྲིན་སྟོན་པའི་རོལ་མོའི་སྒྲ། །
 རོ་མཚར་ལྟས་བཟང་མང་པོས་བསྐྱབ་པར་ཤོག། །
 དེ་ནས་འཆི་བའི་ལོད་གསལ་ལ་ཟིན་མཛད་ཅིང་། །
 ལམ་མཚོག་སྐྱབ་པའི་རིག་པ་འཛིན་པའི་གནས། །
 རྣམ་དག་མཁའ་སྐྱོད་གནས་སུ་འཁྲིད་ནས་ནི། །
 ཟབ་མོའི་ལམ་འདི་སྐྱུར་དུ་མཐར་ཕྱིན་ཤོག། །

ཞེས་པ་རྣམས་འདོན་དགོས་ཞེས་ཐེབས་ཏེ། སྐྱོང་ལྷ་དང་ལྷན་དུ་གསུངས།
 ཆོས་ཉེར་གཅིག་ཉིན་ཕྱི་རོང་ཞལ་འདོན་ཚང་མ་སྟོན་སྟོན་ཞུས་ཟིན་ཡང་། བདེ་
 མཚོག་ལུས་དཀྱིལ་གྱི་གཏོར་འབྲུལ་ལན་གཉིས་དང་། དེ་རྗེས་སྟོན་ལམ་ཚར་
 གསུམ། ཤེས་བརྗོད། ཡང་བསྐྱུར་ལུས་དཀྱིལ་གྱི་སྟོན་ལམ་འདོན་དགོས་ཚུལ་
 ཐེབས་པ་ལྟར་སྐྱོང་ལྷས་བཀའ་དགོངས་བཞེན་ཞུས་པར་གསུན་བཞེས་
 གནང་། བཞུགས་ལུལ་ཅོབ་ར་ཉའོ་སི་ས་ཆ་མཐོ་རྒྱུན་དགུན་དུས་ཉ་ཅང་གང་དང་
 ཆེ་བར་བརྟེན་སྐྱེ་ཁམས་འཕྲོད་བཞེས་ཆེད་གངས་ཅན་སྐྱིད་གསོའངས་སུ་སྐྱེས་བཟང་
 ཡེ་ཤེས་གྱི་ཁང་བར་ཕྱི་རྒྱ་བཅུ་གཉིས་པའི་ཆེས་གཅིག་ཉིན་ཞོགས་པ་ལྗེ་པོར་
 ཐེབས་ལོར་ཐོག་གདན་ཞུས་གྱིས་ཐེབས་འབྲུལ་ཁང་བདག་ནས་གསོལ་རྒྱ་བཞེས་
 འབྲས། ཉེན་གསུམ་སོགས་ལུལ་བར་དགྲེས་བཞེས་དང་འབྲེལ་བཞུགས་ཁང་
 གཡུང་པོ་གནང་བ་སོགས་ལ་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞེས་ཐེབས།

སྐྱོང་ལྷ་དང་སྟོན་ཅིས་ཁང་གི་འགོ་འཛིན་ལས་བྱེད་སོགས་དད་ལྡན་རྣམས་
 དང་། སྐྱེས་བཟང་ཡེ་ཤེས་ནང་མི་བཅས་ནས་རིམ་བཞེན་ཚོགས་གདན་ཤངས་ཏེ་

དྲུངས་པའི་རྣམ་པ་ཞིག་བཞེས།

ཡང་ཐངས་གཅིག་ཁོང་ལ་ང་ཉི་མོང་ན་ཕྱག་མཛོད་ལགས་སུ་རོགས་པ་བྱ་
དགོས་ལེགས་པར་བྱམས་པ་རིན་པོ་ཆེས་ཡང་སྲིད་མ་ལེགས་པར་སྲར་བཞིན་
ཞབས་སྲི་བྱ་འོས་རིགས་ངེས་པར་བྱས་ཚོག་པ་ཞེས་བྱས་པར་དབྱེས་མཉེས་
མཛད། ལྡན་མ་སློ་ཚོས་སྐྱལ་སྐྱུར་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་དང་། དྲང་ངེས་ལེགས་བཤད་
སྲིད་པོ་གཉིས་སྐྱུ་མདུན་དུ་ཚར་རེ་སློག་བཅུག་སྟེ་སྐྱུ་གྲིས་གསན། རིམ་གྲིས་སྐྱུ་
ཁམས་རེ་ཞན་དུ་ལེགས་པའི་ཚུལ་བསྟན་པར་ཆེས་ཉེར་གཉིས་ཉིན་སྔ་ཏོ་ཚུ་ཚོད་
བརྒྱད་པར་ཁོ་བོ་སྐྱུ་མདུན་དུ་བཅར་ཉེ་གསོལ་བ་བཏབ་ཀྱང་། ད་ཆ་ཡུན་རིང་འཚོ་
བཞུགས་མི་གནང་བར་ངེས་པར་བརྟེན་ཕྱག་མཛོད་ལགས་སུ་གལ་སྲིད་དགོངས་
པ་ཚོས་དབྱིངས་སུ་ཐིམ་ཚུལ་བསྟན་ཆེ་མཛལ་དར་ནང་མཛོད་ཅིག་འབྱུང་རྒྱ་
བཞག་སྟེ། ཞབས་བྱའི་སློང་སློབ་སློབ་བྱས། ལྷ་ཕྱག་མཁན་ཚུང་སྐབ་བསྟན་བསྟན་
པ་ནས་བསྐྱུལ་བ་དང་། བོད་ནས་གཉེན་འཕྲད་ཆེད་སླེབས་འགྲོང་རྣམས་ལ་ཚོས་
འབྲེལ་ཞིག་བྱ་འདུན་ཡོད་ཐོག ཡོངས་འཛིན་བཀའ་བྲིན་ཅན་གྲིས་སྟན་ལ་དབྱེས་
བཅེ་ཆེན་པོས་དབང་ལུང་མན་ངག་འདོད་སློབ་ཁིངས་པ་བསྐྱུལ་བའི་བཀའ་བྲིན་རྗེས་
འདྲན་དང་། སྐབ་པའི་མཚོད་པར་བསམ་སྟེ་བཞེད་དགོངས་ཟབ་མོ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་
སྲིད་དེ་ཉིན་མེར་སྐྱུ་སྲོང་སྐྱག་བཀའ་བར་འཛིགས་བྱེད་སྟེ་བཅུ་གསུམ་མའི་དབང་
གི་སྐྱ་གོན་དང་། དངོས་གཞི་ཆབས་ཅིག་ཏུ་བསྐྱུར།

ཡི་དམ་དེ་ཉིད་དང་འབྲེལ་བའི་ཚོགས་མཚོད་སྐྱེན་འབྱུང་བྱས་ཐོག ཚང་མས་
ཡོངས་འཛིན་རྗེ་རྗེ་འཆང་གི་བཞེད་དགོངས་ཟབ་མོ་རྗེ་བཞིན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་

པའི་སློབ་ལམ་རྒྱལ་རྒྱུ་ལས། སེམས་ཁུལ་གྲུས་པས་མི་པན་ཚུལ། ལྷ་མ་གཤེགས་
བཞུགས་ཇི་ལྟར་མཛོད་ཀྱང་བསྟན་པ་དང་འགྲོ་བ་ཁོ་ནའི་དོན་ཡིན་པས། རང་རེས་
བཀའ་བཞིན་སྐྱབས་རྒྱུ་གལ་གནད་ཆེ་ཤོས་ཡིན་ཚུལ་སོགས་ཀྱི་སློབ་སློབ་བཀྲིས།
དེ་ནས་ཀྱང་སྐྱུ་ཁམས་ཇི་ཞེན་དུ་གྱུར་ཏེ། སྤྱི་རྒྱ་བཅུ་གཉིས་པའི་ཆེས་ཉེར་ལྷ་སྤྱི་
འོའི་ཚུ་ཚོད་བཅུ་གཅིག་ཐོག་དགོངས་པ་ཚོས་དབྱིངས་སུ་ཐེམ་ཚུལ་བསྟན་པའི་
གནས་ཚུལ་ཐོས་འཕྲུལ་ཡོངས་འཛིན་བཀའ་དྲིན་ཅན་དེ་ཉིད་ཀྱི་བསྟན་འགྲོའི་དོན་དུ་
ལྷགས་ཀྱི་བཞེད་དགོངས་ཇི་བཞིན་འགྲུབ་པ་དང་། ཡང་སྤྱི་དཔེ་འཕྲུལ་གྲུས་རེས་རྟེན་
ལྷུང་དུ་སློབ་ནས་མཁས་བཅུན་བཟང་གསུམ་དང་། འཆད་ཚོད་ཚོམ་གསུམ་གང་
གི་ཆ་ནས་དམ་པ་གོང་མའི་རྣམ་ཐར་ཇི་བཞིན་སྐྱོང་བ་བཅས་ཀྱི་སློབ་འདུན་ཅི་ལུས་
བཀྲིས། གཞུང་གི་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ལས་ཀྱི་ལོངས་འཛིན་དམ་པའི་བཀའ་དྲིན་རྗེས་
འབྲེལ་གྱི་གྲུས་འདུད་ལྷུ་ཆེད་དེ་ཉིན་ལས་མཚམས་བཞག།

ཉིན་དེར་ལྷ་ཁང་ནས་རྒྱ་རྒྱུར་ཏེ་ལྷན་མ་སློ་ཚོས་རིན་པོ་ཆེ་དབུ་བཞུགས་ཀྱིས་
རྒྱུད་སྟོད་ཚོག་གྲུ་བཅུ་བཞི་ནས་སྐྱུ་གདུང་རིན་པོ་ཆེའི་མདུན་ཉིན་མཚན་གཅིག་
གི་རིང་འཛིགས་ཁུངས་བཞུགས་འཕྲུག་སོགས་དང་ཆེས་ ༡༩ ལས་ ༡༩ བར་སྐྱུ་སྟེར་
ཡིག་ཚང་ནས་རྒྱ་རྒྱུར་ཏེ་སློ་ཚོས་རིན་པོ་ཆེ་དབུ་བཞུགས་རྒྱུད་སྟོད་ཚོག་གྲུ་བཅུ་
བཞི་ནས་འཛིགས་ཁུངས་དཔེ་འཕྲུག་གཅིག་དང་། ལྷ་བཅུ་གསུམ་མའི་བཞུགས་འཕྲུག་དང་།
སྤྱི་ཆེས་ཉེར་དག། བོད་རྒྱ་བཅུ་པའི་ཆེས་ཉེར་ལྷ་དགའ་ལྷན་ལྷ་མཚོད་འཁེལ་བར་
ལྷ་ཁང་ནས་རྒྱ་རྒྱུར་ཏེ་ཐེག་ཆེན་ཚོས་སྤྱིར་གི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་མཚོད་སྤྱིན་ལྷ་
ལྷ་དང་གསོལ་ཚོགས་སྟོད་ཚོར་འདུལ་གཤམས་དང་འབྲེལ་རྣམ་གྲུ་ཚོགས་ཡོངས་

སོགས་དགེ་འདུན་གཙོ་བོར་གྱུར་ཤོག འདིགས་ཤེད་ལྟ་བུ་གསུམ་མའི་བསྟེན་སོང་
སེར་སྐྱ་རྣམས་ཀྱིས་ལྟ་བུ་གསུམ་མའི་བདག་འདུག་དང་། མི་མང་གི་ངས་ནས་
འཕགས་བསྟོན་དང་། ཡིག་རྒྱུ་གྲངས་གསོག་བཅས་འབད་འབྱུངས་སྐབས་ཁོ་པོ་
ཡང་སྤོ་ཆུ་ཚོད་བདུན་དང་ཤེད་ནས་ཉིན་གང་ཚོགས་སུ་བསྐྱོད་དེ་ཙུ་བའི་སྐྱ་མ་
མཚོག་གི་མཐའ་ཡས་འགྲོ་བ་སྐྱོལ་བའི་མཛད་པ་རྣམས་སྤྲུགས་བཞེད་བཞིན་འབྲུག་
བ་དང་། སྤྱང་ཡང་ཡང་སྲིད་མཚོག་གི་སྤྱལ་སྐྱུ་འབྲུལ་བྲལ་སྤྱར་དུ་དེས་རྟེན་ཡོང་
བའི་གསོལ་འདེབས་ལྟུམ།

ཕྱི་ཆེས་སུམ་ཅུ་ནས་བཟུང་ཉིན་རྒྱུ་འིང་སྐྱ་སྐེར་ཡིག་ཚང་ནས་རྒྱ་སྤྱར་
ཉེ་ཐེག་ཆེན་ཆོས་གྲིང་གི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་དགེ་འདུན་རྣམས་དང་། བྱི་མ་བ་ཕོ་
མོ་དཔེ་ཆ་སྐོག་སྤུབ་རིགས་རྣམས་ཚང་འཛོམས་ཀྱི་རྒྱལ་བའི་བཀའ་པོད་ཀྱི་སྐྱད་
དུ་འགྱུར་རོ་ཚོག་ཐམས་ཅད་དང་། བརྟན་འགྱུར། རྗེ་ཡབ་སྲས་གསུམ་ཀྱི་གསུང་
འབྲུམ་བཅས་དག་སྐོག་སྐབས་ཉིན་དང་པོར་ཁོ་པོ་ཡང་ཚོགས་སུ་བསྐྱོད། གདན་
ས་གསུམ་དང་རྒྱུད་བྲལ་སྤོད་སྤྱད་སོགས་དགེ་འདུན་གྱི་སྤེ། ཕྱི་རྒྱལ་མི་རིགས་དང་།
བོད་རིགས་སེར་སྐྱ་མི་མང་ཡོངས་ནས་ཀྱང་སྐྱ་གདུང་རིན་པོ་ཆེའི་སྤྱན་སྤྱར་དངོས་
གཤམས་ཡིད་སྤུལ་གྱི་མཚོད་སྤྱིན་བརྟན་སྤེ་ཆེ་རབས་ནས་ཆེ་རབས་ཐམས་ཅད་
དུ་མགོན་པོ་མཚོག་དེས་མཉེས་བཞིན་རྗེས་སུ་བཟུང་བ་དང་། ཡང་སྲིད་མཚོག་གི་
སྤྱལ་སྐྱུའི་གསེར་ཞལ་སྤྱར་དུ་མཛལ་བ་སོགས་ཀྱི་གསོལ་འདེབས་ལྟུམ། །

མངགས་ཐེབས་ཏེ་མངལ་མ་ཐག་དེ་ལོ་ཤིན་ཏུ་འཚུ་བ་པོ་འདུག་པས་གཟམ་གཟམ་
གནང་དགོས། ཞབས་བརྟན་འདི་དང་འདི་འདྲ་འབྲལ་དུ་སྐྱབ་དགོས་ཞེས་ནན་ཆེར་
གསུངས་འདུག་པར། ཞབས་བརྟན་རྣམས་རིན་པོ་ཆེ་རང་གིས་སྤྲུགས་ཁུར་བཞེས་
ཏེ་གནང་སློན་འབད་སྐྱབ་གནང་དགོས་ཞེས་མཚོན་བསྟེན་དགོས་དུལ་དང་
སྐྱབས་བཀའ་མངགས་ཞུས་པ་ཡིན།

ལོ་འདིར་གསེར་གོང་རིན་པོ་ཆེ་དང་། ཡོངས་འཛིན་དོན་མེད་འཆང་རིམ་བཞིན་
ཞི་བར་གཞུགས་པ་འདི་དག་གི་འཚུ་བ་ལྟས་སུ་མངོན། རོས་རང་སུས་མི་ནས་རྒྱ་
གང་དུ་འབྱོར་རྗེས་གསེར་གོང་རིན་པོ་ཆེ་སློབ་གཤེགས་སྣངས་སློབ་ཞིབ་བརྟན་
སྐབས་དེ་དུས་ཀྱི་གསུང་བབས་དང་། ཐེབས་བཞུགས་མཛད་སྣངས། ཚུ་ཚོད་འགའ་
ཤས་ནང་སློབ་གཤེགས་སྣངས་སོགས་གང་ལ་གཞུགས་ཀྱང་བསམ་བཞིན་དུ་
འཆང་གཞི་ལྡན་པའི་སློབ་སྤྲུགས་གཤེགས་པ་ལྟ་བུ་ཚོས་པ་རབ་གཅིག་གི་མཛད་པར་
སྣང་། ཡོངས་འཛིན་གྱི་ཆེན་དོན་མེད་འཆང་ནས་སྐྱ་གྱི་བ་ལྟ་བུའི་སྐྱུ་བབས་སྐྱེ་བཞེས་
འདིའི་ཐང་། དེས་དོན་གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་གནས་ཚུལ་ཇི་ཡིན་རང་
དེས་ཁ་ཚོན་གཅོད་པར་དཀའ། སྐྱུ་མོང་གི་སྣང་དོར་མཚོན་ན་ཡང་། ཚུང་དུས་
བསྐྱབ་པ་སློབ་གཉེར་ཚུལ་བཞིན་གནང་། ཐོས་དོན་སྐྱབ་ལ་གཞོལ་ཞིང་། སྐྱ་ཆེ་ཉིལ་
པོ་བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་འབའ་ཞིག་མཛད་པའི་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་བསམ་གྱིས་མི་
ཁྱབ་པ་ཞིག་ཡིན་པ་ནི་དོས་རང་ནས་ལོ་མང་དེ་ཅུ་ལྟ་བུ་འགྲོགས་པ་ལས་ཡིད་
ཆེས་དེས་སྟེད་ཐོབ་པ་ཡིན།

སྐྱིར་ན་སྐྱེས་སུ་དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་མཛད་པ་ཅི་མཛད་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་

དུ་དགོས་པ་རྒྱ་མཚན་དང་འབྲེལ་བ་ཤ་སྟག་ཡིན་པར་ཐག་གིས་ཚོད། ཡང་སྒོས་
ཡོངས་འཛིན་དོ་རྗེ་འཆང་ནས་སྟུན་གཞི་དེ་འདྲ་ཞིག་བཞེས་ཏེ་རྒྱ་བ་གསུམ་ལྟག་
ཅམ་བཞུགས་པའི་མཛད་པ་འདིས་གང་ཟག་གཞན་དག་ལ་རྗེ་འདྲ་ཡིན་ཏུ་མིན་
ཏུང་། ར་རང་གི་དོས་ལ་ཉི་མུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཐབས་མཁས་སྟགས་རྗེ་གཞན་
དང་མི་འདྲ་བ་ཞིག་ཡིན་པའི་དེས་པ་བརྟན་པོ་རྟེན་བྱུང་། གང་ཡིན་ཟེར་ན་གོང་དུ་
ཅུང་ཟད་སྒོས་པ་ལྟར། རང་གི་སེམས་ནང་ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེ་ལྷ་དན་ལས་
འདའ་ཚུལ་བསྟན་ན་རས་གང་འདྲ་བྱས་ནས་བཞོད་སྟུབ་སྟུམ་པའི་དངངས་སྐྱབ་
གཏུང་བ་ལྷན་ཏུ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད། དེ་ནི་སྐྱེན་པའི་བསམ་སྒོ་རེད་མ་གཏོགས། ལྷ་
ཕྱིར་མ་སྒོས་པར་གནས་ཚུལ་དེ་མཐོང་རྒྱ་ཐག་གིས་ཚོད་པ་རེད།

གང་ལྟར་དོས་རང་གི་སེམས་ནང་བསམ་ཚུལ་དེ་ལྷན་ཏུ་འབྲུགས་ཆེར་གནས་
ཡོད། རའི་བསམ་ཚུལ་གནས་སྟངས་དེ་ལྷ་སྤྱི་སྐབས་སུ་ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་
ཆེ་ནས་སྟུན་གཞི་བབས་ལྷི་པོ་དེ་ཅམ་བཞེས། སྐབས་རེ་དྲུངས་སྐྱེས་བཞེས་ཚུལ་
ཅམ་དང་། སྐབས་རེར་སྟུན་གཞི་ལྷི་ཅམ་བཞེས་ཚུལ་བསྟན་ཏེ་རྒྱ་བ་གསུམ་ལྟག་
ཅམ་བཞུགས། དེའི་རིང་ལ་དོས་རང་ཐེངས་མང་པོ་ཞིག་མཛད། ལྷན་སེང་གསོལ་
འདེབས་ལན་མང་ཞུ་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་བྱུང་བ་དེས་རིམ་བས་རྒྱུན་རན་དེ་དག་མིའི་
སེམས་ནང་གོམས་འདྲིས་ལྟ་བུར་སོང་ནས་མཐར་ཐུ་དན་ལས་འདས་པའི་མཛད་
པ་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཆེ་སྟོན་གྱི་བསམ་ཚུལ་ལྷ་སྤྱི་བཞོད་ཐབས་བྲམ་བ་དེ་འདྲ་
རང་མིན་པ་ཞིག་བྱུང་། གནས་ཚུལ་དེ་ནི་རྒྱ་མ་དོ་རྗེ་འཆང་གིས་རང་ཉིད་ཁོ་ནའི་
ཆེད་དུ་ཐབས་མཁས་སྟགས་རྗེ་གཞན་དང་མི་འདྲ་བ་ཞིག་གཞན་སོང་བསམ་པའི་

དེས་ཤེས་ཆེན་པོ་རྣམས་སོང་བས་མངའ་པ་འདི་གཅིག་ཤུའི་བཀའ་རྒྱུ་ཡང་ཁོ་ལོ་ལོས་
ཆོ་རབས་མང་པོར་གཞུགས་པར་དཀའ་བའི་གནས་སུ་ཡོད།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༧ ཟླ་ ༡ ཚེས་ ༥ ཉིན་ལྷ་སྐབས་རྗེ་བདེ་བར་གཤེགས་པ་ཉིད་
སྐབས་དམ་ལ་བཞུགས་བཞིན་པར་གཟིམ་ཁྲིའི་སྐྱེད་ལྷན་གཡོན་སྤྱོད་སྐབས་སུ་མཐོ་
གང་ཙམ་ཐེབས། བཙོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་མདོ་རྒྱུད་དུ་མར་གཏུལ་བྱ་གང་ཞིག་གི་
རྒྱུད་ལ་ས་ལམ་གྱི་རྟོགས་པ་ལྟར་བར་ཅན་མངོན་དུ་གྱུར་བ་ན། དབང་པོ་གསལ་བ་
དང་། ལུས་ཀྱི་མདངས་སྲུང་བཞིན་གནས་པར་འགྱུར་བ་སོགས་བཤམ་བ་ལྟར། དེ་
གོང་སྐྱེ་ཁམས་མཉེལ་བ་སོགས་ཀྱིས་སྲུང་ལས་སྐྱེ་མདངས་ཅུང་ཞིག་རྒྱུང་བར་ཡོད་
ནའང་། ཤེད་ཀྱི་སྐྱོའི་རྒྱུད་རགས་པ་རྒྱ་བ་ནང་དུ་ཐིམ་པ་ནས་སྐྱོ་བྱུང་དུ་རྗེ་ལྟར་
འཇམ་དབལ་གཞིན་ཅུང་གྱུར་པ་རྒྱུན་དང་ཆ་ལུགས་སྲངས་ནས་ནང་དུ་ཡང་དག་
འཇོག་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པ་རྗེ་ལྟར་བཞིན་དུ་ཞལ་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་མདངས་
གསལ་ཞིང་། ཅུང་ཟད་འཇུ་མ་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་གྱུར་བ་དང་། ལྡན་མ་སྐྱོ་ཚོས་རིན་
པོ་ཆེ་དང་། ལུས་པ་སྐྱེལ་སྐྱེ་སོགས་གཏུང་སྐྱེལ་ཞབས་ཞུ་འགའ་ཤས་ནས་ཁ་མ་
དུ་དང་རྗེས་ཤུའི་སྐྱེ་གསལ་བར་ཐོས་པ་སོགས་ཡ་མཚན་པའི་ལྟས་དང་བཅས་ཉིན་
བཅུ་བཞིའི་རིང་སྐབས་དམ་ལ་བཞུགས།

ཕྱི་ཚེས་དྲུག་གི་ཉིན་མོའི་རྒྱ་ཚོད་དྲུག་དང་སྟེད་ཀར་ཁ་ཆར་མེ་ཉོག་གི་
གཟུགས་ལྟ་བུ་པོན་ཆེ་བཅས། འབྲུག་སྐྱེད་ཀྱང་མར་ཙམ་བརྒྱབ་པའི་དུས་དེར་
སྐབས་དམ་གྲོལ་རྟོགས་སུ་རྗོད་ཅི་ཅེ་ནས་སྲུང་ཡང་སྐྱེ་ཆབ་སྐྱེ་བེབས་པ་དང་།
ཞལ་མདངས་ལྡན་པུ་འགྱུར་མོད། སྐྱེ་བའ་སྟེང་ན་བཟམ་སྐྱེན་རིང་དུ་སྐྱེ་བོད་སྐྱེན་

རྗེ་རྣམ་གཉིས། གདན་སའི་མཁན་པོ་ལས་ཟུར། བཀའ་ཤག་སོགས་རྣམས་ཡོད་
སའི་བོད་རིགས་སེར་སྐྱ་ཡོངས་དང་། སྤྱི་རྒྱལ་བ་བཅས་གདུང་མཇལ་ལ་བཅས།
དེ་ནས་ཉིན་ཤིང་གི་འཕྲི་མཚམས་དང་ལྡན་གཞན་ནས་གསོལ་བ་བཏབ་སའི་རེ་འབྲས་
དོན་དང་ལྡན་པ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་། གཙོ་བོར་ཡོངས་འཛིན་རྗེ་རྗེ་འཆང་དེ་ཉིད་
ཀྱི་དགོངས་རྒྱུ་གས་ཆེད་སེར་སྐྱ་མི་མང་འདུ་ཚོགས་ཆེན་བོར་ལམ་རིམ་གྲིད་ཆེན་
བརྒྱུད་ཀའི་བཤད་ཁྲིད་སྟེན་སྟེན་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེད་ཏེ་ལྷ་མ་དགེས་པའི་ཆེད་དུ་སྐྱེ་བ་
པའི་མཚོན་སྤྱོད་སྟོན། མཚོན་པ་སྟོ་བཟང་ལུང་རིགས་ཀྱིས་གཙོ་ས་སྒྲ་བྲང་གི་
ཞབས་འབྲིང་རྣམས་ནས་ངལ་བ་སྲུང་བསད་ཀྱིས་སྤྱི་ལྷན་གྱི་བསམ་བློ་མེད་ཀྱི་སྐོ་
ནས་སྐྱོར་དངོས་རྗེས་གསུམ་ཀྱི་འགན་སྲུང་བཀྱིས་པའི་ཐོག་རྣམ་བཤམ་མཁན་པོ་ལྡན་
མ་སྟོ་ཚོས་སྐྱེལ་སྐྱུ་དང་། རྒྱུད་སྟོན་ཚོགས་སྤྱི། ཞབས་ཞུའི་ཕྱག་རོགས་གནས་ཚུངས་སྐྱ་
དབྱངས་གྲིང་གི་དགེ་འདུན་ལྷན་ལྷན་འཛིགས་མེད་དང་། ལྷན་ལྷན་དམ་ཚོས་
བཅས་ནས་གདུང་ཚུ། གདུང་ལྷན་འབྲུལ་རྒྱ་སོགས་སྤྱི་ལྷན་མེད་བསྐྱབས།

ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེའི་སྐྱ་མཁན་ནས་གསུང་ཚོས་ལྷ་སྐྱོང་ཞིང་། འབྲུང་
སྐྱའི་བཟོ་དབྱིབས་ལག་ཅེས་སྟོན་སྟོན་བེན་བ་ཨ་རིའི་ལུ་མོ་ཡིས་རྫོ་ (Lisa Heath)
ཞེས་པ་ནས་རང་མོས་དང་གྲངས་དང་འདུན་ཅེ་གཅིག་པའི་སྐོ་ནས་དམར་གདུང་
རིན་པོ་ཆེའི་སྤྱི་དབྱིབས་སྐྱ་དཔར་རོ་མ་གཞིར་བཟུང་དེད་དུས་རིག་གསར་གྱི་
ལམ་ནས་འདྲ་སྐྱ་གསར་བཞེངས་ལོ་གསུམ་རིང་དུ་ར་ཞིབ་ཚོགས་ཡུན་བསྐྱེད་ས་
ལྷན་པ་དང་། དུས་ཡུན་དེའི་རིང་ཨ་རི་བ་ལུང་མེད་ལྷན་ལས་རྗེ་དམ་པའི་ཞལ་སྟོན་
(Tica Broch) ཟེར་བས་དམར་གདུང་འདྲ་སྐྱ་རིན་པོ་ཆེ་བཞེངས་མཁན་གྱ་མོ་

དེ་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་ལྡན་འཆང་དེ་ཉིད་ཀྱི་དགོངས་གཞི་དང་། དགོས་པ་ལྟར་པར་ཅན་
ལ་དགོངས་ནས་ཡ་རྒྱལ་དབང་སྐྱེ་འབྲེང་བཅུ་བ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱ་མཚོའི་རྣམ་ཐང་གི་
སྐྱེ་བལྟམས་པའི་མཛད་པའི་སྐོར་ཤོག་གངས་བཅུ་བཞི་དང་། བཙོ་ལྷ་པའི་བར་དེར་
ཤོག་ཉགས་ཤིག་གནང་འདུག་པ། ཚིགས་མཚམས། མེ་སྲང་སྐྱེ་བ་དགུ་པའི་ཆེས་
དགུ་ཉིན་ཁུ་བྱུག་གིས་ཤར་ཕྱོགས་མདུན་རིའི་ལོགས་ནས་སྐད་སྙན་པར་བསྐྱགས་
བ་བྱུང་འདུག་པ་ཁུ་བྱུག་གི་སྐྱ་ནི་འཛིག་ཉེན་ན་སྙན་པ་དང་། བཟ་ཤིས་པའི་ཚད་
དུ་འཛིན་བ་ལྟར། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་འདིའི་སྐྱེ་བ་སྐྱུང་ཐུགས་ཀྱི་རྣམ་ཐང་དོ་མཚར་
མད་དུ་བྱུང་བའི་སྙན་གྲགས་ཕྱོགས་དང་ཕྱོགས་མཚམས་རྣམས་སུ་རིང་ནས་རིང་
དུ་འགྲོ་བས་འགྲོ་བ་མཐའ་དག་གིས་ད་ནི་བདག་ཅག་རྣམས་མགོན་དང་བཅས་
པར་གྱུར་ཉོ་སྐྱུ་པའི་དགའ་བ་དང་སློབ་གོང་ནས་གོང་དུ་འབེལ་བས་དད་གུས་ཀྱི་
གསོལ་བ་འདེབས་བ་དང་། ཡོན་ཏན་གྱི་བསྐྱབས་བ་བརྗོད་པ་དང་། རྗེས་སུ་ཡི་རང་
བའི་མེ་ཉོག་འཛོར་བར་འགྱུར་བའི་བརྟན་གསལ་ལོ། །

མཚོག་སྐྱེལ་ཡང་སྲིད་བཏག་དབྱེད་དོས་འཛིན་ཅི་ལྟར་ཞུས་པ་དང་། ཡ་
མཚན་ཅན་གྱི་མཛད་པ་འགའ་ཤས་དཔེ་མཚོན་ཅམ་བརྗོད་པ།

༡༡། །ཁོ་བོ་ཅག་སྐྱེ་བ་དོན་ལྡན་འཆང་གང་ཉིད་ཀྱི་ཞལ་སློབ་ཏུ་གཏོགས་པ་
རྣམས་མ་ཟད། རིས་སུ་མ་ཆད་པའི་བསྐྱེད་འགྲོར་སྐྱག་བསམ་ཅན་དུ་མ་ཞིག་ནས་
གྱང་། ལྷ་བརྒྱ་བ་རྣམས་ཀྱི་གཙུག་གི་མོར་བུ་འདྲིན་མཚོག་དམ་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཡང་

མིད་འཁྲུལ་པ་དང་བྲལ་བ་རྗེ་ལོངས་མའི་རྣམ་ཐར་ཟེན་དེས་ཤིག་སྤྱར་དུ་དེས་གསལ་
 བྱུང་ན་ཅི་མ་རུང་སྐྱམ་སྟེ་མཚོག་གསུམ་བདེན་བསྐྱལ་ཞུ་སྲིད་མོག་སྒྲ་མའི་ཞབས་
 འདེགས་ཚུལ་བཞིན་སྤྱོད་པ་ལ་ལྷག་བསམ་དང་། བཙོན་འགྲུལ་མི་དཔལ་པ་མཛོད་
 བ་སྒོ་བཟང་ལུང་རིགས་ནས་སྣ་སྒྲ་ཁག་གི་ལུང་གསལ་དང་མཐུན་པར་ཞབས་རིམ་
 རྒྱ་ཆེ་གང་གསོག་བགྱིས་བ་ལ་གེལ་བ་ཚམ་མིན་པར་དཀའ་ཆེགས་དང་། འགོ་གོན་
 ལ་མ་འདྲེམས་པར་དཀོན་མཚོག་ལ་མཚོད་པ་དང་། དག་འདུན་ལ་བསྟེན་བཀུར་
 གང་ཟེན་གནད་སྲིན་སྤྱོད་སྟེ་འདི་གར་ཡང་ཡང་མིད་མཚོག་གི་སྤྱལ་སྤྱུ་རིན་པོ་ཆའི་
 རྒྱུ་རྐྱེན་སྤྱལ་དམ་བཟླ་ཞུ་རིམ་འབྲུལ་བྱུང་བར། ཤིང་སྤྱོད་ལོངས་མཚོག་གསུམ་
 རྒྱལ་བ་རྒྱ་མཚོར་གསོལ་བཏབ་གྱིས་བཟླ་བ་བགྱིས་འབྲས་སུ། ཡང་མིད་ཐད་
 ཤིང་སྤྱོད་ལོངས་འཁྲུངས་ཚུལ་གསལ་ཡང་། དེའི་སྐབས་ས་སྤོགས་དེས་གསལ་མ་
 དེས་པས་ཁྱེད་ཤིང་སྤྱོད་ལོངས་མཚོན་ཏུགས་བཟང་རིགས་ཇི་འདྲ་ཡོད་མེད་འཚོལ་
 ཞིབ་བྱ་དགོས་བཤོད་མངགས་སོང་དོན་ལྟར། འབྲས་སྒོ་སྤིང་གྲ་ཚང་གི་མཁན་པོའི་
 རོ་ཚབ་སྤིང་གྲུང་འབར་སྤྱལ་སྤྱུ་དང་། ལུག་མཛོད་གཅིག་སྒྲ་བྲང་ནས་སྒོ་སྤིང་ཟང་
 ར་བྱམས་བ་སྤྱལ་སྤྱུ། བསྟན་འདྲིན་སྤྱོད་ཚོགས་བཅས་ཁག་གཉིས་སུ་བཤོས་ཏེ་རྒྱ་
 གར་ནང་ཁུལ་བོད་མི་གནས་སྡོད་ས་ཡུལ་ཁག་ཏུ་ཆེད་བསྐྱོད་གྱིས་ཏུགས་མཚན་
 ཡོད་མེད་ལ་མ་སྟོས་པར་ཁྱེད་ཤིང་སྤྱོད་ལོངས་མཚོན་ཏུ་ཤིང་ཞིབ་འཚོལ་མོ་འགོད་དང་
 འབྲེལ་བུ་ཚུང་བྱུག་བརྒྱ་དགུ་བཅུ་ཚམ་གྱི་མིང་མོ་སྤྱལ་འགྲོར་བྱུང་བར། མེ་ཡོས་
 བོད་རྒྱ་དང་པོའི་ནང་བཟླ་བ་བགྱིས་བར། རོས་འདྲིན་ཞུ་རྒྱ་གནས་སྐབས་རང་
 འཐེན་བགྱིས་ན་བཟང་བར་གསལ་བ་ལྷར་བགྱིས།

དེ་རྗེས་ཁོ་ལོ་སྐྱབས་སུ་བཏུང་བའི་བར་གཤེགས་པའི་སྐྱབས་ལུང་ལ་མ་ཉོག་གང་
དུ་བཞུགས་པ་དེར་ཆེད་བསྐྱོད་ཀྱིས་ད་ཆ་མཚོགས་སྐྱེལ་ངོས་འཛིན་ཞུ་བའི་དུས་སུ་
བབས་མིན་དང་། བབས་ཆེ་མོ་འགོད་ཟེན་པའི་མིང་གཞུང་ཁོངས་སུ་ཡོད་མེད།
ཡོད་ཆེ་འཇུངས་ཡུལ་ལྷང་ཚན། ༡༽ ༣༽ ༡༽ བཅས་སྡེ་ཚན་གསུམ་དུ་བགོས་
འདུག་པ་གང་གི་ཁོངས་སུ་ཡོད་མེད་སྐོར་ཟན་བཟླ་སྡེ་ལྷི་རིམ་ཞུས་བཀྱིས་པར།
ངོས་འཛིན་ཞུ་རྒྱ་སྐབས་སུ་བབས་པ་མ་བཟོ། ༣་སྡེའི་ཁོངས་སུ་ཞིབ་འཇུག་དགོས་
པར་གསལ།

ཉིན་ཤས་རྗེས་ཁོ་ལོའི་སྡོད་གནས་ཐེག་ཆེན་ཆོས་གླིང་དུ་སྦྱིད་གྲོང་རྫོང་ལོ་
འཕགས་པ་ལྷ་ཉི་བཟང་པོའི་སྐུན་སྡུལ། ༣་སྡེའི་ནང་གསལ། ༣་ ཆ་ ༩་ ༡་ བཅས་
གང་གི་ཁོངས་སུ་འཇུངས་མིན་ལོ་བཟླ་བཀྱིས་པར། ༣་པའི་ཁོངས་སྐོར་ཞུས་
བཟང་ངོ་ཆེ་བས། དེ་སྡོད་ཤིང་གྲང་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་
བཟླ་ཞིབ་ནན་ཉན་བྱ་དགོས་མངགས་དོན་ལྟར། སྐོར་ཞུས་ཤིང་གྲང་ལོ་ལོ་སྐྱེས་
པའི་བྱིས་པ་བཟུ་གཅིག་ཡོད་པ་ནས་བྱིས་པ་བཟུ་ཐམ་པར་གླིང་གྲང་གི་མཛོད་
པ་དང་། བྱམས་པ་སྐྱེལ་སྐྱེ་བཅས་ནས་ཞིབ་བཟླ་སྐབས། དེ་རྣམས་ལ་ཡ་མཚན་
ཆེ་བའི་རྟགས་མཛོད་གསལ་ཅན་གང་ཡང་མ་བྱུང་།

སྐོར་ཞུས་ཤིང་གྲང་ལོ་ལོ་སྐྱེས་གསལ་བྱིས་པ་བཟུན་འཛིན་ཆོས་འཕགས་ཞེས་
པ་ད་ལྟའི་མཚོགས་སྐྱེལ་འདི་ཉིད་ཀྱི་ཡུམ་འདས་གྲོངས་རྗེས། ལོད་སྐྱབས་ཞེས་སྡེར་
བཅོལ་བཞག་ཡོད་ལུས་ལ་བཟླ་ཞིབ་ཆེད། ༡༩༤༧་ ལྷི་ཆོ་བརྒྱུད་པའི་ཆེས་ཉེར་
དུག་རབ་བྱུང་བཟུ་བཟུན་མེ་ལོས་ལོད་ཆོ་བརྒྱུད་པའི་ཆེས་གཉིས་ཉིན་བྱམས་པ་

སྐྱུལ་སྐྱུ་དང་། ལོང་མའི་ཞབས་གས་བསྟན་འཛིན་ཕྱན་ཚོགས། ལུབ་བསྟན་དགོ་
ལེགས་བཅས་བྱ་བྱིས་དུ་ཕྱིན་ཏེ་གྲིས་པ་རྒྱུད་དུ་ཉར་མཁན་མ་མར་བུ་བསྟན་འཛིན་
ཚོས་འཕགས་ཞེས་པ་གར་ཡོད་འདྲི་བརྟན་བགྲིས་པར། མ་མས་བྱིས་པའི་ཁྲོད་
ཞེས་འདུག་སྐབས་འཇུངས་ནས་ལོ་གཅིག་རྗེས་བརྟུན་སོང་བའི་བུ་བསྟན་འཛིན་
ཚོས་འཕགས་ནས་རང་འགྲུལ་གྱིས་བསྟན་འཛིན་ཕྱན་ཚོགས་ཀྱི་ལག་པ་ནས་
བཟུང་བསྟན་ཡོད་པས་མ་མས་བུ་བསྟན་འཛིན་ཚོས་འཕགས་དེ་དང་ཅེས་འོ་སྟོད་
བྱས་པ་དང་། དེ་རྗེས་བསྟན་འཛིན་ཕྱན་ཚོགས་ཀྱི་པར་དུ་སྦྲངས་པར་དགའ་འཇུག་
དང་བཅས་བྱོན། འོ་ཤེས་སམ་ཞེས་འིས་སྐབས་དབུ་རོག་རོག་མཛོད།

བྱམས་པ་སྐྱུལ་སྐྱུས་སྐྱུ་ལོང་མའི་ཕྱག་སྟེང་དོ་འདྲ་བཞི་བསྟན་པར་འོ་མ་རང་
ལག་ཏུ་སྦྲངས་ཏེ་སྟེང་རོག་ཉར་གཅིག་ཅུ་བསྟངས་པ་བཅས་བྱམས་པ་སྐྱུལ་སྐྱུ་
ཡིད་འཕྲོག་པའི་རྣམ་འགྲུར་བཟང་པོ་བསྟན་འདུག། ཕྱི་ཉིན་ཕྱག་མཛོད་ལགས་བུ་
བྱིས་དུ་བརྟུང་ཞེས་བྱེད་པར་འཕྲོ་སྐབས། བྱིས་ཚང་ནས་ཞལ་ཏོག་གོ་བསྐྱིགས་
ཡོད་པ་དེ་ནས་བྱིའུས་བུ་བྱིས་ལས་བྱེད་ཁག་དང་། ལྷ་བྱང་གི་ཞབས་གས་ཚང་
མར་ཞལ་ཏོག་བགོས་འགྲེམས་དང་། ཕྱག་དབང་དང་། དབུ་གཏུགས་གནང་བ་
སོགས་དམ་པའི་རང་རྟགས་གསལ་བར་འོ་མས་པ་མ་ཟད། རྗེ་ལོང་མ་དེ་ཉིད་རྒྱུད་
སྟེང་སྐབས་ཕྱག་གཡོན་ལག་ཡིན་འདུག་པ་ལྟར། བསྟན་འཛིན་ཚོས་འཕགས་ཀྱང་
གཡོན་ལག་སྟོད་ཆེད་བྱེད་པ་སོགས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ཞེས་པ་ཕྱག་མཛོད་ལགས་
ནས་འདི་གར་སྟན་སེང་བྱུང་དོན། སང་ཉིན་བུ་རྒྱུད་དེ་བཞིན་ཁོ་བོའི་སར་བརྟག་
དབུད་ཆེད་འཁྲིད་ཡོང་དགོས་མངགས། ཕྱི་ཉིན་བྱིའུ་ཉིད་བུ་བྱིས་ནས་ལྷ་བྱང་དུ་

མེད་པ་འབྲུལ་མཛོད་པའི་པང་དུ་ཡུན་རིང་བཞུགས་ཏེ་དགྲེས་པའི་ཚུལ་མཛད།

དེ་ནས་ཟེག་ཆེན་ཚོས་གླིང་དུ་ཁོ་པོའི་སར་མེད་པ་བར་སྲུང་མཁུང་དང་། ཞལ་
ཏོག་བཅས་ཡུལ་བ་གྲུས་ཚུལ་གྱིས་བཞེས། མཛོད་པ་རྣམ་འགྲུར་གང་ལ་དཔག་གྲང་
ཡང་སྲིད་འཇུག་མེད་ཡིན་པ་ལྟ་བུར་སྤང་། ད་དུང་གལ་ཆེ་བའི་ཉན་གྱི་ཚུལ་དུ་གླིང་
ལྷ་བྱང་ནས་སྤྱིར་ཁོངས་ཤིང་གྲང་ལོ་པའི་བྲེལ་གཞན་གསུམ་དང་། བསྟན་འཛིན་
ཚོས་འཕགས་བཅས་ཀྱི་མིང་འཁོད་པའི་ཐུགས་དམ་ཡུལ་འགྲོར་བྱུང་བ། བསྟན་མེད་
མཚོག་གསུམ་ལ་བདེན་བདར་དང་འབྲེལ་བཏག་པ་ཞིབ་འཇག་ལྟ་བུ་བྱི་བཞིས་པར། ས་
སྟོད་སྟོར་ལོང་ལ་སྟུག་པ་བཟང་པོ་དང་། མ་གྲ་ནག་སྐལ་བཟང་ཚོས་སྟོན་གཉིས་ཀྱི་
དུ་བསྟན་འཛིན་ཚོས་འཕགས་ཉིད་སྤྲུལ་མ་དོ་ཇི་འཆང་བཀའ་བྲིན་ཅན་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཡང་
སྟུལ་དུ་ངེས་པ་སྟོད་དེ་དེ་དོན་གཏན་འཁེལ་ཐག་གཅོད་བྱས། དེའི་སྟོན་དུ་སྤྲུལ་
ནས་རང་གཞུང་སྟན་ཅིས་ཁང་དུ་དོ་ཇི་འཆང་ཉིད་ཀྱི་ཡང་སྲིད་སྐོར་དབྱངས་འཆང་
ཅིས་འབྲས་སུ།

- མཚོག་སྟུལ་བསྟན་པས་ཟེན་སྟུ་ཁམས་གསལ། །
- སྟོན་མེད་རྒྱ་མཚོའི་ལོར་བྱ་འབྲ། །
- ལོན་གྲང་ཡུམ་ལ་སྟུན་ངོ་ཆེ། །
- བྲིས་ཚང་ཅུང་ཞིག་སྟོབས་ཞན་ཡིན། །
- གདན་ཞུར་བར་ཆད་མི་འགྲུང་ཆེད། །
- རིམ་གྲོ་རྒྱ་ཆེ་འབད་ན་ལེགས། །
- ལོ་གཅིག་རྗེ་བརྒྱད་ཞག་བདུན་མཚམས། །

སྤྱི་ལོ་ཆེ་བའི་མཚོན་ཆ་ལ། །

ཞེས་གསལ་བ་ལྟར། དུམ་སྟོན་མ་ནས་ཆེ་མ་ཟེན་བ་དང་། ད་ལྟའི་མཚོག་
སྤྱི་ལོ་ཞལ་མཛེས་སྐབས་འཇུག་ནས་ལོ་གཅིག་དང་། ལྷ་བ་དགུང་ལེབས་འདུག་པ་
བཅས་སྟོགས་མ་ཐུན་བྱུང་འདུག སྤིང་ལྷ་བ་དང་ནས་བསྐྱེད་མ་བྱུང་དོན་བཞིན། བསྟན་
འཛིན་ལུང་རྟོགས་འཕྲིན་ལས་ཚོས་འཕགས་ཞེས་མཚོན་གསོལ་དང་ཆབས་ཅིག་
སྤྱི་ཚེ་བརྟན་ཅིང་། མཛད་འཕྲིན་སྤྱི་སྟོན་བསྟན་འགྲོའི་གསོལ་སྤྱི་སྟོན་པའི་གསོལ་
འདེབས་ཤུགས་བྲག་དང་འབྲེལ་ཞབས་བརྟན་གསོལ་འདེབས་ཀྱང་འཕྲལ་ཚོམ་
བགྲིས་པ། བོད་མེ་ལོས་ལྷ་བ་བརྒྱུད་པའི་ཆེས་བཅུ་གསུམ་གྱི་ལོ་ ༡༢༤༥ ལྷ་བཅུ་
པའི་ཆེས་ལྷ་རེས་གཞུང་ལྷ་བའི་ཉིན་རྗེ་བོད་མའི་འཛིགས་མེད་ཚོས་ཀྱི་ཁྲི་འཕང་
མཚོན་པོར་མངའ་གསོལ་ཞུས་པའི་ཉིན་སྤུལ།

དེ་ཉིན་ཚུ་ཚོད་བཅུ་གཉིས་ཐོག་སྤོང་ཆུང་དུས་ནས་ལྷ་མ་རྟོ་རྗེ་འཆང་ནས་སྤྱི་
གྱི་འབྲས་བུ་ལྟར་བཅེ་བས་བསྐྱུངས་པའི་སྟོབ་ལུའི་གྲལ་དུ་སོང་གཤིས། ལྷ་བ་དང་དུ་
ངོ་བཅར་བགྲིས་པར་མཚོག་སྤྱི་ལོ་རིན་པོ་ཆེ་ནས་མཚུལ་རྟེན་གསུམ་འབྲུལ་གནང་
དང་འབྲེལ་ཤིན་ཏུ་གྲུས་པའི་ཚུལ་མཛད་ཅིང་། སྤོང་ནས་མཛེས་དར་དང་། བསྟན་བ་
འདི་ལ་སྟོན་བ་གཉིས་པ་ལྟར་འཇུག་པའི་རྟེན་འབྲེལ་བསྐྱིག་ཆེད། མི་མའི་ལྷ་བ་དབང་
སྤྱི་དང་། སྤྱི་ལོ་འདུད་སྟོན་ལམ་གྱི་མཚམས་སྤྱི་དང་བཅས་སྤུལ།

ལྷ་མ་རྟོ་རྗེ་འཆང་གི་བཞུགས་གནས་སྤྱི་ཡང་སྤིད་ངོས་འཛིན་དངོས་ལེབས་
ཟེན་སྤྱོད་ཤིན་ཏུ་དགའ་སྟོད་དང་བཅས་དེ་ཉིན་དགུང་ཆིགས་ཆུང་སྤིད་རིན་པོ་ཆེ་
དང་སྟོན་དུ་བགྲིས་སྐབས་གསོལ་ཟས་སྤུག་གིས་བཞེས་ཏེ་ཁོ་བོར་དགྲེས་མཉེས་

གྲིས་གནང། དེ་རྗེས་ཁོ་ལོ་སྤྱིར་ལོག་སྐབས་མོ་ལོར་ནང་དབུ་གཏུགས་ལྷུས་པར་
ཐམ་གྱི་གཟན་ནས་བཟུང་སྟེ་རྗེས་བསྟེགས་མཛད་ཅིས་གནང་བ་ནི། ཚ་པའི་སྐབ་
མ་དེ་ཉིད་གྲིས་ཆེ་རབས་ཀུན་ཏུ་འབྲུལ་བ་མེད་པར་དབྱེས་བཞེན་རྗེས་སྤྱི་འཛིན་
པར་འགྱུར་བའི་རྟགས་མཚན་དུ་ཡིད་ཆེས་བའི་དད་སྲོའི་སྤྱི་ལོང་གཡོས་བར་གྱུར།
གཞན་ཡང་རྩལ་སྤྱི་དེ་རིན་པོ་ཆེའི་ཡ་མཚན་ཅན་གྱི་མཛད་པ་འགའ་ཤམ་དཔེར་
མཚོན་པ་ཅམ་བཞེད་ན། ཡང་སྤྱི་དགའ་འཁེལ་མཚམས་སྤྱི་བུ་བྱིས་ནས་མགོན་
ཁང་ཞིག་གཡང་ཉེ། དེར་གདན་ལྷན་ཐོག་སྐབས་བྱང་གི་རྟེན་འབྲུང་མཛད་སྟེ་སྐབས་
བཞེས་འབྲས་སྟེན་ནས་རྒྱན་འབྲུལ་ཞིག་བཞེས་ཉེ་མཛོད་པར་གནང།

གཞན་ཞིག་ནས་སྤུལ་བའི་རྟེན་དོད་ཉིན་སྟོར་ལྡོད་དང། མཛལ་དར་བཅས་ཁོ་
རང་གི་མ་མ་བསམ་འབྲུབ་སྟོལ་མར་གནང། ཉིན་དང་པོའི་དགོང་མོར་སྐྱ་གོང་མའི་
གཟིམ་ཆས་སྟོན་འབྲུལ་ལྷུ་སྐབས་སྐར་མ་ལྡོ་ཅམ་རིང་མུགས་སྟོ་སྤྱང་དང་འབྲེལ་
སྤྱན་ཆབ་ཀྱང་བསེལ། དེའི་སྟོན་ལ་མཛོད་པ་བུ་གསོ་ཁང་ནས་སྐབས་དུ་སྤྱིར་
ལོག་སྐབས་ལྷན་པེབས་གནང་ཅིས་གྲིས་སྤྱག་གཉིས་མཛོད་པའི་མཛོད་པར་འཐམ་
བཞུགས་པར། མ་མ་ནས་ཐབས་ཤེས་སྤྱོད་གས་གྲིས་གདན་ལྷུ་བཞུད་དགོས་ལྡོད་
བ་མ་ཟད། ཞི་བྱང་སྐབས་བྱང་གི་མཛོད་པ་དཔལ་ལྷན་མཛལ་བཅར་སྐབས་དེ་འབྲུལ་
པར་པར་པེབས་ཉེ་དབྱེས་མཉེས་དང་འབྲེལ་ཁོང་ནས་ལྷུ་སྐབས་རྗེ་ཞི་བྱང་སྐྱ་གོང་
མའི་སྐྱ་གདུང་ལྷགས་འབྲུལ་ལྷན་པའི་མཚོད་རྟེན་ལ་འབྲུལ་བྱེད་སྤྱན་ཤམ་མཛལ་
དར་ལ་མུགས་སྟོན་ལྷན་པར། མཛལ་དར་སྤྱག་ཏུ་བཞེས་ཉེ་དབུ་སྟེང་དུ་རྒྱན་རིང་
ཅམ་འཛོག་གནང་གི་མུགས་སྟོན་གནང།

ལྷན་མ་སློབ་ཚོས་རིན་པོ་ཆེ་མཛུགས་པར་ཕེབས་པར་གསོལ་ཆ་ལྷན་སྐབས་གསོལ་
ཆ་ལྷན་བཞེས་གནང་བཞེད་ལྷན། མཚོགས་སྐབས་རིན་པོ་ཆེར་ཡང་གསོལ་ཆ་ལྷན་པར།
ཞུས་ཏེ་གསེ་སི་ཀོ་ལི་ཞིབ་ཞིབ་བཞོས་གནང་སྟེ་ཞུས་དཀར་བྱུང་བྱུང་བཀའ་བ་སློབ་
ཚོས་རིན་པོ་ཆེར་འབྲུལ་གནང་མཛད། རྩ་སྟོན་ཚུ་དབར་རིན་པོ་ཆེ་མཛུགས་བཅར་
སྐབས་ཡུན་རིང་ལྷན་བཞུགས་གནང། མི་བྱང་རིན་པོ་ཆེ་སྐྱེ་གོང་མས་ཚུ་དབར་
རིན་པོ་ཆེར་གནང་བའི་ཕྱག་ལམར་དེ་བཞིན་ཕྱག་ཏུ་བཞེས་པ་དང། རྣམ་མཚན་ས་
ཚན་མོ་ལག་ཏུ་སྤོང་བ་ཐོགས་པ་ཞིག་བཅར་བ་དེའི་ལག་ནས་སྤོང་བ་བཞེས་ཏེ་ཕྱག་
གཅིག་ལ་ཕྱག་ལམར་དང། ཕྱག་གཞན་དེས་སྤོང་བ་བསྐྱམས་ཏེ་ཕར་ཚུར་ཕེབས།
ཤར་ཅེ་མཁན་བྱུང་བྱུང་ཏེ་རིན་པོ་ཆེ་མཛུགས་པར་ཕེབས་པར་སྲུང་འདྲིས་ཀྱི་རྣམ་པ་
ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་བྱུང་སྟེ་སྐྱེ་གོང་མས་རྗེས་བཅེའི་གཟིགས་པ་ཆེ་བའི་རྟགས་སུ་མཛོད།
རྗེས་སོང་བྱུང་བྱུང་ཏུ་གདན་ལྷན་མཚན་སྐབས་མ་འབྲུལ་ཐེར་སྐབས་སྐབས་མཛོད་
པ་ནས་སྟོས་ཀྱིས་མཚོད་མེ་བཟུ་མཚོད་ཞུས་སྟེ་སྐབས་སྟོས་དེ་དག་ཚུར་བཞེས་ཏེ་
ཚོགས་བྲལ་རྣམས་ལ་སྟོས་སྟོར་མཛད།

དེ་སྐབས་བཙུན་དགོན་མཁན་པོ་སྟོབས་རྒྱལ་མཛུགས་པར་ཕེབས་ཏེ། མཛུགས་
རྟེན་ཞུས་ཚོར་ཞིག་ཕྱུག་པ་དེ་དག་མཛོད་པར་གནང་སྟེ་ཨ་ཞེ་ཨ་ཞེ་ཞེས་གསུངས་
ཏེ་ཨ་ཞེ་དགོན་པའི་མཁན་པོ་ཡིན་པ་མཁྱེན་ཚུལ་མཛད། ཡང་ཁོ་ལོ་མཛུགས་འཕྲད་ལ་
ཕེབས་སྐབས་གས་བཅར་སྟོབས་བཟང་དགའ་བ་བར་ལམ་ནད་མནར་གྱིས་མཛུགས་མཛད་
པ་དེ་ཉིད་ཐུན་སར་ཞབས་ལྷན་སྐབས་པར་བྱམས་པ་སྐྱེའི་ས་ནས་མཛུགས་དར་
ཞིག་བཞེས་ཏེ་སྟོབས་བཟང་དགའ་བར་གནང། ཡང་རྟོར་གདན་ཏུ་དབྱ་ཅེའི་གཟིམ་ཚུར་

དུ་མེབས་སྐབས་དགོན་གཉེར་དགེ་སྲོང་སྐལ་བཟང་གི་ལག་ནས་བཟུང་སྟེ་གཟིམ་
ཚུང་མཚོད་གཤོམས་ལོག་ཆ་སྐལ་སློ་ཕྱེ་དུ་བཅུག་སྟེ། དེ་ནས་མངལ་དར་ཞིག་སྐྱབ་
ཅིས་ཁང་གི་ལོ་ཐོའི་འཇམ་དབྱངས་ཀྱི་སྐྱར་ལུལ།

གཟིམ་ཚུང་སྐྱབ་དུ་མེབས་ནས་གསོལ་སྟོག་གི་ཤུར་སྐལ་ནས་ནང་མཛོད་
ཅིག་བཞེས་ཏེ་ཁོ་བོའི་འདྲ་དབང་ལ་གཞན། དེར་བཞུགས་ཡ་སྐབས་རྗེ་ཤོང་མའི་
འདྲ་སྐྱ་ཡོད་པར་མཛོད་པས་སུ་རེད་ལྷུས་པར། བཞད་མོ་བཞད་དེ་ཞལ་གཙུག་ཏེ་
བཞུགས། ཡང་དོར་གདན་དུ་ལྷ་ཡང་གི་ཞབས་ཁོངས་ཀ་སྐད་སློ་བཟང་བསམ་གཏུག་
སུས་སི་ནས་འབྱོར་བར་རིན་པོ་ཆེས་མེ་ཏོག་སེར་ཆེན་ཞིག་གཞན་སྟེ་ལམ་སེང་རོ་
ཤེས་ལྟ་བུ་གཞན།

ཁོ་རང་གིས་ལུལ་བའི་དདུལ་གྱི་མཐུལ་གྱི་རྣམ་གསུམ་རྣམ་བཅུ་དབང་ལྡན་
གྱི་རྟགས་མའི་ཅེར་ཁོ་བོའི་འདྲ་དབང་ཡོད་པ་གཅིག་དང་། འཇམ་དབྱངས་ཀྱི་སྐྱ་
དབང་སློར་སློར་གཅིག་ཡོད་པ་ལྟར་དུ་བཞེས། ར་བཟའི་གཡམས་སུ་རྣམ་བཅུ་དབང་
ལྡན་དང་། གཡོན་དུ་འཇམ་དབྱངས་ཀྱི་སྐྱ་དབང་འདོགས་སུ་བཅུག་པ་སོགས་
ལ་གཞིགས་ན། སྟོན་གནས་རྗེས་འདྲ་གྱི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་ལྟ་བུར་མཛོད་
ཞེད། རིན་པོ་ཆེའི་ཡུམ་འདས་གྲོངས་རྗེས་རྣ་ས་བུ་ཁྱིམ་དུ་བཅོལ་བཞག་ལྟར་
བཞུགས་སྐབས་ཤིག་ལ་ཡབ་བཟང་པོ་བུ་ཚུང་སྐྱབ་འཕྲད་དུ་ཕྱིན་ཏེ་དེའི་ཞོར་གྱིར་
ལྷ་ཡང་དུ་སྐྱ་གདུང་རིན་པོ་ཆེར་མངལ་བཅར་དང་། དེ་ནས་གནས་ཚུང་སྐྱ་དབྱངས་
གྱིར་དུ་འཕྱིན་བཅོལ་བེན་ཏེ་འདུ་ཁང་གི་སློ་འགམ་ནས་སློན་ལམ་བཏབ་པར་མཚོད་
གཤོམས་སུ་འཆར་ཅན་སྐྱ་དབང་ལས་གཞན་མེད་ཡང་། ཡ་སྐབས་རྗེ་ཤོང་མའི་སྐྱ་

དབར་མི་ཚད་མ་ཞིག་མཛེས་པའི་གནས་ཚུལ་ལ་གཞིགས་ན་སྐྱེ་སྲིང་ན་རིམ་ནས་
སྲིང་མའི་གཙོ་བོར་བསྟེན་པའི་ཚོས་སྲིང་ནས་ཡང་སྲིད་འབྲུལ་མེད་ཡིན་པར་ལུང་
བསྟན་པ་ལྟ་བུར་མངོན།

གང་ལྟར་སྐྱ་མ་རྗེ་རྗེ་འཚང་མཚོག་གི་ཡང་སྲིད་སྐྱུལ་པའི་སྐྱེ་འདི་བཞིན་ཞབས་
བད་ལུན་དུ་བརྟན་ཅིང་། གཞུང་ལུགས་རྒྱ་མཚོར་གསལ་བསམ་སྒྲོམ་བ་ལེགས་
བར་མཐར་སོན་ཏེ་ལ་རྒྱལ་བའི་བསྟན་ལ་སྟོན་པ་གཉིས་པ་ལྟ་བུའི་མཛད་པ་སྲིང་
བར་འབྲུང་བའི་སྟོན་འདུན་བཞིན་བཞིན་དུ་མཚིས་སོ། ། སྐྱར་སྐྱས་པ།

- བཟོད་པ་དམ་པའི་བྱི་དོར་བརྒྱས་བསྐྱབ་པའི། །
- མཐོང་ན་མི་མ་ཐུན་བུལ་བའི་མཚན་དཔའི་སྐྱ། །
- བདག་སོགས་བསིལ་སྡོངས་སྐྱེ་འགྲོའི་ལེགས་བུས་ཀྱི། །
- མཁའ་དབྱིངས་ཡངས་པའི་དོས་ན་གསལ་བར་ཤར། །
- ཐུབ་བསྟན་སྐྱི་དང་འཇམ་དབལ་སྟིང་པོ་ཡི། །
- ལུང་རྟོགས་བད་ཚལ་རྣམ་པར་བཞད་པའི་ཕྱིར། །
- རྒྱལ་ཀྱུན་འཕྲིན་ལས་གྲུགས་ཅན་བཞིན་སྲུང་པ། །
- སྐྱ་བའི་ཉི་མ་ཁྲོད་ཉིད་སྐྱར་ཡང་བྲན། །
- རིང་མོ་ཞིག་ནས་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་བ་ཡི། །
- རིན་ཆེན་གསེར་གྱི་ཐེམ་སྐྱས་ལ་བརྟེན་ནས། །
- སྐྱེ་བུགས་རྒྱང་འཇུག་གཞལ་མེད་པོ་བྲང་དུ། །
- རྒྱལ་བ་གཞན་དང་མཉམ་བ་ཉིད་ཀྱིས་རོལ། །

དེ་ལྟར་ཡང་རྣམ་གྲོལ་དོན་གཉེར་ལ།
སྒང་དོར་ལམ་གྱི་འཇུག་ངོགས་བསྟན་པའི་སྲིད།
གསན་བསམ་སྒོམ་པའི་བཙོན་པ་ལྷུང་བཞེས་པ།
འཕགས་ཆེན་དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་མའི་འཕྲུལ།
བརྒྱ་ཐུག་གཉིས་དང་དགུ་ལས་ལྷག་པའི་བཞེས།
ཟླ་མེད་དེད་དཔོན་མཚོག་ཏུ་ལེགས་བཀྲུང་ཉ།
གུས་ཏྟག་བཙོན་པའི་གྲུ་རྩེངས་ལ་བརྟེན་ནས།
ཐོས་པ་རྒྱ་མཚོའི་པ་རོལ་ཁྲོད་ཉིད་སོན།
བརྒྱ་ཐུག་ལུང་དང་རིགས་པའི་ཉག་ཐུན་གྱིས།
ཚོངས་པའི་གཡུལ་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་ར།
བདེན་གཉིས་ནོར་འཛིན་ཁྲོན་དུ་བསྐྱགས་པ་ལས།
ཐམས་ཅད་མཁྲེན་པའི་མཚན་དོན་གསལ་བར་མཛད།
དབྱེད་འཛོག་འཕྲུལ་གྱི་བྱི་དོར་ལ་བརྟེན་ནས།
ཉམས་དང་རྟོགས་པའི་བསམ་འཕེལ་ནོར་གྱི་བྲ།
ས་ལམ་མཐོན་པོའི་རང་འོད་འབར་བའི་མཐུས།
རྒྱལ་ཀུན་དབྱེས་པའི་སྐྱེད་བྱེད་མཚོག་ཏུ་སྟོན།
བྱམས་བཙེའི་ཚུ་ཁུར་དགྲིགས་པའི་སྐྱོང་ཡངས་ནས།
མདོ་སྐྱགས་ཐབ་རྒྱས་དམ་པའི་ཚོས་གྱི་ཆར།
ཅི་དགར་འཛོལ་བའི་ཀུན་བཟོད་སྐྱེག་མོའི་ཁྲོན།

རྫོགས་ལྡན་བསྟན་པའི་ཚུལ་གྱིས་དོག་པོར་བསྟུན། །
ཉམས་འགྲུང་ཚིག་རྒྱན་འདུ་བའི་སྟོང་རབ་གྲོལ་ཞིང་། །
དོན་བཟང་གསེར་གྱི་ཟུ་འབྲུ་རྒྱོད་པ་ཡི། །
ལེགས་བཤད་རིན་ཆེན་བརྒྱ་དཀར་པོའི་སྟེང་། །
སློབ་གསལ་མགྲུལ་པའི་རྒྱན་དུ་འདྲེན་གྱིས་སྦྱིན། །
ལྷན་ལྷན་རྒྱན་མི་ཆད་པའི་འཕྲིན་ལས་གྱི། །
རིན་ཆེན་ཕྱང་པོའི་ཆ་ཤས་རི་སྟེན་ཅིག། །
གོ་སྟོབས་ཚིག་གི་སྤང་བུར་ལེགས་བསྟུན་ཏེ། །
རྣམ་ཐར་འོར་བུའི་དོ་ཤུལ་འདི་ལྟར་བསྟུན། །
འདིར་འབད་དགོ་བས་རིན་ཅན་བཤེས་གཉེན་གྱི། །
བཞེད་དགོངས་གཅིག་ལུ་མཁའ་ཁྲབ་ལུས་ཅན་གྱུན། །
སྦྱིབ་གཉེས་གཡུལ་ལས་ལྷུང་དུ་གྲོལ་གྱུར་ཏེ། །
ངེས་དོན་སྒྲ་མའི་རྒྱལ་ས་ཟིན་པར་སྟོན། །
གང་གི་མཚོག་སྤུལ་སྒྲ་གཞོན་གསར་བ་ཡང་། །
གོང་མའི་རྣམ་ཐར་གང་བ་ཡོངས་རྫོགས་ཏེ། །
ཚོམ་འཆད་ཚོད་པའི་འོད་གྱི་ཚེ་དགའ་ཡིས། །
ལུས་བསྟན་གྱིང་བཞིའི་ཁྲོན་གྱུན་གསལ་གྱུར་ཅིག། །
བདག་གྲང་ཆེ་རབས་སྟེང་བར་ཁྲོད་ཉིད་གྱི། །
ཞབས་བྱུང་ཚངས་གནས་རི་མོར་བཀྱར་བ་ལས། །

སྟོབས་བཅུའི་ལང་ཚོའི་འཕེལ་བ་ལྷུང་རྫོགས་ཏེ། །

འགོ་སྐྱོལ་དཔའ་པོ་མཚོག་ཏུ་འགྱུར་བར་སྟོལ། །

དེ་ལྟར་བཀའ་བྲིན་མཉམ་མེད་ཡོངས་འཛིན་གྱི་སྐུལ་གྱི་ཆེན་རྗེ་ཆེ་འཆང་མཚན་བརྗོད་པར་
དཀའ་བ་དོན་གྱི་སྐྱད་ཏུ་མཚན་ནས་སྟོབས་ཏེ་ཡ་ཟེ་བཅུན་སྐུབ་བསྟན་ལུང་རྟོགས་རྣམ་རྒྱལ་འཕྲིན་
ལས་དཔལ་བཟང་པོའི་ཞལ་སྐྱ་ནས་གྱི་སྐུན་མོང་གདུལ་བུའི་སྐྱད་རོང་ཡ་རྒྱལ་བའི་བསྟན་བཅུན་བ་རིན་
པོ་ཆེའི་སྐོར་ཞུགས་ཏེ་གཞུང་ལུགས་རྒྱ་མཚོར་ཐོས་བསམ་སྟོན་གསུམ་དང་། འཆད་ཚོད་ཚོས་
གསུམ། ལམས་བཅུན་བཟང་གསུམ་གྱི་སྟོན་ནས་བསྟན་འགྲོའི་དོན་རྗེ་ལྟར་མངོན་ལུགས་གྱི་རྣམ་
ཐང་ཞེག་ཕྱི་རབས་གདུལ་བུའི་དོན་ཏུ་ཕྱོགས་སྡིག་བཞིན་དགོས་ཞེས་སྤྱིར་སློབ་བྱེད་གི་མཛོད་བ་
སྟོབ་ཐང་ལུང་རྟོགས་ནས་རྟེན་བཅས་བསྐྱུལ་བར།

རང་རོས་ནས་ཀྱང་བཀའ་བྲིན་རྗེས་སུ་བྱམ་བའི་སྐོར་བ་ཆེན་པོས་དེ་བཞིན་ཏུ་བཞི་བར་ཁས་
ལྷངས་ཤིང་། རོས་རང་ཚོས་སྲིད་གྱི་བྱ་བེལ་རྒྱུན་མི་ཆད་པས་ལུན་འགྱུར་མི་འགྱུར་ཆེད་
ཅ་བའི་མཛོད་བ་སྤྱི་བྱིངས་རྣམས་ཏུ་སྟོན་སྟོར་སྐྱོད་ལྟུང་བཀྱང་དབང་སྟོབ་བཟང་ནས་འབྲེལ་ཡོད་
ཡིག་ཆ་འཚོལ་བསྟུ་དང་། མཛོད་བ་སྟོབ་ཐང་ལུང་རྟོགས་སོགས་རྒྱས་ཅན་ཁག་ལ་ཁྱི་གཏུགས་
དང་འབྲེལ་ཕྱོགས་བསྡིགས་བཞིས་བཅུག་བ་གཞིར་བཞག་ཐོག་རོས་ནས་སྐྱིད་གསུང་ཚོས་
ཞུས་ཐོབ་འགའ་ཤས་ཁ་སྐོར་དགོས་རྟེན་དང་། དམིགས་བསམ་ལ་བཀའ་སྟོབ་གསུང་མོལ་བུང་
རྟོགས་སོགས་གནས་རྒྱལ་འགོད་འོས་རྣམས་ཏུ་ས་ཁོངས་སོ་སོར་སྟོན་འཇུག་བཞིས་བ་བཅས།
ཡ་འཇམ་མགོན་ཡ་རྒྱལ་བའི་རྒྱལ་ཆབ་ཡོངས་འཛིན་གྱི་སྐུལ་གྱི་ཆེན་རྗེ་ཆེ་འཆང་ཆེན་པོའི་སྐུན་
མོང་བའི་མཛོད་བ་མདོ་ཅན་བརྗོད་བ་རྣམས་ཐང་ཚོར་བུའི་དོ་ཤལ་ཞེས་བུ་བའི་བཞེན།

གང་གི་གསུང་སྐུས་སྟོབ་མ་པད་དཀར་འཆང་བའི་སྐུ་གལ་འཛིན་པ། ཡ་སྤྱུའི་དགོ་སྟོང་
བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོས། གནས་བཟན་སྤེ་བའི་ལུགས་གྱི་སྟོན་བ་བདེ་བར་གཤེགས་རྣམས་ལོ་
༡༩༣༩ ནི་ལོ་ ༡༩༤༤ ལོ་དང་བུང་བཅུ་བདུན་པའི་ས་འབྲུག་སྟོན་རྒྱའི་དམར་ཕྱོགས་གྱི་བཟང་
པོ་དང་པོ་གཟའ་སྐར་འབྲུང་འགྲོད་དགོ་བའི་ཉིན། རྒྱ་གར་འབགས་ལུལ་ཏེ་སྐྱ་ཅལ་མངའ་སྤེ། ཀར་

ར་རྗེད་ཁོངས་ལྟ་རམ་ས་ལའི་ཐེག་ཆེན་ཚོས་གྲིང་དུ་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པར་བགྲིས་པ་འདི་དག་མཐོང་
ཚོས་བྲན་རེག་གི་ཡིད་ཅན་མཐའ་དག་འདི་ལྟ་བུའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྲིས་
མཉམས་ཤིང་རྗེས་སུ་འདྲིན་པའི་རྒྱ་རྒྱར་ཅིག། །།

༡༡། །མེ་བྱ་ལོར་བསྐྱལ་བའི་ཡ་སྐྱལ་དམ་ཤེ་བམ་རིན་པོ་ཆེའི་ཞལ་
བལྟས་བཀའ་ཐམ་འབྱར་མ་དགོ།

༡༡། །འཕགས་པའི་ལྷལ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལུང་ཡ་རྒྱལ་དབང་འདིག་
ཉེན་གསུམ་མགོན་དུས་ཀྱི་ས་སྟེང་གི་ཀྱན་ཁུབ་ཡ་རྒྱལ་བསྟན་ཡོངས་ལ་མངའ་
དབང་བསྐྱར་བ་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་འབྱར་མེད་དོ་རྗེ་འཆང་རྒྱ་མཚོའི་སྐྱ་མར་
འབོད་པའི་གཏམ།

བསྐྱལ་བ་བཟང་པོའི་རྣམ་འདྲེན་ཀྱན་གྱི་གདུལ་ཞིང་སྟོང་གསུམ་མི་མཛེད་
འདིག་ཉེན་གྱི་ཁམས་ལས། སྒྲིང་བཞིའི་བཀོད་པ་འདིའི་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་པ་
འཛུལ་བུའི་སྒྲིང་ཆེན་པོར་མངོན་པར་རྒྱ་བའི་ཡིད་ཅན་གྱི་ཁམས་སྤྱི་དང་། རྗེ་བྲག་
རང་རང་གི་མངའ་རིས་ལ་སྦྱོད་པའི་དཔོན་རིགས། མཁན་སྐྱལ། ཚོས་རྗེ། ལྟ་སྟེ།
མི་སྟེ། དཔོན་རིགས། རྗེ་ཁག་སོགས་དང་། བྱུང་པར་དུ་འཕགས་པ་འདིག་ཉེན་
དབང་སྐྱལ་གི་ཚད་མེད་ཐུགས་རྗེའི་སྐྱལ་རྒྱས་མི་སྦྱེད་པར་བཟུང་བ་གངས་རིའི་
དཔལ་གྱིས་སྦྱོངས་འདིར་བདེ་བར་འཁོས་སུ་ཐེབས་ཤིང་། ཡ་རྒྱལ་ཐབས་ཀྱི་བྱེད་
པོར་ལུང་གིས་མངགས་པའི་མདུན་ན་འདོན།

གནའ་པོའི་ལུགས་སྲོལ་བཟང་པོའི་ལམ་ནས་དམིགས་སུ་སྤྲེ་བའི་ལས་ཚན་
བཅུ་གསུམ། དམག་དཔོན། མདའ་དཔོན། རུ་བརྒྱ་སྤྲིང་གསུམ། དབུས་གཙང་སྟོ་
བུང་དུགས་ཀོང་མདོ་ཁམས་དང་བཅས་པའི་སྤྱི་བྱུང་བ་དང་། རྫོང་གཞིས། བཀར་
རྒྱ་ཡོངས་སྤྱད། ས་རྩ་ཞིབ་དཔྱད་ཚོང་དུས་ཁག་གི་ཁལ་ལེན། ཚོས་སྡེ་ཁག་གི་
མ་སྤྱུལ། མཁན་སློབ། མ་གཉེར་སོགས་ལུགས་གཉིས་ཀྱི་བྱ་བ་ཞི་བྲག་གི་སྡེ་ལོར་
མངགས་སྡེབས་སྤྱིར་བཏང་དམིགས་བསལ་མདོར་ན་རང་རང་གི་ཚོགས་གསུམ་
ཀྱི་བྱུང་བར་ལས་བྱུང་བའི་ཡོངས་སྤྱོད། ཚ་ལུགས། འཚོ་བ། སྐད་རིགས། རྣམ་
འགྲུང་གི་བྲེ་བྲག་མཐའ་ལས་འདས་པའི་སེར་སྐྱ་མཚོག་དམན་བར་པར་བཅས་པའི་
སྤྱི་བོ་གནའ་བསྟན་མཐའ་དག་ལ་སྤྲིངས་པ།

ཡོངས་ཀྱི་ཡོངས་འཛིན་ཆེ་བ་རིགས་དང་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱ་མཚོའི་བྱུང་བ་དག་
འཁོར་ལོའི་མགོན་པོ་ཤར་བ་ཚོས་རྗེ་སྤྲིང་རིན་པོ་ཆེ་སྤྲུབ་བསྟན་ལུང་ཉོགས་རྣམ་
རྒྱལ་འཕྲིན་ལས་འདི་ཉིད་འཁྲུངས་རབས་ཕྱོན་མ་མཐུ་སྟོབས་དབང་སྤྱུག་རྩ་ལོ་རྩོ་
རྗེ་གྲགས་དང་། བཀའ་གདམས་བསྟན་འཛིན་བྱ་ལུལ་བ། ཁྱི་ཆེན་དོན་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ་
སོགས་ཀྱི་སྤྱུལ་པའི་རྣམ་པར་རོལ་བའི་འཁྲུངས་རབས་གསེར་གྱི་མེ་ཉོག་ཚར་དུ་
དངར་བའི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་མཐའ་ཡས་ཤིང་། རྗེ་ཡགོང་མ་སྐྱ་སྤེང་དུག་བ་སློ་བཟང་
རིན་ཆེན་ཚངས་དབྱངས་རྒྱ་མཚོའི་ཡོངས་འཛིན་དང་། སོག་དམག་སྐབས་བདག་
གཞན་མཉམ་བཞེའི་སྤྱུགས་བསྐྱེད་རྒྱབས་པོ་ཆེས་སྐྱ་སོག་སློབ་བཏང་གི་ཞབས་
འདེགས་ཐལ་ཐོན་ཞུས་བ་སོགས་སྐྱ་སྤེང་རིམ་བྱོན་ནས་ཞུ་སེར་བསྟན་ལར་སྟན་
པའི་མཛད་བ་སྤུལ་དུ་ཆེ་བ་སོགས་ཀྱི་གནས་ལུགས་ཞིབ་འཁོད་ཡསྤུག་དམ་ཤེ་

བམ་བཀའ་ཤོག་གཞན་བར་ཞལ་གསལ་འཁོད་པ་ལྟར་དང་། སྐྱེས་ལོངས་མས་ཀྱང་
རྗེ་ལ་ལོངས་སུ་སྐྱེས་བཅུ་གསུམ་པ་ཚེན་པོའི་རིགས་ཀྱི་ཚོད་པན་ཡོངས་འཛིན་ཚུང་
བའི་མཚན་འཁུར་བཞེས་པ་དང་། ད་ལྟའི་སྐྱེས་ལོངས་འདི་པས་ཀྱང་ཐོག་མར་མཚན་
ཞབས་དང་། དེ་ནས་ལ་ལོངས་ཀྱི་ཡོངས་འཛིན་ཚུང་བའི་མཚན་དང་། དེར་སྐབས་
ཡོངས་འཛིན་ཚེ་བའི་མཛད་འཁུར་བཞེས་ཏེ་ལ་ལོངས་ལ་གཞུང་ཚེན་བཀའ་པོད་
སོགས་ལུང་སྟེ་སྟོད་གསུམ་དང་། རྒྱུད་སྟེ་བཞིའི་སྟོན་བྱེད་ཀྱི་དབང་དང་། གྲོལ་
བྱེད་ཀྱི་ལམ་རིམ་གཉིས་སོགས་མདོ་སྟགས་ལུང་རྟོགས་ཀྱི་བསྟན་པ་གྲུ་བཞི་ལམ་
འཁུར་གྱི་ཟབ་ལམ་བདུན་ཅི་ཡན་ལག་བརྒྱད་ལྟན་བུམ་པ་གང་ཤོའི་ཚུལ་དུ་བསྟུལ་
དང་སྟོལ་འཁུར་ཐོག་ ལྷག་པར་བསྟེན་པར་རྫོགས་པ་དགེ་སྟོང་གི་བསྟུབ་སྟོལ་ལོད་
བའི་མཁན་ཚེན་མཛད་པ་སོགས་བཀའ་རྒྱུན་མཐའ་ཡས་པར་གྱུར་གཤིས།

མྱིང་སྐྱ་བྱང་ལ་སྟར་འཛིན་ཚོས་གཞིས་རྟེན་གནས་ཤིན་ཏུ་ཞན་སྟབས་ས་
སྐྱང་ལོ་བཀའ་ཤོག་ནས་སྟོད་སྐྱོང་ཡོངས་འཛིན་བརྗེ་ཏེ་ཏེ་ཐོག་སྐྱར་འཆར་འཕྲུང་
ལ་རྒྱལ་ཐམ་སྟོད་རྒྱའི་དོན་བཞེན་སྟུན་ཁོངས་གཞིས་ཁག་གཞུང་ཚོད་བར་ལམ་
སེར་སྐྱའི་འགོ་ཁུངས་ཁ་རེག་ལྷགས་བམ་གཞིས་མ་ལག་ལ་གཞུང་འབབ་འཕྲི་ཁྲལ་
འཛིན་རྟེན་ཡབ་སྟུན་གྱི་ལམ་སྟར་དགོས་རྒྱུར་མྱིང་སྐྱ་བྱང་གི་ཚོས་གཞིས་སུ་ས་
སྐྱང་སོག་ལུམ་ནས་རི་སྟོད་བར་སྐྱོར་འཇགས་གསོལ་རས་ཀྱིས་སྟོད་དབང་འབྱེད་
འགོད་དོད་མ་ལྷ་གཉེར་ཅེ་དུང་རྒྱལ་མཚན་ཚོས་འཕེལ་དང་། ཅིས་པ་ཆབ་ཚོམ་པ་
སྟུན་མོང་བསྐྱོ་བརྗོད་གི་གཞིས་འདོན་མ་ལག་གི་འཛིན་དབང་བདག་ཐོབ་བསྟོན་
མེད་གནས་བཞེན་ཅི་ཡིན་གང་ཡོད་ལ་རང་ས་འཁུམས་སུ་སྟུང་།

གཞན་ས་ཞོར་བྱུང་སོགས་ཀྱི་ཉེ་བལ་སྐྱེད་པའི་རིགས་མེད་པ་ཅིས་སྐྱོད་གང་
 གཙང་དང་འབྲེལ་འབྲེད་འཆར་གཞུང་སོལ་མ་ཐུན་དེས་འགོད་འབྲེལ་དགོས་རྒྱ་
 བསྐྱེད་འདུག་ཅུང་སྐབས་དེར་སྐྱོད་དབང་འབྲེད་ཞིབ་དོད་པའ་སེར་སྐྱ་སྐྱེལ་པོ་ས་
 གནས་སུ་ངོ་བསྐྱོད་གྱིས་ས་ཁང་མི་གསུམ་གྱིས་མཚོན་འཛིན་དབང་བདག་ཐོབ་
 གཞིས་སྐྱོད་གཞུང་ཞབས་སེར་སྐྱ་སྐྱེལ་པོའི་ལག་ནས་ཡོངས་འཛིན་གྱི་སྐྱེད་
 ལ་ཅིས་སྐྱོད་ལོན་བཞིན་པ་ཚམ་ལས། ཅུ་བའི་འབྲེད་འགོད་དང་། ལྷག་ཏུ་སྐྱེད་
 ཚག་འཇགས་གསུམ་གྱི་ཤེ་བམ་སྐྱེད་རྒྱུར་བསྐྱེད་འདུག་པ་ཐོག་མའི་ས་སྐྱེད་འཆར་
 གཞི་དང་། ལ་རྒྱལ་ཐམ་སྐྱོད་རྒྱ་བཅས་ལ་གཞུང་འབབ་འཕྲི་ཁལ་འཛིན་རྙིང་ལ་བ་
 ཐུན་ལམ་ལྟར་དགོས་རྒྱུ་བསྐྱེད་པ་ལྟར་དུ་ལམ་ལམ་གཞིས་ཐུན་ཁང་ལ་ལྷགས་
 སྐྱེ་སྤྱིད་སྐྱོད་ཏུ་སྐྱེད་པས་གནང་བའི་ཤེ་བམ་བརྗོད་གསལ་དུ། བོད་དཀར་ཁལ་ཁ་
 དེག་ཁོངས་མཚོ་སུ་དེལ་ཐང་། རྒྱུ་སིང་མ། འབྲང་སྤ། མདེལ་སྤྱང་། མདོན་དགའ་
 བཅས་བསྐྱེལ་ངོ་བོ་ལ་བ་གཞིས་སྤྱི་འབྲེའི་ལག་འདེབས་ཁོངས་སུ་སྤྱད།

དེ་ཡིངས་སྐྱེད་ཚོས་མ་ཐེ་བའི་ཞིབ་གསལ་ཁྱོན་བསྐྱོམས་འདོན་ལྟ་བུར་
 གཅིག་དང་བཞི་ཆ་གཅིག་གི་ཐོག་ནས་ཤིང་སྐྱེལ་བསྐྱེལ་བའི་ལ་སྤྱག་དམ་འགོ་
 མཚན་དོན་བཞིན་ཅུ་འདོན་ལ་གཞན་འདེལ་མེད་པའི་དམིགས་བསལ་སྐྱེད་ཚག་
 སོང་བའི་སྐྱེད་ཆ་འདོན་ཉི་ལུ་སྐྱེད་ཅུ་ལྷག་དང་བརྒྱད་ཆ་གཅིག་གི་ཐོག་ནས་དམག་
 ལྷག་གོང་གསལ་རྒྱན་ཁལ་འདས་པོ་ནས་སྐྱོད་དམག་བཤེད་ཁལ་གཟིགས་གསོས་
 འདོན་སྐྱེད། དེག་མཁན་པད་དོར་ནས་སྐྱོར་སྤྱང་གཞིས་ཁང་གཞུང་འབྲེལ་ཁུས་པའི་
 ས་ཚབ་ཏུ་སྐྱེད་སར་སྐྱེད་ཚོད་ལྷགས་སྤྱག་ས་འདོན་སྐྱེད། སྤྱི་འབྲེའི་གན་ཚག་

ཆག་གྲེད་དགོས་པ་ཀའ་ཤོག་རྒྱ་བ་གནོན་རིམ་ཐེབས་འདུག་པ་རྟེན་འགྲོ་ལག་འདོན་
སོགས་འགོ་མཆན་དོན་ལྟར་ད་ལྟ་པན་བཞིན་སྲུང་གནས་ཐོག་ཤིང་ཡོས་གོང་ཚོས་
སྤྱི་ཐམ་ནང་གསལ་ལྷགས་གཞིས་ཁོངས་ད་ལྟས་བཞིན་འཇགས་པ་བྱས། མངའ་
ཁུལ་གཞུང་སྐྱེད་ཚོས་གསུམ་བརྒྱའི་སྤྱི་ལོ་ནམ་ཤར་ལ་སྐྱེས་ཆག་དོད་འབབ་
ས་སྤྱི་ལྷོ་ཐོ་འགོ་མཆན་དོན་བཞིན་ལྷགས་གཞིས་ནས་ཤིང་སྤྱིལ་ཞིབ་གསལ་སྤྱིབ་
འབྲུལ་སྲུང་ལམ་ལྟར་ལས། རྫོང་དང་འདྲེད་པས་ས་གནས་སྤྱི་གཅིས་མ་དགོས་པ་
སོགས་སྲུང་གནས་གྲེད།

ས་མཆོམས་སྐྱོར་ཚུ་ཉ་འབྲེད་གསལ་སར་མཚོ་སྤྱིའི་མས་ཤེས་སྲེད་ནས་ཐང་
བངས། མཚོ་སྤྱིལ་འགོ་ཁྲོ་འི་ཐང་ལ། རྒྱུ་ལ། སིང་མ་ལ། ལ་སྤྱིལ་བཅས་སྤྱོ་རི་
བརྒྱུད་རྟེན་ཚུར་རིལ། ལུ་བ་རོ་མོ་གོང་གསར་ནས། གཡག་སྤྱིའི་ས་མཆོམས་ཚུན་
དང་། རོ་མོ་གཤམ་ལྡེབས་བྱང་བརྒྱུད་གཅོང་པོས་བཅད་པའི་ཁོངས་སྤྱི་རི་སྤྱིང་རྣ་
ཚུ་ཤིང་གསུམ་གྱི་སྤྱང་བསྐྱོམས་དང་། རྣ་ཚུའི་རིན་སྲུང་རྒྱན་ད་ལྟ་པན་བཞིན་གྲེད།
གོང་གསལ་འཛིན་ཁོངས་ཁག་ནས་རྒྱ་སྤྱོད་དམག་དང་། ཞབས་བརྟན་སྐྱེད་འབྲུལ།
སྤོན་བརྟོད་རྒྱ་འབྲུ་རྒྱ་གསོས། ཤིང་དུལ། ག་ཁུལ། ལམ་ཐོག་ས་རྫོང་བཅས་གོང་
བཞིན་སྤྱིབ་རྗེས། དེ་བྱིངས་ཞོལ་དང་། ཅེ་ཤོད་ལས་ཁུངས་ཁག་གི་གཞུང་འབབ།
རྫོང་གཞིས་ཁག་གི་ལག་འབབ། ལ་ཞབས་བརྟན་འཆར་འཕམ།

རོ་པོའི་འགྲོག་ཁག་གི་ག་ཁུལ་ཐོག་ནས་གཞུང་རྩལ་སེམས་ཅན་བཞི་བརྒྱ་ཐམ་
པའི་ག་ཁུལ་ཆག་པ་དང་ཞེས་གསལ་འཁོད་སེམས་ཅན་སྤྱི་བྱང་དུ་བྱུང་མི་འདུག་
ཅིང་། དེ་བྱིངས་རོ་འདོན་གྱི་ག་ཁུལ་བརྒྱ་གཉིས་ཆག་དོད་སྤྱིབ། དེ་བྱིངས་འབྲུང་

འགྲུང་ཁལ་རིགས་ཆེ་བ་ལྷུང་གསུམ་འཕྲི་མེད་ཅ་ཆག་ཞལ་གསལ་གནང་འདུག་
པ་བཞིན་གང་ཅི་ད་ལྟ་མན་བཞིན་འཕྲི་མེད་ཡིན་འདུག་པ་ལྟར་སྤྲད་ཀྱང་སྐྱབ་ཆོག་གསལ་
གསལ་གོང་སློལ་གང་ཡིན་ལས།

དེ་བྱིངས་ཁལ་རིགས་མཐའ་དག་ཡབ་གཞིས་འབྲེལ་མཚུངས་འཕྲི་མེད་ཅ་ཆག་
ཁོངས་ཡིན་པར་བརྟེན་གཏན་ཆོག་ཤེ་བམ་གཙང་མར་སྐྱིན་པ་ཡིན་པས་ཁལ་
རིགས་ཆེ་ལྷུང་གང་ལའང་ད་ལམ་རེས་དྲག་ཡང་བྱིངས་བརྒྱལ་གལ་ཆེ་དམིགས་
བསལ་སོགས་ཀྱི་ཁལ་གཞུང་ལ་ཆ་བཞག་བཀའ་གཏན་ལེབ་འདུར་ཟེར་བའི་བྱི་
ནང་རྐང་འགོ་ལག་འདོན་གྱི་ཁལ་རིགས་གསར་འགོལ་དམིགས་བསལ་གྱི་ཐམ་
ཀ་དགོས་ཟེར་བ་ལའང་ཤེ་བམ་འདི་དག་བསྟན་པས་འཕུས་རྒྱུར་ཁྱོད་གོང་འཁོད་
མཐའ་དག་གིས་རོགས་རམ་བན་ཆ་མ་ཕུན་འགྲུང་གང་འགོ་བྱེད་པ་ལས་ཆོག་འཕྲི་
གོ་བ་ལོག་སྐྱབ་ཀྱི་འགོལ་སྐྱབ་གཏན་ནས་བྱས་ཆོག་རྒྱུ་མིན་ཅིང་། རང་ཁོངས་མི་
མེད་ནས་ཤོགས་ཤོགས་སྐྱབ་སྤངས་དགོས་རིགས་སྤར་ལམ་གང་ཡོད་དུས་ཐོག་
སོ་སོར་འཕམ་སློད་དང་། མི་ཅ་མོ་མོ་ཆེ་བཅོན་ནས་ངན་སྐྱབས་སྤྲོ་བ་བྱུང་བཞེན་
བསྐྱེལ་སོགས་བྱས་མི་ཆོག་རོ་གཡོག་གི་གོ་བབས་བྱེད་འཛོལ་དང་། རང་ཁོངས་
མི་རིགས་ནས་མི་བསད་ཁྲིམས་འགལ་མིན་རྗེས་ཁྲིམས་དོན་རྗེས་གཞོན།

དབྱར་དུས་འོངས་ཁྲིམས་སོགས་ཚུལ་མིན་སློལ་པའི་ལུང་བསྐྱར་བྱས་ཆོག་
པ་བཅས་ཡང་རྟེན་ལ་རོས་ཀྱི་ཡོངས་འཛིན་མཁན་ཆེན་རྗེ་འཆང་དོན་གྱི་སྤྲད་དུ་
མཚན་ནས་སློལ་ཏེ་ཤར་བ་ཆོས་རྗེ་གླིང་སྐྱལ་སྐྱུ་བྱུབ་བསྟན་ལུང་རྟོགས་ནས་རྒྱལ་
འཕྲིན་ལས་འདི་ཉིད་བཀའ་དྲིན་གསུམ་ལྟན་གྱི་ཅ་བའི་སྐྱ་མ་མཚོད་ལུམ་འགྲན་སྐྱ་

མེད་པའི་ཞིང་སར་ལེགས་ཚོགས་དུ་མའི་ཆེད་དམིགས་ཏེ་སྤུལ་བའི་ཚོས་གཞིས་
རྣམས་སྐྱེས་རིམ་སྲོན་གྱི་རྒྱ་བུང་ལ་དེ་སྲིད་ཡུལ་བསྟན་རིན་པོ་ཆེ་ནམ་གནས་
བར་དེ་སྲིད་དུ་སྐྱབ་ཆག་འཇགས་གསུམ་ལ་ཐམ་ཁ་སྤྲིར་ཐལ་བ་བྱུང་ནའང་འདི་
ག་བཅོན་དུ་བཅུག་པ་ཡིན་པས། དེ་ལྟར་ཚུལ་བཞིན་སྐྱབ་པ་རྣམས་ལ་འདི་ཕྱིར་དགོ་
བའི་སྐྱེས་འཛིན་གྱི་འཇུག་པ་ཡང་དག་བགྱིད་ཅིང་།

གཤམ་ཏེ་འགལ་བར་བྱེད་པ་དག་ལ་དམ་ཅན་རྒྱ་མཚོའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱབ་ཕྱོགས་
བཅུར་གཞིགས་པ་མི་བརྒྱལ་བས་བཀའ་ཆད་ཐོག་ཏུ་ལྷུངས་བར་མ་ཟད། རྒྱལ་
ཁྲིམས་ཀྱི་རྗེས་གཞོན་ཡན་པོར་མ་སོང་བ་གཅོད་དེས་བས་ཚང་མས་བག་དང་ལྡན་
པའི་སློབས་རྒྱུད་དོར་འགལ་མེད་དུ་སྦྱོད་པ་གྱིས། ཞེས་གོ་བར་བྱ་བའི་ཡི་གེ་
ཚོས་སྲིད་གྱི་མངོན་བར་མཐོ་བའི་མདུན་ས་ནོར་གྱིར་བསྐྱལ་བཟང་སོ་བུང་དང་ལྷུང་
དུ་འབྲེལ་བའི་རྟག་བརྟན་མི་འགྱུར་སོ་བུང་ནས་སྦོད་འགྲེལ་གྱི་བརྗེས་པས་རབ་རྒྱལ་
གསེར་འབྲུང་ཞེས་པ་མེ་མོ་བྱ་ཡོའི་དཔོ་རྒྱའི་གྲལ་ཆེས་ ༡༠ མཚོག་ཏུ་དགོ་བར་
བྲིས། ཞེས་པའི་ཡ་སྤྲུག་དམ་ཤེ་བམ་རིན་པོ་ཆེ་དོ་མ་དང་བཀའ་འགག་ཏུ་བཀའ་བྱུང་
བདེ་མཁའ་བྱ་དང་། བཀའ་མགོན་གནང་བྱུང་བ་གཉིས་ནས་ཞུས་དག་དེས་འབྲོངས་
སོང་། ས་བྱི་རྒྱ་ ༡ ཆེས་ ༥ ལ། ། (བཀའ་ཐམས།)

(འདི་ནི་དེ་སྲོན་མེ་བྱ་ཡོར་གཞུང་ས་མཚོག་ནས་ཁ་རིག་ལྷགས་བམ་གཞིས་ཁག་མ་ལག་རྣམས་
ཡ་སྐབས་རྗེ་ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེར་གཞིགས་གསོས་བདག་རྒྱེན་དུ་འབྲེལ་གནང་མཛད་པའི་ཡ་སྤྲུག་
དམ་ཤེ་བམ་རིན་པོ་ཆེའི་ཞལ་བཤུས་བཀའ་ཐམས་འབྲུར་མའི་འདྲ་བཤུས་ཡིན་ལ། རྣམ་ཐང་འདི་ཉིད་ཀྱི་ཁ་
སློང་དུ་འཇུག་འགོད་ཞུས་པ་ཡིན།)

གསལ་བཤད་དང་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་བྱ།

ལྷན་བཅས་སྲིད་ཞིའི་རྣམ་འདྲན་ཡམོང་ས་ཡ་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཚོག་གིས་མཛད་པ།
 ཡ་སྐྱབས་རྗེ་ཡོངས་འཛིན་དགའ་ཁྲི་སྲིད་སྐྱུལ་རྡོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོའི་མཛད་རྣམ་ལོར་གྲུའི་དོ་ལལ་
 ཞེས་པ་འདི་ཉིད་ཐོད་གཞུང་ཤེས་རིག་པར་ཁང་ནས་ཐོད་རྒྱལ་ལོ་ ༡༩༩༩ ལྷུ་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོར་
 བར་འདེབས་ཞུས་པའི་དཔེ་རིང་གི་ཕྱག་དཔེ་ཞིག་དང་། དེ་རྗེས་ཐོད་ཀྱི་དཔེ་མཛོད་ཁང་དང་
 ཡོངས་སྲིད་ལྷ་སྲང་བཅས་ནས་ལྷུ་ལོ་ ༢༠༠༩ ལོར་སྐྱུ་བར་གང་འཚོམས་སློན་འཇུག་དང་བཅས་
 དེབ་གཞུགས་ཐོག་པར་སྐྱུན་གནང་བ་གཞིར་བཟུང་བསྐྱར་དུ་དཔེ་བསྐྱར་བྱ་དག་དང་བཅས་
 << ཡ་རྒྱལ་དབང་སྐྱུ་སྲིད་རིམ་ལྗོན་གྱི་གསུང་འབྲས་དཔེ་ཚོགས་ >> གྱི་སྐྱིའི་དེབ་སྲིད་དོན་
 གསུམ་པར་ཕྱོགས་བསྐྱིགས་པར་སྐྱུན་ཞུས་ཤིང་། མཛད་རྣམ་འདི་ཉིད་ཀྱི་མ་ཡིག་ཡོངས་སྲིད་ལྷ་
 སྲང་ནས་མཁོ་འདོན་གནང་བར་གོ་སྐྱབས་འདི་བཟུང་ནས་ཐུགས་རྗེ་བཀའ་འདྲིན་ལྷ་སྲིད་དུ་ཆེ་ཞེས་
 ལུ་རྒྱ་ཡིན།

པར་བྱང་སྒྲོན་ཚིག

ནམ་གྲོལ་ཞི་བའི་རྒྱ་མཚོར་རོ་གཅིག་ཏུ།
གཞིལ་བའི་མཐའ་ཡས་ཚོས་ཚུལ་དཔལ་འབབ་སྤྱང་།
ཚོག་གི་གཞེགས་མ་རེས་ཡུང་དུག་གསུམ་གྱི།
དྲི་མ་ཡོངས་འཇུག་ལེགས་བཤད་བདུན་ཅི་འདི།
དཔར་དུ་བསྐྱུན་པའི་ནམ་དཀར་ལུང་པོའི་མཚུས།
ཡང་དག་ཚོས་ཀྱི་སྒྲོ་མོ་སྒྲོང་ལག་བརྒྱ།
གདངས་ཉེ་རྒྱུད་ལྗེའི་འགྲོ་བ་མ་ལུས་པ།
རེས་ལེགས་ཚོར་བུའི་མཚོད་ལ་དབང་འབྱོར་ཤོག།

ཅས་པ་འདི་ཡང་དེང་དུས་ཡིད་སྐབས་ཀྱིས་རྒྱུད་བརྒྱུས་པའི་སྐྱོད་ལྗོངས་སྤྱོད་མི་བཟང་
བས་གངས་ལྗོངས་ཚོས་སྐྱན་གྱི་ཞིང་དུ་སྐབ་པའི་བསྐྱུན་པ་རིན་པོ་ཆེ་ཉིན་མོའི་སྐང་བ་ལྟར་འབར་
བ་དེ་ནི་མིང་གི་ལྷག་མ་ཅམ་དུ་ཉམས་ཉེས་པར་བྱས། རྩོགས་དང་རྩོགས་ན་དུལ་ཐོན་མཚོན་ཆ་
སོགས་གདུག་པའི་གཞོན་འཚོ་གྲ་སྤྱའི་སྤྱོར་བ་ནི་ཉིན་རེ་བཞིན་དུ་དར་བ་སོགས་སྒྲོ་ཀྱུན་ནས་
སྤྱ་བདོའི་རྒྱུད་ཚོགས་མཚོ་ལྟར་བརྗོད་པ་འདི་དག་ལྷག་མེད་དུ་ཞི་ཞིང་། བྱང་རྩོགས་པོད་ཁ་བ་
ཅན་དུ་བསྐྱུན་པའི་མེ་རོ་སྤར་ཡང་སྤར་བཞིན་གསོས་ཉེ་རྒྱ་གར་འབགས་པའི་ལྗོངས་འདིར་ཡང་
སྐབ་པའི་བཞེད་དགོངས་དྲི་མ་མེད་པ་དར་རྒྱས་སུ་འཕེལ་བ་དང་། འཛམ་གླིང་ཡངས་པའི་ཁྱོན་

ལ་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་ལམ་སྟོན། རྣམ་འཕྲེན་ཤུག་སེའྲེའི་རིང་ལུགས་སློ་ཀུན་ནས་རྒྱས་པ་སོགས་
འབྲལ་ཡུན་ལེགས་ཚོགས་དུ་མའི་ཆེད་དུ་དམིགས། ཉང་བསྟན་གྲུབ་མཐའ་རིས་མེད་གྱི་གསུང་
རབ་དབར་དུ་བསྟན་དང་བསྟན་འགྲུར་གང་ལའང་སྐྱེར་ཚོགས་པའི་དགོ་བསྐྱེའི་སྟོན་ཚོགས་ཏུ་ཤུག་འི་
དགོ་སློང་ཚོས་སྐྱེ་བ་དག་དབང་སློ་བཟང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོས་སྐྱེར་བའོ། །དགོའོ། །

ཡིག་འབྲུག་དང་བྱ་དག་པ།

རྣམ་གྲུ་ཐུབ་བསྟན་ཡར་འཕེལ།

ས་རྒྱ་མཚོ་སློབ་ཆེ་དཔག་དོ་རྗེ།